nemira clasic

GEORGE MEREDITH

Sandra Belloni

NEMIRA
plăcerea lecturii

George Meredith

Sandra Belloni

Traducere din limba engleză Mihai Moroiu

Coperta colecției: Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU

Ilustrația copertei: Rafal OLBINSKI, *Midsummer dreams*, detaliu

George Meredith

SANDRA BELLONI,

Originally EMILIA IN ENGLAND

Mickelham Edition

© Nemira, 2011

Lector: Nicoleta GHEMENT

Tehnoredactor: Emanuel BOTEZATU

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-103-9

Lectura digitală protejează mediul

Versiune electronică realizată de Elefant.ro

Carte digitala

Cuprins

- Domnișoarele Pole. Preludiu
- Expediția sub clar de lună
- Diplomația lui Wilfrid
- Prima confruntare a Emiliei cu publicul
- Jocul Emiliei cu ofițerul
- Emilia își dezvăluie secretul și continuă jocul cu tânărul
- Guvernul de la Brookfield, amenințat să intre în criză, precum și despre virtuțile ce se ascund într-un frac
- În care o tobă mare grăbește înaintarea istoriei Emiliei
- Cele două cluburi rivale
- Domnișoarele de la Brookfield merg la școală
- În care se vede câtă generozitate se ascunde în bere
- În care se vede cum sentimentul și pasiunea se molipsesc de boala dragostei
- Câteva scurte considerații asupra marionetelor
- Problema Besworth
- Trădarea lui Wilfrid iese la iveală
- Despre felul în care au ajuns domnișoarele de la Brookfield la o hotărâre
- În pădure
- Reîntoarcerea sentimentalului în captivitate
- Viața la Brookfield

- La stăvilarul Wilming
- Întoarcerea domnului Pericle
- Capcana sentimentelor
- Diplomația lui Wilfrid
- Emilia acționează
- O farsă în farsă
- În care se sugerează că masca de comedie se înrudește întrucâtva cu un craniu
- Viața de zi cu zi la Brookfield
- Georgiana Ford
- Cea dintâi biciuire a Nuanțelor Elevate
- Despre cele două euri ale noastre Și marea bătălie care se iscă atunci când ajung la maturitate
- Pajiștea Besworth
- Supeul
- Înfrângerea și fuga doamnei Chump
- În care se vede decăderea Brookfieldului. Unele vești de la bordul iahtului
- Epistola doamnei Chump
- O nouă capcană sentimentală
- Fuga Emiliei
- Emilia își caută refugiu în vocea ei
- Vocea o trădează
- Emilia simte gustul disperării
- Emilia este regăsită
- Retragerea domnului Pericle din cercul de la Brookfield
- În care îl vedem pe Wilfrid pus pe foc

- Despre Hipogriful din aer: în care filozoful are o scurtă intervenție
- Despre Hipogrif pe pământ
- Răpirea cununii de brionia
- Chemarea la acțiune
- Cuprinzând încă o cercetare asupra sentimentului
- Emilia și Georgiana
- Emilia începe să simtă puterea lui Merthyr
- Un capitol întrerupt de Filozof
- Un nou duet Wilfrid–Emilia
- Parfumul „Alderman's Bouquet"
- Furtună la Brookfield
- Tragedia Sentimentului
- Un pas înainte și un obstacol
- Conținând o nouă cercetare asupra lui Wilfrid
- Ger într-o noapte de mai
- Emilia își ia rămas-bun

George Meredith (1828–1908) este unul dintre principalii autori ai perioadei victoriene. Poet şi romancier, se distinge prin stilul său plin de patos şi umor, bogat în metafore, intervenţii lirice, dialoguri spirituale şi briliante incursiuni în psihologia personajelor

Domnişoarele Pole. Preludiu

În cele ce urmează vom face cunoştinţă, la vremea lui mai, cu nişte domnişoare dintre cele mai respectabile, cum le-ar aprecia societatea noastră englezească şi azi. Stăpânele de la Brookfield, Arabella, Cornelia şi Adela Pole, fiicele unui negustor înstărit din Cetatea Londrei, trăiau o situaţie ieşită din comun: noaptea, din pădurea de brad învecinată se auzea uneori o voce nespus de dulce, cu o tonalitate atât de plăcută, încât se vedeau silite să facă apel la întreaga lor raţiune spre a nu cădea pradă unor gânduri bizare. Adela fusese martorul principal al incantaţiei nepământene, iar Edward Buxley îi confirma spusele, căci şi auzul lui surprinsese melodia, deşi nu în aceeaşi noapte, după cum de altfel au declarat cei doi în societate, comparându-şi impresiile.

Amândoi opinau că ar fi vorba fie de glasul unei cântăreţe de operă, fie al vreunui duh. Stăpânele de la Brookfield, neacceptând cea de a doua posibilitate, se gândeau că poate, spre delectarea lor, cea mai proaspătă celebritate a cercului din care făceau parte – domnul Pericle, prieten şi tovarăş de afaceri al tatălui domnişoarelor Pole, domnul Pericle, grec de origine, omul pentru care milioanele îşi pierdeau orice importanţă când era vorba de o voce omenească – le pregătea o surpriză. Întărită de această presupunere, raţiunea sănătoasă a domnişoarelor respinsese cu dispreţ ideea că ceea ce se auzea noaptea, deşi divin, ar fi de obârşie nepământeană: în secolul al XIX-lea, la nici douăzeci şi cinci de kilometri depărtare de Londra! Au căzut de acord asupra ipotezei că domnul Pericle angajase o minunată cântăreaţă

care să le atragă în pădure şi să le stârnească emoţia într-un mod cu totul fermecător. Era un lucru normal, în concordanţă cu firea lui princiară, spuneau ele. Familia Tinley, de la Bloxholme, îl venera pentru bogăţia lui; domnişoarele de la Brookfield îşi asigurau prietenii că dragostea domnului Pericle pentru muzică răscumpăra în ochii lor faptul că era om de afaceri. La Brookfield, muzica devenise arta cea mai preţuită. Domnişoarele (şi este bine de ştiut de la început că ele nu aparţineau acelei biete categorii de femei care admiră un lucru numai pentru virtuţile sale abstracte) judecau societatea prin intermediul artelor. În vederea realizării acestui scop lăudabil, se aduceau acum ofrande Euterpei. Ca simple fiice de comerciant, domnişoarele Pole erau obligate să facă din casa lor un loc nu numai plăcut, ci de-a dreptul seducător; şi deoarece le plăcea muzica, aceasta se dovedea un mijloc foarte agreabil. Cei din familia Tinley din Bloxholme rămăseseră adepţii dansului, alungându-l cu totul pe domnul Pericle de la întrunirile lor. Adela i-a numit atunci „balerinii”, însă această ironie usturătoare a circulat o singură zi, nu mai mult, datorită intervenţiei surorilor ei. În privinţa ironiilor, Tinley-ii nu se dădeau bătuţi, iar pe de altă parte, orice rivalitate nedemnă le îndepărta pe domnişoare de piscul social la care aspirau; visurile legate de această înălţare erau hrana lor preferată.

Acceptau că Tinley-ii le sunt cu adevărat egali, însă nu înainte de a sublinia natura vrednică de dispreţ a jocului. Tinley-ii lansaseră spre ele o săgeată care, deşi nu era înfricoşătoare în sine, atinsese un punct sensibil: un foc de armă întâmplător nimerit în pulberărie; pentru o perioadă, le-a cam încurcat atitudinea socială, făcându-le să se comporte ca nişte copile neştiutoare. Domnişoarele Pole lăsaseră să se afle despre codul lor special: „Pol”, „Polar” şi „Polul

Nord”. Pol, Polar şi Polul Nord desemnau cele trei nuanţe de răceală incluse în reverenţă: o formă de salut pe care o cultivau ca fiindu-le specifică, o metodă inventată de ele atât pentru a-şi arăta reacţia faţă de gesturile inoportune ale lumii din afară, cât şi pentru a-i ţine la distanţă pe toţi străinii până când aceştia se dovedeau vrednici de atenţia lor. Chiar şi prietenii erau supuşi acestei probe câteodată, însă într-o formă mai blândă. Arabella, cea mai mare, şi Adela, cea mai mică, alternau Pol cu Polar; Polul Nord era numai al Corneliei. Ea era cea mai frumoasă dintre surori şi fusese înzestrată cu o statură nobilă; când îşi scotea platoşa, ochii nu-i erau lipsiţi de căldură. Dar, în armura ei de război, în faţa nefericiţilor străini, apărea precum Artemis. Aceştia se înclinau înaintea unui aisberg ce le răspundea cu indiferenţa glacială a colosului plutitor, atunci când soarele de iarnă emite raza mesageră a unui vag bun-venit din austerul său lăcaş arctic. Comparaţia trebuie acceptată ca atare, deoarece una mai palidă nu ar putea exprima dispreţul arătat bărbaţilor de această deosebit de fermecătoare şi ceremonioasă domnişoară; cel mai profund strat al sufletului ei o îndemna să-şi caute un soţ care să fie totodată lord, filozof şi bun creştin şi, mai mult, să fie neapărat membru al Parlamentului. De unde şi aerul ei detaşat.

Când domnişoarele de la Brookfield au auzit că Pol, Polar şi Polul Nord, splendida lor metaforă, fusese transformată de familia Tinley în versiunea desfigurată de Polonez, Salam Polonez şi Polniş, ar fi trebuit să râdă cu superioritate, dar teribila glumă li se înfipsese ca un cui în inimă. Nici nu înţelegeau cum de o asemenea grosolănie putea să le afecteze atât de mult. Nu-şi reveneau. Aveau sentimentul că-şi văd trăsăturile în chip hidos şi totuşi adevărat într-o oglindă care mărea imaginile.

Astfel se învrăjbiră familiile Tinley şi Pole, iar atunci când domnul Pericle a renunţat cu totul la

cei dintâi, familia Pole l-a răsplătit punând în circulaţie interpretări cât mai favorabile ale manierelor sale deosebit de proaste. Era grec franţuzit şi avea accese de furie bruşte, de-i sărea pălăria pariziană din cap; mârâia ca un sălbatic la cea mai mică nemulţumire. Modul în care vorbea despre primadone vestite folosind numele lor mic şi felul în care obişnuia să categorisească pe împăraţii, oamenii de stat şi pe nobilii pe care îi cunoscuse, cu condescendenţă, ca fiind mai prejos decât Arta muzicii, creau o atmosferă aparte la Brookfield. Aici, accentul lui nu mai afecta pe nimeni.

Domnul Pericle se strâmba cu înverşunare ori de câte ori se afirma despre misterioasa voce din pădure că ar avea calităţi excepţionale. Lovindu-şi încet vârful arătătorului de la o mână de arătătorul celeilalte, îşi exprima convingerea că a cânta noaptea afară, în acea lună de primăvară englezească, era o dovadă clară de imbecilitate; iar un imbecil sadea cum să cânte? Cântatul presupune mobilizarea celor mai alese daruri ale spiritului uman. Înţeleg domnişoarele ce vrea să spună? Ele însă erau convinse că el nu făcea altceva decât să-şi ascundă cu abilitate gingaşa farsă. Ca răspuns, se interesară dacă nu vrea să le însoţească în urmărirea vocii, spunând că o vor captura de dragul lui.

— Iar eu preţis că voi răţi zdravăn, spuse domnul Pericle ridicând din umeri; presimţea că este condamnat să ia parte la expediţie. Împotrivirea lui părea atât de firească, încât domnişoarele s-au prefăcut a adopta un ton uşor poruncitor; şi când în cele din urmă consimţi să se alăture grupului, îi mulţumiră cu un entuziasm simulat, convinse că i-au făcut în fond pe plac.

Fratele lor, Wilfrid, era la Brookfield. Se întorsese cu şase luni în urmă din India, unde servise în cavaleria uşoară, fiind cornet[1]. Fusese rănit în luptă şi avea reputaţia de cutezător în ale

militării; se aştepta să primească o medalie. La sosire îl socotiseră erou, acum devenise paznicul domnişoarelor. Îl iubeau cu gingăşie şi îl admirau, când era cazul, dar, în privinţa faptelor lui de arme, ele îşi epuizaseră sentimentele. Şi apoi, vitejia nu este o calitate intelectuală, spuneau ele. Or, fiicele negustorului Samuel Bolton Pole aspirau la această calitate. Să-l fi avut pe Napoleon însuşi de frate, imaginaţia lor l-ar fi micşorat cu totul după şase luni de inactivitate la Tuileries. Timp în care însă ar fi făcut, evident, din împărat o trambulină pentru scopurile lor. Această procedură fusese numită „urcuş". Aşa continuau ele să urce tot mai mult. Mai rămăsese însă cale lungă de la creştetul celor mai înalţi muritori până la stele. Cu toate acestea, fetele îşi puseseră în minte să străbată distanţa; după cum remarcau ele, se aflau abia la începutul vieţii. Pe scurt, erau nişte domnişoare foarte ambiţioase, urmărind un lucru despre care nu puteau spune decât că este atât de vast, încât nu are un nume şi se află la o asemenea înălţime, încât nu se poate vedea. Ceea ce ştiau limpede era că cercul lor nu le satisface. Drept urmare, îl extindeau şi îl rafinau cu stăruinţă: îl extindeau poate cu scopul de a-l face tot mai rafinat. Susceptibile fiind, evitau influenţa oricărei societăţi de la oraş. Pentru că nu aveau mamă, conduceau casa tatălui lor şi pe el însuşi, preluând comanda oricăror forţe pe care le puteau mobiliza pentru a-şi atinge scopul.

Se va vedea că erau nişte fiinţe sentimentale. Mai bine spus, considerau că se bucură de posesiunea exclusivă a unor Simţiri Înalte şi că numai şi numai ele pătrundeau sensul Nuanţelor Elevate. Vom mai zăbovi asupra acestui subiect; deocamdată, însă, este suficient pentru a explica dorinţa lor de ascensiune; aceasta va fi şi justificarea iritării fetelor în faţa piedicilor materiale. Filozoful poate să-şi îndrepte acum atenţia asupra sursei acestui extraordinar complex

de superioritate faţă de întreaga omenire, constituind nimbul frunţii lor semeţe. Eclipsate poate de modul vulgar al altora de a vedea lumea, persoanele care nutresc Simţiri Înalte şi se află la largul lor printre Nuanţele Elevate au criterii proprii în ce priveşte valoarea intrinsecă.

Nu trebuie totuşi să-l lăsăm pe filozof să le dispreţuiască prematur şi fără temei. Astfel de persoane sunt rezultatul firesc al civilizaţiei. În felul lor, contribuie la civilizarea noastră. Sentimentalii sunt rodul absolut natural al unui sol hrănitor. Este inevitabil să apară în societăţile bogate. Dacă ne gândim cu atenţie la originea claselor, vom vedea că Simţirile Înalte şi Nuanţele Elevate joacă un rol de seamă în dezvoltarea noastră ca oameni şi în istoria socială. Nu îndrăznesc a spune că omul civilizat trebuie studiat cu ochiul unui naturalist; dar cuvintele mele, în înţelesul lor plebeu, ar putea fi interpretate în sensul că sentimentalii noştri sunt o specie care îşi datorează existenţa unei lungi perioade de alimentaţie abundentă. Mi se va replica, probabil, că şi porcul trece printr-un antrenament similar. Aşa este. Dar în el furajele nu se combină cu o supraalimentaţie formată din poveşti germane romanţioase. Iată o diferenţă decisivă ce nu permite includerea porcului în aceeaşi familie cu noi. Spun aceasta ca o critică la adresa lui, deşi am ascultat întotdeauna cu atenţie elogiile vânzătorilor de şuncă extra.

După ce v-am prezentat astfel vastele pretenţii ale domnişoarelor de la Brookfield, nu ar fi frumos din partea noastră să le schiţăm şi portretele. Din contrast ar rezulta aproape o comedie burlescă, deşi ele, la drept vorbind, puteau împodobi un salon sau o stranã, aveau deprinderi elegante şi se îmbrăcau cu gust, spre marea desfătare a ochiului. Mai mult, Adela terminase de curând şcoala. Din afară nu păreau diferite de alte tinere înzestrate cu inteligenţă. Ele se aflau abia la începuturile

eforturilor în această noapte a expediţiei, în care le era sortit să întâlnească un lucru foarte tulburător.

[1] Subofiţer de cavalerie (n. tr.).

Expediţia sub clar de lună

Din partea estică a orizontului răsărea luna plină şi trandafirie, când cele trei domnişoare, însoţite de cavaleri, trecură de porţile grădinii fredonând în surdină. Bazându-se pe dreptul primei născute, Arabella îl revendicase pe domnul Pericle; nu fără un protest neobişnuit de nervos din partea Corneliei, care spuse:

— Draga mea, trebuie să recunoşti că am oarecare talent să mobilizez bărbaţii.

Iar Arabella răspunse:

— Desigur, scumpa mea, dar nici mie nu-mi lipseşte acest talent.

Prietenoasa altercaţie dură o jumătate de oră, fără să se depăşească impasul iniţial. Domnul Pericle fie că nu spera să poată ţine piept viclenelor sale agresoare, fie că nu era impresionat de atacurile lor, fapt este că măsurile sale de apărare s-au limitat la prevenirea unei gripe. Se încotoşmănase într-o blană de urs superb lucrată, strânsă până peste urechi, astfel încât Arabella trebuia să repete toate întrebările pe care i le punea. Situaţie cât se poate supărătoare, de vreme ce nu numai că-i stingherea cursul normal al discuţiei, dar îi împiedica şi imaginaţia să împodobească ulterior amintirea celor petrecute (ceea ce constituia profunda ei plăcere secretă), ca să nu mai vorbim de faptul că mai era şi auzită de cei din jur. Luaţi-o ca pe o axiomă, dar o mărturisire sentimentală auzită de mai mult de o persoană stârneşte comentarii cinice. Sentimentul are nevoie de discreţie. Voi agrea şi voi trata cu tot respectul un lucru dacă îmi este împărtăşit numai mie; altfel, eu şi prietenii mei vom râde pe faţă – de acelaşi lucru.

Cum s-a şi întâmplat:

— În lumina lunii pare să respire un duh, nu?

După o privire înfocată spre orbita trandafirie, Arabella pusese această întrebare domnului Pericle, cu o voce coborâtă şi pătrunzătoare. Trebui să repete; atunci, domnul Pericle o imită pe un ton exasperant de indiferent:

— Do? – la care ea repetă cuvântul „Duh!" ceva mai tare, iar domnul Pericle, privind cu coada ochiului peste gulerul de urs, continuă propoziţia în maniera cuiva care nu pricepe foarte bine: Lumina lunii?

Disperată, Arabella o luă de la capăt:

— Spuneam că în ea se întrezăreşte un duh.

Domnul Pericle consimţi sec:

— În lumină! – lucru ce suna atât de nesatisfăcător, încât Arabella explică:

— Mă refer la *aspect*. Şi după ce repetă clar de trei ori la ce se referea, ca răspuns la o privire tăioasă din partea domnului Pericle, se alese cu următorul comentariu, aproape strigat:

— Do! Dumneata spui du-uh – în lumina lunii… Luna! Hein? Aspectul e ca al unui do!… Da, da.

Şi domnul Pericle se retrase din nou în ursul său, în timp ce Wilfrid Pole, care îşi legăna lungile lui picioare de cavalerist la câţiva paşi mai în spate, izbucni în râs, iar domnul Sumner, un tânăr avocat prosper, care mergea pe lângă Cornelia, zâmbi extrem de rigid. Arabella fusese suficient pedepsită pentru că invocase dreptul primei născute. Auzea murmurul egal al dialogului dintre Cornelia şi domnul Sumner suficient de clar pentru ca să-şi dea seama că nu era prefăcut, ci, dimpotrivă, bine susţinut de ambele părţi, iar inima îi ardea de dorinţa de a afla secretul. În faţă mergeau Adela şi Edward Buxley; acesta era singurul fiu al unui consilier municipal bogat, dar avea extraordinara abilitate de a desena caricaturi, fiind astfel util când era vorba de a exagera trăsăturile persoanelor dezagreabile, pentru că le arăta cât de odioase sunt, sau inspirau dragoste

persoanelor plăcute, arătându-le cât de comică le poate deveni figura. Bârfitorii afirmau că, pentru a-l convinge pe domnul Pole să dea o sumă considerabilă pentru Brookfield, Arabella îl acceptase pe Edward ca peţitor; dar, nu se ştie din ce motiv, se pare că el îşi pierduse înalta poziţie. Ca să spunem adevărul, Arabella îşi închipuia că Edward îi respectase dorinţele, în vreme ce el şi le urma cu încăpăţânare pe ale sale.

Ieşind din umbrele lungi şi întunecate ale copacilor singuratici din parc şi din lumina galbenă, apropiată, a lunii, au pătruns brusc pe cărările obscure ale pădurii. Domnul Pericle era aproape enervant. Venise din curtenie şi nu putea fi antrenat, repeta ca un ecou orice întrebare, aproape strigând, fiind imposibil de scos din ale lui. Se lovea de ramuri şi se împiedica de cioturi, rostind cuvinte grele; deşi nu dădea atenţie sau ajutor frumoasei sale însoţitoare, ea nu-i interpreta răuvoitor comportamentul, atât de eroic sunt în stare să se poarte femeile cu orice fiinţă care ajunge, în ochii lor, să se învăluie într-o aură tainică. Din când în când grupul tăcea, încercând să audă vocea în căutarea căreia plecaseră şi după ce ascultau tăcerea netulburată, izbucneau în râs, călcând din nou ferigile rigide şi uscate şi muşchiul moale. În cele din urmă mai făcură o oprire şi, la propunerea de a se întoarce, Adela se apropie de domnul Pericle şi îi spuse:

— Acum trebuie să mărturisiţi! I-aţi interzis să cânte în noaptea aceasta pentru a lăsa în continuare taina nedezlegată. Găsesc că este foarte urât din partea dumneavoastră!

În timp ce domnul Pericle protesta spunând că el este cel mai nedumerit dintre toţi, gâtul i se lungi, îşi răsuci capul, cu urechea îndreptată spre cer, expirând în acelaşi timp un „Ah!” nuanţat. Dintre copaci se auzea vocea, despicând aerul nopţii, de la o distanţă nu prea mare. Un foc toropit de raze lunare timpurii se prelingea printre ramurile

întunecate ale brazilor. Vocea stăpânea pădurea, părea s-o umple şi să se ridice spre înălţimi, atât era de plină şi de bogată, delicată şi suavă. Şi acum, întregind minunea, auziră un acompaniament la harpă, ciupită uşor, însă cu acorduri ferme. Era fără îndoială un glas de femeie. Există oare ceva care să dezvăluie mai pregnant edenul inimii şi al minţii decât vocea unei femei, emiţând sunete armonioase către cerul adânc al nopţii, bătând în albastru-deschis în jurul lunii? Nu era nici o înfloritură în cântecul ei, cu toate notele clare şi sonore şi de o deosebită distincţie. Părea să fi cucerit auzul Nopţii şi cânta încrezătoare în farmecul ei. Era o veche şi nobilă arie italiană, care cerea forţă şi asprime în ton. Acum vocea cobora continuu spre surde sunete de jale. Un acord uşor al corzilor urmă unei note finale joase, iar ascultătorii începură să respire în voie.

— *Stradella!* spuse grecul, încrucişându-şi braţele.

Doamnele erau prea adânc impresionate pentru a-şi continua jocul cu el. Siguranţa impresiilor de până atunci fusese izgonită de emoţii autentice.

— Ssst! Va cânta din nou, şopti Adela. Este cel mai divin contralto.

Se auziră murmure dezaprobând încercarea de a caracteriza vocea printr-un termen tehnic, sau de a-i atribui calităţi umane.

— Vreau să găsesc aţeastă femeie! strigă imperios domnul Pericle, entuziastul prozaic, cu blana de urs aruncată pe umeri, iar ceilalţi o porniră pe urmele lui.

În mijlocul pădurii se afla o colină nisipoasă, până la jumătatea înălţimii brazilor mai tineri, înconjurată de un zid acoperit cu verdeaţă, unde odată o babă, vrăjitoare incurabilă, se lipise de pământ şi sfidase autorităţile care încercaseră să o ia de acolo; n-au putut-o îndepărta până când sufletul ei nu şi-a luat zborul sub forma unei păsări

negre de noapte, ce se aude adesea croncănind în preajmă. Pe locul unde stătuse sărmana creatură nu mai erau acum decât rădăcini uscate, urzici înalte şi bucăţi mari de muşchi verde şi cenuşiu, iar luna bătea pieziş prin desişul de brazi, împrăştiind razele peste inflorescenţele pomilor fructiferi strâmbi, sălbăticiţi. În mijlocul acestui peisaj dezolant, un pin rămas pitic. Cu rădăcinile parţial dezgolite, cum se agăţase de malul rupt ce-i servea drept postament, arunca până departe un braţ ca o ramură de cedru. În umbra lui stătea minunata cântăreaţă. O atingere visătoare a corzilor harpei îi conduse în cercul fermecat pe intruşi, care nu puteau deocamdată distinge decât luciul instrumentului şi degetele ce-l mângâiau. Înaintară într-un mod destul de indiscret şi se aşezară într-un semicerc, apropiindu-se tot mai mult de ea. Era imposibil să-ţi dai seama ce gândea despre cele ce se petreceau. Nu părea defel stânjenită şi, după preludiu, se avântă într-un alt cântec.

Farmecul era acum mai omenesc, de şi cu nimic diminuat. În melodia aceasta nu mai apărea muzica sculpturală a vechii şcoli, ci vioiciunea şi abundenţa de sânge clocotitor care marchează muzica italiană modernă, unde se întâlnesc multe jocuri amoroase în miezul dulcilor suferinţe. Într-un anume pasaj al cântecului, cântăreaţa îşi adună forţele şi emise o notă viguroasă, atât de subtil triumfătoare, încât atunci când vocea ei se stinse, cei ce-o ascultau nu-şi putură reţine un murmur de profundă admiraţie.

Urmă un moment neplăcut. Doamnele nu voiau să plece, de şi nu găseau nici un pretext să rămână. Ar fi vrut tare mult să vorbească, dar nu găseau cuvintele potrivite. Domnul Pericle le scoase din încurcătură, înaintând şi scoţându-şi pălăria, în timp ce se scuza pentru impoliteţea de care se făcuseră vinovaţi.

Desăvârşita cântăreaţă răspunse cu iuţeala specifică unei fete:

— O, rămâneţi, rămâneţi, vă rog, dacă vă plac! O formulă stranie de exprimare, se gândiră domnişoarele. Ea adăugă: Simt că atunci când există oameni care mă ascultă, cânt mai bine.

— Consideraţi că stârniţi şi în ceilalţi vibraţia, nu-i aşa? observă Cornelia.

— Nu ştiu, răspunse necunoscuta cu un zâmbet foarte deschis. Îmi place.

Era evident că era needucată.

— Vreo profesionistă? îi şopti Adela Arabellei.

În orice caz, n-a fost nevoie de multe rugăminţi pentru ca ea să-şi etaleze talentul şi, la un singur îndemn, vocea ei clară, avântată, subtil viguroasă răsună într-o măsură mai sprintenă, care ar fi fost voioasă, dacă nu ar fi avut o cădere neaşteptată, dar lipsită de stridenţă, cântecul terminându-se într-o melancolie reverberată.

După primele măsuri, domnul Pericle a fost văzut bătându-se nedumerit peste frunte. Când se termină, strigă pe ton de scuză pentru ignoranţa lui stranie şi supărătoare:

— Dar eu nu-l ştiu? Este italian… da, jur că este italian! Dar… ţine atunţi? Este superb! Dar eu nu-l ştiu!

— Este al meu, răspunse tânăra persoană.

— Muzica dumneavoastră, domnişoară?

— Vreau să spun că eu l-am compus.

— Permiteţi să zic: Brava!

Domnişoarele cerură imediat să-l mai cânte o dată; nu ştiu dacă de data asta, când le era cunoscut autorul, l-au apreciat mai mult, fapt este că aplauzele lor au fost mai puternice, ceea ce păru să o facă foarte fericită pe micuţa făptură.

— Vă plac într-adevăr? exclamă ea.

Erau foarte siguri că le place. Într-un anume fel, domnişoarele adoptaseră faţă de ea un ton îngăduitor, poate pentru că la început se simţiseră puse în inferioritate. Comportamentul ei era copilăros şi tânăra nu avea nici pe departe o statură impunătoare. Ar fi un mister şi subiect de

conversaţie pentru prietenii lor, se gândeau surorile, dar încetase să mai aibă aceeaşi putere de atracţie.

— Aş vrea să vă mai cânt, spuse ea; aş putea să vă cânt toată noaptea, dar ai mei, la fermă, nu mă aşteaptă cu cina când se face prea târziu şi m-aş culca nemâncată dacă mai zăbovesc.

— Ai mult de mers? se aventură Adela.

— Numai până la ferma lui Wilson; cam zece minute prin pădure, răspunse ea fără ezitare.

Arabella vru să ştie dacă venea adesea în acest loc minunat.

— Când nu plouă, în fiecare seară, răspunse tânăra.

— Ai sentimentul că acest loc te inspiră? spuse Cornelia.

— Sunt obligată să vin, explică ea. Bătrâna şi buna doamnă de la fermă spune că îi ajunge muzica toată ziua, de aceea trebuie să vin aici pentru a putea cânta şi seara.

— Dar cu siguranţă că şi locul te inspiră, nu? insistă Cornelia.

Tânăra se uită la ea ca şi cum ar fi fost într-o dilemă şi murmură:

— Este destul de cald aici. Şi locul începe să-mi placă chiar foarte mult.

Cornelia cea impunătoare se trase un pas înapoi.

Luna era acum o sferă de argint la marginea cercului albastru-gri de deasupra inelului de brazi, şi la lumina ce cădea pe ciudata fetiţă, aşa cum stătea în bătaia ei protejându-şi harpa, se vedea că avea haine simple, iar boneta nu-i era de ultimă modă. Surorile remarcară un şiret atârnând dezlegat. Le frapau şi luciul întunecat al părului, şi sprâncenele ei lungi şi negre. După ce pusese harpa în husă, tânărul Wilfrid Pole, care o urmărise atent, balansându-se pe un picior, făcu un pas mare („…într-adevăr nu-i putea permite să o care ea singură”) şi îi ceru permisiunea să o ajute.

— Este foarte grea, ştii asta, adăugă el.

— Prea grea pentru mine, răspunse ea, răsplătindu-l cu un zâmbet de mulţumire. Am pe cineva care mă ajută. Unde eşti, Jim?

Îl strigă pe Jim şi, din spatele colinei nisipoase unde stătuse tolănit, apăru clătinându-se un ţăran lat în umeri.

— Te rog să-mi iei harpa, dacă vrei, şi să fii atent la ramuri, să nu te împiedici. Spuse acestea ca şi cum i-ar fi predat lui Jim lecţia de seară; apoi, cu un ţipăt, zise râzând: Oh, dar nu ţi-am cântat melodia ta, trebuie neapărat să fac şi asta!

Scoase repede harpa din husă pe jumătate şi, aruncând o privire vioaie, cerând parcă scuze auditoriului din faţa ei, începu să zdrăngănească un fel de Giles Scrogging, britanică get-beget, o arie născută din bere, în timp ce Jim îşi umezi buzele şi zâmbi, în postura cuiva care îşi vede iubita expusă privirilor celorlalţi şi nu este omul căruia să-i fie ruşine cu ea, deşi speră din inimă să nu-l pui la încercare.

— Asta este melodia lui favorită, de la *el* o ştiu, sublinie ea către companie. I-o cânt în fiecare seară, ca încheiere; şi pe urmă… el are grijă să nu se împiedice şi să nu-mi facă bucăţi harpa.

Domnii s-au amuzat de aria gen Giles Scrogging, pe care o interpretase cu suficient simţ al umorului ei bolovănos şi cu bună-dispoziţie de petrecere, au râs şi au aplaudat; în schimb domnişoarele au rămas tăcute după terminarea cântecului, până în momentul când i-au mulţumit pentru reprezentaţia oferită; apoi au început să zâmbească dulce şi au întrebat-o dacă mai pot avea plăcerea de a o auzi şi altă dată.

— Oh! De câte ori doriţi, spuse ea şi întinse mâna mai întâi Arabellei, apoi Corneliei, iar la urmă Adelei. În faţa domnilor a avut o ezitare – iar când Wilfrid şi-a ridicat pălăria, fata a fost pusă într-o oarecare încurcătură; în sfârşit, s-a înclinat stângaci şi s-a retras.

— Noapte bună, domnişoară! strigă domnul Pericle.

— Noapte bună, domnule! răspunse ea de la oarecare distanţă, încumetându-se să facă în acelaşi timp şi o reverenţă în toată regula.

După care doamnele se apropiară, vorbind despre ea cu un entuziasm mai potolit. Adela întrebă:

— Nu a fost divin?

Cornelia dori să ştie dacă se referea la ultima bucată, iar Adela exclamă:

— Doamne sfinte! Nu aceea! După care descoperiră că le frapase pe toate şiretul fetei şi acest obiect răzvrătit deveni cheia anumitor speculaţii în legătură cu condiţia şi firea ei.

— Aş vrea să fi avut o duzină de buchete, asta-i! zise Wilfrid. Le merita cu prisosinţă.

— Simte oare ceea ce cântă, sau este vorba de un simplu meşteşug? îl întrebă Cornelia pe domnul Sumner.

Gentlemanul chestionat o apără pe străină cam neconvingător, pentru felul în care interpretase cântecul acela de bădărani.

— L-a cântat atât de bine! zise el.

— Mă nemulţumeşte doar faptul că i-a ieşit *prea* bine, se pronunţă Cornelia, care, de obicei, când accentua ceva, voia să spună că ea are ultimul cuvânt în dispută.

Vorbind în felul acesta şi mergând agale spre casă, au rămas uimiţi când domnul Pericle, care se înfăşurase cu totul în ursul său, ieşi din meditaţie exclamând, cu un puternic accent străin:

— Ahaa! Deschizându-şi faldurile hainei, întinse arătătorul şi rosti următoarele: Mi-am luat hotărâre! O trimit în străinătate la Academie pentru unu, doi, trei an. Va fi instruită cum n-a mai existat. Şi pe urmă să vezi zgomot la Scala. Nu – la Paris! Nu – la Londra! Va uimi mai întâi Londra. Aha! Dacă iau un teatru! Aha! Dacă

cumpăr un ziar! Aha! Dacă plătesc ţin’zeţi de mii de lire!

Impetuozitatea lui exotică şi grandoarea zdrobitoare a hotărârii ce presupunea cu atâta uşurinţă coruptibilitatea presei noastre îi făcură pe toţi din grup să zâmbească. Tânărul care îşi exprimase dorinţa de a arunca frumoasei necunoscute o duzină de buchete se trezi fremătând în faţa perspectivei ei strălucitoare, care urma să devină un prilej favorabil şi pentru el.

Diplomaţia lui Wilfrid

În dimineaţa următoare, micul dejun al familiei era tulburat de o mulţime de „tra-la-la” şi „dam-di-dam”-uri: un fredonat continuu întrerupt de strigăte de „Asta este” şi de pauze de nehotărâre şi confuzie. Domnul Pericle era pe punctul de a-şi pierde răbdarea văzând că surorile se străduiau zadarnic să-şi amintească acea melodie fermecătoare, compusă chiar de minunata cântăreaţă. Până la urmă devenise atât de nerăbdător, încât le oprea din cântat după câteva măsuri, ba chiar le întrerupea consultaţiile nearmonioase:

— Nu, n-are niţi un rost, niţi un rost, nu, nu, vă zic eu!

Dar imediat după aceasta îşi freca fruntea cu palma până o înroşea, îşi chinuia cumplit sprâncenele; atunci, animate de o tandră omenie, surorile îşi reluau căutările.

Adela:

— Sunt sigură că începe de jos – dam!

Cornelia:

— Tonica, sunt sigură, era si bemol – ta!

Arabella re ţinu cele două afirmaţii, promiţând să le combine la pian după micul dejun, *deşi* era duminică dimineaţa. Toate acestea îl exasperau pe marele iubitor de muzică. Domnul Pericle trecea cu adevărat prin mari chinuri. Ştiţi ce înseamnă să urmăreşti o silfidă, să-i atingi veşmintele care flutură, să crezi că ai prins-o, să fii sigur de ea, că este a ta – comoară încântătoare şi efemeră! – şi tocmai atunci să se ivească o nenorocită de creatură pământeană bine-intenţionată şi să-ţi pună piedică, în timp ce silfida îşi continuă drumul, lăsându-te în urmă? O melodie superbă aproape prinsă şi pierdută în acest stil este o grea încercare. Nu ne putem aştepta ca Apollo să fie politicos cu

driadele care îi stau în cale când o urmăreşte pe Dafnis, şi nici ca domnul Pericle să fie politicos cu fiicele gazdei sale. Netezindu-şi cu toate degetele desfăcute şi cu gesturi grăbite bărbia pătrată, rasă şi mustaţa groasă, le imploră să-i cruţe nervii. Zâmbind rigid, îşi exprimă speranţa că vor fi miloase cu o ureche sensibilă. Domnul Pole, neînţelegând, ca englez, cum se poate concentra cineva atât de mult numai ca să prindă o melodie, izbucni în râs, punând nişte întrebări care îl aduseră pe domnul Pericle într-o stare vecină cu nebunia. Deodată, faţa smeadă a grecului se lumină.

— Asta e! Asta e! strigă cu degetul întins spre Wilfrid.

Tânărul ofiţer îşi sprijinise obrazul în pumn şi, uitându-se în gol, fredona încet o parte a ariei. Domnul Pericle îl complimentă şi-i mulţumi.

— Dar ai urechi pentru muzica, *extraordinaire!* spuse.

Adela îşi mângâie afectuos fratele, remarcând:

— Da, atunci când pune suflet.

— Vrei să repeţi? îl întrebă grecul. „To-to-ri", ei? O pierd. „To-to-ru", puah! O pierd. „To-ri, to-ru-ri-ro": n-are rost, o pierd.

Nici încercările de persuasiune, nici sarcasmul – „Poate din cauză că e duminică!" – nu l-au putut determina pe Wilfrid să se facă vinovat de o a doua încercare. Vorbele dulci ale surorilor sale au fost la fel de inutile şi atunci domnul Pole, văzând disperarea oaspetelui său, spuse:

— De ce să n-o aducem aici, cu cântec cu tot, într-o zi de lucru? Duminica nu ne prea convine cântatul, după cum ştiţi. Avem şi un pian pentru ea, care-i destul de bun pentru persoane şi mai simandicoase – dacă e să judecăm după bani.

Fetele murmurară supus:

— Cum vrei tu, papá.

— O voi găsi când vă duţeţi la biserică, zise domnul Pericle.

Wilfrid, căscând, se ridică şi o întrebă pe sora lui cea mare dacă intenţionează să meargă la slujbă.

— Desigur, răspunse ea, iar domnul Pole continuă:

— Asta-i disciplina noastră, fiul meu. Trebuie să dăm un exemplu, să ne facem datoria. La ţară, toată lumea din casă merge la biserică.

— De ţe la ţară? se interesă domnul Pericle.

— Pentru că…, sări Cornelia în ajutorul tatălui ei; dar fie din motiv că pornirea ei nu se sprijinea pe un argument raţional, fie că era preocupată să-şi aleagă cuvintele pe înţelesul interlocutorului, se opri un moment. Apoi continuă: Oh, pentru că, ştiţi, avem muzică selectă la biserica noastră.

— Avem un organist bine plătit, adăugă Arabella.

— Şi angajat recent, spuse Adela.

— Ah! *Mon Dieu!* izbucni domnul Pericle. Un anume gen de muzică sună mai bine de la distanţă – estompat, cum spuneţi voi. Muzica voastră de biserică o prefer estompat.

— Nu veniţi? strigă Wilfrid cu o surprinzătoare vioiciune.

— Nu. Pentru mine, estompat!

Măselele grecului sclipiră, iar Wilfrid îi întoarse spatele morocănos. Şi-l imagina pe grecul-tâlhar dând târcoale fermei lui Wilson, aşezând capcane pentru fermecătoarea pasăre a nopţii, şi, mai neatent decât de obicei la conversaţia rafinată a surorilor sale, intră în escorta masculină spre lăcaşul de cult.

Domnul Pericle îi întâlni pe credincio şi când se întorceau de la biserică pe unul din drumurile înverzite şi umbroase ce duceau spre Brookfield. Deşi era indiferent la priveliştile şi sentimentele specific englezeşti, gândurile lui nu au rămas complet reci la tabloul oferit de tinerele femei îmbrăcate elegant, păşind sobru spre casă, în timp ce în văzduh se desfăşura o petrecere de ciocârlii,

iar drumurile erau înmiresmate de verdeaţă şi înviorate de lumina soarelui.

— Cu adevărat aţi pierdut o desfătare! îl întâmpină Arabella.

— O predică? întrebă el.

Domnişoarele n-au vrut să-i spună despre ce e vorba până când ironiile sale pline de cinism şi vanitate pe seama faptului că pierduse o predică le făcu să-i dezvăluie că interpretarea la orgă fusese cu totul deosebită, iar piesa cântată la sfârşitul serviciului divin de-a dreptul excepţională.

— Până şi papá a fost încântat.

— Într-adevăr minunat, confirmă domnul Pole. Nu mă pricep, dar cred că genul acesta de muzică l-ai putea foarte bine asculta şi după-amiază.

Domnul Pericle păru a se gândi că nu era perioada cea mai bine aleasă, dar nu făcu decât o grimasă, apoi se interesă:

— Aţi văzut pe organista[2]?

— O, nu, sunt ascunşi în spatele unei cortine, îi explică Arabella.

— Cum vine asta? strigă grecul cel impulsiv. Nu sunteţi curioase? O, femeile! Si deţi, nu aţi văzut-o?

— Nu, răspunse Cornelia, pe acelaşi ton monoton şi enervant de indiferenţă totală, nu ştiu dacă nu cumva nu era bărbat. La noi, organiştii sunt de obicei bărbaţi.

Ochii grecului scânteiară sălbatic. Reveni apoi la starea lui de politeţe rece.

Wilfrid nu era de faţă ca să le strecoare în minte vreo bănuială. Rămăsese în urmă; dar când sosi acasă, mai târziu, părea vesel şi avea o aură de triumf, fapt ce le făcu pe surorile lui să exclame:

— Ah, le-ai însoţit pe tinerele Copley.

Iar el le-a lăsat să creadă ce voiau. Tinerele Copley, vecinele lor, erau nişte domnişoare de condiţie bună, de rang mult mai înalt decât tinerele Tinley, care, deşi foarte bogate, nu l-ar fi putut

face pe Wilfrid să aibă aerul acela, după cum îşi imaginau surorile sale.

La prânz, fratele lor remarcă în treacăt:

— Apropo, m-am întâlnit cu fetiţa de-aseară.

— Cântăreaţa? Unde? îl întrebară surorile într-un glas.

— La ieşirea din biserică.

— Deci merge şi ea la biserică!

Ceea ce dovedeşte că o considerau o păgână.

— Păi, ea a cântat la orgă, spuse Wilfrid.

— Şi cum arată la lumina zilei? Cum se îmbracă?

— O, este deosebit de plăcută! Se îmbracă destul de modest.

— Ea a cântat la orgă? Deci ea a fost! Organistă! Există vreo trăsătură aristocratică în înfăţişarea ei?

— Eu… eu nu pot să judec, spuse Wilfrid. Mai bine o întrebi pe Laura Tinley. Când m-am dus acolo, stăteau de vorbă.

Surorile se uitară una la alta. S-au sfătuit, apoi au discutat cu mătuşa lor, doamna Lupin, şi după aceea s-au dus la domnul Pole. Cunoşteau foarte bine rapacitatea tinerelor Tinley când era vorba de ceva ieşit din comun, dar nu şi-ar fi putut închipui că propria lor descoperire, propria lor comoară a putut fi capturată atât de repede. Dacă familia Tinley punea mâna pe ea, se puteau aştepta ca domnul Pericle să dezerteze, luându-le astfel posibilitatea de a se mândri cu un fenomen. S-au decis aşadar să meargă la ferma lui Wilson în aceeaşi zi şi să le-o ia înainte rivalelor lor, aducând-o pe fată la Brookfield. Ideea de a face acest lucru le stăruise într-un ungher al minţii toată dimineaţa; acum părea cel mai înţelept plan din lume. Era vorba de patronaj, în sensul strict al cuvântului. Ele îi vor putea fi de mare folos acelei fete, dându-i creşterea şi tonul potrivit geniului ei; iar fata le va oferi un amuzament atât lor, cât şi invitaţilor de la Brookfield. Lansarea ei ar fi putut

avea efectul unui joc de artificii. Pentru maiestuoasele femei care vor cu tot dinadinsul să devină conducătoare de cercuri (îngăduiţi-mi să folosesc acest termen) evaluarea avantajelor reciproce, aşa cum ne putem aştepta, nu este lucrul cel mai important: este suficient ca dintr-o anumită acţiune, a cărei realizare depinde de ele, să beneficieze ambele părţi, pentru ca procedeul să pară atât de altruist, încât să nu se mai observe mobilurile, raţiunea ascunsă. Surorile simţiră că erau patroanele micului geniu obscur, de care aveau nevoie pentru a le lumina casa, încă înainte de a şti cum o cheamă. Ofiţerul Wilfrid Pole s-a distrat cu siguranţă din toată inima văzându-le că se pregătesc să plece în misiune. Aceste domnişoare, care-i manipulau pe cei din jur, fuseseră la rândul lor magistral manipulate. Este greu de crezut că planul de a-i fi pe plac domnului Pericle le-ar fi determinat să facă pasul pe care îl făceau, dacă nu ar fi intervenit groaza ca rapacii Tinley să nu pună cumva mâna pe prada care le aparţinea lor de drept. Doar se ştia că de-alde Tinley sunt în stare şi de asta. Cu o anumită ocazie, făcuseră avansuri transparente unui personaj celebru din cercul ce le aparţinea Pole-ilor; nici n-ar fi putut Tinley-ii vreodată spera să-l vadă altfel decât la Brookfield. Nişte oameni care se comportă astfel sunt capabili de orice. Domnişoarele Pole au hotărât deci să le-o ia înainte; pe de altă parte, unor persoane atât de mondene cum erau cele de la Brookfield nu li se părea deloc bizar ca necunoscutul de până ieri să le devină a doua zi oaspete. Bunătatea inimii, asociată cu planul elevat pe care-l aveau în minte, înlătura cu uşurinţă convenţionalismele.

— Încă nu-i ştim numele, spuseră surorile, după ce ascultaseră sfaturile domnilor, legat de ceea ce ele şi hotărâseră; domnul Pericle, cel pentru care se pregătea surpriza, era singurul cu care nu se consultaseră.

— Belloni, domnişoara Belloni, zise Wilfrid.

— Eşti sigur? De unde ştii?…

— I-a spus Laurei Tinley.

La nici cinci minute de la primirea acestei informa ţii au şi pornit spre ferma lui Wilson.

[2] În original player, formă identică pentru masculin şi feminin, de unde şi confuzia (n. tr.).

Prima confruntare a Emiliei cu publicul

Societatea pe care doreau să o formeze domnişoarele de la Brookfield urma să aibă următoarea reţetă: respectând proporţiile cele mai indicate, aveau să se întâlnească, să se amestece celebrităţi, londonezi şi notabilităţi locale; celebrităţile vor străluci în chip de aştri, londonezii vor fi sateliţii lor, iar ignoranţii de provinciali se vor simţi flataţi, ştiind că totul era organizat spre a le oferi lor un prilej monden, un amuzament; tot ei aveau să fie ţinta glumelor agerilor londonezi, pe care, de altfel, îi dispreţuiesc; celebrităţile vor fi încurajate să-şi manifeste superioritatea lor generoasă faţă de celelalte două partide, pentru distracţia cărora erau invitate.

Un adevărat ghiveci! Dacă ar fi să socote şti îndemânarea şi energia necesare pentru pregătirea unui astfel de ghiveci Brookfield, ai ajunge probabil să te gândeşti că munca grea, făcută sub cerul liber, să zicem cea de a aduna lemne pentru foc, este, prin comparaţie, mult mai uşoară. Se aflase prin vecini că domnişoarele pregătesc o reuniune şi, în plus, că deţin o nouă perlă; cu alte cuvinte, că intenţionau să lanseze în lumea largă un geniu miraculos, chiar din Brookfield. Au trebuit să anunţe vestea chiar în invitaţii, renunţând astfel la ideea de a face o surpriză, deoarece altfel nu ar fi putut să fie sigure că va participa şi lady Gosstre, conducătoarea înaltei societăţi din ţinutul lor. Marea doamnă le asigură că va veni, „…deşi”, aşa cum îi spusese Arabellei, „trebuie să ştiţi că detest seratele muzicale şi le consider cele mai absurde distracţii posibile; dar, sigur, dacă aveţi de prezentat ceva deosebit…”

Pentru că domnişoarele însele erau derutate, au invitat cu anticipaţie doi sau trei prieteni mai apropiaţi să o vadă pe ciudata făptură şi să-şi dea cu părerea despre ea; toţi au ajuns la concluzia că tânăra este o creatură lipsită de idei şi dotată cu o poftă de mâncare ieşită din comun. Tracy Runningbrook, care la vremea lui fusese şi el o perlă – şi mai era încă poet – a susţinut că fata are un haz desăvârşit, determinându-le pe surori să trateze cu umor partea mai obscură a firii şi excentricităţii domnişoarei Emilia Belloni. Văzând că domnul Pericle îi apreciază vocea, iar Tracy Runningbrook îi consideră comportamentul acceptabil, au hotărât că în linii mari puteau să o lanseze fără teamă. Cei doi bărbaţi erau adevăraţi experţi, fiecare în domeniul său.

Nu se ştia nimic despre poziţia şi descendenţa ei. Fata întâmpinase tatonările delicate ale Adelei în această privinţă cu o pronunţată rezervă. După numeroase aluzii ce i se făcuseră fără rezultat, o întrebare directă ar fi sunat acum de-a dreptul indiscret. Adela era permanent deconcertată şi presimţea că într-una din ocazii va trebui să găsească un prilej de apropiere şi „duioşie” cu ea, ceea ce nu-i convenea deloc. Fata se aprindea la orice semn de afecţiune. O privire amabilă îi aducea în ochii negri adâncimi văratice. Altfel păstra o rezervă sobră şi îşi vedea de ale ei, contemplându-i pe ceilalţi cu o mulţumire calmă, de parcă ar fi avut mintea plină de gânduri şi un glas pe care numai ea îl auzea.

Părea imposibil s-o faci să înţeleagă „limitele”, care se pot defini ca un gen de supunere magnetică la variaţiile capriciului Polar. Cu alte cuvinte, Emilia ar fi trebuit să se mişte dezinvolt, să fie veselă, prietenoasă, la un semn să dea dovezi de afecţiune şi totuşi să nu ignore teritoriile definite de creta familiei. Apropiindu-se ziua reprezentaţiei, Adela se gândi să-i dea o lecţie despre aceste limite. Se aventură să o mângâie

uşor, după ce-i făcuse un compliment, gândind că vorbele ei de laudă vor împiedica vreo nepotrivire; dar tânăra trecu peste compliment şi răspunse imediat mângâierii cu o îmbrăţişare şi un sărut fraged. Adela se sperie pur şi simplu de atâta familiaritate şi fu fericită să scape.

În cele din urmă ghiveciul a fost gata.

Pe Emilia domnişoarele o instalaseră în colţul camerei. Primind asigurarea că nu-i este foame, au constatat, mulţumite, că nu mai are nevoie de nimic. Wilfrid veni lângă ea pentru ca fata să nu se simtă stingheră, până când domnul Pericle se fixă în spatele scaunului ei; atunci Wilfrid dădu din cap apatic şi plecă să-şi vadă de ale lui. Cine şi-ar fi închipuit că Emilia îl jignise? Este cert însă că se uita cu mai mult interes la domnul Pericle, iar atunci când Tracy Runningbrook se aşeză lângă ea, începură să ciripească foarte animat. Cei doi contrastau atât de tare, cum stăteau alături, încât domnişoarele au fost nevoite să facă în aşa fel încât să-i despartă. Ea era poate ceva mai înaltă decât el, avea părul lins, cu luciul frunzelor negre de brionia, ochii ca nişte tăciuni aprinşi în adâncul unei grote, în timp ce Tracy avea părul roşu ca para focului şi ochii de o nuanţă verde-cenuşie, cum se poate vedea într-un apus umed. Cei care îl cunoşteau veneau să-l întrebe:

— Şi cine este *ea?*

Dar Emilia nu trebuia să fie remarcată, conform planului domnişoarelor.

Exclamaţia lui lady Gosstre, atunci când intră, se făcu imediat auzită.

— Ei bine! Şi unde este geniul nostru extraordinar? Vă rog, vreau s-o cunosc imediat.

Atunci Laura Tinley, făcând dovada unui comportament grosolan, se repezi la Arabella, care tocmai o primea pe nobila doamnă, şi îi atinse braţul de parcă i s-ar fi permis un atare privilegiu, exclamând:

— Mor de nerăbdare să o văd. A sosit?

Arabella o învălui pe domnişoara agresivă într-un zâmbet de gazdă, continuând să-i vorbească importantei doamne.

Laura Tinley a fost pedepsită, fiind rugată să facă deschiderea cu un cântec la modă, în mijlocul conversaţiei generale. Consimţi, foarte conştientă de intenţia ascunsă a onoarei ce i se făcea şi se aşeză la pian, stăpânindu-se pe cât îi era cu putinţă să facă gesturile obişnuite ale cuiva care urmează să se producă. Lady Gosstre scrută încăperea, în timp ce Adela, urmărind direcţia ochelarilor înaltei doamne, făcea pomelnicul oaspeţilor.

— Aţi adunat un set bizar de bărbaţi, spuse lady Gosstre.

„Femei!" îi stătea Adelei pe vârful limbii. Avea cu adevărat o impresie foarte bună despre bărbaţii invitaţi. Simţi că i se strânge inima.

— La ţară!… începu ea.

— Da, da! confirmă doamna.

Acesta era genul de lecţii care le determinau pe domnişoarele de la Brookfield să-şi înfrâneze tendinţa tinerească de a se lăsa pradă încântării şi satisfacţiei imediate şi de a adopta, în pripă, o atitudine de suspiciune şi nemulţumire faţă de tot ceea ce servea cauzei lor într-un chip sau altul.

După Laura Tinley au fost aduse alte două ofrande la pian. Sărmane victime ale ambiţiei, domnişoarele şi-au aranjat rochiile, au zâmbit partiturilor şi au dat glas inepţiilor ce se interpretează de obicei în saloanele noastre. În acest timp, domnul Pericle şi Emilia schimbau priviri de cunoscători. Ea detesta muzica interpretată indiferent. Wilfrid le observă schimbul de priviri. Acum însă, când fusese chemată la pian, Emilia trecu pe lângă Wilfrid, răspunzând cu o căutătură rece ochilor lui strălucitori.

Conform instrucţiunilor, Emilia cântă o arie napolitană simplă. Cântăreaţa era necunoscută, astfel încât toţi şi-au închipuit că este vorba de încă o sacrificată.

— Bine! A fost foarte frumos, întâmpină lady Gosstre finalul.

— Este muzică făcută de oameni… cum sunt aţeia, consimţi domnul Pericle.

Adela o auzi pe doamnă întrebând de numele cântăreţei. Îşi făcu drum spre surorile ei. Adela era de obicei cea cu ideea, Cornelia cu cenzura, iar Arabella cu regia. Domnişoarele ţinură un scurt consiliu în jurul unui caiet cu partituri, pentru că urma la pian Arabella. În timpul unei pauze, domnul Pole, a cărui jiletcă albă se ridică în sus din cauza efortului, emise un cuvânt cam tare, dar din toată inima, ca o zgâtie de fată care scapă de sub supravegherea guvernantei. Se temuseră de acest lucru. Îşi iubeau tatăl, dar nu şi vocabularul lui, pe care îl repudiau, neconsiderându-l parte a moştenirii lor. Şuşotind împreună, au căzut de acord că invitarea distinsei lady Gosstre fusese o mutare greşită, deoarece aceasta nu ar fi putut aprecia muzica respectivă, până când succesul Geniului lor nu era asigurat de cineva învestit cu acest drept. A presupune că ea este în măsură să recunoască un Geniu fără ca acesta să-i fie pus într-o lumină specială era pur şi simplu de neimaginat. Se vede că surorile se puteau răzvrăti şi împotriva aristocraţiei, dacă aşa le venea lor bine.

Arabella urma să interpreteze un cvartet. Diavolul ghinionului intrase însă în vioară. Instrumentul refuza să se acordeze. Apoi, se rupse o coardă; şi în timp ce reparau vioara, un lacheu veni la Arabella. După cum se ştie, nu există pe acest pământ familie mai unită decât a nenorocirilor. Ştirea ce i se aducea era că jos aşteaptă o doamnă cu numele de Chump. Încordându-se din toate puterile pentru a nu-şi trăda tulburarea, Arabella transmise ştirea mai departe Corneliei, care, apucată de o compresiune mintală şi musculară identică, spuse pe loc:

— Fă-i vânt! iar Adela adăugă:

— Dacă-i spui că avem o companie aleasă, va veni cu siguranţă, iar dacă se va auzi pe aici irlandeza ei, suntem pierdute. Nici că se poate mai potrivit nume: Chump![3]

Doamna Chump era bogata văduvă irlandeză a unui consilier municipal, al cărui gest de a-şi căuta o soţie din Irlanda li se părea domnişoarelor de un prost gust cu totul inexplicabil şi le umplea de o mare uimire. Pretindea că are dificultăţi cu avocaţii ei, motiv pentru care se străduia să se consulte permanent cu vechea ei pasiune, domnul Pole – care la vremea aceea îi era şi administrator. Domnişoarele luptaseră împotriva ei la Londra, iar de la instalarea lor la Brookfield i-au sugerat tatălui lor că nu va putea fi tolerată ca oaspete în casa lor. Domnul Pole insistase pe un ton plângăreţ asupra virtuţilor Marthei Chump. „Acolo, la ea acasă", au spus domnişoarele şi i-au argumentat că într-un buchet de flori nu are ce căuta o legumă. Bătrânul oftase, părând a ceda. Un lucru era sigur: doamna Chump nu mai fusese văzută niciodată la Brookfield. „Nici n-o va vedea nimeni, cu excepţia servitorilor", declarau domnişoarele.

Emilia – lucru care n-a trecut neobservat de domnul Pericle – se dusese o dată sau de două ori la Wilfrid să-l întrebe dacă nu cumva îl nemulţumise comportamentul ei. Domnul Pericle ridică din umeri cu un „Ah!", voind a spune „Ţe mai e si asta?" Adela veni acum la ea, o prinse de mână, copleşind-o cu şoapte dulci şi o rugă să-şi ia harpa, să arate de ce este în stare.

— Te iubim, noi toţi te iubim! a fost îndemnul ei final.

S-a renunţat la cvartet. Arabella plecase hotărâtă să dea piept cu doamna Chump.

Emilia se aşeză la harpă. În salon domnea o linişte prin care răzbătea tensiunea critică; era atâta linişte, încât Adela crezu că aude un vag protest irlandez din hol. Wilfrid era poate ascultătorul cel mai înclinat spre critică dintre cei prezenţi pentru

că se întreba dacă poate reînnoi vraja unică a cântecului ei din pădurea palid luminată. De la primele sunete dulci în contralto, se simţi răpit. Aproape nu-i venea să creadă că aceasta este fetiţa naivă pe care surorile lui o compătimesc cu delicateţe.

Un murmur de aprobare, furtuna potolită a aclamaţiilor celor adunaţi se auziră din toate colţurile. Lady Gosstre părea mulţumită: „Minunat.” Wilfrid observă cum ochii Emiliei apelează, plini de speranţă, la domnul Pericle. Expertul ridică însă din umeri. Suferinţa se aşternu vizibil peste sprâncenele ei negre. Îşi prinse harpa, iar pleoapele îi palpitară în timp ce îşi pregătea notele. Din nou, încă înainte de sfârşitul cântecului, îşi întoarse privirea spre el. Ochii domnului Pericle erau albi, ca şi cum i-ar fi îndreptat spre cer pentru a invoca Forţele Armoniei în sprijinul fetei. Vocea ei îşi pierdu din siguranţă. Deodată, se concentră pentru a da înălţime şi vigoare acelei note care fusese momentul cel mai fermecător al nopţii din pădure. Dar vocea îi tremură. Ai fi putut crede că a sugrumat-o cineva.

Emilia nu se mai uita acum la nimeni. Se ridică fără nici un cuvânt sau scuză, cu privirea în pământ.

— Fiasco! strigă nemilos domnul Pericle.

Aceasta îi făcu mai bine decât amabilitatea stupidă a celor care au considerat că este bine să o încurajeze cu aplauze. Emilia nu putu să suporte bătaia din palme şi ieşi din încăpere.

[3] *Chump* – textual „butuc”, „cap sec”, „dovleac” (n. tr.).

Jocul Emiliei cu ofiţerul

Noaptea era caldă, sub lumina lunii ce înainta imperceptibil. Plin de compasiune pentru biata fată, care, dacă nu reuşise să câştige publicul, îl impresionase în schimb pe el, Wilfrid ieşi în grădină, unde se aştepta să o găsească, pentru a o mângâia şi consola primul. Pătrunzând cu greu printre tufişurile înmiresmate, ajunse la cotitura uneia dintre alei, de unde se vedea silueta Emiliei, stând pe iarbă lângă un tufiş de laur portughez. Domnul Pericle era lângă ea. Intenţia iniţială a lui Wilfrid a fost să se apropie de ei. Însă un suspin puternic al Emiliei îl opri brusc.

— Sunteţi crud, o auzi vorbind.

— Când este bine, îţi spun; când este prost, îngrozitor, la fel, îţi spun, răspunse domnul Pericle.

— Ceilalţi n-au considerat că a fost atât de rău.

— Aaaa! Aida de! i-o reteză domnul Pericle.

Dacă ar fi discutat lucruri secrete sau prea tandre, Wilfrid s-ar fi retras, ca un bărbat de onoare ce era. Date fiind circumstanţele, continuă să tragă cu urechea. În plus, lacrimile micuţei sale prietene păreau să-l reţină, în speranţa că i-ar putea veni în ajutor.

— Da, nu îmi pasă de ceilalţi, reluă ea. M-aţi lăudat în prima seară în care m-aţi văzut.

— Asta poate pen’că ştii să cânţi doar la lună, răspunse domnul Pericle. Si ţe-i cu asta? O cântăreaţă, ea trebuie să cânte într-o casă. Astă seară este cald, mâine este reţe. Si de cânţi răţită, ţe zgomot va mai fi şi aţela? Un nas, nu o voţe. O trompetă.

Emilia îi replică ferm, dar pe un ton plângăreţ:

— Aţi spus că sunt leneşă. Nu sunt.

— Nu lenesă, aprobă domnul Pericle.

— Alerg oare după laude din partea celor care nu se pricep la muzică? Asta nu-i adevărat. Îmi

place să-i văd încântaţi.

— Adică să fii o flasnetă, răspunse domnul Pericle.

— Trebuie să-mi placă să-i văd încântaţi atunci când interpretez, spuse Emilia în disperare de cauză.

— Si îţi plaţe bătaia din palme. Mda. E foarte normal. Mdaa. Esti un copil bun, asta-i clar. Da' uite ţe e. Tu eşti o voţe necultivată, *sauvage.* Eu aud bine: o iei razna, si aplauzele aţestor neghiobi te fac să chiţăi si să ţipi, si falş! falş! Te duţi aiurea. E un fel de galop cu capul spre coada calului.

Şi în acest punct domnul Pericle încercă să imite în modul cel mai odios falsetul cântat de Emilia. Ea îl opri cu un ţipăt, de parcă ar fi lovit-o.

— Ce trebuie să fac? întrebă ea cu tristeţe.

— Nu acum, răspunse domnul Pericle. Locuiesti la Londra? La ţine?

— Trebuie neapărat să vă spun?

— Desigur, trebuie să-mi spui.

— Dar nu mă voi duce acolo; adică, nu încă.

— Si vei continua să cânţi pe nas la lună. Mda. Cât va mai dura asta?

— Aceste domnişoare m-au invitat să stau la ele. Ele mă fac fericită. Când voi pleca de la ele – atunci!

Emilia oftă.

— Si atunţi? repetă domnul Pericle.

— Atunci, cât îmi vor ajunge banii, stau la ţară.

— Câţi bani?

— Câţi bani am? Şi Emilia preciză deschis şi exact starea finanţelor ei: Patru lire şi nouăsprezece şilingi.

— Hm! Si când i-ai cheltuit te reîntorţi la tatăl tău?

— Da.

— La Belloni ţel bătrân?

— Tatăl meu.

— Nu! strigă domnul Pericle la răspunsul melancolic al Emiliei.

Se aplecă la urechea ei şi începu să-i prezinte repede, pe un ton scăzut, ceea ce părea să fie o imagine vie a unei noi căi spre noroc pe care se cuvenea s-o urmeze. Emilia scoase un ţipăt vesel; şi acum Wilfrid se retrase, întrebându-se dacă procedase bine rămânând atât de mult. Dar, îşi argumenta el, dacă era convins că ticălosul de grec urmărea să-i facă rău, nu era el oare îndreptăţit să folosească orice stratagemă pentru a-şi îndeplini rolul de proteguitor al ei? Influenţa pe care o şi exercita domnul Pericle asupra fetei era imensă şi misterioasă. Nici zece minute mai târziu, ea cânta, triumfător, în casă. Wilfrid putea să-şi dea seama că vocea îi era puternică şi sigură. Cânta aria din pădure. Spre surprinderea lui, simţi că inima îi cedează sub apăsarea unei greutăţi, ca şi cum l-ar fi lăsat puterile să şi-o susţină.

Rând pe rând, începură să iasă din casă invitaţii. Se auzeau trăsurile călcând pietrişul, iar perechile de tineri bărbaţi, pregătindu-se să le ceară domnişoarelor permisiunea de a pleca, se plimbau prin grădină.

— Ai auzit micul schimb de cuvinte între Laura Tinley şi Bella Pole? întrebă unul din ei, începând să le imite. Laura a început: „Trebuie *neapărat* să vină şi pe la noi.” „Mă tem că noi avem întâietate asupra ei.” „O, dar voi, dragelor, ne veţi face favoarea să veniţi şi voi?” „Mă tem, dragă, că obligaţiile noastre din viitorul apropiat exclud această posibilitate.” „Putem fi sigure, dragă domnişoară Pole, că nu ne-aţi abandonat?” „Aceasta, draga mea domnişoară Tinley, nu intră în discuţie.” „Nu am putea stabili o zi?” „Dacă depinde de noi, sincer vorbind, nu vă putem cere să faceţi asta.”

Celălalt râse împreună cu el, adăugând:

— „Sincer vorbind” este nemaipomenit! Ce creaturi absurde sunt şi femeile! Cum Dumnezeu

ai reuşit să-ţi aduci aminte toată chestia?

— Soră-mea era lângă mine. A repetat totul, cuvânt cu cuvânt.

— Pe cinstea mea, femeile sunt nişte creaturi uimitoare.

Cei doi tineri continuară schimbul lor de opinii, sub semnul unei depline armonii.

În timp ce era condusă la trăsura ei, lady Gosstre spuse cu voce tare că Emilia merita categoric să fie ascultată.

— Şi mai mult merită să o cunoşti, spuse Tracy Runningbrook. Văd că sunteţi cu toţii înclinaţi să o răsfăţaţi. Dacă ar fi să staţi de vorbă cu ea, aţi înţelege că este menită să realizeze mult mai mult decât transformarea gâtlejului ei într-o maşinărie. Şi ce mai gâtlej! Emite întotdeauna cea mai nostimă părere posibilă despre orice. Am ajuns să cred că am în faţă un altoi al propriului meu creier. Este o artistă înnăscută, dar mi-e teamă că toată lumea conspiră în vederea distrugerii ei.

— Cu siguranţă că nu acesta ne e scopul, vrem doar s-o încurajăm să se perfecţioneze în arta ei, spuse Adela.

— Se gândeşte la un alt fel de artă, zise lady Gosstre. Termenul de „artist", aplicat sexului nostru, înseamnă pentru ei „franţuzoaică". Tracy nu ne permite să fim nimic altceva decât femei. Te asigur, ca artiste însă, avem o mulţime de privilegii.

— Şi această artă se învaţă sub supravegherea unui profesor? se interesă Adela, încântată de subiectul, luat în discuţie sub un asemenea înalt patronaj.

— Fiecare nouă experienţă este profesorul vostru cel mai desăvârşit, răspunse Tracy. Cleopatra nu poate fi numită profesoară: ea este doar un exemplu ilustru.

— Drăcuşorule! Eşti un corupt.

Şi cu aceste cuvinte, doamna îl atinse pe umăr, în semn de bun-rămas. Aplecându-se peste

fereastra trăsurii, spuse:

— Sper că vă voi vedea la Richford. Săptămâna aceasta vine şi Merthyr Powys. Da, acum îmi dau seama: el este omul care poate aprecia „artista" voastră „înnăscută". Aduceţi-o la mine. Vom lua masa împreună. Vă voi trimite mâine o invitaţie oficială. Este un sezon destul de prost pentru întâlniri aici, în afara oraşului, cu nişte oameni de bon-ton. Voi face tot posibilul.

Se înclină spre Adela şi Tracy. Domnul Pole fusese de faţă la un dialog atât de neobişnuit pentru el doar pentru a participa la plecarea importantei doamne; acum se băgă în faţă, unde putea fi luat şi el în seamă, făcând o plecăciune slugarnică spre spatele trăsurii.

Arabella nu le-a spus surorilor sale la ce armă recursese pentru a o face pe doamna Chump să se retragă. Le informă doar plină de gravitate că femeia consimţise să plece, iar surorile îi mulţumiră. Erau dezorientate de faptul că Laura n-o recunoscuse pe Emilia, dar îl suspectau pe Wilfrid atât de puţin, încât la o adică puteau crede că nu îl suspectează deloc. În general, seara fusese încununată de succes. Domnişoarele erau îndreptăţite să repete o bine cunoscută vorbă a lor: „Greşim poate în multe alte privinţe, dar niciodată când este vorba de judecarea meritelor oricărei persoane în discuţie." În cazul lui Tracy Runningbrook, făcuseră o remarcabilă dovadă a discernământului lor. Pe el îl întâlniseră în casa unei prietene a Tinley-ilor (soţia unui colonel, rudă îndepărtată cu nişte familii importante). Domnişoarele Tinley au râs de el şi de capul lui roşu ca văpaia, în schimb domnişoarele de la Brookfield au avut ochi şi urechi pentru un anume aer şi stil deosebit al său, înainte de a afla că se trage dintr-o familie de duci şi că va fi un poet de renume. Când s-a menţionat acest lucru, după plecarea lui, îl cooptaseră, iar domnişoarele Tinley au pierdut orice şansă. Prin Tracy reuşiseră să fie

prezentate lui lady Gosstre. Iar acum urmau să ia masa cu ea. Nu spuneau că datorează acest lucru Emiliei. Aveau totuşi uşoara senzaţie că fuseseră un fel de fundal pentru vedeta lor din acea seară, lucru pe care nu-l puteau accepta. După remarca „A cântat delicios", au renunţat la subiect, trecând la rochii, stângăcii ale convivilor, aserţiuni pretenţioase ici şi colo, mersul lui lady Gosstre, modul de manipulare a bărbaţilor şi femeilor, al lansării noilor teme de conversaţie, şi aşa mai departe. Nici măcar Junona şi consiliul ei, judecând obligaţiile noastre de muritori din înălţimea ei divină şi neobosită, nu ar fi putut fi mai atentă la scăderile omeneşti. În timp ce stabileau reguli de comportament pentru unii şi pentru alţii, nu uitau să ia în considerare şi sugestiile pentru propria lor desăvârşire, aşa cum se cade să facă cei ce năzuiesc spre Perfecţiune. Ţinuta umerilor lui lady Gosstre şi stilul ei în general au fost acceptate ca vrednice de un studiu atent: „Şi ai observat, când Laura Tinley i-a întrerupt conversaţia cu Tracy Runningbrook, i-a răspuns liniştită strict la întrebare, astfel încât Laura n-a mai putut adăuga nimic?" „Şi ai văzut consideraţia pe care a arătat-o faţă de papá, ca gazdă?" „Şi nu ai remarcat, în mai multe rânduri, cu ce uşurinţă desăvârşită schimba firul unui dialog atunci când subiectul începea să se epuizeze?" Ele au remarcat, au văzut, au observat totul. Au căzut de acord că trebuie să existe o însuşire dincolo de artă, dincolo de geniu, dincolo de orice inteligenţă deosebită; aceasta era marea calitate socială de a-ţi asuma, ca pe un lucru natural, fără aroganţă, poziţia de regină a unui cerc şi de a face să răsune armonios toate instrumentele ce se găsesc în cercul acela. Se rostiră înalte laude la adresa lui lady Gosstre. Domnişoarele de la Brookfield acceptau să se încline înaintea ei cu atâta umilinţă, animate de credinţa ascunsă pe care o nutreau, anume că o vor depăşi totuşi prin acel

Ceva inefabil pe care ele îl aveau în posesie în exclusivitate: bănuind existenţa unei nestemate într-o casetă, puţini oameni vor fi atât de înţelepţi încât să nu grăbească deschiderea ei de către Tata Cronos, în loc de a continua să se bucure de simpla presimţire că piatra preţioasă se află ferecată înăuntru. În cele din urmă, energicele domnişoare şi-au spus rugăciunile, acompaniate de ciripitul matinal al păsărilor, şi au mers la culcare, nu atât din nevoia de odihnă, cât pentru că aşa cerea uzanţa.

Trei zile mai târziu, Emilia devenise locatară a casei, primind lecţii de bune maniere de la Cornelia şi de călărie de la Wilfrid. Nu manifesta nici un fel de gratitudine pentru diferitele amabilităţi, nici uimire faţă de cotitura norocoasă ce survenise în viaţa ei, cu excepţia mulţumirii ce i se citea pe faţă, aidoma unei lumini ne-stinse. Într-o bună zi, sosi o splendidă harpă nouă, cu un bileţel: „Pentru domnişoara Emilia Belloni.”

— El nu ştie că am şi un al doilea prenume, a fost prima ei remarcă după ce a examinat instrumentul.

— „El?” repetă Adela. De unde ştii că nu este darul unei doamne?

Era evident că Emilia excludea această posibilitate.

— Şi cui îi atribui darul?

— Cine mi l-a trimis? Ah, domnul Pericle, desigur.

Ciupi imediat corzile şi oftă.

— Nu-ţi place tonul, draga mea? întrebă Adela.

— Nu-i vorba de asta. Încerc să ghicesc cât l-a costat!

Domnişoarele erau îndreptăţite să o considere banală.

Reu şi să-i dea o explicaţie mai exactă lui Wilfrid, care, după o scurtă absenţă, se întorsese la Brookfield.

— Uite cât consideră Pericle că valorez! zise ea, arătându-i harpa.

— Numai atât? veni răspunsul său galant. Îţi convine?

— Da, sub toate aspectele.

După care subiectul n-a mai fost abordat. Dimineaţa, după micul dejun, se aşeza la harpă sau la pian, apoi fugea afară, să strângă flori de câmp şi să înveţe numele pomilor şi păsărilor. Wilfrid o însoţea aproape de fiecare dată. El râdea cu prea multă poftă de micile destăinuiri pe care i le făceau domnişoarele în privinţa Emiliei pentru ca ele să se teamă că ar fi fost serios implicat în această prietenie. Puţine femei îşi dau seama cu câtă uşurinţă pot să râdă bărbaţii sentimentali pe faţă de ceea ce constituie suferinţa lor interioară. Îl informară că au încercat să afle originea fetei – dar că ea manifestă o ciudată rezervă în legătură cu acest subiect. Wilfrid le asigură că faţă de el nu are secrete. Galantul ofiţer conducea ostilităţile atât de deschis, încât nimeni nu şi-ar fi imaginat că se rătăcise într-un labirint sentimental. Pentru că Emilia, într-adevăr, nu era câtuşi de puţin genul lui Wilfrid şi, mai mult, în anturajul său erau destule femei atrăgătoare, iar în virtutea antecedentelor sale eroice, avea destul succes. Galantul ofiţer adora gingăşia, rafinamentul, nobleţea. Floarea feminităţii nu era niciodată prea cultivată pentru standardul său. Şi iată-l acum, alergând după o fetişcană neformată, care nu avea nici cea mai mică intenţie să ascundă că este un mic animal: de fapt nici n-avea idee de ce ar fi trebuit s-o ascundă! Wilfrid avea toate motivele să râdă atunci când surorile sale vorbeau despre ea. În asemenea momente, nuanţa din vocea lui nu era deloc agreabilă. În schimb, pe pajişte, sau când ducea, cu blândeţe, calul Emiliei, glasul lui devenea o dulce muzică. Emilia purta costumul de călărie al Arabellei, pălăria Adelei şi mănuşile Corneliei. Deşi erau destul de şirete, domnişoarele de la

Brookfield aveau o bunătate înnăscută; iar Wilfrid, cu toate că era diplomat, nu era suficient de matur pentru a-şi stăpâni şi conduce o inimă foarte sentimentală. O imaginaţie obscură, melancolică, îi definea pe toţi membrii familiei; acest lucru îi făcea să-şi simtă în mod conştient ascendentul faţă de lumea înconjurătoare şi îi expunea, în mod inconştient, la ceea ce aş numi vraja puterii poetice.

În sufletul său, Wilfrid ar fi dorit ca Emilia să se fi născut în ziua în care venise la Brookfield. Câteodată se gândea însă că, atunci când îi va afla trecutul, va fi poate mântuit de ridicola sa dilemă sentimentală. În afară de aceasta, de şi vocea ei provoca emoţii, ea însăşi părea insensibilă. „O fire rece", îşi spunea el, privind la focul neaprins. Dădea mâna ca un băiat. Când îi atingeai şi-i strângeai degetele – acestea rămâneau reci. Murmurele şi şoaptele treceau pe lângă ea ca nişte adieri de vânt. Părea de asemenea să nu fie deloc entuziasmată de Arta ei, aşa că nici măcar aici Wilfrid nu putea găsi un teren comun. Descoperise însă că Italia era subiectul care o făcea să se lumineze. Aşa că el începuse să vorbească frecvent de-spre Italia, cu prefăcută ardoare.

— Domnul Pericle intenţionează să mă ducă acolo, zise Emilia. Mi-a spus să păstrez secret. Eu însă n-am secrete faţă de prietenii mei. Voi învăţa la Academia din Milano.

— N-ai prefera să te duc eu?

— Nu. Scutură din cap. Nu, pentru că tu nu te pricepi la muzică aşa ca el. Şi pe urmă, eşti atât de bogat? Va costa o groază de bani, dacă e să ne gândim numai la mâncare. Auzi privighetoarea? Privighetoare trebuie să fie. Ascultă atent: Ce sentimente extraordinare îţi poate trezi!

Înclinându-şi capul, merse mai departe în linişte. Fără să vrea, Wilfrid se simţi cuprins de o sete bruscă de a cunoaşte fiecare zi din viaţa ei. O

prinse de mână şi, trăgând-o spre una din băncile din grădină, spuse:

— Haide, acum povesteşte-mi totul despre tine, ce a fost înainte de a ne cunoaşte.

— Îţi voi spune tot ce doreşti să afli, zise Emilia.

El dorea ca să înceapă cu începutul.

— Totul despre mine? întrebă ea.

— Totul. Îmi dai voie să fumez?

Emilia zâmbi.

— Mi-ar fi plăcut să-ţi ofer eu trabucuri din Italia. Uneori, tata primea o mulţime.

Wilfrid nu se gândi cu mai puţină încântare la havanele lui.

— Ei! spuse Emilia, mirosind pentru ultima oară florile înainte de a-şi lăsa nasul pradă fumului invadator. Privea la peisajul din faţa ei, sub un cer albastru pe care pluteau încet pâlcuri de nori: Ce mult îmi place! exclamă ea. Aici, aproape că uit cât îmi este de dor de Italia.

Dincolo de stratul cu flori, poiana verde-aurie se înclina spre un şir de ienuperi, dincolo de care se vedeau brazi întunecaţi şi vârfurile de un verde mai luminos al zadelor.

Emilia îşi dezvăluie secretul şi continuă jocul cu tânărul

— Tatăl meu este unul dintre cei mai extraordinari oameni din lume!

Wilfrid ridică o sprânceană.

— Este una din viorile cele mai însemnate ale Operei italiene!

Răspunsul galantului ofiţer la această impresionantă veste a fost emiterea unei spirale de fum sorbită din trabuc.

— Este un om atât de mândru! Şi nici nu mă miră: are de ce să fie mândru.

Wilfrid ridică din nou din sprânceană şi nu ne putem închipui altceva decât că prin cap îi trecu ideea promiţătoare a înrudirii cu un conte, cardinal sau principe străin.

— Mă crezi că este nepotul lui Andronizetti?

— Nu mai spune! zise Wilfrid, învăluit în fum. Care din ei?

— Compozitorul!

Wilfrid mai scoase un rotocol de fum.

— Care a compus – o, cât îl iubesc! – acel minumat „la, la, la, la" şi „ti-di, ta-da, ti-dio", care-ţi place ţie, din *Il Maladetto.* Iar eu descind chiar din el! Vreau să sper că nu voi fi nevrednică de această descendenţă. Să nu dezvălui niciodată secretul până când oamenii nu mă vor aprecia la fel de mult, sau aproape la fel. Tatăl meu spune că nu voi fi niciodată atât de mare, pentru că sunt pe jumătate englezoaică. Nu este vina mea. Mama este englezoaică. Dar simt că sunt mult mai italiancă decât englezoaică. Tânjesc după Italia – ca după un lucru tăinuit sub pământ! Tatăl meu a făcut ceva împotriva austriecilor, când era tânăr.

N-aş fi făcut-o şi eu, la rândul meu? Sunt sigură că da – deşi nu ştiu exact ce. De câte ori mă gândesc la Italia, ziua sau noaptea, inima îmi zvâcneşte în piept. Numele de Italia este privighetoarea mea: simt că acolo se află cel pe care îl iubesc şi care este tratat într-un mod cumplit, scandalos. El mă strigă să-i vin în ajutor! Tata a trebuit să fugă pentru a-şi salva viaţa. S-a ascuns timp de cincisprezece zile prin lanuri de orez ca să scape de soldaţi – asta mă face să urăsc uniformele albe. Acolo stătea tatăl meu; iar noaptea se furişa într-unul din sate, unde locuia o femeie bună, o adevărată femeie – aşa cum sunt majoritatea în Italia! Ea îi dădea mâncare, turte de mălai şi carne; câteodată, o sticlă de vin bun. Când şi-aduce aminte, tatăl meu plânge, mai ales dacă a băut gin. Până la urmă, tata a fost nevoit să stea în orezărie zi şi noapte. Atunci fiica femeii aceleia bune venea la el, ca să nu-l lase să moară de foame; risca să fie prinsă, dezbrăcată şi bătută cu vergile, doar ca să-l ajute pe tata. Când tatăl meu vorbeşte acum de Sandra, asta o face pe mama… nu-i place. Pe mine m-au botezat cu numele ei: Emilia Alessandra Belloni. „Sandra” este prescurtarea de la Alessandra. Mama nici nu ştie motivul pentru care mi-a dat acest nume şi nici nu mă strigă altfel decât Emilia, deşi tata îmi spune întotdeauna Sandra. Tata nu vorbeşte despre acea minunată Sandra decât… la un pahar. A fost o vreme când îmi doream să se îmbete; pentru că pe atunci, când vorbea el, eu stăteam la pian şi puneam toate cuvintele lui pe o melodie improvizată. Într-o seară mi-a ieşit atât de bine, încât tata a sărit din jilţ drept în picioare strigând „Italia!”, şi-a smuls peruca din cap şi a aruncat-o în foc, după care a ieşit în stradă cu chelia la vedere, iar oamenii au crezut că-i nebun.

A fost începutul tuturor nenorocirilor noastre! Pe tata l-au închis pentru beţie. Pentru asta, nu i-a iertat pe englezi nici până azi! De atunci eu şi

mama o ducem ca vai de lume. Mama este sigură că toate s-au întâmplat din pricina acelei nopţi. Ştii, mi-aduc aminte bine, deşi eram foarte mică, cum simţeam muzica… Ah! Ca un diavol în pieptul meu! Poate şi era, de-adevăratelea, şi a trecut de la mine la el. Crezi că a fost cu adevărat un diavol?

Wilfrid răspunse:

— Ei bine, nu! Nu mi-ar trece prin cap că tu ai putea avea de-a face cu diavolul.

Wilfrid chiar începea să creadă că se află în fa ţa unui minuscul spiriduş de gen feminin.

— Din cauza aceasta, m-am lăsat de pian. Nu puteam să mai exersez. Am fost cea mai nenorocită fiinţă de pe lume, până când m-am îndrăgostit de harpă. Tata nu voia să cânte pentru bani. Stătea toată ziua în jilţ şi deschidea gura doar ca să întrebe când se serveşte masa. Nu mai aveam bani nici de mâncare – şi am ajuns să vindem tot. De altfel, asta s-a întâmplat şi cu pianul meu. Atunci i-am spus mamei: Voi pune un anunţ că dau lecţii, cum procedează atâţia alţii, ca să fac rost de bani pentru noi toţi. Am cumpărat o tăbliţă de alamă, iar fiul proprietăresei, un băiat cumsecade, ne-a prins-o pe uşă gratis. Am început să aşteptăm elevii. Mă rugam Cerului să-mi vină elevi, pentru că văicărelile sărmanei mele mame erau atât de ascuţite şi supărătoare, încât nu pot să-ţi spun cât sufeream. Dar într-o zi tata a văzut plăcuţa. A avut una din teribilele sale izbucniri pătimaşe. A trebuit să-i cumpărăm altă perucă. Crizele sale costau întotdeauna mult. Mama zicea mereu: „Uite cum se duce pe apa sâmbetei mâncarea noastră şi aşa sărăcăcioasă!” Dar n-aveam ce face! A plecat să-şi găsească de lucru. Când vrea, reuşeşte întotdeauna, pentru că aşa tuşeu pe vioară cum are tatăl meu n-ai mai auzit. Când cântă el, simţi că vibrezi. Eu una am senzaţia că respir muzica lui ca pe aer. Într-o zi a apărut în ziar ştirea că în Italia prietenii şi vechii tovarăşi ai tatălui meu fuseseră prinşi şi

asasinaţi de austrieci. A citit-o seara, după o zi liniştită. Am crezut că nu îl afectează prea tare, pentru că ne-a citit ştirea destul de calm; apoi m-a pus să stau pe genunchii lui şi să citesc şi eu, cu voce tare. De furie am izbucnit în plâns şi atunci el a strigat la mine: „Sandra! Linişteşte-te!” A început să străbată camera în lung şi în lat, în timp ce mama punea pe masă pâinea şi brânza, pentru că începusem să ne mai înfiripăm. L-am văzut pe tata scoţând vioara din cutie. A aşezat-o pe masă şi a privit-o îndelung. Apoi a luat-o şi a fixat-o sub bărbie, ca un bărbat îndrăgostit, şi a tras numai o singură dată cu arcuşul. Apoi l-a azvârlit, lovind cu el în lumânare, iar în întunericul ce s-a lăsat am auzit cum ceva plesneşte şi se sparge cu un zgomot surd. Când am aprins iar lumânarea, am văzut că-şi spărsese minunata, bătrâna vioară! Şi acum îmi vine să plâng. Eu… eu m-am repezit prea târziu s-o mai pot salva. Am văzut-o spartă, faţa ei goală, cu corzile atârnând! Era ca şi cum ar fi ucis un suflet! Tata a stat într-un colţ o săptămână întreagă, deprimat ca un om foarte bătrân! Şi vocea mamei mele – care doar că nu mă ucidea. Încetul cu încetul, am devenit cu toţii tăcuţi, pentru că nu mai aveam nimic de mâncare. Aşa că i-am spus mamei: *„Trebuie* să câştig nişte bani.” Mama a plâns. Am propus să-mi ia o locuinţă, doar pentru mine, să plec dimineaţa şi să mă întorc seara, ca să dau lecţii. Fiul proprietăresei, amabil, mi-a dat înapoi plăcuţa. Emilia Alessandra Belloni! Mă bucuram să-mi văd numele. Foarte repede am făcut rost de două eleve: una, o doamnă în vârstă şi cealaltă, o tânără. Doamna în vârstă, adică nu avea părul alb, voia să se mărite cu un gentleman… şi proprietăreasa mi-a zis… vreau să spun, eleva mea… şi acum îmi vine să râd… l-a întrebat ce părere are despre vocea ei; de fapt eu cântasem. Câştigam o groază de bani: două lire şi zece şilingi pe săptămână. M-am gândit că îmi pot permite să plătesc nişte lecţii şi pentru mine. Ce cheltuială!

Zece şilingi o singură lecţie! Unii dau şi douăzeci. Dar eu plăteam ca să învăţ de la cei mai buni maeştri. Îi obligam pe mama şi pe tata să trăiască numai cu cartofi – şi pe mine la fel, desigur. Dacă îţi procuri cartofii cu toată atenţia, sunt cel mai ieftin aliment şi ţin de foame mai bine ca orice. Presupun, adăugă Emilia, că nu ai trăit niciodată numai cu cartofi. O, nu!

Wilfrid îi confirmă presupunerea în tăcere.

— Doream însă din tot sufletul să învăţ şi nu aveam cum să fac mai mult pentru părinţi. Ştiam să cânt orice notă şi vocea îmi era limpede, însă aveam obiceiul să emit sunete în vibrato; ceea ce urmăresc eu este să cânt curat. Maestrul meu de muzică era german… nu austriac, o, nu!… sunt sigură că nu. Cel puţin, nu pot crede asta, pentru că îmi plăcea mult de el. Era aspru cu mine, dar câteodată îmi punea palma pe cap şi mi-l întorcea spre el, spunând cuvinte pe care mă prefăceam că nu le iau în seamă, deşi mergând spre casă îmi simţeam obrajii arzând. Am început să compun, dar maestrul a rupt cu furie partitura când i-am arătat-o; totuşi mi-a dat să mănânc, a început să nu-mi mai ia zece şilingi, ci numai şapte şi mai târziu numai cinci şi îmi acorda mai mult timp decât celorlalţi. A mai făcut ceva, pentru care nu ştiu încă dacă să-i mulţumesc: mi-a făcut cunoştinţă cu muzica marelui compozitor german. Stăteam şi ascultam: nu puteam crede că o asemenea muzică vine de la un neamţ. Mă obseda, eram subjugată de acel compozitor. O vreme, nici n-am putut dormi. Am şi râs de încercările mele de a compune. Acela nu a fost austriac, dar a trăit în Viena, capitala Austriei. A mâncat pâine austriacă şi nu pot să-mi imaginez cum de i-a dat Dumnezeu un asemenea suflet de muzician! Ei, de la o vreme, tata a vrut să ştie ce făceam în timpul zilei şi de ce nu era nimic altceva de mâncare decât cartofi. Mama a venit la mine, iar eu i-am zis să-i spună că mă plimb. Tata a spus că sunt o leneşă, la fel ca

mama – care de fapt munceşte ca o sclavă. De câte ori sunt nedrepţi oamenii! Concluzia lui a fost că trebuie să mă păzească. Pentru lecţia cu o doamnă căsătorită, care voia să-i cânte soţului pentru a-l ţine serile pe-acasă, trebuia să traversez parcul. Mă rugam ca domnul acela să nu fie amator de muzică. Într-o zi, un gentleman s-a apropiat de mine în parc. Mi-a arătat o batistă şi m-a întrebat dacă este a mea. Mi-am pipăit buzunarul şi am găsit batista la locul ei. El era însă convins că mie îmi căzuse. A căutat în colţul batistei monograma, eu îi spusesem numele meu – Emilia Alessandra Belloni. El a descoperit monograma A.F.G. Era o batistă de chembrică foarte frumoasă, albă şi fină. I-am spus că aparţinea probabil unui gentleman, fiind atât de mare; el mi-a răspuns că o ridicase de lângă mine şi nu o putea lua el. M-am văzut silită s-o păstrez, deşi nu voiam. Aproape de ieşirea din parc, ne-am despărţit.

În acest moment, Wilfrid se însufleţi:

— L-ai întâlnit a doua zi în acelaşi loc?

Emilia se întoarse spre el, cu uimire zugrăvită pe faţă.

— De unde ştii? Cum ai ghicit?

— Aşa se întâmplă de obicei, răspunse Wilfrid.

— Da, era acolo, continuă încet Emilia, înfrângându-şi dorinţa de a-i pune şi alte întrebări. Uitase de batistă, pentru că atunci când l-am văzut nu mi-a mai pomenit de ea. Am stat de vorbă. Mi-a spus că este în armată, iar eu i-am vorbit despre îndeletnicirile artistice ale tatălui meu şi ale mele. Era atât de îndrăgostit de muzică, încât am promis că va avea prilejul să ne asculte pe amândoi. Mi-a privit mâna, zicând că degetele mele sunt făcute să interpreteze cu sensibilitate. Ştiam asta. Îşi punea mari speranţe în mine. Mi-a spus că îmi va oferi o lojă la Operă, din când în când. Eram nebună de bucurie şi foarte încântată că-mi făcusem un prieten. Până atunci nu mai avusesem prieteni

bogaţi. Îi cântam în parc. Când mă asculta, ochii îi scânteiau de plăcere. Simţeam că îl fermecasem.

— Câţi ani aveai atunci? se interesă Wilfrid.

— Şaisprezece. Îmi dau seama că acum ştiu să cânt mai bine, dar şi atunci aveam voce, iar el o aprecia. Uitasem unde ne găseam, dar când se strângeau oameni în jurul nostru, mă lua repede de acolo şi-mi spunea că trebuie să-i cânt într-un loc liniştit. I-am promis să-i cânt, iar el a făgăduit să organizeze o masă la Richmond Hill, la ţară, unde să-şi aducă şi prieteni care să mă audă.

— Continuă, spuse Wilfrid, destul de tăios.

Emilia oftă:

— După aceasta, nu l-am mai văzut decât o singură dată. Era o zi mizerabilă! Ploua. Era sâmbătă. Nu mă aşteptasem să-l găsesc în ploaie; dar el era acolo, exact în locul în care îmi dăduse batista. Mi-a zâmbit cu multă căldură, în timp ce mă apropiam. Nu-mi plac oamenii posomorâţi! Faţa îi era întotdeauna vioaie şi plăcută. Mustaţa lui mi-aducea aminte de Italia. Îmi plăcea să mi-l imaginez sub un cer vast şi fierbinte, cu măslini şi viţă-de-vie şi duzi, aşa cum ştiam din povestirile tatei. Îmi venea să-mi arunc braţele în jurul gâtului său.

— Ai şi făcut-o? întrebă ofiţerul cu o voce sugrumată.

— O, nu! răspunse Emilia serios. Dar i-am spus cât de fericită mă făcea gândul de a merge la ţară, că era aproape ca o călătorie în Italia. Mi-a spus că dacă vreau, mă duce în Italia. Îmi venea să îngenunchez la picioarele lui. Din nefericire, prietenii lui nu puteau să vină. Eu, însă, urma să merg şi să mănânc şi să mă plimb cu barca şi să culeg flori. M-am hotărât să-mi imaginez că sunt la Veneţia, locul unde va trebui să mă ducă soţul meu, atunci când ne vom căsători. Acolo îi voi da întreg trupul şi sufletul, pentru iubirea lui!

În acest punct, Wilfrid ar fi fost în stare să cânte ca vrăjit, o clipă – dar tot ce rămase din impulsul

său fu:

— Ei, ei! Da, continuă!

— De data asta l-am apucat de braţ. Aceasta mi-a dat primul fior, sfielnic, de care mi-aduc aminte, iar el a râs, alungând fiorul, şi mi-a spus numele său: Augustus Frederick… Şi mai cum?… Augustus Frederick… începea cu G. Vai! Chiar am uitat? Numele mici sunt întotdeauna mai uşor de ţinut minte. Era căpitan… de cavalerie, ca şi tine. Cred că voi sunteţi cu toţii foarte drăguţi!

— Foarte, bolborosi Wilfrid ironic. A.F.G… exact iniţialele de pe batistă!

— Aşa-i! strigă Emilia. Era probabil batista lui!

— Ţi-ai dat seama singură, constată Wilfrid. A pierdut-o noaptea şi a găsit-o tocmai când treceai tu, dimineaţa.

— Cred că-i imposibil, răspunse Emilia, părăsind cu totul subiectul, în virtutea unei capacităţi de orbire specific feminine. Mi-e teamă, reluă ea povestirea, că tatăl meu este câteodată aproape nebun. Face nişte lucruri! Mă plimbasem sub umbrela acelui gentleman spre podul dintre parc şi grădinile cu oi de piatră şi cu minunate straturi de flori. Într-o fracţiune de secundă, tata ne-a apărut drept în faţă. M-a apucat de mâna stângă. Am crezut că vrea să mi-o strângă, pentru că din când în când imită obiceiurile englezeşti, chiar şi cu noi acasă şi ne dă mâna când se întoarce. Dar m-a răsucit în loc. A rămas nemişcat, uitându-se furios la bărbat şi strigând „Da! Da!” după fiecare cuvânt. Gentlemanul s-a înclinat spre mine, rugându-mă să-i iau umbrela; dar mi-a fost teamă şi tata a venit la mine… O, Madonna, când mă gândesc ce-a făcut! Am observat că buzunarele îi erau foarte umflate. A scos din ele cartofi şi a început să-i arunce în omul acela cât de tare putea, nimerindu-l de câteva ori. A aruncat cu nouă cartofi mari! L-am rugat să se gândească la cina noastră, dar el a urlat în engleza lui stricată: „Da! Cina noastră o dăm pe capul tău, vagabondule!”

Nu m-am putut abţine să nu fug la cunoştinţa mea pentru a-mi cere scuze. Mi-a zis să nu plâng şi mi-a pus în mână cartofii pe care îi adunase. Erau murdari de noroi, dar eu i-am şters mai întâi şi a mai spus că nu era prima oară când înfruntase focul. Apoi şi-a luat rămas-bun, iar eu am strecurat imediat cartofii în buzunar, bucuroasă că nu se pierduseră. Tata m-a tras cu brutalitate din faţa celor ce ne priveau râzând pe pod. Dar eu ştiam, cartofii erau doar puţin vătămaţi. Chiar şi trei cartofi sunt suficienţi ca să nu mori de foame. Erau de soi foarte bun, pentru că aveam întotdeauna grijă să-i cumpăr aşa. Când am ajuns acasă…

Wilfrid se ridicase şi căsca plictisit. O rugă să continue, lăsându-se din nou cu toată greutatea pe locul său.

— Când am ajuns acasă şi am reuşit să rămân sin-gură cu mama, ea mi-a spus că tata mă urmărise cu o zi înainte şi că îşi umpluse buzunarele cu cartofi în acea dimineaţă. Ea a crezut că voia să-i ia cu el la ţară şi să roage pe cineva de pe drum să-i coacă. Aşa făcea când era nefericit… ca să se simtă şi mai trist, cred, pentru că cel mai mult iubeşte călătoriile. Dar să vezi ce surpriză! Mama îmi făcea atâtea reproşuri că începuse să mă doară capul, când, scoţând cartofii ca să-i arăt că aveam ceva de mâncare, am descoperit o pungă la fundul buzunarului… o pungă verde frumoasă! O, câtă bunăvoinţă din partea lui!… Probabil mi-o strecurase în mână împreună cu cartofii pe care îi aruncase tata în el! Cât am mai plâns gândindu-mă că nu voi mai avea niciodată ocazia să-i cânt pentru plăcerea lui – cât pot eu de frumos! Eu şi mama am deschis punga cu mare nerăbdare: conţinea zece lire în bancnote şi cinci lire în aur şi argint… cred că patru şilingi. Ne-am hotărât să-i păstrăm în secret; apoi ne-am gândit cum i-am putea cheltui cu mai mult folos – nu pe toţi deodată, ci să păstrăm o parte pentru zile negre, cu altă parte să-mi plătesc câteva lecţii,

când şi când, şi să-mi iau partituri câteodată – poate chiar să facem rost de o vioară de calitate pentru tata şi corzi noi pentru mine şi pentru tata şi câteva mese cu carne şi, cine ştie, să ne permitem până la urmă o zi la ţară; acesta a fost întotdeauna visul meu, când priveam norii plutind deasupra Londrei. Venind parcă totdeauna din locuri fericite, navigând spre alte locuri fericite, niciodată oprindu-se acolo unde eram eu! Tristeţea mea nu durează. Cunoşti cântecul acela al meu care îţi place atât de mult… propria mea compoziţie? Este un cântec scris despre acel minunat gentleman. Am şi cuvinte care se potrivesc pe melodie, dintr-un ziar de duzină, dar ele nu spun ceea ce voiam eu să comunic: sunt nişte cuvinte şi nimic mai mult.

Nu păru să audă împotrivirea galantului ofiţer, zicând că acel cântec nu îi plăcea în mod deosebit.

— Ce voia să spună… adică ce voiam să spună gentlemanul: „…Eu am luptat pentru Italia; sunt erou englez şi am luptat pentru Italia, de dragul unei italience; dar acum sunt rănit, am căzut prizonier. Când mă veţi executa, cruzi austrieci, eu voi asculta glasul ei şi nu mă voi gândi la nimic altceva, iar voi nu mă veţi putea atinge.”

Emilia făcu un gest care trăda cât de nemulţumită era de ea însăşi.

— Îl stric! Cuvintele mele rămân întotdeauna stupide, atunci când se amestecă şi sentimentele. Ei, mama şi cu mine eram acum liniştite, iar tata avea, în sfârşit, mese mai bune. Într-o seară a venit acasă cu un gentleman foarte bine îmbrăcat şi acoperit de diamante. Sclipea ca o prăjitură de Crăciun în vitrinele cofetăriilor. I-am cântat, iar el s-a arătat entuziasmat. Dar m-a făcut să mă simt foarte stânjenită când mi-a atins umerii, iar eu nu-i puteam suporta mâinile, chiar dacă mă lăuda. I-am cântat până m-a oprit proprietăreasa, pentru că ceilalţi chiriaşi voiau să doarmă. A început să vină în fiecare seară; într-o bună zi a spus că trebuie să cânt într-un concert. S-a dovedit de fapt că era

vorba de o cârciumă şi tata nu m-a lăsat să mă duc; dar mi-a părut rău, pentru că în public omul nu mă putea atinge, ca de obicei. M-ar fi împiedicat să cânt cum trebuie.

— Aş dori să ştiu şi eu unde locuieşte individul, strigă tânărul.

— Habar n-am, răspunse ea. Face camătă. Te interesează? Într-o zi le-am auzit pe surorile tale vorbind despre aşa ceva. Ceea ce-mi aparţine vă aparţine şi vouă, ştii doar.

Wilfrid simţi cum îi trece prin vene un val de milă şi de bunătate sinceră, ameninţând, pentru un moment, să i se citească şi în privire. Îi luă mâna şi o strânse. Ea îşi apropie buzele de degetele lui.

— Odată, continuă ea, după ce vizitatorul plecase, i-am vorbit tatălui meu despre modul cum se purta cu mine şi atunci tata m-a luat pe genunchi şi din cauza lucrurilor pe care mi le-a spus despre sentimentele omului aceluia în legătură cu mine a trebuit ca mama să vină să mă târască până la pat. Am fost nevoită să mă supun atingerilor şi mângâierilor neîncetate ale individului. Îmi apărea şi în vis. Mai ştiam că mă face să-mi pierd vocea. Tata voia atât de mult să-i plac, încât făceam tot ce-mi stătea în puteri; dar mă simţeam îngrozitor şi plângeam rezemată de harpă; alteori eram ca un animal furios şi-mi venea să-i rup corzile.

Închipuie-ţi numai ce uimită am fost când a venit mama să-mi spună că tata avea bani în buzunar!… Numărase o liră şi şaptesprezece şilingi: şi nici nu muncise în perioada aceea! Apoi a venit acasă cu o vioară nouă, spunându-mi: „Am să mă duc; am să cânt; eu sunt Orfeu, mesele noastre vor fi cu totul altfel!” M-am bucurat – l-am sărutat; iar el a spus: „Acesta este darul meu de la Sandra”, arătându-mi vioara. De-abia după două zile am înţeles ce voia să zică. Este o fată la şaptesprezece ani neîmpliniţi bună de măritiş?

Punând această întrebare bruscă şi bizară, figura i se aprinse de indignare, iar ochii îi scoteau flăcări, aşa că Wilfrid o socoti cu mult mai coaptă acum decât cu un minut înainte.

— Căsătorită! exclamă ea. Mama mi-a spus totul. Nu-ţi aparţii, eşti legată de mâini şi de picioare. Eşti o sclavă, o roabă, nu ai voie să visezi, nu ai voie să gândeşti! Urăsc treaba asta. Bănuiesc că se va întâmpla odată şi aşa ceva. Nu încă! Şi totuşi omul s-a oferit să mă ducă în Italia. Este vorba de gentlemanul acela. Spunea că voi câştiga bani, dacă mă ia de soţie, că voi deveni bogată ca o prinţesă. Şi a adus un prieten să mă asculte, un alt gentleman; acesta a fost încântat, m-a aşteptat chiar a doua zi de dimineaţă lângă uşa noastră, oferindu-mi un inel cu pietre albastre, cerându-mă şi el în căsătorie şi promiţându-mi să mă ducă în Italia, dacă renunţam la prietenul lui şi-l alegeam pe el. Acesta nu încerca să mă atingă; nu ştiu dacă înţelegi, dar la un moment dat chiar că mă gândeam că poate… dacă nu ar fi avut faţa aceea! Totuşi, nu era posibil să merg în Italia, da, să merg în rai!… datorită cuiva înzestrat cu o asemenea figură! Semăna cu un desen dintr-o carte groasă de poezii a mamei mele: avea picioarele păroase de animal şi copite, dansând. Gândeşte-te numai la un nas care pare să ajungă până la nişte buze groase şi roşii! Mă căutase şi insistase să mă căsătoresc cu el, până când a apărut deodată primul gentleman şi a făcut scandal foarte mare în stradă, pe motiv că celălalt încercase să-l înşele; au rămas în stradă certându-se, iar eu am fugit. După aceea am aflat că tata împrumutase bani de la primul, iar vioara era tot de la acesta; şi tata mi-a spus că îi va fi luată vioara, şi va fi închis, dacă nu mă căsătoresc cu el. M-am dus şi am plâns în braţele mamei. Nu-i voi uita niciodată bunătatea; deşi nu suporta să vadă pe nimeni plângând fără să plângă şi ea, de data asta s-a abţinut, a stat liniştită ca un înger, pentru că ştia cât de mult rău mi-ar fi

făcut altfel. Există un magazin de litografii pe una din străzile mari ale Londrei, cu vederi colorate din Italia. Mă tot duceam şi stăteam nici nu mai ştiu cât, privind, încercând să mi-i scot pe cei doi din minte. Privind imaginile din Italia, mi se părea că-i văd dansând şi rânjind, făcându-şi apariţia din poze, străbătându-le în lung şi în lat. De-a dreptul oribil! În acea perioadă nu mai eram în stare să cânt. Muzica mea murise. Până la urmă, doamna aceea în vârstă a renunţat la lecţii şi mi-a spus: „Ştrengăriţă mică! Într-o bună zi vei face şi tu ceea ce fac eu”; se referea la faptul că urma să se mărite cu tânărul care îşi închipuia că vocea ei făcuse aşa mari progrese; mi-a plătit trei lire şi mi-a mai dat încă o liră pe deasupra, nişte panglici şi nişte mănuşi. M-am dus imediat la mama şi am convins-o să-mi dea cinci lire din punga gentlemanului. Mi-am luat harpa şi notele. Nu ştiam încotro s-o apuc, ştiam doar că nu mai puteam rămâne. Mama a început să plângă, dar m-a ajutat să împachetez. Dacă nu mă ascultă, fac ca tata, o copleşesc, mă încrunt şi o îmblânzesc. În ziua aceea, a fost cu mine ca o biată sclavă bătrână, dar încrederea mea în ea nu mergea mai departe de pragul uşii. Acolo am sărutat-o cu toată dragostea şi am pornit spre gară. La gară m-au întrebat încotro doream să călătoresc şi mi-au înşirat diferite localităţi; nu auzisem de nici una din ele. Am închis ochii şi m-am rugat să aleg calea cea mai bună: am ales Hillford. Nici nu m-am urcat bine în tren, că mi-am simţit din nou sufletul plin de muzică. L-am întâlnit tot în tren şi pe fermierul Wilson, vecinul nostru – unde m-au găsit surorile tale; el a fost foarte amabil, m-a întrebat ce-i cu mine; eu am spus în treacăt că aş avea nevoie de o locuinţă şi că tânjeam după păduri şi pajişti. Când am coborât din tren, mi-a zis să mă duc cu el; ceea ce am şi făcut, cu mare bucurie. Apoi v-am întâlnit pe voi şi iată-mă acum aici. Şi toate acestea numai pentru că

m-am rugat să mi se arate calea cea dreaptă… sunt convinsă de asta!

Emilia îşi împreună palmele, privind gânditoare spre orizont, cu o expresie de recunoştinţă calmă zugrăvită pe faţă.

Wilfrid se ridicase în picioare.

— Aşa! spuse el. Şi nu l-ai mai văzut niciodată pe bărbatul acela pe care l-ai sărutat în parc?

— Sărutat? Pe domnul acela? Nu l-am sărutat. El n-a vrut. Bărbaţii ne sărută atunci când suntem fericite, iar noi îi sărutăm pe ei atunci când sunt nefericiţi.

Wilfrid nu era poate în măsură să verifice justeţea acestui aforism profund, enunţat cu simplitatea pe care ţi-o dă o convingere neprefăcută. După câte îşi imagina el, povestirea îl eliberase de tot de sub influenţa temporară a micuţei domnişoare. Tot ceea ce simţea acum pentru ea era milă. Aceasta spune ceva despre tăria sentimentului pe care îl nutrea faţă de ea la început, sentiment ce nu fusese lovit de moarte şi prefăcut într-un total dezgust din pricina poveştii despre cartofi. Pentru că sentimentul este un lucru fragil, delicat, incapabil să reziste la şocuri; devine răzbunător, când este ofensat. Învineţit şi desfigurat, sentimentul stătea încă drept, înfruntând cartofii cu pricina. Erau de cea mai bună calitate, după cum spusese Emilia, şi loviseră cu forţa. Totuşi, lui Wilfrid îi era milă de ea, iar aceasta îl proteja ca o armură. El le spuse surorilor sale o poveste scornită de el însuşi în legătură cu ciudata domnişoară, o istorioară cu destul haz – astfel ca ele să-şi dea seama că se bucura de prezenţa ei – considerând-o o fiinţă bizară, superioară genului comun.

Guvernul de la Brookfield, ameninţat să intre în criză, precum şi despre virtuţile ce se ascund într-un frac

În timp ce Emilia povestea istoria vie ţii ei lui Wilfrid în grădină, domnişoarele de la Brookfield ţineau sfat în legătură cu o problemă ce le uimise şi le iritase îngrozitor. Domnul Pole primise o epistolă scurtă şi ciudată de la doamna Chump, în care era informat despre modul atroce în care fusese tratată de fiica lui; iar el, în loc să observe ortografia, incoerenţa şi vulgaritatea deliberată a sus-numitei compoziţii cu dispreţul cuvenit, alesese soluţia cu totul neaşteptată de a-i spune Arabellei că făcuse un lucru de care trebuia să se căiască – şi neapărat să-şi ceară scuze. O regină din Est interpelată astfel de către ministrul ei de Finanţe nu s-ar fi simţit mai indignată decât ea. Arabella nu îl văzuse niciodată pe tatăl ei dând dovadă de o asemenea tulburare a minţilor. Îi vorbise răspicat şi poruncitor. Îi ordonase ca scrisoarea de scuze să fie trimisă cu poşta din aceeaşi seară, bineînţeles după ce va fi văzută de el. Domnul Pole spusese chiar nişte lucruri indescifrabile şi misterioase. „Nici nu vă daţi seama ce-aţi făcut… Vă închipuiţi că nava poate naviga fără vânt… O să trageţi de cal până ce-o pica mort”, şi altele asemănătoare, precum şi diferite bombăneli. Cuvintele lui nu aveau nici un fel de importanţă pentru domnişoare. Vorbe aruncate în pustiu al căror înţeles le scăpa. Dar, aşa cum se întâmplă atunci când pământul se cutremură, iar nobilele noastre edificii se clatină, Palatul Nuanţelor Elevate şi al Simţirilor Înalte a gemut şi a scârţâit; pe moment, s-au întrebat:

„Unde ne aflăm?” Foarte curând, însă, au căzut cu toatele de acord că discursul destinat Arabellei nu putea fi pus decât în seama educaţiei defectuoase a dragului lor tătic.

În Consiliul celor Trei, întrunit pentru a discuta problema scrisorii de scuze adresate doamnei Chump, Adela propuse, cu voia Arabellei, să se lupte pentru victoria Republicii. Era tânără, şi dorea atât să lupte, cât şi să conducă, lucru bine ştiut de Arabella. Îi reteză cuvântul.

— Asta rămâne în seama mea, spuse Arabella.

— Eşti sigură că vei rămâne tare pe poziţii, draga mea? o întrebă Cornelia într-o doară.

— De bună seamă.

— Mai bine umilinţa! Mai bine orice! Mai bine căsătoria decât să cedăm într-o astfel de situaţie, strigă Adela.

Domnişoarele de la Brookfield erau atât de unite, atât de pornite să-şi atingă obiectivul grandios şi nedefinit, încât nu priveau favorabil viaţa conjugală; aveau în plus ideea că până „târziu în viaţă” (să spunem, treizeci de ani) cununia, pentru o intelectuală, este echivalentă cu o înmormântare de vie.

Spre prânz, domnişoarele şi-au aşezat pe cap pălăriile de grădină şi au ieşit împreună în parc, fără un scop precis. În apropierea micii păduri din partea vestică, i-au găsit pe domnul Pole, Wilfrid şi Emilia discutând cu un gentleman ieşit din comun. Compunându-şi o ţinută demnă cerută de moment, au avansat, când, spre marea lor oroare, Emilia le întâmpină fugind şi strigând:

— Acesta este domnul Purcell Barrett, gentlemanul care cântă la orga bisericii. L-am întâlnit în pădure înainte de a vă cunoaşte. Am cântat în locul lui duminica trecută, iar acum vreau să vi-l prezint.

Prinse mâna Arabellei şi o trase înainte. Arabella nu mai avea nici o şansă de retragere. Wilfrid arăta ca unul care înghiţise pilula. Aproape aruncat în

braţele domnişoarelor, domnul Barrett se înclină. Era tolerabil de tânăr şi îmbrăcat decent, să zicem, atât cât îi permitea stofa veche şi neagră. Cu o privire scrutătoare, domnişoarele se convinseră că pălăria şi cizmele îi erau inofensive, la care îi acordară cele trei grade de distanţă, temperate astfel încât susceptibilitatea să nu-i fie atinsă din pricina sărăciei sale.

Gradul Polar superlativ păru să-l învioreze pe domnul Barrett. El îşi adresă replicile mai ales Corneliei, primind cu voioşie răspunsurile ei monosilabice, îngheţate. Domnişoarele discutară despre orgi şi artă, despre Emilia, despre operă. Tânărul cunoştea marile orgi de aici şi de aiurea, ca şi toate operele; le uimi însă pe domnişoare discutând ca şi cum ar fi cunoscut în aceeaşi măsură diferite personalităţi. Aceasta îi dădu domnului Pole prilejul să se desfăşoare; de când achiziţionase domeniul Brookfield fusese ţinut în umbră de fete şi nu se bucurase încă niciodată pe deplin pe măsura banilor cheltuiţi. Un om sărac şi curtenitor îi făcea cu adevărat plăcere.

Făcând un gest semicircular, spuse:

— Acesta este micul meu domeniu, sir. Desigur, în Germania şi în Anglia, aţi văzut altele mai mari. Nu putem avea mai mult decât bucăţica asta – pe insuliţa noastră strâmtă. Bineînţeles, dacă nu te naşti cu aşa ceva. Ei! Să fim mulţumiţi că nobilimea noastră nu se duce de râpă. Trebuie să păstrăm marile nume. Vorbesc împotriva propriului meu interes.

Ridică bărbia Adelei cu degetul arătător. Ochii ei rămaseră în jos, stăpâni ţi, apoi îşi privi surorile cu gravitate. Domnişoarele îl treceau în revistă pe domnul Barrett. Trăsăturile lui arătau o expresie admirabilă de interes neafectat.

— Ei bine, domnule, ce-ar fi să luaţi masa cu noi, astăzi? îl întrebă domnul Pole pe neaşteptate. Vecinii trebuie să se înţeleagă ca nişte buni prieteni.

Invitaţia bruscă a domnului Pole a fost acceptată foarte cuviincios.

— O masă simplă, ştii ce vreau să spun. Fără mâncăruri din care eşti servit la mesele Erzhog[4]-ilor, sau cum s-or numi, la ei în Germania. Mâncare pe cinste, vin sănătos! În orice caz, rău n-o să-ţi facă. Vii?

Domnul Barrett se înclină, cu un murmur de mulţumire. Acesta era exact omul pe care domnul Pole dorea să-l aibă ocazional la masă: unul care cunoscuse oameni mari şi care îi va fi recunoscător pentru invitaţie. Se putea preface că se desconsideră pe sine însuşi – un simplu negustor britanic bogat – apărând astfel într-o lumină cu atât mai măreaţă în faţa unui asemenea om. Fiicele sale îl îndepărtaseră cu totul de vechii amici; sentimentul de izolare şi apăsare, senzaţia că propria sa casă se transformase rapid într-un teritoriu străin pentru el l-au făcut să se agaţe de manieratul organist. Fiicele lui se întrebau de ce a fost nevoie ca în prezenţa acelui necunoscut să exagereze stilul său de vorbire specific. Dar conştiinţa de sine a vrednicului negustor dispărea sub dominaţia regulamentului social rigid impus de domnişoare. Personalitatea lui muribundă îl împinsese să facă inexplicabila invitaţie, sub forma respectivă.

După plecarea domnului Barrett, domnişoarele încercară să îi facă observaţii părintelui lor. Le răspunse imediat, întrebându-le dacă scrisoarea pentru doamna Chump este gata; auzind că nu, îşi exprimă dorinţa ca Arabella să intre în casă şi să o compună neîntârziat. Domnişoarele se schimbară la faţă. Spre uimirea Adelei, văzu că Arabella se îndreaptă spre casă. Alăturându-i-se, îi spuse:

— Draga mea, cum de-ai scăpat un asemenea moment! Am fi putut rămâne ferm pe poziţie, schimbând mereu vorba de la Chump la Barrett, de la Barrett la Chump, până îl zăpăceam. Ar fi

început să creadă că domnul Barrett este văduva irlandeză, iar doamna Chump organistul.

Arabella replică:

— Spiritul te induce în eroare, scumpo. Eu ştiu ce urmăresc. Evit un dialog verbal. Să ajungi la ceartă, sau – să-i zicem – dispută cu propriul părinte din cauza unei asemenea individe este ceva şi mai rău decât o tactică greşită, nu crezi?

Surorile au apreciat atât de mult acest mod subtil de a acoperi o laşitate grosolană, încât au iertat-o. Împărtăşeau cu toatele sentimentul că se comportaseră fără curaj, lucru ce făcea şi mai naturală iertarea ei.

— Rezistăm, desigur? spuse Cornelia.

— Fără discuţie.

— Ne retragem şi iar ne retragem, remarcă Adela. Măcinăm forţele regalităţii. Oh! Suntem nişte adevărate răzvrătite.

Râse, uşor jucăuş. Surorile ei mai mari aveau cuvenita devoţiune sentimentală faţă de tineret şi faţă de presupusa lui inocenţă – şi o mângâiară.

La al doilea sunet de clopoţel care anunţa masa, domnul Pole alergă la scară şi strigă după Arabella, care nu-i răspunse în nici un fel şi veni cu întârziere la masă. La terminarea rugăciunii, domnul Pole întrebă:

— Aţi trimis scrisoarea? Voiam s-o văd, ştiţi asta.

— Mai bine nu, tată, răspunse Arabella.

Domnul Pole clătină din cap cu gravitate. Domnişoarele îi erau recunoscătoare domnului Barrett pentru prezenţa sa. Şi, să vezi şi să nu crezi! Omul venise îmbrăcat într-o perfectă ţinută de seară. Nici că ţi-ai fi putut dori un vizitator care să arate mai bine decât el. Nu mai rămăsese nici o urmă din sărmanul organist. Sărăcia părea mai degrabă o aureolă a fracului său decât un reproş adus acestei pretenţioase haine; tot aşa cum, dimpotrivă, averea uriaşă îţi incită şi mai mult imaginaţia atunci când deţinătorul ei apare într-o

costumaţie neglijentă. Nu este nevoie să explici cum funcţionează mintea în astfel de cazuri; aşa cum l-am prezentat însă, faptul este indubitabil. Şi fie ca tinerii din generaţia noastră să ţină cont de cele spuse în acest capitol, să fie conştienţi de virtuţile ascunse ale fracului şi să se îmbrace cu îndărătnicie în această uniformă, fie ei izbiţi de valurile sau arşi de focul unui cumplit nenoroc. Cu fracul în regulă, tânărul englez este întotdeauna gata să înfrunte orice schimbare de direcţie a capricioasei Zeiţe Fortuna. Presupunând că aceasta îi rezervă o surpriză cu o domnişoară de condiţie, drept compensaţie pentru palmele primite, este un lucru aproape sigur că o va pierde, neputând să meargă pe aceeaşi cale cu ea, în caz că va fi neglijat fracul negru, paşaportul său social. Mă refer desigur la neglijarea respectului cuvenit articolului în discuţie. Cu respectul pentru el bine instaurat în minte, fracul îţi va sta întotdeauna pregătit în panoplie. Fracul s-ar putea numi o uniformă a Fortunei, în Anglia. Dacă mă pot exprima astfel, sfeşnicul în care se fixează lumânarea; nici unul din tinerii locuitori ai insulei nu trebuie să dispere în tentativa sa de a pune mâna pe cele mai alese daruri ale Fortunei, atât timp cât dispune încă de uniforma ei, oricât ar fi ea de lustruită de vreme.

Domnişoarele de la Brookfield s-au simţit pur şi simplu copleşite de fracul elegant al domnului Barrett. După ce dăduse peste cap întâiul păhărel de vin, domnul Pole continuă discursul din acea dimineaţă, făcând aluzie la bucătarii francezi şi la bucătarul lui; după care domnul Barrett le câştigă simpatia prin tactul său, când ţinuta sa le şi determinase să-i deschidă porţile acestei simpatii. Nu reuşeau să ghicească ce resort îl împingea pe domnul Pole să-şi dezvăluie cu atâta vehemenţă eul său ascuns; în mod sigur însă îl punea pe străin într-o lumină minunată şi duioasă. Sufletele lor i se supuseră într-o oarecare măsură, datorită unui

proces prea complicat pentru a fi explicat aici. Într-adevăr, nici nu îndrăznesc mai mult decât să fac aluzie la misterele afectivităţii feminine. Vă rog insistent să mă credeţi că atunci când avem de-a face cu această minunăţie, inima femeilor, rolul pe care îl joacă un frac şi comportamentul reţinut nu este deloc nesemnificativ. Desigur, domnişoarele de la Brookfield ar fi respins ideea că s-ar lăsa influenţate de un frac într-un asemenea hal. Cum se explică însă că atunci când domnul Pole începu din nou cu bucătarul lui, repetând aproape aceleaşi cuvinte, s-au simţit înclinate să întâmpine ochii străinului, îndreptându-şi spre ei una dintre acele priviri în care răzbate extraordinar de vag o undă vioaie, semnificativă pentru cel care ştie să o citească? Probabil că uniforma cu cozi fusese motivul egalităţii ce se stabilise în acel ceas, altminteri ele nu ar fi procedat astfel niciodată; nici el nu s-ar fi putut bucura de şansa de a le demonstra că ştie să le răspundă la cele mai slabe semnale mistice cu o abilitate reţinută, egală cu a lor, încurajându-le astfel să înceapă o discuţie într-un limbaj care conduce atât de repede la intimitate – încât lucrul ar părea o vrăjitorie curată celui neiniţiat. Pe scurt, omul poseda cu adevărat limbajul celor mai aleşi din înalta societate. Dacă nu sunteţi versaţi în alfabetul inteligenţei mute, vă aflaţi în rând cu chelnerii şi negustorii de pânzeturi, adică, în ceea ce le priveşte pe doamne, degeaba vă împopoţonaţi cu fracul.

Ultima considera ţie a domnului Pole în legătură cu bucătarul său, anume: „Sper să nu-ţi închipui că este vorba de un bărbat! Nu, nu. La ţară, în nici un caz nu merge. Asta l-ar distruge, ştii cum vine! După părerea mea, doamna Mallow este la fel de bună ca oricare alt bucătar. Mai că aş paria pe ea”, precum şi răspunsul domnului Barrett, „Este într-adevăr excelentă!”, pronunţat scurt, fără nici o undă de enervare sau plictiseală, confirmară triumful acestuia; triumf cu atât mai mare cu cât

nu părea conştient de el. Ele se grăbiră imediat să tragă concluzia că avea propria sa poveste romantică. Nu trebuie să vă miraţi. Un frac autentic – şi care evident nu se află în mediul său – trebuie să-şi aibă povestea lui; povestea trebuie să fie interesantă; până când i se pătrunde secretul, esenţa ei subtilă se înconjoară de o aureolă. La sfatul nocturn de după aceea, domnişoarele au decretat că domnul Barrett este omul potrivit pentru orice societate. Au avut viziunea unei mari familii decăzute, cu un fiu mândru care a hotărât să-şi câştige pâinea onorabil şi modest, transformând gustul său rafinat într-o meserie. Şi-au mai imaginat, spre amuzamentul lor, multe altele despre el.

Domnişoarele de la Brookfield erau mult mai încântate să-i poată patrona pe unii mai prejos decât ele, decât să-i cultive pe cei ce le erau superiori. I-au permis Emiliei să-l invite pe domnul Barrett, care a devenit un obişnuit al casei, mereu elegant, cu hainele scrupulos periate şi aranjate – un favorit mult mai agreabil decât Emilia, deoarece ştia cum să răspundă amabilităţii lor. Era un excelent partener de discuţie, se lansa fără întârziere în adevărate dispute cu Cornelia cea mereu dornică de argumentaţii logice. Părerile lor politice nu erau întotdeauna identice, deoarece uneori, înainte de sosirea lui, Cornelia citea ziarul. Din fericire, pe chestiuni de religie aveau opinii asemănătoare. Îi interesa cu deosebire educaţia. În aceste dispute, domnul Barrett nu se eschiva să-şi recunoască cu toată inima şi cu lux de amănunte erorile, atunci când i se dovedeau. Cornelia repurtă o serie de triumfuri evidente asupra lui. Totuşi, el reuşea să fie ferm: unul din marile sale farmece. Femeile nu pot avea încredere într-un bărbat nehotărât şi nici nu găsesc prea mare plăcere în umilirea lui. De vrei, o, bărbatule cu înclinaţii tandre, să atragi spre tine femei superioare, fii hotărât! Fii hotărât până la prostie, mai bine decât

şovăielnic. Întâmpină întrebările de temut cu o vizieră de bronz. Acoperă-te cu dogme. Judecata ta finală să fie de partea puterii instituţionalizate, sau treci cu entuziasm în rândurile rebelilor, dacă aşa trebuie să fie, dar fii ferm. Nu ezita. Dacă femeile ar putea tolera şovăielile, slăbiciunea şi nu ar adora puterea de decizie, nu le-am putea vedea cum întorc spatele cu dispreţ filozofilor chinuiţi de dubii, căutând refugiu în braţele ortodoxismului plin de suficienţă. Nu trebuie înţeles prin aceasta că domnul Barrett îndrăznea să se joace cu inteligenta Cornelia cum te-ai amuza cu un peştişor; dar un astfel de peşte se prinde cel mai bine tocmai prin metoda adoptată de domnul Barrett: aceea de a o lăsa să fie o învingătoare merituoasă când era vorba de nimicuri, în timp ce la probleme vitale nu ceda.

La Brookfield se petreceau acum seri foarte plăcute, netulburate câtuşi de puţin de mirarea domnului Pole că nu avea nici o veste de la Martha, adică de la doamna Chump.

— O ai pe Emilia, spuneau domnişoarele, subînţelesul fiind: „Este de aceeaşi categorie”; iar domnul Pole pricepea bine ce voiau ele să zică şi o strângea pe Emilia cu un braţ, spunând: „Un sărut acum, draga mea, şi pe urmă încă unul.” Emilia se conforma cu dragă inimă. Ori de câte ori auzea vorbindu-se despre necesitatea ca Emilia să primească educaţie de adevărată doamnă, el spunea: „Atunci ţineţi-o aici; o educăm noi.” Domnul Barrett le ajuta pe domnişoare să-şi dea seama că Emilia avea chiar mai multe calităţi decât văzuse domnul Pericle. Cunoşteau acum şi ele parţial povestea fetei; cu cei doi prieteni întreţinuţi la Brookfield, unul un gentleman, celălalt un geniu, simţeau cu adevărat că ajunseseră la un anume grad de importanţă, un lucru de care suntem conştienţi numai atunci când *avem* ceva sub picioare. Zburând prin aer, ţinându-se cu disperare de marginile fustelor aristocraţiei,

domnişoarele ştiau că îşi datorează ascensiunea dependenţei lor, nefiind nişte eminenţe în sine; cu toate că admirau zmeul, nu voiau cu nici un chip să zboare pe coada lui. Erau inteligente. Îşi doreau un cerc şi nu mai era nevoie să le spună nimeni că aşa ceva se putea găsi sau forma numai în sânul clasei educate multilateral, în atmosfera căreia căutau să pătrundă aidoma unor flori crescând într-un donjon. În fond, parazitul desăvârşeşte animalul, iar o persoană dependentă este o chezăşie a poziţiei noastre. În consecinţă, domnişoarele de la Brookfield o lăsau pe Emilia să se ataşeze de ele; declarau că dorinţa nestrămutată a părintelui lor era ca Emilia să locuiască un timp la ei. Dacă urmau să regrete vreodată această binefacere, ele nu aveau nici o vină. În inimile lor erau conştiente că datorită Emiliei fuseseră invitate pentru prima oară la lady Gosstre. Gratitudinea nu prea făcea parte din strategia lor, dar când aceasta contribuia la recunoaşterea unor lucruri concrete, ele n-o mai respingeau.

— Şi dacă vom reuşi să o şlefuim şi s-o stilăm, va avea de ce să ne mulţumească, în caz că reuşeşte până la urmă să-şi creeze un renume. Acel eveniment fiind desigur necesar pentru apariţia unui sentiment atât de nobil. Aşa se face că au continuat plimbările călare împreună cu Wilfrid, precum şi minunatele, tihnitele seri dedicate muzicii.

[4] În germ. corect *Herzog* – prinţ; în engl. *hog* – porc (n. tr).

În care o tobă mare grăbeşte înaintarea istoriei Emiliei

Ferestrele de la Brookfield erau larg deschise, lăsând să pătrundă aerul de mai şi albinele, iar petele aurii de soare dansau vesel pe podele. Cărările din grădină îţi luau ochii cu strălucirea lor, iar domnişoarele treceau de la un strat de flori la celălalt, cu pălării mari de soare care le stăteau foarte bine, aşa cum se încredinţa Adela, aruncând din când în când o privire fugară în ferestre. Soarele le luase pe nepregătite şi pentru Emilia nu s-a putut găsi nici o pălărie, aşa că Wilfrid i-a pus pe cap boneta lui cu fir de aur, iar domnişoarele, după un moment de nelinişte, i-au permis să o poarte, întorcând capul s-o observe. În privirea Emiliei nu-şi făcea niciodată loc obrăznicia, dimpotrivă, atunci când se odihneau, ochii ei erau teribil de mari şi de calmi; poate că instinctul ei dramatic o făcuse să se rezeme oarecum trufaş de colţul însorit al casei, acoperit de caprifoi chinezesc. Discuta cu Wilfrid. Râsul ei părea nepăsător şi natural, un reflex al supleţei sudice din atitudinea ei.

— Pentru ca să se potrivească cu şapca; face totul ca să se asorteze, spuse Adela cea cu ochiul ager.

Totuşi, în pofida judecăţii ei critice, trebuia să recunoască: nu era vorba de simplul efort actoricesc de a se comporta în aşa fel încât să i se potrivească boneta.

Filozoful (l-aş ţine departe dacă aş putea) ne propune să observăm că floarea şi cununa sistemului nervos, capul, este în mod necesar sensibil şi aceasta în asemenea măsură, încât orice

am pune pe el, ne schimbă şi ne dă o altă alură, pentru un timp. Desigur, de îndată ce mobilizăm energiile creierului, cea mai mare parte din această senzaţie dispare, dar ceea ce dăinuie e destul de puternic şi subtil. Femeile mai ales sunt supuse acestui fenomen. O fată poate să încalţe cizmele fratelui ei şi aceasta nu-i va afecta în mod considerabil spiritul; dar de îndată ce îşi va pune pălăria fratelui, va saluta cu o înclinare bărbătească a capului. Acelaşi Filozof, care pune pe seama mea prostiile lui, afirmă că viciul modern al zburdălniciei („Încălcarea graniţelor dintre sexe”, îi spune el) este favorizat de practici aparent nevinovate de felul celei descrise mai sus. El se oferă să schimbe sensul curentului unui creier de republican prin simpla aşezare a unei coroane pe fruntea lui, timp de numai cinci secunde.

Oricum ar sta de fapt lucrurile acestea, cert este că Emilia s-a aşezat picior peste picior şi nu mult după aceea a putut fi văzută cu cotul drept îndoit, plasat între cap şi perete de care se sprijinea şi cu micul ei pumn stâng înfipt în cingătoare. Sunt convins că nu avea nici cel mai vag sentiment că joacă rolul unui prinţ spaniol deghizat în paj. Nu avea cea mai mică idee nici despre faptul că făcea inima prietenului ei Wilfrid să tresară la cele mai neimportante cuvinte şi gesturi ale ei, precum un armăsar alb ca laptele la circ. Lumina soarelui şi boneta galonată a lui Wilfrid aveau o influenţă magică asupra ei. El o asigură că arată ca un băiat fermecător, iar ea spuse:

— Serios? ridicând puţin bărbia.

Un grădinar tundea gazonul.

— Te rog, cruţă margaretele acelea, strigă Emilia. De ce tai margaretele?

Grădinarul obiectă că treaba lui este să facă gazonul neted. Emilia o strigă pe Adela, care veni, ascultă pricina şi spuse:

— Asta-i frumos din partea ta. Îmi place că iubeşti margaretele şi vrei să le protejezi. Dar

strică faţa gazonului, înţelegi?

Şi Adela se aplecă, culese o floare, îi şopti cuvinte de dezmierdare şi o lăsă să cadă.

Se reîntoarse la surorile ei, în seră şi, întâlnindu-l pe domnul Barrett la intrare, transformă incidentul într-un subiect de discuţie.

— Ştii câtă bucurie ne face Emilia atunci când dă dovadă de simţire, iar intenţia noastră este să o călăuzim să aprecieze Natura atât sub aspectul ei umil, cât şi sub cel grandios.

— De la ea te aştepţi, într-adevăr, să posede toate simţirile poetice, spuse domnul Barrett, în timp ce se îndreptau spre pajiştea povârnită, într-un loc unde creşteau smocuri de iarbă.

Cornelia întrebă:

— Ai citit povestirea domnului Runningbrook?

— Da.

— Suntem de aceeaşi părere?

— În problema stilului? Şi da, şi nu. Reproşul pe care i-l faci ar putea fi corect în sine; dar spui „Inventează cuvinte”, şi trebuie să admit că expresiile sunt forţate câteodată. Însă, ceea ce şi trebuie stabilit, este dacă ficţiunea reclamă o suprafaţă absolut netedă. Fără îndoială, acest lucru este o necesitate în cazul unei lucrări ştiinţifice, sau ar trebui să fie în cazul unui tratat filozofic. Atunci când avem nevoie de fapte şi nimic mai mult, intervenţia stilului deranjează. Dar stilul face parte din ficţiune. Într-un caz poate îmbrăca roba clasică, în altul poate adopta o îmbrăcăminte fantezistă, medievală.

— Da, adevărat, spuse Cornelia, ezitând asupra răspunsului ei. Ei bine, trebuie să trag concluzia că sunt lipsită de imaginaţie.

— Dimpotrivă, permite-mi să spun că, de fapt, ai suficientă. Dar imaginaţia ta nu este antrenată şi ar mai avea nevoie să fie hrănită cu linguriţa. Noi, englezii, avem mai multă imaginaţie decât alte naţiuni.

— Atunci, de ce nu se manifestă?

— Luptăm încă împotriva elementului puritan, atât în literatură, cât şi în alte domenii.

— Domnule Barrett, asta e vechea dumitale sperietoare!

— Ba mai mult decât atât, limba noastră nu-i prea bogată în subtilităţi specifice prozei. Un scriitor care nu este servil şi are o minte pătrunzătoare trebuie să bată expresii noi în propria sa monetărie. În poezie, suntem suficient de bogaţi; dar în privinţa prozei… profităm tot de libertăţile pe care poeţii noştri le-au smuls din ghearele criticii. Să-ţi dau exemple? Nu este nevoie. Stilul de proză cel mai simplu este mai aproape de poezie în cazul nostru, deoarece este conceput de poeţi. Citeşte poezie franceză. După prima strofă, pânzele se umflă de vânt, iar ţărmurile prozei rămân departe, în urmă. Domnul Runningbrook inventează cuvinte şi riscă noi expresii pentru că un englez înzestrat cu imaginaţie, având condeiul în mână, este mezinul şi vagabondul familiei – un aventurier, un explorator – în timp ce francezul primeşte totul moştenire de-a gata, ca o pungă plină-ochi. Cutezanţa minţii francezului, precum şi obiceiul franţuzesc de a stabili rapid relaţii în societate i-au făcut pe francezi să fie cu mult mai bogaţi ca limbă, la scară naţională. Şi – trebuie să adaug – cu atât mai săraci la nivelul individului. Citeşte numai descrierile lor stereotipe. Spun toate acelaşi lucru. Au o singură imensă trâmbiţă galică. Teribil de elocventă, se simte acest lucru, dar nu are nimic personal de spus. Iar acum, spre surprinderea ta, vei afla că în ciuda celor zise, voi lua mai degrabă partea minunatului critic al domnului Runningbrook, decât a lui însuşi. Motivul este că necesitatea de a scrie aşa cum face el este atât de mare, încât trebuie ridicată o redută puternică – o *chevaux-de-frise* din vârfuri de creion – împotriva tuturor cuvintelor nou făurite şi a meşterilor plini de cutezanţă, altfel ne vom sufoca, pur şi simplu.

Dacă poate sări peste redută, atunci şi el şi bunurile sale trebuie admise. Aşa s-a întâmplat cu cei mai mari ai noştri, aşa trebuie să se întâmple şi cu ceilalţi, în caz contrar vom ajunge s-avem doar o literatură transatlantică. Situaţie indezirabilă şi, totuşi, uite: atunci când o mostră de jargon de peste ocean se întâmplă să fie autentică şi sugestivă – ceva legat de o experienţă absolută, de exemplu de lupta cu elementele naturii – noi nu-i rezistăm; ea se impune. În acelaşi fel, îndrăzneala poetică de calitate îmbogăţeşte limba. Aş vrea să pot să demonstrez valoarea faptului.

Cornelia mergea înainte, gravă. Scuza lui pentru faptul că vorbise atât de mult despre tema respectivă îi sugeră să spună:

— Ai atins aspecte noi pentru mine.

În acest timp, din adâncuri răzbăteau ecourile reflecţiilor ei: „Şi totuşi, omul care vorbeşte astfel este un organist cu slujbă!”

Acest gând obsedant, mai mult decât for ţa argumentelor incluse în felul nou în care el punea problemele, o opri să atace anumite erori din expunerea lui, care o frapaseră.

— De ce nu scrii şi dumneata, domnule Barrett?

— Nu am acest obicei.

— Obicei!

— Nu am auzit încă chemarea.

— Nu trebuie să vină din interior?

— Şi cum ne putem da seama că este vorba de ea?

— Păi dacă te strigă cu voce tare?

— Atunci sunt sigur că este vorba de vanitate.

— Dar dorinţa de a-ţi face un nume nu este vanitate.

— Poate că este vorba de dorinţa de a ascunde un nume.

Cornelia îi studie trăsăturile cu una din acele priviri furişe, care întipăresc bine imaginea în minte. Melancolia din cuvintele lui îl învăluise într-o aură întunecată, iar ea începu să se

gândească întristată la buzele acelea subţiri şi hotărâte, în luptă cu adversităţile, la ochii lui albaştri, adânciţi în orbite, aflaţi sub semnul aceloraşi adversităţi.

Se apropiară de domnul Pole, care stătea pe gazon împreună cu Emilia şi Wilfrid, atenţi la un zgomot venit din depărtare.

De undeva, de pe întinderea domeniului Brookfield, se auzea o tobă mare. Curând ea îşi şi făcu intrarea în incintă pe una din porţile principale, urmată de un trombon, un corn şi un flaut. În spatele lor mărşăluiau o mulţime de săteni îmbrăcaţi în hainele de duminică, iar după ei veneau copiii, într-o teribilă dezordine, hârjonindu-se, veseli. Panglici albastre şi galbene le fluturau la pălăriile mari de castor, iar la butoniere aveau prinse rozete de un albastru-intens, alternând cu galben. Pe tot frontul domnea voia bună. Glume ascuţite zburau drept la ţintă, primind răspunsuri la fel de iuţi, cu palme zdravene, aplicate în locurile cele mai prielnice: un gen de replică spirituală demnă de a fi răspândită, deoarece forţa cu care loveşti vecinul este egală cu aceea cu care te loveşte şi el pe tine; cu o asemenea propagare promptă şi ideală spiritul verbal nu se poate întotdeauna lăuda. De undeva din mijlocul procesiunii, pălăria unuia din membrii congregaţiei zbură drept spre cer, propulsată de energia comprimată a creierului său: aceasta era unica explicaţie, de vreme ce şi el şi toţi camarazii lui negau zgomotos că ar fi aruncat-o ei. Incidentul misterios vă poate duce imediat la concluzia justă că participanţii se înfruptaseră din bere încă din zorii zilei. De fapt, era procesiunea unui club provincial care sărbătorea cununia Cărnii cu Berea; veţi avea ocazia mai târziu să-l cunoaşteţi pe ilustrul lor vlăstar.

Toată suflarea de la Brookfield se găsea acum pe pajişte, aşteptând atacul. Domnul Pole i-ar fi capturat cu dragă inimă pe năvălitori, cu tobă cu

tot, pentru cutezanţa de a-i fi călcat proprietatea, ca pe urmă să le dea să se ospăteze după placul inimii, în schimbul onorului care i se aducea. Conştient că i se acorda atenţia cuvenită, ca unui gentleman de vază în acel ţinut, el se hotărî să-i întâmpine cu voie bună.

— Haide, lăsaţi râsul! spuse el, aruncându-le o privire slujnicelor care se aliniaseră în spatele stăpânelor. Hm! Trebuie să ne arătăm încântaţi şi să nu ne supărăm de muzica lor, dacă au intenţii bune.

Emilia, a cărei faţă se schimonosise de disperare la auzul aberaţiei sonore ce te călca pe nervi, zise:

— Dar de ce trebuie să cânte tocmai la tobă?

— Suntem la ţară, suntem la ţară, sublinie domnul Pole. Se cuvine să ne resemnăm cu aceste lucruri, aici. La oraş este altceva; dar, ăăă, la ţară, n-ai ce spune. Trebuie să menţinem respectul pentru micii proprietari de ţară. Este unul din neajunsurile vieţii rustice. Nu dăunează nimănui. La ţară avem, clar, datorii în plus.

Continuă să vorbească cu sine însuşi. Pe măsură ce-şi dădea seama în ce stare de agitaţie nervoasă inutilă îl aducea toba, el adoptă o mină destinsă şi îi spuse lui Wilfrid:

— Ai citit ziarul astăzi? Iar Arabellei: Presupun că vom avea un dejun liniştit, în familie? Da, domnule, îi zise el apoi domnului Barrett, ca şi cum ar fi reluat o veche conversaţie, îmi închipui că ai auzit marşuri de mult mai bună calitate prin străinătăţi. Stâng-drept, stâng-drept! Ha! Ha! Dar nici ăsta nu arată prea rău, ce zici? Stâng-drept, stâng-drept. Ha! Ha! Dumneata ai văzut lucruri mult mai grozave în materie. Nu-i nevoie să-mi spui. Dar în Anglia ne îngrijim de înţelesul lucrurilor. Suntem un popor practic. Ceea ce este şi mai important, suntem voluntari. Voluntari în tot ceea ce facem. Nu putem face un regiment de plugari să bată pasul ca un ceasornic, cât ai clipi; şi

nici nu ne-o propunem. Dar la o adică aş sprijini oricând un corp de voluntari.

— Eu mai degrabă m-aş lăsa sprijinit de el, domnule, spuse domnul Barrett.

— Foarte bine. Asta şi voiam să spun. Cei harnici şi oneşti sprijinindu-i pe cei nobili şi bogaţi. În aceasta rezidă vigoarea unei naţiuni. Priveşte Anglia!

Domnul Barrett îl observă cum creşte de parcă s-ar fi umplut de forţa emanată de toba cea mare.

Instrumentul emise o bubuitură finală, iar sunetul se stinse încet, de parcă l-ar fi lovit cineva în moalele capului.

Şi iată, un purtător de cuvânt ieşi acum în faţa celorlalţi, înconjurat de zâmbete, ciudat amestecate cu alte chipuri pătrunse de solemnitatea momentului.

Vorbitorul începu cu nişte fraze împăciuitoare, asigurându-l pe proprietarul Brookfieldului că el, purtătorul de cuvânt, precum şi toţi cei prezenţi erau conştienţi că îşi luaseră singuri permisiunea de a pătrunde pe domeniul Jupânului Pole fără voie sau avertisment. Ştiau de asemenea că Jupânul Pole îi va ierta.

Cor de strigăte din partea straşnicilor confraţi.

Erau cu adevărat bucuroşi că puteau avea în mijlocul lor un gentleman aşa ca Jupân Pole; şi dacă cu un an înainte nu i s-a făcut manifestaţia cuvenită, de vină nu erau Galbenii-şi-Albaştrii. Aşa-i, băieţi?

Murmure aprobatoare şi ovaţii.

Vorbitorul era încredinţat că Jupânul Pole era prietenul săracului şi nu avea bucurie mai mare decât să vadă cum se distrează el de sărbători. De ce să nu aibă şi săracul parte de sărbătorile lui, din când în când, să se destindă puţin, la fel ca toţi ceilalţi?

Un semn de încuviinţare din partea noului demnitar, Jupân Pole.

Vorbitorul fu încurajat în acest punct să spună deschis lucrurilor pe nume, omul e om, oriunde s-ar afla pe lumea asta.

S-a anunţat că scopul venirii clubului era aducerea de omagii Jupânului Pole şi domnişoarelor, adică din partea Clubului Unirii din Ipley şi Hillford. Ce însemna Unire? Unire înseamnă Armonie. Armonia exista, de asta putem fi siguri, unirea lor se făcuse deci sub cele mai bune auspicii.

Domnul Barrett căută ochii Emiliei, zâmbind, dar ea era absorbită de discurs.

Strigătul „Tom Breeks, legătura de nuiele. Nu uita legătura de nuiele" îl opri brusc pe vorbitor din peroraţia sa. Se răsuci repede spre ceilalţi, spunând: „E-n regulă" şi îşi umflă pieptul pentru a ataca subiectul, ilustrând cele spuse cu vreascurile lui Esop; dar fie că domnul Tom Breeks trăsese prea mult aer în piept, fie că berea care reuşise până acum să-l inspire cu succes respingea subtilităţile unei fabule, cert este că începu să dea nervos din braţ, se şterse pe frunte, bătând apa în piuă pe tema „Unire şi Armonie", până ce ajunse la o frază care i se păru potrivită pentru încheierea discursului. Atunci o luă din loc, cu vaga impresie că uitase să spună ceva. „Legătura de nuiele", se strigă din nou din răsputeri, ca să-l trezească: singurul efect a fost însă că omul şi-a pironit ochii în pământ, ridicându-şi nedumerit pălăria cu vârful unui deget. Nu putea să-şi închipuie cum să mai aducă acum vorba de legătura de nuiele sau ce-ar putea spune despre ele. Unire şi Armonie: ce s-ar mai fi putut zice în plus? Domnul Tom Breeks încercă să protesteze. Le declară susţinătorilor săi că terminase şi că *atinsese* problema Legăturii. Ei răspunseră că nu auziseră aşa ceva şi că Legătura fusese ideea fundamentală a clubului; primul toast ce se făcea, după cel cuvenit Coroanei; trebuia să continue, să vorbească despre Legătură. La care nefericitul om se înfăţişă din nou înaintea

Jupânului Pole. Era însă o situaţie mult prea penibilă pentru ca un englez să o poată suporta. Tom Breeks dădu cu pălăria de pământ.

— Să fiu al naibii dacă mai pot scoate o vorbă!

E greu de presupus cum ar fi interpretat comportamentul său cei Galbeni-şi-Albaştri, dacă n-ar fi intervenit domnul Barrett:

— Dar ai spus „Unire” – şi atunci se înţelege totul, ai dreptate să nu vrei să fii tautologic. Nu poţi lovi mai tare cu degetele, decât loveşti cu pumnul, aşa-i?

O duzină de pumni se ridicară în aer, se auziră strigăte:

— Pumnii ai noştri sunt! Pumnii ai noştri sunt!

Cornelia, zâmbindu-i domnului Barrett, îl întrebă de ce-i pusese în încurcătură pe bieţii oameni cu un cuvânt aşa de rar, „tautologic”.

— L-am aruncat ca pe un ciolan, zise el. Nu observi că s-au mai liniştit? Se gândesc acum ce-o fi însemnând, iar după aceea se vor certa în legătură cu ortografierea. În orice caz, le-am dat o ocupaţie.

Cornelia râse în sine, observând însă cu mâhnire că pe el propriul lui umor nu îl înveselea deloc.

Când se mai stinseră ecourile uralelor adresate Jupânului Pole şi Clubului Unirii, Jupân Pole le răspunse. Le ură tot binele. Era bucuros să-i vadă şi-i părea rău că nu are suficientă bere în gospodăria lui pentru a-i putea cinsti pe toţi cei de faţă cum se cuvine. Cluburile sunt nişte instituţii măreţe. Un pumn este mai puternic decât o mie de degete, „aşa cum tocmai a spus amicul meu”. La care ochii Corneliei îl răsplătiră cu un nou zâmbet pe fericitul autor al remarcii.

Jupânul Pole trecu apoi la afaceri. Preciză suma donaţiei pe care o făcea. La auzul dovezii practice a sprijinului său, strigătele lor de gratitudine s-au înălţat până la cer. Toba se trezi din toropeala ei, chemând celelalte instrumente ale formaţiei să contribuie, fiecare, la intonarea Imnului Naţional.

— Nu pot fi opriţi? murmură Emilia, frământându-şi mâinile.

Melodia patriotică, interpretată în stil viguros şi democratic, trebuia suportată. Un instrument după celălalt reuşiră cu greu să termine melodia. Tom Breeks se retrase apoi, devenind din nou un element nedistinct în masa de oameni. Erau semne că manifestaţia se apropia de sfârşit, când un alt individ fu împins în faţă; târându-şi picioarele şi aplecându-şi capul sub ploaia de strigăte de genul

„Spune ce ai de spus, Jim!” sau „Unde ţi-e curajul?”, veni şi mai în faţă, cu un zâmbet foarte servil.

— Ia te uită, e Jim! exclamă Emilia, pe care se fixaseră ochii lui Jim. Apropiindu-se de el, îl întrebă: Vrei să vorbeşti cu mine? Dincolo de toate scuzele (ştia el foarte bine că depăşeşte nişte limite), ceea ce dorea era să-i aducă aminte tinerei că promisese, când stătea la familia Wilson, să cânte pentru cei din club în seara sărbătorii lor.

— Le-am zis c-o să se distreze nemaipomenit, don’şoară, mormăi Jim, sunt nebuni de nerăbdare, c-o să fie… aşa-i, băieţi?

— Am promis că le voi cânta. Mi-aduc bine aminte. Îmi voi respecta promisiunea, desigur, spuse Emilia.

Un tumult de voci îi întâmpină cuvintele, iar Jim păru teribil de mulţumit.

Mai multe glasuri o informară că ei erau „Galbenii-şi-Albaştrii”, nu „Albaştrii”, să nu ajungă cumva la alţii. Locul lor de întrunire era în Obştea Ipley; şi ei, Clubul Unirii, îi vor acorda onorurile cuvenite pentru cinstea pe care le-o face; Emilia le promise că va ţine cont de toate acestea.

Jim se retrase apoi în grabă, după ce îndeplinise o faptă pentru care prinsese curaj din berea tare băută de dimineaţă. Toba, în nobila ei credinţă că era conducătoarea operaţiunii, anunţă marşul de întoarcere; după trei ovaţii pentru Jupânul Pole şi o

a patra, ca încununare, pentru domnişoare, trupa se îndepărtă în pas de marş.

Cele două cluburi rivale

De-abia se stinseseră ultimele bătăi ale tobei în depărtare, când atenţia celor prezenţi fu atrasă de tunetul

elastic al unei alte tobe. De fapt, Clubul Unirii din Ipley şi Hillford, ale cărui culori erau galben şi albastru, era o grupare separatistă a Clubului Hillford, fondat în vremuri străvechi. În ziua aceea, în mod scandalos, mărşăluiseră peste tot înaintea lor, furându-le nu numai terenul de acţiune, dar şi identitatea.

Nu există instrument care să dea imensa mulţumire interioară pe care o dă toba. Nu ştiu dacă ideea pe care o avem despre corpolenţa acestui instrument nu ne predispune cumva să ne-o imaginăm cu totul satisfăcută; ca atunci când lumea aude un consilier municipal sforăind şi e convins că ascultă vocea propriilor lui firitiseli exagerate. O inimă uşoară într-un corp gras încântă nu numai lumea, dar şi pe filozof. Chiar dacă este monotonă, acea singură notă a tobei e foarte corectă. Aidoma limbajului măreţei Naturi, sensul lui este conţinut în ritm. Atunci când toba urmează ritmul pulsului uman, are o forţă cuceritoare, trezindu-ne dorinţa nu de a dansa ori de a târî picioarele, ci de a face pasul aşa cum îl face viaţa, cu regularitate, într-o ordine desăvârşită, cu o voioşie niciodată obositoare. Este un instrument sacru.

Cât despre toba pe care o auzim bătută în această manieră veselă, în timp ce noi ştim că o pândeşte o crudă zădărnicire a planurilor, că sentimentele ei cele mai nobile sunt rănite, că vor urma lucruri şi mai rele, această tobă tulbură mintea contemplativă, trezind un sentiment de milă inexprimabil de grotesc. Ascultaţi-o numai pe aceasta, care reprezintă vocea unită a corporaţiei

bărbaţilor din Hillford. Înfrântă, prădată, ridiculizată, bătaia suna cu aceeaşi vioiciune. Sentimentalul ar avea de ce să verse şuvoaie de lacrimi!

Cu previziunea că toba va fi până la urmă atârnată printre simbolurile noastre naţionale, continui. Toba de la Hillford pătrunse pe domeniul Brookfield la fel cum făcuse cea din Ipley, împreună cu un grup asemănător de membri ai clubului frumos decoraţi; bubuiră până ce se văzură faţă în faţă cu proprietarul care, cuprins de uimire, ridică mâna, cerând să afle scopul vizitei. Prima propoziţie a explicaţiei a fost suficientă.

— Cum, strigă domnul Pole, credeţi că se poate mulge o singură vacă de două ori în zece minute?

Mai mul ţi dintre cei de la Hillford recunoscură că ar fi, ce-i drept, o pungăşie nemaiauzită.

Apoi îşi prezentară şi ei punctul de vedere, la care domnul Pole le spuse că tocmai fusese „muls” şi că regreta faptul şi îi ruga să înţeleagă că nu şi-ar fi putut repeta gestul sub nici un motiv. În concluzie, el îi sfătui să suporte situaţia cu tărie. „Prea bine, domnule!” O voce din mulţime preciză că e vorba de o „Curată batjocură!” Apoi, la un semnal, indivizii îndărătnici îl aclamară pe stăpânul de la Brookfield cu atâta vigoare, de parcă ar fi reuşit minunea de a-l mulge de două ori într-o oră. Uralele lor însufleţite îl făcură să clipească des, pradă unei mari agitaţii de spirit. Începuse să-şi cotrobăie prin buzunar, când toba porni pe neaşteptate să bată; oamenii se aliniară imediat, iar plecarea se făcu pe melodia *Regele insulei de canibali,* genul de cântec la care poţi să fii sigur că se va cânta în cor.

„Oho! Te-au cam dus cu preşul, domnule!” era refrenul reluat de toţi, cu entuziasm. Băietanii şi taţii lor jubilau, intrând pe melodie şi apăsau cu mare plăcere pe cuvântul „preş”.

— Papá, ar fi trebuit să procedezi ca scumpa noastră prietenă, spuse Adela. Să fi făcut o aluzie

care să se interpreteze ca promisiune sau dimpotrivă, după bunul plac.

— Doar că eu când promit, cânt, spuse domnul Pole.

— Cei din Hillford au perfectă dreptate să se plângă, remarcă domnul Barrett. Iar Emiliei: Cred că nu vei favoriza una din partide faţă de cealaltă, nu?

— Eu sunt de partea bietului Jim, mărturisi Emilia. Mi-a cărat seară de seară harpa şi n-a vrut să primească nici o para pentru osteneală.

— Chiar ai de gând să cânţi acolo?

— N-ai auzit? Am promis!

— Astă-seară?

— Da, desigur.

— Mai ştii ce-ai promis că vei face!?

— Voi cânta.

Adela se strecură spre surorile ei, aflate în apropiere, şi toate o înconjurară îndată pe Emilia. Aveau un fel al lor de a trata problemele pe care nu le încuviinţau, ca şi cum nu s-ar mai fi pomenit aşa ceva, de parcă ar fi fost vorba numai de monstruoasele consecinţe ale unei imaginaţii bolnave. Era crud pentru Emilia să audă că ceea ce voia să facă era „absolut în afara discuţiei, o idee la care să nu se gândească nici măcar un moment”. Ea repetă, pe acelaşi ton, că promisese.

— Ştii, te-am lăudat pentru felul cum ai ştiut să-i duci cu vorba atât de inteligent, spuse Adela, cu un reproş blând în voce, care o dezorientă pe Emilia.

— Trebuie atunci să-ţi reamintim că eşti legată de o promisiune anterioară? îi aduse Cornelia un contraargument, folosind acelaşi cuvânt. Nu ne-ai promis că diseară vei veni cu noi la masă la lady Gosstre?

— O, desigur, mă voi ţine de cuvânt, răspunse Emilia. Voi cânta acolo, apoi voi merge să cânt pentru acei bieţi oameni, care nu ascultă altceva decât muzica cea mai proastă, nici nu poţi să o

numeşti muzică, ci un lucru care pur şi simplu simţi că te face praf.

— Nu-i vorba de noi, acum, spuse Adela pe un ton supărat; şi în clipa imediat următoare o dojeni melodios: Nu mi-aş fi putut închipui că vorbeşti serios.

— Şi, spuse Arabella, ce plăcere poţi găsi în a-ţi irosi vocea şi calităţile tale cu adevărat deosebite de dragul unui asemenea om?

Emilia o întrerupse:

— Sărmanul acela? Dar el iubeşte muzica: într-adevăr, el ştie să deosebească ce e bun de ce e rău. Doar când îi cânt eu se arată cu adevărat încântat şi mândru.

Asemenea situa ţii îi dădeau Corneliei cea mai mare satisfacţie. Se găsea în faţa unei forme inferioare de intelect, care trebuia instruit pentru a pricepe sensul exact al unui cuvânt, natura unei făgăduieli.

— Nu văd nici un rău în asta, să-i cânţi lui Jim, începu ea. Dacă vrei, poţi să-l inviţi să vină într-una din dependinţele noastre şi să-i cânţi. Seara, când termină munca, ar fi momentul cel mai potrivit. Ca prietene ale tale însă, nu te putem lăsa să te înjoseşti mergând din casa noastră într-o cârciumă, unde oamenii vulgari fumează şi beau bere. Mă întreb cum ai curajul să te şi gândeşti la aşa ceva! Ţi-ai dat cuvântul. Dar, copilă ce eşti, dacă ţi-ai fi dat cuvântul că te legeni în copacul acela, ţinându-te numai în mâini, timp de o oră, te puteai ţine de promisiune? Nu cred; şi recunoaşterea unei imposibilităţi înseamnă economie de timp, este una dintre virtuţile judecăţii limpezi. Este imposibil să iei masa cu lady Gosstre şi după aceea să fugi la o cârciumă. Societatea nu va tolera niciodată pe cineva care are relaţii cu bădăranii. Dacă vrei să te realizezi în viaţă, aşa cum noi, prietenele tale, suntem îndreptăţite să sperăm din toată inima şi avem încredere că vei reuşi, trebuie să fii în bune relaţii

cu Societatea. Trebuie! Ţi-ai dat cuvântul pentru o nebunie. Renunţă la ea cât poţi de repede. Îţi *dai seama?* Este o *prostie;* deci este imposibil. Ia o hotărâre raţională.

La sfârşitul acestui vehement discurs, Cornelia, care se aplecase uşor în timp ce vorbea, îşi reluă poziţia maiestuoasă, părând şi mai frumoasă în ochii domnului Barrett datorită îmbujorării aduse în obraji de neobişnuinţa vorbirii atât de îndelungate.

Emilia clipea des, aidoma cuiva conştient că este certat, însă într-o limbă neînţeleasă.

— Vă ofensează… faptul că mă duc? spuse ea cu voce şovăielnică.

— Ofensă?… Noi ne gândim doar la tine, răspunse Cornelia.

Această explica ţie aprinse o luminiţă veselă în ochii Emiliei. Îi prinse mâna, i-o sărută şi strigă:

— Mulţumesc din suflet. Ştiu că am promis, dar îmi face cu adevărat plăcere să merg!

Domnul Barrett se răsuci grăbit pe călcâie şi făcu câţiva paşi, cu capul în jos. Domnişoarele rămaseră într-o atitudine îngăduitoare timp de câteva momente, păstrând tăcerea. Apoi se îndepărtară toate ca la un semn, lăsând-o pe Emilia singură.

Domnişoarele de la Brookfield merg la şcoală

Richford este uşor accesibil de la Brookfield, de-a lungul drumurilor străjuite de ulmi şi de gherghine albe.

Domnişoarele nu se mobilizau niciodată atât de bine ca atunci când se aflau în faţa unui lucru pe care îl admiteau, dar nu îl recunoşteau. Deşi silite să admită că aceasta era prima oară când se aflau în drum spre masa oferită de o persoană de prim rang, reuşeau foarte bine să refuze a privi acest adevăr în faţă. O bună dispoziţie cu totul aparte pusese stăpânire pe ele, pentru că împlinirea ambiţiei îţi dă o mult mai mare satisfacţie atunci când faci primul pas, chiar dacă ar putea părea nesemnificativ, decât oricare reuşită ulterioară. Mi-e teamă să spun că inimile domnişoarelor fierbeau, pentru că feţele lor atât de liniştite şi vocile indiferente şi monotone ar fi dovezi evidente împotriva mea. Faptul că evitau orice aluzie la Richford era un indiciu al direcţiei gândurilor lor; însăşi absenţa oricărui semn de exaltare este în fond o dovadă a dimensiunii exacte a fericirii lor, din care nu lăsau să se întrevadă nimic. Efortul de a o stăpâni le provoca probabil chinuri cumplite. Adela, cea mai mică dintre surori, puse bucuria ei interioară pe seama copiilor de ţăran, ale căror feţe zgâite se perindau repede prin faţa ferestrelor trăsurii, cum stăteau înaintea porţilor şi a intrărilor în grădini. „Cât de încântaţi arată!”, exclamă ea, chiar de mai multe ori şi le spuse surorilor că numai viaţa în Paradis putea fi mai frumoasă decât viaţa la ţară. „Copiii aceia arată atât de fericiţi!” Aşa reuşi cea mai puţin rezistentă să se despovăreze inteligent de ceea ce-i copleşea sufletul. Arabella îşi ocupase mintea cu altceva: îi

dădea Emiliei indicaţii importante de comportament în marea casă.

— În general, deşi nu este nici o nenorocire dacă lauzi un anume fel de mâncare, aşa cum faci acasă, în societate este mai bine să nu faci aşa, dacă nu ţi se cere părerea; iar atunci când se întâmplă, vorbeşte ca şi cum subiectul nu te interesează în mod deosebit. Poţi aprecia gustul, dar nu insista! Aşa cum este normal, gradele de exprimare ale aprobării variază în funcţie de vârstă. Dacă instinctul *meu* m-ar îndemna să discut aceste subiecte, mi-ar fi acordată mai multă libertate decât ţie.

Aici, Arabella nu rezistă nici ea tentaţiei de a-şi îngădui ceea ce-şi îngăduise Adela:

— Sunt convinsă că vei petrece o seară deosebit de agreabilă, pe care ai s-o ţii minte.

Polul Nord era mult deasupra unor consolări atât de mărunte; vorbea rar, pentru a arăta că ideile ei colindau în voie şi că putea interveni spontan şi competent în oricare din subiectele discutate.

Făcându-şi ceremonios intrarea în salonul din Richford, domnişoarele au fost întâmpinate de curtenitoarea gazdă; erau uşor tulburate, nu însă într-atât încât să nu observe naturaleţea acesteia, limbajul ei ales şi jocul subînţelesurilor. Fără să fi vorbit între ele sau să fi aranjat ceva dinainte, fiecare ştia despre cealaltă că nu va scăpa ocazia şi, după primele cinci minute de conversaţie generală lâncedă, minţile lor îşi şi comparau observaţii într-o imaginară conversaţie, în timp ce nu rosteau decât: „Da”, „Într-adevăr” şi „Cred că da”, părând că participă cu totul la ceea ce se petrecea în jur.

— Merthyr, îţi fac onoarea să ţi-o încredinţez pe această tânără domnişoară, spuse lady Gosstre prezentându-i-o pe Emilia unui gentleman cam la treizeci şi cinci de ani; Emiliei i se păru că seamănă cu domnul Barrett, dar nu era învăluit în

acea tristeţe perpetuă, caracteristică bietului organist.

Domnul Powys era un proprietar vel ş foarte umblat, cel mai bun *causeur* al lui lady Gosstre, pe care, aşa cum şi-au dat seama cei de la Brookfield, se putea baza perfect pentru a o feri pe copilă de micile gafe de salon sau de incidente posibile în timpul mesei. Acest gentleman sacrificase pentru cauza Italiei bani – se spunea chiar propriul sânge. Cunoştea ţara şi îi iubea pe locuitorii ei. Surorile au remarcat că în comportarea lui se făcea simţită o notă aparte, iar zâmbetul său, comunicativ într-un grad neobişnuit pentru o figură de englez, ascundea totuşi ceva; dacă te uitai mai bine, puteai spune că este chiar foarte rezervat.

Adela a fost sortită unui căpitan de husari: vestit prin frumuseţe, dar nu tocmai neghiob. Ea consideră că se cade să-l pedepsească pentru splendida lui înfăţişare, până ce el reuşi s-o îmbuneze cu firea sa blândă. Nici un oaspete de la Brookfield nu şi-a putut aminti după aceea cine a condus-o pe Arabella la masă, nici chiar ea. Cornelia, în schimb, mersese sprijinită de braţul drept al parlamentarului din Hillford, specialist în statistică, sir Twickenham Pryme, care mai avusese de două ori onoarea să vorbească cu ea, dacă nu chiar să ia masa împreună, lucru pe care ea şi-l reaminti. Mai mult, îşi aducea aminte şi despre ce discutaseră.

— Între timp am acceptat punctul dumneavoastră de vedere în legătură cu discursurile electorale, spuse el. În nouă cazuri din zece, cel puţin, nouăsprezece douăzecimi dintre cei din Cameră oferă exemple în acest sens; aşa cum cu justeţe aţi remarcat, poţi să te faci înţeles de gloată numai dacă te referi la apetiturile sau pasiunile ei. Cum mai bine este să le prezinţi faptele deschis şi să le dai cifre concrete.

Baronetul ştia probabil ce spune, sau în orice caz ştia ce-ar fi *vrut* să spună.

Wilfrid a fost cavalerul lui lady Charlotte Chillingworth de la Stornley; aceasta era a noua fiică a unui nobil numit de obicei Marchizul cel Sărac; el fusese împins la ruină la Paris, când era foarte tânăr, de ilustrul lord Dartford, acum decedat. Surorile ei luaseră de soţi căpitani din armată şi marină, avocaţi şi popi, fără a sta prea mult pe gânduri. Lady Charlotte avea douăzeci şi nouă de ani, ochi albaştri ca safirul, limpezi şi expresivi, buze ferme, dar nu lipsite de dulceaţă, obraji uşor supţi şi maxilar puternic conturat. Avea o culoare sănătoasă. Când mergea sau stătea în picioare, îi observai statura bine legată. Cel mai atrăgător la ea era râsul vioi, care suna ca un clopoţel, sau ca un pârâu pe pajişte. Pe Wilfrid îl întâlnise o dată pe un teren de vânătoare, aşa că au avut de la început o bază de discuţie.

Domnul Powys a făcut-o fericită pe Emilia vorbindu-i despre Italia, printre anecdotele celorlalţi.

— De ce ai plecat de acolo? întrebă ea.

— Am descoperit că aveam mai multe umbre decât cea lăsată mie de natură; şi cum eram obişnuit cu una neagră şi nu cu o jumătate de duzină de umbre albe, mi s-a făcut teamă şi am plecat.

— Te referi la austrieci?

— Da.

— Îi urăşti?

— Deloc.

— Atunci cum poţi să-i iubeşti pe italieni?

— Ei înşişi m-au învăţat ambele lucruri: să-i iubesc pe ei şi să nu le urăsc inamicii. Italienii tăi sunt cea mai puţin răzbunătoare rasă de oameni.

— Merthyr, Merthyr! exclamă lady Gosstre, iar lady Charlotte murmură cu voce tare:

— Aceste cuvinte le găseşti şi în *Cartea Paradoxului,* capitolul trei.

— Le oferim un exemplu practic iertându-i, nu-i aşa? îi spuse domnul Powys Emiliei, zâmbind.

Ea se uită în jur şi roşi puţin.

— Atâta vreme cât nu scrii acel cuvânt creştinesc în vârful stiletului! zise lady Charlotte.

— Nu-ţi plac prea mult italienii, nu-i aşa? o întrebă Wilfrid.

— Nimic nu îmi place din cale afară, sper. Dacă ar fi să aleg, îi prefer pe austrieci. Nişte oameni foarte manieraţi! Cel puţin, aşa i-am găsit eu întotdeauna. Călăreţi excepţionali!

— Îţi voi explica de ce, îi spuse domnul Powys Emiliei. Un popor de artişti nu poate urî multă vreme. Acum sunt cu capetele înfierbântate, dar dacă scapă de sub opresiune, sau chiar la gândul că vor fi liberi la un moment dat, sunt prea umani pentru a fi răzbunători.

— Putem înţelege oare lucruri atât de subtile? întrebă lady Gosstre, care era suficient de aproape şi auzise discuţia.

— Da. Când o întreb dacă poate urî atunci când mintea îi este plină de muzică, ea ştie bine că nu poate. Nu poate decât să iubească.

— Şi totuşi am impresia că am ascultat nişte cântăreţe de operă italiene foarte iuţi la mânie; ba am auzit şi de altele şi mai şi! spuse lady Charlotte.

— Care este părerea dumneavoastră în această controversă? apelă Cornelia la sir Twickenham.

— Există o multitudine de cazuri, declară el, dar începu apoi altă idee: S-a calculat că douăzeci şi cinci de crime pe lună la o populaţie… la o populaţie de nouăzeci de mii de suflete este o cifră normală la o latitudine sudică.

— Atunci să punem faptul pe seama latitudinii?

— Cred că da.

— Şi de asemenea pe seama spaţiului în care sunt înghesuite cele nouăzeci de mii de suflete, interveni Tracy Runningbrook.

— Ei! Ei! făcu sir Twickenham.

— Cuţitul este lege pentru italianul din sud, spuse domnul Powys. El nu are încredere în nici o

altă dreptate, pentru că nici nu o capătă. Acolo unde domneşte legea, sau unde există oarecare siguranţă, cuţitul nu este folosit. Duelurile sunt rare. Sunt prea bonomi ca să ţină seama de problemele de onoare.

— Mi-ar plăcea să cred că toţi bărbaţii sunt atât de sinceri faţă de iubitele lor, oftă lady Charlotte, cu prefăcută seriozitate.

Deodată, Emilia atinse braţul domnului Powys. Părea agitată.

— Vreau să aflu numele acelui gentleman. Ochii săi erau îndreptaţi asupra frumosului căpitan de husari.

— Îl cunoşti?

— Spune-mi doar numele!

— Fă-mi plăcerea şi uită-te la *mine.* Căpitanul Gambier.

— Aşa-i!

Fa ţa căpitanului Gambier rămânea nemişcată, cu profilul spre ea.

— Am auzit un zvon, îi spuse lady Gosstre Arabellei, că vă gândiţi să cumpăraţi domeniul Besworth. V-aţi plictisit de Brookfield?

— Nu ne-am plictisit, dar Brookfield este modern şi trebuie să mărturisesc că Besworth mi-a câştigat inima.

— Mă bucur foarte mult că vom fi vecini şi mai apropiaţi. Aveţi vreun rival?

— Se aude că şi Tinley-ii ar dori să-l cumpere. Nu pot să-mi dau seama de ce.

— Ce fel de oameni sunt? întrebă lady Charlotte. Vânează?

— O, nici gând de aşa ceva! Ei sunt în societate ceea ce ereticii sunt faţă de religie. Nu i-aş putea descrie altfel.

— Descrierea corespunde cu imaginea pe care mi-am făcut-o şi eu despre ei, spuse lady Gosstre.

— Besworth e un loc minunat de vânătoare, se adresă lady Charlotte lui Wilfrid. Am avut întotdeauna o adevărată afecţiune pentru domeniul

acela. Conacul este înconjurat de pietriş; râul are păstrăv din belşug; există şi un teren foarte bun, cu iarbă, unde se pot antrena caii. Cred că sunt cam şaisprezece dormitoare, sau în orice caz se poate organiza locul de aşa manieră, încât, dacă eşti prea sărac să stai tot timpul la Londra, să te înconjoare oricum cei mai apropiaţi.

Ochii frumoasei specialiste în economie sclipiră în timp ce vorbea despre avantajele deosebite ale domeniului Besworth.

Richford se putea lăuda cu flori foarte frumoase, care îi îndemnau întotdeauna pe musafirii casei să se plimbe prin parc în serile înmiresmate. Wilfrid rămase în preajma lui lady Charlotte. Nu era câtuşi de puţin genul lui. Dacă ar fi fost mai tânără, dacă ar fi vorbit pe un ton mai puţin hotărât şi dacă n-ar fi avut titlu, pretenţiile sale înnăscute, dominante, deşi secrete, ar fi fost poate ofensate, cum i se întâmplase cu Emilia. Atunci, ce-l făcea oare să se simtă sub influenţa ei? Lady Charlotte reuşea să contracareze o anumită deficienţă a tânărului. El era în creştere şi nesigur; ea era matură şi hotărâtă. În inima lui, adora rafinamentul extrem al femeii, dus aproape până la deşertăciune (cum i-ar fi spus şi filozoful, dacă i s-ar fi oferit prilejul). Nimic nu era suficient de alb, suficient de sfânt, sau suficient de vag în concepţia sa despre femeia abstractă. Dar necesităţile practice ale firii noastre ne călăuzesc cel mai bine. Conversaţia cu lady Charlotte dădea semne că se înfiripă şi se desăvârşeşte. Roşi de plăcere când ea îi spuse:

— Mi-amintesc că ţi-am văzut numele în raportul ultimei şarje de cavalerie pe Dewan. Ai ucis un şef, nu? E un lucru demn de laudă, pentru că ei luptă cu sabia. În Europa, cavaleria nu poate smulge prea mulţi lauri… mă refer la laurii personali. Cred că este foarte plăcut să faci parte dintr-o partidă victorioasă. Mărturisesc însă că eu nu m-aş mândri prea tare cu un asemenea fapt. Corect este să-ţi faci datoria, să râvneşti a călca

sub picioarele cailor opoziţia, să-ţi placă vărsarea de sânge, dar numai atunci când te-ai măsurat cu inamicul faţă în faţă şi l-ai învins… Da, atunci te învestesc cavaler.

Wilfrid se înclină, râzând pe jumătate, abandonându-se cu totul senzaţiilor sale exuberante. Poate tocmai din cauza acestei exuberanţe s-a petrecut atât de brusc în el schimbarea de la încântare măgulită la uimire şi iritare. Când au dat colţul unui strat de rododendron, chiar în momentul când îşi ridicase fruntea după gestul de mulţumire pentru laudele domnişoarei, o văzu pe Emilia cu mâna în mâna căpitanului Gambier. Ce putea însemna asta? Cu ce drept îi ţinea el mâna? Chiar dacă o cunoştea, cu ce drept?

Emilia şi căpitanul Gambier schimbară numai câteva cuvinte.

— De ce nu te-am privit în timpul mesei? întrebă el. N-a fost mai bine că am aşteptat până am avut ocazia să ne întâlnim?

— Atunci ai să-mi stai în preajmă toată seara?

— Nu, dar voi încerca să vin din nou aici săptămâna viitoare, să te revăd.

— Pleci în seara asta?

— Da.

— Chiar astă-seară? Astă-seară, înainte să bată de zece fără un sfert, voi pleca de aici singură. Nu vrei să vii cu mine? Aş avea nevoie de un tovarăş de drum. Ştiu că nu-mi vor face nici un rău, însă nu-mi place să fiu singură. Am promis că voi cânta unor oameni sărmani. Prietenii mei spun că nu trebuie să mă duc. Dar *trebuie.* Nu pot să nu respect făgăduiala făcută unor bieţi oameni. Iar tu nu m-ai auzit niciodată cântând cât pot eu de bine. Vino cu mine şi mă vei asculta!

Căpitanul Gambier îi ceru amănunte. Îşi dădu seama că mica lui prietenă atât de ciudată avea nevoie de un tovarăş şi protector, şi cum era

hotărâtă să-şi respecte promisiunea, se oferi să o ducă cu trăsura ce trebuia să-l conducă la gară.

— Mă faci să renunţ la o întâlnire pe care o aveam în oraş, spuse el.

— A, dar în schimb mă vei auzi cântând, răspunse Emilia. Vom merge mai întâi la Brookfield, să-mi iau harpa, apoi la Ipley. Pot să fiu sigură că tu şi trăsura veţi fi gata la zece fără un sfert?

Căpitanul o asigură că totul va fi în ordine, apoi se despărţiră; el, ca s-o găsească pe Adela, ea, să se plimbe fără ţintă, cei mai liniştiţi conspiratori posibili, într-o ambianţă atât de senin patriarhală.

Întâlnindu-se cu Wilfrid şi cu lady Charlotte, ofiţerul o întrebă pe Emilia cine era persoana de care se despărţise atât de brusc.

— Era gentlemanul despre care ţi-am vorbit. Acum îi ştiu şi numele, este căpitanul Gambier.

Emilia trecu mai departe, pe lângă ei.

— Despre ce era vorba? întrebă lady Charlotte.

— Se pare că… ceva în legătură cu o întâlnire undeva, din întâmplare, într-un parc la Londra, cred; nu ştiu prea bine. Emilia îi uitase numele.

Lady Charlotte insistă, adresându-i un interogativ:„Şi?”

— Ea dorea să-şi reamintească numele lui. Asta-i tot. A fost amabil cu ea.

— Dar, la urma urmelor, constată lady Charlotte, asta e o caracteristică generală a tinerilor domni, nu-i aşa? Nu-i ceva ieşit din comun. Voi toţi sunteţi amabili… cu fetele, cu doamnele, cu oricine!

Căpitanul Gambier şi Adela le tăiară calea. El aruncă o vorbă în treacăt, lady Charlotte nu-i răspunse, rămânând tăcută timp de câteva minute. Apoi spuse:

— Dacă te simţi în vreun fel responsabil de această micuţă persoană, ascultă-mi sfatul şi nu o lăsa să aibă nici un fel de aranjamente şi întâlniri. Ele sunt dăunătoare oricum, dar pentru o fată care

nu are un frate… are? nu; ei bine, atunci trebuie să iei cele mai mari precauţii împotriva laşităţii bărbaţilor. Cei mai mulţi bărbaţi sunt laşi.

Emilia cânta în salon. Cei de la Brookfield ştiau foarte bine de ce Emilia se arăta indiferentă la aplauze şi de ce nu a fost afectată de observaţia făcută de lady Gosstre, care spusese că interpretarea a fost puţin sub nivelul aşteptat. Amabila doamnă o luă apoi pe Emilia între ea şi domnul Powys, zicând:

— Nu intenţionez să te las să fii vedeta serii, eclipsându-ne pe noi toţi.

După aceea începu conversaţia, iar grupul de la Brookfield avu din nou ocazia s-o admire pe distinsa doamnă interpretând cu măiestrie la instrumentul social, desigur cel mai măreţ dintre toate, corzile fiind bărbaţi şi femei. Gândiţi-vă ce performanţă e asta!

Cu toate că domnişoarele de la Brookfield ştiau că la Richford sunt simpli învăţăcei, Adela era un spirit mult prea neastâmpărat pentru a nu risca mici încercări de independenţă, dacă nu de rivalitate. „Ceea ce facem *noi“,* pronunţă ea accentuat o dată sau de două ori. Printre alte lucruri, vorbi despre „descoperirea noastră”, ca să-şi sprijine afirmaţia că pentru nişte ochi vigilenţi, nici Hillford şi nici un alt loc de pe acest pământ nu putea fi anost. Cornelia se îmbujoră auzind numele domnului Barrett pronunţat în mod public de sora ei.

— „Un organist şi un om rafinat!” repetă lady Gosstre cuvintele Adelei. Da, presupun că este posibil, dar pe de altă parte contrazice opiniile general acceptate, nu-i aşa?

— Da, dar într-un mod agreabil, spuse Adela, cu curaj; relată apoi cum le fusese prezentat şi sugeră că voiau să-l patroneze.

— Omul nu se poate întreţine numai din venitul adus de acest gen de serviciu, observă lady Gosstre.

— Desigur că nu, spuse Adela. Îmi închipui că o face numai pentru a avea o ocupaţie oarecare. Foarte posibil să fie vorba de o apariţie incognito.

— Personal trebuie să mărturisesc că am obiecţii faţă de gentlemanii care îşi ascund identitatea, spuse lady Gosstre. Barrett!… Îl cunoşti cumva? îl întrebă pe domnul Powys.

— Era o vreme când familia Barrett de la Bursey organiza nişte seri de cvartete foarte reuşite, spuse el. Sir Justinian Barrett s-a căsătorit cu o domnişoară Purcell, care ulterior a preferat meritele muzicale ale unui profesor de arte străin.

— Purcell Barrett este numele lui, zise Adela. Emilia noastră ni l-a adus. Unde este Emilia? Unde ar putea fi?

Adela se ridică.

— Mi-a strâns mâna chiar acum, spuse lady Gosstre.

— Era aici când căpitanul Gambier a părăsit încăperea, remarcă Arabella.

— Dumnezeule mare!

Exclamaţia îi aparţinea Adelei.

— O, lady Gosstre! Mi-e teamă să vă spun ceea ce cred că a făcut.

Se relată în grabă scena cu cele două cluburi rivale, împreună cu promisiunea absurdă făcută de Emilia, că va cânta la cârciuma din Ipley, în mijlocul acelor oameni înfiorători!

— O vor trata cu respect, spuse domnul Powys.

— O vor diviniza, Merthyr, îmi închipui, zise lady Gosstre. Cu toate acestea, mai bine nu s-ar duce într-un asemenea loc. Berea nu este lucrul care să te facă respectuos.

— Sper că o veţi ierta, pledă Arabella. Am făcut tot ceea ce ne-a stat în puteri pentru a-i explica absurditatea unui asemenea gest. Credeam că reuşisem să o convingem, în cele din urmă. Este o sălbatică.

Domnul Powys întrebă unde se găsea locul spre care plecase.

Nefericitele domnişoare Pole, hipersensibile ca totdeauna la ceea ce se petrecea în jurul lor, au fost prea derutate pentru moment de demonstraţia extraordinară de voinţă a Emiliei, pentru ca să-şi dea seama că nimic din umbra ruşinoasă şi hidoasă a faptei ei nu se răsfrânsese asupra lor. Exclamaţiile lor erau din ce în ce mai precipitate, până ce Adela, care fusese cea mai zgomotoasă, adoptă brusc tonul lui lady Gosstre.

— Dacă s-a dus acolo, presupun că trebuie pur şi simplu luată înapoi.

— Realizezi ce s-a întâmplat? murmură lady Charlotte către Wilfrid, în mijlocul unei fraze.

El se poticni tocmai când pronunţa o mică galanterie.

— Excelent! Oare cum ar suna în franceză? Domnişoara ta cu ochii negri a fugit. A ieşit din încăpere la cinci minute după căpitanul Gambier.

Wilfrid sări drept în picioare, scrutând cu iuţeală colţurile salonului.

— Scuză-mă, spuse, apropiindu-se de lady Gosstre.

În drum, se întrebă de ce inima îi bătea atât de tare. Odată ajuns înaintea lui lady Gosstre, vorbi cu mare greutate.

— Da, Wilfrid, du-te după ea, spuse Adela, ghicindu-i intenţia.

— Du-te neapărat, adăugă lady Gosstre. Cred că a şi ajuns şi poţi să o laşi să-şi respecte promisiunea; după aceea însă, grăbeşte-te să o duci acasă. Dacă vrei, am să poruncesc să ţi se pregătească un cal.

Wilfrid îi mulţumi doamnei şi refuză calul. Mergea repede sub un cer încărcat spre Ipley, fără prea mari speranţe că o va găsi acolo pe Emilia.

În care se vede câtă generozitate se ascunde în bere

La ora nouă şi jumătate, în seara acelei memorabile zile, un corp format din douăzeci şi cinci de tineri vânjoşi, câştigători de premii de încercarea puterii, luptători, boxeri şi beţivani, membri ai Clubului Hillford, se puse în mişcare spre Ipley.

Cineva străin de loc, auzind care le era destinaţia şi ce motiv îi mâna într-acolo, ar fi presupus că erau porniţi să se răzbune; este nevoie de o bună cunoaştere a concetăţenilor noştri pentru a accepta ca adevărat faptul că planul şi scopul expediţiei erau pur şi simplu de a furniza băieţilor din Ipley, care îi jigniseră, puţină muzică. Acesta le era planul şi scopul. Hillford nu voia să ştie nimic de consecinţe: Anglia noastră – şi nu altcineva – este responsabilă când iese în larg printre imperii şi emisfere, spunând „cumpăraţi" şi „vindeţi", toţi protestând că-i mâncăm de vii. Străinii refuză cu încăpăţânare să ne înţeleagă. Ei au obiceiul barbar de a judeca după efecte. Haide să ne cunoaştem mai bine. Este trist să contempli intrigile, uneltirile josnice şi răzbunările altor naţiuni; cu atât mai mult cu cât, după ce am scris atâtea pagini de istorie clară, vedem acum că toate aceste maşinaţiuni sunt puse pe seama noastră. Nu va înţelege nimeni, niciodată, că noi nu semănăm ceea ce se va întâmpla? Izvorul râului care se revarsă şi înghite un teren întins şi fertil nu este mai nevinovat decât suntem noi. Dacă avem un fel de alianţă cu Destinul, lucru de altfel posibil, nu am semnat nici un fel de pact şi munca ne-o îndeplinim cu robusteţea şi voioşia unui topor în

mâinile pădurarului. Acest aranjament de a face puţină muzică ălora din Ipley era plănuit ca răspuns pentru favorurile de dimineaţă; n-am pomenit de când sunt un gest mai generos, dacă mă gândesc la nedreptatea strigătoare la cer care li se făcuse celor din Hillford.

Mărşăluirea tobei, a trombonului, a cornului, a două fluiere şi a unui flaut prin faţa cârciumii de la Hillford aprinse imaginaţia membrilor clubului, care urlau jurăminte de bun-rămas, cum că nu vor fi deloc zgârciţi cu muzica şi că Tom Breeks este un tip făcut pentru muzică, cu ţăcălia lui nemaipomenită, în caz că vreunul din instrumente nu putea ţine isonul. Aveau de gând să cânte cât de mult, spre folosul celor din Ipley, deoarece Ipley ţinea cu tot dinadinsul să înveţe odată ce este aceea armonie. Armonia era punctul slab al Ipleyului. „Dă-le-o peste bot, mă!”, spuse unul dintre bărbaţii afumaţi şi roşii la faţă din Hillford. „Dă-le-o, pleosc, au, vai!” şi îşi aplică singur o palmă şi se repezi spre un adversar imaginar. După cum au demonstrat istorici vestiţi, asemenea observaţii nu prea sunt demne să apară în pagini de cronică. Dar aici justifică şi precizează sinceritatea celor din Hillford.

Într-adevăr, a fi un insular plin de bere înseamnă a fi cea mai binevoitoare fiinţă pe sau cu două picioare. Probabil aceasta este şi cauza pentru care mânia i se aprinde foarte iute, dacă îl întâmpini cu duşmănie. Când suntem înfierbântaţi dorim ca toate să ne cânte în strună şi nu îngăduim să ni se împotrivească nimic. Tot aşa, ne place să ne fie lăudate binefacerile. Dacă cei din Ipley nu ne înţeleg nici muzica şi nici intenţiile, probabil că va trebui să cântăm partitura direct pe scăfârliile lor de lemn.

La ceasul amintit, expediţia, după ce făcuse o sumedenie de promisiuni că va interpreta o dulce muzică, porni cu mare veselie: în fruntea lor, Will Burdock, jucător de crichet stângaci, dar cu

pumnul greu; Peter Bartholomew, picolo; John Girling, ajutor de morar, şi Ned Thewk, ajutor de grădinar, în chip de locotenenţi. În timpul marşului s-a decretat linişte, lucru care s-a şi respectat parţial, după două încercări de răzvrătire împotriva autorităţii. În apropierea firmei Capul Regelui William, generalul Burdock dădu ordin de oprire şi făcu mărturisirea că avea îndoieli în legătură cu drumul ce urmează, dar cum nimeni din trupă nu-i putea împărtăşi starea de spirit – cu hanul atât de aproape – i se permise să dezbată în linişte problema împreună cu locotenenţii săi, în timp ce restul se năpustiră pe uşă strigându-l pe cârciumar; generalul se convinse şi el că aşa trebuia procedat. Iată cum, atunci când coada face dovada unei capacităţi de decizie mai rapide, capul trebuie s-o urmeze.

Un oenometru precis, sau o metodă de determinare a stării spiritului uman în funcţie de cantitatea de bere sau vin din el, ne-ar fi fost cu siguranţă de mare folos. Ca să fim siguri pe judecata şi pe demnitatea noastră, trebuie să ne abţinem de la băut, ceea ce înseamnă o sărăcie şi o încarcerare a spiritului, reversul fiind acela că, prinzând aripi bahice, zburăm peste promontorii, insule şi mări, dar în situaţia baloanelor care nu se pot îndrepta spre un punct precis, la discreţia vânturilor, lipsiţi de orice posibilitate de alegere, în afară de aceea de a ne prăbuşi la pământ. Dacă ne-am putea spune, într-un stil grandios: „Acesta e momentul în care dorinţa de a îmbrăţişa umanitatea se întâlneşte cu aceea de a te răzbuna pe indivizi; în care sentimentul radios şi blând culminează cu o imensă mânie; în care comorile anticipaţiei, crescând monstruos, readuc în minte amintirea greşelilor”; mai simplu spus, dacă am afla cu siguranţă, prin intermediul ştiinţei, momentul când am băut suficient şi trebuie să ne oprim! Când nu există nici o îndoială că trebuie să ne oprim. Este atât de adevărat că trebuie să ne

oprim, încât sunt gata să o spun că doamnele nu au nici un drept să ne ocărască aşa cum le vine la gură şi să se plângă de noi, până ce nu ne vor fi ajutat să concepem un astfel de instrument ştiinţific vrednic de încredere. În absenţa lui, sunt convins că adevăratul oenometru natural este pălăria. Dacă am purta pălăria tot timpul îngurgitării, sau dacă femeile, înainte de a se retrage, ne-ar pune pe cap fie pălăria, fie, şi mai bine, cununiţe de flori, atunci, precum anticii cei înţelepţi, am putea stabili cu exactitate cât de mult ne-am apropiat în ditirambul nostru de tema ameţelii şi îmbătatului. Din nefericire, pălăria nu avertizează: ea este un simplu indicator. Totuşi, cred că ştiinţa şi-ar putea asuma această sarcină, prin descoperirea unui sistem potrivit. Când vezi bărbaţi care beau şi pălăria le lunecă treptat pe ceafă, de parc-ar fi atârnată în cuier, ca un fes lăsând la vedere în toată splendoarea ei proeminenţa cheală a frunţii – veselă şi deschisă – tu să nu te încrezi în acest semn, fiindcă atunci efemerida sufletului este pe cale să fie înghiţită de cleanul patimilor dezlănţuite. O pălărie purtată ca un fes este o pălărie periculoasă. O pălărie lăsată pe sprânceană indică un om care ar mai ţine la băut, dar se gândeşte c-ar fi mai bine să se ducă acasă şi aşa face, cât se poate de paşnic. Asta e hotărârea lui. O fi arătând el ca Macduff, dar este un mieluşel. Expresia agresivă pe care o capătă o pălărie sub influenţa vinului n-are nimic comun cu impresia pe care o face o pălărie neaghezmuită. Dacă nu mi se dă crezare, voi face apel la istorie, care ne relatează că, în momentul când s-a pornit iar marşul, pălăriile celor douăzeci şi cinci de la Hillford erau toate împinse la limita din spate. Ca urmare, s-a făcut pe seama lui Peter Bartholomew, picolo, vechea glumă, pronunţându-se sfârşitul numelui său ca un mieunat, la care băiatul a ridicat obiecţiuni încărcate de cea mai vie iritare şi când au repetat ofensa şi-a rotit o dată bâta şi, imparţial,

a lovit mai multe capete la rând. „Aşa le trebuie”, le spunea, iar ei, întru totul de acord, l-au aruncat prin aer chiar într-un gard viu. Mustrat de ofiţerul comandant, Peter îşi recunoscu dorinţa nestăvilită de a se măsura cu el; persoana responsabilă mai sus-menţionată a fost oprită cu greu de la acordarea favorului cerut de către John Girling, pe care îl şi azvârli cât colo pentru osteneala lui. Însă Burdock era cel mai de seamă bătăuş, drept pentru care majoritatea au strigat indignaţi împotriva lui Girling, iar acesta, cu sentimentul că i se face o nedreptate revoltătoare, nu s-a lăsat consolat decât punând la pământ doi flăcăi din cei mai vânjoşi, ba, mai mult, încercând să-i ardă un pumn şi unuia ce venea dinspre răscruce. Dar noul venit îl culcă la pământ, cu blândeţea unui pumn care ştie cum trebuie procedat la Bere, iar apoi glăsui – era vocea lui Wilfrid Pole:

— Care este cel mai scurt drum spre Ipley, oameni buni?

— Vino cu noi, domnule, şi vei afla, spuse Burdock.

— Mergeţi într-acolo?

— Da, după cum se vede.

— Sunteţi bărbaţi de la Hillford, aşa-i?

— Pe femei le-am lăsat acasă.

— Sunt grăbit, aşa că bună seara.

— Şi noi suntem grăbiţi, domnule. Dar dumneavoastră sunteţi un gentleman, iar noi vrem să le facem ălora din Ipley o mică surpriză, care va-s’ zică o buca’ de muzică; dacă nu le daţi alarma, puteţi merge înainte, ăsta-i drumul.

— Prea bine, spuse Wilfrid, luptându-se acum între gelozia lui faţă de Gambier şi grija faţă de Emilia.

Putea oare firea ei de artistă, despre care el auzise lucruri uimitoare, să o justifice şi să o facă să pară nevinovată (ceea ce el numea „inocentă”), când Emilia se încredea în onoarea primului venit? Regret că trebuie s-o spun, însă delicaţii adoratori

ai sexului frumos sunt cu adevărat grosolan de suspicioşi, chiar atunci când sentimentul le este foarte puţin atins.

De pe o înălţime a drumului vălurit se puteau vedea luminile de la Ipley. Luna urca pe cer printre norii negri. Grăbind pasul pentru că avea un motiv în plus, Wilfrid auzea acum gălăgia de la baracă şi ascultă un moment; apoi se opri.

— Mulţumesc Cerului, este acolo! spuse el răsuflând uşurat, pe un ton ce l-ar fi trădat faţă de oricine.

Ea stătea la un capăt al barăcii, cântând a şa cum Wilfrid n-o mai auzise niciodată. Ochii ei negri scânteiau. În spatele Emiliei se afla căpitanul Gambier, stând de gardă cu toată pompa unui gentleman-uşier în prezenţa regelui. La mese erau aşezaţi bărbaţi şi femei, cu faţa spre ea, unii dintre ei cu gura căscată; cea mai mare parte însă aveau pe feţe o expresie de admiraţie, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Ciudat, dar frumos.” Ca să spunem adevărul, unele capete se plecaseră foarte mult în faţa măreţiei Berii şi căzuseră pe masă între braţele îndoite. Nici un eseu despre puterea Berii nu ar putea să o ilustreze mai convingător decât indiferenţa fericită cu care primeau lovituri de admonestare cu halbele de un sfert, împunsături cu pipa şi arsuri pe nas, pe obraz şi pe căpăţână. Cei mai mulţi dintre ei, însă, fuseseră smulşi din braţele acestei fericiri prin intervenţia energică a soţiilor lor, care stăteau lângă ei ca nişte Conştiinţe în jupon; trebuie spus că Emilia intrase în graţiile bărbaţilor căsătoriţi, pentru că le oferea o scuză valabilă acestor doamne cu panglici late ca să-i mai lase acolo unde se simţeau aşa de bine – încă cinci minute, măcar cinci minute – permisiune mereu reînnoită.

Totuşi, deşi cuvintele erau într-o limbă străină, iar stilul cântecelor şi cântăreaţa însăşi neobişnuite, ochii multor oameni mai în vârstă clipeau des şi gurile li se strângeau de un fel de

plăcere pe jumătate potrivnică. Erau cu toţii respectuoşi faţă de cinstea pe care le-o făcea Emilia prin însăşi prezenţa ei. Expresia de pe feţele lor semăna foarte mult cu cea pe care-o aveau ascultând imnul naţional. Wilfrid rămase la intrarea în baracă un spectator cinic. Ce o putea face să pună atâta energie şi splendoare muzicală într-un cântec interpretat pentru asemenea indivizi? Râse dureros şi-şi spuse: „Nu are nici cea mai mică urmă de simţ al ridicolului.” Dar vocea Emiliei puse stăpânire şi pe el, purtându-l aşa cum erau purtaţi eroii legendari în codrii vrăjiţi, fără voia lui. Îşi dădu seama că dacă ar fi cântat acestui auditoriu un imn, un aleluia, n-ar fi părut nepotrivit în asta. Reverendul Watts ar fi împodobit-o cu o cingătoare; dar o romanţă cântată în această atmosferă de fum şi bere şi capete afumate îl mâhni tot mai mult pe măsură ce jumătatea lui mai gingaşă vibra la vocea ei.

Probabil că Emilia avea un simţ special care o avertiza că admiraţia nu este decât una din componentele respectului, iar pentru a-l obţine rapid şi cu adevărat, trebuie câştigată afecţiunea publicului. Oameni săraci, ţărănoii, nătărăii însă nu pot iubi ceea ce nu înţeleg. Un idol trebuie să aibă ceva din atributele lor: un rege trebuie să-şi arate chipul din când în când, un cântec trebuie să facă apel la inteligenţa lor şi să-i subjuge. Lucrurile nu se petrec la fel în cercurile înalte, după cum ştim. Probabil că Emilia a ghicit aceasta, poate chiar datorită marelui respect cu care a fost întâmpinat finalul. Cu toate că strigătele de „Brava” erau puternice, sunau stânjenit; le lipsea acea uitare de sine. De fapt, aplaudau din gratitudine şi nu din entuziasm. „Ăia de la Hillford nu ascultă aşa ceva, este?” era elogiul verbal cel mai des auzit.

— Doamnă! Doamnă! strigă Emilia, făcându-şi repede loc spre una dintre femeile cu bonetă mai arătoasă. Cât mă bucur să vă văd aici! V-a plăcut? Şi dumneata, dragă jupân Wilson. V-am văzut

tocmai când încheiam. Mi-am amintit de cântecul care vă place şi vreau să-l cânt. Ştiu melodia, cuvintele însă nu prea! Cuvintele! Cum erau cuvintele? Nu e suficient numai să fredonezi.

— Ei, da! spuse fermierul Wilson, făcând un gest larg cu pipa, asta o să le placă cel mai mult; la cântecul ăsta o să ţopăie toţi. Cântă-l, don'şoară. Cântecele streine e foarte bune, da' barim „Berea mi-este băutura, Anglia e ţara mea!"… Hai s-auzim ceva de pe la noi, cum ne e nouă drag, don'şoară.

Doamna Wilson îşi trase soţul de mânecă, pentru a-i aduce aminte că prea e vorbăreţ şi lansă un apel pentru găsirea unei cărţi cu texte de cântece; după un timp i se înmână o carte hărtănită şi zdrenţuită ca o varză. Se făcu mare gălăgie, fiecare dorind să audă cântecul preferat, dar Emilia se fixă asupra melodiei pe care o avusese în vedere şi se îndreptă spre harpă cu capul aplecat, citind textul cu atenţie. Ajunsă lângă instrument, îi întinse cartea căpitanului Gambier şi-l rugă să i-o ţină deschisă în faţă; tânăra avu o asemenea strălucire în ochi, încât n-ar fi putut să nu-l tulbure pe un spectator gelos. Căpitanul luă cartea fără să tresară, afişând o expresie de remarcabilă seninătate în tot timpul cât o ţinu. Emilia nici nu începuse bine să cânte preludiul bine cunoscutei arii, că atmosfera din baracă s-a schimbat cu totul: picioarele se mişcau, braţele săltau, degetele pocneau; toţi până la unul erau gata să se aplece şi să se rotească, să danseze şi să o îndemne; le răpise inimile. Şi asta nu atât pentru că o melodie familiară lor le făcea mare plăcere, ci mai ales pentru că Emilia ştia un cântec pe care-l cunoşteau şi ei, fapt ce li se părea extraordinar. Aceasta a fost minunea, aceasta a fost inspiraţia. Zâmbea şi ea, auzind cât de autentic suna melodia şi-i părea că pluteşte deasupra plăcerii pe care o provocase. Când vocea i se stinse, se uită în sus, la căpitanul Gambier, atât de arcuită, cu linia domol curbată a

gâtului dezgolit, încât Wilfrid se simţi coborât de pe piedestalul său cinic, devenind un om obişnuit, între toţi ceilalţi.

La ultimele acorduri pe corzile harpei, în finalul cântecului, se auziră strigăte frenetice, cerând bisul. Emilia era absolut de acord să le îndeplinească dorinţa; căpitanul Gambier părea să o dojenească, dar ea îşi împreună mâinile într-un gest de rugă pe jumătate serioasă, încât acesta continuă să-i ţină cartea, cu amabilitate. Wilfrid tocmai cocheta cu gândul să se ducă la ea şi să o ia cu forţa, când reîncepu cântecul. În acelaşi moment – cine oare, ştiind că o casă de sticlă urmează să fie făcută cioburi, s-ar putea abţine să nu-i admire strălucirea în razele de lumină? – cei din Ipley au început să fredoneze încet, acompaniind cu vioiciune; cei ce adormiseră fură treziţi; bărbaţii şi femeile erau în plin antren, pe jumătate dansând, pe jumătate cântând în cor; aici vedeai un copil săltat în aer, dincolo un bătrân tăcut ţinând ritmul cu mişcări ale cotului, semn al veseliei sale extraordinare; baraca, pe întreaga ei lungime, fierbea plăcut, gata să dea în clocot cu strigăte pline de bucurie şi afecţiune, în timp ce Emilia conducea melodia. Sunetele ei erau mult mai înalte şi totuşi cânta împreună cu ei, într-un fel pe care Wilfrid cel predispus să critice nu putea să i-l impute, atât de evident era că fata cânta pentru a-i face fericiţi.

Eu nu am timp să zăbovesc; dar vă cer vouă, cei care aveţi privilegiul să zburaţi spre înalt împreună cu Muza, să vă concentraţi asupra unui anumit lucru din plutirea voastră. Fie ca temperatura înaltă şi praful ridicat de bătălia ce va urma să nu vă distragă atenţia de la generozitatea ce se ascunde în Bere. Lucrul va fi reamintit şi în final: fiţi însă pe măsura locului pe care îl aveţi lângă Muză, care, ea singură dintre noi toţi, poate în acelaşi timp contempla contrariile inevitabile ce pun în încurcătură judecata muritorilor.

Pentru că dacă cei din Ipley ar fi sărit în sus cu jovialitate, întâmpinându-i pe firoscoşii din Hillford cu râsete… ce-ar fi fost? Ei bine, atunci eu susţin că generozitatea Berii ar fi ieşit de îndată la iveală, strălucind radios; s-ar fi auzit un râs şi mai puternic şi s-ar fi schimbat saluturi frăţeşti. Dar, aşa cum s-a întâmplat, focul de pe altarul Înţelepciunii a fost o dată în plus stins de Nebunie, iar treptele spre altar s-au prefăcut în capete sparte, după maniera anticilor.

Înspăimânta ţi, cei din Ipley s-au sculat imediat în picioare. Membrii clubului se holbau la ei. Emilia şovăi, îngrozită.

Vocea ei mai pluti un moment, acoperind execrabilul concert, dar curând fu copleşită. Wilfrid se agită să ajungă la ea. Nu se putea auzi nimic altceva decât vacarmul. Ai fi zis că baraca s-a transformat într-o menajerie dezlănţuită. Afară parc-ar fi fost nişte fiare, care sunau din alămuri, fluierau şi bubuiau. Un vârtej învălmăşi sunetele, apoi se auzi un strigăt, explicând ce se întâmpla:

— Avem o vizită de la Hillford!

Cele mai vajnice inimi se grăbiră imediat spre ie şire. „Harpa mea!”: vocea Emiliei răzbătu până la Wilfrid. Neînzestraţi cu arme, cei din Ipley au început să parlamenteze. Drept răspuns, cei din Hillford au emis un urlet. Trombonul behăi o notă interminabilă, care-ar fi înnebunit pisicile dormitând paşnic lângă ceainicele aburinde, iar toba bătea asurzitor, iute ca pulsul nebun al unei bătălii. La auzul ei, sângele fierbea. Baraca se scutura violent. Wilfrid şi Gambier aruncară unele peste altele scaune, bănci şi mese, construind o baricadă pentru protejarea femeilor.

— Haide, spuse Wilfrid Emiliei, lasă harpa, o să-ţi iau alta. Haide!

— Nu, nu, ţipa ea cuprinsă de o teamă nervoasă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, vino! repetă el, iar ea, bătând din picior, accentua: „Nu! Nu! Nu!”

— Dar am să-ţi cumpăr altă harpă, încercă el să se facă înţeles în mijlocul harababurii.

— Aceasta! bolborosi ea cu mâna pe harpă. Ce va gândi el dacă află că am părăsit-o?

Wilfrid ştia că Emilia face aluzie la necunoscutul care i-o dăruise.

— Ei… ei, spuse el. Eu am trimis-o şi pot să-ţi mai cumpăr una. Aşa că, vino. Fii cuminte şi vino.

— Deci tu erai!

Emilia îl privi, părând să nici nu mai audă hărmălaia din jurul ei.

Dar acum, prima baricadă exterioară fusese străpunsă, vandalii făcând presiuni asupra celei de-a doua. Tom Breeks, oratorul, şi Jim, transformat dintr-un mojic obscur într-un luptător viteaz şi sprinten, apărau retragerea celor din Ipley, luptându-se cu câte doi năvălitori o dată. Căpitanul Gambier făcu o încercare energică de a parlamenta, în mijlocul căreia unul din cei de la Hillford întinse braţul şi lovi harpa Emiliei până când corzile se rupseră cu un zgomot cumplit. Numai zgomotul singur şi l-ar fi iritat pe Wilfrid peste limita suportabilă. Când îl văzu pe individ lovind rama harpei, în timp ce Emilia strângea instrumentul la piept, într-o plăpândă încercare de a-l apăra, apucă o bâtă şi-l trânti cu atâta putere la pământ, încât la vederea groaznicei lovituri, toţi cei de la Hillford murmurară înspăimântaţi. Wilfrid intră în prima linie.

— O juma’ dă duzină dă ciomege ca ăsta pentru fiecare, domnule, aprecie Tom Breeks.

— Uite încă unu’! urlă Jim.

— Nu-i chiar aşa, băiete, interveni Ned Thewk, deşi Peter Bartholomew se clătina, confirmând.

Lovitura pe care i-o adresă lui Jim îşi greşi ţinta, nimerind drept într-unul din pomeţii lui Wilfrid.

Înfuriat peste poate de viziunea obrazului său umflat şi vineţiu care îi apăru imediat în faţa ochilor, ca o prună răscoaptă bâzâită de muşte – filozoful spune: „Dacă suntem mai prejos de noi

înşine, locul pe care-l ocupăm nu poate fi de seamă" şi este adevărat că un erou prins în bătălie nu mai trebuie să se gândească ce faţă are; totuşi Wilfrid se lamenta, enervat la culme, ce mare prostie făcuse el să calce într-un asemenea loc – înfuriat, cum spuneam, Wilfrid, un duelist excelent, făcu gol în jurul lui. John Girling căzu de mâna lui; Ned Thewk la fel, iar scăfârlia lui Will Burdock răsună.

— Întâmplare prostească! spuse Gambier, lăsând braţul să îndeplinească rolul de verb dezaprobator asupra unuia din inamici şi adăugă: Golani şi beţivi!

Acum, toţi membrii partidei Hillford se aflau în baracă. Dar cei din Ipley nu dormeau. Fermierul Wilson şi câţiva alţi bărbaţi din Ipley, pe care vârsta îi învăţase cu înţelepciune că vicleşugul este de preferat forţei, se strecuraseră afară şi munceau tot atât de intens ca şi tovarăşii lor din încăpere: unii aveau de lucru pe la ţăruşii cortului, alţii la parii ce susţineau baraca.

— Beţi! urlă Will Burdock. Ai zis „beţi", sau mi s-a părut mie?

Şi privindu-l tot timpul fix pe Gambier, cu o viclenie diabolică, lovi din nou obrazul ghinionist al lui Wilfrid. Acesta se repezi furios în mijlocul lor, urmat de mai mulţi din Ipley, şi se formă o adevărată îmbulzeală, din care Wilfrid reuşi să iasă pentru a o scoate de acolo pe Emilia. Simţea că duşmănia era gata să se reverse.

— Înainte! strigă Will Burdock şi cei din Hillford se năpustiră şi ei.

Cum veneau a şa, în număr prea mare pentru ca să li se poată rezista, asupra lor se aşternu întunericul. Bătaia se întrerupse. Apoi avură senzaţia că îi mângâie ceva pe tunsoare şi pe obraji, lăsându-se cu o afecţiune supărătoare pe umerii lor, făcându-i să lovească la întâmplare în dreapta şi în stânga. Se auziră chiote şi ţipete, urmate de hohote de râs. În momentul în care au

înţeles stratagema ce-i legase de mâini şi de picioare şi-i făcuse prizonieri, băieţii din Hillford au izbucnit în urale, omagiind inteligenţa celor din Ipley. De fapt, le căzuse şandramaua în cap, iar ei se căzneau să scape de sub enorma strânsoare a pânzei.

Wilfrid o trase pe Emilia de sub faldurile cortului, chiar în timp ce pânza cădea. După ce îi studiară fa ţa, fu lăsat să treacă. Bărbaţii din Hillford fură capturaţi unul câte unul, ca nişte raţe sălbatice când ieşeau cu greutate, urlând şi rostogolindu-se de râs, fără excepţie.

Da: râdeau în asemenea hal, încât nu se poate spune altceva decât că au făcut din gluma duşmanului propria lor glumă. Aceasta demonstrând imensa şi uimitoarea generozitate a Berii.

În care se vede cum sentimentul şi pasiunea se molipsesc de boala dragostei

O perdea de ploaie uşoară şi argintie acoperise luna ce plutea peste dealuri. Emilia mergea grăbită, cu capul în pământ, ca o penitentă; când şi când arunca priviri furişe în jur şi inspira parfumul pătrunzător al ferigilor tinere. Wilfrid o ţinea încă de mână, conducând-o departe de grupul de cheflii, peste pământurile obştii.

Atunci când vacarmul din spatele lor se potoli, el spuse:

— Ai să te uzi la picioare. Îmi pare rău că trebuie să mergi pe jos. Cum ai venit încoace?

— Am uitat, îi răspunse ea.

— Probabil că ai venit într-un vehicul oarecare. Sau pe jos?

Ea răspunse încă o dată „Am uitat”, pe un ton uşor iritat, poate dinadins.

— Bine! insistă el, presupun că într-un fel sau altul a trebuit să cari harpa până aici?

— Da, harpa mea! Un suspin îi gâtui vocea.

Wilfrid încercă să o împace.

— Nu contează. Este uşor de înlocuit.

— Aceea, nu! se tângui ea.

— Vei primi alta de la noi.

— N-o voi iubi niciodată decât pe aceea.

— Poate mâine vom avea veşti bune despre ea.

— Nu! Am simţit cum îşi dă sufletul în braţele mele. A treia lovitură a dat-o gata. S-a spart.

Wilfrid nu-i putea face reproşuri şi nu simţea nici cea mai mică dorinţă să-i ţină o predică. Aşa că, neavând o idee cât de vagă că făcuse rău venind să cânte la baracă, dar în acelaşi timp

simţind că este vinovată într-un anume fel, se scuza singură de lipsa de consideraţie faţă de preţioasa harpă în vremea când era încă strălucitoare şi cânta.

— Acum mi-aduc aminte cât de prost o mânuiam! O atingeam cu degetele reci. Sunetul era subţire, ca şi cum nu ar fi avut inimă. Tic-tic!… De parcă aş fi ciupit-o cu unghiile unui mort.

Îşi încrucişă mâinile în jurul taliei şi, lăsându-şi bărbia în piept, îşi scutură capul, foarte tulburată, ca o fetiţă necăjită. Wilfrid strâmbă din nas. În urechile sale, „Tic-tic” nu suna deloc a elegie patetică.

— Tot ce poţi face este să nu te mai gândeşti, zise el. În definitiv, n-a fost decât un instrument, atâta tot.

— Este a doua oară când văd un instrument ucis, ca nişte făpturi vii, răspunse Emilia.

Merseră mai departe în tăcere, până când Wilfrid se întrebă pe unde era Gambier. Ea nu acordă nici o atenţie acestui nume. Mişcat de zgomotul uşor al paşilor mici şi de capul plecat de lângă el, Wilfrid o imploră să nu fie nefericită. Vocea ei sună cu totul altfel când îi răspunse că nu este nefericită.

— Nici o lacrimă? Wilfrid se aplecă pentru a-i privi de aproape obrazul. Am avut impresia că am văzut una. Dacă este vorba despre harpă, uite ce facem! Tu te duci la căsuţa aceea unde este lumină şi aştepţi până mă întorc eu cu ce-a mai rămas din ea. Cred că se mai poate repara.

Emilia îşi ridică privirea:

— Nu plâng după harpă. Dacă te întorci, trebuie să vin cu tine.

— Asta în nici un caz. Nu trebuie să te mai arăţi niciodată într-un asemenea loc.

— Să lăsăm harpa, murmură ea. Nu poţi merge singur. Vreau să stau aici un minut. Stai şi tu cu mine.

Îi arătă locul de lângă ea, o ramifica ţie a unui trunchi uscat, acoperit de gherghine înflorite. O pată de lumină albastră şi umbrită, printre nori, indica locul unde se ascundea luna. Ploaia se oprise, iar pământul înviorat mirosea a flori, ca şi cum fiecare adiere ce trecea pe lângă ei le-ar fi adus un buchet întreg.

Wilfrid simţi că în Emilia se petrecuse o schimbare bruscă şi însemnată. Instinctul o percepu mai repede decât mintea. Vocea ei căpătase acum, când vorbea obişnuit, bogăţia de vibraţii care îi vrăjea simţirea atunci când ea interpreta un cântec.

— Când plângi, trebuie să existe o cauză, ştii? spuse el, pentru a menţine conversaţia pe un făgaş neprimejdios.

— Cât de curajos eşti! exclamă Emilia liniştit.

Obrajii i se aprinseră ca şi cum ar fi făcut o mare mărturisire, dar, în timp ce roşeaţa îi urca spre ochi, ei rămaseră încărcaţi de aceeaşi intensă afecţiune, fără nici un singur tremur al genelor.

— Crezi că sunt o laşă? Întrebarea abruptă îl linişti, semn că mintea ei luase o direcţie mai obscură. Nu sunt. Mi-am ferit capul în timp ce tu luptai, pentru că, ce puteam face? Nu te-aş fi părăsit. Fetelor nu le rămâne alta decât să spună: „Voi pieri o dată cu el.”

— Dar, zise Wilfrid încercând să râdă, nu era nevoie de un asemenea devotament. Ce-ţi închipui tu? Toată bătaia a fost pe jumătate în glumă. Face parte din distracţiile lor!

Însă era evident că opinia Emiliei în legătură cu încăierarea la care asistase rămăsese neschimbată.

— Iar locul fetelor este acasă, asta-i, adăugă el.

— Mi-ar plăcea întotdeauna să fiu acolo unde… Vocea ei avu o solemnitate deosebită.

Wilfrid îşi duse mâna în mod reflex la obrazul care-l durea.

Era oare posibil să urmeze o scenă de dragoste, ca o încununare a afacerii aceleia monstruos de

ridicole de acum o jumătate de oră? Ar fi fost încântat să observe că Emilia are suficientă sensibilitate şi flatat că aceasta îi era adresată lui. Era cu adevărat o dulceaţă de fată; însă puţin absurdă! Fusese pe punctul să spună că doreşte să fie întotdeauna unde este el, Wilfrid? Un acces ciudat de curiozitate, specific naturilor delicate, îl împinse să o întrebe; iar când ea îi răspunse cu un tandru „Da”, el continuă abrupt, în stilul unei camaraderii binevoitoare:

— Desigur că nu ne vom despărţi!

— Aşa sper, spuse Emilia.

Stătea acolo, evident sondând viitorul cu mintea ei tânără, pentru a auzi cam ce i-ar putea spune Destinul.

„Aşa sper” sună minunat în urechea lui. Era cel mai delicat mod posibil de a mărturisi „Te iubesc cu tot sufletul meu”. Oricât de rafinată ar fi fost, o tânără doamnă nu ar mai fi putut decât cu greu spune ceva în plus – poate numai cu ajutorul angelicelor nuanţe sentimentale tipic feminine.

Convins că nu auzise suficient pentru a-şi satisface vanitatea, Wilfrid se reîntoarse emfatic la tonul direct obişnuit:

— Apropo, zise el, nu trebuie să-ţi faci o părere exagerată despre performanţa din seara aceasta. Aminteşte-ţi că onorurile se cer împărţite cu căpitanul Gambier.

— Nu l-am văzut, spuse Emilia.

— Nu ţi-e frig? o întrebă el, pentru a schimba vorba, deşi îi ţinea una din mâini.

Ea îi întinse şi cealaltă mână.

Nu putea să le abandoneze brusc; nici nu le putea ţine pe amândouă fără a se apropia de ea.

— Cum spuneai tu? şopti Wilfrid. „Bărbaţii ne sărută atunci când suntem fericite.” Aşa este? Eşti fericită?

Ea întoarse către el toată fa ţa, iar el se aplecă spre ea. Deasupra florilor de gherghină, luna plutea aidoma unui trandafir alb al cerului, în

bătaia vântului. Sărutul a fost dat şi acceptat. Lucru curios, Wilfrid a fost primul care s-a retras, aproape cu sfială şi dominat de noi sentimente.

Nefiind conştient că joacă rolul rezervat feminităţii, Wilfrid făcu aluzie la fuga ei de la Richford, în intenţia instinctivă de a-şi înfige cuţite în inimă, reînviind senzaţiile de gelozie prin care trecuse mai devreme, gustând astfel şi mai deplin voluptatea momentului.

— De ce ai fugit de mine? întrebă, pe jumătate mustrător.

— Promisesem.

— Nu ţi-ai călca o promisiune pentru ca să poţi fi cu mine?

— Acum, da!

— Îi promiseseşi căpitanului Gambier?

— Nu, acelor sărmani oameni.

— Îţi pare rău că te-ai dus?

Nu: era fericită.

— Aşa ţi-ai pierdut harpa, spuse Wilfrid.

— Ce crezi despre mine, care nu am ghicit… nu am ştiut cine mi-a trimis-o? îi răspunse ea. Mă simt vinovată pentru toate acele zile în care am atins-o fără să mă gândesc la tine. Ce făptură rea şi murdară am fost! Le dispreţuiesc pe fetele nerecunoscătoare.

— Eu dispreţuiesc tot ceea ce are de-a face cu recunoştinţa, comentă Wilfrid, aşa că te rog să nu-mi fii re-cunoscătoare. De ce-ai plecat cu căpitanul Gambier?

— Îmi plăcea foarte mult de el, răspunse fără ezitare, dar vorbind ca şi cum buzele i-ar fi fost amorţite. Voiam să-i spun că-i mulţumesc şi să-l ţin de mână. I-am povestit despre promisiunea mea. A discutat un moment cu mine în grădină, ştii asta. A spus că urma să plece devreme la Londra şi că mă va aştepta în trăsură; atunci vom putea discuta. N-a vrut să stea de vorbă cu mine în grădină.

— Iar tu ai mers cu el în trăsură şi i-ai spus cât de recunoscătoare îi eşti?

— Da, dar bărbaţilor nu le place ca noi să le fim recunoscătoare.

— Aşa că ţi-a spus că va face tot felul de lucruri, cu condiţia ca tu să nu-i arăţi recunoştinţă?

— A spus… da… am uitat: aşa mi se întâmplă de obicei! Cum aş putea spune ce a zis? adăugă Emilia, cu părere de rău. Mă simt de parcă aş fi fost scoasă dintr-un sac!

Wilfrid simţi că-l pufneşte râsul; pe urmă însă, comparaţia atât de directă îi dădu un fior rece, iar gelozia ajunse la punctul maxim.

— Ţi-a vorbit despre perspectiva de a te duce în Italia? Bagă-ţi capul în sac şi aminteşte-ţi!

— Da, răspunse ea cu blândeţe, o confirmare care îl uimi, oarecum, pentru că se adevereau dintr-o dată suspiciunile pe care le considera cel mai puţin probabile.

— Are aceeaşi părere ca şi mine despre şcolile italiene, spuse Emilia. Doreşte ca învăţătura să i-o datorez *lui.* Spune că asta îl va face fericit. Aşa credeam şi eu. Adăugă apoi „atunci”.

Wilfrid privea morocănos spre gardul viu din faţă.

— A fixat ziua când să te duci? întrebă imediat, aşteptându-se foarte puţin la un alt „Da”, dar acesta veni; iar felul destul de şovăitor în care-l rostise arăta că şi ea era conştientă că acest cuvânt îl face nefericit.

— Ai promis că te vei duce?

— Da.

Întrebarea şi răspunsul se încrucişau ca două florete.

Wilfrid sări în picioare.

— Mirosul acestui copac este detestabil, spuse, privind gherghinul umbros.

Emilia se ridică încet, culese o floare din copac şi şi-o puse în piept.

Drumul lor mergea de-a lungul unei cărări verzi, tăind poteci lungi din luncă, nedesluşite în lumina lunii. O privighetoare cânta când de o parte a drumului, când de cealaltă. Deasupra capului lor se întindea un cer imens, cu nori fragmentaţi, pătrunşi de strălucirea divină a lunii. Drumul cobora spre un pârâu, traversat de o punte zveltă şi urca apoi din nou printr-un lan de grâu, în direcţia unei pădurici. De îndată ce treceai de aceasta, vedeai Brookfieldul. Când erau încă la pârâu, Wilfrid întrebă:

— Când pleci în Italia?

Ca răspuns, ea îl privi intens, a şa că el adăugă pe jumătate ruşinat: „Cu căpitanul Gambier, vreau să zic." Suferea, şi prin brutalitate spera să ajungă la alinare; speranţa nu i-a fost zadarnică.

Emilia tocmai îi întindea mâna, să se sprijine de el ca să treacă puntea, şi răspunse, apropiindu-se:

— Nu te voi părăsi niciodată pe *tine.*

— Niciodată!

Wilfrid o prinse în braţe, cucerit cu totul şi mândru de ea. În extazul său de îndrăgostit, se gândi că purtarea ei din acel moment era demnă de o lady; imaginea ei cu mâna întinsă, privirea deschisă şi pasul încrezător în timp ce pronunţa acele cuvinte îi stăruiră în faţa ochilor tot drumul până la Brookfield, în timp ce replica vie murmura lângă braţul lui.

Dragostea, cu rafinamentul ei obişnuit, reuşi să o ridice din mocirlă şi să o împodobească în rochia cusută cu fir de aur; să o idealizeze, cum spunem noi. Pentru moment, fuseseră împăcate instinctele antagonice din firea tânărului: adoraţia faţă de rafinamentul feminin şi susceptibilitatea faţă de semnele senzualităţii. Iar Emilia păşea alături de un erou – visul ei dintotdeauna! – generos şi blând, curajos, care luptase pentru ea, nutrise faţă de ea sentimente gingaşe, era acum alături de ea, ridicând-o la nivelul lui cu o simplă atingere! Câte nu ar putea face împreună: el cu spada, iar ea cu

harpa? Printre spărturile întunecate ale norilor, Emilia vedea luminoasele câmpii din Italia deschizându-se înaintea ei; cetăţile din marmură, aşa cum le plăsmuise imaginaţia, porticurile palatelor impozante şi turnurile şi dalbele statui printre chiparoşi; şi mai departe, radiind în toate detaliile sale, o viziune ca o stea strălucitoare, Veneţia, fiica mării. Imaginaţia făcea ca minutele efemere să pară ore. Acum mărşăluiau cu regimentele Italiei, sub faldurile drapelului ei liber; acum cânta pentru armata victorioasă, fluturând drapelul deasupra lor; iar acum plutea într-o gondolă şi, întorcându-se spre el, cuibul drag al inimii ei, palid încă din cauza sângelui vărsat pentru Italia, spuse suav, pe tonul acela care avea putere asupra lui:

— Lasă-mă să te fac fericit!

— Când? Unde? Cu ce? veni răspunsul sec din partea Angliei, cu viteza fulgerului, iar Emilia căzu din nori.

— Mă refeream la cântat; mă gândeam cum ţi-am cântat. O, ce vremuri fericite! exclamă ea, bâjbâind prin viziunile ceţoase din propria ei minte.

— Mie? Acolo, la baracă? bolborosi Wilfrid, nedumerit.

— O, nu! Vreau să zic, chiar acum… şi devenind languroasă din pricina unei inimi prea pline, nu încercă să se explice în continuare, deşi el spuse, îmbietor:

— Am avut impresia că te-am auzit fredonând?

Fascinaţia momentului scăzuse în intensitate, iar el se temea că ar putea să dispară cu totul; cum Brookfieldul se vedea în depărtare, simţi brusc dorinţa de a fi din nou copleşit de forţa spiritului ei. Aceasta (era din fericire la fel de ignorant ca oricare alt tânăr în legătură cu modul de funcţionare a propriilor resorturi) îl îndemnă să o roage să-i cânte înainte de a se despărţi. Emilia se opri imediat pentru a-i îndeplini dorinţa. Gâtul

începu să-i vibreze, dar vocea îi tremură şi se stinse, ca o creatură căzând în leşinul morţii. Făcu încă un efort şi se opri, cu o privire mâhnită spre ochii lui ce o urmăreau cu atenţie.

— Nu pot, spuse; şi temându-se de mânia lui, îi luă mâna, cerându-i astfel iertare, şi îşi plecă pleoapele.

Wilfrid îi prinse degetele într-o strânsoare puternică şi merse mai departe, tăcut, ca un om care a fost confruntat cu unul din misterele cele mai mari ale vieţii. Lovitura puternică dată inimii sale l-a smuls imediat din provincia lui sentimentală. Vocea ei neputincioasă devenise pentru el cel mai pătrunzător strigăt de dragoste. Sunetul acesta se scurse prin vene şi, ajungând în creierul său, de obicei nu prea strălucitor, produse o jerbă unică de scântei. De fapt, acest mic episod prezintă spectacolul unei naturi slabe şi impactul ei cu povara iubirii incipiente. Eu nu îi atribui tânărului ofiţer de cavalerie o capacitate deosebită de percepţie a imaginilor. El nu vedea nimic altceva decât că ea nu putea să cânte din cauza sentimentelor pentru el. Dar o astfel de revelaţie concretă era o mărturisire divină a dragostei, venind involuntar din partea unei fete ale cărei buze nu pronunţaseră cuvântul „dragoste”; iar Wilfrid simţi atât de profund acest lucru, încât minunatul omagiu ce i se făcea îşi pierdu aproape semnificaţia, el având sentimentul plin de veneraţie că se află în prezenţa unui lucru absolut: un lucru real, deşi se vorbeşte atât de mult despre el, şi tangibil, deşi nu poartă o pălărie sau un jupon.

Îl pătrunse atât de adânc, încât se abţinu să mai rostească făgăduieli în aceeaşi privinţă, chiar dacă momentul era aşa de potrivit; luna luneca printre norii ca de marmură, spre vastele spaţii albastre, iar liniştea miezului de noapte era desăvârşită. Au trecut repede prin desişul de laur şi peste gazon. La

ferestrele domnişoarelor, care mai vegheau, se vedea lumină.

„O iubesc, oare?” se gândea Wilfrid, pregătindu-se să tragă cordonul clopotului; gândul că va suferi din cauza îndepărtării de ea timp de mai multe ore, îl convinse însă că da. Autocontrolul care îl împiedica să protesteze îi confirmă părerea.

— Mâine dimineaţă, şopti el.

— Voi coborî înainte să se facă ziuă, răspunse Emilia.

— Eşti în umbră… nu pot să te văd, spuse el.

U şa se deschise chiar când Emilia ieşea din zona umbrită.

Câteva scurte consideraţii asupra marionetelor

A doua zi, Wilfrid a plecat. Nimeni nu-l văzuse ieşind. Emilia atingea clapele pianului în surdină, pe când liniştea dimineţii domnea în casă şi auzise cum se închide uşa de la intrare. La acea oră însă, toate zgomotele sunt puse în seama servitorilor. Continuă să cânte şi aşteptă răbdătoare, până când camerista o obligă se iasă afară, în aerul plin de rouă.

Fetele au fost informate de plecarea lui şi de asemenea că îşi luase rufărie pentru o călătorie mai lungă.

Ciudata retragere a eroului meu ţine de acea categorie de fapte care se petrec „Nimeni nu ştie de ce”; o cortină care se lasă la momentul potrivit, acoperind fie încurcătura păpuşarului, fie neajunsurile marionetei.

Trebuie să admit (deşi nu este nevoie să mi se spună cât de neplăcută apare pretenţia la o putere de pătrundere ieşită din comun) că de fapt eu cunosc motivul. Ştiu de ce şi, din nefericire pentru mine, trebuie să şi spun ce ştiu. Dacă nu spun, povestirea n-ar mai avea morală.

Cel care studiază omul conform reprezentării acestuia prin marionetă (operaţiune ce constituie în fond principala valoare a acestei specii amuzante) se va gândi probabil că degenerăm. Eroul-marionetă, de exemplu, este o fiinţă în plin proces de transformare. Ştim ceea ce a fost odată; acum însă el îşi caută refugiul în inteligenţă. Organele îi influenţează destinul. Indiferent de faptul că menirea eroului este de a cuceri natura, el pare acum mai degrabă mândru de supunerea sa în faţa naturii.

Totuşi, până în ziua de azi nu a încercat nimeni fixarea unui nas pe frontispiciul eroului-marionetă. Şi în sfârşit, cineva o face. Având însă de înfruntat alternativa „Dacă eroul nu are nas, nici povestirea nu are morală”, cum să mai eziţi?

Şi aş dori să-i avertizez pe sentimentalii noştri să accepte nasul printre trăsăturile adecvate eroului, altfel această rasă are să se stingă. Se remarcă folosirea atât de frecventă a escamotării unor reacţii de comportament – considerate inacceptabile în mod mai mult sau mai puţin justificat – în spatele unei cortine, încât faptul devine de-a dreptul agasant, chiar şi în cazul personajului deosebit de rafinat. Dacă nu-l vom reprezenta curajos, ca pe ceilalţi oameni, El va trebui să dispară cu totul. Este limpede că atunci când i se termină cariera de prinţ vrăjit, acesta se află pe calea dobândirii unui nas. Puterea binefăcătoare, miraculoasă dispărând cu totul, el se vede silit, ca un gentleman scăpătat, să se descurce singur în toate cele. Aceasta nu reprezintă altceva decât tendinţa generaţiilor de a coborî de pe înălţimea idealului.

Resorturile care îl puseseră de această dată în mişcare pe Wilfrid sunt simple. Îl vom dezbrăca pentru scurt timp de gătelile sale eroice şi le vom prezenta.

Sărind repede din patul în care se perpelise până atunci, primul lui gest a fost să-şi analizeze trăsăturile în oglindă; unde văzu, desigur, cea mai glorioasă imagine posibilă pentru un erou din evul cavaleresc. Bătălia din seara precedentă era înscrisă acolo în chipul cel mai elocvent; umflătura sa respectabilă l-ar fi făcut să treacă drept un erou de la un capăt la celălalt al ţării, în trecutele timpuri de glorie. Acum însă trăim în epoca măsuţelor de ceai. Ar fi preferat să poarte faţa cea mai obişnuită a lui Wilfrid Pole, pe care, totuşi, n-o mai vedea. Dând cu ochii de masca înfiorătoare, tânărul o privi lung şi apoi înjură; după aceea,

printr-o ciudată asociere, îşi aminti, ca şi cum l-ar fi izbit ceva în piept, că părul Emiliei miroase a fum de pipă.

„Nu pot să fiu văzut într-un asemenea hal”, îşi zise. Iar în gând (vagi reminiscenţe ale unor lecturi poetice): „Adevărate plete de ambrozie!” O tristă ironie, care era elocventă pentru faptul că multe din petalele de aur ce formau chipul ei din inima tânărului căzuseră.

Wilfrid era o persoană curtenitoare, înzestrată cu multe calităţi. Însă era totodată tânăr. Luaţi, vă rog, aminte la acest cuvânt plin de semnificaţii, pentru că veţi avea ocazia să-l urmăriţi pe Wilfrid crescând. El nu era de fapt un filfizon, ci mai degrabă un timid şi un sentimental; poţi avea aceste calităţi, chiar dacă eşti un filfizon până în vârful unghiilor, fie şi curtenitor. Câte unul poate fi în tinereţe curtenitor, dar tot aşa de bine grosolan, plictisitor, ipocrit şi nu mai ştiu cum. Întrebarea pe care o pune natura este: „Are forţă să primească şi să păstreze o înrâurire binefăcătoare?” Pentru că, dacă are această capacitate, circumstanţele îl vor sili să meargă înainte şi vor modela figura unui om minunat tocmai din multitudinea de contradicţii. În schimbul acestui dar, va trebui să plătească prin pierderea de obicei a celor mai dragi lucruri preţuite de el în viaţa profană. Atunci, deşi a fost făcut om de către natură, îi va reproşa acesteia, precum şi sculptorului, circumstanţa, uitând că singura lor îndatorire este să-l facă om şi că ceea ce l-a trădat au fost dificultăţile presărate în calea lor de către eul său originar – plăcutul tovarăş de petreceri!

Uită, de fapt, că mai înainte fusese condus de nasul său şi că sacrificase sentimentele mai profunde pentru un dezgust de joasă speţă.

Când un tânăr trebuie să privească mai presus de el, poate adora cu devoţiune şi înflăcărare; dar atunci când are şansa să privească *de sus* un chip

frumos, devine un despot sentimental, dacă nu mai rău.

Wilfrid era tânăr şi dominat de simţuri; lucru care poate fi, dacă sentimentalii vor dori să-mi dea crezare, la fel de tiranic şi de înşelător în cazul superrafinaţilor, ca şi al supergrobienilor. Făcu un efort serios să reziste la fumul de pipă. Vocea Emiliei, frumuseţea ei tot mai împlinită, simplitatea, farmecul deosebit al trăsăturilor ei se uniseră pentru a şterge imaginile deprimante sugerate de acel nefericit miros. Dar în zadar. Fumul oribil de pipă îmbâcsise memoria imaginii ei. În gingaşa sa imaginaţie ofensată i se părea că nu o va putea niciodată separa de barăci pline de fum şi de tutunul înfiorător de prost; şi, haide să adăugăm (pentru că şi aceasta face parte din secret), nu reuşea să se mai gândească la ea fără să o asocieze cu un chip desfigurat, pretinzând a fi Wilfrid Pole.

Se cutremură gândindu-se că aproape se logodise cu această fată. Sau… o şi făcuse? Era oare o chestiune de onoare? Distanţa părea să fie un răspuns bun la această întrebare. Depărtarea de ea îi reda siguranţa. Emilia poseda o putere de atracţie inexplicabilă. Era în acelaşi timp plină de forţă şi vrednică de milă; acum, temându-se de ea şi fugind de sub influenţa vrajei ei, îşi spunea din când în când „Sărăcuţa!” şi spera din toată inima că nu va fi nefericită.

Un păpuşar odată (un novice în arta lui, sau un om exagerat de ambiţios) a oferit spectatorilor marionetele după un spectacol reuşit: „Puteţi să vă satisfaceţi curiozitatea, doamnelor şi domnilor.” Aceştia, după ce au constatat cât de lungi erau membrele inferioare – cât de uşor puteau fi mânuite păpuşile – le înapoiară, treziţi din vrajă. Artistul, evident, a procedat greşit. Dar eu nu calc pe urmele lui. Eu nu aştept până la sfârşitul spectacolului, când este prea târziu pentru a reînvia iluzia. Ca să nu fie nevoie să recurg la cortină, am

preferat să explic un fapt de care depinde întreaga poveste: sensul adevărat al reacţiei unui personaj. În loc de a deveni şi mai mult o păpuşă, acest erou devine mai viu. Acum şi mie îmi inspiră mai mult respect.

Problema Besworth

Domnul Pole era omul căruia îi puteai citi firea de la prima vedere. Era simplu, insignifiant, iar veselia lui se îmbina cu nervozitatea. Ochi de pasăre – ferestre ce nu dau spre nici un interior. Prietenii săi îl cunoşteau până în cele mai mici amănunte. Fiicele sale nu aveau niciodată vreo surpriză în privinţa lui. În perioada în care cumpărase Brookfieldul fusese agitat, dar acest lucru era pus pe seama schimbării ce urma să se petreacă în obiceiurile sale şi a necesităţii de a discuta uneori la rece în cadrul familiei despre bani. Avea o timiditate remarcabilă faţă de această problemă şi răsturna ordinea obişnuită: pentru că plătea, dar nu voia să comenteze. Dacă trebuia să discute cu domnişoarele pe această temă, pufnea, clipea şi semăna atât de mult cu un inculpat, încât, deşi îl admirau pentru ceea ce li se părea un germen de delicateţe superioară condiţiei sale, ar fi spus despre oricare alt om pe care nu l-ar fi cunoscut atât de bine că avea probabil motive serioase să ocolească subiectul. Acum, că deschiseseră vorba despre Besworth, asigurându-l că vor cu tot dinadinsul să-şi schimbe reşedinţa, se manifestă din nou accesul său de timiditate, mai întâi prin laude exagerate aduse Brookfieldului, urmate grăbit şi inexplicabil de un fel de consimţământ subînţeles la propunerea de a se muta de acolo. Pentru că Besworth prezenta multe avantaje faţă de Brookfield şi a contesta acest lucru era echivalent cu abordarea chestiunii băneşti. Se încumetă să-şi întrebe fiicele la ce avantaje se aşteptau ca urmare a acestei schimbări. Îi răspunseră că nici după cincizeci de ani de Brookfield n-ai putea forma cercul pe care l-ai avea în doi ani la Besworth. Aici se simţeau stingherite în demersul lor. Aveau prieteni pe care

să-i invite, le lipseau însă mijloacele potrivite. Iar frumuseţea poziţiei Besworthului le entuziasma de-a dreptul.

— Bine, bine, dar care va fi rezultatul? întrebă domnul Pole. Ce urmează după asta? Se explică: Voi sunteţi fete, ştiţi. N-o să staţi cu mine o veşnicie. Pentru voi este acelaşi lucru dacă staţi la Brookfield sau dincolo.

Domnişoarele se îmbujorară pudic.

— Previziunea ta este foarte binevoitoare pentru noi, papá, spuse Cornelia. Dar scopul nostru este cu totul altul.

— Aş vrea să-l pricep şi eu, răspunse el.

— Dar pricepi, papá, pricepi foarte bine, interveni Adela. O viaţă selectă este preferabilă harababurii de la oraş la care sunt condamnate atâtea biete făpturi!

— Selectă! exclamă domnul Pole, convins că a găsit un punct slab în argumentaţia lor. Cum poate fi selectă, dacă vreţi să vă mutaţi într-un loc în care să puteţi avea o grămadă de lume în jurul vostru?

— Selecţia nu se poate face *decât* dintr-o grămadă, remarcă Arabella, cu un calm perfect. Acolo unde avem ocazia să vedem numai puţină lume, suntem la cheremul norocului pentru a ne face cunoştinţe.

— Nu îţi dai seama, papá, că diferenţa dintre aristocraţi şi burghezi este tocmai că cei dintâi au posibilitatea să-şi aleagă societatea, în timp ce burghezii sunt obligaţi să accepte doar ce le pică? întrebă Adela.

Aceasta a fost prima discuţie a familiei despre Besworth. Vizita făcută la Richford produsese efectul obişnuit asupra domnişoarelor, care acum, de la acest nivel, priveau spre alte înălţimi. Ele îşi spuneau: „Trebuie numai să insistăm puţin pe lângă papá şi vom părăsi locul acesta.” Dar la o a doua discuţie, descoperiră că nu înregistraseră nici un progres. Singura schimbare a fost accentul pe care tatăl lor l-a adăugat întrebărilor deja

cunoscute. „Care este *rezultatul?* Ce urmează *după* aceasta? Îmi dau seama ce urmăriţi. Dar ce rost are să mă mut într-o casă numai pentru ca voi să plecaţi cât mai repede şi pe urmă să rămân singur acolo? Este şi împotriva intereselor voastre. Nu contează în ce fel. Asta e de competenţa afaceristului. Dacă propunerea ar fi venit de la fratele vostru… dar el este prea înţelept."

Domnişoarele, auzind această aluzie, îi scriseră lui Wilfrid pentru a obţine concursul şi asistenţa lui. Următoarea propoziţie îl amuză foarte tare: „Sperăm că nu îţi vei închipui că avem cine ştie ce interes personal în vedere." Le răspunse că este convins că nu au nici unul şi că are o părere favorabilă despre domeniul Besworth. „Vă pot informa", continuă el, „că gustul vostru este aplaudat din toată inima de lady Charlotte Chillingworth, aşa cum mă roagă să vă transmit." Scrisoarea era trimisă din Stornley, domeniul marchizului, tatăl lui lady Charlotte. Fratele ei era membru al clubului lui Wilfrid. „El consideră Besworth cel mai grozav loc din tot comitatul şi promite că va sta acolo atâtea luni din cele douăsprezece câte veţi dori voi. Sunt de acord că Stornley nici nu se compară cu Besworth. Există în toată Anglia trei reşedinţe care îi pot fi preferate, dintre care două sunt ducale."

Scrisoarea era una din acele capodopere de diploma ţie firească izvorâtă din obişnuinţă. „Dintre care două sunt ducale" era o lovitură de-a dreptul magistrală. Stimulase din plin imaginaţia surorilor lui. „Care două?" Şi se putea oare face de aşa manieră încât Besworth să le depăşească şi pe *acelea?* Până la urmă, era posibil să realizeze chiar şi asta! Apropierea de Londra îi dădea, de asemenea, nişte avantaje deosebite. Legăturile rapide pe care le-ar avea oaspeţii, precum şi ştiuta atracţie pe care o reprezintă pentru orăşeni viaţa la ţară vor face ca Besworth să se evidenţieze faţă de toate celelalte domenii din Anglia. O casă unde s-

ar putea întâlni toate celebrităţile; o casă aflată sub o suavă conducere feminină, o casă, un cămin pentru un grup de aleşi şi un izvor înviorător pentru un cerc din ce în ce mai larg!

„Avem o dispută”, îi scriau ele în glumă lui Wilfrid. „O dispută pe care vrem să o arbitraţi tu şi lady Charlotte. Eu, Arabella, nu ştiu nimic despre păstrăv. Eu, Cornelia, nu ştiu nimic despre albiile râurilor. Eu, Adela, nu ştiu nimic despre construcţii. Dar suntem convinse, Adela – că râul ce străbate cale de un kilometru şi jumătate domeniul Besworth poate fi adâncit; Cornelia – că încercarea va dăuna canalului; Arabella – că toţi peştii vor fugi.”

Wilfrid le-a răspuns pe un ton serios. „M-am dus ieri călare pe acolo împreună cu lady Charlotte”, scria el. „Credem că s-ar putea face ceva, fără a primejdui peştii şi fără a dăuna canalului. În orice caz, ideea de a face acea porţiune de râu utilizabilă pentru bărci este prea bună pentru a renunţa aşa de uşor la ea. Ce părere aveţi despre sufragerie? I-am spus lui lady Charlotte că veţi insista cu siguranţă să i se adauge un balcon pentru muzicieni. A râs. O să vă placă lady Charlotte, când o veţi cunoaşte mai bine.”

Astfel, în legătură cu Besworth, domnişoarele de la Brookfield au devenit şi mai serioase decât îşi propuseseră iniţial şi începură să aibă sentimentul că achiziţionarea acestei excepţionale reşedinţe pentru familie implica propria lor onoare. Într-o casă în care se asigurau toate necesităţile, iar aspectul material era exclus din discuţie, nici nu este de mirare că nutreau astfel de opinii de-a dreptul imperiale.

Adela era corespondenta favorită a lui Wilfrid. Ea îi descria cu mult umor lupta pe care o dădeau cu domnul Pole. „Dar dacă ţii la Besworth, poţi fi sigur că-l vei avea. Sau poate este numai de hatârul nostru, aşa cum îmi trece câteodată prin minte? Besworth e câştigat. Nimic altceva decât preţul

domeniului (după cum ştii, considerabil!) nu ne-ar mai putea împiedica să fie al nostru; şi despre acest lucru tata n-a rostit încă nici un cuvânt, deşi recurge la toate obiecţiile posibile împotriva unei schimbări de locuinţă şi nu vrea (sau nu poate, dragul de el) să priceapă ce dorim noi să facem pe lumea aceasta. Cum bine ştii, oamenii bogaţi invariabil ridică drept principală obiecţie preţul. Aşa se întâmplă de obicei. Ei numesc asta sângele lor. Papá pare indiferent la acest aspect al problemei. Nici măcar nu face aluzie la el. Totuşi, nu progresăm deloc. Este posibil ca Tinley-ii să aibă şi ei în vedere frumosul Besworth. Domeniul lor este destul de prost, dar suficient de bun pentru ei. Dacă pun mâna pe Besworth, vor deveni fruntea ţinutului. Vom scăpa o şansă mare şi vom fi invadaţi de tot ceea ce este josnic şi rău. Cred că aş putea spune pentru comitat. Pentru ţară? Sfatul nostru este ca tu să-i scrii tatei una dintre cele mai inteligente scrisori ale tale. Noi ştim, dragul nostru, ce eşti în stare să realizezi cu pana, la fel ca şi cu spada. Trimite-ne vorbă dacă ai scris."

În răspuns, Wilfrid spunea că el consideră că pentru moment nu este indicat să adauge vocea sa cererii lor.

Domnişoarele se supuseră în tăcere, până ce auziră de la tatăl lor într-o seară la masă că îl văzuse pe Wilfrid în oraş.

— El nu îşi risipeşte timpul ca nişte tinere persoane pe care le ştiu eu, spuse domnul Pole, făcând cu ochiul.

— Papá, este posibil? strigă Adela.

— Totul este posibil, draga mea.

— Lady Charlotte?

— Există o lady Charlotte.

— Care va rămâne pururi lady Charlotte, orice s-ar întâmpla!

Domnul Pole râse.

— Nu, nu. Nu scoateţi nimic de la mine. Tot ce vă spun e: fiţi practice. Soarele nu străluceşte

întotdeauna.

Părea să jubileze datorită unei veşti secrete.

— Aţi trecut pe la Besworth în ultimele două–trei zile? se interesă el.

Domnişoarele zâmbiră radios, recunoscând în inimile lor formidabila putere de convingere a lui Wilfrid.

— Nu, papá, nu am fost, răspunse Adela. Facem asta întotdeauna cu plăcere, cred că ştii.

Negustorul murmură în pahar:

— Ei, ei! Există o cale.

— Dreaptă?

— Trece printr-o poartă, ha, ha!

Veselia lui ar fi provocat nedumerire, dacă nu ar fi existat aluziile făcute la lady Charlotte!

Surorile, în nelipsita lor consultare de la miezul nopţii, au ajuns la concluzia că Wilfrid se logodise cu lady Charlotte. I-au scris imediat în limbajul Nuanţelor Elevate despre acest subiect. Răspunsul lui a fost laconic şi s-a referit numai la Besworth. „Insistaţi acum”, scria el, „dacă îl doriţi cu adevărat. Fierul e cald. Şi mai presus decât orice, vreau să vă implor să nu daţi dovadă de lipsă de consideraţie faţă de tata, ştiind că el şi cu mine facem tot ce putem pentru voi. Ce vreau să spun este că trebuie să-i împlinim dorinţa, dacă se întâmplă să ne ceară să facem ceva.”

Oare ce însemna „lipsit de considera ţie”? Domnişoarele n-au reuşit să dezlege enigma, cu tot efortul lor reunit. Erau convinse că nu există fiice mai atente şi gata să sacrifice totul pentru tatăl lor. În final, au delegat-o pe Adela, care se oferise voluntară, să se ducă la el în bibliotecă şi să pună problema Besworthului definitiv, în numele tuturor. Între timp, ele, care dispreţuiau somnul, au aşteptat-o sus pentru a dezbate rezultatele discuţiei.

O oră după miezul nopţii, Adela se întoarse palidă şi ochii ei albaştri priveau nehotărât prin

încăpere, ca şi cum ar fi văzut un lucru despre care nu ştia exact dacă să-l creadă sau nu.

Domnişoarele se apropiară de ea neexprimând nici un fel de nerăbdare, lucru ce făcea parte din antrenamentul lor de autostăpânire, ţinând şi de vederile înalte pe care le aveau, altfel ele fiind deosebit de curioase.

— Mai bine nu mă duceam, a fost prima exclamaţie a Adelei, care le alarmă.

— S-a schimbat ceva cu papá? şopti Arabella.

Cornelia zâmbi:

— Nu îl cunoşti foarte bine?

O privire gravă a Adelei o făcu să întrebe dacă trebuie să renunţe la Besworth.

— O, nu, draga mea! E al nostru dacă-l vrem.

— Atunci, ce mai aşteptăm?

— Există cumva nişte condiţii? întrebă Arabella.

— Da. Aşa se explică enigma lui Wilfrid. Bella, femeia aceea, s-a întâlnit cu papá.

— Care femeie?

— Doamna Chump.

— Ea a primit permisiunea noastră să-l vadă în oraş, dacă asta o mulţumeşte.

— I-a spus, continuă Adela, că nu a primit nici un fel de explicaţie, sau orice altceva.

— Bineînţeles, de vreme ce nu a fost trimisă.

— Papá, şi aici vocea Adelei tremură, papá nici nu vrea să se gândească la Besworth… nici nu-i trece prin cap!… până când… până când nu consimţim să o primim pe femeia aceea aici, ca musafira noastră.

Cornelia a fost prima care a întrerupt liniştea ce se lăsase după primirea acestei veşti uimitoare.

— Atunci, spuse, nici să nu ne mai gândim la Besworth. Aşa i-ai zis?

Adela lăsă capul în jos.

— O! se lamentă ea. Ce-i de făcut? Vom ajunge de râsul lumii. Va trebui să încuiem casa. Vom trăi ca nişte sihaştri înspăimântaţi de un demon. Pronunţia aia irlandeză a ei! V-aduceţi aminte? Nu

este pur şi simplu o pronunţie irlandeză. E irlandeză înmuiată în saramură. Irlandeză murată!

Se prefăcu a izbucni în lacrimi de necaz.

— Vorbeşte, spuse Cornelia dispreţuitor, de parcă ne-am fi plecat umil capetele în faţa molimei.

— Tata ne pune condiţii! murmură Arabella.

— Te rog, repetă cuvintele lui.

Adela îşi scutură buclele:

— O voi face cât pot mai bine. Am început prin a-i vorbi vesel despre Besworth, spunând că probabil nu are o afecţiune foarte puternică pentru Brookfield, care să-l facă să regrete plecarea de aici, iar noi în schimb vedem nenumărate avantaje în schimbarea de reşedinţă. Predilecţie… nu, afecţiune… asta am spus. El mi-a răspuns că Besworth este un domeniu întins, iar eu am subliniat că tocmai în aceasta constă unul din principalele sale merite. Ştiam ce o să urmeze. El a făcut aluzie la posibilitatea de a ne schimba starea civilă. Doar ştiţi că ideea asta îl preocupă. I-am expus părerea noastră despre nebunia unei asemenea idei. Am observat că se înroşise la faţă, iar eu am spus că desigur mariajul e un lucru de la sine înţeles, dar că ne împotrivim să facem acest pas până când nu ştim cine şi ce suntem. Trebuie să recunosc că, în felul lui, nu a dat un răspuns prost. „Sunteţi ca un adolescent care chiuleşte ca să câştige noi cunoştinţe.” Ce părere aveţi de aşa ceva?

— Un exemplu de expresie iute şi inteligentă de oraş, remarcă Arabella, iar Cornelia spuse calm:

— Vulgaritatea nu conţine niciodată mai mult de o umbră de adevăr.

Adela continuă:

— Am spus: „Crezi ce vrei, papá, noi ştim că avem dreptate.” Atunci s-a arătat cu adevărat supărat. A zis că avem cele mai absurde idei – m-aţi rugat să repet cuvintele lui – pe care le-au avut vreodată nişte fete şi apoi a pus o întrebare.

Ascultaţi, am să o reproduc fără nici un comentariu: „Consider că voi toate sunteţi împotrivă ca un văduv să se căsătorească din nou.” Eu am rămas liniştită. „Să se căsătorească *din nou,* papá? Dacă te căsătoreşti o dată, poţi să te căsătoreşti şi de douăzeci de ori.” A fost cel mai bun mod de a-l scoate din sărite. Nu intenţionam să fac aşa ceva; asta-i tot ce pot să spun. El a sărit din scaun, s-a frecat pe cap şi a început să se agite încolo şi încoace prin încăpere, spunându-mi că ocolesc adevărul. „Voi sunteţi de părere că un văduv nu trebuie să se mai recăsătorească, asta-i!” a exclamat el. Firește, eu mi-am stăpânit şi mai mult vocea. „Desigur, papá.” De-abia îmi puteam înghiţi râsul. Făcea ca un ponei pe care încerci să-l înveţi cu hamul, ţipând de nu ştiu câte ori: „De ce? Care e motivul?” Vă închipuiţi, dragelor, că m-am ferit să intru într-o explicaţie cu el. Când o anumită persoană e cu totul oarbă într-o chestiune exclusiv sentimentală, nu mai încape nici o discuţie – îi lipseşte o doagă, ce să mai vorbim… „Ce are asta de-a face cu Besworth?” l-am întrebat eu. „Mult mai mult decât îţi închipui”, mi-a răspuns. Părea că fiecare cuvânt pe care mi-l spune îl rosteşte cu litere mari. Apoi, ca şi cum s-ar fi ruşinat puţin, s-a aşezat, cu mâna întinsă către mine şi am observat că i se umeziseră ochii. Mi-am tras scaunul mai aproape de el. Acum, că am procedat bine sau rău, nu ştiu: las asta la aprecierea voastră. Dacă vă daţi seama în ce poziţie mă aflam, mă veţi scuza. În orice caz ceea ce am făcut a fost… Ştiţi doar că nu te fereşti să menţionezi şi cea mai improbabilă suspiciune.

Am spus: „Papá, dacă se întâmplă cumva ca banii să fie piedica în calea Besworthului, fii pe pace, nu-ţi vom crea probleme.” Auzindu-mi afirmaţia, tot ceea ce pot spune este că s-a comportat ca un nebun. M-a acuzat că îl insult cu bună ştiinţă, pentru a evita cu orice chip un anume subiect.

— Ce Dumnezeu poate să mai fie şi asta? interveni Arabella.

— Ai tot dreptul să te întrebi. Trebuie să fii un adevărat geniu ca să ghiceşti că doamna Chump este sursa întregii chestiuni! Concluzia cumplitei noastre conversaţii este că tata se oferă să *ia în considerare* cumpărarea domeniului Besworth dacă noi, aşa cum am zis mai înainte, o vom primi pe doamna Chump ca oaspete de onoare. Ce să mai zic, sărmanul bătrân mi-a vorbit frumos, ca întotdeauna, şi m-a sărutat şi mi-a promis că îmi va dărui orice mi-aş dori eu. Am venit de acolo cu totul dată peste cap. De fapt nici acum nu mi-am revenit.

Domnişoarele o mângâiară, cu priviri grave; dar nici una dintre ele nu trădă semnele unei tulburări asemenea celei care pusese stăpânire pe Adela.

— Acum se explică ce voia să spună Wilfrid, comentă Cornelia. Este în înţelegere cu tata, sau, cel puţin, a subscris la dorinţele tatei. El este încă o dovadă a tendinţei obişnuite a bărbaţilor de a fi ceea ce ei numesc „practici", în detrimentul onoarei şi al sincerităţii.

— Sper că nu, spuse Arabella. În orice caz, asta n-ar trebui să te deprime atât de mult, îi zise ea Adelei.

— Nu vedeţi? strigă Adela. Cum! Sunteţi amândouă oarbe la adevăratul sens al cuvintelor lui papá? Nu mi-aş fi închipuit aşa ceva! Sau sunt eu de data asta exagerat de sensibilă? În numele Cerului, sper să fie aşa!

Cele două domnişoare îi cerură să se explice: Arabella nerăbdătoare, Cornelia cu neîncredere.

— El pune problema unui văduv care se căsătoreşte! Cine e femeia asta pe care tata vrea să ne-o bage pe gât ca oaspete? De ce-ar face asta? Altfel de ce-ar trebui să-l intereseze părerea noastră faţă de recăsătorirea văduvilor? Amintiţi-vă şi voi de vorbele, de aluziile lui pe vremea când stăteam încă la oraş!

— Ai putea să ne scuteşti de asta, cel puţin, se zbârli Cornelia, ofensată.

Adela zâmbi, înduioşată de frumuseţea surorii sale.

— Dar este important, de vreme ce urmărim ceva, dragă. Mai gândeşte-te.

— Nu! ţipă Arabella. Nu poate fi adevărat. Nici cât un vis măcar.

— În astfel de cazuri, când aparenţele par să încline într-o anumită direcţie, trebuie să pui principiile pe talerul celălalt, adăugă Cornelia. Ceea ce o face pe Adela să se teamă ar putea părea ameninţător, dar noi ştim că papá nu este capabil să facă una ca asta. Ştiind acest lucru, porţile bănuielii se închid. Ea s-a lăsat tulburată de un coşmar înspăimântător.

Adela credea prea mult în propria ei judecată pentru ca să nu fie sigură că, poate inconştient, surorile ei îşi ascundeau o încetineală a percepţiilor de care le era ruşine acuzând-o într-un fel pe ea de zăpăceală. Îşi muşcă buzele.

— Foarte bine; dacă nu aveţi nici un fel de teamă, nu trebuie să abandonaţi ideea cu Besworthul.

— Eu nu abandonez nimic, spuse Arabella. Dacă trebuie să fac o alegere, iau ceea ce este mai puţin neplăcut. Sunt supărată mai ales de ideea că Wilfrid a fost un trădător.

— Un practic, sugeră Cornelia. Nu uita că nu vorbeşti de cineva de sexul nostru.

Pe urmă au întrebat-o pe Adela dacă domnul Pole vorbise de parcă repeta cuvintele altcuiva, dacă avea ezitări în timp ce vorbea; pe scurt, dacă în spatele cuvintelor lui nu se ascundea cumva Wilfrid. Adela se hotărî să-i ia apărarea lui Wilfrid.

— Greşiţi foarte mult acuzându-l de trădare, spuse ea. Tata este cel care s-a schimbat. Puteţi crede că fără nici un motiv, dacă aşa vreţi. V-aş îndemna să discutaţi şi voi cu el, numai că sunt convinsă că aceste întrevederi speciale, particulare,

nu sunt deloc cea mai bună politică şi trebuie să fie evitate neapărat, desigur cu excepţia cazurilor în care nu avem de rezolvat ceva concret, ca acum.

Spre dimineaţă, domnişoarele decretară că politica ce se impune este pasivitatea totală; nu trebuiau să aducă sub nici un motiv vorba de doamna Chump, să facă vreo aluzie la Besworth, sau măcar să menţioneze numele locului.

Şi cum arareori dădeau greş în îndeplinirea unui plan conceput cu sânge rece, domnul Pole descoperi, spre uimirea sa, că subiectul Besworth fusese abandonat. După câteva încercări izolate de a le face să vorbească despre această chestiune, ridică din umeri şi se resemnă, fără să pară însă tocmai mulţumit.

De fapt, arăta atât de trist, încât domnişoarele începură să creadă că tânjea după Besworth. Şi totuşi, nici nu se ducea într-acolo şi nici măcar nu lăuda locul, în comparaţie cu Brookfieldul! Erau foarte mirate.

— Aş vrea să te întreb cum vine asta, i se adresă Cornelia domnului Barrett, cum se poate ca o persoană pe care o cunoaştem – ale cărei acţiuni şi motive ne sunt aşa de clare, de parcă le-am vedea prin sticlă – să poată provoca din când în când o dezorientare mai mare decât oricine altcineva? Sau nu ai observat asta niciodată?

— Am avut ocazia să observ un asemenea fenomen mai bine decât majoritatea celorlalţi oameni, răspunse domnul Barrett, cu unul din cele mai trist-amuzate zâmbete. Am ajuns la concluzia că persoana pe care o cunoaştem cel mai bine este aceea pe care nu o înţelegem niciodată.

— Îmi răspunzi printr-un paradox.

— Nu însoţeşte acesta de obicei o presupunere?

— Ce presupunere?

— Aceea de a cunoaşte perfect pe cineva.

— Nu este posibil?

— Cum ar putea fi, atunci când tu însăţi admiţi acea „mare dezorientare”?

— Da, zise Cornelia. Apoi zâmbi. Şi nu.

Domnul Barrett râse uşor, cu ochii aţintiţi asupra ei:

— Ceea ce la obârşie este tot un paradox! Dar atunci când spunem că suntem familiarizaţi cu cineva, ceea ce vrem să spunem, în cele mai multe cazuri, este că suntem obişnuiţi cu obiceiurile şi cu modul său de a gândi; sau că ne putem baza pe rolul important jucat de apetiturile sale. Câteodată putem spune care din pornirile sale va învinge şi care dintre principii îl ţine cel mai puţin în frâu. Singura cunoaştere pe care te poţi bizui este un studiu serios, ştiinţific chiar, asupra resorturilor ce îl pun în mişcare, în strânsă legătură cu metoda lui de a mişca resorturile. Dacă nu faci acest lucru, în ochii tăi lumea va fi împărţită în două categorii: sănătoşii la minte şi nebunii şi ţi se va părea că rândurile celor din urmă cresc constant şi nemăsurat. Impresia pe care o avem este că, pe măsură ce îmbătrânim, prietenii noştri se dovedesc cei mai ţicniţi oameni de pe pământ. Pentru că, vezi, ne-am obişnuit cu ei; iar acum, dacă purtarea lor ne dezorientează, judecata noastră, în încercarea de a ne apăra, este silită să-i socotească nebuni.

Cornelia îşi înclină creştetul mândru, cu un zâmbet aprobator.

— Trebuie să plece ei, dacă nu, ne expediază pe noi, spuse, în timp ce trăsăturile feţei i se înseninară.

Remarca era de o calitate inferioară celor pe care le făcea în general în discuţiile intelectuale; dar dacă domnul Barrett i-ar fi putut citi în inimă, ar fi constatat că vorbele lui începuseră să-i răpească echilibrul firesc. Astfel, atunci când el rostea o frază de bun-simţ, ea se vedea redusă la tăcere şi simţea o ciudată exaltare a sângelui, care îi eclipsa gândurile mai serioase. Cornelia punea acest semn de slăbiciune mentală exclusiv pe seama forţei judecăţii domnului Barrett. Nici nu i-

ar fi trecut prin minte domnişoarei să se gândească la intervenţia vreunei alte influenţe.

În ceea ce-l priveşte pe domnul Pole, era din nou pradă unuia din accesele sale de timiditate. Mai tot timpul bătea darabana pe masă, încruntându-se; iar când întâlnea privirea uneia dintre domnişoare, încerca să-şi ascundă gândul în spatele unui râs forţat. Din când în când, se întorcea către ele, ca şi cum tocmai ar fi dat de urma unei idei pierdute, de o importanţă cu totul deosebită. Domnişoarele se adunau în jurul lui pentru a asculta comunicarea şi se pomeneau că le împărtăşeşte cine ştie ce fleac, astfel că se îndepărtau din nou. De mai multe ori le-a spus:

— Voi nu vă faceţi prieteni, aşa cum ar trebui; iar când ele respinseră acuzaţia, repetă: Nu vă faceţi prieteni, prieteni de casă.

— Casa poate fi exact atât de plină pe cât vrem noi să fie, papá.

— Da, cu simple cunoştinţe! Asta-i foarte bine, dar eu mă gândesc la prieteni… la prieteni bogaţi.

— Vom ţine seama de acest lucru, papá, spuse Adela, când vom avea nevoie de bani.

— Nu este vorba de asta, murmură el.

Adela îi trimise lui Wilfrid un raport complet asupra convorbirii pe care o avusese cu tatăl lor. Răspunsul lui Wilfrid a fost scurt. „Dacă nu puteţi suporta o săptămână de dialect irlandez, renunţaţi categoric la Besworth.” Nu făcea nici o altă aluzie la acel loc. Fetele au reţinut o lojă la Operă, ca să poată avea o discuţie cu el în oraş. Wilfrid le scrisese evaziv, dar nu apăru, iar domnişoarele, însoţite de Emilia, au ascultat încordat fiecare zgomot de pas la uşa lojii lor, mult prea preocupate ca să se mai mire că Emilia era la fel de neatentă la muzică ca şi ele. Când căzu cortina, observară în sfârşit cât de deprimată era.

— Ce-i cu tine? o întrebară.

— Haideţi să plecăm din Londra astă-seară, şopti ea şi le veni greu să o convingă că oricum va

revedea Brookfieldul curând.

— Să ţii minte, spuse Adela, că tu eşti cea care fuge de noi, nu noi de tine.

Mustrări blânde de felul celei de mai sus erau singurele reproşuri ce le primea pentru comportamentul insolent. Emilia se arătă plină de căinţă: foarte tăcută şi timidă, de la noaptea cu aventura. Domnişoarele se bucurau să observe o atare schimbare, văzând că astfel ea dobândise un aer rafinat şi era capabilă să înveţe.

În cele din urmă, domnul Pole curmă tăcerea. Se întorsese de la afaceri, mormăind un cântec şi frecându-şi mâinile, ca unul ce se află în posesia cheii unei probleme încurcate. Adela cea pătrunzătoare îl întrebă:

— L-ai văzut pe Wilfrid, papá?

— Azi de dimineaţă, răspunse domnul Pole nepăsător.

Domnul Barrett era şi el la masă.

— Apropo, ce părere ai despre legea primului născut la noi? i se adresă domnul Pole.

Domnul Barrett răspunse făcând obişnuita aluzie la o bază a aristocraţiei.

— Da, ăsta-i sistemul englezesc, spuse domnul Pole. La început, e întotdeauna în favoarea aristocraţiei. Sunt prea englez ca să nu cred în acest lucru. Orice proprietate considerabilă ar trebui protejată prin clauza inalienabilităţii, ei?

Toţi remarcară că domnul Barrett roşi, în timp ce spunea:

— Cred cu tărie că un tânăr n-ar trebui să se afle la cheremul capriciilor paterne.

— Capricii paterne! Asta nu se întâmplă în mod obişnuit! Dar dacă pui bazele unei familii, trebuie să-i laşi averea fără drept de înstrăinare.

— Spunem acelaşi lucru, sir, din punctul meu de vedere şi din al dumneavoastră.

— Strânge mai tare legăturile dintr-o familie, nu crezi? Vreau să spun, trunchiul arborelui devine mai puternic. Fetele însă rămân sărace!

Domnul Barrett îşi dădu seama că în capul domnului Pole era o confuzie de idei juridice şi că probabil era vorba de nişte consideraţii personale în subtext, aşa că renunţă la respectivul subiect.

Când oaspetele plecă, domnul Pole deveni expansiv în mângâierile sale paterne. O îmbrăţişă pe Adela cu o mână şi îi încadră bărbia între degete: gesturi care-i plăcuseră ei foarte mult, copilă mai mică fiind.

— Aşa! spuse. Aţi renunţat la Besworth, e adevărat?

Auzind acel nume, Arabella şi Cornelia se traseră mai aproape de jilţul lui.

— Să renunţăm la Besworth, papá? Nu noi suntem cele care au renunţat, spuse Adela.

— Ba da, asta aţi făcut; şi aveţi toată dreptatea. V-aţi gândit: „Ce rost are aşa ceva? Un asemenea lucru revine întotdeauna fiului."

— Îţi închipui, papá, că noi ne facem calcule pentru ceea ce va urma? zise Cornelia.

— Ei, vedeţi, dragele mele!… Nu, nu presupun deloc aşa ceva. Dar ca să cumperi un domeniu şi să-l împarţi după doi sau trei ani… aş zice că nu-mi garantează nimeni mai mult de-atât… ar fi absurd. Şi vi se pare că nu-i drept, de vreme ce vă gândiţi probabil…

— Dragă papá! Dar noi nu suntem egoiste! exclamă Adela, înveselită.

Figura lui exprima o candoare evidentă, care câştigă încrederea domnişoarelor şi trezi idealul lor de generozitate.

— Ştiu ce vrei să spui, papá, zise Arabella. Dar noi iubim Besworthul; şi dacă ne vom putea bucura de el cât timp suntem împreună, eu declar că este suficient. Nu mă gândesc la ce va fi după aceea.

Surorile se făcură ecoul sentimentelor ei, cu sinceritate. Erau cele mai puţin josnice fiinţe ce pot exista. Dacă cineva le-ar fi sondat adâncul conştiinţei, s-ar fi descoperit că ideea lor despre

poziţia pe care le-o hărăzise providenţa (cu alte cuvinte, averea nemăsurată a tatălui lor) le permitea să fie oricât de generoase. Domnul Pole le înzestrase cu temperamentul său şi îl călăuzise şi la ele în aceeaşi direcţie. În pământul feminin, înflorea splendid. Fiind timide, aşa cum era el, timiditatea lor căpăta alte forme şi se dezvolta la temperatura înaltă a tinereţii. Nu numai că le separa de ceilalţi (acesta fiind primul efect al bolii), dar le tiraniza şi interior, de aşa manieră, încât existau anumite subiecte pe care nu mai aveau puterea să le abordeze ca atare. Banii figurau şi ei pe această listă. Problema Besworth, în stadiul ei actual, era şi o problemă bănească. Şi asta o simţeau şi tatăl, şi fiicele. Nu este prin urmare surprinzător că au trecut peste ea în cea mai mare grabă, printr-o foarte comică echilibristică de înţelegere a sensurilor şi motivelor.

— Desigur, ne aflăm doar în etapa preliminară a afacerii, spuse domnul Pole. Nu este încă nimic hotărât, după cum bine ştiţi. Trebuie luate în considerare o mulţime de lucruri. Sunteţi sigure că v-aţi gândit cu toată seriozitatea? Foarte bine. Şi doriţi ca să mă ocup şi eu de acest lucru? Aşa voi face. Şi uitaţi ce este, dragele mele, voi ştiţi că… (aici vocea i-a răguşit, aşa cum se întâmpla întotdeauna când aborda un subiect dintre cele care-i afectau timiditatea, chiar dacă nu direct, ci la adăpostul unui văl; dar ele nu bănuiau nimic), voi ştiţi că… ăă… că noi toţi suntem puşi, din când în când, în situaţia să cedăm câte puţin în faţa celorlalţi. Este vorba pur şi simplu de amabilitate.

— Te rugăm să nu ai nici o teamă, tată dragă! răsună vocea limpede a Arabellei.

— Ei bine, atunci sunteţi toate pentru Besworth, deşi nu este chiar în interesul vostru? În regulă.

Domnişoarele îl sărutară.

— Vom fi fiecare dintre noi îngăduitor cu ceilalţi, continuă el. Ne vom înţelege mai bine

dacă procedăm astfel. Mult mai bine! Sunteţi puţin nedrepte cu oamenii ce nu se potrivesc rangului vostru. Să terminăm cu asta. Chiar şi bătrânul vostru tată vă va iubi atunci mai mult.

Ultimele fraze au rămas de neînţeles pentru domnişoare, care tocmai se retrăgeau.

În dimineaţa următoare, vesel şi făcându-le cu ochiul, domnul Pole şi-a exprimat speranţa că fetele lui îi vor pregăti o masă pe cinste, de unde acestea au tras concluzia că le adresa un fel de scuze pentru veneraţia faţă de propriul apetit.

— Papá, spuse Adela, am să vorbesc chiar eu cu bucătăreasa.

Zâmbi surorilor ei fără să le privească, apoi adăugă:

— Vreau să cred că va recunoaşte cine sunt.

Domnul Pole coborî în pivniţa de vinuri, unde se îndeletnici cu sticlele până când veni trăsura să-l ia. I se aduse un lighean, ca să se spele de praful şi de pânzele de păianjen de la intrarea în beci. Se frecă bine cu săpun pe mâini, apoi îşi cufundă şi capul, după care se întoarse spre domnişoare şi întrebă, cuprins de un acces de amnezie: „Ce-am uitat?”, cu totul năuc şi ud leoarcă. „O, ah! Acum mi-aduc bine aminte” şi chicoti vesel.

De fapt uitase pur şi simplu pentru moment că joacă un rol şi simţise un fior de teamă când apa îi acoperise faţa, ca şi cum aceasta i-ar fi smuls masca de pe figură. Plecă în trăsură, înclinând capul şi făcând semne cu mâna.

„Dragul, naivul, inocentul nostru bătrân!” gândeau domnişoarele cu o undă de compătimire, sentiment ce nu era pentru întâia oară însoţit de exclamaţia mută: „Ce ciudat că ne este părinte!”

Şi-au petrecut una dintre cele mai încântătoare şi mai liniştite zile; o zi în care îşi pavau viitorul cu aur şi, dacă mi-este permis să folosesc o figură de stil atât de riscată, îşi ridicau umbreluţele pentru a se feri de măreţia soarelui ce avea să strălucească asupra lor. O ascultau pe Emilia, se plimbau prin

grădină; conversau despre abilitatea mondenă a lui lady Gosstre, care, totuşi, era limitată ca arie de acţiune şi despre mărimea vilelor, despre secretul întreţinerii atmosferei într-o societate şi despre cum trebuia procedat cu femeile! O problemă extraordinară! Teribilă (pentru amfitrioane) nu când e vorba de o simplă recepţie ori sindrofie, sau un dans oarecare – ci când întreţii conversaţii într-adevăr selecte, pentru că atunci nu se pot simţi bine toate, in corpore; şi când nu se distrează, se ştie doar, femeile nu sunt deloc dispuse să fie inofensive, ba chiar devin nişte vipere şi atunci ce se alege de întrunirea intelectuală respectivă? Şi totuşi, fără ele nu se poate!… Acesta e eternul mister! Nu mai este nevoie să spun că eu nu sunt responsabil de aceste remarci critice. O atare duioşie faţă de sexul frumos nu poate veni decât de la reprezentantele lui.

Astfel trecu o zi bogată în vise minunate; la ora când se întorcea tatăl lor, traversau parcul într-o stare de entuziasm faţă de Besworth, ceea ce-l înconjura cu o aură specială şi pe cel ce urma să le facă darul. Când i se auzi trăsura pe drum, se ridicară repede şi îi salutară apariţia cu fluturări de batiste în bătaia brizei, o procedură care ar fi trebuit să-l mire, dată fiind noutatea ei; dar nu fusese luat pe nepregătite: din fereastra trăsurii, le răspunseră cu mişcări entuziaste o pereche de batiste! Domnişoarele zâmbiră la această nouă naivitate – ridicarea ambelor mâini, ca şi cum una n-ar fi fost suficientă. Mulţumite de sine, continuară să fluture. Apoi, Adela se uită la surorile ei; mâna Corneliei să lăsă în jos, iar Arabella, ultima care începuse să gesticuleze cu mâna, a exclamat prima:

— Am impresia că acela-i braţul unei femei!

Trăsura se opri la poartă şi o persoană, purtând veşminte femeieşti şi având pasul unei femei masive, coborî ajutată de domnul Pole. Când se văzu ajunsă cu bine pe pământ, începu să agite din

nou batista. Domnişoarele de la Brookfield n-au schimbat nici un cuvânt între ele; nici nu şi-au luat ochii de pe obiectul care se apropia. Un observator atent ar fi remarcat dispariţia subită a trei batiste. Alte semne nu s-au mai făcut.

Trădarea lui Wilfrid iese la iveală

O scrisoare de la Brookfield îl încunoştinţă pe Wilfrid că domnul Pole o adusese în vizită pe doamna Chump şi că acum aceasta locuia la ei. Formală ca o circulară, scrisoarea părea să aibă ca premisă că faptul va fi suficient de sugestiv pentru a-i inspira fratelui măsurile cuvenite. Cum n-au primit nici un răspuns, sosi o a doua scrisoare, formală şi aceasta, dar subliniind că era de datoria lui să sară în ajutorul familiei îndurerate, furnizând şi un număr de detalii de-a dreptul tragice. Astfel, Wilfrid află că în ziua sosirii doamnei Chump, domnul Pole o strigase mai întâi pe Arabella şi Arabella îi ieşise în întâmpinare singură, iar doamna Chump începuse să vorbească cu ea. Domnul Pole le părăsise, îndreptându-se spre Adela şi Cornelia, cărora le-a spus: „Acum, aştept de la voi să respectaţi înţelegerea făcută.” Treptat, au început să înţeleagă că acest om naiv trăsese concluzia, din discuţia legată de Besworth, că ele consimţeau să accepte stipulaţia exprimată mai înainte faţă de Adela. „Prostia perfectă este la fel de amăgitoare ca şi isteţimea cea mai ascuţită”, scria Adela disperată, spre marele amuzament al lui Wilfrid.

Primi şi o a treia scrisoare. Tonul se schimbase total; iată cuprinsul ei:

„Dragă Wilfrid,

Am fost sigure că nu vom duce niciodată lipsa unei asistenţe în cazuri deosebite – adică a unui ajutor, a unei mângâieri, sau oricum vrei tu să o numeşti. În price caz, *ceva* care să arate că nu suntem neglijate. Această veche părere a noastră trebuie să fie adevărată. Nu-ţi voi mai scrie nimic de suferinţele din casa noastră. Ele continuă. Ieri,

tata s-a întors de la Londra cu o figură foarte importantă. A pus să se aducă vin din cel mai bun la masă. În tot timpul cinei, ochii îi scânteiau în direcţia Corneliei. Te scutesc de un tablou de familie, atâta vreme cât apare în el această imensă pată. Frate răutăcios ce eşti! Dar, ascultă! Locul tău este aici, din multe motive, aşa cum îţi vei da repede seama şi singur. După masă, tata a luat-o numai pe Cornelia în bibliotecă şi au rămas acolo timp de zece minute. Când a ieşit, era foarte palidă. Primise o cerere în căsătorie din partea lui sir Twickenham Pryme, membru al Parlamentului. Am fost întotdeauna convinsă că ea este născută pentru Parlament, iar dacă o câştigă, va fi norocul lui. Desigur, nu ştim încă ce hotărâre va lua. Întâmplarea este deosebită pentru noi, mai ales că ne-a adus o uşurare în legătură cu… ceea ce nu mai este nevoie să-ţi vorbesc. Aş dori să-ţi spun totuşi ceva, dragă Wilfrid. Eşti înaintat la gradul de locotenent şi noi te felicităm – dar ceea ce vreau să-ţi comunic este aparent mult mai neimportant, anume că – vei pune oare la inimă acest lucru? – ne-ar face extraordinar de mult bine Arabellei şi mie dacă l-am vedea ceva mai mult pe fratele nostru şi doar *ceva* mai puţin pe acel fenomenal organist şi gentleman, care ştie să vorbească excepţional de bine. El este un om foarte plăcut, ne apreciază ideile, şi aşa mai departe; dar e de datoria noastră să ne iubim mai mult fratele, să ne gândim în primul rând la el şi dorim ca el să vină şi să ne reamintească de *datoria* noastră.

La cererea Corneliei şi cu sprijinul nostru, tata nu vorbeşte în casă despre conţinutul comunicării făcute de sir T.P.

Apropo, tu îţi dai seama cât de absurd sună un prenume de trei silabe combinat cu un nume care are numai una? Sir Twickenham Pryme! Sentimentul acesta mi l-a dat prima oară Cornelia, auzind-o cum îl pronunţă. «Twickenham» pare să execute o piruetă şi un *entrachat*[5] ridicol de

cuviincios, ca de maimuţă dresată, înainte de «Pryme». Cred că şi Cornelia are acelaşi sentiment. Îţi vine să te gândeşti la membre elastice mlădiindu-se pe ritmul solemn al unei orgi bisericeşti. Sir Timothy? Dar sir Timothy nu sare cu aceeaşi agilitate gravă, ca sir Twickenham! Dacă ea îl refuză, jumătate din vină poate fi atribuită acestui lucru.

Fratele meu! Nu mă aştept la confidenţe, dar ceva îmi spune că nu te-ai dus de două ori la Stornley fără să fi experimentat adevărul vechii noastre descoperiri, anume că Polii sunt magnetici. De ce să ne ascundem, dacă acesta-i adevărul? Consider că este o adevărată nebunie şi deosebit de periculos ca oamenii să nu-şi cunoască trăsăturile particulare. Dacă sunt atrăgători, ar trebui să frecventeze un cerc în care nu vor avea nici un motiv să se revolte împotriva a ceea ce atrag spre ei, sau, să spunem, să se căiască de asta. Sora mea cea iubitoare de controverse nu este de acord. Dacă ar fi, şi-ar nega propriul fel de-a fi.

Adieu! Aşa sunt de obtuză, încât nu ştiu sigur dacă am reuşit să mă fac înţeleasă pe deplin.

Cu triplă afecţiune,

ADELA.

P.S. Lady Gosstre a luat-o chiar acum pe Emilia la Richford pentru o săptămână. Papá pleacă mâine la Bidford.“

Wilfrid a citit acest scurt şi destul de grosolan exerciţiu de Nuanţe Elevate cu multă răbdare. „De ce nu scrie oare ca să se poată lămuri omul?” se întreba el, făcând obişnuita nedreptate a bărbaţilor, care cer o prezentare clară a faptelor, pentru că uită cât de puţine fapte demne de a fi trimise prin poştă există şi că aluzia, sugestia sunt singurul limbaj pentru mulţimea de lucruri neîntâmplate, dar posibile. Lumina crepusculară dezvăluie cel mai bine ochiului cele ce vor veni.

„Cred că trebuie să mă duc acolo”, îşi spuse el, veghind meditativ asupra post-scriptumului, de

parcă acesta ar fi avut putere să-i scape din mâini şi să-l amăgească. „Vrea să spună despre Cornelia că îl vede prea des pe omul acela, Barrett? Sau ce-o vrea să spună?” Întrevedea sensuri ascunse în pasajele cele mai nevinovate, şi nici un fel de sens în cele complicate, iar sensurile duble începeau să se mănânce unul pe celălalt ca nişte monştri, până când nu mai rămânea nimic din ele. În cele din urmă, totuşi, ajunse să-şi formeze o idee şi, mâniat-foc, luă o hotărâre: drept urmare, a doua zi la prânz se afla la uşa casei părinteşti. Se strădui să-şi amintească locul exact unde o văzuse pe Emilia ultima oară, jumătate luminată de lună, apoi îi alungă imaginea. Casa părea să fie pustie. Gainsford, lacheul, îl informă că domnişoarele erau probabil sus, dar nu se oferi să trimită o cameristă să le anunţe. Păstra atitudinea respectuoasă a unui lacheu, semănând cu un câine care ar râde dacă ar putea, dar fiind un lacheu scos din elementul său natural, nu poate.

„Iată un rezultat al noii metode de a trata servitorii!” se gândi Wilfrid, trecând mai departe. „Să jucăm o farsă spre amuzamentul lor! Individul ăsta va exploda când ajunge din nou jos, printre ai lui. Încep să văd ce se întâmplă. Femeia, doamna Chump, le face să se comporte ca nişte şcolăriţe.”

Ideea lui prinse contururi precise şi începând din acel moment, fără nici o pregătire specială, era gata să le trateze pe domnişoarele acestea cu aspiraţii înalte ca pe nişte eleve. Faptul era de altminteri justificat; pentru că atunci când au apărut, la strigătele lui, îl sâsâiră, cu un deget ridicat în sus şi arătau în general atât de diferit de ceea ce ar fi vrut ele să fie, încât senzaţia de autoritate a lui Wilfrid se transformă aproape în dispreţ.

— Ştiu foarte bine ce vreţi să-mi spuneţi, zise el. Doamna Chump este aici, v-aţi certat cu ea, aşa că ea şi-a trântit uşa şi voi aţi trântit-o pe a voastră.

E destul de limpede şi cât se poate de frumos. În consecinţă, nu pot să-mi cobor vocea.

Apoi râse, un râs nestăpânit şi inutil. Sensibilele domnişoare nici nu mai aveau nevoie de altceva pentru ca să-şi revină. În clipa următoare se lăsară pe spate şi îl contemplau amuzate, de parcă el ar fi fost spectacolul comic şi ele râdeau pe seama lui. Există puţine lucruri care să fie atât de acre ca înghiţitul propriului râs forţat. Wilfrid înghiţi găluşca şi începu un discurs pentru a pune capăt liniştii apăsătoare ce se lăsase. Surorile lui îşi păstrară ţinuta de atenţie plictisită specifică unui stal de operă, contrazicându-l din sprâncene şi zâmbind. Atât timp cât tăceau, el nu avea nici o şansă: dacă viaţa s-ar putea petrece ca o pură pantomimă, femeile i-ar face cu adevărat praf pe bărbaţi. Ele pozează admirabil. În privinţa jocului mut, sunt la fel de bune în atac şi în apărare. Dar dacă vorbim, lucrurile se schimbă cu totul. Astfel, când Arabella îi mărturisi speranţa lor de a o vedea plecând în acea zi pe doamna Chump, din cauza căreia fuseseră excluse din casă toate distracţiile, precum şi lumea din afară, Wilfrid îşi recâştigă poziţia lui de superioritate, lucru ce se vedea şi din discursul care urmă. În mijlocul acestuia, răsună un strigăt din cadrul uşii, uimindu-l până şi pe el, atât de puternic era accentul irlandez.

„Doamna pe care o chemai jos a sosit”, spunea privirea rece a Arabellei, răspunzând privirii sale.

Au rămas cu mâinile încrucişate, în timp ce Wilfrid se întoarse spre doamna Chump, care înaintă; această apariţie şocantă, îmbrăcată în atlaz albastru, făcu un salt, strigând:

— Ăsta-i chiar domnu’ Wilfrud?

— Eu sunt, doamnă.

Wilfrid se înclină, iar domnişoarele, cu simţul lor critic atât de ascuţit, nu puteau tăgădui că stilul era cel mai potrivit – dacă scopul lui era să se arate familiar. Şi dacă acesta era într-adevăr scopul lui Wilfrid, a şi fost răsplătit pe măsură. Doamna

Chump îi aplică pe obraz un sărut apăsat şi răsunător, precedat de remarca:

— Răul să pice p-ăi de gândeşte cu păcat.

Wilfrid primi sărutul ca pe un gest de flatare.

— Deci tu eşti! spuse doamna Chump. Tocma' ziceam s-o iau din loc. Sunt înţolită şi îmbonetată, gata de ducă; dragul meu, consider că nu-i lucru cu cap să rămâi unde-s numa' femei. Eşti spleendid! Cum o fi fost în stare unu' aşa de scund ca Pole să devină tatăl unui fiu atât de voinic, ba şi cu un pic de mustăcioară şi cu ochi albaştri, cum ai matale! Sunt albaştri, sau au şi un pic de cenuşiu? Doamna Chump îl examină de aproape. Sund daţi în mă-sa, orice culoare-or avea. Şi eu care te ştiu de când nu erai mai mare ca jarteaua mea! O, Doamne, să nu mai vorbim de asta; că de-acu' încep să mă gândesc la coşciug. Îţi pare bine să mă vezi? Spune da. Haida!

— Foarte bucuros, zise Wilfrid.

— Pe onoarea ta, ei?

— Pe onoarea mea!

— Dragele mele (doamna Chump se răsuci spre domnişoare), voi rămâne; mulţumiţi-i fratelui vostru pentru asta, deşi nu este vina voastră că sunteţi fete.

Aduse încă o dată de această femeie în situaţia de a se manifesta ca nişte eleve, domnişoarele se sculară toate o dată şi erau pe cale să se retragă, când doamna Chump se întoarse cu o piruetă şi prinse mâna Arabellei.

— Uite-ncoa, îl îndemnă ea pe Wilfrid. Arabella făcu un efort deznădăjduit să scape din mâna ei. Uite de vezi! E geloasă pe mine, domnu' Wilfrud, pen' că's văduvă se uită la mine ca la o ciumă bietele şi dragele de ele! Şi de n-am avut câte douăzeci de gâlcevi pe zi, şi eu care am o fire aşa de împăciuitoare, când nu mă faci să sări în sus. C-atunci mă fac butoi cu pulbere, pân' la ultima bucăţică. „Păi ea n-are destulă virtute nici cât să ucidă vo gâscă", zicea Chump, bietu' de el!

Dumnezeu să-l ierte! Când vorbesc de el, simt nevoia să pup pe cineva. Domnu' Wilfrud, eu o să le pup pe fete şi p'ormă a matale sunt.

Arabella fu prima victimă. Protestul ei a fost nearticulat. „Madam!" a apucat să ţipe Cornelia înainte de a-i fi acoperită gura. Adela se comportă mai bine, simţind mai acut prezenţa ochiului lui Wilfrid; îşi pregăti batista, primi pupătura şi se şterse ostentativ.

— Aşa! spuse doamna Chump, mai întâi datoria. Şi acum dumneata, domnu' Wilfrud.

Domnişoarele fugiră. Starea nenorocită în care se aflau nici nu mai poate fi descrisă. Femeia aceea era ca un demon venit printre ele. Aveau sentimentul acut că sunt umilite, nu de vulgaritatea ei, ci de incapacitatea lor de a face faţă situaţiei şi de senzaţia dezgustătoare de ineficienţă animalică pe care o aveau în consecinţă; pierduseră întreaga bucurie de a-şi imagina viitorul lor ceţos de aur – un adevărat vin al vieţii pentru ele. Ar fi înfruntat oricând cu succes un adversar intelectual; însă uriaşul motor huruind în irlandeză le copleşea. Comportarea mai mult decât ruşinoasă a lui Wilfrid era ironizată de toate trei; şi totuşi, natura lor era critică într-un mod atât de absolut, încât reproşurile pe care i le făceau mental nu erau rostite, datorită dezinvolturii superbe a comportamentului său, în contrast cu propria lor stângăcie prostească şi lamentabilă. Unele naturi foarte civilizate, precum şi toate spiritele acide, fără excepţie, au un sentiment de insatisfacţie atunci când nu sunt în tabăra celor care se distrează; teama lor de râs echivalează cu un respect instinctiv faţă de acesta.

Masa de seară i-a reunit pe toţi. Wilfrid ocupă locul tatălui său, faţă în faţă cu mătuşa Lupin; el mări şi mai mult suferinţa surorilor lui, respectând toate datoriile unui amfitrion faţă de un intrus înfiorător, instituţionalizându-l printre ei. Devenise de neînţeles. Vizita la Stornley îl schimbase total.

Înainte să meargă acolo, îi plăcea să fie mângâiat şi orice ar fi făcut surorile lui, considera că este bine; era un cavalerist domol şi indiferent, cu picioare lungi, iar în ochii lor se comporta ca un bărbat tipic: un obiect făcut pentru a fi condus, bruftuluit, admirat, rămânând întotdeauna în plan secundar şi virtual supusul lor. Acum, fără să fi trecut printr-o creştere gradată şi perceptibilă, superioritatea i se manifesta dintr-o dată astfel încât, deşi erau iritate şi speriate, ele nu puteau să-l privească de sus, graţie complicatelor lor maşinării intelectuale. Încercări făceau; încercau cât puteau mai mult să gândească despre el că este şi josnic, şi trădător. Dar stilul său era impecabil. Când a informat-o pe doamna Chump că închiriase un iaht pentru întreg sezonul, adăugând, după ce oferise amănunte legate de calităţile vasului, „Sunt la ordinele dumneavoastră”, surorile lui au avut reacţia unor fiinţe tăiate în două – jumătate îi detesta comportamentul, cealaltă îi aproba stilul. Plecăciunea, zâmbetul erau perfecte. Domnişoarele trebuiau să facă un efort pentru a-şi recăpăta capacitatea de a-l condamna.

— O! strigă doamna Chump, dacă ai şi-un iaht, domnu’ Wilfrud, asta înseamnă c-o să ai şi o groază de aristocraţi la bord?

— Cu un telescop, ai putea descoperi şi câte un titlu nobiliar, spuse Wilfrid.

— Şi pot veni şi eu, da?

— Nu v-am ales eu căpitan?

— O, dac-o să ai domni şi doamne adevărate pe vas, să fii sigur c-o să viu. O să mi se facă al dracu’ de rău, asta la sigur. Da’ tot viu, poa’ să mi se-ntoarcă şi maţele. Lui Chump i-aş fi spus: „O, numa’ să te fi născut şi tu v’un domn, sau măcar de te lovea pe umăr să te facă cavaler… vai, Chump!”, aşa i-aş fi zis, „nici nu mai aveai habar să-ţi aduci mereu aminte cuvintele din ţeremonie, de-spre iubire, şi onoare, şi ascultare, un pitic ca tine.” Sărmanu’ băiat! N-a ajuns să se mai bucure!

Mi-ai zis care cumva să mai servesc un păhăruţ, domnu' Wilfrud? Dacă nu, trebuie să plâng, cum îi şade bine unei vă-duve, ştii!…

Administrarea frecventă a vinului îi oprea lacrimile doamnei Chump, până când, probabil din cauza cantităţii mari de lacrimi reţinute, se îmbujoră şi începu să vorbească aiurea. Când a fost menţionat pentru prima oară numele tatălui lor, domnişoarele părăsiră încăperea. A fost o prostie din partea lor, pentru că altfel ar fi putut urmări efectul anumitor insinuări datorate vinului asupra lui Wilfrid; dar ele erau slăbite şi umilite şi tot ce făceau era nepotrivit. Mai mult, din cauza propriului lor simţ critic prea ascuţit, deveneau ţinta săgeţii care răneşte cel mai adânc. Nici o zeflemea nu ne slăbeşte mai mult puterile decât aceea pe care o facem pe seama noastră.

Nu ştim dacă Wilfrid a ghicit sau nu că starea lor era prielnică planurilor lui, dar nu le lăsă timpul să-şi mobilizeze forţele risipite. La ora unsprezece, trimise după Arabella să vină la el, în bibliotecă. Consiliul de la etaj îi permise Arabellei să se ducă; ea susţinea că este pregătită pentru ostilităţi şi gata să smulgă masca de pe faţa lui Wilfrid.

El începu, fără a da cel mai mic semn că ar vrea să o ia pe ocolite, într-un stil sec, de parcă i-ar fi pierit tot respectul pentru geniul particular al familiei Pole:

— Am trimis după tine pentru a schimba câteva cuvinte despre această femeie, care, după cum văd, vă tulbură oarecum. Îmi pare rău că se găseşte aici.

— Adevărat? îl întrebă Arabella.

— Îmi pare rău că se găseşte aici nu din punctul meu de vedere, ci din al vostru, deoarece contactul direct cu ea nu pare să… nu-i nevoie să explic. Asta din cauza veşnicelor voastre consilii. Tu eşti cea mai mare. De ce nu acţionezi după propria ta judecată, care în general este sănătoasă? Te iei după Adela, mică aşa cum este; sau te laşi condusă de o privire a Corneliei. Rezultatul este o scenă de

felul aceleia de azi. Trebuie să mărturisesc că mi-am schimbat părerea despre voi; ăsta e adevărul şi mă doare că sunt silit să-l spun. Această femeie este un oaspete al tatălui nostru; purtându-vă urât cu doamna Chump, nu o răniţi atât pe ea, cât mai ales pe el. Nu aveţi cum să ridicaţi obiecţii împotriva ei fără să-l defăimaţi şi pe el. În asta constă problema. El a insistat, iar voi trebuie să vă supuneţi. Nu aveaţi decât să daţi lupta înainte de venirea ei.

— Se află aici din cauza unei interpretări greşite, fatal greşite, spuse Arabella.

— Oricum, se află aici. Acest lucru este esenţial, aşa cum ar fi zis bătrâna noastră guvernantă, madam Timpan.

— Dar un protest împotriva grosolăniei nu poate fi interpretat, fără distincţie, ca fiind un comportament nedemn din partea unor fiice, spuse Arabella.

— Este o femeie grosolană, confirmă Wilfrid, înclinând din cap. Există însă anumite forme de grosolănie pe care văduvele bogate le-ar putea considera grosolănii demonstrative.

— Da, dar nu dacă o vezi sub acelaşi acoperiş cu tine… nu dacă simţi o repulsie continuă. Te rog să nu-mi spui mie lucrurile astea, Wilfrid. Acuzaţia de grosolănie nu ne poate atinge pe noi.

— Sigur că nu, consimţi Wilfrid. Şi aveţi şi dreptul să protestaţi. Eu nu sunt de acord cu forma voastră de protest, nimic mai mult. O elevă… dar ţie nu-ţi plac comparaţiile.

— Ceea ce nu-mi place, Wilfrid, este lipsa ta de compasiune.

— Pentru că trebuie să suportaţi două sau trei săptămâni dialectul irlandez? Sărmana fiinţă nici nu este aşa de rea; are o inimă bună. Ce mare lucru e să o aveţi pe cap acest răstimp, când răsplata e nici mai mult, nici mai puţin decât Besworth?

— Foarte mare; mai ales că îndurăm supliciul şi pe deasupra refuzăm şi cadoul.

— Cum?

— Am renunţat la Besworth.

— Aşa? Şi această renunţare v-a făcut pe toate să staţi pe marginea scaunelor în după-amiaza aceasta, de parcă v-ar fi aranjat aşa Edward Buxley? Renunţaţi la Besworth? Mă tem că este prea târziu.

— O, Wilfrid! Oare îţi scapă faptul că pentru a obţine Besworthul este nevoie de şi mai mult?

Arabella îl privea cu o ardoare dureroasă, părând să spere că mai există nişte urme de francheţe în el.

— Crezi că tata vrea să-i dea acestei femei numele său? o întrebă Wilfrid calm. Ai destulă judecată ca să-ţi dai seama că a-l face să se simtă prost acasă este cea mai sigură cale să-l împingeţi spre o asemenea soluţie. Ha! Nu cred că trebuie să ne temem de aşa ceva, în cazul în care nu continuaţi cu consiliile voastre. Şi mai permite-mi să-ţi spun ceva: din punctul meu de vedere, am mers prea departe în privinţa Besworthului şi nu mai putem da înapoi.

— De ce?

— Am răspândit peste tot ştirea că domeniul este al nostru. Am făcut acest lucru aproape instigat de voi. Besworth nu reprezenta aproape nimic pentru mine până când nu aţi început voi să vă zbateţi. Şi acum, nu te voi mai reţine. Ştiu că mă pot bizui pe judecata ta, dacă şi tu te vei bizui pe ea. Noapte bună, Bella.

În momentul când ie şea, o vagă scânteie de curaj redeşteptă spiritul Arabellei. Văzând că acum era gata să vorbească, el deschise uşa larg, ea îl sărută şi plecă, simţindu-se întărită.

Dar în timp ce Arabella făcea încercări de a formula o versiune precisă a convorbirii în fa ţa surorilor ei, sosi un mesaj, cerând ca Adela să coboare.

— A?

Wilfrid o apucase de mână în momentul în care intrase.

— Nu, nici gând să-ţi dau drumul. Oi fi tu o domnişoară pe cinste, dar eşti o ticăloasă, ştiai? Şi pe deasupra fermecătoare, după cum am auzit că a spus un prieten de-al meu. Să-l provoc? Să mă duelez cu el cu pistolul sau cu spada şi să-l las însângerat la pământ, pentru că este de părere că eşti o păcătoasă încântătoare?

Adela se răzvrăti împotriva alintării caracteristice acestui vechi stil familiar de conversaţie – pe jumătate distractiv, pe jumătate linguşitor – eliminat din momentul în care marea idee începuse să guverneze Brookfieldul.

— Te rog să-mi spui de ce m-ai chemat.

— Ca să-ţi dau o lecţie de stat pe scaun. „Adela, sau sora cea puritană”, deci: te aşezi cât mai la margine, iar ochii tăi scrutează tavanul; şi…

— Oh! N-ai să uiţi niciodată scena aceea ridicolă? strigă Adela, chinuită.

N-a fost greu să o facă să discute despre Besworth.

— Trebuie să înţelegi, spuse Wilfrid, că îmi este indiferent. Ideea a venit de la tine – vreau să spun de la fermecătoarea mea soră Adela, care este preşedinta Consiliului celor Trei. Eu o consider pe această tânără femeie răspunzătoare de tot ceea ce fac ele. Greşesc undeva? O, foarte bine. În orice caz, tu ai sugerat ideea. Şi… dacă ne certăm, îţi tai o buclă!

— Noi nu ne vom certa niciodată, dragul meu, şopti Adela. Numai în cazul că nu… adăugă ea.

Wilfrid o sărută pe frunte.

— În cazul că nu ce?

— Ei bine, trebuie să-mi spui cine este persoana care vorbeşte despre mine în felul acesta îndoielnic; nu-mi place deloc.

— Trebuie să-ţi mărturisesc secretul?

— Întreb pur şi simplu ca să mă pot apăra.

— Prefer să-l ţin ascuns, atunci, pur şi simplu ca să-i salvez viaţa.

Adela se strâmbă, iar Wilfrid continuă:

— Apropo, aş vrea să o cunoşti pe lady Charlotte; vă veţi înţelege foarte bine. Ea te place… spune că ceea ce-ţi lipseşte sunt elanul, cutezanţa, hotărârea; dar în privinţa asta, părerile pot fi împărţite.

— Hotărârea, spuse Adela, foarte încântată… adică hotărârea!… Ce vrea să însemne? Dar dacă lady Charlotte înţelege prin hotărâre… oare chiar îmi lipseşte aceasta? Ar trebui să o definesc drept calitatea de a fi deschis în mod firesc, fără vulgaritate şi cu siguranţa că!…

— Atunci voi două aveţi păreri asemănătoare şi trebuie să vă întâlniţi şi să rezolvaţi această dispută. În privinţa Besworthului, nu vă deosebiţi deloc sau nu vă deosebeaţi. Niciodată nu am văzut o femeie care să fie atât de îndrăgostită de un anume loc aşa cum e ea.

— Un loc? accentuă Adela.

— Nu fi atât de şireată. Înţeleg ce vrei să spui. Poţi să fii sigură, nu mă va lua fără Besworth.

— Wilfrid, te-ai pus în postura – dar nu, n-ai făcut-o! – în postura de proprietar al Besworthului?

Wilfrid rămase cu privirea a ţintită în pământ.

— Acum îmi dau seama de ce-l doreşti şi acum, urmă Adela. Poate că tu nu cunoşti motivul pentru care este imposibil, sau, mai bine zis… Bacchus!… pentru care trebuie ocolit. Îţi aminteşti de vechea voastră înjurătură şcolărească pe care m-ai învăţat s-o folosesc şi eu? Înjuram întotdeauna de Bacchus!

Adela râse şi se înroşi, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare pentru păcatul ei cel mai grav, pe care nu îl regreta atât cât ar fi trebuit.

— Din nou doamna Chump, nu-i aşa? spuse Wilfrid. Pole ar fi un nume preferabil. Dacă are această ambiţie, e cu atât mai bine pentru ea. Şi ar

fi deosebit de amuzant să-l vezi pe dragul nostru bătrân îndrăgostit.

Adela îşi muşcă buza de jos, îndurerată.

— De ce, Wilfrid… de ce e musai să tratezi astfel de lucruri cu uşurinţă?

— Uşurinţă? Eu sunt ultimul om care să trateze nouăzeci de mii de lire cu uşurinţă.

— Atât de mult are? spuse Adela, aruncându-i o privire.

— Va pune mâna pe ea vreun nobil sărac. Dacă o iau pe iaht, unul din fraţii sau unchii lui lady Charlotte va muşca momeala, asta-i sigur.

— Ar fi o idee minunată s-o iei cu tine! strigă Adela.

— Excelent! Aşa voi face, dacă vrei tu.

— Ai putea să suporţi figura asta de femeie?

— Nu ştii că eu nu am obiceiul să stau pe marginea extremă?…

Adela tresări, oftând de ţi se rupea sufletul.

— Wilfrid, dragă! Tu vrei ceva de la mine… Ce anume?

— Să vă purtaţi politicos cu vizitatoarea tatălui vostru, doar atât.

— Mi-a fost teamă de un lucru, dragul meu; dar te apreciez mult prea mult pentru ca să nutresc acest gând, chiar şi numai un moment. Dacă politeţea are ca scop câştigarea Besworthului pentru tine, iată, eu îţi întind mâna.

— Fiţi politicoase – asta-i totul, spuse Wilfrid, strângând mâna ce i se oferise. Aceste consilii şi metoda voastră de a acţiona în comun – o singură voce pentru trei femei – nu sunt altceva decât o prostie de domnişoare necoapte, pe care o poţi întâlni numai la fetele burghezilor. Renunţaţi la ele. Lady Charlotte şi-a dat seama imediat.

„Cât despre mine, fratele meu cameleonic, am să-i întorc complimentul, într-o bună zi”, îşi zise Adela, grăbindu-se să ajungă înapoi la surorile ei, cu un mesaj pentru Cornelia. Cu ea a fost nevoie

de multă muncă de lămurire. Un cuvânt al Adelei, însă, o făcu să se grăbească spre scară:

— Va crede că ai un motiv întemeiat să nu-i acorzi această întrevedere particulară.

Wilfrid se plimba încolo şi încoace, cu braţele încrucişate şi sprâncenele încruntate. Cornelia rămase în cadrul uşii.

— Vrei să-mi vorbeşti, Wilfrid? Şi încă între patru ochi?

— Nu am vrut să te felicit în mod public, asta-i tot. Ştiu că nu ar fi pe gustul tău. Cu voia ta, vom închide uşa şi ne vom aşeza. Da, te felicit din toată inima, spuse, trăgând un scaun pentru Cornelia.

— Pot să te întreb de ce?

— Oare căsătoria nu este un lucru pentru care să trebuiască să feliciţi?

— Câteodată, după caz.

— Oricum, nu este încă vorba de căsătorie. Te felicit cu ocazia propunerii primite.

— Îţi mulţumesc.

— O vei accepta, desigur.

— O voi refuza, cu siguranţă.

După acest prim schimb de cuvinte, Wilfrid tăcu suficient de mult timp pentru ca sora lui să înceapă să se simtă neliniştită.

— A ş dori să mă feliciţi şi tu, reîncepu el. Bieţii de noi, nu prea primim cereri, ştii doar. Ca să fiu sincer, cred că lady Charlotte Chillingworth mă va accepta, în caz că… Este pur şi simplu îndrăgostită de Besworth, şi nu trebuie să-ţi mai spun că, dată fiind poziţia ei în lume, trebuie să aduc şi eu ceva în schimb. Când mi-aţi scris despre Besworth, am ştiut că este ca şi aranjat. I-am spus acest lucru şi… Ei bine, îmi închipui că între noi există această înţelegere tacită. Mă vor accepta când… Ştii care este poziţia membrilor mai săraci ai aristocraţiei. Tatăl ei este pair şi are o influenţă considerabilă. El m-ar putea ajuta să mă ridic; dar ea face parte dintr-o familie foarte numeroasă şi nu are nimic al ei. Sunt sigur că nu o vei judeca în

felul în care ar face-o nişte oameni de rând. Ea mă onorează în mod deosebit.

— Este mult mai în vârstă decât tine, Wilfrid? întrebă Cornelia.

— Sau, cu alte cuvinte, nu este o persoană foarte interesată?

— Nici nu m-am gândit la aşa ceva.

— Fii cinstită, n-ai făcut aluzie la asta?

— Acum îmi pui atât de urât problema, încât, trebuie să-ţi mărturisesc, mi-este de-a dreptul neplăcut; aşa ceva n-am mai auzit.

— Consideri că nu este normal să mă căsătoresc cu cineva dintr-o familie de nobili?

— Poţi fi sigur că nu m-am gândit la asta.

— Şi totuşi, în principiu, preferi mezalianţele.

— Nu, Wilfrid.

— De ce refuzi cererea care ţi s-a făcut?

Cornelia se înroşi, începu să tremure; atacul trădător îi stricase tot echilibrul. Reuşi să spună, cu voce şovăitoare:

— Ai vrea să mă căsătoresc cu cineva pe care nu-l iubesc?

— Ei, ei! dădu el înapoi. Vei face tot ce-ţi stă în putinţă pentru a împiedica achiziţionarea Besworthului?

— Nu, eu nu mă amestec.

— Cu toate că ţi-am spus cât de mult mă interesează pe mine?

— Wilfrid, unicul meu frate! Cornelia se aruncă înaintea lui apucându-i mâna. În primul rând, doresc ca tu să fii iubit. Gândeşte-te cât de oribile sunt căsniciile fără dragoste, oricât ar fi de poleite! Cum poate o femeie să pună condiţii înainte de a-şi acorda mâna? Oare nu este dragostea aceea care caută să dea, să dăruiască? Îţi urez să faci o căsătorie bună, dar mai presus decât aceasta, să fii iubit.

Wilfrid îi strânse capul între mâinile sale.

— Nu te-am văzut niciodată atât de frumoasă, zise. Şi ai început să roşeşti din nou, vechiul tău

truc! De ce tremuri? Apropo, în ultima vreme pari să fi învăţat o mulţime de lucruri despre chestiunea aceea?

— Care chestiune?

— Dragostea.

O roşeaţă puternică inundă frumoşii ei obraji.

— De câtă vreme se petrece asta? auzi ca prin vis vocea lui.

Nu era cale de scăpare. Era învinsă şi trebuia fie să-l privească, fie să se recunoască vinovată.

— Asta?

— Haide, fetiţa mea dragă! o linişti Wilfrid. Te pot ajuta, şi o voi face, dacă eşti gata să mă asculţi. Am ştiut întotdeauna că inima ta este generoasă şi gingaşă, sub stratul acela de gheaţă sub care te ascunzi atât de bine. De când se petrece asta?

— Wilfrid!

— Preferi o întrebare directă?

Cornelia dorea cu atât mai puţin un asemenea lucru.

— O vom numi „asta”, spuse Wilfrid. Am auzit de ea, am ghicit-o, iar acum o şi văd. Cât de mult eşti implicată în „asta”?

— Cât de mult?

Wilfrid rămase tăcut. Văzând că repetarea cuvintelor lui nu era acceptată drept răspuns, ea îi murmură numele cu dragoste. Inima lui, în care se găseau mari disponibilităţi pasionale, se înduioşă. Ca şi cum ar fi plutit asupra sa spiritul Emiliei, sărută mâna surorii sale şi nu mai putu continua crudele sale interogaţii.

Următoarea lui întrebare i-a adus alinarea.

— Emilia voastră a fost fericită în ultima vreme?

— O, da, dragă! Foarte. Şi cântă cu mai mult foc.

— Este veselă?

— Nu poţi să spui că zburdă într-un picior. Privirea însă îi este deschisă şi luminoasă.

— E mulţumită de viaţa de aici?

— Cum ar putea să nu fie?

— Da, da! Nu aţi fost severe cu ea pentru escapada… adică atunci, când a fugit de la lady Gosstre?

— N-am făcut nici o aluzie la asta şi nici ei nu i-am permis să o facă.

— Nici ei nu i-am permis! repetă Wilfrid, cu o grimasă. Şi acum este veselă?

— Destul de veselă.

— Adică, nu este morocănoasă?

— De ce ar fi?

Cornelia suportase prea mult mai înainte pentru ca acum să i se trezească bănuielile: întrebările lui Wilfrid erau o uşurare imensă pentru ea.

Wilfrid medita, posomorât. Cornelia îi vorbi în continuare despre Emilia şi despre bucuria ei atunci când o vizita domnul Powys, care petrecea ore întregi cu ea şi arăta ca un om fascinat. Şi aşa mai departe, fără să-şi dea seama că astfel refăcea rapid toată severitatea critică a lui Wilfrid.

În cele din urmă, acesta spuse:

— Presupun că nu există nici un angajament?

— Angajament?

— Nu i-ai făgăduit mâna ta… aşa cum se spune, cuvântul tău, omului aceluia?

Cornelia se luptă să găsească o portiţă de scăpare. Îşi dădu seama că efortul era inutil, renunţă şi se ridică în picioare.

— Nu mi-am luat nici un angajament faţă de nimeni.

— Bine, sper că n-ai făcut-o, spuse Wilfrid. O făgăduială poate fi călcată.

— Nu, când e vorba de mine.

— Tot ce spuneam este că lucrul se poate face. Un sentiment romantic e mai puternic. Acum, eu am fost foarte sincer cu tine; vei fi şi tu cu mine la fel? Nu-i voi face nici un rău omului – şi nu-i voi răni sentimentele.

Făcu o pauză; însă n-a dedus altceva decât că nu trebuia să se aştepte la recunoaşterea adevărului în

nici un fel, ceea ce putea face era să-i interpreteze tăcerea – atâta tot. După obiceiul femeilor, părea să se fi adaptat imediat la atmosfera creată de el şi nici nu-i trecea prin gând să facă vreo mişcare.

— Văd că trebuie să-ţi explic cum stau lucrurile, spuse Wilfrid. Situaţia e foarte serioasă. Se cuvine să fiţi politicoase cu această femeie din mai multe motive… pentru interesul tatălui vostru şi pentru al vostru personal. Este foarte bogată.

— O, Wilfrid!

— Ei bine, am constatat că banii sunt apreciaţi peste tot.

— Ţi-a ajutat oare şcoala la care ai mers în ultima vreme?

— Femeia aceea, repet, este bogată, şi noi avem nevoie de bani. O, nu nevoia de bani, aşa cum este ea concepută de obicei, dar cu cât avem mai mulţi, cu atât vom avea mai multă putere. Poziţia noastră depinde de ei.

— Da, dacă putem fi convinşi să gândim astfel, izbucni Cornelia.

— Poziţia noastră depinde de bani. Dacă pozezi, dar eşti sărac, devii ridicol; iar dispreţul faţă de bani este o prostie de care nu s-ar face vinovată nici o fată de condiţie. Tu ştii că ţin la tine; aşa că îţi spun: Ţi s-a oferit o şansă, nu o scăpa. Ne ameninţă ceva neplăcut, dar tu poţi să te salvezi. Ar fi o nebunie să dai cu piciorul la o asemenea şansă şi este de datoria ta să profiţi de ea. Ce poate fi mai clar? Nu ţi-ai dat nimănui cuvântul.

Cornelia se apropie cu sfială de el.

— Te rog, fii mai explicit!

— Ei!… oferta aceasta.

— Da, dar ce… trebuie să evităm un anumit lucru.

Wilfrid îi răspunse cu sânge rece:

— Nu există nici un dubiu în legătură cu intenţiile tatălui nostru faţă de doamna Chump.

— Are de gând?…

— Are de gând să se căsătorească cu ea.

— Şi tu, Wilfrid?

— Ei bine, el vrea, desigur, să mă dea la o parte. Haide… haide! Iartă-mă, dar ce pot face?

— Tu, Wilfrid… tu complotezi, este posibil?… Te faci complice la degradarea casei noastre?

Datorită indignării, Cornelia îşi recăpătase curajul. Ochii de un cenuşiu unic ai lui Wilfrid îi aruncară o privire ciudată. El trebuie scuzat pentru că nu putea percepe grandoarea structurii ce era ameninţată; căci nu era vizibilă pentru toată lumea, deşi, altfel, reprezenta un adevărat edificiu.

— Dacă doamna Chump ar fi săracă, aş crede că tata e nebun, spuse el. Dar după cum se prezintă situaţia!… Ei, asta este, grânele sunt pentru moară şi vântul pentru orgă. Trebuie să fii conştientă – şi se aplecă spre ea, vorbind pe un ton suspect de blând – eşti conştientă că toate organismele trebuie hrănite; dar ai face o greşeală teribilă dacă ţi-ai închipui, fie şi pentru un moment, că organismul uman are nevoie de acelaşi fel de hrană ca orga din biserica din Hillford.

— Noapte bună, spuse Cornelia, strângând buzele, ca şi cum ar fi luat o hotărâre definitivă.

Wilfrid îi strânse mâna. Când ie şea din încăpere, resorturile amabilităţii din inima sa îl făcură să spună:

— Iartă-mă dacă am părut grosolan.

— Da, dragă Wilfrid, prefer brutalitatea, decât exaltarea ta în faţa ruinelor a ceea ce a fost odată nobil în tine.

Spunând aceasta, Cornelia părăsi repede încăperea.

[5] Figură de balet, presupunând încrucişarea sau bătaia repetată a picioarelor în salt (n. tr.).

Despre felul în care au ajuns domnişoarele de la Brookfield la o hotărâre

— L-aţi văzut pe Wilfrid? A fost primul strigăt al domnului Pole adresat pe un ton vesel fiicelor sale, la întoarcerea acasă. Părea să nu aibă nevoie de un răspuns, pentru că adăugă imediat: A, băiatul a făcut progrese. Locul acela, Stornley, i-a priit la fel de mult ca armata, pentru că l-a pus la punct, ştiţi ce vreau să zic. A devenit mai înţelept şi mai iute la vorbă şi la minte. I-a deschis ochii, cum s-ar spune. Ei, Martha, tu ce… ei? Tu ce părere ai?

Cea căreia i se adresase era doamna Chump.

— Pole, răspunsese ea, mişcând evantaiul cu o pornire năvalnică, nu mă-ntreba pe mine! Inima mea îi aparţine lu' tânăru' domn.

În virtutea hotărârii la care ajunseseră domnişoarele de la Brookfield, Adela se lăsă purtată de imaginaţia ei vioaie şi dădu tonul în noua politică de afabilitate faţă de doamna Chump.

— Iar acum cuceritorul a fugit cu ea s-o îngroape? râse ea.

— Oho! O să vadă el ce înseamnă o văduvă! strigă doamna Chump. Inima ei de văduvă ocheşte bine şi zboară drept la ţintă, ca glonţul; iar inimile voastre de fete sunt ca rotocoalele de fum de ţigară, se încolăcesc şi n-au nici o ţintă. Căsătoreşte-le, Pole! Doamna Chump gesticula larg cu ambele mâini. Sunt nişte fete pe cinste, dar, fir-ar să fie!, nu văd nici un bărbat pe aici şi să fie ele mulţumite cu-aşa viaţă proastă, de să rămâie fete; tu nu vezi că nu-i cum trebuie? I-am zis lu' domnu' Wilfrud (şi el a fost de aceeaşi părere): Ce poţi să spui? Uite ce struguri frumoşi şi acri şi tot la fel, uite nişte fete frumoase, în caz că făpturile-

astea ale Domnului gândesc să rămână cum sunt. E înfiorător; zău că mi se rupe inima de ele!

Domnul Pole aruncă o privire neliniştită şi cercetătoare spre fiicele sale, pentru a vedea ce efect are asupra lor neobişnuitul limbaj şi pentru a influenţa eventual modul în care o judecau ele pe nevrednica femeie. Domnişoarele însă se mulţumeau să zâmbească. Triumfător şi calm în suferinţa sa, zâmbetul părea a spune: „Nu ne vom lăsa chinuite de acest martiriu."

— Ei bine, Martha, ştii, eu, spuse domnul Pole, eu… nici un tată nu-şi doreşte… Dacă le-ai putea convinge să nu ţină atât de mult la mine. Desigur, trebuie să se gândească la viitorul lor. Nu vor avea întotdeauna un cămin… un tată, un tată vreau să zic. Să dea cerul nici să nu aibă nevoie!… Masa. Haide! Să mergem la masă. Doamnă!

Oferi braţul doamnei Chump, care îl acceptă, privindu-l speriată.

— Ia te uită, să mă bată dacă n-ai o lacrimă în ochi, Pole!

— Prostii, prostii, răspunse el, oferind celălalt braţ Adelei.

— Papá, să ştii că mie nu trebuie să-mi faci cu ochiul, spuse aceasta, acceptând protecţia; şi fără motiv, în drum spre sufragerie, fetele au şi râs.

Domnişoarele Pole o tratau pe doamna Chump cu o îngăduinţă studiată. Femeile învaţă foarte repede sub presiunea ridicolului, deşi aceasta le şi omoară pe jumătate. Teoria lui Wilfrid le întipărise în minte ideea superiorităţii curteniei, iar acum, că o practicau, erau mulţumite de modul în care ieşeau în evidenţă prin contrast. Mai mult decât atât, erau preocupate de luarea unei hotărâri serioase. Bănuiala că tatăl lor avea intenţii scandaloase în legătură cu doamna Chump o păstrau în plan secundar. Le era suficient că ar fi urmat să-i viziteze cu regularitate, distrugând astfel marele cerc pe care îl plănuiseră. Ideea de a o accepta în cercul lor era respinsă de la bun

început. Cuvintele spuse pe şleau de Wilfrid spărseseră băşica de săpun în care ele au suflat cu atâta grijă şi în care îşi adunaseră toate speranţele lor tinere. Aproape că îşi luară angajamentul una faţă de cealaltă că şi căminul lor va trebui să împărtăşească aceeaşi soartă.

— Nu cumva studiezi prea intens? o întrebă domnul Barrett pe Cornelia, a doua zi după ce Wilfrid îi provocase atâta îngrijorare.

— Dau semne? răspunse ea.

— În nici un caz. Dar astă-noapte, nu era a ta lumina aceea care nu s-a stins până dimineaţa?

— Dimineaţa vine acum foarte devreme, spuse Cornelia; iar faţa îi era palidă precum prima oră a zorilor. Dacă mi-este permis să te întreb şi eu, nu cumva faci plimbări cam târzii?

— Pur şi simplu din neastâmpăr. Nu am chef de studiu. Mi-am luat permisiunea de a traversa parcul dinspre pădure şi te-am văzut… cel puţin am bănuit că este vorba de lumina ta şi pe urmă m-am întâlnit cu fratele tău.

— Da? Te-ai întâlnit cu el?

Domnul Barrett făcu un gest afirmativ.

— Şi el… nu ţi-a vorbit?

— A dat din cap. Era grăbit.

— Dar aceasta înseamnă că noaptea trecută nu ai dormit deloc? Aproape că ar fi rândul meu să-ţi ţin o predică, dacă m-aş aştepta să mă asculţi.

— Nu ştii oare… sau poate am eu o constituţie diferită de a celorlalţi? Domnul Barrett continuă: Nu se poate să fiu singurul om care are sentimentul că există anumite momente şi perioade când bântuie ceea ce mie îmi place să numesc fluide otrăvite, care au o influenţă negativă asupra sorţii mele. Ştiu că sunt neputincios în faţa lor. Atunci nu-mi mai rămâne decât să mă plimb de colo-colo.

— Asta sună a credinţă în fatalism.

— Nu este o credinţă; este un lucru care ţine de nervi. O credinţă are *kismet*-ul[6] ei. Nervii însă sunt

nişte cai sălbatici.

— Este un lucru împotriva căruia trebuie să lupţi, îl povăţui Cornelia.

— Fiindcă nu inspiră încredere?

— Aş zice că da.

— Atunci, m-am înşelat?

Se aplecă nerăbdător, în felul său temperamental, pentru a-i putea vedea faţa în timpul răspunsului. Obrajii sensibili ai Corneliei luară parcă foc. Pară cu o întrebare sau două, şi tremură toată, minunată în faţa intuiţiei lui. Pentru că este posibil ca el să fi stat de veghe la lumina ferestrei (o, sărmană inimă!) chiar în momentul în care ea îşi lua pe jumătate angajamentul în faţa surorilor ei (într-un vârtej de mânie împotriva lui Wilfrid, a ei însăşi şi a lumii), că va fi cea dintâi care va contribui la prăbuşirea Brookfieldului.

Se petrecu un eveniment care le făcu pe cele trei domnişoare să se grăbească. Primiră vizita fratelui mamei lor, John Pierson, colonel de ulani în serviciul chezaro-crăiesc. Relaţiile dintre ei fuseseră sporadice; vizita era neaşteptată. Permisia sa de a părăsi cantonamentul din Italia nu era mai lungă de o lună, şi se afla acum în drum spre Irlanda, unde avea de rezolvat nişte afaceri de familie; dar, aşa cum le-a spus, trecuse pe acolo pentru a face cunoştinţă cu nepoatele sale. Domnişoarele descoperiră în scurtă vreme că, în ciuda trăsăturilor vag străine şi a vorbirii şi ţinutei milităroase, era în inima sa un britanic înflăcărat. În vârstă de aproximativ cincizeci de ani, un bărbat lat în umeri, cu braţe lungi şi puternice, curtenitor şi cu maniere alese, era din cap până în picioare ceea ce s-ar putea numi un model de ofiţer de cavalerie. Colonelul Pierson îi acordă foarte puţină atenţie cumnatului său, în schimb era evident că domnişoarele sunt pe gustul lui, iar atunci când săruta mâna Corneliei, ochii îi deveneau catifelaţi, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva.

— Tu eşti ceea ce promitea odată să devină mama voastră, spunea el.

Ei îi dărui portretul mamei lor, după ce îl scosese solemn din buzunarul de la piept şi îl contemplase cu atenţie înainte. Domnişoarele îl urmăreau cu o mulţime de întrebări amănunţite despre tinereţea mamei lor; îşi găseau o consolare aparte vorbind despre ea şi imaginându-şi că arăta precum Cornelia. Aura străină din jurul colonelului avea asupra lor un efect similar cu cel produs de nobilime; treptat, minţile li se înfierbântară, făcând loc ideii că ele consimţeau la o jignire adusă memoriei mamei lor sprijinind ambiţia transparentă a doamnei Chump de a-i lua locul, acceptând să stea cu acea femeie în casă. Cele câteva priviri pline de înţeles ale colonelului spre doamna Chump şi comportarea doamnei Chump în prezenţa colonelului le făcură să resimtă acut şi cu mare neplăcere aspectul searbăd al vieţii lor. Oamenii neînsemnaţi şi civilizaţi sunt împinşi să-şi îndeplinească destinele şi să-şi scrie istoriile în egală măsură din cauza repulsiei şi dorinţelor. Această nouă emoţie sentimentală, care le făcea să glorifice imaginea mamei în inimile lor, creştea tot mai mult şi dădea o nuanţă întrucâtva agresivă atitudinii lor faţă de starea actuală de lucruri. Nu era de mirare nici faptul că, spunându-i-se că seamănă atât de mult cu mama ei, Corneliei i se părea normal să accepte rolul de iniţiatoare a unui protest concret împotriva profanării numelui pe care îl purtase aceasta.

Colonelul Pierson promise că se va opri o săptămână la ei la întoarcerea sa din Irlanda.

— Va mai fi şi persoana aceea aici? întrebă el, referindu-se la doamna Chump care, printre altele, îi reproşase că se bate sub armă străină şi că poartă o altă uniformă decât cea roşie.

Nu a fost nevoie de mult timp pentru ca domnişoarele şi colonelul Pierson să împărtăşească aceleaşi opinii despre doamna Chump. Anumite

remarci calme şi bine ţintite, scăpate de el când şi când, au fost mult apreciate după plecarea sa; erau aproape înclinate să considere că fusese îndreptat spre ele ca purtător al unui mesaj al lumii divine, îndemnându-le la acţiune. Aveau nevoie de o exaltare spirituală pentru a le elibera de sub starea evidentă de depresie provocată de prezenţa apăsătoare a doamnei Chump. Îşi făceau curaj una celeilalte cu exclamaţii legate de ciudăţenia unei vizite din partea fratelui mamei lor, într-un asemenea moment de restrişte, indecizie şi obscuritate generală.

Doamna Chump rămase cu toate acestea pe câmpul de bătălie. Când Adela îl întrebă pe tatăl ei cât timp urma să mai stea doamna, el îi răspunse:

— Cum? Chiar! Nici n-am întrebat-o; după care, încercând să salveze situaţia, spuse: Vreau să o cunoaşteţi; vreau să o placeţi… să o înţelegeţi. Nu doresc să discut încă despre plecarea ei.

Dacă ele ar fi putut să întrevadă o limită a acestui măcel general al Simţirilor Înalte, poate că şi-ar fi adunat rezervele de răbdare pentru a evita pasul disperat în vederea unei rezolvări imediate; dar nu o vedeau deloc. Amabilitatea bizară a tatălui lor şi trădarea lui Wilfrid o fixaseră pe doamna Chump acolo, poate pentru totdeauna. Soluţia lor era să lase ca Londra să vină şi să fie martoră la modul în care erau ele târâte prin mocirlă de acea femeie monstruoasă, ori să-şi caute, fiecare, un cămin nou. Londra, susţineau ele, nu putea să mai fie amânată şi urma să vină, mai ales acum, că sezonul era pe sfârşite. În definitiv, despărţirea lor una de celelalte era lucrul cel mai greu de suportat, iar, de vreme ce fiecare părea să se fi consolat a o îndura pentru binele tuturor şi de vreme ce, judecând la rece, nu renunţau la ambiţie prin separarea aceasta, ele îşi luau practic rămas-bun de la minunaţii zori ai tinereţii lor. Prin intermediul Nuanţelor Elevate, înţeleseseră că Brookfieldul trebuie părăsit. Nu a

fost spus nici un cuvânt despre asta. Au exprimat doar regretul că, în Ipley, copiii satului vor fi lipsiţi de ochii care îi vegheaseră… În orice caz, copiii nu vor mai avea parte de grija lor. În casă, totul se desfăşura la fel ca înainte şi situaţia s-ar fi perpetuat mult şi bine, dacă n-ar fi avut printre ele un şef. E vorba de Adela Pole, care cu această ocazie şi-a descoperit potenţe nebănuite.

Adela gândi hotărâtor: „Oamenii nu acţionează niciodată decât dacă sunt forţaţi să o facă." Atunci când i-ai pus în mişcare, fie şi foarte puţin, stimulează-i; dar în nici un caz să nu te aştepţi ca o mişcare din partea lor să însemne progres. Fără propulsare, nu rezultă nimic. Adela pricepea ce vrea Cornelia să facă. Nu urmărea să zboare în braţele lui sir Twickenham, ci să-l îndepărteze pe Barrett. Arabella consimţi să-i scrie domnului Edward Buxley, dar nu pentru a-i vorbi de vremuri trecute; făcu numai o vagă aluzie la o neînţelegere a lor; deşi, dacă iubea pe cineva, acela era chiar el. Adela era liberă. Mai mult, ea trebuia să se supună la penitenţe, pentru comiterea unui păcat; şi aidoma copiilor care se ciupesc singuri, căutând plăcerea până la limita durerii de nesuportat, la fel îşi găsesc sentimentalii o mulţumire aleasă în autoflagelarea secretă pentru lucruri pe care se conving singuri că le-au făcut. Astfel, ei se justifică în faţa propriei lor inimi şi scapă, aşa speră ei, de biciuirea publică. Răul pe care îl comisese (tradus în limbajul Nuanţelor Elevate) era că fusese curtenitoare faţă de iubitul surorii ei. În limbajul original – se jucase inocent cu focul sacru al unei afecţiuni străine; un copil în templu! Copilul nostru penitent îşi găsi plăcerea aleasă a ciupirii dictând Arabellei cuvintele ce trebuiau adresate lui Edward.

Apoi, reamintindu-şi discuţia cu Wilfrid, se gândi deodată: „Ce-ar fi dacă, în ultimă instanţă, Banii!…" Da, Mamon, nu ar fi pentru prima oară că interpretează rolul lui Hymen. Nimic altceva nu

ar fi putut explica fenomenul Chump. Acest lucru îi veni în minte într-o străfulgerare. Deprinderea ei de sentimentală inveterată umbri imaginea cu două exclamaţii – „Imposibil!” şi „Papá!” Doresc să mi se acorde crezare că aceste cuvinte simple îi întunecaseră complet judecata. Oamenii obişnuiţi gândesc fie ceea ce sunt determinaţi să gândească, fie ceea ce ei înşişi vor să gândească; iar educaţia fetelor se face de aşa manieră, încât să creadă că lucrurile concrete sunt duşmanii lor – o rasă răutăcioasă de spioni, asupra cărora trebuie asmuţiţi câinii Pudorii, dacă le surprind fără să le fi avertizat. Adela îşi potoli suspiciunea destul de uşor; dar aceasta nu o împiedică să-şi ia o măsură care să o aline. Mângâindu-şi tatăl într-o seară, îi ceru deodată nouăzeci de lire.

— Nouăzeci! spuse domnul Pole, respirând adânc. Rămase cât se poate de circumspect.

— Este prea mult, tată dragă?

— Nu, dacă tu îi doreşti… nu, dacă îi doreşti tu, desigur că nu.

— Mi s-a părut că eşti uimit.

— Suma! Este o sumă ciudată pentru o fată. Zece, douăzeci, cincizeci… o sută; dar niciodată nouăzeci, niciodată! Numai dacă nu este vorba de plătit o datorie; iar eu primesc toate notele; sau mătuşa voastră.

— Bine, papá, dacă te deranjează, mă descurc şi fără. Îi ceream mai ales pentru o operă de binefacere.

Domnul Pole se căută prin buzunare, murmurând:

— Aici n-am bani… carnetul de cecuri este în oraş. Am să-ţi dau, spuse tare, mâine dimineaţă… mâine dimineaţă, devreme.

— Minunat, papá, şi Adela îl linişti, schimbând subiectul.

Domnişoarele se retraseră devreme în sala lor de consiliu, în dormitorul Arabellei; după miezul nopţii, Cornelia se duse la ea în odaie, dar nu putu

să doarmă. În neliniştea ei, crezu că are nevoie de un sedativ intelectual, astfel încât se duse jos să-şi ia o carte din bibliotecă; acolo răsfoi multe tomuri – o modă care trebuie recomandată, pentru că ne ajută să căpătăm senzaţia de suveranitate asupra autorilor şi sentimentul de dispreţ senin faţă de toate dificultăţile mentale. Întărită în acest mod, Cornelia luă sub braţ un volum de Plutarh şi o enciclopedie şi făcu cale-ntoarsă. Dar unul din volume căzu şi ea se aplecă să-l ridice, iar lumânarea împărtăşi soarta cărţii. Se văzu nevoită să-şi găsească drumul prin întuneric. La capătul scărilor, crezu că aude paşii şi respiraţia cuiva. Domnişoara avea nervii de fier. Continuă să înainteze, cu mâna întinsă puţin înaintea ei. Îi trebui multă vreme să-şi dea seama că atinsese ceva; dar atunci când inima ei paralizată începu din nou să bată, îşi dădu seama că mâna strângea o altă mână. Trepidaţia nervilor ei se calmă, simţind slăbiciunea evidentă a mâinii pe care o strângea.

— Cine eşti? întrebă ea.

Îi ajunse la urechi un răspuns răguşit. Întrebă din nou, cu o voce şi mai hotărâtă. Mâna străină îi răspundea acum la strângere cu o forţă mai mare. Simţea că persoana, oricine era, îşi aduna puterile pentru a vorbi. Apoi se auziră cuvintele…

— Ce vrei să spui? De ce imiţi accentul acelei femei?

— Papá! exclamă Cornelia.

— De ce vorbeşti pe întuneric în irlandeză? Ia te uită, bună-seara. Tocmai veneam din bibliotecă; mi-a căzut lumânarea. N-ar fi trebuit să fiu atât de speriat, dar ai vorbit cu un asemenea accent!

— Dar şi eu tocmai veneam din bibliotecă, spuse Cornelia.

— Vreau să spun, din sufragerie, se corectă imediat domnul Pole. Nu pot să mai stau în bibliotecă; am s-o modific… e curent. Nu-i aşa, draga mea? Noapte bună. Ce ai în mâini? Cărţi! A, studiezi. Nu găsesc şi eu o lumânare!

Dialogul decurgea în şoaptă, aşa cum se întâmplă în întuneric. Cornelia îşi sărută tatăl pe frunte, apoi se despărţiră.

Era în obişnuinţa domnişoarelor să se adune la micul dejun, ce avea loc dimineaţa devreme, pe de o parte pentru a fi de faţă la rugăciunile de dimineaţă şi pe de alta, pentru a-i ţine o respectuoasă companie capului de familie până ce acesta pleca la afacerile sale. Mai de mult, Adela susţinuse că sculatul de dimineaţă nu este la modă; dar şi-a dat curând seama că o mare rivalitate cu Moda pe probleme neînsemnate (acolo unde se puteau bizui pe sprijinul criticului spiritual) era cea mai indicată politică pentru Brookfield. Despre doamna Chump se putea spune că este extrem de la modă în privinţa orelor de sculare; în primele zile ale şederii ei la Brookfield cobora la zece şi la unsprezece, oră la care găsea locul pustiu; masa era într-adevăr bine aprovizionată, dar lipsită de prezenţa vreunui zâmbet exuberant, specific mesei de dimineaţă.

— Sunteţi protestantă, doamnă, nu-i aşa? se interesă Adela cu blândeţe, după ce o informase că, din pricina venirii ei târzii la masă, pierdea rugăciunea ţinută în familie.

Doamna Chump o asigură că este protestantă trup şi suflet şi că nu-i făcea plăcere să ia micul dejun de una singură. Sărmana femeie se văzu nevoită să se supună rigorii acelei ore, coborând ameţită şi făcând tot posibilul să se arate plină de evlavie, în timp ce multiple nesiguranţe în legătură cu starea copcilor îmbrăcăminţii ei îi tulburau mintea şi degetele. La un moment dat, Gainsford, lacheul, zăbovise cu ochii la ea; şi în timp ce domnul Pole citea lucruri sfinte într-un ritm în care se împleteau marşul lent cu buiestrul, nefericitul om fu auzit luptându-se să-şi înăbuşe un drăcuşor de râs care îi încerca slăbiciunea umană. Se retrase din încăpere cu viteza unui călător gata să plătească tribut mării agitate. Când închise cartea,

domnul Pole aruncă o privire plină de semnificaţie la şirul de servitori; dar din expresia zugrăvită pe feţele fiicelor sale îşi dădu seama că nu era cazul să facă nici o remarcă şi atunci se abţinu. Mai târziu, domnişoarele îi povestiră că Gainsford nu procedase mai rău decât ar fi procedat oricare altă persoană needucată. Se pare că doamna Chump nutrise un sentiment de-a dreptul matern pentru o buclă plată de pe fruntea ei masivă, mângâind-o cu multă afecţiune, încercând să vadă dacă stătea sau nu bine. Probabil îndoielile faţă de precizia conturului şi faţă de starea generală a buclei au făcut-o să-şi îndrepte spatele şi să-şi înalţe pe furiş capul, cu o uşoară mişcare în sus, ca a unui dop ce iese la suprafaţă în apă, până deasupra nivelului oglinzii din stânga ei – păstrându-şi în acelaşi timp aspectul solemn – mişcare repetată de patru ori, la care Gainsford nu s-a mai putut abţine. Domnişoarele îi acordau omului circumstanţe atenuante pentru fapta comisă. Ele însele ar fi cedat în faţa teribilei tentaţii, dacă nu ar fi avut eroismul unor firi exaltate. „Este dificil, dragă tată, să te concentrezi asupra gândurilor religioase în compania ei, chiar şi atunci când este liniştită.” Astfel, printr-un minunat act de caritate, pledau pentru Gainsford, lovind în acelaşi timp în doamna Chump, adică profesau una dintre virtuţile propovăduite de religie şi demonstrau că inamica lor era ostilă influenţelor acesteia.

În acea dimineaţă, doamna Chump întârzie foarte mult. Rolul de predicator matinal era nou pentru domnul Pole, care şi-l asumase în momentul când devenise stăpân al Brookfieldului, la îndemnul domnişoarelor, fiicele lui; acum, aşteptând cu cartea deschisă în faţa unui auditoriu nerăbdător, îşi pierduse calmul; şopti iritat ceva despre „femeia aceea” şi se interesă de două ori dacă mai venea sau nu. În cele din urmă, se auzi tropăitul paşilor ei apropiindu-se. Domnul Pole începu să citească în momentul în care se

deschidea uşa. A rămas acolo, cu un protest irlandez pietrificat pe figură. Din direcţia ei se auzi un apel implorator: „Pole! Pole!” Apoi îşi duse o mână la gură şi clătină din cap, evident înfricoşată din cauza liniştii ce trebuia păstrată. Un fior trecu prin şirul de cameriste, iar două dintre ele îşi ascunseră faţa în şorţuri; domnişoarele însă contemplau scena, conştiente şi triste că satisfacţia provocată de dezgustul evident al tatălui lor era răutăcioasă şi nedemnă de ele.

— Vrei să închizi uşa? i se adresă domnul Pole cu severitate la finalul primei rugăciuni.

— Pole! Ştii bancnotele alea care mi le-ai dat? Trebe să vorbesc. Pole!

— Închide uşa.

Cu un geamăt, doamna Chump dădu drumul clanţei. Uşa fu închisă de Gainsford, acum cel mai grav lacheu din câţi existau pe pământ. Ei i se pregăti un scaun şi luă loc, urmărind cu disperare coborârea vocii, pentru final. Rugăciunea se prelungi însă neobişnuit de mult. Domnişoarele schimbară priviri între ele, întrebându-se cu coada ochiului de ce era nevoie de un supliment în dimineaţa aceea. Domnul Pole se găsea în mijlocul celei de a treia rugăciuni, încurcându-se şi apoi regăsindu-şi ritmul, aparent fără să-şi dea seama că depăşise limita. Continuă până când exclamaţiile ce îl acompaniau deveniră tot mai înfierbântate – strigăte scurte şi reţinute de genul: „Oh! Dragă! Vai, Doamne! Când o să termine? O, cerule! Vai! Şi eu care explodez! O! Ce să mă fac? Nu pot să mă mai ţin! Pole! Mă omori! Vai, dragă! O să zic acuma una de-o să se sperie profeţii. Pole!”

Dacă ar fi fost vorba de o cursă de alergări cu doamna Chump, domnul Pole se putea considera învins. Se opri brusc.

Doamna Chump fusese mult prea copleşită de nerăbdare ca să mai remarce schimbarea petrecută în tonul lui; atunci când el a spus: „Şi acum, repede la masă!”, ea îşi continua încă şirul de

exclamări. Băgând de seamă pregătirile de plecare ale servitorilor, sări în picioare şi fugi la uşă.

— Nu plecaţi. Pole, sunt cu toţii aici. Am fost prădată, Pole, serios. Pân' la ultima bancnotă de la tine, Pole, toate s-au dus. Şi punga lăsată goală, numa' pielea de ea. Doamne feri să acuz eu pe careva; da' când mă scol, prima mea grijă e să mă pipăi la buzunar. Şi ia-ntreabă-i! Dacă nu m-ai fi ţinut aşa săracă, Pole, ar fi ştiut că sunt o femeie darnică, da' nu po' să suport să mă fure. Iar banii de buzunar sunt de cheltuit, asta ştie orişicine. Acu' îţi cer să-i cercetezi, Pole, pen' că az-noapte mi-am numărat bancnotele, că aveam nevoie de bani schimbaţi şi mi-am adus aminte de un somon pe care l-am cumpărat pe malul Suirului, ca să i-l fac cadou lu' Chump; aia a rămas pân' la urmă singura noastră vizită împreună la Waterford; pen' că el n-a mai fost niciodată în Irlanda, înainte sau după…, ţinând cont c-a murit! Şi de fapt nu era vorba de ingratitudine din partea lui, că tot zicea de somon de Severn… dracu' să-l ia! că mă-nmoaie la inimă… săracu' de el!… n-am vrut să zic de dracu'… da' de când s-a dus el, văduva lui nu mai e vrednică nici măcar să se tocmească pentru un somon şi toţi o jefuiesc şi e ţinută în sărăcie şi e privită chiorâş! Mă auzi, Pole? Mi-am pierdut banii, banii mei! Şi-o să vorbesc, nu mă opreşti tu!

În timpul pronunţării acestei acuzaţii împotriva personalului din casă, domnul Pole le făcuse de mai multe ori semn servitorilor să plece. Dar aceştia aveau posibilitatea să decidă singuri cum să interpreteze gesturile autoritare, aşa că au preferat să rămână şi este posibil ca şi el să-şi fi dat seama că au dreptul să pretindă acest lucru, ei fiind cei acuzaţi.

— Cum poţi să-i învinuieşti de aşa ceva pe cei ce stau sub acelaşi acoperiş cu mine? Eu garantez pentru cinstea tuturor persoanelor care mă servesc. Martha! Trebuie că eşti nebună, nebună de tot!…

Bani? Tu n-ai niciodată bani şi dacă îi ai, îi risipeşti imediat.

— N-am bani, Pole? Şi mă rog de ce? Pen' că mă ţii tu dinadins aşa pe uscat, pân' ce fac plecăciuni ca o târâtură de-ălea de spală vasele şi cerşesc juma' de peni. Vai! Când mă gândesc la alea şapte'ş cinci de lire, numa'n bancnote!

Domnul Pole clătină din cap, ca în fa ţa unei mari amăgiri:

— Eu nu-mi aduc aminte de aşa ceva.

— Nu ţi-aduci aminte?… Doamnei Chump îi căzu bărbia în piept. Pole, tu nu ţi-aduci aminte când mi-ai dat exact suma de şaptezeci şi cinci de lire, în opt bancnote?

— Ei, probabil că ţi-oi fi dat suma respectivă. Acum haide să nu mai vorbim de asta.

— Ieri dimineaţă, Pole! Şi seara cân' să mă culc, îmi număr banii, şi-mi zic să nu mai încui, că mâine trebe iar să descui din nou; şi când începi să faci un lucru pen' ca p'ormă să-l desfaci la loc e semn că ţi s-a dus creieru' pe copcă – ca al tău, Pole, dacă zici că nu mi-ai dat chiar tu bancnotele.

Domnul Pole se încruntă la ea şi-i spuse, subtil:

— E cazul să-ţi schimbi dieta, Martha.

— Dieta? Ce-are a face dieta cu banii?

— Cine a intrat în camera doamnei Chump în această dimineaţă? se adresă domnul Pole tuturor.

O cameristă mică şi drăguţă răspunse că ea şi obrajii i se îmbujorară de indignare. Doamna Chump admise că era trează când se ridicaseră obloanele şi că nu ar fi fost posibil să-i golească cineva buzunarele chiar atunci.

— Aşa că vezi, Martha, spui prostii, spuse domnul Pole. Ştii seriile de pe bancnotele acelea?

— Vrei să zici numerele alea de prin colţuri, Pole?

— Da, numerele de prin colţuri, dacă aşa îţi place ţie, adică 21 593 şi aşa mai departe?

— 21 593! Oh! N-aş putea ţine minte aşa o grămadă de cifre, nici dacă le-aş repeta tot timpul.

— Ei, ei! Vezi, Martha, nu eşti făcută să ai bani pe mână. Oricine posedă bancnote se uită la numere. Tu ai obiceiul să-ţi aduci aminte că ai fi avut tot felul de sume de bani în buzunar; şi când nu le găseşti acolo, este clar că s-au pierdut! Acum haide să mâncăm ceva.

Arabella le spuse cameristelor să iasă. Domnul Pole se îndreptă spre masa unde se afla micul dejun, frecându-şi mâinile. Văzându-se abandonată, ea şi problema ei deopotrivă, doamna Chump scoase un strigăt jalnic:

— Eşti crudel! Şi domnişoarele stau şi se uită nepăsătoare la nenorocirea altei femei. Oh! Cum puteţi face una ca asta! Da' inimile dulci pot fi şi cele mai împietrite. Şi alea şaptezeci şi cinci de lire ale mele duse, duse! Şi nu vrea nimeni să facă ordine. Nimeni care să intre-n ei să-i sperie, ca să nu mai facă al'dată! O, vreau banii mei înapoi!

— Ptiu! Hai la masă, Martha, spuse domnul Pole. Dacă vrei, poţi primi bani; nu trebuie decât să ceri. Acum, promiţi că te linişteşti? Şi eu îţi voi da banii, suma pe care ai visat-o azi-noapte. O să ţi-i aduc chiar acum. Haide, să nu facem un caz din asta. Şterge-te la ochi.

Domnul Pole se duse în camera lui şi se reîntoarse tocmai în momentul când doamna Chump scotea nişte suspine parcă mai potolite şi-şi rotea ochii patetic spre câte una din domnişoare, altfel total indiferente.

— Ţine, Martha; ai aici exact suma de care vorbeai – în dar. Spune mulţumesc şi mănâncă bine, ca să-ţi arăţi recunoştinţa. Ia seama însă: primeşti aceşti bani cu condiţia să le spui servitorilor că te-ai înşelat.

Doamna Chump oftă din greu, mototolind bancnotele, pentru ca dulcele sunet foşnitor să o consoleze în situaţia ei dificilă.

— Şi să nu mai visezi… vreau să spun despre bani, adăugă domnul Pole.

— O! Dacă e să tot am vise din astea, o să trăiesc dublu.

Doamna Chump puse mâna pe bancnote, îi spuse cât de bun este şi îl deplânse pentru că acum rămăsese el păgubaşul. Faptul că se simţea în posesia unei noi sume de bani o îmbăta pur şi simplu. Cât despre regretul exprimat pentru pierdere faţă de al ei Samuel Bolton Pole, acesta fu extrem de palid:

— Amintirile valorează mai mult de atât! spuse ea, în timp ce băga banii în pungă. În orişice caz, acu' po' şi eu să tratez pe cine vreau – şi clipi din ochi a promisiune Adelei.

Ochii Adelei căutară refugiu la tatăl ei, care se aplecă spre ea şi îi zise:

— Nu te superi că trebuie să aştepţi până ce ne vedem din nou? Mi-a luat tot ce aveam.

Adela încuviinţă inexpresiv şi în momentul următor spuse, cu o privire supărată în direcţia doamnei Chump:

— Papá, dacă vrei să mai vezi servitori prin casă când te întorci, trebuie să vorbeşti tu însuţi cu ei şi să le spui că noi, stăpânul şi stăpânele, nu îi considerăm nişte hoţi.

Din aceasta ie şi o ceartă pe atât de aprinsă, pe cât o lăsară domnişoarele să devină. Pentru că doamna Chump, deşi dispusă să ierte delictul în schimbul sumei pe care o primise, îi acuza pe toţi de mârşăvie.

— Firea celtică, murmură Cornelia.

Iar domnişoarele susţinură că servitorii lor trebuie respectaţi cu orice preţ.

— Dumneavoastră, madam, spuse Arabella, cu privirea limpede pe care o avea atunci când era pusă pe răzbunare, dumneavoastră puteţi să aveţi o pată pe caracter, lucru care nu vă ruinează cu nimic. În schimb aceste sărmane fiinţe…

— Îndrăzneşti tu să mă compari!…

— Să vă deosebesc, madam.

— E la fel de neruşinat.

— Spuneam că servitorii noştri, madam…

— Oh, la naiba cu „madam” ăsta al tău; urăsc cuvântul. E ca şi cum mi-ai pune o scufie pe cap. Îţi place să faci din mine o văduvă cu turban, domnişorică rea ce eşti!

— Adică o persoană acceptabilă!

Şi astfel continuă dezlănţuit disputa, în cursul căreia sufletul doamnei Chump fu străpuns de cel puţin douăzeci de ori fără să fie atinsă însă conştiinţa acelei esenţe sensibile. Domnul Pole părea să ţină partea fiicelor lui şi, curând după aceea, nereuşind să provoace râsul involuntar al doamnei Lupin (lucru ce o consola întotdeauna în astfel de cazuri), doamna Chump ieşi ţâfnoasă din cameră. Devenind deodată foarte sobru, domnul Pole le rugă atunci cu timiditate pe domnişoare să fie politicoase cu Martha, care avea de fapt cea mai bună inimă din lume. Suna de parcă ar fi intenţionat să spună mai mult. După o pauză, adăugă emfatic: Vă rog!, şi plecă. A lipsit mai multe zile; când s-a reîntors, n-a mai zis nici un cuvânt despre banii ceruţi de Adela. Nici Adela nu a avut curajul să mai amintească de ei.

[6] Arab.: soartă, destin (n. tr.).

În pădure

Emilia stătea pe vechiul ei loc, sub pinul pitic. Domnul Powys o adusese înapoi la Brookfield, unde auzise că a apărut Wilfrid; inima ei se războia acum cu o enigmă pe care nu o putea dezlega: „A fost aici şi nu a venit să mă vadă!” Din noaptea aceea, când se întorseseră acasă de la Ipley, nu suferise de dor nici o clipă. Simţirile ei se aflaseră parcă sub influenţa unei vrăji, cu inima bine ancorată şi cu mintea liberă să lucreze. Nimeni n-ar fi putut ghici că fata se află sub imperiul fascinaţiei. „Oriunde s-ar afla, se gândeşte la mine. Îl găsesc peste tot. Este în siguranţă, pentru că mă rog pentru el şi îl ţin îmbrăţişat. Va veni.” Stătea deci, aşa cum stă un lac cenuşiu, adânc şi neted, în aşteptarea stelei ce zăboveşte încă sub orizontul crepusculului. Dacă îşi lăsa gândurile să alerge spre ceasul întâlnirii lor, trebuia să închidă ochii şi să-şi apese inima cu mâna; nu era încă în afara ritmului vieţii cotidiene şi îşi imagina cum acel ceas va fi împodobit cu cântece noi şi cu surprize tăcute. Iar el va arăta „aşa”, şi „aşa”. „Eroul meu!”, şoptea Emilia, cu un fior. Dar acum era nedumerită. Acum, că el venise şi plecase din nou, începea să simtă dorinţa năvalnică şi amară de a-i vedea chipul, iar ceea ce o susţinuse până atunci i se părea doar o umbră bolnavă a bucuriei mai vechi. Se întreba cum reuşise oare să-şi impună răbdarea şi ce voia să fie sentimentul care-i făcuse atâta plăcere.

Nici una dintre domnişoare nu era acasă la întoarcerea Emiliei. Plecă în pădure şi se aşeză pe muşchiul umbrit de ramura cea lungă şi încovoiată; urmărea mecanic lenta rotunjire a razei de soare luminând covorul gros ce acoperea tulpinile brazilor. Cintezoii şi câneparii zburau de pe ramurile cenuşii ale copacilor din livadă,

ciripind mereu în alte locuri; mai venea câte o albină, parcă pentru a pune la încercare liniştea pădurii, dar se îndepărta apoi, dezamăgită. Emilia nu se putu abţine să nu zâmbească atunci când îşi ridică privirea, după un moment de reverie, descoperind că reuşise să compună câteva frânturi de menuet pentru firele de praf care dansau apatic în săgeata de lumină galbenă de la picioarele ei. „Oare aş putea să mi-l reamintesc?", gândi ea şi efortul o făcu să uite melodia…

Jos, în partea dreaptă, pe malul unui pârâu, era o salcie uscată, căptuşită pe dinăuntru cu muşchi maroniu. Privind în direcţia aceea, o văzu pe Cornelia apropiindu-se de trunchi. Când ajunse la el, scoase o carte mică de la piept, o sărută şi o lăsă să cadă în scorbură, după care se pierdu printre brazi. Emilia remarcase că era tulburată; cu instinctul ciudat al inimilor care încep să se trezească la viaţă, făcându-le să ghicească imediat unde vor întâlni secretul propriilor senzaţii, alergă la salcie şi, ridicată pe vârful picioarelor, privi la volumul dinăuntru. Pe o pagină goală, era scris cu creionul: „Acesta este ultimul fruct al copacului. Nu veni să culegi un altul." Sensul cuvintelor nu îi atingea nici o coardă sentimentală; dar probabil că o străfulgerare de înţeles pătrunsese totuşi până la ea, pentru că acum buzele, cuprinse parcă de o agonie, şoptiră: „Dacă îi uit figura, pot să şi mor"; continuă să meargă fără ţintă, încercând să-i recreeze imaginea – dar aceasta se pierdea din ce în ce. Era cuprinsă de îndoieli: „Se gândeşte oare la mine?", sau „Ce sunt eu pentru el?" şi alte asemenea mici şi sfioase jocuri ale simţirii feminine; în inima ei se ridica fluxul puternic al pasiunii.

La o răscruce de poteci, în drum spre Brookfield, îi întâlni pe Edwar Buxley şi pe Freshfield Sumner; Adela se alătură companiei, care curând îl cooptă şi pe domnul Barrett, apoi pe Cornelia. Toţi mergeau agale, îndrugând verzi şi

uscate. Îl pregăteau, delicat, pe domnul Sumner pentru întâlnirea cu doamna Chump, „care”, spunea Adela, râzând silit, „după cum găseşte însuşi Edward, nu mai lasă loc caricaturii”.

— Fericit creionul care ar putea s-o înfăţişeze! exclamă domnul Barrett şi, întâlnindu-i zâmbetul, Cornelia spuse:

— Ştiţi, am sentimentul inexplicabil că, dacă ar fi catolică, nu ar părea atât de grosolană.

— O parte din poezia acelei religii ar pogorî poate asupra ei, răspunse domnul Barrett.

— Vrei să spui, precizã Freshfield repede, că ar avea o şansă de a fi sanctificată?

Din aceasta se născu un mic duel politicos între cei doi; argumentele lui Freshfield ar fi avut poate câştig de cauză într-un tribunal, dar în faţa unui asemenea auditoriu, el nu era în nici un caz un adversar redutabil pentru un sentimentalist rafinat ca Barrett. În mai multe rânduri încercă să se refugieze sub scutul clasei sale (el fiind fiul unuia dintre judecătorii subalterni). Cornelia îl pedepsi imediat, iar la fiecare corecţie a ei înclina din cap.

În ziua aceea, Adela dovedea o perspicacitate extraordinară. Emilia doar rămânea un punct obscur pentru ea; prin ceilalţi vedea însă, de parc-ar fi fost cu toţii transparenţi. Ghici că Edward şi Freshfield veniseră amândoi, în înţelegere, cu treburi amoroase – şi că obiectivul lui Freshfield era să-l ajute pe Edward să poată avea o convorbire confidenţială cu ea, Edward trebuind să aranjeze, la rândul lui, acelaşi lucru pentru el şi Cornelia. Aşa că domnul Barrett îi încurca foarte tare pe amândoi; era amuzant să le vezi uimirea stupidă, eventual dorinţa de a întreba de ce bărbatul Barrett şi fata Emilia (muzicieni amândoi, amândoi, chipurile, nişte vagabonzi) nu mergeau împreună, discutând despre tremolourile şi doimile lor. Trecând pe lângă trunchiul salciei uscate, domnului Barrett i s-ar fi cuvenit mulţumiri din partea lui Freshfield, chiar dacă nu le-a primit;

pentru că acolo Barrett rămase în urmă, renunţând la locul său. Adela ştiu atunci că sentimentele răzbunătoare ale lui Edward Buxley se revărsau doar asupra tăcutei Emilia, de care ea însăşi se agăţase cu mare tandreţe.

— Am primit o scrisoare, murmură Edward, cu o voce prielnică secretelor.

— O scrisoare? spuse ea cu voce tare; bărbatul o zbughi imediat ca un iepure la vizuină, rămânând numai masca din el.

Emilia se trezi deodată cu domnul Barrett mergând lângă ea. Ţinea în mână cartea pe care Cornelia o pusese în scorbură.

— Este a ei, spuse Emilia.

El o deschise şi îi arătă locul unde se vedeau iniţialele lui. Emilia îl privi drept în faţă.

— Ţi-e rău?

Adela se răsuci din locul ei de lângă Edward:

— Cui îi e rău?

Cornelia îl opri pe Freshfield:

— Rău?

În fa ţa tuturor, cu cartea în mână, domnul Barrett se văzu silit să dea asigurări că nu avea nimic, în ciuda obrazului alb şi a pleoapelor înroşite. Cornelia îi aruncă o singură privire; şi atunci, ochii lui s-au închis. Adela găsi cu cale să adreseze exclamaţii de consolare de felul „Dumnezeule mare!” propriului ei spirit pătrunzător.

În timp ce ieşeau dintre ramurile tinere de la capătul pădurii de brad, o zăriră pe Arabella pe aleea din parc ce ducea spre pădure. Se grăbea.

— V-am căutat. Papá a sosit împreună cu sir Twickenham Pryme, care ia masa cu noi.

Fără să ezite, Adela lovi:

— Lady Pryme, îţi facem loc.

Şi traversă poteca spre Cornelia. Cornelia se uită fix la Adela, aşa cum se uită cineva într-un loc din care a sărit o reptilă veninoasă. Pleoapele i se închiseră şi rămase ca o statuie albă a durerii, pe

care ţi-e milă s-o priveşti. Emilia îi luă mâna, încurajând degetele ce se strângeau, ca răspuns. Se comunica destul de greu în grup, deşi Adela îşi dădea toată silinţa. Era foarte supărată pe domnul Barrett pentru paloarea lui absurdă. Era supărată pe figura lui nenorocită, ca de falit, şi pentru că îşi compusese o versiune atât de falsă a zâmbetului, care apăruse şi pe faţa Corneliei. „Sentimentele lui!", strigă ea în sine; atunci îi veni ideea că sentimentele sunt un lux cu totul nepotrivit pentru oamenii săraci şi că aceştia ar trebui acuzaţi de îngâmfare dacă se complac în ele.

— Acum, presupun că sunteţi fericiţi? spuse ea cu voce scăzută, între Arabella şi Edward.

Efectul cuvintelor au fost două perechi de obraji colora ţi violent în roşu. Comportarea Arabellei era departe a fi satisfăcătoare pentru ochiul unui critic imparţial. Edward Buxley, la rândul lui, pur şi simplu se prinsese într-o capcană. Făcu prostia să creadă că poate să se elibereze prin râs.

— Nu este cumva râsul unuia implicat? îl întrebă Adela pe Freshfield.

Acesta răspunse:

— M-aş fi gândit eu la aşa ceva, în alte condiţii – şi privi semnificativ.

Ea îi pară privirea:

— Viaţa este plină de greutăţi, nu-i aşa?, şi îl lăsă suficient de preocupat de propriile lui senzaţii. Domnule Barrett, se interesă ea (în parte pentru a-l ajuta pe sărmanul om să iasă din depresia lui compromiţătoare, dar şi pentru că îşi punea cu adevărat problema în mintea ei), am nevoie de o părere; vrei să mi-o spui? Apropo de argou, cum se face că unor persoane li se potriveşte? Este lucru sigur că nu îi face vulgari. Dacă ne gândim, în multe cazuri este vorba despre ceea ce se numeşte „limbaj savuros". Poate că sensibilitatea noastră este exagerată?

Unul din obiceiurile bine cunoscute ale domnului Barrett era să răspundă într-o manieră

deliberat promptă la deschiderea unui nou subiect de discuţie. Din obişnuinţă, răspunse şi de această dată imediat: dar modul cum vorbi dezvălui confuzia de idei şi freamătul clocotitor din sufletul său. El zise:

— În multe cazuri. Există două categorii. Dacă l-am putea numi limbajul naturii!… Îmi cer scuze. Argoul! Înalta societate îl exclude pe drept cuvânt, pentru că…

— Da, da, răspunse Adela, dar facem oare bine plecându-ne în faţa tiraniei absolute? Mă gândesc că o consecinţă este pierderea originalităţii.

Muritorul cel vrednic de milă se mai lumină puţin:

— Obiecţiunea care se ridică este repetarea unor expresii riscate. O expresie curajoasă, fericit găsită, poate fi acceptată. E de prost-gust să o repeţi, asta-i totul. Avem atunci de-a face cu argoul specific bădărăniei crase, cu argoul spiritului nestăpânit…

— Există cumva o distincţie mai rafinată între extreme? întrebă Cornelia, cu cel mai limpede ton pe care şi-l putea compune în acel moment.

— Cred, remarcă Arabella, că tot ceea ce este învechit se autocondamnă foarte repede; argoul este un exemplu tipic.

— Şi totuşi, oamenii îl folosesc tocmai pentru a se feri de banalitate, observă Adela; cu aceasta, discuţia asupra subiectului se stinse, fără vlagă, iar ei merseră mai departe, ca mai înainte.

Când se opriră lângă poarta grădinii, Adela o bătu uşor pe obraz pe Emilia, spunându-i:

— Cât de rezervată ai devenit!

— Ah! începu Arabella, ştie oare că papá a primit o scrisoare de la domnul Pericle expediată din Milano, în care spune că a făcut aranjamente pentru ca Emilia să fie primită la Academia de acolo şi că va veni s-o ia peste câteva zile?

Emilia îşi încrucişă mâinile pe piept, ascultând cu cea mai mare atenţie.

— Să mă ia? spuse ea.

Atitudinea tragică, strigătul ei şi sclipirea dureroasă a ochilor ar fi fost suficiente pentru a-i dezvălui secretul.

Adela o protejă involuntar, dând o altă interpretare scenei.

— Vedeţi? Este o actriţă înnăscută. Ele exagerează întotdeauna în stilul acesta, ca să te facă să crezi cu adevărat că are o pasiune puternică pentru Brookfield.

— Sau în Brookfield, sugeră Freshfield.

— Sau în Brookfield! consimţi ea râzând.

L-au văzut apoi pe domnul Pole intrând în grădină, frecându-şi mâinile, poate cu o nuanţă prea servilă la o anume remarcă a baronetului, aşa cum şi-au imaginat scrupuloasele domnişoare. Braţul lui sir Twickenham se întinse într-o mişcare atotcuprinzătoare; domnul Pole încuviinţă din cap. După ceremonia salutului, domnişoarele au fost informate de conţinutul remarcii lui sir Twickenham: sir Twickenham Pryme, un membru statistician al Parlamentului, în vârstă de o jumătate bine conservată de secol, cu o înfăţişare de gentleman, suficient de albit la păr, cu favoriţii periaţi ordonat, de parcă şi-ar fi ştiut fiecare fir în parte şi ar fi avut numărul lor exact centralizat în vârfurile degetelor, sir Twickenham spusese despre parcul în formare al domnului Pole că dacă ar fi dedicat sfeclei furajere, ar deveni productiv şi eficient, în timp ce acum nu era decât ornamental şi reprezenta doar o risipă.

— Sir Twickenham socoteşte, spuse domnul Pole, că am putea obţine o recoltă de?…

— Media? întrebă sir Twickenham, care, evident, tocmai socotea ceva în minte. Apoi, cu o privire relaxată spre Cornelia: Puteţi obţine vreo cincisprezece, şaisprezece în primul an; sau, uite – vezi, nu ştiu exact câţi acri sunt. Să spunem aproximativ zece mii de saci în primul an.

— De ce? se interesă Cornelia.

— Sfeclă furajeră, răspunse baronetul.

Privi în jurul ei. Domnul Barrett dispăruse.

— Dar nu încape îndoială, nu te interesează socotelile acestea, adăugă sir Twickenham.

— Dimpotrivă, mă interesează toate detaliile practice.

Bărbaţii practici cred acest lucru când îl aud venind de pe buzele doamnelor, fără a analiza filozofic lucrul următor: calitatea de a fi practic are fascinaţia unei forme de putere, aceasta fiind şi explicaţia fenomenului. Sir Twickenham continuă să intre în tot felul de amănunte. Se însera. Şi totuşi, domnişoarele aveau convingerea că îşi recăpătaseră demnitatea datorită sentimentului tragic şi, aducându-şi încă prea bine aminte la ce degradare fuseseră supuse în ultima vreme, găseau o plăcere tristă în noua situaţie.

Reîntoarcerea sentimentalului în captivitate

În acest răstimp, Wilfrid ducea o viaţă de oraş, făcând ocazional vizite la Stornley. Era lucru sigur că nu se îndrăgostise de lady Charlotte Chillingworth, în schimb doamna îl ţinea bine în frâu. În cazul iubirii, avem o oarecare idee în ce direcţie o vom lua; însă frâul ne conduce pur şi simplu, fără a şti destinaţia. Nici nu este nevoie de mare putere de fascinaţie pentru ca un bărbat mai blând să fie adus în această stare. Lady Charlotte nu era o persoană fascinantă. Ea nu se împodobea astfel încât să devină atrăgătoare. Dacă ar fi făcut-o, ar fi dat greş în tentativa de a-l prinde în mreje, sufletul lui fiind însetat de rafinament poetic şi fineţuri feminine voalate. Ceea ce avea ea în plus faţă de Wilfrid era aplombul desăvârşit, lucru de care el era perfect conştient şi care, în ochii lui, o făcea să-i apară înconjurată de un fel de glorie impunătoare; în ceea ce-l priveşte, putea rareori mima acest aplomb. Din când în când, juca rolul respectiv cu succes în faţa vreunei demoazele, iar de curând, de-abia venit de la şcoala lui lady Charlotte, reuşise şi în faţa surorilor lui, simţind că ele se găseau acum în postura în care era el însuşi înaintea maestrului său. Pentru orice artă este însă nevoie de o fire potrivită. Cu ascuţitul său spirit critic, Wilfrid ştia că fusese brutal în interpretarea rolului, iar amintirea modului în care se comportase la Brookfield îl nemulţumea profund. Drept urmare, atunci când o revăzu pe lady Charlotte, admiraţia faţă de acea preţuită caracteristică a ei îl paralizã de-a dreptul. Aceasta arăta, se mişca şi vorbea de parcă pământul întreg

ar fi fost proprietatea ei. Ea însăşi era o notă muzicală pură, în timp ce el se simţea o strună neacordată; capabilă poate de o interpretare splendidă, dar în momentul de faţă tânjind să cânte la ea cineva. Aceasta este condiţia unui om pus în frâu, pe care mucaliţii pot să-l considere cum vor. El este subjugat, nu însă câştigat. În starea aceasta de subjugare, va sacrifica bucuros tot atât de mult cât un bărbat îndrăgostit. Neavând senzaţia de fericire consolatoare, de felul aceleia care îi înconjoară pe îndrăgostiţi şi le făureşte mitul, el caută să ajungă la un anume statut, măcar printr-un exces de devoţiune. Lady Charlotte credea că era, în sfârşit, iubită. Se apropia de treizeci de ani; suficient pentru ca Zvonul, acest bătrân şi şocant văduvoi al cerului, călcând maiestuos cu un turban de nori deasupra frunţii, să treacă de la condamnarea la compătimirea aprigei domnişoare. Iubită în sfârşit! După o anumită perioadă, nu se poate pune problema să mai iubim, dar suntem însetaţi de dragoste, dacă nu am avut încă parte să o cunoaştem. Cheia pentru înţelegerea lui lady Charlotte o vom afla în cursul evenimentelor. Se afla la o cumpănă a vieţii ei, fiind o femeie cu inima fierbinte, lucru despre care numai puţini ştiau, considerată în general de Bârfa cea cu faţă sinceră (cine altcineva dacă nu cei sinceri vor îndrăzni să se aşeze în scaunul de judecată?) a fi o rebelă incorijibilă împotriva regulilor convenţionale; şi mai rău decât atât, mult mai rău, dar despre ce este vorba nu se spune.

Următoarea scrisoare a Emiliei trimisă la Stornley îşi atinse ţinta:

„Dragă domnule Wilfrid,

A venit timpul să te văd. Vino îndată ce ai citit această scrisoare. Nu pot să-ţi spun cum sunt, pentru că inima mea parcă bate într-un alt trup. Te rog vino, vino acum. Vino cât poţi de repede. Gândindu-mă cum vii spre mine în fuga calului, simt cum mă cuprinde o flacără mistuitoare. Ştiu

că vei veni. Este timpul. Dacă scriu prostii, te rog să mă ierţi. Nu pot să mai am grijă decât cel mult de ortografie şi nu pot să-ţi fac plăcere pe hârtie, ci numai când ne vedem.“

Semnătura „Emilia Alessandra Belloni” era făcută cu obişnuita înfloritură orgolioasă.

Wilfrid rămase cu ochii la scrisoare. „Cum! În tot acest răstimp ea s-a gândit la acelaşi lucru!” Statornicia ei nu îi apărea deloc în culori atrăgătoare. O privea ca pe o dovadă de nebunie. Dezgustul îi dispăruse. Ar fi trebuit să cerceteze adânc în memorie pentru ca să-şi reamintească de fumul de pipă din părul ei. „Eşti sigură că o să-mi faci plăcere atunci când o să te văd?” murmură el. „Eşti foarte încrezătoare, domnişoară!” Atât de mult se estompase farmecul ei. Apoi începu să se gândească la ea cu blândeţe: o întâlnire nu i-ar face bine fetei; ar trebui ca ea să plece în Italia, urmându-şi profesiunea. „Dacă devine faimoasă”, îi şoptea înfumurarea, „va mai beneficia şi altcineva de o mică parte din laudele cuvenite ei.” Faptul i se păru foarte satisfăcător. Doamnelor, aşa gândesc bărbaţii atunci când îi iubiţi. Toţi bărbaţii? Nu, numai cei înfumuraţi; dar în cele mai multe cazuri, lor le acordaţi gingaşa voastră afecţiune. Ei sunt, ca să spun aşa, fanfara regimentului de adoratori, mergând în faţă, în timp de noi, soldaţi vrednici şi fără veleităţi, îi urmăm, în ritmul muzicii lor. „Dacă devine faimoasă, atunci voi putea să-mi aduc aminte că inima ei mi-a aparţinut; şi s-ar putea vreodată să se întoarcă la vechiul ei proprietar.” Wilfrid se lăsă purtat pe aripile unui vis plăcut: ea cânta la Operă, iar el, legat de o soţie antipatică şi nemiloasă, cât de tandru şi cu câtă voluptate va ofta după vremurile trecute! În parte datorită sămânţei bune din firea lui, pe de altă parte recunoscând puterea sufletului ei, Wilfrid nu nutrea nici un gând rău în legătură cu Emilia. Pasiunea nu-i inspira pofte ticăloase. Se zice că ele sunt provocate, în schimb, de inocenţa

gingaşă. Lucrurile se judecă prin emoţii. Wilfrid ştia că nu este de glumit cu Emilia, astfel că puse scrisoarea deoparte, comentând: „Are dreptate, ortografia nu e proastă deloc.” Dincolo de acestea, cei care percep resorturile caracterului său ar putea ghici multe, multe lucruri.

Două zile mai târziu, la prânz, i se aduse în sala de biliard cartea de vizită a căpitanului Gambier, pe care scria: „Domnişoara Belloni aşteaptă călare pentru a te vedea.” Wilfrid gândi: „Aşteaptă!”, şi lipsa oricărei portiţe de scăpare îl ajută să-şi facă o idee precisă despre puterea ei.

— Deci permiţi ca relaţia aceasta să continue, spuse lady Charlotte, când auzi că Emilia şi căpitanul erau împreună.

— Nu există nici cel mai mic motiv să ne temem pentru ea.

— Există întotdeauna motive atunci când un bărbat îşi dedică fiecare minut din timpul său unui anume lucru, răspunse lady Charlotte.

Pe buzele lui Wilfrid apăru zâmbetul celor care ştiu ei mai bine. Rivalitatea cu Gambier (încununată de succes, pe deasupra) făcea ca admiraţia Emiliei să nu pară deloc searbădă. Cineva poate să strige însă: „Dar ce creatură slabă mai este şi tânărul acesta!” Eu voi răspunde că se afla într-un stadiu critic al dezvoltării sale. Toţi suntem slabi în perioada de creştere, incapabili de mare lucru până la ora încercării. Tânărul acesta se îngrăşase, ducea o viaţă prosperă, dar cea mai bună mâncare din lume nu e tocmai lucrul care să te pună la încercare. Doar te îngraşă, te întăreşte, aşa cum o face şi soarele. Adversităţile sunt cele care ne verifică structura; ele ne pun la încercare muşchii şi capacitatea de rezistenţă; aceasta ar trebui să se întâmple periodic. Altfel, nici un om nu poate fi cunoscut cu adevărat. Wilfrid nu-i promisese nimic lui lady Charlotte (avusese ea grijă ca acest lucru să nu se întâmple); fiind deci liber şi simţindu-şi inima cum bate mai vioi, se

îndreptă aproape încântat spre aceea de care nu putea scăpa. Ţiparul zvârcolindu-se în furca ţăranului şi, descoperind că oricât s-ar zvârcoli nu scapă, se strânge într-un nod în jurul dintelui ce îl fixează. La fel şi Wilfrid. Această comparaţie sugerează mai mult decât am vrut eu să spun, dar cei care se pricep la comparaţii vor înţelege cât se cuvine.

O găsi pe Emilia călare. „I-a dat oare Gambier lecţii?" se întrebă Wilfrid. Stătea dreaptă, într-o poziţie graţioasă şi, la apropierea lui, începu să se încline uşor spre el. Fără discuţie, salutul Emiliei era vrednic de al oricărei lady. În severa lui concepţie, acesta era stadiul pe care ea trebuia să-l atingă. O lady înnăscută, de la nivelul ei, avea şansa de a deveni o Zeiţă; iar rangul de lady era ţinta cea mai înaltă la care putea aspira Emilia. Aşa judecă imaginaţia sentimentală starea de fapt, când fetele se află pe o treaptă inferioară. Emilia zâmbi, întinzându-i amândouă mâinile. El îi dădu doar una, înclinându-şi capul cu amabilitate, prea încurcat însă pentru a putea face pe cavalerul cu toată dezinvoltura. După ce primi salutul căpitanului Gambier, lady Charlotte se apropie de calul Emiliei dintr-o parte, spunând:

— Haide, ţine-te de mâinile mele şi sări jos.

— Nu, răspunse Emilia, am venit numai să-l văd.

— Dar ai să-l vezi şi pe el, şi pe mine pe deasupra, dacă stai mai mult.

— Îmi închipui că a promis să se întoarcă devreme, interveni Wilfrid.

— Atunci o vom însoţi călare, spuse lady Charlotte. Nu ne ia decât cinci minute. Am să poruncesc să ţi se pregătească un cal.

Zâmbi şi îl îndepărtă politicos pe căpitan, luându-l cu ea la grajduri.

În timp ce-l privea pe Wilfrid, în obrajii Emiliei apăru, doar pentru o clipă, o gropiţă tremurândă de îngrijorare. Spuse şovăitor:

— Cred că şi ei doresc să fie ca noi.

— Singuri? aproape că strigă Wilfrid.

— Da; de aceea l-am adus cu mine. Mă însoţeşte oriunde vreau.

— Cred că te înşeli.

— Nu, ştiu sigur.

— *El* ţi-a spus?

— Nu, domnul Powys.

— Ţi-a spus că lady Charlotte…

— Da. Nu este, dar a fost. El a folosit cuvântul acela… nu există nici un alt cuvânt care să-l înlocuiască… a spus „iubita lui”. Vai, Doamne!

Emilia îşi ridică braţele. De la cele mai joase tonuri, vocea i se înălţă brusc într-un ţipăt. Alunecă din şa, iar Wilfrid o prinse în braţe. În inima lui era furtună, tulburat în două chipuri, zbuciumându-se între mânie şi dragoste. O strânse puternic.

— Eu sunt?… Eu sunt? şopti el.

— Iubitul meu! murmură Emilia.

Era din nou sclavul ei.

Pentru că Emilia era ceva care îi apar ţinea în mod absolut. A lui din rădăcini, de la primul mugure de conştiinţă. Ea era în plină floare şi nimeni nu putea să arate spre ea, spunând: „Acolo mi-am lăsat eu semnul.”

(Doamnelor, dacă veţi consimţi să fiţi comparate cu un fruct, va trebui să suportaţi aceste observaţii şi veţi merita cu adevărat această stigmatizare. Dacă vreţi să zâmbiţi pe seama bărbaţilor, pentru că vă adoră ca produse vegetale, veţi culege ceea ce semănaţi.)

Lady Charlotte şi căpitanul s-au întors călare, după cum se stabilise. Grupul s-a pus curând în mişcare de-a lungul drumurilor de ţară, în galop lejer; când intrară pe pământul cu desişuri de muri şi dumbrăvi de stejari al unei comune, amazoana tâşni înainte. Emilia o urmări atât de atent cu privirea, încât nu observă un pârâiaş roşietic curgând prin argilă, cu maluri tivite galben, aproape de duritatea cărămidei. Trecu peste el, dar

cu preţul unei scuturături la care făcu faţă sprijinindu-se în frâul calului, inconştientă de ceea ce se întâmplă cu un cal îndemnat astfel. Wilfrid se uită să vadă dacă îi reuşise săritura şi se mulţumi cu atât. Gambier îşi îndemna mârţoaga pentru ca să se poată menţine pe un respectabil loc secund. Lady Charlotte se întoarse brusc în loc, strigând:

— Prindeţi iapa! şi galopă înapoi la Emilia, care căzuse într-un hăţiş de mure.

Descălecând repede, întrebă:

— Copila mea, nu eşti rănită?

— Deloc. Emilia clipi.

— Nu te-ai speriat?

— Deloc, şopti ea sugrumat.

— Eşti curajoasă. Hai, ridică-te. Spune-mi de ce ai venit la noi în dimineaţa aceasta. Repede. Fără să te mai gândeşti.

— Pentru că voiam ca Wilfrid să o vadă pe sora lui, Cornelia, veni răspunsul fără şovăială, aşa cum i se ceruse.

Emilia fugi drept la Wilfrid, care se apropia, şi cum, după obiceiul ei, amândouă mâinile îi erau întinse spre el, ca să-l asigure că este întreagă şi să-i întâmpine îmbrăţişarea, uitând de instinctele trezite de deprinderile de călărie, picioarele i se încurcară; se împiedică şi căzu la pământ cu o bufnitură, făcând o figură foarte prostească şi foarte jenată, poate pentru prima oară în viaţă.

— Sus, domnişorico! spuse lady Charlotte, sprijinind-o de cot. Acum, sir Wilfrid, ne despărţim aici; şi să n-o descurajezi, acum că a căzut de pe cal, cu vreo „atenţie asiduă” sau cu precauţii exagerate. Sunt sigură că-şi va lua ea cât are nevoie. Căpitanul Gambier, dacă socoteşte că mi se cuvine o escortă, se poate oferi.

Căpitanul, luat prin surprindere, se înclină şi se refugie într-un şuvoi de banalităţi. Wilfrid nu avea deloc o culoare sănătoasă.

— Tu te întorci? se bâlbâi el, nu fără o nuanţă de reproş îndreptăţit.

— Da. Probabil că vei trece din nou călare pe la noi, într-o zi sau două? Căpitanul Gambier mă va conduce, protejându-mă de admiratorii sălbatici care mişună prin regiunea aceasta, dacă l-am înţeles bine.

Emilia fu ajutată să se urce în şa. Lady Charlotte sări pe calul ei fără sprijin. „Pa-pa!”, făcu ea semn cu degetele pe buze. Apoi perechile se despărţiră; una porni pe drumurile înverzite, cealaltă se pierdu printre dealurile albastre.

Viaţa la Brookfield

După cum era de aşteptat, bârfa era în floare în legătură cu alegerea unei tovarăşe de viaţă de către Parlamentul din comitatul lor. Cornelia îşi pusese surorile într-una din cele mai plăcute încurcături posibile. Ea nu îşi spusese încă ultimul cuvânt. Se presupunea că domnişoara consideră de datoria ei să-şi amâne hotărârea pentru o vreme… În familie circula zvonul că sir Twickenham îi apreciază această ezitare şi că doreşte să fie cunoscut foarte bine înainte de a fi definitiv acceptat. Când le vizitau surorile Tinley, aflau că acceptarea ofertei baronetului de către Cornelia era îndoielnică. Surorile Copley, pe de altă parte, înţelegeau foarte clar că se şi hotărâse în favoarea lui. În urma disensiunii amicale dintre familiile Copley şi Tinley, fiecare din ele mai făcea o vizită, oferind astfel domnişoarelor de la Brookfield o nouă ocazie să analizeze stadiul ce tocmai fusese depăşit. Arabella luă asupra ei duelul cu Laura Tinley aproape în întregime, cu dispreţul pe care l-ar fi avut un tânăr de condiţie întors de la colegiu în faţa unui sătean de stare modestă, cu care se întâlnea în poiană, pe când erau copii.

— S-au văzut de multe ori înainte de… de cererea în căsătorie? se interesă Laura; şi râzând, adăugă: Era gata să zic „bombă”.

— Te rog să nu te reţii dacă o anumită expresie ţi se pare potrivită, răspunse Arabella.

— Dar s-au întâlnit prin vecinătate, nu-i aşa?

— S-au întâlnit prin vecinătate.

— La Richford?

— Şi la Richford.

— Noi ne-am gândit că s-a întâmplat pe neaşteptate, dragă; de aceea.

— De ce nu, mă rog?

— Poate că cele mai bune lucruri sunt tocmai acestea, e adevărat.

— Ne feliciţi pentru obţinerea unui favor?

— El este cel care trebuie felicitat, serios. Normal. Când va lua o hotărâre, te rog să mă anunţi imediat, te implor, pentru că… ei bine, eu nu cred, ca alţii, că ar fi în joc o altă legătură, sau făgăduinţă – nu cred, şi am spus-o.

Ridicându-se la plecare, Laura Tinley reluă subiectul:

— Foarte ciudat! Eşti informată, desigur, că omul acela sărman, organistul nostru – ar trebui să spun al vostru – care arată (pe domnul Sumner l-am auzit zicând, o expresie minunat găsită!) „de parcă ar fi fost gentleman într-o altă lume şi pe lumea asta a rămas doar stafia unui gentleman” – într-adevăr unul dintre cele mai inteligente lucruri pe care le-am auzit! Dar şi el este inteligent! – Barrett îl cheamă, Barrett, şi încă un nume de muzician, parcă Haendel, dacă nu mă înşel. Vreau să spun, un nume care sună cunoscut. Ei bine, omul a renunţat total şi neaşteptat la slujba sa.

— Funcţia sa, spuse Arabella.

Nelăsând să-i scape nici un semn vizibil de surpriză, făcu o pauză, apoi continuă:

— Da. Cred că nu ne vom da consimţământul ca ea să preia postul.

Pe fa ţa Laurei se putea vedea că replica adversarei ei o cam luase cam prin surprindere.

— A! Te referi la micuţa voastră domnişoară Belloni?

— Nu te gândeai la ea?

— Când? întrebă Laura, ruşinos de zăpăcită.

— Când ai făcut aluzie la locul vacant al domnului Barrett.

— Câtuşi de puţin.

— M-am gândit că te refereai la avansarea ei într-o asemenea poziţie.

— Trebuie să mărturisesc că nu m-am gândit.

— Atunci la ce se referea ciudăţenia?

— Ciudăţenia?

— Remarca ta a fost prefaţată de exclamaţia „Foarte ciudat!”

Se vedea limpede că vigilenţa Laurei fusese înşelată de Arabella. Se grăbi să o complimenteze pentru bunăvoinţa faţă de Emilia, punând astfel, pentru moment, arma la loc în teacă; se mulţumi cu satisfacţia unei observaţii făcute în clipa când intra doamna Chump. Auzi, timp de o secundă, vorbele acesteia şi rosti încet, cu un zâmbet de uimire:

— Irlandeză! – apoi ieşi – de unde Arabella deduse că ştia foarte bine ce erau silite să îndure domnişoarele de la Brookfield.

Cornelia ţinând una din notabilităţile comitatului – baronet şi proprietar al unei mari suprafeţe de pământ – în aşteptarea hotărârii ei de acceptare sau respingere a cererii: acesta era un fapt pe care surorile sale îl considerau semnul unei înalte politici şi numai la gândul acesta se simţeau mult înălţate; ele o încurajau fără să bănuiască, în ciuda agerimii lor, că ea alesese soluţia respectivă pentru un scop cu totul diferit de acela de a ridica prestigiul familiei. În schimb, domnul Pole se găsea într-o stare de uimire absolută şi vorbea despre baroneţi ca despre nişte făpturi aproape sfinte, în faţa cărora trebuie să cazi în genunchi şi să te rogi. Era un profan.

— Eu credeam, papá, spunea Cornelia, că femeile sunt acelea care fac o favoare atunci când îşi acordă mâna!

Era un punct nou de vedere pentru negustorul cel nesofisticat.

— Ce-ai spune dacă te-ar cere un prinţ, ei?

— Şi atunci aş zice că îmi cere favoarea de a-i acorda mâna mea.

— Oh! exclamă domnul Pole, cu vocea unui om nesigur pe propria judecată.

Totuşi, seninătatea răspunsului Corneliei nu rămase fără efect asupra lui. Întotdeauna îşi

considerase fetele nişte fiinţe ieşite din comun şi născute a fi distinse. „Poate are în vedere vreun lord”, deduse el. Era de alt-fel iluzia sa perpetuă că semeaţa judecată feminină are întotdeauna în vedere scopul de a atinge un obiectiv concret. Nu era nici pe departe un expert în materie de tinere doamne.

— Stai de vorbă cu ea, îi spuse el lui Wilfrid.

Wilfrid auzise de la Emilia că în spatele seninătăţii Corneliei se ascunde o mare tensiune; lacrimi vărsate noaptea pe pernă şi lungi stări de veghe. Emilia o surprinsese plângând şi, deşi nu făcuse nici o confidenţă, pe impozanta domnişoară o copleşise o asemenea slăbiciune, încât s-a lăsat în voia plânsului când Emilia a îmbrăţişat-o. Cerându-i ajutorul lui Wilfrid, Emilia îi povesti scena; iar el, cu prostia bărbatului, făcu surorii lui o aluzie la întâmplare, fără să se gândească ce semnificaţie avea pentru Cornelia faptul că el aflase.

— De ce eziţi şi nu ne dezvălui şi nouă, tuturor, ce intenţie ai? începu el.

— Nu sunt pregătită, spuse Cornelia cu vocea umilinţei, de la înălţimea staturii ei impunătoare.

— Din nou unul din răspunsurile tale de oracol! Eşti pregătită să fii deschisă în acţiunile tale?

— Sunt gata de orice sacrificiu, Wilfrid.

— Căsătoria cu un om de rangul lui este oare un sacrificiu?

— Nu pot să-l părăsesc pe papá.

— De ce?

— Este bolnav. El nu vorbeşte de asta, dar e bolnav. Se comportă straniu. Nu ştii la ce să te aştepţi.

— Te referi la vechea prietenă care se află la el în casă?

— Nu-i vorba de asta. L-am observat. Mintea lui… papá are nevoie de supraveghere.

— Şi când ai făcut această descoperire?

— Când eşti nefericit, ţi-este poate dat să vezi cu mai multă claritate.

— Nefericit! Deci din cauza lui nopţile tale se transformă în lacrimi?

Cornelia îşi strânse buzele. Ghici că trădătoarea ei se bucură într-o mare măsură de încrederea lui Wilfrid. Curând după aceea se duse la Emilia, al cărei secret se dezvălui imediat în faţa bănuielii. Cornelia nu avea de gând să-şi pună degetul acuzator pe rană sau să discute direct. Avea acel profund respect al sentimentalului pentru numele şi noţiunea de dragoste. I se adresă Emiliei pe ocolite, îndemnând-o să fie atentă cu sentimentele ei, spunându-i că există un singur mod de a testa adevărul asigurărilor unui bărbat şi anume dacă se căsătoreşte cu tine. Ceea ce, în cazul în care eşti săracă, este un test aproape indiscutabil. Emilia căzu pe gânduri. Auzise că iubiţii pot fi necredincioşi. Ei bine, atunci desigur nu sunt ca iubitul ei! Cornelia încheie ceea ce considera a fi o datorie şi plecă, în timp ce Emilia se gândea: „Mă întreb dacă el mi-ar putea fi necredincios” şi îşi provocă singură şocuri viclene, dureroase, pe jumătate plăcute, străduindu-se să-şi închipuie o atare imposibilitate.

Se găsea în această stare când apăru doamna Chump care, strecurându-i în mână o liră, îi spuse:

— Ţine, asta-i pentru tine, micuţă Belloni! Simţ c-ai zis că oi fi vreo zgârie-brânză şi zgârcioabă. Pole mă ţine fără bani, dinadins. Şi io, care nu-s om dacă nu mă ştiu cu punga plină, aşa că vezi, habar n-am ce mişcă pân casă, nu ştiu nici juma’ cât ştiu putorile-alea de la bucătărie. Ia spune-mi, deci, mititico, se căsătoreşte Arr’bella cu domnu’ Nimini? Şi Cornelia se mărită sau nu cu sir Tickleham? Da’ domnu’ Wilfrud şi lady Charlotte Chill’nworth? Pen’că, draga mea, uite, Arr’bella e tăioasă, ce să-ţi zic, ca un vânt de ianuarie (după ăsta ţipa Chump de grija corăbiilor, bietu’ de el – stătea în genunchi lângă pat într-un cămeşoi lung

de noapte, că-l făcea de două ori pe cât era!), îi sunt ca un cui în coastă la orişice cuvânt al meu şi mi-arată că vorbesc în pustiu. Şi Cornelia – zici că-i un batog înfipt în coadă: „Doamnă Chump, vă rog să nu vă închipuiţi nimic despre mine.” Aşa că-i zic: „Cornelia, draga mea! Tu crezi acu’ că Chump s-a căsătorit cu bucătăreasa lui de mă tratezi aşa? Pen’că tata”, aşa-i zic, „era angrosist de carne de porc şi eu eram o femeie fină, plină de noblesuri şi Chump o băşicuţă răsuflată de bărbat.” Aşa c-atunci zice: „Doamnă Chump, eu nu plec urechea la nici o bârfă; aştept acelaşi lucru din partea dumitale.” Iar domnul Wilfrud, dragă, mai că mă face praf de râs. Şi Ad’la mă ia şi mă suceşte ca să nu po’ să văd ce mă enteresează; şi nu e nimini alta decât tine, mititico, care să mă ajute şi pe mine şi dac-o să faci asta, o să afli şi cum foşneşte bancnota.

Doamna Chump plescăi din limbă. Emilia îi dădu banii înapoi.

— Eşti o proastă! spuse doamna Chump. Pumnul strâns e bun pentru bătaie şi rău la prietenie. Ştiai asta? Deschide-ţi mâna.

— Scuzaţi-mă, insistă Emilia.

— Bah! Ia banii, că de nu o să zic că şi tu eşti în cârdăşie să te joci de-a baba oarba cu mine în lume. Ia-i!

— Nu am nevoie de ei.

— Poate că nu-i destul?

— Nu vreau nici un ban, madam.

— Madam, dracu’ să te ia! O să-ţi zic nenorocită de străină.

Emilia plecă, evitând o salvă de ameninţări teribile.

Dintr-un anume motiv, impenetrabil pentru ea, Emilia dorea să fie singură cu Wilfrid şi să-i pună o întrebare. Nu alta, de fapt, decât testul infailibil. Nu că dorea să se mărite, ţineţi cont de asta. Dar un anume lucru auzit de ea (uitase ce era, exact) o tulbura, iar joaca ei recentă cu senzaţia de durere,

în excesul ei de fericire, o făcea să fie vulnerabilă. Inima îi era mai slabă şi palpita, de parcă i s-ar fi frânt o aripă. Se gândea: „Dacă aş putea sta, sprijinindu-mă de el numai o oră! Inima mea şi-ar recăpăta vigoarea.” Pentru că descoperi că atunci când inspira adânc, deodată, din motive pe care nu şi le putea explica, inima ei părea să se oprească, să se frângă şi să se scufunde, ca un val în bătaia vântului. O dată sau de două ori, în străfulgerări de teamă, se gândi: „Ce e asta? E oare o boală care precede moartea?” Ieşi din casă posomorâtă, gândindu-se cât de întunecată i se va părea lumea lui Wilfrid, dacă moare ea. Culese flori, apoi îşi reproşă că le culesese. Încercă să cânte. „Nu, nu până nu reuşesc să rămân singură cu el”, îşi spuse, şi se opri din cântat. O umbră îi întunecă mintea, ca o pâclă primăvăratică întunecând strălucirea lui mai. „Dacă îmi pierd darul şi nu mai pot cânta, mă va mai iubi, oare, nenorocita de mine?”

Pu ţin mai târziu se întâlni cu el prin casă.

— Hai să ne întâlnim diseară, îi şopti ea.

Spiritul de aventură sentimentală al lui Wilfrid nu putea niciodată fi luat prin surprindere:

— În pădure, lângă pin, la nouă, răspunse el.

— Nu acolo, spuse Emilia, pentru care locul acela era dezolant şi sumbru de când fusese martoră la tristeţea Corneliei. Este prea liniştit; ce-ar fi, acolo unde cade apa? Lângă o apă zgomotoasă, nu poţi să fii nefericit.

Wilfrid chibzui, şi se fixă asupra stăvilarului Wilming.

— Vom sta acolo, iar tu ai să-mi cânţi. N-am să iau masa acasă, pentru ca să nu băn…, ăă, să nu-şi închipuie ceva. Aşaa! Şi vrei foarte mult să fii cu mine, fetiţa mea? Cine sunt eu?

Îşi aplecă spre ea capul.

— Iubitul meu.

Wilfrid îi strânse mâna cu înfocare, pe jumătate îndoindu-se dacă nu cumva felul în care pronunţase cuvântul suna prea îndrăzneţ.

— Nu este încântător, o întrebă, ca noi să fim aşa unul cu celălalt şi nimeni să nu ştie nimic?

Şi ea gândea la fel; zâmbi fericită, promiţând să păstreze secretul, dacă aşa voia el, de dragul continuării unei vieţi atât de minunate.

— Tu, tu vei avea o întâlnire cu căpitanul Gambier, iar eu cu lady Charlotte Chillingworth, spuse Wilfrid. Cum îndrăzneşti să-ţi dai întâlnire cu căpitani de husari? şi îi îndoi degetele uşor, răsfăţând-o.

Zâmbetul Emiliei rămase neschimbat. Wilfrid plecă, încredinţat că ea nu înţelesese ultima parte a lecţiei pe care i-o dăduse. Tocmai îl jecmănise pe tatăl său de o sumă considerabilă de bani, nu înainte de a-l asigura că este curtezanul oficial al lui lady Charlotte Chillingworth; în plus, se pusese într-o lumină favorabilă în faţa doamnei Chump, imputându-le surorilor sale că nu percepeau calităţile văduvei. Suma era imprudent de mare. Domnul Pole nu înţelese bine când o auzi. Chiar şi la repetarea sumei, făcu: „Ei?” de două sau de trei ori, cu privirea în gol. Cifra îi fu pronunţată distinct în ureche şi atunci răspunse:

— Ah!… da! Voi, tinerii, aveţi nevoie de bani; vă trebuie neapărat, presupun. Din măruntaiele pământului, din înaltul… Eşti sigur că nu-şi bat joc de tine, acolo?

Wilfrid înţelese că făcea aluzie la Stornley.

— Cred că nu trebuie să te temi câtuşi de puţin de una ca asta, sir.

La fel gândi şi tatăl său, după ce îl cercetă pe tânăr, care avea o ţinută bărbătească, un aer înfloritor şi deloc naiv.

— Bine, dacă în privinţa asta totul e în regulă… oftă domnul Pole. Desigur, tu trebuie să ştii întotdeauna că banii sunt bani. Aş dori ca surorile tale să nu-şi piardă timpul, aşa cum o fac. Timpul valorează mai mult decât banii. Ce sumă?

— Ţi-am spus, sir, doresc… este vorba de iaht, ştii, şi de o mulţime de note de la furnizori, care

nu-s deloc plăcute dacă zac prea mult:… aproximativ… poate că ar fi mai bine dacă ţi-aş spune suma rotundă. Să zicem că scrii un cec de opt sute. Câteva luni de aici înainte nu voi avea nevoie de alţii. Dacă însă consideri că este prea mult…

Domnul Pole îşi ridicase capul, fără să spună nimic. Buzele şi sprâncenele îi erau rigide şi părea să facă nişte calcule. Wilfrid rămase în aceeaşi poziţie timp de un minut sau chiar mai mult; apoi, puţin înciudat, începu să se mişte încolo şi încoace. Moştenise o mare antipatie faţă de discuţiile băneşti şi îl irita să vadă cum cea de faţă se prelungeşte în mod inutil.

— Să vin altă dată la tine în legătură cu această afacere, sir?

— Nu, nici nu te gândi! exclamă tatăl său. Ai de gând să mă ţii o veşnicie cu problema asta deasupra capului? Opt sute ai zis? Mormăi: salariul unui şef de birou după douăzeci de ani de vechime neîntreruptă. Opt: de două ori patru – asta-i socoteala exactă.

— Vrei să-mi trimiţi cecul la Londra cu o scrisoare? spuse Wilfrid, impacientat.

— Ţi-l voi trimite într-o scrisoare, consimţi tatăl său.

Atunci, Wilfrid se răzgândi:

— Pot să-mi iau un scaun, totuşi, şi să aştept acum.

— Ne scuteşte de orice încurcături, dacă îl trimit.

— Doreşti mai întâi să vezi dacă poţi să-ţi permiţi, sir?

— Doresc să te văd pe tine că ai mai multă minte, cu blestematul tău de „permiţi”. Ce ştii tu despre registrele bancherilor?… Conturile bancherilor?

Domnul Pole îşi pescui carnetul de cecuri dintr-un sertar şi scrise numele lui Wilfrid şi suma, rupse fila şi i-o aruncă.

— Ţine, eu am scris-o astăzi. Să nu o încasezi decât peste o săptămână. Se frecă grăbit pe frunte, împingând câte o hârtie de ici, colo, pentru a le alinia într-o ordine meticuloasă pe toate.

Wilfrid îl părăsi, gândindu-se: „Dragul de el! De-sigur, el are întotdeauna intenţii bune, dar cred că la mijloc e vorba şi de o umbră de avariţie, probabil un semn al bătrâneţii care se apropie. Sper să trăiască încă mulţi ani!”

Wilfrid se plimba prin grădină, imaginându-şi poate că meditează, aşa cum îi ajută să creadă pe oamenii neînsemnaţi roiurile lor de senzaţii, când apăru deodată Cornelia în mare grabă, spunând:

— Vino cu mine la papá, îi este rău. Mi-e teamă că va avea un atac.

— De-abia m-am despărţit de el şi era sănătos tun, zise Wilfrid. Ai şi tu o manie.

— L-am găsit respirând greu în jilţul lui, la nici două minute după ce ai plecat. Dragul meu, se află într-o stare critică!

Wilfrid se întoarse la tatăl său, care îl întâmpină vioi: „Ei?”; însă masca alunecase jumătate şi, pentru prima oară, Wilfrid observă că era un om bătrân.

— Ai trimis să mă cheme, sir?

— Fetele încearcă tot timpul să mă convingă că sunt bolnav – asta-i tot, îi răspunse domnul Pole. Vocea îi era potolită; întorcându-se însă spre Cornelia, se aprinse: E absurd să-i spui unui om care conduce nişte afaceri ca ale mele că ai remarcat de multă vreme că se comportă ciudat! Stai liniştită, draga mea copilă, ştiu că ai intenţii bune. Am să arăt foarte bine în ziua în care te vei căsători.

Această aluzie şi căldura lui neaşteptată provocară o ploaie de lacrimi din pleoapele Corneliei.

— Papá! Dacă mi-ai spune numai despre ce este vorba! se tângui ea.

O furie nervoasă păru să pună stăpânire pe el. Îi porunci să iasă din încăpere.

Ieşise deja, dar braţul lui rămăsese încă întins, iar tonul de comandă şi iritare nu-i dispărea de pe figură.

Wilfrid îl prinse de braţ şi i-l aşeză blând pe scaun, zicând:

— Astăzi nu eşti în forma cea mai bună, sir.

— Ce, ai înnebunit şi tu? îi răspunse domnul Pole. Ce ştii tu despre asta, de îmi spui că sunt bolnav? Duc o viaţă ordonată. Mănânc şi beau exact ca voi toţi, ceilalţi; şi dacă am câte-o durere de cap, mă năucesc toţi din familie strigând cât pot de tare că o să mor. Este al naibii de greu! Să ştii, domnule, este… Căzu într-o stare de slăbiciune.

— Ţi-ar prii un păhărel de coniac, îi sugeră Wilfrid.

Când reuşi din nou să-şi adune gândurile, domnul Pole acceptă, rugându-l pe fiul lui mai înainte de orice să ia măsuri pentru ca nimeni să nu intre în cameră până ce el nu va fi gustat din licoarea întremătoare.

La stăvilarul Wilming

Un semicerc de pajişte mai înălţată, umbrită de bătrâni arbori ornamentali, înconjura vuietul de ape, suficient de departe de vârtejul înspumat al cascadei pentru ca să se poată reflecta în oglinda liniştită a râului. Când ajunse în lunca râului, Emilia fu întâmpinată de un parfum pătrunzător şi subtil, care străbătea întunericul. Puţin mai departe, distinse strălucirea albă a stâlpilor stăvilarului şi cilindrul cenuşiu, sclipitor în lumina lunii. La est, în stânga ei, în spatele unui cedru, luna sfărâmase cătuşele unui nor gros şi lucea printre zăbrelele cedrului, într-o moliciune gălbuie şi ceţoasă; prima revărsare de lumină părea aur roşcat, apoi, zvârcolindu-se şi sforţându-se într-o mulţime de licăriri, se aşternea asupra fermecătorului întuneric catifelat, de-a lungul malurilor de lemn. Cu forţa deplină a unui suflet tânăr, a cărui experienţă de frumuseţe văzută era acum confruntată cu o frumuseţe nici măcar imaginată, Emilia rămase în contemplarea fabulosului peisaj. După care se aşeză liniştită, aşteptându-şi iubitul.

Wilfrid întârzie zece minute. Ea nu-l auzi decât atunci când deja îngenunchease lângă ea.

— Ce reverie! spuse el pe jumătate gelos. Nu este încântător aici?

Emilia îi strânse mâna, fără însă a-şi întoarce faţa spre el, aşa cum făcea de obicei. El interpretă gestul drept timiditate şi o încurajă prin exclamaţii uşoare şi o tandreţe expansivă.

— Aş vrea să nu fi venit! murmură ea.

— Spune-mi de ce, o întrebă înconjurându-i talia cu un braţ.

— De ce m-ai lăsat să te aştept?

Wilfrid îşi scoase ceasul din buzunar; dădu vina pe incidentul care îl reţinuse şi adăugă că era vorba

numai de câteva minute.

Ea păru să fi trecut peste accesul de proastă dispoziţie.

— Eşti aici, în sfârşit. Lasă-mă să te ţin de mână, să mă gândesc şi să păstrez tăcere.

— Poţi să mă ţii de mână, să te gândeşti şi să păstrezi tăcerea, draga mea fată, dacă îmi vei spune mai întâi ce te frământă.

Emilia îl privi drept în ochi, zâmbind.

— Te-a supărat cineva? exclamă el.

— Nimeni.

— Atunci primeşte porunca stăpânului tău de a-l săruta.

— Am să-l sărut, spuse Emilia şi o şi făcu.

Sărutul acesta l-ar fi putut potoli pe un stăpân autoritar, nu însă pe un îndrăgostit pretenţios. Dar înţelese că trebuie să aibă răbdare, ca iubit sau ca stăpân, pentru că o făcuse să-l aştepte; se aşeză deci lângă ea şi o lăsă să-i strângă uşor mâna, încercând să-i ghicească gândurile în timp ce ea asculta zgomotul stăvilarului şi privea contururile strălucitoare ale codrului.

În sfârşit, după ce respiră adânc a nu ştiu câta oară, spuse:

— A trecut. De ce ai întârziat? Dar acum nu mai contează. Să nu mă mai laşi niciodată să te aştept. În asemenea momente mă simt atât de mult în puterea lui. Vreau să spun, dacă sunt într-un loc în care se aude apă căzând, sau tunetul.

Wilfrid îşi mască dezorientarea totală printr-un zâmbet mângâietor; nu fără a simţi un respect crescând faţă de singura persoană care îl putea face să sufere, conştient de propria lui neghiobie. Vedeţi, el nu era un încrezut.

— Germanul acela! îl lămuri Emilia.

— Bătrânul tău maestru de muzică?

— Aş vrea să fie aşa, cât n-aş da să fie aşa! De el m-aş elibera repede. Nu ţii minte? Ţi-am vorbit despre omul acela înfiorător. El este pentru mine ca un înger negru, fiindcă nici o muzică nu e ca a

lui! Şi este german! Ţi-am povestit cum l-am visat prima oară şi după aceea în fiecare noapte, cu regularitate, după ce am discutat cu tata despre nemţii lui negri-galbeni, omul acela venea deasupra pernei mele şi mă silea să-l numesc Maestru, Maestru. Şi chiar este. Cel puţin aşa-l simt, ca pe stăpânul sufletului meu, care îşi bate joc de mine, făcându-mă să-l divinizez în ciuda urii mele. Am venit aici gândindu-mă numai la tine. Am ascultat apa ca pe o măreaţă simfonie. Am început să visez la muzică. În asemenea momente sunt în puterea lui. Nu este nimeni ca el. Ca să mă eliberez de sub vraja lui, ar trebui să detest muzica. Cum aş putea să o fac? El este Zeul muzicii.

Wilfrid îşi aminti abia acum de unele aluzii ale ei la acest rival, care până în acel moment îl lăsase indiferent. Vinovate de gelozia spirituală a lui Wilfrid din acele clipe erau atât peisajul încântător din jur, cât şi susceptibilitatea lui în faţa unei exagerări sentimentale şi noul farmec misterios al Emiliei, semănând cu o geană de lumină, semn al unei viitoare splendori depline a fetei.

— Numele lui? o întrebă Wilfrid.

Buzele Emiliei au început să pronunţe a doua literă a alfabetului, dar numele a rămas nepronunţat.

— De ce trebuie să-l ştii? Acum, că eşti aici, îl alungi. Lucrul cel mai drăguţ este, râse ea, că sunt sigură că *tu* nu îţi vei aminti nici una din lucrările lui. Aş vrea să reuşesc… nu este vorba de amintirea lui, dar pare să fie pretutindeni în jurul meu, sus în văzduh, iar atunci când toţi arborii freamătă împreună… tu îl alungi, iubitul meu!

Felul în care Emilia încheie brusc propoziţia suna ca o întrerupere a muzicii; pentru Wilfrid, avu efectul unei surprize măgulitoare.

Apoi continuă:

— Iubitul meu englez! Eu sunt ca Italia, în lanţurile acelui german, iar tu… dar nu, nu, nu, nu!

Comparaţia nu este bună, pentru că germanul meu nu este o brută. I-am văzut portretul într-o vitrină: părul îi arăta ca bătut de vânt şi părea să audă cu ochii; fruntea îi era încruntată aşa. Uită-te la mine, să vezi. Aşa!

Emilia îşi ridică părul de pe tâmple, lipit de cap, şi îşi încruntă sprâncenele.

— Nu te face deloc mai frumoasă, comentă Wilfrid.

— Aici e diferenţa! suspină Emilia. El vede îngeri şi heruvimi şi zâne şi spiriduşi şi diavoli; sau îi aude: ei se înfăţişează înaintea lui, venind de departe, învăluiţi în muzică. Vin şi la mine câteodată. Numai câteodată, atunci când îmi simt capul în flăcări. Iubitul meu!

Wilfrid o sărută. Ea îi întâmpină sărutul cu toată fiinţa şi, la rândul ei, îl sărută candid. După aceea, îi spuse cu un oftat:

— Să nu mă săruţi mult.

— De ce nu?

— Nu!

— Ia uită-te la mine.

— Am să mă uit la tine. Numai să mă ţii de mână. Vezi, luna se face mai albă. Apa aceea este ca o baltă cu şerpi care se luptă să iasă de acolo şi se rostogolesc şi curg la vale cu capul înainte. Pot să le văd capetele lungi şi turtite, ochii, aproape şi pieile. Nu, iubitul meu, să nu mă săruţi. Mă tulburi.

Wilfrid nu voia să renunţe la avantajul lui, iar tonul adânc şi blând al protestului său a fost deosebit de melodios şi convingător. Ce avea împotrivă dacă o aducea pe pământ, smulgând-o rivalului său din suflet? Atunci va fi a lui şi numai a lui. Sentimentul său de îndrăgostit se transformase într-o gelozie violentă faţă de germanul cel trufaş. Dar Emilia îi răspunse:

— Eşti şi mai mult în inima mea atunci când îţi ating doar mâna şi mă gândesc. Când mă săruţi, parcă aş intra într-un nor şi faţa ta dispare.

— Da, da, răspunse Wilfrid, bucuros să susţină discuţia în continuare, la gândul posibilelor roade. Dar trebuie să te supui sărutărilor, draga mea. Va trebui să o faci.

Ea îl privi întrebătoare.

— Vreau să spun, când te vei căsători.

— Dar *când* o să mă iei în căsătorie? întrebă ea.

Moştenitorul de drept al casei Pole clipi probabil în acel moment mai prosteşte decât au făcut-o vreodată ceilalţi muritori, în situaţii similare. Stăpânindu-şi uimirea şi arborând un zâmbet, observă:

— Când? Te şi gândeşti la acest lucru?

Primi răspunsul pe un ton liniştit, care întărea cu atât mai mult ideea:

— Da.

— Dar eşti încă prea tânără şi vei pleca în Italia, ca să înveţi la şcolile de acolo. Ţi-ai lua cu tine soţul, aşa ai face? Ce s-ar întâmpla cu bietul de el?

— Dar *tu* nu eşti prea tânăr, îi răspunse ea.

Wilfrid era de aceea şi părere.

— N-ai putea veni în scumpa mea Italie cu mine?

— Imposibil! Cum? În postura de codiţă? râse Wilfrid dispreţuitor.

— Te-ar iubi şi pe tine, spuse ea. Acolo sunt oameni aşa de calzi! Hai, vino! Spune că vei veni, iubitul meu. Trebuie să învăţ. Dacă nu fac asta, mă vei dispreţui. Ce altceva aş putea aduce la picioarele tale, dragul meu, dragul meu! Dacă nu fac asta?

— Imposibil! repetă Wilfrid, agăţându-se de acel cuvânt.

— În cazul ăsta voi renunţa la Italia!

Până atunci, nu fusese ipocrit cu această fată uluitoare. Iată însă că devenise dificil să se descurce altfel. Nu-i venea să creadă că aşa, pe neaşteptate şi prin intervenţia unor factori inexplicabili lui, ajunsese într-o situaţie serioasă. Atitudinea şi tonul Emiliei îl treziră la realitate.

Mâinile ei se încleştaseră; pe faţă i se puteau citi toate lucrurile la care ea considera că renunţă pentru el.

— Aşa ai face, adevărat? murmură el.

— Aşa voi face!

— Şi să fii cu trup şi suflet englezoaică?

— Să fiu a ta!

— A mea?

— Da, din acest moment.

Tot ce era mai bun în Wilfrid se trezi acum la viaţă, nu însă înainte de a-i atinge buzele, sceptic, descoperind că sunt reci, de parcă focul lor ar fi fost consumat de ceea ce pronunţaseră. Simţi că nu este vorba de o dragoste animalică, ci de forţa unui suflet atras spre el; uitând de fundamentul ipocrit de la care plecase, spuse:

— Cât de mândru voi fi de tine!

— Voi veni cu tine în bătălie, răspunse Emilia.

— Micuţa mea! Nu ţi-ar plăcea să vezi cum mor indivizii ăia negri, nu-i aşa?

Emilia se cutremură.

— Nu, sărmanii de ei. De ce loviţi tocmai în ei? Omorâţi mai bine oamenii răi, tiranicele tunici albe! Dar să nu vorbim acum despre omorât oamenii. Mândru de mine? Dacă mi-ar sta în putere să reuşesc!

— Oftezi aşa de greu!

— Există ceva care mă face să mă simt ca o mică cerşetoare.

— Când eu îţi spun că te iubesc?

— Da, dar eu mă simt bogată numai atunci când pot dărui; şi acum, se pare că nu am nimic de dăruit – dacă am pierdut Italia!

— Dar îmi dăruieşti dragostea ta, nu-i aşa?

— Toată. Dar mi se pare că ţi-o dau în zdrenţe; arată ca o cerşetoare, ca o zi fără lumina soarelui.

— Crezi că voi avea impresia aceasta când te voi auzi cântându-mi, ştiind că această micuţă şi sprintenă arteziană de muzică este a mea?

Urmărind nişte raze obscure ale unui gând, Emilia întrebă:

— Nu se obişnuieşte ca bărbaţii să *îngenuncheze* înaintea femeilor? Adică, dacă le promit dragoste veşnică!

Wilfrid zâmbi curtenitor:

— Voi îngenunchea înaintea ta, dacă aşa doreşti.

— Nu acum. Ar fi trebuit s-o faci o dată, am visat; numai o dată, pentru o clipă, în Italia, atunci când toţi mi-ar fi strigat entuziasmaţi că le-am cucerit inimile. Îmi imaginam cum aş fi ieşit în evidenţă ca un lucru strălucitor într-o mulţime întunecată, spunând apoi: „Sunt a lui!”, arătând spre tine; mi-aş fi încrucişat braţele aşteptând să vii să mă iei.

În fa ţa acestui tablou, imaginaţia tânărului se aprinse şi imediat trânti o minciună specifică unui îndrăgostit; emoţia produsă la gândul gloriei ei poleia în culori încântătoare imaginea abnegaţiei fetei, care îl alegea pe el dintre toţi. Spuse:

— Te prefer aşa cum eşti.

Emilia se sprijini şi mai tare de el. Îşi fixară privirile asupra lunii, care acum ajunsese deasupra cedrului, şi era argint curat: argint pe iarbă, pe frunziş, pe ape. Iar spre apus, în partea cealaltă, se vedea un arc crepuscular, de un roz evanescent, ca şi cum un duh ar fi stat acolo, asupra soarelui învelit în giulgiu.

„Cel puţin”, gândea Wilfrid, „cerul şi frumuseţea acestei lumi sunt de acord cu alegerea mea.” Privi spre înălţimi, închipuindu-şi că avea curajul aproape senin de a se înfăţişa celor din familie cu Emilia la braţ.

Ea îi simţi braţul strângând-o visător mai tare şi spuse:

— Acum ştiu că mă iubeşti. Şi că mă vei lua aşa cum sunt. Nu-i nevoie să fiu chiar atât de săracă, până la urmă. Dragul meu! Dragul meu? Dincolo de tine, nu pot vedea nimic.

— Şi acesta e chinul tău?

— Încântarea mea! Plăcerea mea! De trăit, poţi trăi oriunde. Cum să aparţin eu Italiei, fiind a ta? Ştii, acuma, când tăceam amândoi, mă gândeam că râul acesta e istoria lumii, curgând prin faţa mea, cu regi şi regine, războinici împlătoşaţi, armate făcând larmă mare, bătălii şi mulţime de oameni de tot felul; cu magnifice apusuri purpurii şi femei îngenunchind în lumina lor. Ai văzut apusurile acelea nesfârşite, la şesuri? Eu le iubesc. Arată ca sângele vărsat pentru dragoste. Zgomotul apei şi parfumul verde şi umed mi-au revelat sute de imagini care păreau să mă îmbrăţişeze. Mă gândeam ce ar putea oare să trezească în mine muzica mai mult decât aceasta? Nu sunt la fel de bogată rămânând aici cu iubitul meu, în loc să zbor spre ţări străine, de care acum nu-mi mai pasă? Mă vei lua, deci, aşa cum sunt. Nu mă mai simt săracă.

Spunând aceasta, îi întinse amândouă mâinile.

— Da, spuse Wilfrid.

Ca şi cum ar fi fost surprins de ridicolul unui sunet aşa de slab, urmând după discursul ei pasionat, continuă cu un „Da!“ de adevărat bărbat şi adăugă:

— Oricum ai fi, tu eşti fetiţa mea scumpă; dragostea mea, numai a mea!

După ce vorbise, constată cu uimire că a şa şi simţea, consecinţă a puterii cuvintelor pronunţate.

Surprins, Wilfrid începu să cerceteze felul nou în care-i apărea ea. Greu de presupus că ar fi putut înţelege ceea ce sacrifica Emilia, din dragoste pentru el, prin renunţarea la Italia, aşa cum îl anunţase. Wilfrid avea o idee prea vagă despre acest sacrificiu şi, de vreme ce nu pretindea aşa ceva şi cum această renunţare presupunea o întrebare ciudată, enervantă, absurdă, el nu-i privea gestul cu ochi foarte buni. Ca stăpână a gândurilor sale, triumfurile muzicale posibile ale Emiliei erau nimbul ei de aur. Ca soţie, triumfurile de acest gen nu erau de conceput. Dar viitoarea lui soţie trebuia să-şi merite poziţia în virtutea unor

calităţi deosebite. Ce altceva avea Emilia, în afară de muzică? Sprâncenele arcuite puternic deasupra ochilor mari – o splendoare; ochii-i erau de o rară frumuseţe. Avea şi gură dulce, deşi buza superioară nu se remarca prin acea arcuire aristocratică de adorabilă mândrie, nici buza de jos printr-o înclinaţie şarmantă spre bărbia mică şi rotunjită. Faţa ei era ca un apus luminând o grădină de trandafiri, umbrită de aripile întinse ale unui vultur. O astfel de imagine colorată, vagă, exagerată îşi făcea Wilfrid despre ea. Insuficientă pentru a-l determina să n-o dispreţuiască pe Emilia, dacă ar fi început să se şuşotească pe seama ei; insuficientă şi pentru a-i alunga imaginea doamnelor elegante în atitudinile lor cele mai alese – momentele maiestuoase când, de exemplu, intră într-o adunare, sau toarnă ceai cu o perfectă evidenţiere a braţului, sau se reazemă de o sofa, inspirând omagiile unui cerc întreg de bărbaţi. Pe ce altceva se putea bizui această fată pentru a deveni unică? O inimă credincioasă; într-adevăr, avea o inimă loială şi o sinceritate absolută; o minte sensibilă, inteligentă şi vioaie. Promitea să fie o companie excelentă, în orice situaţie. Mai mult, îl fermecase. În ciuda impresiei lăsate anterior asupra lui de stângăciile şi „animalităţile” ei, Emilia se apropia, cu această putere a ei, niciodată exercitată voit, mai mult decât oricine altcineva, de ideea lui despre ceea ce înseamnă natură supraumană. Dar cum urma să fie privită atunci când, prezentată drept doamna Wilfrid Pole, ochii scrutători şi gurile bârfitoare vor începe să o foarfece?

Nu conta. O sărută şi viziunea lumii clevetitoare se estompă, dispărând cu totul. Oricum ar fi fost Emilia, el era primul ei far şi Wilfrid înţelese că arunca lumină asupra unui teritoriu preţios, neasemuit.

— Eşti a mea şi numai a mea, Emilia?

— Da, sunt numai a ta.

— Apa aceea parcă ar spune „pentru totdeauna”, murmură el, iar degetele Emiliei le strânseră pe ale sale.

Despre căsătorie nu se mai pomeni nici un cuvânt. Emilia avea, evident, inima împăcată; dorinţa specială a lui Wilfrid era ca ei să se căsătorească, fără însă să se simtă legat de o dată precisă. Putea promite eternitatea, dar se ferea să se oblige pentru a doua zi, la ora unsprezece.

Orele catifelate ale verii îşi luaseră zborul ca nişte porumbei albi de pe luna ce urca pe cer, iar îndrăgostiţii se îndreptară spre casă, în liniştea deplină ce-i înconjura; chiar şi zgomotul apelor scăzu, precum viaţa care se înfăşoară în somn. Sub lumina lunii, vedeau contururile cenuşii ale cedrului şi Noaptea, care se agăţa ca un liliac de bătrânele lui ramuri largi. Pajiştea ce înconjura căderea de apă lucea argintiu. În umbra ei se ascundea o lebădă. Aceste scene sunt ca nişte invitaţii pentru inimile îndrăgostiţilor, chemându-i spre Edenul la care aspiră; atunci când ceasul a zburat însă, ei simt acest lucru şi, din lumina palpitândă, ştiu că acolo se află tot ceea ce este mai bun în sufletul lor.

Întoarcerea domnului Pericle

În această perioadă reapăru şi domnul Pericle. Fusese, după cum spunea, „prin Paris, Torino, Milano, Veneţia, si prin Triest, peste Sömmering la Viena, în căutarea unei voţi”. Şi în nici o parte a continentului, le asigura el pe domnişoare prin declaraţii vehemente, nu găsise nici măcar una. Pretutindeni unul şi acelaşi orăcăit – ahi! Domnul Pericle se considera îndreptăţit să afirme că în Purgatoriu n-ar afla, în nici un caz, suferinţe mai mari după chinurile îndurate de el acum.

— Când nu sunt gâste, atunci sunt broaste, spunea domnul Pericle. Eu renunţ. Opera a murit? Cum? Pentru un timp; şi zâmbi apoi, aproape graţios, adăugând: Ea unde este? deoarece Emilia nu era prezentă.

Domnişoarele începură acum să întrevadă măreţie în devoţiunea grecului pentru muzică şi în călătoriile sale dezinteresate pentru a ajuta directorii de Opere prin descoperirea de mari talente. Intenţiile sale în legătură cu Emilia le încântaseră la culme. Tocmai se pregăteau să stabilească imediat planul de bătaie în cele mai mici amănunte când, auzind că în casă se află un alt bărbat, doamna Chump intră în cameră, pregătită să-l cucerească. Drept urmare, după scurta formulă introductivă, îşi dădu drumul:

— Bonjur, sir! Deci dumneata eşti domnu’ Paricle! Oho! Se vorbeşte că eşti un adevărat sultan! Nu în ce priveşte moravurile, sir. E foarte plăcut să bântui prin continent cu o groază de lachei pe urmele tale. Asta poa’ să-şi permită doar un burlac. Dar te întreb, sir, crezi că e cinstit că sărmanele fete trebe să stea p-acasă?

Domnişoarele de la Brookfield, la care se făcuse această aluzie atât de mizerabilă, au apelat din nou la puterea lor de stăpânire, izvorând din simţul înalt al martiriului.

Domnul Pericle nu îi răspunse doamnei Chump în nici un fel. Se întoarse spre Adela, întrebând tare:

— Ţine este persoana aţeasta?

La începuturile luptei lor de rezistenţă împotriva doamnei Chump le-ar fi făcut plăcere să audă orice jignire publică la adresa ei; în stadiul actual însă, mândria le silea să o apere.

— Prietena noastră, răspunse Arabella, reproşându-i astfel impoliteţea, iar sora ei o aprobă.

„Putem să evităm dezvăluirea faptului că în *propria noastră* opinie suntem slabe, oricare ar fi lucrul ce ne provoacă degradarea", comentaseră ele în cursul unei întruniri. Pe de altă parte, aveau sentimentul că domnul Pericle, fiind un simplu milionar care totuşi nu făcea parte din Înalta Societate, era un străin din clasa de mijloc (un grec ai cărui părinţi umblaseră desculţi şi cu părul lung şi lins, pe ţărmurile Mării Egee) şi în faţa unui asemenea om se puteau încumeta să pună pe picior de egalitate musafira cu ele însele. E o datorie incontestabilă, în orice situaţie, care nu se realizează întotdeauna, sau, cel puţin, nu cu bunăvoinţă şi mulţumire personală. „Prietena noastră", emanase, deci, o căldură prielnică tuturor. Lucruri foarte mărunte, domnii mei; dar cum altfel cresc insulele de corali?

Doamna Chump îşi făcea vânt cu evantaiul, ignorând cu totul şi atacul şi riposta… Odată, pe vremea când mai avea suflare în el, răposatul Chump, într-una din stările lui amoroase, îi lăudase stilul de mânuire a evantaiului: „Martha, zice el, făcându-mi cu ochiul, ştiţi voi… Martha! Cu evantaiul în mână, să mă bată dacă nu eşti ca o frumoasă de-aia de spanioloaică cu ochii negri,

diavoliţă mică de Sevilla ce eşti!” Cu diverse prilejuri, le mai povestea domnişoarelor acest episod. Elogiul soţului ei o impresionase profund, iar ea, nefiind o femeie căreia să-i curgă sânge rece prin vene, avea o scuză pentru folosirea neîntreruptă a evantaiului.

— Şi, domnu’ Paricle! Nu ai nimic să ne povesteşti de contesele străine şi de greşalele lor? Pen’că, sir, mai auzim şi noi de-astea, don’şoare sau femei în toată firea, ce-o fi. E clar că dacă te-nţeleg nu le-nveţi nimica şi dacă nu te-nţeleg înseamnă că nu le-ai făcut nici un rău! Nu-i aşa, dom’le? Oricum ai întoarce-o, tot în favoarea povestitului e.

Domnul Pericle îşi mângâia mustaţa, răsucind vârfurile lungi, ascuţite.

— Nu stiu, nu stiu, se descotorosea el de ea, din timp în timp.

Până la urmă, doamna Chump se aplecă spre Arabella.

— Să nu-l iei, draga mea, murmură ea.

— Adică?… grăi Arabella.

— N-am pomenit de când sunt un băţ uscat ca ăsta.

Arabella ro şi când pricepu că doamna Chump se gândea la domnul Pericle ca la un prezumtiv soţ. Adela auzise conversaţia şi se îmbujoră şi ea. Doamna Chump le urmărea pe amândouă.

— E vorba aici de banii bărbatului, monologă ea cu voce tare, cum îi era obiceiul.

Adela sări în picioare cu o nesilită vioiciune, ea care de obicei se arăta solemnă şi rezervată, spunând pe un ton foarte natural:

— Oh, încep să simt ce va să însemne să fii ca un peşte viu pe grătar şi să arzi, să arzi, să arzi! Iar dacă reuşeşte să rămână la sentimente creştineşti chiar suportând această tortură, trebuie să fie un erou nemaipomenit! Ce zi fierbinte!

Se duse repede la uşă şi o deschise brusc. I se arătă o asemenea privelişte, încât îşi pierdu

stăpânirea de sine şi se dădu înapoi, scoţând un ţipăt.

— Ah! Aha! Oh! spuse domnul Pericle tărăgănat, cu ironie amară în voce, privirea lui ascuţită surprinzând şi ea scena.

Emilia intră, cu o figură de culoarea soarelui-apune. Diplomaţia, în întruchiparea lui Wilfrid Pole, îşi târa şi ea picioarele apropiindu-se şi spuse câteva cuvinte cu un aer de falsă veselie.

— Oh! Asa! se încruntă domnul Pericle, în timp ce Emilia îi întinse mâna. Mdea! Esti bine? Hm! Esti rosie ca racul – hein? Am să te întreb ţe-ai făcut, imediat.

Din fericire pentru salvarea aparenţelor, doamna Chump nu fusese martoră oculară la cele întâmplate. Se întoarse spre Wilfrid în tihnă şi îl salută cu o remarcă inspirată:

— Eşti roşu de parcă te-ai fi pupat într-ascuns!

— Sau poate doar de aşteptare! spuse el, înviorându-şi spiritul amorţit.

Domnişoarele interveniră, împiedicând continuarea discuţiei. Wilfrid şi domnul Pericle schimbară apoi un fel de plecăciuni.

— Să mă bată dacă nu-şi arată colţii ca o pisică scoasă din răbdări, sau ca un leopard de l-am văzut io odat'! strigă doamna Chump în urechea Adelei, arătând spre domnul Pericle. El nu ştie că domnu' Wilfrud e în armata britanică şi că-i proaspăt locotenent, numit în regulă?

Nu se putea tăgădui că domnul Pericle se uita destul de chiorâş la Wilfrid; Emilia remarcă şi ea mânia şi duşmănia lui făţişe.

— Du-te si cântă! spuse acesta.

— La pian? întrebă Emilia liniştit.

— La pian, la harpă, la ţe vrei tu… eu vreau să-ţi aud voţea.

Emilia emise o notă înaltă şi plină, cu ochi strălucitori şi veseli, lucru pe care criticii ei imparţiali îl considerară o idee cam neruşinată, după scena petrecută în uşă.

Domnul Pericle o asculta cu o expresie de suferinţă, ca şi cum ar fi aşteptat sentinţa judecătorului absolut, gustul său.

Ea se menţinea încă la acelaşi nivel şi termină cu o notă tremolată, bogată, în contralto.

— Oh, unde poate ajunge vocea omenească! exclamă Adela, copleşită de cascada de sunete.

— Ai putea crede că asculţi o privighetoare, comentă Arabella.

Doamna Chump observă:

— Când e vorba de muzici, n-o să găsiţi femeie mai sensibilă ca mine pe lumea asta.

Wilfrid privea în depărtare. Prin vene îi curgeau torente de mândrie.

Când vocea se stinse, domnul Pericle rămase într-o postură meditativă.

— Dacă te duţi si-ţi baţi joc de voţea asta la Milano, vei fi biţiuită, strigă el cumplit, agitându-şi arătătorul.

Wilfrid se întoarse către el mânios, dar domnul Pericle nu-i răspunse la provocare, continuând:

— Mă auzi? Sandra Belloni, mă auzi?… Asa! şi domnul Pericle îşi lovi palmele.

— Ai milă, omule! sări doamna Chump cu gura; vrei să zici că străinii ăia o să bată o tânără respectabelă? Nu te duce acolo, dragă. Ascultă povaţa mea, micuţo, nu te duce. Nu-i vorba de durerea loviturii, da’ ştii…

— Să vă cânt ceva? i se adresă Emilia domnului Pericle.

Acesta ridică din umeri, în semn de indiferenţă. Totuşi ea cântă, aşa cum nu mai cântase niciodată. Domnul Pericle îşi sprijini bărbia într-o mână, cu cotul pe genunchi. Domnişoarele oftară – gândindu-se câte complimente se pierdeau fiind atât de puţini cei care o auzeau acum. Wilfrid ştia că el este izvorul inspiraţiei ei deosebite; stătea şi el ca un izvor al adulaţiei secrete; pe scurt, era fericit. Adică: iubita lui era în centrul atenţiei şi toată lumea o găsea perfecţiunea întruchipată. Era

trist să te gândeşti că Împrejurările nu făcuseră ca Emilia să fie în acelaşi timp şi de extracţie nobilă, sau înzestrată cu instinct pentru eleganţa spirituală. Dar aşa este lumea aceasta, imperfectă.

Îşi dădu numaidecât seama că îi cânta doar lui şi cu un anume înţeles; atunci suspendă imediat consiliul senzaţiilor sale şi începu să practice arta diplomaţiei, cu mare inteligenţă. Aplecându-se spre Adela, îi şopti:

— Pericle vrea s-o ducă în Italia. Convingerea mea este că nu va pleca.

— Şi de ce, mă rog? răspunse Adela, pe ton de reproş şăgalnic.

— Ei bine, pentru că, probabil, noi am cam răsfăţat-o. Vreau să spun, noi, bărbaţii, desigur. Dar cred că nu eu sunt principalul vinovat. Iar tu n-ai putea accepta că a greşit vreodată în acest sens şi căpitanul Gambier.

— De ce nu? zise Adela.

— Bine, dacă-i aşa, atunci el este capul răutăţilor.

Adela se prefăcu a nu-l crede; dar, nepregătită în faţa curajului specific feminin de disimulare al fratelui ei, se gândi: *„El* nu poate avea intenţii foarte serioase în legătură cu fata”; în consecinţă, îşi închipui că Gambier, cine ştie, eventual ar fi avut şi se hotărî să descopere dacă era aşa.

Prin această manevră, Wilfrid îşi asigurase un apărător pentru momentul în care urma să fie pus sub acuzaţie.

Un trăsnet se abătu asupra domnului Pericle atunci când auzi că Emilia refuză să plece în Italia. Urmă o scenă de denunţ tragic, de o parte şi de hotărâre încăpăţânată, de cealaltă.

— Nu-mi pază de lucrul aţela (vorbea despre Dragoste şi despre trezirea la viaţă a inimii unei femei) după ţe ai terminat cu învăţătura. Atunţi este bun, si de la el îţi iei tot focul. Dar acum! Proastă mică, îţi spun, e prea usuratic!… prea usuratic! Cum vrei să înveţi, eh? Cu gândul la un

bărbat? Si voţea ta, proastă mică, e un lucru capriţios, care vine si se duţe după cum vrea ea, nu cum vrei tu. Hein? Ca la o flasnetă la care învârţi mânerul. *Mon Dieu!* De ţe-am lăsat-o singură? Domnul Pericle se lovi cu palmele peste frunte, apucându-se de şuviţa subţire şi lungă ce ţinea locul a ceea ce fusese cândva o claie de păr pe căpăţâna sa. Trebuia să mă gândesc că e vorba de o femeie! Si deţi esti, cum se ziţe… îndrăgostită?

— N-am spus asta, răspunse Emilia, cu o răceală exasperantă.

— Ochii tăi sunt pe un bărbat. Si eu îl ştiu pe bărbatul aţela. Când se va plictisi de tine… puf, zbori ca un nor de ţigară! Tu, din care trebuie să fac o regină de opera! O regină! O să ai mai multă putere decât douăzeţi de regine… patruzeţi! Vezi (domnul Pericle îşi făcu palma să tremure ca o frunză de plop, cu încheietura mâinii în sus), asa vor faţe în faţa ta inimile la mii şi mii de oameni! Te vor visa, te vor adora! Si flori, flori peste tot, pe capul tău, la piţioarele tale. Poţi să-ţi alegi iubitul din toată lumea asta. Un soţ, dacă aţesta ţi-e gustul. Si una, si alta, dacă asa îţi plaţe. Atunţi, zic, trebuie, trebuie să iubesti un bărbat! Să te chinuie, să te rănească… Ah! va fi magnific! Aha! voţea ta se va ascuţi, va pătrunde adânc, da! Va fi ca o poveste cu final sângeros. Iubeste până îţi vine să te înjunghii singură. Brava! Dar acum? Proastă mică ţe eşti!

Emilia era încredinţată că abandonează cu adevărat un imperiu. Pe faţă i se citea o mulţumire gingaşă. Această renunţare la un destin splendid de dragul lui Wilfrid părea să o facă mai demnă de el şi în timp ce domnul Pericle îi înşira lista de comori pe care le respinsese, în pieptul ei nu era nici o umbră de regret.

— Ha! Domnul Pericle se îndepărtă violent de lângă ea: N-ai decât să rămâi si să te duţi în moţirlă!

Elocven ţa expertului în muzică se baza exclusiv pe propria sa dezamăgire. Dacă s-ar fi gândit şi la ea, ar fi trebuit să aducă cu dibăcie vorba despre dragostea ei pentru Italia. Pasiunea lui era muzica, iar pasiunea unui milionar poate stârni o întreagă nebunie. El ştia că prin Emilia descoperise o perlă a cântecului aşa cum numai rareori se găseşte, iar scopul lui era să o şlefuiască şi să o perfecţioneze cu orice preţ; poate, ca obiectiv secundar şi îndepărtat, pentru ca să se poată mândri cu faptul că îi aparţine, stârnind astfel eventual chiar şi invidia împăraţilor. Gândul că o putea pierde îi provocă un acces de furie. Le luă pe domnişoare una câte una şi le servi câte o scenă oribilă de gesticulaţie şi engleză stricată. Îl acuză pe fratele lor de un comportament pe care ele au trebuit (printr-o procedură ce le aparţinea exclusiv) să îl traducă în limbajul Nuanţelor Elevate înainte de a se încumeta să înţeleagă ce voia să spună. Gesturile grosolane şi vocea cu care pronunţa cuvintele acest bărbat cumplit – „maşină, nu om”, cum spuneau ele – crud şi impulsiv erau ca nişte cuie înroşite, străpungând sufletele domnişoarelor. Adela încercă râsul ca armă de apărare împotriva a ceea ce el sugera despre Wilfrid, dar în momentul următor a fost nevoită să se refugieze din faţa periculosului analist. În Consiliul celor Trei, ea susţinea pe deplin interesele fratelui ei, astfel încât l-au convins pe domnul Pericle să creadă că tot ceea ce se întâmplase în absenţa lui fusese un simplu joc, iar emoţiile care, considera el, triumfaseră în sufletul Emiliei, pentru a le scoate la iveală în momente de criză, atunci când înfrunta lumea, dormeau de fapt liniştite. La rândul ei, aceasta punea faţă în faţă propriile ei senzaţii arzătoare cu devotamentul neobişnuit, inocent, pentru Artă şi pasiunea pentru muzică şi se simţea vinovată, într-un fel; de câte ori el se năpustea cu violenţă şi mai mare, ea părea să implore, arăta

parcă o îndoială, un regret. Atunci domnul Pericle spunea, cu iritare îndulcită:

— Vrei să vii în Italia mâine?… Poimâine?… Deloc? Ultima parte se transforma într-un urlet, fiindcă nu primea un răspuns imediat.

Din când în când, Emilia simţea o lacrimă în ochi. Oricât se înconjura ea de iluzii, nu avea un loc sigur în inima lui Wilfrid, lucru pe care îl ştia. Îl ştia aşa cum ştiu tinerii că vor muri într-o bună zi, fără a resimţi o tristeţe din această cauză, având însă senzaţia vagă, permanentă, că viaţa ar fi incompletă. O dată în plus, sângele ei copleşit de un val puternic de emoţie şterse urmele acelui gol. Se gândi: „Ce altceva şi-ar putea dori în afară de dragostea mea?" Părând să fi dat astfel un răspuns problemei lui, îşi potoli propria tulburare.

Domnişoarele de la Brookfield n-o încurajau în nici un chip pe Emilia să refuze generoasa ofertă a domnului Pericle. Şi ele gândeau că ea ar putea… ar putea, oare? Oh! Desigur că ar putea merge în Italia sub protecţia lui.

— Aţi lăsa la fel de uşor pe cineva care vă este rudă? le întrebă Wilfrid brutal.

Făcând uz de oarecare viclenie, le obligă să admită că părinţii Emiliei ar trebui şi ei consultaţi în problema respectivă.

Într-una din zile, domnul Pericle le spuse celor trei domnişoare:

— Voi da o fête; o petreţere monstre. În aer liber, pe iarbă. Vă rog invitaţi prieteni de-ai vostri.

Cu un anume timp înainte de dezvăluirea splendidei hotărâri, se remarcase că avea un aer conspirativ. După ce făcu anunţul, iar Arabella preluase sarcina organizării „petreţerii monstre" – care urma să se desfăşoare pe pajiştea Besworth şi, de vreme ce nu era propria lor sindrofie, putea fi dirijată cu o superioritate cvasidispreţuitoare faţă de adunările fără sens, de felul acestora – odată stabilit acest lucru, deci, fruntea domnului Pericle

se înseninã, şi încetă cu persecuţiile la adresa Emiliei.

— Nu sunt eu dintre ţei învinsi, spuse el cu înţeles, dând din cap spre ascultătorii lui britanici, ca şi cum această cunoaştere subtilă a misterelor expresive ale limbii engleze i-ar fi plasat pe poziţii egale.

A fost într-adevăr „o întâmplare providenţială” (aşa cum se exprimă cei pioşi) ca Laura Tinley şi Mabel Copley să le facă o vizită la scurt timp, invitându-le pe domnişoare la un picnic organizat chiar de ele, pe pajiştea Besworth. Dintre toate lucrurile, exact pe pajiştea Besworth! Şi pe deasupra să folosească termenul „picnic”.

— Un cuvânt care sugerează pulpe de pasăre friptă şi sticle de ghimbir cu sifon.

Adela cita un ţap ispăşitor dintre cunoştinţele ei, aşa cum proceda de obicei când voia să fie caustică fără să se aleagă cu o privire rece de la surori, care să-i reproşeze vulgaritatea.

Atât Laura, cât şi Mabel, auzind că măreaţa petrecere plănuită de domnul Pericle are să se desfăşoare pe pajiştea Besworth, lăsară privirea în jos. A fost suficient să afle că sunt şi ele printre invitaţi, pentru ca să se lumineze din nou la faţă. Urmă apoi obişnuitul duel cu Laura cea bătăioasă, care cedă în toate privinţele şi, la plecare, spuse (atât de dulce!):

— Desigur că aţi auzit de arestarea… cum i-aş putea zice?… prieten?… sau un cuvânt franţuzesc ar fi poate mai potrivit?

— Vrei să spui?… grăi Arabella.

— Acea sărmană făptură bine îngrijită şi simpatică pe care o patronaţi voi… care cânta la orgă! vorbi ea sacadat, sub privirea tulbure a Arabellei.

— Ce-i cu el? întrebă Arabella, zâmbind amabil.

— Atunci poate că aţi aflat că în privinţa lui totul este aranjat? spuse Laura, comunicând cu

privirea mai mult decât cu vorba, după unul din obiceiurile femeilor.

— Ca să-ţi spun adevărul adevărat, nu ştiu nimic, mărturisi Arabella.

— Serios? Laura se întoarse brusc către Cornelia, care-i pară privirea, fără să i se clintească nici un muşchi.

Povesti apoi că domnul Chips, librarul din Hillford, ridicase obiecţiuni în privinţa plecării domnului Barrett până când acesta nu-i plătea datoriile şi îşi declarase obiecţiunea şi sub forma unei citaţii.

— Dacă cunoaşteţi cât de cât legea, spuse Laura, vă veţi da seama de ce nu pleacă el. Pentru că în momentul când ai primit o citaţie, eşti ca şi arestat. De fapt, când suma depăşeşte douăzeci de lire, cred. Iar suma pe care i-o datorează domnul Barrett domnului Chips este, din câte am auzit, douăzeci şi trei de lire şi câţiva şilingi. Nici nu-ţi poţi închipui ceva mai absurd! Domnul Chips merită să-şi piardă banii!

Ah, nu or fi oare permise micile acte inumane sau practicile de felul „tăiatului în bucăţele” pentru a scăpa de Laura Tinley şi de cei ca ea? Domnişoarele adresaseră întrebarea aceasta de nenumărate ori Nevăzutului. Ea călăuzea drumul şi le frământa în acest moment cu atât mai mult. Ele nu doreau să provoace durere, desigur, dar natura, care le înzestrase cu gust delicat, le îndemna să se apere. O ascultau cu gravitate pe Laura, care le relata că domnul Chips îi furnizase domnului Barrett nu numai cărţi englezeşti, dar şi străine şi acest lucru îl sublinie în mod deosebit.

Convorbirea se desfăşura în bibliotecă şi ochii Laurei se fixară asupra copertelor galbene şi albastre ale unor cărţi, care, ai fi putut băga mâna în foc, nu se aflau acolo ca să le citească domnul Pole.

— Cred că greşeşti în privinţa situaţiei domnului Barrett, spuse Adela.

— Nu, dragă, câtuşi de puţin, veni repede răspunsul Laurei. Numai dacă *voi* nu ştiţi ceva. El a afirmat că se află în aşteptarea unor bani care i-ar fi fost expediaţi. S-a înglodat în datorii şi, aşa cum zice fratele meu Albert, numai poliţistul îl va mai scoate de acolo. Ei, o glumă nevinovată! Dar un organist cu, hai să zicem, cel mult cincizeci şi cinci de lire anual – sărmanul de el! – în plus ceva pentru lecţiile de muzică, este adevărat – dar, orişicât, un organist să facă la librar datorii de douăzeci şi trei de lire! Gândiţi-vă puţin!

— Şi pe deasupra şi cărţi străine! aruncă Adela o vorbă.

— Despre care nu se poate spune nici că ar fi deosebit de prielnice moralei! adăugă Laura.

— Eşti aspră cu cea mai mare parte a rasei umane, spuse Arabella.

— Aşa sunt şi predicatorii, dragă, răspunse Laura.

— Şi tu îţi găseşti justificarea în cele spuse de oamenii bisericii? întrebă Arabella.

— Ia să vedem… unde rămăsesem? dădu înapoi Laura, prefăcându-se dezorientată.

— Tocmai ajunseseşi la credinţa luminată că toate cărţile scrise de alte mâini decât cele britanice distrug în mod necesar inocenţa oamenilor, spuse Arabella.

Surorile ei se înfiorară de încântare în faţa abilităţii loviturii pentru un moment, uitând de obiectul lipsit de nobleţe pe care îl vizase aceasta. Laura era suficient de încolţită pentru ca să nu se mai poată întoarce la subiectul Chips-Barrett. În tot acest răstimp, Cornelia păstrase o atitudine triumfătoare – superioară măiestriei Arabellei în arta scrimei, deoarece nu o silea să expună vreun punct slab al apărării unui atac necugetat şi în plus ascundea confesiunea pe care ar fi implicat-o un interes prea mare pentru subiect. Delicate, surorile ei o lăsară să-şi revină după acest dificil exerciţiu de tăcere.

Capcana sentimentelor

Cornelia stătea cu mâinile încleştate. „Tu eşti bogată, iar el sărac” era ideea ce-i domina gândurile, repetată la fiecare minut. „Şi aurul este acela care îţi dă dreptul, în opinia acestei lumi, să îl dispreţuieşti!” o apostrofa ea pe Laura, care dispăruse, punând pe seama aurului josnicia acelei persoane. Atunci când cineva urăşte aurul intră în conflict cu semenii săi. Curentul general hotărăşte această direcţie. Compromis nu există: a-l urî înseamnă a încerca să te pui împotriva curentului. Se întâmplă însă ca aceasta să fie una din tentaţiile de care suferă sentimentalul; el ar trebui să se gândească – dar nu o face – că tentaculele fine prin intermediul cărora resimte inechităţile aurului atât de intens sunt, paradoxal, o excrescenţă a acestuia. „Tentaculele fine”, sau antenele simţurilor, provin din dulcele huzur; la latitudinea insulei noastre, huzurul e sinonim cu aurul. În cazul speciilor civilizate, acestea îi reprezintă pe sentimentali. Antenele lor ating şi resping, ating şi selectează în chip sensibil; ele sunt acelea care, în ultimă instanţă, stabilesc legile lumii rafinate, determină continua înaintare a civilizaţiei, luând câteodată forme ridicole. Sentimentalii sunt înaintea noastră nu datorită greutăţii creierului lor, ci prin delicateţea nervilor, şi ca toate fiinţele din rândul întâi, pot uşor deveni victime. Vă rog să observaţi din nou cum se contractă, de exemplu, coarnele îndrăzneţe ale melcului atunci când vine în atingere cu ceva. Pentru noi, care formăm corpul solid al lumii, sentimentalii sunt tocmai acele antene. Le datorăm foarte mult şi, deşi ei ne dispreţuiesc, ar trebui să ne fie milă de ei.

Sunt vrednici de milă mai ales atunci când sunt tineri, pentru că suferă îngrozitor. Cât despre mine, eu prefer să-i văd pe băieţi şi pe fete conduşi pe

căile vieţii de natură; însă recunosc că, în multe cazuri, în cele mai multe cazuri poate, buna noastră mamă (ocupată până peste cap, aşa cum este) nu i-a făcut perfect atrăgători; din care cauză mă simt obligat să fiu tolerant faţă de fiinţele mai sensibile ce se află sub dominaţia acestor subtilităţi senzoriale excesive. Eu înţeleg ce foloase ne aduc. Ei sunt în sine un spectacol comic de calitate, lucru pentru care aş putea spune că aproape îi iubesc. Omul este singura făptură care râde; la sfârşitul unei căutări infinite, filozoful se va agăţa de râs, considerându-l cel mai bun fruct uman, pur uman, echilibrat şi mângâietor. Aşa că haide să le mulţumim din inimă acelora care ne dau un bun prilej de râs.

Cornelia detesta aurul – numai din motive generale şi din raţiuni abstracte. Nu spuse nici un cuvânt despre domnul Barrett, nici măcar în imaginaţie; exclamă însă pentru ea însăşi, meditativ: „Sfinţii erau săraci!” (sfinţii despre care îi citise el, traducând dintr-o veche carte latinească) – „Sf. Francisc! Cât de divină a fost viaţa lui!” şi aşa mai departe, până când silueta domnului Lefter Barrett începu să i se plimbe prin imaginaţie îmbrăcată în straie de sfânt, superioară nu numai creditorului său, domnul Chips, ci tuturor acelora care cumpărau sau vindeau.

— Am fost necredincioasă, spuse ea, voind să zică „faţă de el”. Văzându-l pe acea înălţime strălucitoare, deasupra ei, se gândi: „Cum am putut să decad atât de mult?” Minţii ei îi era imposibil să realizeze ce amăgire o făcuse să-şi vâre singură capul în jug – acordând mâna unui bărbat pe care nu îl iubea. Era oare posibil să se fi făcut vinovată de imensa prostie numai pentru a scăpa de acel boţ grosolan de pământ, doamna Chump? Cornelia zâmbi trist, spunând:

— O, nu! Nu ar fi trebuit să comit nici un lucru rău pentru un scop atât de meschin. În căutarea ei disperată de a găsi o ieşire din impas, strigă: Am

fost nebună!, şi într-o sclipire de teroare, se văzu semnându-şi propria condamnare.

„Am fost nebun!” este subterfugiul comod la care apelăm când e vorba de păcatele comise în trecut. Este suficient de jalnic gândul că la un moment dat nu am fost în toate minţile; criza a trecut însă, nu ne aflăm la casa de nebuni!

Cornelia se răzvrăti apoi împotriva mândriei domnului Barrett. De ce nu mai venise să o vadă nici măcar o singură dată după ce citise cuvintele scrise în carte? Voia ca ea să-i rămână datoare în toate privinţele? Ar fi fost îndreptăţit să-i facă reproşuri; de ce rămăsese la distanţă de ea? Dorea din tot sufletul ca el să o biciuiască, să poată să-şi plece capul, ruşinată, sub privirea lui şi să îmbrăţişeze durerea amarnică pe care i-o provoca el. Meditând cum s-ar fi comportat cel mai rău bărbat din lume cu o fată aflată, în parte, în puterea lui (îi permisese să o ţină de mână, iar porţile ochilor fuseseră larg deschise: totul, în afară de jurăminte, fusese comunicat între ei), ajunsese la concluzia că domnul Barrett este cel mai bun om din lume. Faptul că era singura care vedea acest lucru nu scădea cu nimic valoarea observaţiei ei. Un ţel luminos îşi trimitea razele spre Cornelia, din depărtări. „Prea târziu!”, îşi înfrână ea telegarii focoşi ai minţii care, odată opriţi, se transformară imediat în lacrimi şi răbufniră într-un adevărat potop. Cât de indignat s-ar fi arătat sentimentalul obiectiv la simplul zvon că ideea atingerii ţelului i-ar fi venit Corneliei înainte de a fi prea târziu.

Cornelia străbătea acum zilnic potecile roşcate de sub brazi şi reuşi să se convingă că este surprinsă cu adevărat, ba chiar supărată, atunci când în sfârşit îl întâlni acolo pe domnul Barrett. Emilia era lângă el, sub un mesteacăn pletos. Ea îi făcu un semn Corneliei, a cărei armură de Pol Nord făcea tot ce-i stătea în puteri spre a ascunde bătăile violente ale inimii.

— Este ultima noastră plimbare în bătrâna pădure, spuse domnul Barrett, cu o stăpânire admirabilă. A mea, adică.

— Pleci în curând? îl întrebă Cornelia, auzindu-şi hârâitul îngrozitor al vocii.

— Peste două zile, cred – sper, zise el.

„De ce speră?" se gândi Cornelia, rănită, până ce viziunea lui Chips, care voia să-l oprească, o umplu de milă şi de remuşcare.

Se întoarse spre Emilia:

— Copila noastră dragă ne va părăsi şi ea.

— Eu? strigă Emilia, aprinsă la faţă de surpriză.

— Nu te cheamă oare Italia ta?

— Italia nu mai înseamnă acum nimic pentru mine. N-am spus-o? Acum, iubesc Anglia.

Cornelia zâmbi cu blândeţe:

— Să sperăm că inima ta este suficient de încăpătoare pentru a le cuprinde pe amândouă.

— Teoria dumitale ar fi atunci că dragostea pentru un anume lucru ar trebui să-i dea inimii capacitatea să iubească şi un altul? i se adresă domnul Barrett Corneliei în vechiul său stil cuceritor.

— N-ar trebui să fie aşa? Cornelia îi admira cruda stăpânire de sine, comparând-o cu propriile ei tonuri răguşite.

Emilia îl privea când pe unul, când pe celălalt, închipuindu-şi că se discută chiar problema ei; n-ar fi conceput că ei nu văd zbuciumul teribil ce-i stăpâneşte inima; iar cei doi se depărtau tot mai mult de ceea ce ea ar fi putut pricepe, părând să vorbească despre probleme cu totul eterice. „Şi totuşi, el este iubitul ei", se gândi ea. „Când se întâlnesc, vorbesc ca de pe malurile opuse ale unui râu, iar el ştie că ea se va duce la un alt bărbat şi nu o apucă de mână, s-o ia cu el!" Sentimentul că nu avea nimic comun cu o astfel de natură umană îi închise gura chiar mai repede decât poruncile lui Wilfrid (care de obicei erau comunicate într-un fel atât de subtil, încât nu le înţelegea suficient sensul

şi, în consecinţă, nu se simţea obligată să le îndeplinească). Mascându-şi astfel emoţiile, Cornelia îi ţinu Emiliei o lecţie blândă, deşi în termeni pompoşi, despre datoria artistului faţă de Artă, citând pasaje alese din criticul de artă favorit al domnului Barrett. Iar felul ei de a-şi coborî vocea când declama frazele care aveau mai mare greutate (se putea ghici că prin umilinţa personală dorea să sugereze că nu este decât un simplu intermediar al unui fel de oracol) ar fi fost foarte interesant pentru un spectator. Nu pot crede însă că era la fel de prielnic pentru el, nici că fata nu-şi dădea seama de dorinţa nestăpânită de a străluci vremelnic în ochii bărbatului care o făcea să se simtă umilă. Vraja pe care o provoca în venele lui reverbera în propriul ei sânge. Când a terminat, Emilia, cucerită şi convinsă de cuvintele acelea mari, spuse: „Nu pot vorbi” şi, fără să fi adresat un zâmbet vreunuia dintre ei, se întoarse hotărât şi plecă.

Cornelia crezu că va reveni la fel de brusc cum plecase; de-abia când Emilia dispăruse îşi aduse aminte că nu se cădea să rămână singură cu domnul Barrett. Capcana Sentimentului se căsca vizibil spre ea, dar stăpânirea domnişoarei fusese prea puţin încercată pentru ca să nu aibă încredere deplină în sine. Astfel, cei doi întrerupeau din când în când tăcerile adânci, după care tăcerea se aşternu deplin; aşa cum se întâmplă într-o zi înăbuşitoare de vară, când peştii fac să le sclipească în lumina soarelui cozile, lăsând în urma lor un cerc solitar, ce se lăţeşte peste ape.

Cornelia ştiu atunci ce avea să urmeze. Cu o formulare tipică şi în stilul cuiva care îşi îndeplineşte o datorie plăcută la modul rece, el o felicită pentru unirea de care se vorbea. Barrett îşi ţinea o mână în haina încheiată până sus; cealaltă era liberă, atârnând elegant; nici una din trăsăturile lui nu trăda emoţie. Felul cum vorbea ar fi fost la fel de potrivit într-o sală de bal. Pentru Cornelia,

care era fascinată de ideea autostăpânirii, după metoda romană, efectul era chiar mai răscolitor decât dacă ar fi avut un tremur în voce.

— Mă cunoşti prea bine pentru a spune acest lucru, domnule Barrett.

Cuvintele urmau inevitabil să cadă. Ca să-şi disimuleze ruşinea, Cornelia îşi păstră aerul ferm atunci când apucase să le pronunţe. El le înţelese ca pe un semn că venise vremea să discute deschis. În ce scop, nu se întreba.

— Nu-i nevoie să-ţi spun că mai presus de oricare alt lucru pământesc doresc fericirea dumitale, spuse Barrett.

Domnişoara se dădu înapoi şi făcu un efort pentru a-şi recăpăta poziţia. Ar fi avut probabil mai mult succes dacă el nu ar fi şters orice însemn tipic nobilului mărunt (pe la coate, manşete, guler şi aşa mai departe). Deoarece cinismul – fratele mai mic al sentimentului şi moştenitorul proprietăţii familiei – stă întotdeauna la pândă, gata să dea lovituri fatale unor elemente vitale, cum ar fi pălăria sau dezacordurile verbale, sau orice alt indiciu de inferioritate. Dar domnul Barrett era înarmat în toate privinţele cu o educaţie perfectă şi cu o perie de haine extrem de eficace.

— Ştii cât de mult iubesc locurile acestea! spuse ea.

— Dar eu! Mai mult decât orice pe lume!

Părăsiră poteca, păşind pe muşchi, care semăna cu un covor galben şi moale, străbătut de licheni cenuşii, cu petice de culoarea smaraldului în mijloc.

— Nu vei renunţa la citit? reîncepu el să vorbească.

Ea răspunse „Da”, cu intenţia de a spune „Nu”; se corectă apoi apatic, fiindu-i indiferent pe care din cele două monosilabe atât de semnificative le pronunţa: ce importanţă mai avea acum cititul?

— Ar fi de zece mii de ori păcat dacă ai face ceea ce fac atât de multe femei când… când trec

prin aceste mari schimbări, continuă el.

— La ce bun să-ţi şlefuieşti mintea? spuse şi, poticnindu-se şi ea de acelaşi „când”, se opri.

— La ce bun? Mariajul va opri oare dezvoltarea ta intelectuală?

— Într-un mod necruţător, îngăimă ea şovăind, şocată de propriile-i cuvinte, simţind însă impulsul să le pronunţe.

— Trebuie să înveţi să faci din dezvoltarea ta intelectuală o necesitate.

Vai! Îndemnul lui o făcea să resimtă şi mai acut necesitatea.

— Promite-mi un lucru, spuse el, că nu vei intra pe un făgaş atât de comun! Lasă-mă să păstrez idealul pe care mi l-ai oferit. În numele cerului, nu întuneca singura mea imagine luminoasă! Vreau să ştiu întotdeauna că progresezi şi că inteligenţa ta pură şi nobilă merge înainte, că nu va fi pusă în lanţuri.

Cornelia zâmbi stins:

— Părerea dumitale despre mine este prea generoasă, domnule Barrett.

— Dimpotrivă! Dacă ţi-aş putea spune!… Se opri brusc, iar ea simţi cum liniştea o acoperă ca un văl uriaş.

Se apropiau de lac, mergând spre ciotul unei sălcii retezate.

— Eu mă voi consola ştiind că într-o bună zi am să aud despre dumneata, spuse ea, compunându-şi o mină veselă.

Domnul Barrett îşi dădu seama că ea făcea aluzie la speranţa pe care o nutrea că el are să devină celebru.

— Mi-e teamă că am devenit mai înţelept… prea înţelept pentru ca să am ambiţii!

— Asta e o aberaţie, un sofism.

El arătă spre copacul găunos:

— Putem să ne aşteptăm la fructe de la el?

— Dumneata… dumneata eşti tânăr, domnule Barrett.

— Şi pe o frunte tânără poate sta scris: „Nu veni să culegi alt fruct.”

Cornelia întinse mâna:

— O, domnule Barrett! Ia-ţi cuvântul înapoi! Goliciunea sufletului ei se arătă într-o lacrimă amară. Cuvintele mele au fost crude.

— Dar dacă trăiesc şi există?

— Simt că mă judeci greşit. Când le-am scris… nu poţi şti! Mizeria vieţii noastre de acasă era atât de cumplită! Şi totuşi, nu am nici o scuză, nici una! Nu-mi rămâne decât să cer iertare.

— Dacă dumneata eşti nefericită, cum trebuie să fiu eu? Îmi răpeşti ultima speranţă. M-am rugat Providenţei să aud de la dumneata că vei fi fericită! Nu mi-aş putea găsi o altă mulţumire decât aceasta.

— Fericită! murmură Cornelia cu voce melodioasă, urmărind parcă să scoată în evidenţă întreaga ironie prin dulceaţa sunetului. Suntem noi oare făcuţi pentru fericire?

Domnul Barrett cită din înţeleptul său, încheind apoi:

— Numai un cămin strălucitor şi înaltele îndatoriri sociale aduc consolarea. Sunt convins nu numai că ai face cinste unei poziţii eminente, dar am impresia că eşti născută pentru ca s-o ocupi. Aceasta este destinul tău.

— Un destin îngrozitor!

În legătură cu această problemă, Corneliei îi făcea plăcere să joace rolul copilului încăpăţânat care se războieşte cu preceptele tutorelui său.

Atunci, domnul Barrett spuse repede:

— Inima dumitale nu priveşte cu plăcere această unire?

— Poţi să mă mai întrebi? Mi-am făcut datoria.

— Crezi că ţi-ai făcut-o, de fapt?

Tonul său era sever, prin felul în care punea accentele.

Era oare datoria ei să trăiască o viaţă neîmplinită? El îi oferi o definiţie a datoriei

personale, făcând să pălească definitiv ideile ei asupra subiectului; adevărul pronunţat de el căpăta astfel valenţe teribile, neadmiţând replică.

Pe tonul cuiva care schimbă vorba, domnul Barrett spuse:

— În discuţiile noastre, am evitat să mă refer la mine însumi; erau clipe mult prea încântătoare ca să fac asta. Te rog să-ţi aduci întotdeauna aminte cât de mult am evitat.

— Da! Cornelia era gata să mărturisească chiar în acel moment cât de mult.

— Iar dacă acum vorbesc, n-aş vrea să fiu înţeles greşit!

— Eu nu ţi-aş face niciodată o asemenea nedreptate.

— Cornelia!

De şi ştia ce se ascunde în spatele uşii, această deschidere a ei concomitent cu pronunţarea numelui o surprinse pe domnişoară; dacă ar fi ezitat, nu ar fi fost în favoarea lui. El îşi revendica însă deschis dreptul de a i se adresa cu numele mic. Ea admise acest lucru; din acel moment, erau egali.

Povestea lui era ciudată. Cornelia nu ar fi putut să o reproducă în aşa fel încât s-o poată înţelege cineva. Îi sorbea

fiecare cuvânt – dar numai din plăcerea în sine a apropierii. Tatăl lui cel puţin avea titlu, era baronet. La ce se referea expresia „moştenire condiţionată”? Ce capriciu al sorţii îl lăsa pe acest tânăr nobil la discreţia unui părinte excentric, care când îl lua în braţe, când îl transforma într-un paria? De la mama lui, decedată între timp, rămăsese o moştenire de numai o sută de lire – singura sursă a subzistenţei sale! A existat vreodată o soartă mai vrednică de milă?

Practic, înţelese că dacă domnul Barrett i-ar fi scris tatălui său, promiţând că se conformează testamentului despotic şi misterios într-o anume privinţă, ar fi fost iertat şi repus în drepturi.

El încheie:

— Până acum am preferat sărăcia. Tu m-ai învăţat cu ce preţ! Este oare prea târziu?

Frângerea glasului său, precum şi repetarea numelui ei păreau să o fi trezit, însă nu în lumea raţiunii:

— De ce… de ce? şopti ea.

— Iubito?

— De ce nu mi-ai spus mai de mult?

— Îmi faci un reproş?

— O, nu! O, niciodată! Simţi cum mâna lui i-o prinde uşor pe a ei.

— Prietenul meu, spuse Cornelia, pe jumătate în chip de apărare; şi ei, care nu se sărutaseră niciodată ca iubiţi, se sărutară acum sub pavăza prieteniei.

Diplomaţia lui Wilfrid

Toată diplomaţia lui Wilfrid era mobilizată acum pentru a-l induce în eroare pe domnul Pericle, insuflându-i

Emiliei discreţie; îşi continua relaţia cu cele două femei, spre satisfacţia ambelor. Adela, de a cărei perspicacitate se temea cel mai mult, era scoasă din joc printr-o măgulitoare invitaţie la Stornley, iar pentru ca Emilia să aibă o ocupaţie pe timpul absenţei sale, făcându-l în acelaşi timp pe domnul Pericle să o ia pe o urmă greşită, îl convinse pe Tracy Runningbrook să vină la Brookfield, unde să scrie librete pentru operele Emiliei. Cei doi stăteau împreună cam o oră, încruntându-şi nasul bătrâneşte pe chipul lor tânăr. În cele din urmă, Emilia ofta, zicând „Nu pot să lucrez!”, iar Tracy adăuga, resemnat: „Eu nu pot niciodată!” La început, domnul Pericle i-a urmărit cu asiduitate. După o vreme, a dat din umeri, făcând remarca: „E absurd.”

Şi totuşi, cei doi aveau cele mai serioase intenţii să realizeze o operă, anume Tracy să compună versuri pentru muzica Emiliei. El scria cu o viteză nemaipomenită, dar persista în utilizarea unor imagini plastice, care nu erau întotdeauna suficient de suple pentru marşurile nupţiale pe note modulate. Atunci Emilia făcea apel la umorul lui, cântând cuvintele aşa cum le venea rândul pe melodie.

— Mă faci să cârâi, sau să orăcăi, îi spuse ea.

— Femeia îşi urmează bărbatul, iar muzica se adaptează la versuri, strigă Tracy. Muzica este iedera, versurile sunt copacul.

— Nu şi atunci când cresc împreună, sugeră ea, schiţând un zâmbet, iar Tracy izbucni într-un râs nestăvilit, urmat de o adâncă uimire, cam aşa cum i se întâmpla domnului Pericle la vremea aceea.

— Iată ce ne-a dat peste cap, comentă Tracy. Noi am încercat să „creştem împreună”, ca nişte veri primari, iar natura interzice aceste căsătorii. Mâine vei primi o jumătate de libret. După care, copila mea, va trebui cu adevărat să te adaptezi la cuvinte.

— Aşa voi face, promise Emilia, numai să nu fie de parc-aş mesteca la cuie.

— Credinţa mea este, spuse Tracy cu brutalitate, că muzica ţine de modă şi reprezintă un produs la fel de amăgitor cum sunt cartofii lui Cobbett, care vor dispărea din nou în neagra veşnicie, la fel cum muzica se va întoarce la tam-tam.

— Mai ţii minte ce mi-ai spus când ţi-am cântat? îl mustră Emilia pentru afirmaţia lui ireverenţioasă şi absurdă.

— O, era vorba de tine, nu de muzică, îi răspunse el pe jumătate linguşitor, bătând un ritm imaginar.

— Ia ascultă! strigă Emilia, după care recită un vers. Nu sună de parc-ar fi fost mort? Dar acum! Cântă versul, iar la sfârşit se uită încrezătoare la Tracy, aşteptând verdictul.

— Ce fată grozavă!

Se plimbă apoi prin casă, vorbindu-le tuturor entuziasmat despre ea; îşi presăra afirmaţiile cu diverse interjecţii galice, până când doamna Chump îi zise:

— Da’ serios, sir, nu prea dovedeşti pricepere la sufletul de femeie.

Într-o singură noapte, Tracy scrise două proiecte de libret pentru ca Emilia să-şi aleagă – unul o avea în centrul acţiunii pe Clelia din Roma, celălalt pe Camillus. Tracy le lăudă pe amândouă cu imparţialitate şi îi spuse că îi era indiferent pe care avea să-l aleagă. Clelia era o temă ce se preta mai bine la cântecul liric, în schimb Camillus avea un subiect politic interesant, un prilej de atac împotriva radicalismului.

— Gândeşte-te la Roma! spunea el.

Emilia îl alese pe Camillus şi începu imediat să fredoneze; în minte avea imaginea lungilor şiruri de călăreţi oacheşi, conduşi de un şef tânăr, cu privirea luminoasă, pe capul căruia coiful strălucea ca soarele.

— Da, dar tu nu te gândeşti la conflictul din Clelia şi la ce-aş putea eu scoate din acest subiect, sări Tracy. Am în minte o arie care ar pune toată Londra pe foc. Din nefericire, sentimentul este prea radical. Nu contează atât de mult dacă îl realizăm şi pe Camillus, pentru că cele două opere s-ar echilibra reciproc, după cum ştii. Bine, fă aşa cum îţi dictează ţie imaginaţia. Camillus este un subiect strict clasic. Aş trata opera aceasta aşa cum concepe Alfieri tragedia. Clelia în schimb e în stil modern. Dacă arunci zarurile în favoarea lui Camillus, haide să-i dăm bice. Numai că pierdem afacerea amoroasă, punctul meu forte. Clelia în tabăra regelui: acompaniament de cor dactilic, în timp ce ea, în anapeşti viguroşi şi voluptuoşi, îşi mărturiseşte dragostea pentru duşmanul ţării ei. Să ţii minte, aceasta e o operă romantică, în care facem ce vrem cu istoria; să nu ascultăm la proştii care ne îndeamnă să ne ducem repede acasă şi să consultăm *Istoria Romei pentru studenţi.* Apoi scena când ea şi regele dansează în ritm dactilic, iar anapeştii sunt preluaţi de cor. Sublim! Hai să mergem în pădure şi să începem. Până diseară, putem să şi terminăm un cântec–două. Atunci când compui, ia aminte la ce îţi spun eu, trebuie să începi întotdeauna cu punctul culminant şi plecând de la el, scrii restul – nu proceda invers: ajungând la scena centrală, vei descoperi că ţi-ai pierdut văpaia. Asta e metoda mea.

Plecară în pădure, chiulind ca elevii. La ideea că lui Camillus nu-i este permis să iubească altceva decât patria sa nerecunoscătoare, viziunea Emiliei asupra conducătorului roman deveni mai palidă şi se iscă o controversă: ea susţinea că un mare erou trebuie să iubească o femeie; el declară că un mare

erou ar putea iubi şi o duzină de femei, dar că era mai prejos de demnitatea acestei drame să permită existenţa unei rivale a Romei în inima lui Camillus.

— Atunci nu este potrivit pentru muzică, spuse Emilia hotărât: nimic n-ar fi reuşit să-i schimbe părerea.

În disperare de cauză, Tracy propuse introducerea unei barbare ca personaj, de exemplu lungana fiică a lui Brennus, ale cărei fapte de arme să trezească admiraţia romanului.

— Şi astfel renunţăm la Alfieri în favoarea lui Florian. Opera ar deveni imediat o parodie burlescă! izbucni tânărul, posomorât. Am ales acest subiect special pentru tine, tema fiind Roma.

Emilia îl prinse de mână:

— Îţi mulţumesc din suflet. Dacă Brennus are o fiică, de ce nu ar fi jumătate romană?

Tracy explodă:

— Este o femeie osoasă, cu un trup musculos; şolduri imense, pomeţii teşiţi, ca ai unui peşte putrezit pe plajă; buze lungi, ca nişte foarfeci, adevăraţi cleşti pentru trandafirul unui sărut! nas de pugilist, cu nări de focă; şi ochii! – nu îi vezi cum arată? – flăcări ale ciumei, de un galben-murdar, ca o lumânare de seu lucind printr-un felinar slinos.

În fa ţa acestui oribil portret forţat – poetic, Emilia exclamă îndurerată:

— O urăşti, aşa, deodată!

— O detest pe creatura aceea… huu!

— De ce o faci atât de hidoasă? se plânse Emilia. Încep să am sentimentul că o urăsc şi eu. Uită-te la mine. Aşa arăt?

— Tu! Tracy se topi într-o clipită şi mimă gestul unei îmbrăţişări, ca o exteriorizare a părerii sale personale.

— Poţi fi atât de sigur, pe de altă parte, că eroul nu iubeşte nimic altceva decât patria sa? Este oare această dragoste piedică în calea celeilalte? insistă

Emilia, privindu-l cu un aer de aşteptare intensă, neliniştită.

— Nu există nici un dubiu în privinţa asta, zise Tracy.

Emilia îşi lăsă faţa în mâini şi exclamă cu o voce înăbuşită:

— E adevărat! E adevărat!

Tracy văzu cum faţa ei se cutremură de plâns, convulsionată de hohote puternice.

— Să le ia naiba de fapte istorice care o fac să plângă! murmură pentru sine, înfuriat pe poveştile romane. N-are nici un rost să încerc s-o consolez acum cu Niebuhr. Are în capul ei un Camillus viu, care n-o să iasă de acolo prea uşor.

Tracy începu să-l bombăne pe Mortul cel glacial. Credea că a ghicit ce se întâmplă cu ea. Nu era deloc surprins de intensitatea la care ajungea emoţia umană în faţa acestui mănunchi de nuiele uscate ale istoriei. Avea faţă de mâhnirea micuţei şi dragei sale prietene tandreţea pe care ar fi avut-o dacă ar fi cunoscut într-adevăr conflictul ce o sfâşia. Mai târziu, Tracy i-a povestit incidentul lui Wilfrid pe un ton de încântare delicată. Wilfrid a fost puternic mişcat. „Sunt oare o brută?", îşi întrebă mesagerii conştiinţei, iar ei, pentru moment, îi confirmară faptul cu gravitate. Am observat că atunci când tinerii bărbaţi obţin confirmarea unor asemenea bănuieli sunt mai înclinaţi să se comporte că nişte brute decât atunci când nu erau conştienţi de postura în care se găsesc.

El raţionă astfel: „Pot să mă obişnuiesc cu ideea că o voi pierde, dacă aşa e să fie." *(Auzi, auzi!* se zvoni din partea unanimităţii Parlamentului intern.) „Dar nu pot să o nenorocesc *(urale)*... nu pot să mă apuc să-i frâng inima" *(urale puternice,* acoperind un vag murmur opoziţionist). Scena despre care îi vorbise Tracy îi inspiră lui Wilfrid un soi de groază de Emilia. Dacă aceasta era situaţia sentimentelor ei, fiind vorba de un subiect

atât de îndepărtat, care urma să-i fie reacţia când el avea să se folosească de bisturiu? Era imposibil să utilizeze vreodată acel instrument! Mânuieşte-l tu, o, Întâmplare, sau tu, Cronos, cel ce-şi devoră progenitura, sau oricine ai fi, care ne tulburi biata muzică omenească în fiecare ceas!

Colonelul Pierson făcu vizita promisă, în drum spre cantonamentul său din Verona. Şederea a fost mai scurtă, din cauza zvonurilor care prevesteau tulburări în Italia. Într-o zi, la masă, vorbind despre milanezi, se întâmplă să facă observaţia că aveau nevoie de o nouă lecţie şi că s-ar evita vărsarea de sânge dacă, anual, căpeteniile oraşului ar fi biciuite, în contul întregii comunităţi (o aroganţă fără noimă, pe care oameni cu judecată, ba chiar cei blânzi, sunt câteodată tentaţi să o pronunţe şi împinşi să o îndeplinească, în starea de decădere în care ajunge o forţă în continuă represiune). Emilia se uită la el până îi întâlni privirea:

— Sper să nu vă întâlnesc niciodată acolo, spuse ea.

Colonelul se schimbă la faţă şi îşi netezi mustaţa. La masă se aşternuse tăcerea. Colonelul Pierson era un gentleman, dar postura falsă şi subiectul iritant l-au privat de cuvenita stăpânire de sine.

— Ce ai face dumneata? întrebă el, lipsit de curtenie.

— Eu n-aş putea face mare lucru; sunt femeie, răspunse ea.

Colonelul îi răspunse:

— Femeile sunt singurele care fac câte ceva, acolo.

— Şi de aceea le biciuiţi!

Colonelul, văzându-se înconjurat de doamne, îşi pierdu în acel moment controlul asupra raţiunii, roşi, dar fu salvat de la un răspuns neplăcut, eventual nedemn, de un strigăt de oroare irlandez:

— Domnu' Paricle zicea exact la fel. O, sir, de-aia purtaţi o uniformă de ofiţer, ca să vă comportaţi în felul ăsta cu bietele femei lipsite de apărare?

A fost întâia oară când doamna Chump a avut o intervenţie folositoare în timpul meselor de la Brookfield. Colonelul Pierson se alătură şi el zâmbetului general, iar subiectul fu schimbat.

Era plin de afecţiune faţă de Wilfrid şi îl invită la Verona, fiindcă şcoala lui – austriacă – de cavalerie era cea mai bună din lume.

— Ne depăşiţi la viteză şi la greutate; dar nu puteţi să angajaţi o ambuscadă, nu puteţi să manevraţi un escadron şi nu ştiţi absolut nimic despre garda în avanposturi, spuse colonelul.

Wilfrid îi promise să-l viziteze într-o zi, lucru pe care îl negă în faţa Emiliei, atunci când ea îi ceru socoteală. Mintea ei părea să fie pe jăratic, atunci când era vorba de vreun ofiţer austriac. Faptul că îşi abandonase ţara îi provoca remuşcări obsedante, o făcea să-şi piardă pofta de mâncare, vioiciunea ochilor şi dulcea roşeaţă care îi colora obrajii atât de plăcut. Arăta epuizată, pricăjită şi nenorocită; până şi mersul îi trăda dispreţul pe care-l nutrea faţă de ea însăşi. Simţurile agere ale lui Wilfrid au sesizat schimbarea, pe care alţii ar fi putut să o atribuie unei dureri de cap trecătoare. Acum, că se abătuse asupra ei această pacoste, lui Wilfrid i se părea că-i va fi mai lesne să renunţe la ea; generozitatea sa fiind astfel încurajată (nu sunt prea sever cu el – amintiţi-vă de felul în care e alcătuită dragostea: o inimă indiferentă este egoismul însuşi, iar o inimă învăpăiată – generozitatea eroică, ele fiind, pentru lumea din afară, una şi aceeaşi inimă). Generozitatea lui, cum spuneam, găsindu-se acum sub in-fluenţa acestui astru favorabil, îşi spuse că trebuie să pună capăt jocului dublu; probabil consolat de sentimentul că este un martir, hotărî să joace rolul bădăranului nobil. Drept pentru care dispăru din nou de la

Brookfield o perioadă, timp în care lipsa i-a fost amarnic resimţită.

În ultimele două duminici, Emilia luase locul domnului Barrett la orgă. Tocmai cânta preludiul la un imn, când iubitul ei, pe care se temea din nou că are să-l uite la faţă, apăru în incinta cu draperii. O pauză în melodie şi un dezacord prelungit al instrumentului dădură congregaţiei prilej de speculaţii. Wilfrid puse un deget la buze şi se aşeză reverenţios, în timp ce Emilia se repezi tremurând în urmărirea notei ce urla pe moarte. Reuşi să intre din nou pe firul melodiei sacre, sub imperiul unei noi senzaţii, cu capul întors spre iubitul ei; primele cuvinte pe care le-a murmurat au fost:

— Nu am mai fost niciodată împreună în biserică.

— Nu seara, şopti, impresionat şi el.

— Aşa-i, spuse Emilia catifelat, încântată de faptul că ţinea atât de bine minte.

Dacă Wilfrid ar fi fost sigur că o să poată să-şi stăpânească perfect echipajul sentimental cunoscut sub numele de „propriile simţiri”, locul pe care îl alesese pentru întâlnirea lor de despărţire ar fi de pus pe seama capacităţii strategice recunoscute a tânărului ofiţer. Era un loc care făcea imposibile orice apeluri înflăcărate; un loc în care putea să o contemple, să o asculte, să fie lângă ea, singur cu ea, neavând a se teme de lacrimi, implorări sau accese de furie, consecinţe posibile ale capriciilor afecţiunii. Nu ţinuse însă cont în socotelile lui de eventualitatea că el însuşi se va dovedi slab şi va fi trădat de echipajul de a cărui linişte se îngrijise întotdeauna; dar acum Wilfrid o privea din profil: cu uşoara îmbujorare de bucurie din obraz, cu pleoapele ochilor pe jumătate înălţate spre tuburile aurite, armonia plină şi sonoră revărsându-se de sub degetele ei, Emilia părea să conducă însuşi corul celest; o aureolă subtilă şi ceţoasă coborî asupra frunţii ei şi trecu destul timp până ca el să

realizeze că este de fapt efectul produs de umezirea propriilor lui ochi.

Când începu predica, Emilia se ridică de la orgă şi îi prinse mâna. Începură să discute, într-o şoaptă de-abia auzită:

— Doream atât de mult să te văd!

— Acum mă vezi, micuţa mea.

— De vineri într-o săptămână am să plec.

— Prostii! N-ai să pleci.

— Surorile tale spun că da! Spun că domnul Pericle a obţinut consimţământul tatălui meu şi mă poate duce în Italia.

— Şi tu te gândeşti la plecare?

Emilia îşi privi mâinile inerte, zăcând în poală.

— Nu te duce! murmură el imperios.

— Atunci te vei căsători curând cu mine?

Emilia părea gata să zâmbească precum April cel voios, la un singur cuvânt al lui.

— Draga mea fată! spuse el cu un aer mângâietor de dojană.

— Deoarece, continuă ea, dacă mă găseşte tata, trebuie să mă duc în Italia, sau să mă întorc la viaţa aceea de tortură, la Londra; când mă năpădesc gândurile astea, parcă aş fi deja îngropată în pământ şi simt gustul amar de nisip în gură! Aproape că aş fi suportat totul înainte ca tu să mă săruţi, iubitul meu! Acum însă, m-ar ucide. Spune-mi! Spune-mi! Spune-mi că vom fi împreună. Mă trec fiori reci toată ziua şi toată noaptea, am senzaţia unor mâini de gheaţă care îşi întind ghearele să mă apuce. Leşin… inima-mi cade în hăul negru… Cred că acum ştiu ce înseamnă moartea!

Se opri, cu un suspin fără lacrimi, iar în vârfurile degetelor ei, Wilfrid simţi tremurul întregii ei făpturi.

— Draga mea!

Voia să-i explice situaţia aşa cum o vedea el atunci. Omisese însă din calculul său şi un alt element: agitaţia nervoasă specifică, provocată de

necesitatea de a repeta o explicaţie şoptită. Astfel, văzând că Emilia priveşte inexpresiv şi nu înţelege ce vrea să-i împărtăşească, el o luă de la început, mai energic; nici nu ajunsese bine la jumătatea explicaţiei, când domnul Marter, aflat în amvonul de sub ei, adresă o mustrare conştiinţei unui anume vinovat dintre enoriaşii lui, materializată printr-un tuşit solemn, semnificativ. Emilia, nedumerită, începu să clădească din nou pe fundamentul vechilor ei presupuneri. Şoptea dulce şi fără dificultate, din vârful limbii, cu bărbia ridicată; pronunţa şirurile de sunete pe timpul câte unei inspiraţii lungi şi liniştite, încât se imprimau în auz mult mai distinct decât sunetele puternice. Wilfrid deveni din nou monosilabic. Nu reuşea să-şi convingă buzele să pronunţe negaţii ferme, lăsând astfel impresia unei aprobări; şi atunci, partea bună a firii lui se revoltă pentru că încerca s-o înşele. Se ruşină pur şi simplu de jocul lui dublu, egoist şi absurd. „Este posibil?” se întrebă el, aşteptând cu lăcomie confirmarea mentală a vreunor merite excepţionale ale ei, pe care şi lumea să le recunoască. Se resemnă cu ideea să o abandoneze pe lady Charlotte şi să-i acorde numele său acestei fete care îl subjuga; dar o anume senzaţie liniştitoare şi plăcută îl învălui, la gândul că datoria lui filială era o piedică însemnată. Ştia bine că tatăl său doreşte foarte mult ca el să fie ginere într-o familie nobilă – ba chiar era de neînţeles de ce este atât de nerăbdător să vadă încheiată alianţa respectivă; pe măsură ce îşi reaminti două sau trei scene, Wilfrid pricepu că obstacolul din faţa noului său capriciu era chiar tatăl său.

Wilfrid îi expuse Emiliei problema, cât putea mai clar, când asupra sa plana groaza de tuşitul semnificativ al predicatorului; îi spuse că o iubea cu toată fiinţa sa, dar că adevărul era că tatăl său nu se afla într-o stare fizică potrivită pentru a suporta o contrazicere a dorinţelor lui şi că avea să fie absolut împotriva căsătoriei lor, lucru de care

era sigur. Atrase asupra sa o nouă mustrare din partea domnului Marter, când făcea un apel insistent la raţiunea Emiliei, pentru ca aceasta să-i înţeleagă pe deplin poziţia; nu a mai putut să adauge la cele spuse decât că tatăl său avea alte vederi şi că era nevoie de timp pentru a le schimba.

Emilia îl ascultă atent, răspunzând la strângerea mâinii lui cu o privire, în treacăt. Wilfrid se miră văzând cât de puţin descumpănită era. Deodată însă, coborârea treptată a vocii domnului Marter îi avertiză că nu mai aveau timp.

— Iubitul meu? şopti Emilia privindu-l, grăbită şi întrebătoare.

— Draga mea! răspunse Wilfrid.

Se aşeză, zâmbind, la orgă. El se retrase, precaut, înainte de terminarea serviciului divin, oarecum întristat de succesul său.

Nu reuşi să-şi explice acel zâmbet al ei.

Emilia acţionează

Domnul Pole se afla împreună cu domnul Pericle în biroul său comercial din City, în faţa unui maldăr de acte şi de scrisori din străinătate de-abia deschise; pe una dintre ele, care purta un timbru rusesc, o arăta din când în când, nervos, de parcă ar fi vrut să se asigure că ea conţine o monstruozitate. Oricine ar fi putut vedea că starea sa nu era cea mai potrivită pentru tranzacţii. Faţa îi era palidă, nesănătoasă, iar părul încărunţit atârna în dezordine pe frunte, ca un val bătut de vânturi schimbătoare. Totuşi, făcea efortul său obişnuit să pară stăpân pe sine şi să înşele vigilenţa ochilor măslinii ai tovarăşului său; acesta îi scruta, în linişte, când picioarele nervoase, când degetele agitate, clătinând din cap cu un gest străin şi sardonic.

— Acum, ascultă-mă, spuse domnul Pericle. Nu trebuie să faţem explozie din priţina omului aţela din Riga. Este un nemernic, foarte bine. Spune tare: este un nemernic, spune asa. Si gata. Pentru că (degetul grecului se ridică în aer), în primul rând, nu trebuie să avem ţeartă. În al doilea rând, n-avem nevoie de milă. În al treilea, trebuie să ne faţem că avem încredere în el, în ţiuda lui. Da, da, asa zic eu! Ţe înseamnă pentru noi, negustorii, mila? E dispreţ curat. Avem încredere în el mai departe si pierdem ţe-a băgat el la buzunar – o mie. Dacă ne repezim pe el, pierdem douăzeţi, treizeţi, patruzeţi; si ne pierdem si reputaţia.

— Eu i-aş spânzura pe toţi păcătoşii ăştia, ţipă domnul Pole. Nemernicul! L-aş spânzura de propria lui cânepă. Zice că i-a ars o fabrică şi mai îndrăzneşte să facă glume cu seul! Într-o scrisoare de afaceri! După ce a comunicat o pierdere aşa de însemnată de bani aceleiaşi persoane!

— Nu e proastă gluma, zâmbi domnul Pericle. E o lecţie de calm. Ne prinde bine si nouă. Dar fii atent! El ziţe „pierdere posibilă”. Nu e lucru sigur. Hein! Omul aţesta ne înţearcă. Asa! Să ne repezim si să-l aduţem la disperare? Îţi dai seama, la Riga suntem în mâna lui!

— Îmi dau seama, spuse domnul Pole, că este un ticălos afurisit şi am să mă interesez eu dacă nu ajunge braţul legii până la el.

— Ha! Legea! rânji domnul Pericle. Asa sunteţi voi, englezii, întotdeauna, legea! Dar noi suntem bărbaţi, nu masini. Legea e pentru o masină, nu pentru un bărbat! Poate că îl pedepsim. Bine, atunţi l-am pedepsit. Intră la închisoare – patruzeţi de luni. Plătim pentru el o mie de lire pe lună. Dacă îl biţiuie – patruzeţi de lovituri. Plătim pentru el o mie de lire de lovitură. Poţi să-ţi permiţi? E un lux ca oricare altul. Nu-i de mine.

— Şi cât timp trebuie să mai avem încredere în hoţul ăla? întrebă domnul Pole. Ţine cont, în caz că-i acordăm încredere! Eu nu spun că-i acord sau că-i voi acorda.

— Banii sunt blocaţi pentru un an, prietene. Asa că în momentul când punem mâna pe ei, îndată zboară, uite-asa.

Vârful pantofului său bine lustruit făcu o rotaţie agilă; îşi netezi gânditor bărbia puternică şi bine bărbierită şi mustaţa plină de venin.

— Nu acum, reluă el. Atât cât ne are la mână, nu o să-l dăm la dracu’, pentru că am merge si noi după el, cred, sau ţel puţin o parte din drum. Dar acum, să ziţem că banii au îngheţat în nord. O să-i câstigăm înapoi din Australia, sau din apele greţesti. Ţi-am prezentat planul meu.

— Da, spuse domnul Pole, iar eu ţi-am răspuns că nu am nici o pretenţie să devin capitalist. Suntem de pe acum angajaţi în nu mai puţin de trei afaceri riscante.

— Asa sunteţi voi, englezii! Aveţi toată lumea la dispoziţie să o mulgeţi, si voi vă duţeţi într-un loc,

si acolo vă lipiţi. Dacă nu vă iese afaţerea, aţi dat si voi gres. Cum e cuvântul aţela? – domnul Pericle se bătu peste frunte – …zumuleală, vouă vă lipseste zumuleala. Aţeasta-i decăderea voastră. Greţii, si rusii, si iancheii, toţi vă bat. Pentru că voi nu ştiţi să zumuliţi. Vă alegeţi cu gămălia acului, nu cu acul. Voi daţi gres din cauza minţii si a inimii. Voi aveţi numai poziţia voastră – o insulă, vase si oarecare favoare. Dar când e vorba de zumulit, nu sunteţi buni. Noi vă batem. Si trăim de dragul plăţerilor, în timp ţe voi vă văitaţi si asudaţi – *mon Dieu!* Aţeasta-i robie curată.

Domnului Pericle îi sclipiră globurile albe ale ochilor spre negustorul care clipea des; se ridică apoi din scaun, fredonând un fragment de operă şi îl informă, degajat, că o anumită primadonă obţinuse divorţul de soţul ei.

— Dar, adăugă el pe neaşteptate, ascultă-mă, dacă nu-ţi poţi permite să faţi speculaţii, fugi de ele ca de foc. Fugi de ele si să-ţi ridiţi si poalele hainei în sus. Sări peste sanţuri si să nu te opreşti până ţe nu ajungi acasă cu bine, hein? Voi spuneţi „tihnit”? Asa o aud pe proprietăreasa mea. Fugi până ţe esti în siguranţă si tihnit. Dar dacă esti un bărbat cu cap si cu buzunar, atunţi stii că „speculaţie” înseamnă o duzină de afaţeri riscante. Asa poţi să ieşi la liman. *Sau* să te ruinezi. Îţi spun, te aşteaptă ruina; dar ţe-ai jucat şansa.

— Un englez, replică domnul Pole, dezgustat de gesturile dispreţuitoare la care asistase, un englez este la fel de bun ca oricare dintre voi. Uită-te la noi, uită-te la istoria noastră, uită-te la bogăţia noastră. Ce naiba! Nouă însă ne plac jocul cinstit şi bunul-simţ; cât despre „permiţi”, ce voiai să spui cu asta?

— Nu, nu, se scuză domnul Pericle cu mâna ridicată; engleza mea e stricată. Este… ah, stricată. Trebuie să ţerţetezi din nou planul meu. Îţi va plaţe si ţie. Săptămâna viitoare mă duc în Italia. O iau pe micuţa Belloni. Tu vei avea grijă de toate. În tine,

prietene, am încredere deplină. Un englez, el este ţinstit. Un englez unit cu un grec cuţeresc toată lumea! E purul adevăr, *ma foi*. De aţeea te-am ales pe tine şi nu un conţetăţean. Un franţez? – o, nu! Un german? – niţi un pic! Un iancheu? – fereascămă! Eu sunt grec – eu aleg un englez.

— Bine, bine, trebuie să mă laşi să mă mai gândesc, spuse domnul Pole, încântat şi calmat. Cât despre cinste, asta este la noi un lucru de la sine înţeles, baza solidă pe care înaintăm noi. Aici, la noi, nu ne împăunăm cu generalităţi, îmi pare rău că trebuie să o zic, dar există *cu adevărat* o diferenţă între noi şi alte naţiuni. Cred că religia lor este vinovată în parte. Ne înşală şi pe urmă îşi plătesc preoţii ca să-şi obţină dezlegarea de păcate cu banii noştri. Dacă eşti un păcătos uns cu toate alifiile, acolo te spală de toate, de te faci curat ca lacrima. Să-i ia naiba! Când individul acela nu a expediat banii luna trecută, ţi-am spus că îl suspectez. Atunci cine a fost mai ager? Cât despre jumuleală, încă nu am dat niciodată greş. Îmi place să văd lucrurile limpede. Cel care speculează legat la ochi e ca o găină care se duce singură în târg să fie jumulită. Când vei cunoaşte limba mai bine, vei înţelege deosebirea dintre a fi jumulit şi a jumuli; trebuie totuşi să-ţi pui mintea la contribuţie, dacă nu, s-ar putea ca în cazul tău să nu fie mare diferenţă, ei? Am să mă mai gândesc la planul pe care l-ai făcut. Nu sunt omul care să ezite dacă socotelile sunt temeinice. Am să mă uit prin hârtiile astea.

— Prietene, te vei deţide înainte să plec în Italia, spuse domnul Pericle şi îşi luă rămas-bun.

După ce plecă, domnul Pole îşi răsuci scaunul spre birou şi încercă să studieze unul din acte pendelete. Îl desfăcu şi apoi îl împături din nou cu grijă, notă pe el „urgent” şi reciti scrisoarea de la Riga. O rupse apoi în bucăţele, cu dispreţ faţă de zdrenţăroşii care o compuseseră, şi deschise iarăşi importantul act. Reuşi să citească până la sfârşit

una sau două fraze, dar degetele lui începură să pipăie inconştient, căutând scrisoarea; în mintea lui se născu apoi ideea că era necesar să consulte catastiful şi sună clopoţelul. Cartea mare şi roşie i-a fost adusă în încăpere de un funcţionar tânăr; acesta rămase lângă el în aşteptare, în timp ce stăpânul său, fără să-şi dea seama de prezenţa lui, urmărea cu arătătorul să găsească un nume. Se opri la POLE, Samuel Bolton; citind numele, negustorul zâmbi; un zâmbet ascunzând un înţeles ciudat, nici vesel şi nici trist, zâmbetul meditativ al cuiva care se uită la o fiinţă căreia îi este superior. După o prelungită contemplare a numelui său, spuse, cu un oftat:

— Sărmanul Chump! Mă întreb dacă apare şi el aici.

Rezultatul căutării numelui celui defunct demonstră că nu mai era în actualitate. Domnul Pole întinse mâna după clopoţel, pentru a-l căuta pe bietul Chump într-un catastif mai vechi, care să-i aducă aminte de vremurile de demult.

— Aici sunt, sir, spuse funcţionarul, care rămăsese într-o atitudine de aşteptare respectuoasă, la câţiva paşi de birou.

— Ce-ai căutat aici, domnule, tot timpul ăsta?

— Am aşteptat, sir, pentru că…

— Risipeşti şi pierzi douăzeci sau treizeci de minute, când ar trebui să-ţi vezi de treabă. Ce înseamnă asta?

Domnul Pole se ridică în picioare şi începu să se plimbe supărat.

Tânărului nu-i venea să creadă că stăpânul său nu binevoia să glumească, de fapt, cu el. Spuse:

— Nu cred că am pierdut mai mult de un minut, sir.

— Te-am chemat acum o jumătate de oră, răspunse domnul Pole, scotocind în buzunarul ceasului.

— Probabil că era vorba de altcineva, sir.

— Tu ai adus catastiful acesta? Uită-te la el! Acesta?

— Aceasta este cartea pe care am adus-o eu, sir.

— Acum cât timp?

— Cred că acum nici un minut şi jumătate, sir.

Domnul Pole îl privi lung şi tuşi uşor.

— Aş fi putut să jur…, murmură el, şi începu să clipească. Cred că sunt puţin ameţit.

În acela şi moment, mâna sa dreaptă bătu aerul, tremurând. Tânărul funcţionar i-o apucă, şi îl trase spre un scaun.

— Ptiu! făcu stăpânul său, frecându-şi nervos fruntea. Lipsa de hrană. Nu mai mănânc aşa cum mâncaţi voi, tinerii. Adu-mi un pahar de vin şi un pesmet. Ai grijă, să fie vin bun, Porto. Sau, nu; nu poţi să te încrezi în vinul de Porto luat de la cârciumă: brandy, mai bine. Cumpără-l chiar tu, nu te baza pe portar. Şi adu-l tu, pricepi ce importanţă are? Cum te cheamă?

— Braintop[7], răspunse tânărul, cu sfiala aceluia al cărui nume a fost de multe ori ţinta jocurilor de cuvinte.

— Cred că în viaţa mea nu am auzit un nume mai ciudat, spuse domnul Pole. Braintop! Îmi va aduce întotdeauna aminte de brandy. Acum, ce mai aştepţi?

— Îmi permisesem să aştept pentru ca să vă comunic că o doamnă vrea să vă vadă, sir.

Domnul Pole sări din scaun.

— O străină?

— Ar putea fi străină. Vorbeşte engleza, sir, iar numele cred că e străin. Mi-e teamă că l-am uitat.

— E soţia individului din Riga! strigă negustorul. Adu-o înăuntru, imediat. Mă aşteptam la aşa ceva. Ştiam că e la Londra. Pot să-i fac faţă: adu-o înăuntru. Când vii cu Braintop-ul şi cu pesmetul, cheamă-mă la uşă. Înţelegi tu de ce.

Tânărul se prefăcu amuzat de sensul dat numelui său şi-l asigură că înţelege. Se retrase, iar

după câteva momente o introduse în birou pe Emilia Belloni.

Domnul Pole se oprise în mijlocul încăperii, cu o figură extrem de severă; când o văzu însă pe micuţa musafiră de la Brookfield stând timidă în uşă, sprâncenele i se ridicară şi îşi întinse mâinile.

— Chiar tu eşti! Nu-mi vine să cred! strigă el.

Cum i se ceru imediat să explice ce o adusese la oraş, Emilia trebui să-l asigure că totul era în ordine acasă. Apoi se aşeză într-un scaun, cu respiraţia tăiată.

Domnul Pole se oferi, patern, să o trateze cu vin şi prăjituri, sau pesmeţi.

— Nu pot nici să mănânc, nici să beau, spuse Emilia.

— Ei, ce se întâmplă cu tine, draga mea? o întrebă domnul Pole cu o uimire neprefăcută.

— Nu mi-este foame.

— De obicei îţi este pe la ora asta, când eşti acasă, aşa-i?

Emilia oftă.

— Ei bine, pentru ce ai venit tu aici, draga mea? Domnul Pole începu să umble neliniştit, când prin dreapta, când prin stânga ei.

— Am venit…, se opri, cu o scurtă privire meditativă, am venit să vă văd.

— Să mă vezi, draga mea? M-ai văzut azi-dimineaţă.

— Da, dar am venit să vă văd între patru ochi.

Emilia trăia acum primul ei conflict cu propria-i naivitate. Se gândea la caracterul celui cu care vorbea, pentru a acţiona în aşa fel încât să reuşească să-l câştige de partea ei, atingându-şi astfel scopul urmărit. Îşi îmbogăţea experienţa, pierzând însă din candoare: nu este cazul să ne plângem din pricina unei legi a dezvoltării.

— Dar poţi să mă vezi între patru ochi când vrei tu, draga mea, spuse domnul Pole; încă multă vreme de acum înainte, sper.

— Aici am senzaţia că sunteţi singur. La Brookfield nu pot vorbi. Oh, şi Emilia trebui să-şi potolească palpitaţia inimii – dumneavoastră nu vreţi să plec în Italia, nu-i aşa?

— Să vreau să pleci? Nici vorbă. Nu vreau să pleci. Nici *tu* nu vrei să te duci acolo?

— Nu! Nu! spuse Emilia, cu o ardoare deosebită.

— Nu vrei să te duci?

— Nu! Vreau să rămân! Să rămân!

— Aşa? Să rămâi?

— Să rămân cu voi! Sau, cel puţin, să nu plec niciodată din Anglia! Renunţ la tot numai să pot rămâne.

— La tot? repetă domnul Pole, întrebându-se cam la ce se referea termenul; a fost şi mai uimit s-o audă pe Emilia spunând vehement:

— Da! La tot!

— Nu. Cu adevărat nu vreau să pleci, spuse domnul Pole. De fapt – şi aici firea ospitalieră a negustorului se războiu cu un anume lucru din mintea sa – îmi placi, draga mea; îmi place să fii în preajma mea. Eşti veselă, eşti agreabilă; îmi plac zâmbetul şi vocea ta. Eşti o companie foarte plăcută. Numai că s-ar putea să renunţăm la casa noastră. Dacă fetele se căsătoresc, trebuie să mă mut undeva cu chirie şi nu cred că ar fi cel mai potrivit lucru să-ţi cer să-mi găteşti.

— Ştiu să gătesc puţin, zâmbi Emilia. Mă duceam prin bucătărie – până mi-a atras atenţia Adela.

— Da, dar nu s-ar face, ştii cum este, continuă domnul Pole, cu seriozitatea cuiva care a fost abătut din linia sa de argumentaţie. *Ştii* să găteşti, ei? Ai idee de-aşa ceva? Întotdeauna am spus că eşti o fetiţă foarte descurcăreaţă. Haide, nu vrei un pesmet cu nişte vin?… Nu! Bine, unde rămăsesem?… Prăpăditul ăla de băiat. Brainty… top, top! Aşa-i: Braintop. Despre el vorbeam, draga mea? O, nu! Despre măritişul tău. Pentru că

dacă ştii să găteşti, de ce n-ai face-o? Ia-ţi un bărbat şi atunci nu te mai duci în Italia. Găseşti sigur pe cineva. Unii tineri nu se uită după bani.

— Cu timpul, am să câştig şi eu bani, spuse Emilia; ardoarea teribilă din ochii ei era semn că o chinuia ideea pentru care venise. Ştiu că voi fi o partidă bună. Îmi voi câştiga un nume, cred… sper din toată inima!

— Da, da, aşa spune Pericle. Are o părere foarte bună despre tine. Poate că are de gând să o facă chiar el. Este bogat. Imprudent, recunosc. Dar, după cum stă treaba, e imens de bogat. S-ar putea să se şi gândească la aşa ceva.

— La ce? întrebă Emilia.

— Să se căsătorească cu tine.

— Vai, ce chin!

În febra sentimentului ei, când pricepu sensul îngrozitor al cuvintelor, avu într-adevăr senzaţia că i se înfipsese o săgeată în piept, vibrând cu putere.

— Nu-ţi place de el? întrebă domnul Pole.

— Nu-l iubesc! Nu-l iubesc!

— Da, da, dar vine şi asta după căsătorie. Aşa se întâmplă de obicei. Uite ce este: să nu procedezi împotriva intereselor tale. Nu trebuie să fii fluşturatică. Dacă Pericle îţi face propunerea, ia-l. Să nu stai să te mai codeşti. O mulţime de fete pe care le ştiu eu aşa ar face.

— Vai! îl întrerupse Emilia, dar dacă se căsătoreşte cu mine, mă va săruta!

Domnul Pole tuşi şi clipi din ochi.

— Ei bine! exclamă el, ca un om care cugetă profund; şi, cu delicateţea înnăscută a britanicilor, transformă totul într-o glumă: Aşa o să fac şi eu acum; apoi adăugă: Deşi nu sunt bărbatul tău.

Îşi lăsă capul în jos. Emilia puse mâinile pe umerii lui şi îşi apropie faţa de a lui.

— Aşa! făcu domnul Pole, pe onoarea mea, îmi face bine… mai bine decât un medicament! Dar nu trebuie să aplici reţeta asta la toată lumea, draga mea. Nu o aplici, desigur că nu. Bine, bine… e în

regulă. Mă gândeam numai că te vei duce în Italia, printre ticăloşii ăia străini, care nu au respect mai mare pentru o fată decât pentru un maimuţoi – ruda lor. O bandă de pungaşi! La început, când ai intrat aici, am crezut că eşti soţia cuiva. Dar acum… afacerile sunt afaceri. Hai să vedem. Tu pentru ce ai venit? Sunt bucuros să te văd… trebuie să ştii lucrul acesta.

Emilia îl privi în ochi.

— Ştiţi că vă iubesc, sir.

— Sunt convins că eşti o fetiţă recunoscătoare.

Ea se ridică în picioare:

— Oh, cum aş putea să încep!

Prin mintea domnului Pole trecu fulgerător ideea că fusese trimisă de fiicele sale pentru a-i anunţa sosirea unuia dintre medicii vestiţi din Londra, un lucru cu care îl torturau tot timpul, sau pentru ca să-l ducă la un doctor. Nu era în starea potrivită pentru a putea cântări valoarea absolută a unei astfel de bănuieli, părea însă posibilă; aşa se explica şi comportarea ieşită din comun a Emiliei; odată concepută, mânios cum era, luă ideea drept realitate şi atacă frontal.

— Stop! Dacă pentru asta ai venit, ne certăm imediat. Îţi închipui că sunt bolnav, nu-i aşa, draga mea?

— Nu arătaţi foarte bine, sir.

Răspunsul direct al Emiliei îi confirmă suspiciunea.

— Sunt bine. Sunt sănătos tun! Şi acum, te rog să pricepi, dacă de asta ai venit, nu am să mă duc la individ şi nici aici nu vreau să-l primesc. Nu mai rămâne decât să mă scoată nebun. Cât timp sunt în viaţă, nu va vedea nici o guinee de la mine. Nu, nici când o să mor. Nici un ban găurit! Stai jos, draga mea, şi aşteaptă până vin pesmeţii. Pentru Dumnezeu, de-ar veni odată! Şi nişte coniac. Unde-i Braintop?

Îşi scoase batista să se şteargă pe frunte, smucind-o ca pe o funie de clopot.

Emilia, în culmea nedumeririi, stătea privind lung o rază tristă de soare citadin pe covorul prăfuit. Singura presupunere pe care o putea face era că acel „el” vinovat este Wilfrid; dar cu ce greşise nu reuşea să ghicească; pe de altă parte, se frământa să găsească modul potrivit de a pleda în favoarea lui.

— Nu îl acuzaţi pe el; dacă sunteţi supărat, fiţi supărat pe mine, începu ea timid. Ştiu că se gândeşte cu nelinişte la dumneavoastră. Ştiu că nu ar face nimic care să vă facă rău. Nimeni pe lumea asta nu e mai drăguţ ca el. L-aţi lipsi de bani pentru că vă supără?

— Să-l lipsesc de bani, repetă domnul Pole, fără aversiune în ton. Bine, am auzit eu tot felul de lucruri despre femei, dar încă nu am văzut nici una aşa de doritoare ca un medic să-şi primească onorariul cum eşti tu.

Emilia îl privi uimită un moment şi, foarte nelămurită, continuă:

— Învinuiţi-mă pe mine, sir. Ştiu însă că veţi fi bun, ca de obicei. Oh! Îl iubesc. Vă iubesc, deci, şi pe dumneavoastră şi nu v-aş face să suferiţi. Este adevărat că şi el mă iubeşte. Nu vreţi să-l vedeţi pentru că mă iubeşte?

— Doctorul? mormăi domnul Pole. Doctorul? spuse el, aproape mugind; se sculă brusc de pe scaun, şi se uită în oglindă, clipind des. Se întoarse apoi să o studieze pe Emilia.

Emilia îl trase din nou lângă ea.

— Continuă, spuse el; pe faţa lui se putea citi efortul înfricoşător de a o înţelege, de a-i pătrunde sensul cuvintelor.

Veţi afla imediat de ce efortul era atât de înfricoşător, încât devenea chiar tragic.

Se gândea la sosirea lui Braintop cu brandy-ul ca la o unică lumină în ceaţa ce-l copleşea; răsuflând cu greutate pe nas, aproape horcăind când inspira pe gura larg deschisă, stătea în fotoliu

încercând să asculte atât cuvintele ei, cât şi paşii lui Braintop.

Emilia devenise prea conştientă de elocinţa ei nesigură, având în faţă imaginea unei balanţe pe ale cărei talere se aflau fericirea sau nenorocirea ei, în echilibru instabil.

— Oh, el mă iubeşte, şi eu îl iubesc, suspină ea profund, întrebându-se de ce cuvintele refuzau acum s-o ajute. Să ne vedeţi împreună, sir, şi să ne auziţi. Noi vă vom face din nou sănătos.

Exclamaţia, „Dumnezeule mare!”, gemută cu cea mai neagră disperare, o opri din tiradă.

Printre lacrimi, reuşi să murmure:

— Nu vreţi să ne vedeţi, sir?

— Împreună? ţipă negustorul.

— Da!

— Dacă tu nu eşti nebună, înseamnă că eu sunt; sări în picioare şi se duse până în cel mai îndepărtat colţ al încăperii. Care din noi doi este? Trăsăturile i se schimonosiseră într-o oribilă mască bufă. Ce vrei să spui? Nu mai înţeleg nici măcar un cuvânt. Cred că mi-au zburat minţile. Continuă, după ce-şi trecu mâna peste frunte: De patru luni mă frământă lucrul acesta. Doamne Dumnezeule! Un azil de nebuni! Şi afacerile care se duc de râpă ca o cârpă ruptă bucăţi! Parcă-l văd pe individul acela din Riga dansând ca un canibal şi, peste toate astea… o să mai apară şi articole în ziare. Haide, fetiţo! Vino la lumină. Vino aici, când îţi spun.

Emilia se apropie de el.

— Nu pari nebună. Îmi închipui că toţi ceilalţi te înţeleg când le vorbeşti. Aşa-i?

Văzând paloarea bolnăvicioasă din obrajii lui, Emilia spuse:

— Ar trebui ca doctorul să vină imediat. Permiteţi-mi să-l chem, sir.

O rază de lumină străbătând ceaţa apăsătoare din mintea sa îi calmă întrucâtva iritarea teribilă a nervilor.

— Aşteaptă afară?

— Nu, sir.

Impulsul negustorului se pierdu la fel de uşor cum apăruse. Îşi puse mâna pe umărul ei şi se apropie de un scaun, se lăsă să cadă pe el şi închise ochii. Rămase în această poziţie, ţinând-o pe Emilia cu mâna dreaptă. Îl veghe respirând din greu, cu gura deschisă, gândindu-se acum într-adevăr mai degrabă la un doctor, decât la Wilfrid.

[7] În engleză, aproximativ „vârf de creier” (n. tr.).

O farsă în farsă

Bătăile la uşă ale lui Braintop treceau neobservate de mai multe minute. În sfârşit, Emilia îl lăsă să intre. După ce puse coniacul şi pesmeţii pe masă, Emilia îşi reluă veghea lângă domnul Pole. După un timp, observă că îşi mişca buzele şi când îşi apropie urechea, înţelese că dorea să nu primească pe nimeni, oricine ar fi dorit să discute cu el; nici funcţionarilor nu trebuia să li se permită să intre. Această din urmă indicaţie era formulată în termeni foarte clari. Emilia repetă ordinele afară. Când se întoarse, îl găsi pe negustor cu ochii deschişi.

— Am transpirat pe frunte, spuse el, dar nu mi-e cald deloc. Te rog să mă ţii de mâini. Le simt ca pe nişte obiecte jilave. Mă întreb de ce sunt atât de înţepenit. Nu e bine să stai prea mult într-un loc. Este cea mai sigură metodă să-i faci pe ceilalţi să creadă că eşti bolnav. Spuneai ceva despre doctor? Parcă mi-aduc ceva aminte. Nu vreau să văd nici un doctor.

Emilia umplu un pahar cu coniac. Îl împinse mai aproape de mâna lui, ascultându-l. Când simţi paharul, degetele lui îl cuprinseră cu o mişcare lentă şi îl ridică la gură. Licoarea îl înviora. Respiră de mai multe ori adânc şi se strâmbă, clipind, încercând parcă să reînvie în ochi strălucirea obişnuită. Îi întinse apoi paharul gol; Emilia îl umplu din nou, iar el sorbi pe îndelete, spunând:

— M-am încălzit, dar simt cum transpir rece. Nu pot să-mi dau seama ce este cu mine. Uită-te la vârfurile degetelor, draga mea. Sunt albicioase, nu-i aşa?

Emilia luă mâna întinsă şi o frecţionă uşor. Asta păru să-i încălzească inima, deoarece o mângâie, la rândul lui, pe fată.

Întinse paharul pentru a treia oară, remarcând că băutura e mai bună ca orice doctorie.

— Voi, femeile! rânji el, de parcă şi-ar fi amintit ceva legat de credinţa lor în medicamente. Şi totuşi, picioarele îmi sunt slăbite! Se ridicase şi încerca să meargă. Era foarte nesigur. Mă întreb din ce cauză… Nu fac suficientă mişcare, probabil. Cugetând la aceeaşi problemă, continuă: De la stomac mi se trage. Sunt gol ca o coajă de ou. Ce-i ciudat este că nu am pic de poftă. Da' cu moralul stau foarte bine. Încep să mă simt din nou eu însumi. Voi mânca imediat, draga mea. Şi uite ce este, am o idee: am să te duc diseară la teatru. Vreau să mă distrez. Când râde, omului îi merge bine. Ce bine era să fi fost Crăciunul. Nu îţi place să vezi cum îl rostogolesc pe bătrânul măscărici, băiatul meu?… fata mea, vreau să zic. Mie îmi plăcea, când eram copil. Mă lua tata cu el. Mergeam la parter. Când mă gândesc, parcă simt şi acum mirosul de portocale. Mi-aduc aminte, am mâncat la cină cârnaţi nemţeşti; sau şuncă… una din două. Ce zile fericite!

Îşi clătina capul, privind înapoi prin negura vremurilor.

— Poate se joacă diseară o farsă bună. Dacă da, mergem. Şi fetele trebuie să înveţe să râdă, la fel ca şi băieţii. Îl chem pe Braintop.

Sună clopoţelul şi o rugă pe Emilia să-i aducă aminte că avea nevoie de adresa lui Braintop, acesta fiind un tânăr foarte util.

Braintop descoperi că mai multe teatre aveau farse în program. Le înşiră volubil, fiecare cu acţiunea şi umorul ei, precum şi meritele actorilor, turuind încântat, ca unul care şi-a descoperit în sfârşit subiectul preferat de discuţie. Domnul Pole îi dădu misiunea să plece neîntârziat şi să rezerve o lojă de avanscenă la unul din varieteuri, unde doi mari rivali ai speciei doctorilor permiteau să alunge definitiv mania doftoricelii cu ajutorul râsului; simpla descriere a giumbuşlucurilor lor îi

vindeca în mare măsură pe toţi aceşti creduli. Tânărul îi lăsă Emiliei adresa pe o bucată de hârtie.

— Să te grăbeşti, domnule, spuse domnul Pole. Stai puţin. Vei merge şi dumneata, vei sta la parter şi vei lua masa, plătesc eu totul. După ce ai rezervat loja – ştii unde este Hotelul Bedford? Du-te acolo, caut-o pe doamna Chickley şi spune-i că voi veni să iau masa şi să dorm, că sunt împreună cu una din fiice. Masă, un salon şi două dormitoare, să ţii minte. Şi să-i zici că nu avem sacul de voiaj cu noi, aşa că trebuie să ne bizuim pe garderoba ei. Ai înţeles totul? Masa la ora cinci şi jumătate; pe urmă plecăm la teatru.

Braintop se înclină, în semn că pricepuse.

— Uite cum pleacă flăcăul, sărind într-un picior, îi spuse domnul Pole Emiliei. Este exact ceea ce doream să mi se întâmple şi mie, când eram de vârsta lui – să mă cheme stăpânul meu şi să-mi zică: „Ţine! Du-te şi distrează-te!” Să vezi că hoţomanul îşi va comanda o masă cu şampanie. Bietul tinerel! Să se bucure şi el. Ha! ha! Hai-ho! Prea multe afaceri dăunează, tânăr sau vârstnic. Mă şi simt mai bine, de n-ar fi picioarele astea… Sunt aşa de reci! Nu crezi că sunt cam vorbăreţ, draga mea?

— Mă bucur să vă aud vorbind, răspunse Emilia, străduindu-se să nu arate cât de uimită era.

O întrebă, viclean, de ce venise la Londra, iar ea îi ceru permisiunea să nu discute chiar atunci; la care domnul Pole declară că avea de gând să tragă un râs zdravăn, orice-ar fi, şi să scape de tot necazul.

— Şi spuneai că eşti îndrăgostită de el? Un doctor cu clientelă bună… dar nu este nevoie să începi prin a mă ucide pe mine, dacă ţi-ai pus în gând să te căsătoreşti cu respectivul. Ei? Ce zici?

Emilia era mult prea încurcată ea însăşi ca să mai încerce să-i explice lui ceva; de altfel, dorinţa lui de a fi pus la curent păru să se stingă: în

momentul imediat următor căuta printre hârtii scrisoarea de la Riga. Negăsind-o, îşi puse pălăria.

— Pentru astăzi, gata cu treaba. Nu poţi să te ocupi de afaceri când ai o fustă în preajmă. N-ar fi rău dacă Lordul Primar le-ar interzice să treacă dincolo de Temple Bar. Acum vom merge să-ţi arăt o mică parte din City.

Îi oferi braţul, iar Emilia observă că mersul lui prin birou era drept, iar puţinele cuvinte pe care le spunea erau pronunţate pe tonul imperativ şi optimist al unui bărbat în putere.

— Fetele mele, îi spuse cu voce scăzută, nu vin niciodată aici. Ştii cum este, nici nu ne aşteptăm să vină doamnele aici. Sunt sfere diferite. Ele vor să devină crema societăţii; au şi de ce. Draga mea, cred că vom merge pe sus. Te deranjează dacă te vede cineva într-o birjă?

Ezitase înainte de a pune întrebarea. Emilia îi răspunse:

— O, nu! Mergem cu birja.

Domnului Pole i se luă o piatră de pe inimă.

— Nu pot să văd ce rău ar fi într-o birjă. Tot felul de gusturi pe lumea asta. Fetele mele… dar, mulţumesc cerului, ele au trăsuri!

Negustorul şi Emilia se plimbară prin City o oră întreagă. Îi arătă toate clădirile importante, insistând asupra grămezilor fabuloase de bani pe care le simbolizau, vizibil mulţumit atunci când îi smulgea exclamaţii de uimire.

— Da, da; ne-or dispreţui ei pe noi, ăştia din City. Eu spun întotdeauna: „Veniţi şi vedeţi singuri” şi cu asta basta! Acum, ia uită-te la palatu’ ăla! Vezi cele trei ferestre prăfuite la etajul al doilea? Omul dinăuntru ar putea cumpăra şi zece prinţi de pe continent, poate cu excepţia a doi–trei austrieci sau ruşi. Poartă o haină exact ca a mea.

— Serios? exclamă Emilia, examinându-i involuntar îmbrăcămintea.

— Aici, în City, nu etalăm haine tivite cu aur, draga mea.

— Dar şi dumneavoastră sunteţi bogat?

— Oh! Eu… este cam mult spus. Să nu vorbim de-spre mine. Mi-e… mi-e încă frig la picioare. Acum, uită-te la casa aceea de pe colţ. În urmă cu trei luni stăpânul locului era unul dintre cei mai respectaţi negustori din City. Acum a dat faliment şi nici nasul nu poate să şi-l mai scoată din casă. Toate afacerile lui erau o adevărată putreziciune. Un stricat! Falsifica actele; înşela încrederea ce i se acorda. Ce părere ai?

— Dar ce-a făcut? întrebă Emilia.

Domnul Pole îi explică, luându-i apărarea, apoi continuă, ponegrindu-l.

— Nu avea familie, draga mea. Unde se duceau toţi banii ăia? Acum toată lumea zice că-i un ticălos, bietul om! Afacerile sunt nişte ispite teribile. Gândeşti: *Asta* o să mă salveze! Te agăţi de ceva şi se frânge. *Aceea* mă va salva; dar eşti prea greu, rădăcinile cedează, şi te duci aşa, tot mai jos. Jos, mai jos, Porţile iadului trebuie să fie la foarte mare adâncime dacă faliţii noştri nu ajung la ele. Domnul Pole spuse toate acestea în şoaptă, grav. Haide să plecăm din City. Aici nu este suficient aer. Priveşte la norul de colo. Este cam deasupra Brookfieldului, dacă mă uit bine.

— Dragul meu Brookfield! exclamă Emilia, simţindu-şi inima cum se ridică în zbor, cântând sub nori ca o ciocârlie.

— Şi ele nu sunt mulţumite, murmură domnul Pole cu vocea înecată într-o amărăciune neobişnuită.

La hotel au fost întâmpina ţi cu multă căldură de doamna Chickley şi Simon, bătrânul chelner.

— Arăţi mai tânără ca niciodată, doamnă, o complimentă domnul Pole cu veselie, tropăind. Apoi o prezentă pe Emilia drept una din fiicele lui; o luă însă imediat deoparte pe gazdă, ca să-i spună că era „numai în tutelă, …o pupilă, …ceva de genul ăsta”; recunoscu bucuros că era o tânără domnişoară deosebit de drăguţă. Este un adevărat

geniu al muzicii, doamnă; va face minuni. Nu-i ca fetele mele.

Şi aici, domnul Pole o informă pe doamna Chickley că atunci când *ele* vin în oraş, dorm de obicei într-unul din marile cartiere. El prefera vechile locuri: confortul i se părea superior grandorii.

În scurt timp, Simon terminase cu pusul mesei. Până să fie gata cina, domnul Pole era într-o asemenea stare de somnolenţă, încât îi veni foarte greu să priceapă de ce trebuia să se trezească, iar când se aşeză, în sfârşit, la masă, faţă în faţă cu Emilia, ochii îi erau ca acoperiţi de o perdea şi se plânse că de-abia vedea.

— Simon, aş dori nişte vin din cel înfundat, galben şi vechi. Din ăla aş dori. Nici acasă n-am ceva mai bun.

De altfel, partea principală a mesei domnului Pole a constat din licoarea respectivă. Emilia a fost şi ea convinsă să bea două pahare.

— Nu te încălzeşte pe dinăuntru, draga mea? o întrebă domnul Pole.

— Mă face să simt nevoia să vorbesc, mărturisi Emilia.

— Ah! Ne vom distra de minune diseară. „Ta-ra-ri, ta-ra-ra!" Dac-ai şti să cânţi *De-ar pieri necazul tot!* Îmi plac cântecele de petrecere: cântece bune, cinstite, britanice, bărbăteşti! După gustul meu, nimic nu întrece cântecele de petrecere şi romanţele. Cu o ciozvârtă de berbec şi cartofi copţi, un pahar de bere neagră şi tare, sunt mai bune decât oricare altă muzică.

Emilia îi cântă încet.

Când termină, domnul Pole o aplaudă şi el în surdină.

— Muzica ta, draga mea?

— Muzica mea; cuvintele sunt ale domnului Runningbrook. Se-ntâmplă însă ceva. El nu vrea să schimbe nici un cuvânt şi unele din ele sunt atât de ciudate, încât mă fac să-mi ridic bărbia şi să-mi

ascut buzele. Parcă mi s-ar opri în gât. Am senzaţia că trebuie să mă ridic pe vârfuri ca să le pot cânta. Domnul Runningbrook le-a scris poate în zece minute.

— El îşi permite… e de familie bună, spuse domnul Pole şi începu să fredoneze un fragment din *Grădina Celiei,* trecând apoi la *Cătana ostenită;* se apropie de Emilia cu mişcări de dans, pocnind din degete, în toiul unui tril, la un cântec vechi de când lumea, „Taia-haia-haia-haia" etc., făcut anume pentru oameni veseli şi care nu se tem de nimic.

— Ei? exclamă domnul Pole, cerându-i încuviinţarea.

Emilia îşi destinse fruntea şi zâmbi.

— Nu este nimic mai bun ca Porto, spuse domnul Pole. Pune-l pe micuţul Runningbrook să scrie un cântec: „Nu-i nimic mai bun ca Porto". Tu îi faci melodia şi eu am să-l cânt.

— Îl veţi cânta? exclamă Emilia.

— Da, pe onoarea mea! Acum mi s-au încălzit şi picioarele, şi… pe legea mea! Ce-i asta? – se uita din nou cu privirea aceea ciudată, de parcă ar fi făcut o socoteală, sondându-şi interiorul şi încercând să aproximeze adâncimea probabilă. Ce mai crampă! E ceva în neregulă cu stomacul meu. Când eşti vesel însă, toate trebuie să meargă bine. Plecăm cât de curând. Taia-haihaia-ham. Dac-o fi proastă farsa, nu mai merg niciodată la teatru.

Încântarea de a se afla într-un teatru o făcu pe Emilia să amuţească, pierdută în contemplaţia luminilor strălucitoare. După ce cercetă sala, domnul Pole îi spuse cu blândeţe:

— Trebuie să te măriţi şi să scapi de treaba asta. Nu e de tine. Să priveşti din lojă este minunat, dar să fii pe scenă, nu, nu! N-aş vrea să te văd acolo. Dacă fetele mele nu sunt de acord cu doctorul, să-ţi caute ele pe cineva. Nu vreau să fii vopsită şi în mare ţinută şi să trebuiască să zbieri într-un asemenea loc. Scena nu-i de tine. Nu, nu!

Emilia îi spuse că renunţase la scenă şi privi cu tristeţe la cortina de antract, ca la un regat pierdut, de-abia stăpânindu-şi lacrimile.

În orchestră se acordau instrumentele; urmă o uvertură uşoară. Emilia privea meandrele văii pictate pe cortină, întâlnindu-se cu iubitul ei undeva sub ruinele castelului, acolo unde râul se îngusta şi copacii începeau să se confunde. Ea zbura de la un vis la altul, purtată pe aripile muzicii, întreruptă brusc de primele cuvinte pedestre ale farsei.

— Acum i-acum! spuse domnul Pole şi începu să chicotească.

Pe măsură ce farsa se desfăşura, deveni mai serios, zicându-i de mai multe ori Emiliei, destul de îngrijorat:

— Mă întreb dacă băiatul acela, Braintop, se distrează şi el.

Emilia cercetă marea de capete, distingându-l în cele din urmă pe cel al lui Braintop, care stătea cu ochii ţintă la loja ocupată de ea. După ce îl descoperi şi el, cu ajutorul Emiliei, domnul Pole îşi alternă atenţia între Braintop şi scenă, exprimându-şi din când în când necazul că figura lui Braintop arată un calm exagerat.

— De ce n-o fi râzând şi el? Ce-şi închipuie, că asistă la o predică?

Sărmanul Braintop, la rândul lui, era mort de frică să nu se observe admiraţia sa faţă de Emilia. Prins la mijloc între această nelinişte şi bănuiala că părul de pe frunte nu-i stătea cum trebuie, începu să se agite. Pe deasupra, îl mai încerca şi un sentiment de vinovăţie, sporit de prezenţa stăpânului său. Profită de un prilej şi se uită pe furiş într-o oglindă de buzunar, după care l-a urmărit o teamă în plus, anume că Emilia l-ar fi putut vedea, categorisindu-l drept un individ vanitos şi neghiob. Când o văzu râzând, nu se mai îndoi. În loc să răspundă încurajării domnului Pole, îşi luă o figură taciturnă, demnă de un tânăr

pustnic, rămânând în continuare spectator al unei scene în faţa căreia sufletul său era ca mort.

— Cred că băiatul nu se gândeşte la nimic altceva decât la masa de seară, zise domnul Pole.

— Eu cred c-a mâncat mult mai devreme, răspunse Emilia, amintindu-şi cât de înfometată era în serile zilelor când mânca numai cartofi.

— Da, însă ar putea oricum să râdă şi el. Domnul Pole găsi prilej să-i dea Emiliei un sfat sănătos: Să nu te căsătoreşti cu cineva care nu râde.

Braintop o văzu pe Emilia zâmbind. Pe urmă, cât ai clipi din ochi, o mirare şi o nelinişte apărură pe chipul ei şi mâinile i se împreunară strâns. Ce putea să i se fi întâmplat? Imaginaţia sa agitată şi egocentrică trase imediat concluzia că era neapărat vorba de un lucru ciudat şi teribil de şocant pogorât asupra frunţii sau părului său, căci de cravată era sigur. Braintop recurse o dată în plus la oglinjoară, ceea ce îi permise un scurt schimb de priviri cu o faţă pe care el în orice caz o putea distinge din marea de feţe din jur, noi însă nu avem nevoie să o facem.

Tânărul era în mijlocul procesului de reintroducere a obiectului în ascunzătoarea sa când, împins de conştiinţă, îşi întoarse ochii spre Emilia, care, spre marea lui spaimă, îi făcea semne, îndemnându-l şi pe domnul Pole să facă acelaşi lucru. Domnul Pole gesticulă autoritar, şi Braintop se ridică, rugându-şi vecinul să-i ţină locul timp de zece minute, pentru că el se ducea într-o lojă.

— Dacă nu mă întorc în zece minute, înseamnă că am rămas acolo, spuse Braintop, puţin cam de sus, pradă unei mari zăpăceli, încercând să ghicească de ce fusese chemat.

Emilia îşi văzuse tatăl în orchestră. Acolo stătea, sub bagheta dirijorului, cântând ursuz la vioară preludiul la partea a doua, cu figura unui om ruşinat şi învins de lumea asta. Primul ei gând a

fost să fugă. Avea toate motivele să-i fie groază de el. Cu cât acumula mai multă experienţă, cu cât îi devenea mai clar ce înseamnă să fii femeie în lumea noastră, cu atât mai tare se ferea de tutela lui, cu atât avea mai puţină încredere în el. Nu îl considera josnic cu premeditare, dar el îi rănea delicateţea de care acum era conştientă, iar ceea ce îndurase cât era încă o copilă i se părea acum de nesuportat. În plus, simţea o repulsie adâncă pentru lucruri imprecise şi era scârbită numai la gândul că s-ar putea întoarce la el şi la prietenii lui. Dar, vai! Arăta atât de nenorocit – un copil al armoniei pierdut printre fiii disonanţei! Cânta la vioară cu capul plecat, ca o maşină. Vechile zile cu cartofi reveniră în mintea Emiliei aureolate patetic de o lumină stinsă. Nu putea fi crudă. „Când voi fi în *siguranţă*", accentuă ea cuvântul în minte, pentru a-şi evoca imagini binecuvântate, „îl voi vedea adesea şi îl voi face fericit; dar trebuie să-l anunţ cumva că sunt bine, şi că-l voi iubi întotdeauna."

Îi spuse deci domnului Pole:

— Îl cunosc pe unul din membrii orchestrei. I-aş putea trimite câteva cuvinte pe o bucată de hârtie înainte să plecăm? Doresc foarte mult lucrul acesta.

Domnul Pole reflectă şi, văzând cât de serioasă era în dorinţa ei, răspunse:

— Ei, da; dacă trebuie… şi cum nici fetele nu sunt aici…

Emilia împrumută cutia lui cu creioane şi scrise:

„Sandra este bine. Îl va iubi întotdeauna pe *caro papá* al ei.

Progresează şi îl va vedea în curând. Inima ei este plină de dragoste pentru el şi pentru mama şi dacă ei se mută în altă parte, să lase vorbă unde se duc. Sandra nu a uitat Italia şi citeşte ziarele. Ea are un exemplar al partiturii unei opere necunoscute de Andronizetti al nostru; o studiază şi învaţă anatomie, engleză, franceză şi italiană

literară. Acum ştie să călărească. Şi-a făcut prieteni bogaţi, care o iubesc. Nu va trece multă vreme şi o vei vedea.“

Mâzgăleala scrisă în grabă se încheia cu o mulţime de exclamaţii şi diminutive italieneşti exprimând mângâiere şi afecţiune. Odată terminată această treabă, Emilia se gândi: „Dar va căuta în sală şi mă va descoperi!” Se hotărî să nu trimită biletul până la plecarea de la teatru. Drept urmare, Braintop fu poftit să vină şi să ia loc.

— Nu arăţi prea vesel la parter, comentă domnul Pole. Te simţi mai presus, nu? În privinţa asta, sunteţi toţi o apă şi-un pământ. Nici unul nu faceţi ce-au făcut taţii voştri. Sus – mai sus – şi mai sus? S-ar putea să ajungeţi prea sus, ce zici?… La galerie? – domnul Pole făcu din ochi cu subînţeles şi râse.

Ridicat astfel în sferele înalte, Braintop făcu tot ceea ce-i stătea în putinţă ca să-i vorbească Emiliei, care era copleşită de teama de a-l vedea pe tatăl ei ridicându-şi ochii şi recunoscând-o imediat. Stătea într-o poziţie curajoasă, ca mai înainte, aplecată peste balcon; ea nu era genul care să-şi ascundă chipul în faţa primejdiei, fiind vorba poate şi de o doză de fatalism, care este adesea filozofia celor tineri în faţa vieţii. „Dacă aşa e să fie, pot eu să preîntâmpin lucrurile în vreun fel?”

Domnul Pole începu să moţăie din ce în ce mai tare şi îi spuse Emiliei:

— Dacă este rost de distracţie, fă-mi un semn şi mie.

Emilia era cu ochii a ţintiţi asupra tatălui ei, în mijlocul orchestrei; îi era milă de el, văzându-l cu peruca aceea mizerabilă, în care citea ca într-o carte scene din viaţa zilnică a familiei în ultima perioadă, tristeţea meselor lor sărace.

— Îl vezi pe omul acela, i-l arătă ea lui Braintop, cel de lângă dirijor, întors cu spatele spre noi? Eşti sigur? Vreau să-i dai biletul acesta la

sfârşit – după ce plecăm noi. Vrei s-o faci? Îţi voi fi întotdeauna recunoscătoare.

Ţinând cont de ceea ce ar fi fost Braintop în stare să facă pentru ca să rămână în amintirea ei măcar o zi, nu mai mult, cererea ei era atât de măruntă, încât se simţea de-a dreptul jenat.

— După ce i-l dai, pleci imediat. Să nu-i răspunzi la nici o întrebare, îi mai spuse Emilia.

Braintop privi încă o dată peruca muzicianului ca să se asigure şi încuviinţă din cap.

— Te rog să remarci, continuă Emilia, cât de diferit faţă de ceilalţi mânuieşte arcuşul, deşi este vorba numai de muzică de dans. Oh, violoncelul acela probabil că-i sfâşie timpanul! Îi vine să urle… dar suportă!

Emilia trecu în revistă cu o privire compătimitoare instrumentele foarte active, iar Braintop se simţi tentat să întrebe:

— Este cumva o personalitate?

— Se pricepe să scoată sunete care aduc mai degrabă a miere, dacă poţi să-ţi imaginezi un fir de miere picurându-ţi în inimă, nesfârşit! Este italian.

Braintop cercetă sfios părul, sprâncenele şi obrajii fetei, întipărindu-şi imaginea ochilor ei în minte, pentru ca să-i poată visa. Sesiză o relaţie între ochii aceştia şi peruca neagră, diformă, ce răspândea în jurul ei un nimb.

Cântăreţii îşi puseră instrumentele jos şi ieşiră, unul câte unul. Emilia îl văzu pe unul din ei lovind în trecere cotul tatălui său. Acesta se apucă de cotul lovit cu cealaltă mână şi rămase încovrigat până când toţi ceilalţi trecură pe lângă el; ieşi apoi singur. Acest mic gest de dezgust îi arătă că tatăl ei nu-şi pierduse spiritul, deşi era condamnat să slugărească printre oameni inferiori lui, producători de sunete false.

Chiar în momentul când începea a treia parte, la parter se produse o agita ţie neobişnuită, pornind din apropierea locului părăsit de Braintop; se putu observa imediat un obiect strălucitor, lucind în

lumină, transmis din mână în mână, indicându-se de fiecare dată în direcţia lojii domnului Pole. Se apropia. Ochii lui Braintop erau aţintiţi în aşteptare asupra Emiliei, care se uita cu tristeţe la fosa goală. Un gentleman din stal, având loc chiar dedesubtul lojii lor, se înclină şi, întinzând un obiect ciudat, declară cu gravitate că i se ceruse să-l transmită. Ea îl atinse pe umăr pe domnul Pole.

— Ei, se-ntâmplă ceva comic? întrebă acesta, privind în jurul său. Se trezise la timp ca să-l vadă pe Braintop aplecându-se cu grabă şi smulgând oglinjoara din mâna gentlemanului. Ha! ha! râse el, cuprins brusc de un acces de veselie. Râsul se întinse şi asupra unei părţi din parter şi staluri. Emilia zâmbi veselă.

— Ce era? întrebă ea, şi observând în jurul ei o mulţime de feţe roşii ascunzându-se în batiste, vru să vadă lucrul pe care nefericitul Braintop îl ascunsese atât de repede.

— Haide, domnule, vrem să vedem şi noi! spuse domnul Pole, dornic să aibă un nou motiv de râs; şi în ciuda protestului lui Braintop şi a faptului că obrajii acestuia erau în flăcări, îl sili pe nenorocitul tânăr să scoată la iveală dovada vanităţii sale.

Domnul Pole izbucni într-o salvă de hohote.

— Nu-i de mirare că aceşti tineri filfizoni ne iau toată faţa. Dumnezeule, ce flăcăi isteţi! Nu se mulţumesc să se oglindească în bocanci, pe deasupra… ha! Pe cinstea mea! La noi în lojă e distracţia cea mai grozavă. Nu se distrează nimeni mai bine ca în loja noastră. Uite ce zic eu, Braintop! Ar trebui să-ţi iei două, băiatul meu. Aşa ai putea vedea şi cum arăţi din spate. Ho, ho, ho! Nu m-am distrat niciodată ca astă-seară! O oglinjoară specială pentru buzunar! Ha! ha! ha!

Din fericire farsa era comică, altfel acele părţi ale publicului care nu-l cunoscuseră pe Braintop ar fi fost de-a dreptul indignate. Domnul Pole era din ce în ce mai copleşit de veselie, stimulat de contrastul dintre umilinţa lui Braintop şi mărturia

orbitoare a amorului său propriu. Râse până îl apucă foamea. Emilia, deşi considera normal ca Braintop să poarte la el o oglindă de buzunar, dacă aşa voia, râse din simpatie, până când Braintop, ajuns la limita capacităţii sale de îndurare, se sculă în picioare, observând că, pentru a-şi putea îndeplini misiunea încredinţată, trebuie să plece neîntârziat. Domnului Pole îi păru rău să-l lase să se ducă, dar în cele din urmă, recomandându-i să ia o masă în toată regula, oftă şi declară că se simţea ca renăscut.

— Vai! Ce-am mai râs! Exact ce aveam nevoie! Asta valorează milioane pentru mine. E clar că mai înainte nu eram în apele mele.

Avu din nou un acces de râs, dar mai potolit.

— Mă simt limpede ca o zi senină, spuse şi o întrebă imediat după aceea pe Emilia dacă ea consideră că va avea suficientă putere să ajungă până jos, la birjă. Fata îl luă de mână, încercând să-l ajute să se scoale din fotoliul său. Se ridică, după un moment de dezechilibru.

— E ca un nor roşietic, murmură el, pipăindu-şi fruntea. Ha! Ştiu ce este. Am nevoie de un cotlet. Un cotlet şi un cântec. Dar nu te-aş putea lua cu mine, deşi îmi place să fii lângă mine. Fetiţă bună ce eşti! O bătu pe Emilia pe umăr, înainte de a sprijini de ea o parte considerabilă a greutăţii sale, coborând astfel până la birjă; mai chicotea din când în când, amintindu-şi de Braintop.

În stradă era în plină desfăşurare un mic incident. Un bărbat cu accent străin striga de lângă intrarea unei cârciumi învecinate că nu va da drumul gulerului gentlemanului care se zbătea în mâinile sale, până ce nemernicul nu-i dă înapoi copila pe care o ascunde în mod scandalos de părinţii ei. Se iscă o învălmăşeală şi vocea străină se făcu din nou auzită:

— Ce! cum! Ai neruşinare, ai curaj, ah! să-mi spui mio că nu ştii unde este, când aduci scrisoare de la ea? Ho!… ai obrajii să-mi spui mio aşa una!

Acest plural de mare efect al unui termen apar ţinând argoului lor a fost salutat cu un ropot de aplauze de către mulţimea de englezi adunaţi.

— E un scandal obişnuit de stradă, spuse domnul Pole, ca să o calmeze pe Emilia.

— I se va întâmpla ceva? strigă ea.

— Văd că sunt şi nişte poliţişti prin preajmă, răspunse domnul Pole, iar Emilia se lăsă în jos şi se agăţă de braţul lui, în timp ce birja îi purta departe.

În care se sugerează că masca de comedie se înrudeşte întrucâtva cu un craniu

Era miezul nopţii. Domnul Pole îşi potolise imaginaţia cu un cotlet şi încerca să-şi reîmprospăteze amintirea vechilor petreceri de după teatru, ascultând un cântec al Emiliei, în timp ce sorbea dintr-un grog aburind şi bătea darabana pe masă, mulţumit că se încălzise din cap până în picioare.

— Foarte frumos cântec, draga mea, comentă el. Foarte frumos. Tocmai bun pentru un bătrân ca mine, la fel ca masa, uşoară şi hrănitoare. Eu sunt bătrân. Ar trebui să mă gândesc că am un fiu şi trei fiice mari. Probabil că în curând voi fi şi bunic. Nu-i de mine să stau să ascult cântece de petrecere. Dar aşa mi-a venit, deodată. Mă simt mai bine aici. Tot ce doresc este să-mi văd copiii fericiţi, căsătoriţi şi la casele lor, trăind o viaţă plăcută!

Emilia se furişă spre el şi se lăsă pe un genunchi.

— Îi iubiţi?

— Da, îi iubesc pe fetele şi pe fiul meu. Şi brandy-ul cu apă, pe deasupra. Asta vrei să spui, ştrengăriţo?

— Şi pe mine? întrebă Emilia, privindu-l insistent.

— Da, şi pe tine. Te iubesc. Nu te cunosc de multă vreme, draga mea, dar voi fi bucuros să fac pentru tine ceea ce-mi stă în puteri. Casa mea va fi căminul tău cât vei voi tu; te sfătuiesc să te grăbeşti să te măriţi, pentru că fetele trebuie să se căsătorească tinere, şi să nu fie într-o situaţie nesigură.

— Aş fi eu oare o partidă bună?

— Sunt convins că eşti! Nu încape discuţie. Nu ai nici o leţcaie; în schimb, nici nu eşti pretenţioasă. Şi… – domnul Pole înclină din cap spre stânga şi spre dreapta, ca un om care ar reduce la tăcere o groază de logicieni invizibili, insistând asupra unui lucru sau altuia – eşti o companie plăcută, chibzuită, drăguţă, ştii să cânţi minunat, pe cinstea mea! Ce şi-ar mai putea dori un bărbat? Ar avea acasă cântecul şi cotletul care îi trebuie.

— Da, dar să presupunem că totul depinde de tatăl lui.

— Ei bine, draga mea, dacă tatăl lui este un idiot, eu n-am ce-i face. Dar nu trebuie să-i judeci pe toţi la grămadă. Ce zici de doctor? Să mă întâlnesc cu el mâine dimineaţă şi să văd ce are de spus. Ce zici?

Domnul Pole făcu şiret cu ochiul.

— Nu îmi veţi frânge oare inima?

Vocea Emiliei atingea acum o coardă mai gravă, apropiindu-se de lucrul pe care trebuia să i-l spună.

— Bată-te să te bată! o mângâie bătrânul negustor. Nu sunt eu genul de om care să facă aşa ceva.

— Nici pe a lui?

— A lui? Domnul Pole se nelinişti deodată, simţindu-se dezorientat. Îşi trecu batista peste frunte, repetând: A lui? Să frâng inima unui bărbat! Eu? Ce vrea să spună asta? Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă în pace!

Emilia stătea încă îngenuncheată în faţa lui, privindu-l cu un aer discret, dar ferm.

— Spun a lui, pentru că inima lui îmi aparţine. Orice mă răneşte pe mine se răsfrânge şi asupra lui.

— S-ar putea să fie extrem de îndrăgostit, remarcă domnul Pole, dar pare să fie un gen de doctor prea gingaş! Cum îl cheamă?

— Îl iubesc pe Wilfrid.

Negustorul păru să o asculte încă multă vreme după ce cuvintele fuseseră pronunţate; în cameră plutea o tăcere deplină.

— Wilfrid? Fiul meu? exclamă el cu o tresărire.

— Este iubitul meu.

— Ticălosul afurisit! Domnul Pole sări din scaun. Se-apucă el să se joace cu o fată lipsită de apărare! Aş putea trece cu vederea nebunia unui tânăr, dar ce-mi spui este de-a dreptul o infamie. Draga mea copilă, se întoarse el spre Emilia, dacă nutreşti vreun sentiment pentru fiul meu Wilfrid, trebuie să-l smulgi din tine cât de repede poţi. Dacă se comportă ca un nemernic, lasă-l în seama mea. Detest, urăsc, mi-e silă, l-aş lovi pe un tânăr care amăgeşte o fată. Chiar dacă este fiul meu!… ba chiar cu atât mai mult!

Domnul Pole străbătea camera în lung şi în lat, spumegând de furie. Emilia încercă să-l prindă de mână când trecu pe lângă ea, dar el spuse:

— Haide, copila mea! Îmi pare foarte rău pentru tine, sunt îngrozitor de supărat pe el. Lasă-mă!

— Cum puteţi fi supărat pe el pentru că mă iubeşte?

— Pentru că te amăgeşte, răspunse domnul Pole, asta-i situaţia. Crede-mă, aş fi preferat de o sută de ori ca să mă fi amăgit pe mine. Orice altceva mai bine decât să profite de o fată.

— Wilfrid mă iubeşte şi şi-ar da viaţa pentru mine, spuse Emilia.

— Ei bine, atunci haide să-ţi spun – domnul Pole se opri în faţa ei. Fiul meu, Wilfrid Pole, s-ar putea să fie îndrăgostit, aşa cum spune, din când în când, dar urmează să o ia în căsătorie pe o domnişoară cu titlu nobiliar. Mi-a dat cuvântul lui – a jurat. Pe baza acestei înţelegeri mi-a luat aproape o mie de lire acum câteva zile. Nu e vorba de bani, dar… orice-ar fi… sunt o grămadă de bani… alţii ar face un scandal nemaipomenit pentru aşa ceva… dar *este* el oare un mincinos?

Este un seducător, un tembel, un vagabond nenorocit? Este el un ticălos vrednic de dispreţ?

— Este iubitul meu, spuse Emilia.

Pe fa ţa ei nu se clintea nici o trăsătură. Plutea ca într-o beznă, agăţându-se de singurul lucru de care era sigură. Apoi zise, cu mintea luminată brusc de o rază de lumină:

— Acum ştiu unde e greşeala. Iertaţi-l. I-a fost teamă să nu vă supere, fiindcă sunteţi tatăl lui şi s-a gândit că s-ar putea să nu vă facă plăcere. Pentru că el *mă iubeşte.* M-a iubit chiar din primul moment în care m-a văzut. Nu poate fi logodit cu altcineva. L-aş lua de lângă oricare femeie. Este suficient să-mi spun – trebuie să vină la mine. Pentru că el mă iubeşte! De acest lucru nu mă îndoiesc.

Domnul Pole se răsuci şi îşi reluă plimbarea cu paşi grăbiţi. Prezenta toate simptomele unei adevărate furtuni nervoase. Pronunţând interjecţii şi fraze întretăiate, uitându-se din când în când la Emilia ca la un obiect pe care nu şi-l putea explica, îşi ciufuli părul până ce arătă ca o persoană îngrozită de o vedenie.

— Băiatul se va căsători cu lady Charlotte Chillingworth, îţi spun eu. Mi-a cerut permisiunea. Secătură ordinară! Ştia că îmi face plăcere! M-a muls de o mie de lire acum câteva zile. Îţi spun eu, se va căsători cu lady Charlotte Chillingworth.

Emilia îi primi afirmaţia cu un zâmbet enigmatic. Clătină din cap:

— Nu se poate.

— Nu se poate? Eu zic că o va face, că trebuie să o facă şi asta încă în termen de câteva luni!

Zâmbetul grav şi sceptic al Emiliei dispăru.

— Atunci, dumneavoastră îl veţi sili, sir… dumneavoastră?

— Dacă nu o face, va fi un cerşetor.

— Nu îi veţi mai da nici un ban?

Domnul Pole simţi abisul incomensurabil ce se ascundea în fata aceasta. Vocea ei căpătase vibraţia

ca de sârmă încordată a vântului ce creşte în intensitate. În ochii ei nu era nici urmă de ameninţare; pleoapele îi coborau aproape cu blândeţe, iar buzele i se strângeau cu gingăşie. Mişcarea pieptului ei, deşi mai pronunţată, era ritmică; mâinile îi atârnau, cu palmele deschise. Arăta cu totul inofensivă; dar neliniştea fizică a domnului Pole era sporită de starea lui nervoasă. El îi vedea puterea: capacitatea de a-şi concentra întreaga vigoare fizică şi mentală într-un singur sentiment – puterea sufletului.

Stătea astfel în faţa lui, respirând liniştit, fixându-l cu privirea.

— Nu, nu, continuă domnul Pole. Haide, haide. Vom sta amândoi, vom judeca şi vom discuta – vom vedea ce este de făcut. Tu ştii că ţi-am vrut întotdeauna binele.

— O, da! murmură Emilia melodios, şi nu o costă nimic să zâmbească iar.

— Ia spune-mi cum a început totul. Domnul Pole se aşeză comod, în aşteptarea confesiunii. Aparent, întreaga iritare îi trecuse. Nu trebuie să-ţi fie jenă să discuţi cu mine.

— Nu mi-e ruşine, începu Emilia. Îşi spuse povestea simplu, presărând-o ici şi colo cu câte o lămurire. Nu se gândise la dragoste până în momentul când aceasta apăruse, pe neaşteptate, spunea ea; după aceea lumea căpătase pentru ea un aspect cu totul nou. Descrierea vitejiei lui Wilfrid atunci când luptase pentru ea a reprezentat singura variaţiune în vocea ei, altfel incoloră.

La terminarea confesiunii Emiliei, domnul Pole avea un aer nefericit. Deosebirea absolută dintre această fiinţă şi fetele cu care era el obişnuit îi întărea convingerea că Wilfrid nu putea fi serios şi că ea era o victimă. Îi era însă milă de ea, având suficientă imaginaţie încât să nu dispreţuiască ceea ce nu înţelegea pe deplin. Pentru a-i da curaj domnişoarei, îi ţinu o predică: mai întâi îi vorbi despre tineri în general, despre lipsa lor de

consideraţie, slăbiciunea lor, viaţa destrăbălată pe care o duc, obiceiul de a încerca să prindă în mreje orice bomboană de fată şi despre cum râdeau ei de cele păcălite. În al doilea rând, se referi la conduita ce trebuie în consecinţă prescrisă fetelor, care sunt mai slabe, mai fragile, înclinate să fie încrezătoare şi care nu trebuie să dea ascultare la nimic altceva în afară de ceea ce le spun părinţii lor.

Emilia acordă cuvintelor lui toată atenţia ei răbdătoare.

— Dar eu sunt la adăpost, remarcă ea când el termină, pentru că iubitul meu nu este ca tinerii aceia.

Simplul fapt de a vorbi, de a-şi ordona ideile era un calvar pentru bietul negustor. Se simţea ca un călător nervos care bate la o poartă ce pare să fie deschisă, dar prin care nu poate intra. Încrederea naivă a Emiliei era pentru el echivalentă cu prostia şi îi provocă un nou acces de febrilitate, care zăcea pândind în el; exclamă, în picioare:

— Ei bine, nu poate fi al tău, şi cu asta basta. Trebuie să renunţi… fir-ar să fie! Cum! Te aştepţi să primeşti tot ce vrei tu de la bun început? Haide, copila mea… dar, pe onoarea mea! Oricine şi-ar pierde firea dacă-l pui să vorbească mai bine de o oră, fără nici un rezultat. Trebuie să te duci la culcare şi… Tu îţi faci rugăciunea? Bine! E una din căile prin care să scapi din situaţia asta – roagă-te să-ţi iasă din minte tot ceea ce nu este bun pentru tine. Cum să spun, te comporţi aproape ca un tânăr căruia i-a intrat ceva în cap şi nu-i mai iese. Rău! Aşa nu merge! Fă-ţi rugăciunile cu regularitate. Te rog să-mi torni un deget de brandy. Îmi tremură mâna… nu ştiu ce mi s-a întâmplat; exact ca trestiile alea de pe malul Tamisei, pe care le vedeam când mergeam la pescuit. Nici un pic de vânt, dar ele tremurau. Aş vrea să fie acum zi pe bătrânul fluviu! Dar e noapte şi nu-i nimic de făcut. Am sentimentul că roteşte cineva o bâtă deasupra capului meu. Şi nemernicul face chestia

asta de o lună încheiată. Stai, opreşte-te unde eşti, draga mea. Să nu te apuci să şi dansezi acum!

Se apăsă pe ochii înceţoşaţi, pe jumătate convins că Emilia va face o succesiune de salturi ameţitoare prin aer. Groaza de perspectiva unei lovituri, pe care el o asocia cu vocea Emiliei, îl determină să o implore să tacă. După un timp, respiră o dată profund, uşurat şi zise:

— Nu, nu, tu stai neclintită pe picioare. Nu cred să te fi văzut vreodată dansând. Fetele mele au renunţat la dans. Ce m-o fi făcut să-mi închipui… dar, haide la culcare, şi să ne spunem rugăciunile. Vreau un sărut.

Emilia îl sărută pe frunte. Simptomele bolii îi erau străine şi trecură neluate în seamă. Era prea plină de propria ei pasiune arzătoare ca să ţină cont de ceea ce vedea în faţa ochilor. Soarele lumii ei era ameninţat să apună. Se şi simţea rătăcitoare într-o ţară a mormintelor, unde nimeni nu ar fi putut spune dacă dimineaţa a venit sau a şi trecut. Faţă în faţă cu nenorocirea, o privi intens, şi i se păru că aude o voce spunându-i: „Niciodată soare; nu va mai fi niciodată soare.” O lună bătând în albastru apăru printre nori şi rămase atârnată printre degetele negre şi stufoase ale arborelui de întuneric, răsfrântă în ape frământate. „Aceasta fi-va lumina-ţi veşnică! Vei trăi în propriu-ţi vis.” Ca într-o închisoare, sufletul ei retrăia astfel orele petrecute lângă stăvilarul Wilming. Momentul de dezgust dură doar o clipă. Sângele din vene era un flux prea puternic pentru ca să se lase târâtă în universul mort al imaginaţiei, care este, în mintea tinerilor cuprinşi de pasiune, alternativa strălucitorului Eden.

— De ce să-l pierd? Un suspin fără lacrimi o sufocă.

Luptă să învingă nodul din gât, iar domnul Pole, care se temuse până atunci că va avea de înfruntat rugăminţile ei de milă şi îndurare, o mângâie. În acel moment, şuvoiul se revărsă.

— Dumneavoastră nu sunteţi crud. Aş fi murit dacă dumneavoastră ne-aţi fi stat în cale. O, tată al lui Wilfrid, vă iubesc!… Nu am avut niciodată un cuvânt foarte aspru pe limbă. Gândiţi-vă! Gândiţi-vă! Dacă m-aţi fi făcut să vă blestem pe *dumneavoastră!* Dumneavoastră puteţi să puneţi capăt vieţii mele, şi a lui Wilfrid. Care ar fi fost atunci ultimele noastre gânduri? Nu v-am fi putut ierta. Când ridici de la pământ păsări moarte ucise de îngheţ, strigi: Iarnă crudă! Frig ucigaş! Dar ştiam eu bine. Dumneavoastră sunteţi tatăl lui Wilfrid, în faţa căruia pot să cad în genunchi. Tatăl iubitului meu! Propriul meu tată! Cel mai bun prieten al meu după ceruri! O! Binecuvântată să fie dragostea mea pentru el. Cât aş vrea să ştiţi ce înseamnă asta! Gândul că aş putea să-l pierd trece prin faţa mea ca răceala morţii; inima mi se frământă, ca şi cum ar trebui să mă trag din mormânt ori de câte ori bate…

— Dumnezeule din ceruri! strigă negustorul înspăimântat; aceste imagini acţionau asupra nervilor lui sensibili cu atâta putere, încât era pur şi simplu îngrozit de ea. Gâfâia şi îşi pipăi inima, apoi pulsul, şterse umezeala ce-i apăruse pe frunte şi, după ce o privi fix şi crunt în ochi, sări în picioare, lăsând-o îngenuncheată.

Mângâierea lui exprimase mila faţă de Emilia, dar ea nu putea să conceapă că era echivalentă cu o respingere a dorinţei sufletului ei. Era acum puţin nedumerită să-l vadă străbătând camera, agitat şi clipind des din ochi, făcând scurte opriri în care îşi pipăia încheietura mâinii.

— Hai să fim cuminţi. Să mergem la culcare şi să ne spunem rugăciunile, au fost singurele cuvinte ale domnului Pole, presărate cu scurte interjecţii.

— Îi pot spune, îl întrerupse ea, îi pot comunica scumpului meu iubit că ne binecuvântaţi pe amândoi şi că putem trăi mai departe? O, spuneţi, sir! Vreau să vă aud!

— Hai la culcare, repetă domnul Pole. Veniţi cu lumânări! Aprindeţi-le! Pentru numele cerului! Şi haide să plecăm şi să ne spunem rugăciunile.

— Consimţiţi, sir?

— Ce-ţi face inima? se interesă domnul Pole, oprindu-se în loc. Adăugă apoi: Nu-mi mai spune. A mea s-a dus la dracu' din cauza ta. Dacă mi-ar fi spus cineva că o să mă simt vreodată mai în largul meu alergând încolo şi încoace prin cameră decât să stau într-un fotoliu, nu l-aş fi crezut! Asta e o adevărată minune a lumii, să ştii!

Emilia îl opri să-l sărute când trecu pe lângă ea. Domnul Pole avea sentimentul unui lucru dulce şi mângâietor ca un refugiu, izvorând din aparenţa ei de calm.

— Şi acum vei fi o fată înţelegătoare, zise el după ce primise sărutarea ei.

— Iar dumneavoastră, reluă ea, veţi fi mai fericit!

Vocea lui scăzu:

— Dacă tu continui aşa, mă dai gata!

Emilia era însă incapabilă să perceapă sensul tragic ascuns în cuvintele lui:

— Nu vrei să-ţi dai odată seama că nu poate fi al tău? îi spuse el distinct, silabă cu silabă, în ureche. În ideea că Emilia nu era englezoaică get-beget, repetă: Nu!… nu îl ai pe el!… nu al tău!… al altcuiva!

Acum era suficient de clar.

— Numai dumneavoastră ne puteţi despărţi, spuse Emilia, cu o sprânceană ridicată, semn al încordării.

— Ei bine, iar mie, domnul Pole continuă pe acelaşi ton furtunos al replicii sale anterioare. Ochii săi îi întâlniră pe ai Emiliei, care se măreau, cu gravitate. Îmi pare… îmi pare foarte rău, spuse el, covârşit, pe sufletul meu, îmi pare rău!

Bătrânul se duse la cămin şi îşi sprijini cotul pe poliţa din faţa oglinzii.

Pieptul Emiliei începu să se ridice sacadat.

Fu surprinsă să-l audă râzând. O mică izbucnire melancolică; apoi, una mai puternică, urmată de un hohot în toată regula, care se opri brusc, arătând că nu era din toată inima.

— Băiatul acela, Braintop! Ce ne-am mai distrat! spuse, privind tot timpul în oglindă. De ce nu putem trăi în pace, fără să ne tulbure nimic! Lumânarea ta e aprinsă, draga mea?

Emilia gândi acum că el aplică o tactică de eschivare.

— O voi aprinde, răspunse ea.

Domnul Pole oftă sfârşit. Ţinându-şi capul întors încă spre oglindă, asculta cu faţa ascunsă, atent la mişcările ei:

— Noapte bună, noapte bună, spuse el, o voi aprinde şi pe a mea. Drăguţa de tine!

Un strigăt mut îi răsuna în urechi, din care el distingea limpede: „Dacă pleacă imediat, sunt în siguranţă."

Simpla vedere a durerii îi era intolerabilă; acum însă avea o presimţire fizică profetică, anume că priveliştea durerii provocate de el însuşi va fi mai mult decât putea să îndure.

Emilia răspunse cu voce scăzută:

— Noapte bună.

— Noapte bună, dragostea mea… Pe mâine! spuse el vioi; pe căile emoţiei, tonurile suave ale urării ei de „noapte bună" îi pătrunseseră până la inimă şi-l înduioşară; adăugă, imprudent: Nu te frământa. Vom vedea ce se poate face. În curând, totul se va aranja.

— Vă iubesc şi ştiu că nu veţi căuta să-mi faceţi rău, răspunse ea.

— Nu, cu siguranţă că nu, spuse domnul Pole, încă întors cu spatele spre ea.

Cu o teamă bruscă, anticipând că ar fi trebuit să o ia de la capăt a doua zi, continuă:

— Ai grijă, să nu interpretezi greşit! Cu Wilfrid s-a terminat.

Se aşternu liniştea. Spera că fata ieşise din cameră. Răsucindu-se, se trezi totuşi faţă în faţă cu ea; lumina lumânării arunca pe figura ei palidă umbre fantastice.

— Veţi mai putea dormi dacă ne despărţiţi?

Domnul Pole îşi ridică braţele.

— Insist să te duci la culcare. N-am şi eu dreptul să dorm? Prostii copilăreşti!

De şi vorbea astfel, creierul îi lucra în ritmul şovăitor al nervilor; se gândi că ar fi nimerit să o îmbune şi să o facă să pronunţe anumite cuvinte, care să nu-l bântuie, în jurul pernei.

— Draga mea fetiţă! Nu este vina mea. Îmi placi. Îţi doresc binele şi fericirea. Mi-eşti foarte dragă; trebuie să acuzi situaţia, nu pe mine. Apoi murmură: Petele negre de pe retină sunt oare semn rău? Văd nişte fulgi mari de funingine căzând într-o cameră întunecoasă.

Privirea dezorientată a Emiliei rătăci asupra lui.

— Dumneavoastră vă împotriviţi, sir, pentru că sunt săracă?

— Îţi spun doar că acum este singura şansă a băiatului să dea lovitura, zise domnul Pole, bătând supărat din picior.

— Şi o obligaţi şi pe Cornelia să se mărite, deşi iubeşte pe altcineva, aşa cum Wilfrid mă iubeşte pe mine, şi dacă nu vă ascultă, vor ajunge nişte cerşetori! Dumneavoastră vorbiţi de rugăciuni? Puteţi avea vreodată vise frumoase? L-am salvat pe tatăl meu de la acest păcat, părăsindu-l. Voia să mă vândă. Dar bietul meu tată nu avea nici un ban şi de aceea pot să-l iert. Banii reprezentau pentru el un lucru deosebit, strălucitor, aşa cum ne apar nouă alte lucruri. Domnule Pole! Ce vor spune alţii despre dumneavoastră? Cum vi s-ar putea lua apărarea?

Nefericitul negustor făcuse eforturi teribile ca să nu mai audă şi să golească vorbele ei de sens, astfel ca ele să nu devină balauri de veghe la căpătâiul său. Aştepta o noapte de somn sperând ca

ea să-l vindece de senzaţiile rele ce-l stăpâneau – singura lui şansă. Şansa era pierdută şi, ştiind că îi era răpită pe nedrept – din cauza acelei unice scântei de raţiune ce îl copleşise – urlă, pentru a se salva:

— O să fie cerşetori amândoi – şi toţi, dacă nu se căsătoresc până-n două luni. O să fiu şi eu calic. Sunt ruinat. N-o să mai am nici un ban. O să stau într-un azil de săraci. Ei, în nişte case bune şi în siguranţă – şi asta mulţumită bătrânului lor tată. Iar acum, gata, pot să dorm?

Emilia îl prinse de braţul şovăitor. Lumina strălucitoare din ochii săi se stinse. El se prăbuşi într-un fotoliu, alb de parcă viaţa l-ar fi părăsit odată cu secretul vieţii sale. O multitudine de nuanţe expresive minunate marcaseră trăsăturile şi tonurile vocii, în timp ce-şi pronunţa mărturisirea tăioasă şi succintă, astfel încât, oricât ar părea de ciudat, fiecare propoziţie se fixă în memoria ei cu o forţă incontestabilă, iar sensul întregului îi trecu prin minte ca un fulger. Era mult prea şocată ca să poată vorbi. Se ţinea strâns de mâna lui inertă şi, îngenunchind în faţa lui, ascultă să-i audă respiraţia abia ghicită.

Întrebarea lui „Pot să dorm?” părea să fi primit acum un răspuns.

Viaţa de zi cu zi la Brookfield

Zile întregi după consumarea scenei de mai sus, cei de la Brookfield n-au aflat ce se abătuse asupra lor. Wilfrid îşi încerca iahtul, domnişoarele se pregăteau pentru marea serbare de pe pajiştea Besworth, făcând planuri care de care mai şirete pentru a o îndepărta pe doamna Chump. „Ascultaţi numai ce zice!" spuneau ele când erau cuprinse de remuşcare. Furtunoasa femeie trecuse de la presupuneri la convingere şi striga mai tot timpul, de preferinţă când se afla cineva s-o asculte: „P'onoarea mea!… Nu credeţi că mica Belloni s-a dus şi s-a măritat cu Pole?"

După ce îngrijorarea şi bănuielile se potoliseră, presupusa fugă a Emiliei le supărase profund pe domnişoare. Teama ca nu cumva să fie vorba de o josnicie bărbătească din partea fratelui lor s-a dovedit din fericire neîntemeiată, ele primind o scrisoare în care acesta le cerea să vină în grabă la el. Puseră purtarea ei pe seama fricii de domnul Pericle. Adulatorul înfocat al Euterpei întâmpinase vestea cu o izbucnire neplăcută, lucru care le făcu să-şi pună foarte serios întrebarea, individual şi în secret, dacă nu cumva era o simplă brută cu bani şi nimic mai mult. Nu au reuşit însă să dea un răspuns mulţumitor chestiunii. El bătea câmpii cam în modul următor:

— Aţi lăsat-o să pleţe. Ha! Ţe fel de creaturi sunteţi, hein? Nu veţi găsi alta în ţinţizeţi de ani, vă zic eu; si staţi aiţea si trec patruzeţi de ore si nu luaţi niţi o măsură. Ţe fel de sânge aveţi? E apă chioară, *nu* sânge. Asa o voţe, o vervă, un stil, un ochi, un diavol, fata aţeea! Si toate aţestea oprite si distruse înainte de vreme de un bărbat: e terminată!

Domnul Pericle manifesta o suferinţă la care ele nu puteau subscrie. Anumite cuvinte scăpate de el le permiseră să ghicească existenţa unui plan al său, zădărnicit de fuga Emiliei; strigătele sale jeluitoare se refereau însă la pierderea suferită de Artă. S-au bucurat văzând că domnul Pericle pleacă de la Brookfield. Dar se reîntoarse imediat, pentru ca să le ceară adresa lui Wilfrid. Arabella i-o scrise, cu un calm sub care se ghicea reproşul. Domnul Pericle insistă apoi s-o obţină şi pe aceea a căpitanului Gambier, pe care îl numi *ce nonchalant dandy.*

— Veţi avea o bună ocazie de a-l întâlni, dacă mai aşteptaţi, spuse Adela.

Căpitanul apăru într-adevăr înainte de plecarea domnului Pericle. *Ce nonchalant* nu s-a prea comportat la înălţimea titlului său, atunci când a auzit că Emilia dispăruse. Nu a spus multe cuvinte, dar a repetat „A plecat!” cu o încruntare elegantă a sprâncenelor, adăugând: „Trebuie să se întoarcă, sunt sigur!”; se vedea bine că era mirat şi vexat peste nivelul normal.

— Se va întoarţe îndată ţe va avea o zgardă, mârâi domnul Pericle, înţelegând prin aceasta captivitatea.

— Dacă s-ar întoarce înapoi cu numele ei de fată, sări doamna Chump, o să recunosc şi io că are haracter; da’, p’onoarea mea, credeţi c-ar fi posibil ca?…

Arabella începu să vorbească, acoperind-o, salvând astfel bunul nume al tatălui ei.

Au mai trebuit să suporte compasiunea zgomotoasă şi presupunerile cu totul exagerate ale familiilor Tinley şi Copley. În mare, sentimentele referitoare la Emilia erau binevoitoare şi toate domnişoarele îşi exprimau cu înfocare speranţa că nu i se va întâmpla nici un rău. Insistenţa, totuşi, demasca bănuiala că lucrul acesta s-ar putea întâmpla. Când discuţia ajungea în acest punct, doamna Chump reuşea invariabil să provoace

blocarea conversaţiei. Domnişoarele de la Brookfield erau făcute praf de doamna Chump, cu tot sprijinul căpitanului Gambier, al lui Edward Buxley, Freshfield Sumner şi de mai multe ori şi al lui sir Twickenham (pe care Freshfield, lansând săgeţi răutăcioase, îl numea când semilogoditul, când statisticianul cel schilod, sau îi găsea alte asemenea porecle, demonstrându-şi geniul crescând în materie de golănii de stradă şi epitete de campanie electorală, specifice unora de pe lista marilor Respinşi, sau celor seduşi şi abandonaţi, care pe urmă îşi asumă rolul de filozofi de ocazie). Principalul capăt de acuzare împotriva doamnei Chump era că le aducea aminte de acea parte a personalităţii lor pe care preferaseră să o îngroape. „Oh! Neînchipuit de sordida viaţă de oraş!" Aerul de oraş plutea în jurul ei ca un miros specific de fum londonez. Fetele o ocoleau de parcă ar fi fost un simplu animal şi ajunseseră aproape la o stare de spirit care le permitea să o excludă cu totul. Urau în ea fantoma, sau mai degrabă întruchiparea Primului lor cerc. Doamna Chump îşi găsea eroii din jurnalele citite de servitoare şi avea o mare consideraţie faţă de Curtea consilierilor municipali; se târa în genunchi în faţa aristocraţiei în mod public; se mândrea, de fapt, cu toate dorinţele specifice orăşenilor. Ce conta că nimeni nu vedea înţepătura? Doamna Chump reprezenta pentru surori o ameninţare la adresa „idealului" lor. Absenţa domnului Pole şi a lui Wilfrid le lipsea pe domnişoare de un sfat potrivit şi de binele ce mai rezultă câteodată din autoritatea masculină. În cele din urmă s-a dezlănţuit o bătălie aprigă, în cursul căreia lovitura decisivă s-a lansat de către ambele părţi deodată. Doamnei Chump i s-a cerut să plece din casă: ea a refuzat. Întrebată dacă rămâne ca inamic, ştiind bine că este considerată ca atare, ea le răspunse că rămâne pentru ca să le salveze de primejdiile pe care ele însele le stârneau. Preciză despre ce primejdii era vorba şi

remarcă anume faptul că doamna Lupin, mătuşa lor, le cunoştea bine, probabil, dar că şi vigilenţa ei putea fi lesne adormită de orice individ cu o traistă cu poveşti, aşa cum se potoleşte un câine de pază cu un os de ros. Făcea aluzie la simţul umorului, jenant, parţial nescuzabil şi incurabil al doamnei Lupin, mai ales atunci când o scânteie a acestuia o apuca pe una din căile interzise ale vieţii. Biata doamnă era atât profund afectată de boală, încât în situaţii în care cineva de acelaşi sex şi cu aceeaşi poziţie pe scara socială prefera să piară decât să lase să se întrevadă măcar o geană de râs, sau să-i scape vreun semn de reacţie carnală sau de simpatie, ea putea fi văzută sub imperiul convulsiilor mute, şocante şi conştient vinovate: o priveliştе cu totul şi cu totul degradantă. Cu toate că i se făcuseră în mod repetat reproşuri pe această temă, în astfel de ocazii căuta invariabil refugiu în priviri imploratoare – un fel de apeluri încruntate – adresate domnişoarelor, sau oricărei alte persoane de acelaşi sex aflate în preajmă. „Nu aţi văzut? Oh! Cum puteţi rezista?" părea ea să spună, făcând eforturi zadarnice să le atragă şi pe ele la nivelul constatării ei. „Coboară-te tu la acel nivel, dacă aşa vrei" era răspunsul care i se dădea. Fusese o vreme când îşi considera această înclinaţie foarte inocentă şi chiar plăcută. Nepoatele mai că o vindecaseră, punându-se pe capul ei, dar venirea doamnei Chump o aruncase într-o stare şi mai gravă. Se părea că doamna Chump începuse să abuzeze de puterea ei asupra micuţei şi banalei doamne. Atunci când descoperim că avem capacitatea să provocăm cuiva convulsii de râs, nu putem să ne stăpânim să nu facem uz de ea. Doamna Lupin era una din victimele „idealului" feminin modern. Gândea ca o femeie de rând: devotată şi binevoitoare, aşa cum recunoşteau şi domnişoarele; în schimb, era absolut… cum? Nu le plăcea să gândească sau să spună *cum* era; respingătoare părea să fie cuvântul cel mai potrivit.

Considerau că o femeie care se cobora într-atât încât să priceapă ambiguităţile şi care nu îşi putea stăpâni râsul era pe drept cuvânt o victimă. După ce depuseseră eforturi remarcabile ca să o salveze, au dat un verdict scurt, că mătuşa Lupin nu face nici o cinste sexului lor. Dacă vom accepta că doamna Lupin nu era altceva decât o mică fiinţă cu nervii de fier, înclinată spre veselie şi dotată cu o inteligenţă subtilă, dependentă însă de cei din jur atunci când era vorba de părerea despre ea însăşi, vom înţelege că viaţa-i era tristă şi oprimată din pricina „idealului". Nicicând nu a purtat vreo călugăriţă din mânăstire bătălie mai grea cu trupul decât această biată femeie, pentru ca să nu dea prilej de acuzaţie din partea Tribunalului Simţirilor Înalte, lucru care ne face să ne întrebăm: „Nu ia oare sentimentalismul din epoca noastră modernă locul ascezei în mortificarea sărmanei omeniri?" Suferinţele Celor Trei de la Brookfield nu puteau fi comparate cu cele ale doamnei Lupin. Sufletul bunei doamne se veştejea din pricina dozelor zilnice de dispreţ de sine servite de propriile-i nepoate. Râsul, departe de a o face să-i crească inima şi de a-i înviora dispoziţia, devenise pentru ea o reptilă trădătoare pe care o hrănea la piept; cel mai rău lucru era că se pomenea uneori copleşită ca de o beţie nesocotită, punând stăpânire pe ea ca un diavol, pe deasupra justificându-se şi îndrăznind să zică: „Nu sunt eu Firea însăşi?" Doamna Lupin se cutremura când îşi aducea aminte de asemenea clipe.

Într-un veac viitor, scenele dintre doamna Lupin şi doamna Chump, extrem de semnificative aşa cum sunt ele, vor fi prezentate fără a provoca jignire de o parte şi martiriu de alta. În prezent însă, până în momentul în care sentimentalii noştri nu vor forma un grup recunoscut ca atare, relatarea lor ar fi pripită. După ce fuseseră lansate loviturile decisive (doamna Chump fiind rugată să plece, dar ea refuzând să facă acest lucru), doamna Lupin s-a

agitat între părţile beligerante, făcând tot ceea ce-i stătea în putinţă pentru a mijloci restabilirea păcii. Atunci când repeta remarcile doamnei Chump, împănate dinadins de acea femeie cu mirodenii irlandeze tari, se sufoca de râs, iar când transmitea doamnei Chump răspunsurile domnişoarelor, acestea erau întâmpinate cu discursuri care numai că nu o omorau. Nici că se poate imagina o viaţă mai tristă. Neliniştea perpetuă creată de lupta dintre dorinţa de a se lăsa pradă slăbiciunii ei de muritoare şi aceea de a asculta de conştiinţa neadormită ce o păzea, dintre convingerea ei că ar fi mult mai bine să râdă pur şi simplu şi incapacitatea de a contesta adevărul conţinut în mustrările nepoatelor, lupta ei de a rezista doamnei Chump, soldată cu o senzaţie de slăbiciune secretă şi ruşinoasă faţă de femeia aceea – toate aceste influenţe contradictorii, războindu-se în ea, i se puteau ghici şi în purtare.

— Eu am zis mereu, observa Cornelia, că este victima unei boli.

Mai mult, îi spusese întotdeauna şi doamnei Lupin acelaşi lucru, iar surorile îi ţinuseră hangul. În astfel de cazuri, pentru raţiunea individului solitar, trei la unu este o încercare grea. Cazul doamnei Lupin mai avea o ciudăţenie, căci, cu cât ceda mai mult în faţa tentaţiei Chump, uşurându-i inima de povara de râsete, cu atât mai tare îi protesta inima şi subscria la dispreţul arătat de nepoatele ei. Martha Chump juca rolul unui demon: tânjea după doamna Lupin, pentru ca să o poată necăji. Până în acel moment nu ştiuse de virtuţile limbii ei şi nici nu i-ar fi trecut prin minte să facă uz de aceasta pentru a obţine vreun efect asupra cuiva; acum însă, scandalurile ce aveau loc la Brookfield deveniseră de-a dreptul insuportabile pentru domnişoare, supuse în plus şi supliciului figurii semnificative pe care o arborau domnii. Un semn elocvent pentru ceea ce trebuiau să suporte domnişoarele era faptul că încetaseră să discute

între ele această problemă. În viaţa tinerilor apar perioade proaste, când o situaţie îi obligă să renunţe la visele legate de ceea ce ar dori să facă; acestea sunt momentele în care sunt pasibili să recurgă la fapte ce-ar părea de-a dreptul monstruoase, văzute din afară. Cum altfel ar fi ajuns Cornelia, de bună voie, să-l convingă pe sir Twickenham, ca pe ea însăşi şi pe cei din jur, că găsea o plăcere intelectuală în compania lui? Cum altfel s-ar fi apropiat Arabella de Edward Buxley, pe care nu-l tratase cum se cuvine; acesta, la rândul lui, îşi îndreptase gândurile – lucru pe care ea ar fi trebuit să-l ghicească – spre Adela, deşi era vizibil că acolo nu primea încurajări. Adela le împărtăşise deschis acest fapt surorilor ei, într-o izbucnire velşă:

— Edward e foarte atent cu mine, ştiţi acest lucru? Îşi ia o figură de vecernie sicilană ori de câte ori mă întâlneşte împreună cu căpitanul Gambier. L-aş putea ierta dacă ar scoate o spadă din teacă şi s-ar comporta ca la teatru; dar, ce credeţi, ne întâlnim, burghezul meu mormăie şi se bâlbâie şi are aerul să ne ceară să credem că purtarea lui nu vrea de fapt să spună nimic. Cum s-ar putea sugera inteligenţei lui orăşeneşti că este prost crescut?

Adevărul este că Arabella îl privise întotdeauna pe Edward ca aparţinându-i în exclusivitate, lucru care explică şi tratamentul la care fusese supus. Un junghi ascuţit de gelozie – o senzaţie nouă – era motivul apropierii ei de Edward, iar pretextul că o salvează pe Adela de neplăceri o scuza şi o acoperea. În ceea ce-l privea, el nu-şi ascunse deloc enervarea, până în momentul în care i s-a strecurat în mână un bileţel împăturit şi parfumat: „Eşti la fel de îngrijorat ca mine de pierderea dragei noastre Emilia! Credem că suntem pe urmele ei.” Aceasta îi dădu o linişte minunată. O punea pe Adela într-o nouă şi frumoasă lumină, de binefăcătoare devotată şi dulce intrigantă. În

această perioadă realiză câteva dintre cele mai inspirate caricaturi ale sale. Căpitanul Gambier îl bănuia pe vărul său Merthyr Powys că o răpise pe Emilia, pentru a o proteja de domnul Pericle, lucru pe care Adela îl ghicise. Căpitanul o şi mărturisi, roşindu-se uşor, adăugând că el se află în legătură cu domnişoara Georgiana Ford, sora vitregă a domnului Powys; Adela era curioasă să afle mai mult despre ea, până când căpitanul exclamă: „O sfântă!”, ceea ce o linişti pe Adela, care ştia din instinct că păcătoasele au succes. În întâlnirile lor, subiectul preferat era Emilia şi era uimitor cu câtă plăcere discuta căpitanul despre ea. Adela îşi spunea mereu: „Acesta e paravanul nostru”, extinzându-l astfel şi asupra căpitanului, pentru că trebuie spus că ofiţerul cel cuceritor nu simţise niciodată atâta milă faţă de o fată sau femeie căreia îşi închipuise că îi făcuse rău, cât simţea faţă de Emilia. Era pe deplin încredinţat că, pe măsură ce va trece timpul, ea îl va uimi cu dragostea ei şi, drept urmare, nu făcuse nimic pentru ca să precipite procesul; fuga ei însă îl năucise mai repede decât se aşteptase. Într-o gravă dezbatere cu vârfurile mustăţii sale, încheie prin a-l acuza pe Merthyr Powys; cu un vag sentiment de invidie, care nu este străin de demnitatea masculină, îi scrise surorii vitrege a lui Merthyr Powys – „pur şi simplu ca să mă interesez, ştiind că te-a consultat, indiferent ce-a făcut, iar prietenii domnişoarei Belloni sunt îngrijoraţi din pricina absenţei ei”.

Domnişoarele de la Brookfield erau obişnuite cu absenţele neanunţate ale tatălui lor şi nici una din ele nu fusese urmărită de vreo presimţire pe care să nu o poată alunga uşor, până când, într-o dimineaţă, domnul Powys îi trimise cartea sa de vizită Arabellei, cerând permisiunea să vorbească cu ea între patru ochi.

Georgiana Ford

Cererea Georgianei Ford de a fi primită de sfinţii cei fără de prihană în ordinul lor ar fi avut şanse neînsemnate de succes. Reputaţia ei de a fi o fiinţă rece rezulta din faptul că rezistase unui asediu al căpitanului Gambier. Acum însă, iubea mult prea profund un pământean pentru a putea aspira la onorurile cuvenite sfinţilor. Toată energia şi-o concentrase în devotamentul faţă de fratele ei vitreg. Cei care o studiau îndeaproape spuneau, poate cu o umbră de răutate, că spiritul ei religios îşi avea sorgintea în dorinţa de a putea interveni pentru el în faţa instanţei divine. Merthyr se bazase pe acel spirit de mult prea multe ori pentru ca să se îndoiască de forţa lui, fără să se mai gândească şi cât e de pur. Când mai era încă aproape un copil (la şaisprezece ani) îl urmase pe câmpurile de bătălie în Italia, pe atunci bântuite de nenoroc – sacrificând pentru o cauză pe care o considera neînsemnată tot atât cât sacrificase şi el, în înflăcărarea credinţei sale pe jumătate fanatice pentru cauza italiană. Teoria ei era: „Italienii se află în sclavie şi, de vreme ce instanţa divină permite acest lucru, înseamnă că a existat o vină. Prin răbdare, se întăresc, prin suferinţă, se purifică; aşa că să reziste şi să sufere.” Rămânea credincioasă acestui punct de vedere, fiindu-i în acelaşi timp şi milă. Experienţa lui Merthyr îl făcea să fie tolerant faţă de bucuria pe care o găsea în putere vasul mai slab, femeia, sentiment care o împinge câteodată, deşi blândă şi miloasă prin natura ei, să enunţe severe precepte ebraice pe ton de oracol. El zâmbea şi nu i se făcea niciodată lehamite să-i aducă dovezi practice că nu avea dreptate. La care ea răspundea: „Pot oare chiar şi o sută de exemple particulare să schimbe un principiu?” Atunci când o minte – şi mai ales

mintea minunat alcătuită a unei femei – începe să gândească pentru prima oară singură, efortul ei este ca la galere; se vede plonjând în infinitatea unei mări străine, grăbindu-se să ancoreze în dogme şi maxime obscure, în ceea ce ea numeşte principii. Iat-o în siguranţă; dar dacă gândirea ei nu a fost de la bun început simplul efect al sângelui clocotitor asupra acelei baterii de înţelepciune, cu timpul va reflecta că nu este bine pentru o fiinţă vie să fie legată de ceva mort şi că această îndelungată căutare a siguranţei nu era un semn prea bun. Merthyr aştepta răbdător ca Georgiana să treacă prin acest proces. În toate celelalte privinţe erau gând la gând. Era marea ei mândrie să poată spune că îl iubea fără nici o umbră de gelozie şi că se ruga pentru ca el să-şi găsească o femeie care să fie, pe scurt, demnă de el. Femeia respectivă nu fusese încă descoperită; ea mărturisea că nici nu văzuse vreodată aşa ceva.

Georgiana primi comunicarea căpitanului Gambier la Monmouth. Merthyr îi scrisese când şi când despre o oarecare domnişoară Belloni, dar din felul cum o făcea lăsa să se înţeleagă că se referă la un fel de copil şi Georgiana nu o considerase altceva decât o nouă protejată italiancă. Îşi dădu seama că o preocupă fata aceea şi plecă să-l vadă pe Merthyr. Singurătatea este un mediu propice bănuielii. Pe drum, se convinse treptat că scopul urmărit de ea nu era cel bun şi se opri, până când îi veni ideea: „Dacă este într-o dilemă, cine să-l ajute, dacă nu sora lui?” Şi cu ochii şiroind de lacrimi spirituale, având în faţă viziunea comunităţii lor stricate, Georgiana îşi continuă călătoria.

Ezită în faţa uşii casei din Londra a lui lady Gosstre, spunându-şi: „Ce fac eu? Şi ce lucruri pământene au pătruns în dragostea ce i-o port?” Conştientă de o doză de otravă în iubirea ei, renunţând cu atât mai puţin la ea, intră în casă şi curând se afla în braţele lui Merthyr.

— De ce ai venit aici? o întrebă el.

— Aveai intenţia să vii curând la mine? murmură ea drept răspuns.

Îi spuse că anumite afaceri îl reţineau la Londra, fără a preciza despre ce e vorba.

Georgiana îi dădu drumul.

— Suntem oare aceiaşi? îl întrebă.

— Ce ne-ar putea schimba?

— Sau cine? îl privi zâmbind, fiindu-i ruşine de zâmbetul ei.

— Da, cine! exclamă el, de-acum ştiind exact unde bătea ea. Ochilor de velşi nu le scapă nici un sentiment ascuns, când se află în depline facultăţi mintale.

— Iartă-mă, zise ea, m-ai neliniştit.

Simţind că era mai bine să o scutească de orice ocoliş sau întorsătură intelectuală pentru ca să ajungă la ceea ce voia ea să ştie, Merthyr vorbi deschis:

— În ultima vreme, nu ţi-am mai scris despre domnişoara Belloni. Cred că au trecut şapte sau opt zile de când am primit o scrisoare de la ea – o vei vedea şi tu – care arată de parcă ar fi scris-o pe întuneric. Îmi indica adresa unui hotel din Londra. M-am dus la ea şi mi-a povestit că venise în oraş pentru a obţine consimţământul domnului Pole de a se căsători cu fiul său. Atunci când reuşise să se facă înţeleasă, bătrânul domn a căzut la pământ, doborât de paralizie, strigând că este ruinat, iar copiii săi nişte cerşetori.

— Ah! exclamă Georgiana, atunci înseamnă că fiul său este logodit cu ea?

— Ea îl numeşte iubitul ei.

— Fără ocolişuri?

— Nu ţi-am spus? „Deschis şi fără ruşine.”

„Iată ce l-a atras pe Merthyr!” Georgiana se apropie de el cu gingăşie, respirând uşurată.

— Dar de ce ţi-a scris tocmai ţie? întrebă ea puţin pe neaşteptate.

— Iată de ce: se pare că domnul Pole dădea semnele unei asemenea agitaţii nervoase la ideea că familia lui va afla în ce stare se găseşte, încât doctorul care îl îngrijeşte i-a cerut Emiliei să-i promită că nu va lua legătura cu nici unul dintre ei. Era singură, în mare încurcătură şi a procedat aşa cum o rugasem eu. Mi-a făcut onoarea să apeleze la mine pentru ca s-o ajut, cât îmi stă în putinţă.

Georgiana studia motivul dintr-un alt unghi de vedere:

— Cum arată?

— Vei vedea mâine, dacă vii cu mine.

— Brună sau blondă?

Merthyr îi întoarse fa ţa la lumină, râzând. Georgiana se îmbujoră şi rămase cu pleoapele coborâte.

Îşi ridică ochii, încărcaţi de ruşine:

— Vin cu plăcere, îi răspunse.

— Atunci, pe mâine dimineaţă, devreme, zise Merthyr.

A doua zi, pe când se aflau în trăsură, în drum spre hotel, Georgiana dori să ştie dacă i se adresa „acestei domnişoare Belloni” pe numele mic – o întrebare atât de inutilă, încât inima ei suprasensibilă bătu mai puternic de recunoştinţă când el evită de data aceasta să o privească semnificativ. Această înţelegere perfectă, ajutorul reciproc atunci când era vorba de lucruri mărunte sau importante precum şi recunoaşterea nobleţei în gândire ce-i caracteriza pe amândoi făceau ca dragostea lor să crească şi mai mult.

Graţie domnului Powys şi având în vedere situaţia ei unică, Emilia se afla sub protecţia oferită de compania unei femei. Amabilitatea naturală şi voluntară a lui lady Charlotte nu avea nevoie de nici un stimulent din partea prietenului ei ca să meargă să ridice moralul tinerei femei, de care îi era de două ori milă – pentru că iubea un bărbat care o inducea în eroare, şi pentru că nu-l iubea pe acela care era atât de bun cu ea. O vizita

adesea pe Emilia şi stătea cu ea în salonul sumbru al hotelului. Deşi sinceră – cum era şi neşlefuită – aşa se pretindea a fi, nu putea să se hotărască să vorbească despre Wilfrid. Dacă ar fi bănuit că pomenirea numelui şi a subiectului ar fi provocat un fior sensibil, ar fi atacat cu îndrăzneală, fiind capabilă de cruzime şi, acolo unde îi era dat să vadă o slăbiciune, destul de pornită să rănească adânc. Încredinţată însă că Emilia era curajoasă, i se făcuse milă de ea. Într-una din zile, spuse totuşi:

— Ce te atrage la Merthyr Powys? invitând-o astfel la o discuţie cu cărţile pe faţă.

Emilia nu putu să dea nici un motiv; o ciudăţenie a oamenilor care pun astfel de întrebări este aceea că privesc cu neîncredere răspunsurile indirecte.

Lady Charlotte zise grav:

— Haide, haide!

— Ce vrei să spui? întrebă Emilia. Foarte multe lucruri îmi plac la el.

— Nu e un lucru anume care îţi place mai mult decât celelalte?

— Îmi place… ce îmi place?… bunătatea lui.

— „Bunătatea lui!”

Acesta era genul de răspuns care o făcea neîndurătoare.

— Bunătatea lui! „Fetiţa recunoscătoare” e o poză minunată! Am văzut şiruri lungi de copii cu şepci albe, întreţinuţi prin opere filantropice strâmbându-se şi fornăind pe nas când parohul trece printre ei promiţându-le chifle cu stafide… Auzi! Bunătatea lui! Ai dreptate de fapt, apreciezi atât cât poţi vedea. Îţi voi spune de ce îmi place *mie:* pentru că este un gentleman. Nici nu ai idee cât de rar se întâlneşte un asemenea specimen. Presupun că ştii că domnul Powys vrea să te trimită în Italia.

— Ştiu, spuse Emilia.

— Când pleci?

— Nu plec.

— De ce?

Pieptul Emiliei se ridică. Strigă:

— Domnişoară dragă! În expiraţie adăugă, aproape în şoaptă: Îl iubeşti pe Wilfrid?

— Recunosc că ai pus repede degetul pe rană, remarcă lady Charlotte. Nici eu nu o iau de obicei pe ocolite. Dacă-l iubesc! Ai putea să mă întrebi la fel de bine ce vârstă am. Indiscreţia ar fi la fel de mare şi rezultatul acelaşi. Iubire! Mi-este de-a dreptul teamă de acest cuvânt. Atunci când doi se joacă de-a dragostea, strică jocul. Este suficient că el spune că mă iubeşte.

Emilia părea uşurată.

— Biata domnişoară! oftă ea.

— Biata! repetă lady Charlotte, fixând cu ochi curioşi enigma din faţa ei.

— Spune-mi că nu îl crezi, continuă Emilia. Este al meu şi nu voi renunţa niciodată la el. E inutil ca tu sau oricine altcineva să-l iubească. Acum ştiu ce înseamnă dragostea. Opreşte-te cât mai e timp. Îmi poate părea rău pentru tine, dar nu-l voi lăsa să plece de lângă mine. E iubitul meu.

Emilia îşi strânse brusc buzele. Efectul produs de ea era mai mare decât s-ar fi putut judeca după indicii vizibile. Lady Charlotte scoase la iveală o scrisoare, spunând:

— Poate că asta are să-ţi dea satisfacţie.

— Nu vreau să ştiu nimic! strigă Emilia şi sări în picioare.

— Citeşte-o… citeşte-o; şi, pentru numele lui Dumnezeu, *ma fille sauvage,* să nu ai impresia că mă aflu aici pentru a mă bate din cauza acestui bărbat! El nu e Orfeu şi educaţia noastră modernă ne învaţă că noi suntem acelea după care trebuie să se alerge. Vrei să o citeşti?

— Nu.

— Vrei s-o citeşti ca să-mi faci mie plăcere?

Emilia îşi schimbă atitudinea de împotrivire calmă şi trăsăturile ei se îmblânziră.

— De ce ţi-ar face plăcere să citesc că el te-a flatat? Eu nu mint niciodată în legătură cu simţămintele mele; cred că bărbaţii o fac. Vocea ei coborî.

— Nu vrei, deci, să concepi că ţi-a spus minciuni?

— Spune-mi, răspunse Emilia, eşti sigură în inima ta – aşa cum eşti sigură de faptul că pulsează – că te iubeşte? Nu eşti.

— Se pare că-l onorăm teribil pe acest gentleman, spuse lady Charlotte. Atunci când două femei se bat pentru un bărbat, lucrul este un fel de hrană pentru vanitatea lui. Acum, ascultă-mă. Eu nu sunt, aşa cum se spune, îndrăgostită. Sunt o persoană cu experienţă – ceea ce se numeşte o femeie de lume. Nu aş face o căsătorie dacă n-aş ajunge la concluzia că în felul acesta l-aş putea ajuta pe soţul meu sau el pe mine. Fă-mi plăcerea şi citeşte această scrisoare.

Emilia o luă şi o desfăcu încet. Era scrisă în stilul unui galant înamorat, prezentându-i omagiile cu oarecare înfocare. Emilia cercetă fiecare propoziţie în căutarea acelui unic cuvânt. Negăsindu-l, îi dădu scrisoarea înapoi, cu ochii zăbovind asupra semnăturii.

— Vezi ce spune? întrebă lady Charlotte. Că pot să fiu mâna lui dreaptă, lucru pe care îl şi cred.

— Scrie ca un prieten.

— Îl scuzi pentru faptul că-mi scrie în acest stil?

— Da; ar putea să scrie la fel oricărei alte femei.

— Are toată libertatea! Îţi închipui cu adevărat că acesta este genul de scrisoare pe care o scrie un prieten?

— Aşa mi-ar scrie mie domnul Powys, spuse Emilia.

Lady Charlotte râse:

— Nefericitul meu Merthyr!

— Numai dacă aş fi cu mult mai în vârstă, se grăbi Emilia să adauge.

Lady Charlotte se încruntă uşor, însă zâmbi imediat.

Ridicându-se, domnişoara zise:

— Ţi-am vorbit de pe poziţii egale şi, să ţii minte, foarte puţine femei ar face ceea ce am făcut eu. Merthyr Powys are grijă de tine şi asta mi-e suficient. Nu ţi-ar strica deloc să-ţi îndrepţi privirile spre el. Nu l-ai putea cuceri, dar nici nu ţi-ar strica. El are inimă, aşa cum se spune; orice ar fi, este o legătură puternică. E un cavaler din vechime. Pe de altă parte e, într-adevăr, şi foarte bine păzit. Merthyr afirmă, oricum, că tu îi eşti prietenă; eşti deci şi a mea şi de aceea am venit la tine şi am stat de vorbă. Nu e nevoie să-ţi spun că trebuie să păstrezi tăcere privitor la discuţia noastră. Nimeni în afară de tine nu ştie că locotenentul Pole îmi face onoarea de a mă asemui cu bătrânul şi bunul domn care l-a însoţit pe Telemac în peregrinările sale şi că mă alege pe mine dintre slujnicele acestei lumi. Promite-mi să păstrezi tăcerea, te rog, în legătură cu acest subiect.

Lady Charlotte întinse mâna. Emilia nu voi să-i vină în întâmpinare înainte de a răspunde:

— Ştiam aceasta înainte să vii aici, după care îi strânse degetele.

Lady Charlotte o trase aproape:

— A ajuns Wilfrid să-ţi facă asemenea mărturisiri?

Emilia îi explică faptul că ştia de la tatăl lui.

Fa ţa domnişoarei se aprinse de supărare.

— Foarte bine… foarte bine, zise ea, urmând: Ai dreptate când vorbeşti despre capacitatea de a minţi a bărbaţilor. Ca să vezi, numai… Wilfrid mi-a zis că nici o fiinţă omenească nu ştie că între noi se pusese problema unei legături. Ce ai face în locul meu?

Emilia răspunse:

— L-aş ierta şi nu m-aş mai gândi.

— Da. Aşa ar fi drept şi, presupunând că are acest viciu, i-aş putea face o imensă favoare, dacă cel puţin nu minte de obicei. Dar, oricum, îţi dai seama că este vorba de o trădare.

— Oh! strigă Emilia, ce fel de trădare este aceasta, dacă îşi păstrează inima deschisă numai pentru ca eu să i-o pot oferi pe a mea, cu totul!

Stătea cu mâinile încleştate, într-un extaz pe jumătate întretăiat de suspine, semn al unei exaltări spirituale izvorâte din nelinişte. Până în acel moment, dăduse puţine semne de emoţie. În prezenţa ei, lady Charlotte se simţea ca în faţa unei puteri grozave şi ostile – o putere care o mişca, o provoca, o irita şi o subjuga, totodată. Pentru că vedea un lucru pe care ea nu-l avea şi, fiind înclinată prin firea ei spre o oarecare nobleţe în gândire, deşi nu chiar la cel mai înalt nivel, nu putea să-şi ascundă în mod josnic propria lipsă prin dispreţ faţă de emoţia Emiliei. Acest dispreţ este răul secret ce face să se usuce sufletele bărbaţilor şi femeilor.

Lady Charlotte se hotărî acum să-şi ia rămas-bun. Despărţirea a fost prietenoasă din parte-i – şi-a înclinat capul, a întins mâna şi a spus unul sau două cuvinte amabile.

Rămasă singură, Emilia se întrebă de ce continua să respire sacadat şi încercă să se stăpânească; inima, însă, tot se zbătea. Mintea-i părea golită de gânduri; nu avea nici o senzaţie clară de milă sau dragoste de sine. Se dusese să aranjeze perna domnului Pole, ca şi cum s-ar fi dus într-un loc de uitare. Micile tiranii plângăreţe ale bolnavului o uşurară; în momentul în care rămase din nou singură, însă, începu iarăşi să respire greu. Îi comunică acest simptom al ei doctorului, care îi prescrise ceva pentru ficat, informând-o că organul sus-numit îndeplinea una dintre cele mai importante funcţiuni ale sistemului ei organic.

Emilia îl ascultă până la capăt şi promise că va lua medicamentul, încredinţată fiind de eficienţa

greţoasei licori. Dar atunci când apăru domnul Powys, i se repezi înainte şi căzu cu un strigăt la pieptul lui, murmurând cuvinte dezlânate, pe care Georgiana le putea interpreta cu toată libertatea, aşa cum îi dicta bănuiala. Când îi întâlni din nou privirea, îşi dădu seama că nu îl văzuse niciodată pe Merthyr arătând ca acum.

Cea dintâi biciuire a Nuanţelor Elevate

Cartea de vizită a domnului Powys o găsise pe Arabella singură în casă. Doamna Lupin plecase să viziteze şcolarii din sat; doamna Chump plecase la Londra, ca să vadă ce se ştia despre domnul Pole la biroul său, unde năvăli asupra tânărului Braintop, acaparându-l întreaga zi. Adela era în pădure, contemplând natura, iar despre Cornelia se presupunea că se plimbă încotro o îndemna mândra ei fantezie.

— Cum de faci plimbări lungi, singură şi lipsită de protecţie? era întrebată.

— Am umbreluţă, replica ea; îşi imagina comentariile de familie făcute pe o rază de mai mulţi kilometri în legătură cu inocenţa ei; se spunea probabil: „Nu se gândeşte la nici o primejdie posibilă în afară de aceea venind din partea soarelui."

O uşoară exagerare a inocenţei îi era necesară în chip de opiu al conştiinţei. Ea făcea un lucru pe care propria-i conştiinţă nu îl putea trece cu vederea decât sub pretextul inocenţei ei extreme. Surorile, în virtutea stilului de la Brookfield, acceptau presupunerea şi chiar o exagerau, cu dragă inimă. Se întâmpla, totuşi, ca Adela să aibă motiv să fie nemulţumită, considerând că se încălcase una din înţelegerile lor tacite: cu o zi înainte, Cornelia îi spusese că îl văzuse în pădure pe Edward Buxley şi sugerase că ei, Adelei, nu i-ar fi foarte prielnic aerul de pădure. Obligaţia ei de soră ar fi fost să *nu* vadă – gândea Adela – mai ales când ceea ce văzuse erau lucruri pe care nici o soră iubitoare nu se cuvine să şi le închipuie.

Nu trebuie uitat că noi suntem nişte sentimentali. Ochiul este sluga şi nu stăpânul

nostru; la fel, celelalte simţiri. Nu avem obligaţia să acceptăm de la ele mai mult decât hotărâm noi înşine. Astfel ajungem la delicateţe şi astfel, aşa cum vă veţi da seama, civilizaţia noastră, cu ajutorul sentimentelor, a ajuns şi la un grad considerabil de lustru.

— Nu ţi-ai uitat cumva umbreluţa la Ipley? întrebă Adela, întâlnind-o pe Cornelia în după-amiaza aceea.

Cornelia ro şi. Dintr-un acces de mândrie, răni grav Nuanţele Elevate, răspunzând:

— Abia m-am despărţit de domnul Barrett. Asta voiai să spui?

Adela fu mult prea şocată ca să remarce curajul replicii. „Uite! Nu vom reuşi decât să ne expunem în văzul tuturor!” exclamă în sinea ei, îngrozită.

Vălul ce plutea asupra adevărului era pe cale să se ridice. O găsiră pe Arabella în camera ei, plângând ca o elevă pedepsită; mai întâi, au dezaprobat-o, presupunând că era vorba de noi jigniri din partea doamnei Chump. Încetul cu încetul, Arabella le spuse printre suspine ceea ce aflase chiar atunci de la domnul Powys.

După primul moment de stupoare, Adela propuse să meargă imediat la tatăl lor, toate trei. Continuă să vorbească, făcând diferite propuneri la întâmplare, cu o căldură deosebită, ca şi cum şi-ar fi închipuit că trebuia să trezească sensibilitatea surorilor ei. Mişcându-se şi gesticulând, avea impresia că poate îndepărta astfel ameninţarea unei mari nenorociri şi că va reuşi să scape de asemănarea cu Arabella, a cărei faţă era îngrozitor de lividă. În schimb, îi era imposibil să-şi provoace durere în propriul suflet. Se plimba prin cameră cuprinsă de un tremur nervos, împărţind câte un semn de simpatie când unei surori, când celeilalte. În cele din urmă, Arabella reuşi să-şi stăpânească mai bine vocea. După ce povestise despre dorinţa categorică a tatălui ei, întărită şi de porunca deosebit de hotărâtă a doctorului de a o urma întru

totul, anume să nu meargă să-l viziteze la Londra, să nu sufle un cuvânt despre boala lui, ci să rămână la Brookfield, primindu-şi prietenii, Adela bătu din picior, spunând că aşa ceva depăşeşte limitele suportabile ale naturii umane.

— Dacă mergem, zise Arabella, doctorul din Londra l-a asigurat pe domnul Powys că nu i-ar mai garanta viaţa lui papá.

— Dar, pentru Dumnezeu! Suntem noi duşmancele tatei? Şi de ce îl poate vedea domnul Powys dacă noi, fiicele lui, nu avem acest drept? Spune-mi mie cum l-a întâlnit domnul Powys şi cum a aflat toate astea? Spune-mi… sunt nedumerită. Am sentimentul că suntem înşelate, într-un fel sau altul. Vai! Spune-mi limpede cum stau lucrurile!

Arabella răspunse, calmând-o:

— Emilia este cu papá. Ea i-a scris domnului Powys. Dacă a făcut bine sau nu, nu e momentul să cercetăm acum. Ea a considerat că aşa este bine.

— Să ne primim prietenii! exclamă Adela. Însă papá nu poate în nici un caz să includă aici şi… serbarea de pe pajiştea Besworth, Bella! Şi asta-i numai peste două zile.

— Papá i-a spus domnului Powys că doreşte să n-o amânăm. Noi… Vocea Arabellei se frânse într-un chip jalnic.

— Oh! Asta-i tortură curată! strigă Adela, cu viziunea deplorabilă a oglinzii ridicându-se înaintea ei şi plutindu-i în faţa ochilor. Îşi simţea lacrimile înţepătoare. Aşa ceva nu se poate! Nici un tată nu ar… care nu ne-ar iubi aşa ca scumpul nostru papá! Să fim liniştite! Să stăm şi să fim vesele! Să ne etalăm la o petrecere! Spuneţi-mi… când a plecat era bine… nimeni nu ar fi putut bănui. Mi-aduc aminte că s-a uitat la mine prin fereastra trăsurii. Spuneţi-mi… probabil că e vorba de un şoc moral… oare din ce cauză, voi ce spuneţi? Oare poate fi Wilfrid vinovatul? Că noi am fost prea docile faţă de cerinţele lui papá în

privinţa femeii aceleia. Spuneţi-mi ce credeţi voi că ar putea fi?

O voce spuse: „Banii!”

Adela nu ştia care dintre surorile ei vorbise. Era suficient de dureros simplul fapt că una dintre ele fusese împinsă să spună aşa ceva, chiar dacă propriile ei gânduri erau atât de nedemne încât bănuia acelaşi lucru. Lacrimile începură acum să-i tremure pe sub gene, ca nişte drăcuşori triumfători. „Banii!”, răsuna în ea mereu şi mereu. Curios este şi că nu a găsit nici un prilej să întrebe în ce chip se putea presupune că banii au afectat sănătatea tatălui lor. Incapabilă să-şi compună o imagine a tatălui ei zăcând bolnav şi în suferinţă, simpla şoptire a cuvântului se abătu asupra ei ca o insultă grosolană, copleşind-o cu un potop de dragoste de sine lichidă. Plângea cu acea extremă suferinţă a unei femei silite să plângă, dar incapabilă să găsească o urmă de bucurie în propriile-i lacrimi.

Cornelia şi Arabella o prinseră de mâini; ea era mezina, şi fusese răsfăţata lor. Le făcea plăcere că Adela se dovedea capabilă de un sentiment profund şi puternic. Adela nu se stăpâni de la o etalare ce îi permitea să privească de sus, ca să zicem aşa, sensibilitatea propriei ei inimi. După mai multe izbucniri, întrebă:

— Dar boala… ce este? Nu cauza… boala în sine!

O voce îi răspunse:

— Paralizie!

Lacrimile Adelei se opriră. Se uita pe rând la feţele lor şi încerca să pronunţe cuvântul, cu gura deschisă.

Despre cele două euri ale noastre Şi marea bătălie care se iscă atunci când ajung la maturitate

Zburând de la un port la celălalt, mereu în căutarea unui nou steward (ocupaţia perpetuă a unui proprietar de iaht), Wilfrid nu mai avea nici o ştire de la Brookfield. În seara din ajunul petrecerii de pe pajiştea Besworth se duse la Londra şi cină la clubul său – un loc în care tinerii pot sorbi mari cantităţi din laptele înţelepciunii acestei lumi. Simţămintele romantice ale lui Wilfrid se corijau întotdeauna printr-o oră petrecută la clubul său. După masă, o luă agale spre un teatru cu un statut mai puţin regulamentar, în tovărăşia unui frate întru ale ofiţeriei; după ce îşi îndeplinise datoria în faţa scenei o bucată de vreme, merseră în spate pentru ca să se elibereze de sub vrajă, dând ascultare acelui cinism precoce, deliciul tânărului bărbat. Prima figură de acolo care îi atrase atenţia lui Wilfrid fu cea a domnului Pericle, într-o haină albă, întins pe o sofa – cu pleoapele coborâte, deşi era limpede că în spatele lor ochii îi vegheau vigilenţi. Chicotele doamnelor de faţă erau un semn că tocmai avusese loc o ciocnire vrednică de interes.

— O mică ceartă între grecul acela bogat care a oferit cina şi Marion, îi explică lui Wilfrid o doamnă vioaie. Este într-una din crizele ei de gelozie; ar fi geloasă şi dacă ar vedea pudelul în faţa altcuiva, în două labe.

— Pudel, zău! spuse Wilfrid. Pericle însuşi arată ca un pudel ras până la mustaţă. Uită-te la el. Şi el face pe tiranul, aşa-i?

— Oh! Suportă ea asta. Face scandal din pricina unei alte fete.

— Tu n-ai face?

— Care bărbat merită?

— Dar n-ai face?

— Depinde de cum ar fi „el", *monsieur.*

— Depinde dacă este foarte frumos?

— Şi bun.

— Şi bogat?

— Nu! se aprinse doamna. În această privinţă, nu ne cunoşti.

Discuţia căpătase tonuri aproape gingaşe, până ce ea zise:

— Nu ai impresia că aerul e greu şi înăbuşitor? Mărturisesc că îmi place să merg cu trăsura şi să-mi petrec duminicile la Richmond. Şi pe urmă, cu două fiice, ştii cum e! Dar eu mă plâng de prostia ei de a fi *îndrăgostită,* sau aşa ceva, de un individ bogat.

— Îndrăgostită de bietul de el – vrei să spui că-l duce de nas pentru bogăţia lui.

— Da, desigur; lucru care-i face fericiţi pe amândoi.

— O metodă excelentă de a face operă filantropică, cu două persoane deodată.

O zână destul de cărnoasă intră acum, mergând ţintă la oglindă să-şi examineze fardul – întoarse ostentativ spatele spre sofa, unde stătea domnul Pericle, tolănit provocator. Respiraţia ei iute prevestea o nouă izbucnire.

— Copil nevinovat ce eşti! începu ea, imitând în batjocură un accent străin, în timp ce Wilfrid se gândea cât de nedrept şi sever fusese cu micuţa lui Emilia când o acuzase de vulgaritate, văzându-le acum pe femeile ce roiau în jurul său.

— Copil nevinovat, nu zic eu rău! Poţi să fii tu cât de surd vrei, tot o să auzi. Cât despre sofale, ele nu sunt făcute pentru cizmele murdare ale bărbaţilor, în *această* ţară. Consider că sunt cu toţii nişte porci – bărbaţii străini, iar femeile – nişte

pisici ipocrite! Oh, nu deschide ochii – te rog, nu vorbi. Eşti sigur că trebuie s-o iau din loc când sună clopoţelul. De-abia aştepţi momentul, câine laş ce eşti!

— Un porc, se aventură domnul Pericle să repete, murmurând de parcă ar fi vorbit prin somn.

— Un porc! răspunse ea prietenos, oarecum domolită de succesul ei aparent. Dar domnul Pericle adoptase din nou un aer de calm exasperant. Continua să tragă aerul în piept, deliberat, liniştit.

Se auzi semnalul obişnuit, urmat de foşnetul ostentativ al rochiilor pregătindu-se să se retragă, la care domnul Pericle se hotărî să anunţe că este treaz. Furioasa zână şireată i se postă drept în faţă.

— *Acum* nu poţi să te mai prefaci că dormi. Trebuie să mă asculţi – şi mă vor auzi şi ceilalţi. *Ştii* bine că eşti un nemernic! Eşti un şarpe care vrea să…

Domnul Pericle îşi flutură mâna, iar pe ea o apucă cineva de încheietură şi îi spuse că e aşteptată pe scenă.

— Să aştepte! strigă ea, vocea devenindu-i din ce în ce mai ascuţită, în timp ce era scoasă cu forţa. Îndrăzneşti s-o duci pe fată în Italia! Ştiu eu ce înseamnă asta la tine! Îţi închipui că ai de-a face cu o proastă. Ei bine, pot să pun capăt la treaba ăsta cât ai zice peşte. Şi aşa o să şi fac. Prostul eşti tu! Îl ştiu pe tatăl ei: cântă în orchestră. Ştiu numele ei – Belloni!

Grecul sări drept în picioare, ca un cadavru pus sub tensiune electrică; bărbatul care o trăgea o smuci tare de două ori, stricând ritmul hohotelor ei triumfătoare de râs. Concomitent cu aceasta, Wilfrid păşi înainte, încordat de parcă încă mai asculta cu atenţie, până când el şi domnul Pericle se găsiră faţă în faţă. Sprâncenele acestuia din urmă se arcuiră puternic. Făcu un gest preliminar ceremoniei „strângerii de mână”, dar observând că de partea cealaltă nu i se răspundea la fel, rânji:

— E cald, ha?

— Simţi arşiţa? Ieşi puţin, zise Wilfrid.

— O, nu! Domnul Pericle avea un aer de agerime afabilă. Curentul… o răţeală.

— *Vrei* să vii? insistă Wilfrid.

— Multe mulţumiri!

Mâna lui Wilfrid se ridică. În această situaţie de criză, confratele său ofiţer îi şopti câteva cuvinte la ureche, exprimând uimirea faţă de faptul că lua apărarea unei scorpii; îngrozit la gândul că un astfel de lucru ar putea fi făcut public, Wilfrid se potoli imediat. Cu inteligenţa sa obişnuită, îşi recăpătă îndată controlul.

Văzând cum dispar semnele de ostilitate, domnul Pericle zise:

— Îl cauţi pe tatăl tău? L-ai găsit. Hm! As ziţe că îl paste o maladie de nervi. Cade un ac – el tresare! O furtună noaptea – stă cu gândul la corăbiile lui plecate în aventuri! Niţi un pic de curaz!… Rău lucru. Dacă-l găsesti pe domnul Pole până mâine pentru petreţerea de pe pajiste, am să fiu foarte bucuros.

Cu un zâmbet compus din gestul unui câine care adulmecă şi slugărnicie pariziană, domnul Pericle trecu pe lângă el, gândind: „Nu este a lui”; concluzia aceasta o trăgea el când un bărbat se înroşea auzind numele unei femei.

Wilfrid rămăsese ca o maşinărie ale cărei rotiţe se învârtesc la întâmplare. Senzaţiile dădeau pinteni ideilor, părăsindu-le apoi imediat, dând socoteală pentru existenţa lor cum puteau mai bine. Ideile se sinucideau fără să dăinuie mai mult de o clipă. Simţea imensul ocean frământat în care erau înecate, umflându-se şi palpitând. Se născu apoi o nouă serie, care se cumpăni mai bine pe frânghia slăbită a înţelegerii lui. Treptat, o teamă îngropată în mintea sa ieşi la iveală. Gândul că se întâmpla ceva rău cu tatăl său îl apăsa cu limpezime, înghiţit imediat de credinţa mai puţin palpabilă că Emiliei i se întâmplase poate o

nenorocire – nu urma să i se întâmple, ci i se şi întâmplase. Atunci când eventual gândeşte, cel pasionat o face cu toată nădejdea. Petrecu acea noapte în chinuri, cântărind felurile în care putea să o ajute şi să o protejeze. Părea să nu existe nici o altă cale, în afară de o legătură definitivă cu ea; îşi aparţinea oare lui însuşi? Ce îl lega de lady Charlotte? Aceasta nu era încântătoare, nici iubitoare. Nici măcar nu îi sărutase mâna şi totuşi ea îl ţinea parcă legat cu lanţul.

Cele două făpturi unite în cei mai mulţi dintre noi în dimineaţa vieţii începură în el o luptă năprasnică. Dacă aşteaptă circumstanţe favorabile, focul acela continuu le va face să se unească într-o singură persoană, de obicei înzestrată cu oarecare putere; îndeobşte însă, se luptă între ele până ce una este sugrumată şi suntem obişnuiţi să vedem în jurul nostru oameni cu jumătăţi asasinate. Aceşti oameni posedă lucrul pentru care au luptat; ei nu sunt conştienţi de vreo vină pentru care ar putea fi puşi sub acuzaţie, deşi ştiu bine că nu îmbrăţişează Viaţa; aşa se întâmplă că avem sentimentul unei vagi nemulţumiri universale. O, Legiuitorule, schimbă durata perioadei noastre de minoritate şi fă astfel încât să nu se sfârşească până ce nu s-a încheiat această bătălie la lumina vie a zilei. În ochii tăi, timpul cât dăinuie starea noastră de dualitate ar trebui considerat la fel de imponderabil ca acela al copilăriei noastre. Este acela pe care noi îl numim un tânăr, un individ – el, care nu-i altceva decât o pereche de orbi ce se lovesc reciproc? S-a terminat educaţia lui, de vreme ce nici nu visează că este divizat? A sorbit din latină ca dintr-un aer vital şi poate cita ceea ce îşi mai aduce aminte din Homer; în ce fel a fost el însă întărit pentru teribilul conflict al trecerii lui la bărbăţie, care este pentru viaţa noastră de aici echivalentă cu mutarea sufletului în viaţa de apoi?

Pe de altă parte, este reprobabil ca omul dublu să îngenuncheze la picioarele mai multor femei.

Societatea (pentru a recunoaşte acestei instituţii ceea ce i se cuvine) îi permite să încerce să-şi dobândească invulnerabilitatea relativă prin înmuierea lui într-un Stix murdar, care corectează înclinaţia adolescentină spre nesăbuinţă, aşa cum este numit de obicei acest lucru. Sentimentul lui Wilfrid îl servise (în bine sau în rău, după caz), prin aceea că-l împiedicase să facă un plonjon cu capul înainte în râul proteguitor; nesăbuinţa lui rămânea astfel imaculată. Nici nu-i trecea prin minte posibilitatea ieşirii din cursă pe socoteala Emiliei. Dar ideea veni. Ideea îi vine întotdeauna unui tânăr aflat într-o astfel de dificultate. „Iubita mea! Magnificul meu fruct oprit! Înger întunecat al dragostei mele!" Putem să-i acordăm oarecare credit, având în vedere că îşi dădea seama că Emilia nu putea niciodată deveni iubita lui, în sensul alterat al cuvântului. Unirea cu ea însemna unirea pe viaţă, ştia bine. Inconştient, s-ar fi putut să întrevadă în acest act şi supunerea sufletească definitivă. Gândurile ceţoase de genul acesta, trebuie ştiut, pot să convieţuiască perfect cu certitudinea că o alianţă sau alta ne degradează, în mintea acestui ciudat amalgam de emoţii cunoscut de lume sub denumirea de tânăr. O soţie superioară bărbatului îl va ridiculiza cu premeditare, dacă se mai poate râde pe seama nenorocitului; dar o iubită nepotrivită este imposibil să nu pună în cea mai absurdă lumină pe monstruosul ei cavaler pitic. Înzestrat cu un ascuţit simţ al ridicolului, Wilfrid se ferea de această imagine, fiind suficient de inteligent ca să o perceapă. În plus, începuse cu adevărat s-o iubească pe Emilia. Lupta acum să-şi smulgă această pasiune din inimă; chinurile sale ajunseseră la o asemenea intensitate, încât, pentru a încerca să-şi îndeplinească hotărârea, nu vedea nici o altă cale decât să încalece şi să galopeze nebuneşte spre Besworth, ceea ce şi făcu.

Pajiştea Besworth

— Sunt curioasă să văd cum o să vă iasă adunarea. De o mică societate pot să mă ocup şi eu; dar ca să faci o petrecere în aer liber şi să armonizezi o ceată întreagă de oaspeţi, îţi trebuie o putere de uriaş. Dacă reuşiţi, veţi merita să se spună despre voi multe cuvinte de laudă, ca despre nişte comandanţi de armate.

Aceasta a fost încurajarea lui lady Gosstre la adresa frumoaselor prezidente ale sărbătorii de pe pajiştea Besworth. Fusese o vreme când ele ar fi ţipat în forul lor interior: „Noi vom reuşi, să dea greş cine-o vrea.” Singurul lor gând era acum să treacă odată şi ziua petrecerii. Un mic imbold de rivalitate cu lady Gosstre, marele ei model, ar fi putut să o afecteze pe Arabella; dar presiunea supărării şi fricii, pe de altă parte contrastul dintre acţiunile şi simţămintele ei făceau imposibilă o paradă vană. În consecinţă, îşi făcu datoria mai bine, atrăgându-şi aplauzele curţii mobile a marii doamne, ce se deplasa de la o colină la alta.

— Fetele acestea sunt inteligente, îi spuse ea lui lady Charlotte. Nu se agită inutil. Nu fac o diferenţiere de tonuri prea pronunţată între diferitele grupări. O voi propune pe domnişoara Pole[8] ca secretară a Societăţii de Binefacere acul şi aţa.

— Aşa să faceţi, veni răspunsul. Pe urmă ar mai fi şi Comitetul de dansuri poloneze şi, dacă îi mai rămâne vreun pic de energie, ar putea fi trezorierul Balului revoluţiei generale a doamnelor.

— E o asociaţie cu care nu sunt familiarizată, zise lady Gosstre, îndreptându-şi lornieta spre câmp. Îl văd venind pe tânărul Pole. E un om chipeş, de lume, aşa am auzit. Ne studiază într-un chip prea evident. Aceasta e o greşeală care se cere îndreptată, Charlotte. Nu prea poate să-ţi facă

plăcere să vezi o pereche de ochi măsurându-te şi comparându-te cu o oarecare idee preconceptă. Iată-l şi pe ambasadorul nostru ionian… tu m-ai corectat însă, Merthyr: gazda, mă rog. Ia uită-te! Ce face omul ăsta? E nebun?

Domnul Pericle se repezise furios la orchestra din mijlocul paji ştii, îi oprise din cântat şi dărâmase estrada. După ce îi urmări gesturile largi câteva momente, Freshfield Sumner spuse:

— Arată ca o găină jumulită care îşi aduce aminte că a avut odată aripi din care bătea şi încearcă să-şi redobândească vechea agilitate.

— Întocmai, întări lady Gosstre. Ea nu era dintre cei lipsiţi de bunăvoinţă în faţa spiritualilor de profesie. Iar foile cu note ar fi penele. Ce-o fi făcut orchestra de nu i-a fost lui pe plac? Eu ziceam că muzica e bună.

— Se pare că instrumentele au şi fost măturate de pe scenă, spuse lady Charlotte. Presupun că se iscă mare tărăboi. Priviţi! „Elementul feminin” e agitat. Sunt – tu poţi să desluşeşti de la distanţa asta, Merthyr? – douăsprezece, paisprezece fiinţe aparţinând sexului meu care îl imploră în cea mai bună manieră tragică. Poate rămâne neînduplecat?

— Par la fel de pornite ca femeile care l-au nimicit pe Orfeu, comentă lady Gosstre.

Tracy Runningbrook ţipă, în paroxism:

— Splendid! Sări din culcuşul său din iarbă şi fugi pur şi simplu cu idee cu tot.

— Am făcut vreo greşeală? îl întrebă lady Gosstre pe domnul Powys.

Acesta îi răspunse pe un ton sentenţios, plin de umor, care îi spunea lui lady Gosstre tot ceea ce voia să ştie.

— Este un caz tipic pentru situaţiile în care cunoştinţele incomplete devin de-a dreptul primejdioase, spuse lady Gosstre. Le interzic fetelor să facă vreo aluzie la clasici până ce nu şi-au luat diploma, fiind astfel păzite să nu deschidă porţi interzise. În general, Merthyr, nu crezi că este

mai bine ca femeile să se ţină departe de capcana aceasta?

— Şi să primească ceea ce le aduc nobilele creaturi, bărbaţii, cu picătura, adăugă lady Charlotte. Tu ce părere ai, Georgey? Am uitat: pe tine Merthyr te-a considerat vrednică de a fi instruită.

— Merthyr mi-a fost profesor în tabără, spuse Georgiana, privindu-şi fratele – pe figura ei zugrăvindu-se acea bucurie calmă şi perpetuă, caracteristică ei. Am descoperit că există perioade în război când nu ai nimic de făcut şi eşti totuşi dornic de activitate. Atunci, dacă te poţi convinge să studiezi, înveţi cu siguranţă foarte repede. Nu-mi plăcea nimic mai mult decât gramatica latină.

— Studierea gramaticii latine pe muzica tunurilor grele este probabil o experienţă originală, remarcă Freshfield Sumner.

— Marea plăcere este să scapi de sub imperiul tuturor senzaţiilor, zise ea. Vreau să spun, să le stăpâneşti fără a-ţi distruge cu nimic bucuria emoţiilor. Nu există fericire mai deplină decât atunci când ţi-aduci aminte de clipele acelea, cel puţin din punctul meu de vedere.

— Deci, zise lady Gosstre, până la urmă Georgey nu a pierdut timpul degeaba, Charlotte.

Aceasta din urmă gândea: „Ea nu ştia să mânuiască sabia ori să tragă cu pistolul. Aş fi consimţit *eu* oare să apar ca o simplă fetişcană prin tabără?” Şi totuşi, nici o femeie nu o admira pe Georgiana Ford mai mult decât ea. Deziluzia vicia multe din reacţiile lui lady Charlotte şi de-abia atunci când puternicele antagonisme o făceau să se întoarcă la obişnuita ei generozitate reuşea să judece cu dreptate firile mai rafinate din jur. Prin venele ei viaţa pulsa în toată plenitudinea; auzea clopotele de condamnare ale celor treizeci de ani, care ar trebui să fie muzică în auzul unei femei, fie ea şi muzică nostalgică; iar ea nu-şi trăise viaţa. Timpul ce-i răsuna în auz, după cum nu arunca

lumină asupra unui trecut, nu vorbea nici despre un viitor. Se afla într-o neîncetată rivalitate cu toate cele de acelaşi sex care aveau o pasiune, sau o afecţiune durabilă, sau chiar numai o ocupaţie. Sentimentul că soarta este nedreaptă cu ea o obseda pe această domnişoară. Ar fi considerat josnică rivalitatea în privinţa unui bărbat şi şi-ar fi înlăturat-o imediat din suflet. Era însă pur şi simplu invidioasă pe aceia care în faţa morţii puteau spune: „Am trăit cu adevărat.” Mândria, precum şi lipsa oricărei capacităţi de autoanaliză o făceau să nu fie conştientă de această maladie a ei. Cu excepţia orelor petrecute pe terenul de vânătoare, nici o altă amintire nu-i aducea bucurie. Acolo galopa vitejeşte, însă nu această calitate era pricina pentru care gusta momentele respective. La vânătoare, sângele îi biciuia creierul ca un vin tare şi pentru moment avea senzaţia că poartă pe cap o cunună a vieţii. Un obiect – cui îi păsa cât de mic? – alerga înaintea ei: un biet vulpoi bătrân, încercând să-şi apere blana; Charlotte voia să fie al ei, să pună mâna pe el, în caz că acel maestru al vicleniei nu reuşea să o învingă. „Este vorba de setea mea firească de sânge”, spunea ea. Nu îi venea deloc să râdă atunci când se gândea, uneori, că blana roşcată şi bătrână strecurându-se printre picăturile cenuşii de rouă în direcţia unui soare galben pe cerul îngheţat al dimineţii de iarnă era singurul lucru care putea să-i facă inima să bată cu putere.

În încercarea prin care trecea, Brookfieldul era sus ţinut şi de faptul că planurile Tinley-ilor se năruiseră. Aceste fete, împreună cu fratele lor, era limpede, complotaseră să o „facă să vorbească de doamna Chump”. Fiecare din ei întrebase de ea şi auzind că nu se întorsese de la Londra, nu ştiuse cum să continue. Se schimbară întrebări şi răspunsuri despre Wilfrid, Emilia şi domnul Pole. „Wilfrid va apărea peste câteva minute. Domnişoara Belloni, ştiţi, se pregăteşte pentru

călătoria în Italia. Papá? Papá mi-e teamă că nu va putea să participe.” Acesta era răspunsul pe care îl stabiliseră surorile de comun acord. Această formulă, împreună cu veselia sângelui ei în clocot, îi dădea Adelei (care credea că ar trebui de fapt să plângă, şi chiar ar fi putut plânge cu uşurinţă) impulsuri stranii spre – ca s-o numim aşa – „filozofia juvenilă a ridicării din umeri”. Cum ar fi: „Ce creaturi suntem şi noi, dar aşa e viaţa!” Sau: „Este îngrozitor ca veselia să devină o datorie!” Simţindu-se cât se poate de nefericită, neştiind însă că tinereţea este o scuză foarte la îndemână, fata era ruşinată pentru vina de a se distra, oricât de puţin. Schiţa lui Edward Buxley, reprezentând scena împrăştierii orchestrei de către domnul Pericle, îi provocă hohote de râs de-abia înăbuşite, lucru pentru care îşi impuse un canon interior atât de amar, încât, ca să facă faţă în continuare cât de cât, filozofia ridicării din umeri îi era absolut necesară. Domnul Pericle însuşi văzu schiţa şi comentă critic:

— Da’ să ştiţi că eu am păr mai mult – după care făcu semn să se dea tonul unei uverturi, iar la primele măsuri o luă la fugă, cu coatele balansându-se exact aşa cum îl desenase mâna dibace a lui Edward.

— Îl vezi – individul aţela, îi spuse domnul Pericle Laurei, arătând spre dirijor. Îl vezi cum faţe pe maestro! Si conduţe harababura asta. E un escroc… un gândac!

După ce adunase suficient material de genul acesta, Laura execută o caricatură vocală. În general, ca gazdă, domnul Pericle îşi făcea datoria, furnizând amuzamentul.

Târziu după-amiază, sir Twickenham Pryme şi Wilfrid îşi făcură împreună apariţia. Baronetul se duse drept la Cornelia. Wilfrid o chemă printr-un semn pe Adela, de la care află de boala tatălui său, că acesta se găsea în oraş, la hotel şi despre condiţiile care le fuseseră impuse. Clătină din cap,

întrebă în treacăt unde era Emilia şi clătină din nou din cap când primi răspunsul „Cu papá”. Voi să se îndrepte spre unul din grupuri, dar se opri:

— La urma urmei, nu se face să respectăm capriciile unui om bolnav. Eu mă întorc. Nu e nevoie să spui că m-ai văzut.

— Dragul meu, hotărârea doctorului este formulată cât se poate de imperativ, pledă Adela, înşelată pentru moment. Boala lui papá este în primul rând mentală. Îl vom putea avea curând printre noi dacă voinţa doctorului nu este încălcată în nici un fel. În numele cerului, stăpâneşte-te, aşa cum am făcut şi noi – e adevărat, cu mare greutate! În plus, ai fost văzut.

— Ea a…, începu Wilfrid, după care tonul său deveni şi mai indiferent: Scrie, desigur?

— Nu, nici măcar o singură dată, iar noi suntem supărate pe ea. Seamănă a lipsă de recunoştinţă, sau prostie. De scris, ştie să scrie.

— Oamenii ar putea spune că nu ne comportăm cum s-ar cuveni, răspunse Wilfrid, repetând că trebuie să plece la Londra.

În acel moment, se apropie de ei în mare grabă Edward Buxley, cu un mesaj din partea înălţimilor aristocrate, direcţie în care Wilfrid plecă, captiv, nu înainte de a-i şopti Adelei la ureche:

— Să nu fi supărată pe ea.

Adela gândi, pe bună dreptate: „Aşa voi face, dacă tu ai prostit-o, băiat rău ce eşti!”

Wilfrid le salută pe doamne, făcu apoi o plecăciune spre Georgiana Ford, care-i era prezentată. Se uită la ea două ori, pentru ca să-şi confirme impresia că era opusul perfect al Emiliei, din care motiv nu-i mai adresă apoi nici o privire. Lady Charlotte îi făcu un mic semn discret.

Dacă surorile de la Brookfield ar fi reuşit să scape de povara ce le stătea pe suflet, ziua respectivă le-ar fi îndreptăţit să se simtă mândre. Erau de faţă trei Cercuri, şi ele trecuseră prin două şi le patronau acum pe toate – de la lady Gosstre

(aristocraţia) până la gruparea Tinley (negustorii) şi de la aceasta la caracteristicele domnişoare Sumner (sărăcia cultivată). Mai erau prezente cercuri intelectuale, ştiinţifice şi artistice; muzica era plăcută, deşi aspru criticată de domnul Pericle; apoi, conversaţie agreabilă, flirturi curtenitoare şi omagii şi nici un fel de teamă la adresa onorabilităţii familiei lor.

— Sunt din ce în ce mai convinsă, zise Adela, întâlnind-o pe Arabella, că de fapt nu avem de ce să ne alarmăm; altfel papá nu ar fi fost atât de crud cu copiii săi. Arabella, binevoitoare, nu spuse nimic. Aşa că haide să încercăm să ne distrăm şi noi, continuă Adela, hotărâtă să ia tăcerea ei drept încurajare. Cu aceasta, păşi graţios, pe vârfuri, trimiţând bezele spre sora ei. Se precipită spre căpitanul Gambier, spunându-i:

— Te simţi bine cu adevărat?

— Fermecător, replică gentlemanul cel pururea curtenitor. Dacă mi-ar fi permis să spun de ce mi se pare astfel.

Spre ciuda ei imediată că scăpase ocazia unui compliment direct, care ar fi trebuit parat şi ar fi putut duce la o „perspectivă", prea vesela domnişoară se trezi continuând:

— Este la fel de plăcut ca păcatul, atunci când nu ştii că păcătuieşti.

— Oh, consideri acea parte a lui dezagreabilă? întrebă căpitanul.

— Am impresia că e îngrozitor de cald, spuse ea, revenind pe un teren stabil.

— *Coquet et coquette,* murmură lady Charlotte, observându-i de la distanţă şi întrebându-se dacă genul feminin este suficient de bine reprezentat în ciocnirea respectivă.

Nu era de cel mai bun gust şi probabil nu era nici cea mai indicată idee ca domnişoarele de la Brookfield să-şi dea deschis asentimentul ca anumite persoane dintre cele prezente să aibă un statut special. Arabella ar fi răspuns: „Lady

Gosstre şi cei din grupul ei nu se pot asocia cu voi, spre plăcerea şi folosul reciproc; puteţi deci să o blamaţi pentru că nu face o încercare ce s-ar solda cu un eşec ridicol?" Dar cu ea însăşi, lady Gosstre se putea asocia foarte bine. Cornelia renunţase la îndeletnicirile ei din acea zi pentru a se asocia Curţii. Adela făcea raiduri rapide printre cei de pe pajişte. Laura Tinley îl acaparase pe domnul Pericle. Acest gentleman neliniştit îşi consulta ceasul din când în când, ca şi cum ar fi fost în aşteptarea unui eveniment.

Lady Gosstre îşi dăduse imediat seama că răspunsurile lui Freshfield Sumner adresate lui sir Twickenham Pryme (pe care îl atrăsese într-o discuţie despre politică) conţineau o doză mult mai mare de causticitate decât o cerea calitatea sa de spiritual profesionist; şi deoarece conversaţia domnului Powys devenise atât de atrăgătoare, încât curtea se aglomerase peste măsură, făcu o aluzie către Georgiana şi lady Charlotte, agerii ei locotenenţi, a căror retragere provocă împrăştierea cercului.

— Nu voi reuşi niciodată să pricep cum a făcut, declară Adela ulterior.

Sperăm că vă daţi cu toţii seama cât de importantă este înţelegerea unor astfel de lucruri.

Era întâmplător singură atunci când se apropie de ea un mesager care îi dădu o scrisoare adresată surorii ei Cornelia. Adela cunoştea scrisul domnului Barrett. „Dumnezeule mare!" – s-ar fi putut traduce gândul ei, din limbajul Nuanţelor Elevate – „cum poate Cornelia să fie atât de oarbă în inima ei faţă de situaţia noastră, încât să continue jocul acesta?" Când ajunse lângă grup, îl auzi pe domnul Powys discutând despre domnul Barrett. Cornelia era foarte palidă, ieşind în evidenţă într-un chip nefericit printre celelalte figuri. Adela îi făcu semn să vină deoparte.

— Uite o scrisoare, zise ea; nu are marcă poştală. Ce se discută despre omul acela?

— Adică despre domnul Barrett? răspunse Cornelia. Se spune că tatăl lui este baronet, un nebun care tocmai l-a dezmoştenit.

— Tocmai? strigă Adela.

Se gândea la titlu. Cornelia se îndepărtase. Sir Twickenham îi relată Adelei o poveste bizară despre tatăl domnului Barrett. Ea îl ascultă exclusiv cu simţurile, fapt pentru care nu pricepu mare lucru.

— L-a dezmoştenit pentru că i-a scris tatălui său, muribund, că şi-a câştigat existenţa cântând la orgă! Nutrea o asemenea ură faţă de muzică? Este de neînţeles! Dumneavoastră ştiţi, sir Twickenham, de interesul pe care i-l purtăm domnului Barrett.

Neliniştea mascată din vocea Corneliei îi răsuna Adelei obsedant în auz. Simţi că în acel moment Cornelia ar fi putut renunţa la baronetul bogat în favoarea celui sărac şi, într-o fracţiune de secundă, gândi la rece: „Cel dintâi nu ar trebui pierdut de familia noastră.” Nori groşi acoperiră apoi viziunea. Lady Gosstre îi spusese odată că trăsătura fundamentală a firii intime a lui sir Twickenham era susceptibilitatea faţă de ridicol. În acelaşi context, înălţimea sa îi lăudase discernământul în legătură cu alegerea Corneliei. „Da”, se gândea acum Adela, „dar dacă sora mea arată că nu este atât de inteligentă pe cât pare!” Silueta Corneliei dispăruse în frunzişul de la marginea pajiştii Besworth.

Ca de obicei, Arabellei îi revenise toată munca practică.

— Pe această tânără se poate vedea limpede scris *mère de famille,* a fost elogiul câştigat din partea lui lady Gosstre.

Cât de mult s-ar fi mirat marea doamnă văzând ambiţia ce se ascundea în spatele agitaţiei de exterior! Arabella era într-o activitate febrilă, iar Freshfield Sumner reproducea câteva din vorbele de spirit pe care ea tocmai le rostise. Nu după mult timp, deveni partenerul ei de scrimă spirituală.

Avură loc mai multe schimburi tăioase de cuvinte, iar el nu putu să nu reflecteze la plăcerea ce i-o provocase percepţia ei vie, în comparaţie cu zâmbetul grav al Corneliei, care de multe ori trezise în el îndoieli în legătură cu strălucirea sau iuţeala inteligenţei ei.

— Besworth în amurg! Nu există privelişte mai minunată pe care s-o ai în faţă zilnic! îi zise lady Charlotte însoţitorului său.

Wilfrid ro şi. Ea îi citi privirea şi îi spuse, atunci când nu mai puteau fi auziţi:

— Un loc excelent unde bătrânii să-şi petreacă ultima perioadă a vieţii! Când te gândeşti la o asemenea splendoare, aproape că ierţi inevitabila îmbătrânire, nu-i aşa? Tracy Runningbrook ar putea scrie un poem despre capetele argintii şi apusul de soare! S-ar merge la galop uşor – fără vânătoare! Presupun că nimeni n-ar avea nici măcar dorinţa de a merge repede – un fel de cal de lemn, cu care am început cu toţii, ar fi suficient. Grajdurile, permite-mi să-ţi spun acest lucru, sunt prea aproape de oficiu.

În timp ce o asculta, Wilfrid îşi zise: „A sosit vremea să-mi recâştig libertatea."

Ea intui intenţia tânărului şi era pregătită s-o întâmpine. Spuse:

— Lady Charlotte, consider că este de datoria mea să-ţi comunic… Mi-e teamă că socotelile mele au fost exagerate… În acest moment, capcana sentimentelor îşi deschise deodată larg fălcile înaintea lui. Vreau să spun (se zbătu să o evite, dar cu următoarea propoziţie se trezi chiar pe marginea ei), vreau să spun, dragă domnişoară, că speram… Besworth îţi făcea atâta plăcere… să-ţi pot oferi acest…

— Împreună cu tine? îl ajută ea. Un alt stil de a protesta din partea unui bărbat i-ar fi plăcut poate mai mult. Îl scuză, totuşi, ştiind ce-l împiedica.

— *Acest* lucru nu îndrăzneam să-l sper, spuse Wilfrid, contrariat să vadă cum laţul lejer pe care

urmărise să-l îndepărteze se strângea acum în jurul lui.

— Speri încă?

— Am sperat.

— Ai sperat că eu… (nu era insolentă prin firea ei şi îşi corectă exprimarea) să te căsătoreşti cu mine?

— Da, lady Charlotte, eu… am avut această speranţă… dacă aş fi putut oferi acest loc – Besworth. Am aflat că tatăl meu nu-l va cumpăra niciodată; nu îl înţelesesem bine.

Îşi fixă privirea asupra ei, aşteptându-se la o replică rece sau ironică chiar la sfârşitul conversaţiei, după care scumpa libertate! Ea îi răspunse:

— Ne putem descurca foarte bine şi fără Besworth.

Wilfrid nu se pricepu decât să tresară şi să-şi arate o prefăcută şi prea încântată uimire. Recepţionă cuvintele de parcă ar fi fost săgeţi trase dintr-un donjon, gândind: „O, cerule! Dacă i-aş fi spus de la bun început femeii că nu o iubesc!” Însă pornirea lui sentimentală îl dusese la înfrângere. Chibzuind mai bine, realiză că nu ar fi putut vorbi atât de direct, de vreme ce până atunci toată relaţia lor se rezumase la aluzii sentimentale! Inteligent din partea lui ar fi fost să tacă. Toate atuurile erau acum în mâna lui lady Charlotte.

Într-o altă parte a pajiştii, Adela se eliberase prin folosirea perfectă a aceleiaşi arme pe care Wilfrid o mânuise cu atâta stângăcie. Scopul ei era să pună capăt suspinelor absurde şi compromiţătoare ale lui Edward Buxley; făcu acest lucru cu dispreţul politicos al unui elev care îşi concediază primul instructor într-un anume meşteşug:

— Ne-am dat seama de la început că nu se poate, Edward.

Caricaturistul înamorat protestă în zadar că nu şi-a dat seama de acest lucru nici la început, nici în acel moment. Îi aduse aminte că ea îi spusese că

este „primul ei flirt”. Ea recunoscu. Primul ei flirt. Pentru a avea această calitate, sentimentalul ar fi în stare să piară în flăcări. Nefericitul caricaturist gemea între triumful de a fi fost primul şi tortura gândului unei posibile gloate de succesori. Rege peste acel suflet pur, gândea el… Rege al unui lung şir, poate! Sentimentul, ajuns la această viziune dezastruoasă, îndură mai degrabă chinurile crunte ale unei rivalităţi uzurpatoare, decât să se concentreze asupra imaginii unui mucos şiret, parfumat şi pomădat, făcând piruete ca oricare alt Pierrot.

— Am constatat, Edward, că nu mă onorează dragostea ta, dedicată iniţial unei persoane mai vrednice decât mine. Şi, ca răspuns la întrebarea dacă îl iubea totuşi, ea îi spuse: Nu, nu; o iubesc pe Arabella a mea. O iubesc şi o voi iubi doar pe ea. Cuvintele îi erau presărate cu exclamaţii mângâietoare de genul celor care provoacă o adevărată sete de sărutări şi de gingăşii.

Atât despre rolul Adelei în conflictul lor. Edward nu-şi dădea seama că ea îl stăpânea prin faptul că discuta lucruri de bun-simţ în limbajul sentimentelor. El, dimpotrivă, discuta sentimentele pe tonul bunului-simţ. Era firesc să fie învins: O, voi, tineri îndrăgostiţi, atunci când auziţi buzele dragi punând pe această muzică ceea ce voi numiţi asprul limbaj lumesc, să ştiţi că v-a bătut ceasul! Acest sunet vă este fatal. Când văzu pieptul domnişoarei Adela ridicându-se ca şi cum ar fi fost apăsat de o povară, Edward crezu că pledoaria lui avusese efect. De fapt ea gândea: „Cât de mari şi de grei sunt ochii lui Edward când nu e pus pe glume!” Pentru a scăpa de el, îi spuse, cu răceală:

— Haide, pleacă. Repetă îndemnul cu ochii închişi. Când el exclamă: „Atunci, voi *pleca“,* ea deschise ochii larg, apoi îi închise iar, strângând uşor din buza de sus. Arăta ca o fiinţă legată de stâlpul Datoriei.

Fiind extrem de tânără, nu luase în considerare faptul că omul este o maşinărie vie, cu impulsuri proprii. Jocul îi fu întrerupt de o îmbrăţişare violentă a taliei şi de suficiente sărutări pentru a ajunge la suma cunoscută popular sub denumirea de „o ploaie”. Se zbătu, bolborosind mânios să-i dea drumul.

— Ne vede lumea, spuse ea. Când repetă avertismentul, Edward, îngrozit, o lăsă şi fugi. Întorcându-se repede, Adela îşi dădu seama că rostise fără să vrea adevărul. Niciodată nu şi-a dorit mai mult decât atunci să fi minţit. Sir Twickenham Pryme înaintă spre ea, cu obişnuitul său mers curtenitor şi ţeapăn.

— Ah, dacă aţi fi venit puţin mai… puţin mai devreme, murmură ea şi, încercând să-şi stăpânească tulburarea, îşi strecură mâna tremurândă într-a lui; se străduia astfel să înlăture eventualele suspiciuni.

— Cum aş fi putut şti că este nevoie de mine? o întrebă sir Twickenham şi-i strânse mâna.

— Ar fi fost bine să nu fi plecat de lângă dumneavoastră, zise ea, adăugând: Deşi, dacă rămâneam, m-aţi fi considerat ceea ce, dacă aş fi bărbat, dumneavoastră, membrii Parlamentului, aţi numi „un plicticos”, din cauza faptului că pun mereu întrebări.

— Nicidecum, o întrebare potrivită este garanţia interesului trezit de subiect, răspunse baronetul.

Ajunseră foarte curând cu discuţia la Cornelia.

— Inteligenţa ei este contemplativă, zise Adela, dând dovadă de un calm admirabil. În viaţa activă şi-ar pierde judecata infailibilă. Ea nu poate cântări lucrurile cu iuţeală. Este în siguranţă doar atunci când cursul acţiunii pe care trebuie să o întreprindă îi apare limpede.

Sir Twickenham îşi păstră pentru sine părerea despre adevărul acestor afirmaţii.

— Mă întreb dacă îi poate ierta cu uşurinţă pe cei ce o ofensează sau o insultă.

Adela fu cuprinsă de o plăcere unică. Cu obrajii în flăcări, răspunse:

— Nu, dacă aceia-i merită pedeapsa. Dar trebuie să avem o oarecare înţelegere şi pentru neghiobi.

— Vorbeşti într-adevăr precum Indulgenţa de la fereastra Înţelepciunii, zise baronetul.

— Nu este nevoie din când în când şi în Parlament de toleranţă?

El admise că aşa era, iar la exclamaţia ei:

— O, nobila viaţă publică! zâmbi, protestând:

— Draga mea domnişoară, dacă aţi şti, numai, ce povară uriaşă reprezintă ea!

— Este adevărat că reprezintă o povară, zise Adela, reţinându-şi, dintr-un instinct cum nu se poate mai sigur, o nouă izbucnire de entuziasm. Pe de altă parte, onoarea este mai presus decât dificultatea. Vorbesc poate prea romanţios? Cel puţin, aveţi o ocupaţie.

— Nouă zecimi dintre noi nu au rezultate prea bune, adăugă baronetul.

Ea replică:

— Chiar dacă ar fi numai o mică părticică, binele făcut va supravieţui.

— Fiind poate o sarcină cu atât mai onorabilă pentru cine îl îndeplineşte, izbucni el. Consolarea trebuie să fie excepţională.

— Şi este, întrucâtva, mică, zise ea; amândoi râseră potolit.

În acest stadiu, Adela era „o tânără persoană extrem de interesantă” în registrul de valori al lui sir Twickenham. O încercă pe domeniul politicii şi al sociologiei. Ea asculta încordată, rămânând sub conducerea lui – aventurându-se doar din când în când cu câte o părere; când era în dezacord cu el, nu făcea decât să-i pună câteva întrebări bine ticluite.

În final, spuse:

— Mărturisesc că înţeleg mult mai puţin decât aş dori eu; mă consolez deci cu gândul că, la urma urmelor, salonul şi… şi bucătăria – da, o „femeie”

educată trebuie să-şi facă stagiul şi acolo dacă vrea să se ridice deasupra condiţiei de simplu ornament, chiar şi în cele mai înalte poziţii sociale ale lumii noastre – vreau să spun, într-un cuvânt, că gospodăria este domeniul nostru. De aici, putem aspira la pătrunderea în societate – dacă suntem în măsură.

Uimire profundă pentru sir Twickenham să descopere propriile sale gânduri, ca să spunem aşa, întipărite dinainte-i de aceste fermecătoare buze!

Conversaţia continuă până în momentul în care Adela îşi îndreptă din întâmplare ochii spre o potecă ce se încrucişa cu cea pe care mergeau ei şi o văzu pe Cornelia stând împreună cu domnul Barrett sub un fag. Nu exista nici un dubiu că el îi ţinea o mână apăsată în dreptul inimii lui, iar atitudinea ei nu lăsa să se vadă limpede dacă tânărul nu o ţinea îmbrăţişată cu cealaltă mână. Adela merse nervos mai departe, fără să-l privească pe baronet; după tonul vocii lui, îşi dădu seama imediat că şi ochii lui fuseseră martori ai scenei. „Două într-o zi", se gândea ea. „Ce-o să-şi închipuie ăsta despre noi!" Baronetul cugeta: „Ţi-ai văzut sora expusă şi te arăţi mai agitată decât ai fost pentru tine însăţi, când ai suferit ofensa."

Adela o găsi pe Arabella într-o stare de spirit atât de bună, încât fu sigură că avea veşti îmbucurătoare. Se dovedi că doamna Chump trimisese câteva rânduri într-o scrisoare adusă de Braintop. Ele sunau astfel:

„Dragii mei! L-am găsit pe tatăl vostru întins în pat, iar el m-a dat afară din cameră; vederea mea l-a pus pe picioare şi în curând se va afla în mijlocul vostru. Fiţi amabile cu domnul Briantop, care este un tânăr demn de încredere şi înzestrat cu multe calităţi şi arătaţi-vă recunoştinţa faţă de MARTHA CHUMP."

Braintop confirmă conţinutul scrisorii; Adela spuse apoi:

— Ne veţi face onoarea să rămâneţi şi să petreceţi şi dumneavoastră aici. Diseară vi se va pregăti un pat la Brookfield.

— Ce-o să mai facă şi ăsta? şopti Arabella.

— Se va împrieteni cu Tinley-ii, răspunse Adela.

În armonie cu sentimentul ce apare aici pe jumătate ascuns, odată trecută perioada lor de depresie, fetele de la Brookfield nu se mai mulţumiră să-şi facă doar datoria de gazde. Arabella creă o Curte concurentă aceleia în care îşi făcuse ucenicia; şi cu toate că domnul Pericle o împiedica să se desfăşoare, trimiţând continuu mesaje în care cerea sfaturi legate de organizarea petrecerii, ea nu renunţă să-şi dezvăluie pretenţiile ambiţioase de şefie socială, atât personale, cât şi practice.

Ochiul treaz al Arabellei surprinse grupul lui lady Gosstre; merse imediat la ea şi o rugă insistent pe marea doamnă, a cărei prezenţă o punea într-o lumină atât de bună, să nu plece. Pajiştea Besworth era scăldată în lumina apusului; ultimele raze de lumină ale zilei coborau dansând pe ritmul muzicii antrenante; Arabella trimise vorbă ca uşile saloanelor şi ferestrele de la Besworth să fie deschise; compania, care începuse să se disperseze, se adună din nou, în aşteptarea briliantului supeu ce le fusese promis.

— Admirabil! spuse lady Gosstre, elogiile fiind generale printre cei ce o înconjurau pe Arabella; pentru că, până în acel moment, gustările fuseseră frugale, foamea pusese încet, încet stăpânire pe asistenţă. Arabella, care auzise unele remarci răutăcioase, pornite, era convinsă, de la grupul Tinley, se bucura acum de o răsplată cu atât mai mare. Transformându-şi triumful într-o lumină călăuzitoare, îl încurajă pe Freshfield să înceapă un duel spiritual, luând şi ea parte, cu voioşia unei minţi nepreocupate de altceva. Surorile ei, care încercaseră cu alte ocazii şi în repetate rânduri să

preia supremaţia, se înclinau acum în faţa ei; Adela, mai ales, făcu acest lucru: după o replică de maestru adresată lui Freshfield (ce ar fi putut să le satisfacă şi pe surorile Tinley), Arabella o întrebase pe un ton coborât:

— Ce este între Cornelia şi?… Surprinsă de extraordinara ei vigilenţă şi putere de gândire, în timp ce la exterior îşi juca rolul, Adela îşi întoarse neprecaut capul spre meditativul baronet, umilită imediat de semnele mute de dispreţ ale Arabellei pentru răspunsul ce urma să-l primească. Acest marş peste pajişte, în direcţia ferestrelor luminate de la Besworth, era punctul culminant al fericirii lor de la Brookfield şi coroana la care aspiraseră; este greu de spus însă cât timp le era dat să o poarte. Nu realizaseră oare un climat regal de Nuanţe Elevate şi Simţiri Înalte?

În con ştiinţa Arabellei stăruia un anume reproş pe care şi-l făcea pentru că era încă sub stăpânirea „viciului unui cerc inferior” – şi anume că îşi trădase puţin ostilitatea prostească faţă de clanul Tinley: se bucurase văzând că nu puteau intra în legătură decât cu cei din propriul grup, fiind astfel puşi la locul lor în mod public. Se luptase să-şi înăbuşe acest resentiment, dar sarcasmul se revolta continuu împotriva propriei judecăţi. Poate că unul dintre motive era faptul că la începutul acelei zile Albert Tinley se ţinuse după ea; iar Albert – un tânăr orăşean dezgustător, „jumătate insolenţă, jumătate ochelari”, cum spusese Freshfield – îndrăznise o dată să o ceară în căsătorie.

Senzaţia că Tinley-ii o urmăresc tot timpul o făcea pe Arabella răutăcioasă. Până în pragul Besworthului, Freshfield, domnul Powys, Tracy şi Arabella sporovăiseră continuu. Laura Tinley se ţinea aproape, aparent pentru a auzi, de fapt (după cum şi-au dat seama cei care o cunoşteau) pentru a participa ca rivală, reprezentantă a sexului ei în această întâlnire rară şi glorioasă de inteligenţe ieşite din comun.

— Eşti dornică să afli? întrebă Arabella, ezitând.

— Să aflu, dragă? repetă Laura.

— Presupuneam că a fost ceva ce nu ai auzit. Arabella era aproape ruşinată de duritatea la care o incita vulgaritatea Laurei.

— O! Eu aud totul, o asigură Laura.

— Într-adevăr, zise Arabella. Apropo, cine te însoţeşte? (Laura era la braţ cu Edward Buxley). Oh, vreţi să vă aşezaţi… – la capătul acela şi acela de masă. Iar dumneavoastră, lady Gosstre, aş putea să vă rog să-mi faceţi favoarea să mergeţi tot acolo, adăugă ea tare, şi continuă apoi cu o voce mai joasă, dar nu într-atât încât să nu se audă: domnul Pericle vrea muzică, aşa că nu se va putea discuta. Rosti aceasta schiţând un început de ridicare din umeri, sensul implicit fiind: „Nu veţi suferi prea mult.” Laura îşi spuse: „Nu sunt o proastă.” Un moment mai târziu, Arabella socotea în mintea ei, pe cât de bine puteau interpreta aşa ceva Nuanţele Elevate, că era, de fapt, proastă. Intrând în sufragerie, remarcă două persoane aşezate în locul spre care era condusă Laura de partenerul ei. Erau doamna Chump şi domnul Pole, cu pahare de şampanie în mână. Arabella se simţi împinsă înainte de grămada inexorabilă de oameni flămânzi din spatele ei.

[8] Referirea se face la Arabella Pole, care, fiind cea mai mare dintre fete, primeşte acest apelativ.

Supeul

În pofida valului de oaspe ţi ce se răspândeau pe la mese, doamna Chump şi domnul Pole stăteau aparent nepăsători la locurile lor; ca şi cum ar fi vrut să arate absoluta lor indiferenţă faţă de ochii şi părerile celor din jur, continuară ceremonialul închinatului unul în sănătatea celuilalt, după care dădură din cap şi chicotiră; o privire mai suspicioasă ar fi avut libertatea să bănuiască faptul că se foloseau de paravanul feţei de masă pentru a-şi strânge mâinile. Bănuială întărită de exclamaţia doamnei Chump:

— Pole! Sunt oaspeţi!

Domnul Pole privi în jur. O recunoscu pe lady Gosstre şi făcu o tentativă, în obişnuitul său stil sprinten, să o întâmpine. Doamna Chump îl trase înapoi.

— Numa' picioarele l-au lăsat, doamna mea, şopti ea. Nimic nu-i face mai bine decât şampania, dragele mele! strigă ea spre cele trei surori de la Brookfield.

Domnişoarele îşi priveau destinul comun în faţă, atât de şocant etalat, cu câtă blândeţe le permitea firea lor omenească. Nici una nu se îndoia că după acest preludiu va urma ceva scandalos. Nu îşi căutară mângâierea într-un schimb de priviri, ci îşi lăsară ochii în jos şi-i mascară cât putură mai bine. Cezar, asasinat, nu procedase la fel.

— Dragele mele! continuă doamna Chump, cu accentul irlandez întărit şi mai mult de vin, vi l-am găsit. Dacă l-aţi fi văzut cum arăta în după-amiaza asta: prăpădit, amărât şi tremurând! Pe deasupra mai era şi un doctor pe-acolo, pipăindu-i pulsul. Doctore, e prea slab? zic eu, şi scot o sticlă de şampanie. De-abia putea să stea în fund, la primul pahar. P'onoarea mea, doamnă, n-aţi mai văzut aşa o schimbare nemaipomenită la un muritor de rând.

Pole, n-ai început să râzi şi să mişti din deşte, de parcă voiai să spargi nuci? Aşa a făcut şi n-aţi pomenit doctor să rămâie cu gura căscată ca ăla! Zic eu, ei, doctore, crezi că-i vrăjitorie? Unde-i secretul? Că beau cu el, po' să fii sigur! Să faci şi tu la fel, dom'doctor, scumpule dom' doctor! Fă aşa cu toţi bolnavii şi-o să-ţi sărute picioarele. Cum, nu-s societatea veselă şi şampania ăle mai bune doctorii, dacă îşi mai dă şi sângele puţin drumul – singur? Necazu' e cu picioarele, dar la cap e-n regulă!… Numai să-şi pieptene părul niţel.

Oprindu-se din vorbărie, doamna Chump îndeplini cu gingăşie acest serviciu, neluând în seamă bombănelile lui referitor la modul ei de exprimare.

Acum era evident pentru întreaga adunare că băuseră şampanie cu un scop anume.

Wilfrid se apropie de Cornelia şi Arabella, avertizându-le în grabă să nu se ducă lângă tatăl lor. Pe Adela o opri cu o privire, dar ea trecu peste restricţie, pentru a-şi îndeplini datoria filială. Se duse la el graţios şi, luându-i mâna, murmură mângâietor:

— Papá dragă!

— Haide – e-n regulă – e chiar foarte bine – e perfect, repetă domnul Pole. Sunt bucuros să vă văd pe toţi. Acum, du-te.

Încercă să pară binevoitor, în mijlocul unei crize nervoase, provocată într-o fracţiune de secundă de un cuvânt pronunţat pe un ton semnificativ de una dintre fiicele lui. Doamna Chump o admonestă:

— Vrei să strici tot ceea ce am făcut în această zi binecuvântată?

— Îmi pare bine că poţi participa măcar la o parte din petrecere, sir, îşi salută Wilfrid tatăl pe un ton degajat.

— Ah, băiatul meu! făcu bătrânul, răspunzându-i cu ceea ce se voia o înclinare ceremonioasă din cap.

Lady Charlotte îl răsplăti pe Wilfrid cu o privire deschisă, spunând: „Dacă poţi să te comporţi astfel şi ştii la fel de mult cât ştiu şi eu, valorezi mai mult decât mi-am închipuit.” Discuta cumpănit şi simplu, părând la fel de calm ca orice alt oaspete din cei prezenţi. Nici chiar atunci când doamna Chump i-a prins privirea şi i s-a adresat cu voce tare, nu a părut tulburat:

— Mi-ai fi fost şi mai recunoscător dacă ţi-aş fi adus-o şi pe micuţa Belloni, ştiu eu bine, domnu’ Wilfrud. Da’ aşa a fost, că a trebuit s-o las la hotel, pen’că Pole nu poa’ s-o sufere. Îi vine rău numa’ când o vede. Dac-ai văzut câine pârlit în foc, aşa arată şi Pole când aude numele la fata aia.

Capul unui muzician straniu, membru al orchestrei ce aştepta afară, apăru prin deschizătura uneia dintre ferestre. Domnul Pericle îi făcu semne categorice să se retragă şi să-şi vadă de ale lui. Cântăreţul se împotrivi şi se iscă o altercaţie într-o engleză stricată, foarte amuzantă pentru cei de faţă. Trecură la italiană.

— Mia figlia – cuvintele izbiră urechea lui Wilfrid.

— Allegro, zbieră domnul Pericle. Două minute mai târziu, Braintop simţi o uşoară atingere pe umăr; era Wilfrid, care, vorbindu-i ca de la prieten la prieten, îl rugă să se ducă la Londra cu ultimul tren şi să o mute pe domnişoara Belloni la un alt hotel, pe care i-l preciză.

— Desigur, zise Braintop, dar dacă-l întâlnesc pe tatăl ei?… Wilfrid comandă şampanie pentru tânărul funcţionar, la care doamna Chump îi strigă:

— Frumos din partea ta că ai grijă de tânărul acesta, domnu’ Wilfrud; Braintop este un tânăr nepreţuit. Şi dumneata ce treabă ai cu hotelul, după ce noi am plecat de acolo, domnu’ Paricle?

Grecul îşi ridică faţa de lângă domnul Pole, strângând vizibil din umeri, strâmbându-se în direcţia ei. El şi Wilfrid se măsurară apoi un moment din priviri.

— Să bem şampanie împreună! zise domnul Pericle.

— Din toată inima, veni răspunsul. Paharele fură umplute, se înclinară şi băură. Wilfrid îşi reluă locul, scoţându-şi carneţelul din buzunar; discută afabil cu vecina sa, lady Charlotte, şi se prefăcu o dată sau de două ori că meditează profund la spusele ei, sau că-şi pregăteşte atent un răspuns, scriind în acelaşi timp un bileţel sub masă:

„Scumpa mea! Îngerul meu! Mă vei vedea mâine.

IUBITUL TĂU“

După ce îl introduse în plic şi mâzgăli pe el – ca formulă de adresare – literele ce compuneau numele Emiliei, izbuti să-l treacă în mâinile lui Briantop, apoi îşi reluă conversaţia cu lady Charlotte, care îl întrebă, atunci când toale urmele fuseseră şterse.

— Dar ce faci tu acolo, dedesubt?

— Eu? strigă Wilfrid, ridicându-şi mâinile, demascându-se astfel, aşa cum păţesc cei foarte inocenţi. Ea dispreţuia interpretarea oricăror fapte ce nu se petreceau la vedere şi acceptă ca atare explicaţia lui, care suna, cu alte cuvinte, astfel:

— Vrei să spui… n-ai observat obiceiul meu de a-mi împreuna vârfurile degetelor atunci când vorbesc? Le număr înainte şi înapoi.

— Semn de nervozitate, spuse lady Charlotte. Eşti ca un adolescent.

— Chiar prea de tot!

— Domnule Pole (vorbi lady Gosstre) trebuie să-mi exprim speranţa că veţi lăsa sufrageria aşa cum este; nu există în vecinătate vreuna care să se compare cu ea!

— Superb! interveni Laura Tinley. Dar este un lucru stabilit?

Domnul Pole se aplecă înainte spre înălţimea sa; înţelegând deodată sensul cuvintelor ei, spuse:

— De ce nu? Întinse apoi mâna spre şampanie, ridică paharul la gură, dar nu bău din el. Chibzui,

trase concluzia că băutura era aceea care îi dădea siguranţă şi goli cupa dintr-o înghiţitură.

Doamna Chump făcu semn să-i fie imediat umplut din nou şi-i explică unui vecin nedumerit:

— Asta-l ţine pe picioare.

— Vă vom invidia imens, spuse Laura Tinley Arabellei, care îi răspunse:

— Te asigur că nu s-a luat încă nici o hotărâre.

— Aha, vreţi să ne faceţi o surpriză, trimiţându-ne deodată cărţi de vizită de la Besworth!

— Nu este aceasta surpriza pe care o am în vedere, răspunse Arabella, netulburată.

— Atunci, există o surpriză. Spune-mi, te rog.

— Cât de nedezminţit femeie este aceea care încearcă să transforme „ceea ce este" în „ceea ce nu este"! spuse Freshfield, credinciosul locotenent.

— Consider că atunci când ştii ceva, surpriza este cu atât mai plăcută; sunt suficient de slabă ca să gândesc astfel, interveni lady Charlotte.

— Cât de adevărat este! exclamă Laura.

— Da, iar un secret împărtăşit este un lucru cât se poate de bine pus în circulaţie – şi asta e adevărat. Dar, să ţineţi minte, voi nu doriţi surpriza, voi sunteţi o forţă care o distruge. Acestea fiind zise, Freshfield se înclină.

— Curiozitatea! oftă cineva, eliberându-l pe Freshfield de sentimentul că dăduse prea multă greutate cuvintelor sale.

— Eu sunt o Pandora, zise Laura, zâmbind.

— Pentru cine? se făcu auzit strigătul lui Tracy Runningbrook.

— Cu şampania din capetele bărbaţilor şi cu clasicii din mintea femeilor, vom avea ce vedea, remarcă lady Gosstre, jumătate pentru sine, jumătate pentru Georgiana, care stătea lângă ea.

Un observator atent al domnului Pole ar fi putut vedea că acesta ardea de nerăbdare să ţină un discurs. Din când în când se îndrepta ţeapăn în scaunul său, îşi scutura gulerul de la haină, se încrunta şi îşi dregea vocea, pregătindu-se să

înceapă. Totul se încheia însă cu netezitul părului peste cap, spre ceafă. Doamna Chump, care descoperea, la rândul ei, cu fiecare pahar pe care-l bea, noi virtuţi ale şampaniei, lua mişcările lui drept semne ale unei cercetări comune asupra virtuţilor spirituale ale licorii. Ea nu o mai comanda verbal, ci ridica un deget maiestuos (degetul muzei a zecea, cum îl numea Freshfield) în spatele şirului de capete, iar şampania clocotea imediat în pahare. Cu prilejul acestor ritualuri, râsul devenise general. Arabella privi nervos în jur, căutându-l pe domnul Pericle; acesta se uită la ceas, ridică una din palme şi desfăcu de trei ori degetele – semn că mai erau cincisprezece minute. În cincisprezece minute urma să sosească o trupă de operă, cu trei şefi de orchestră şi o primadonă renumită. Faptul era cunoscut numai de Arabella şi de domnul Pericle. Aceasta urma să fie Surpriza serii. Dar în cincisprezece minute, câte nu se mai puteau întâmpla, ţinând cont de mulţimea de capete înfierbântate de şampanie.

Arabella îi propuse lui Freshfield să se ridice pentru dans.

— Nu merg doamnele înainte? se bâlbâi acesta, atrăgând asupra sa o privire rece de înţelegere, ce reduce indefinit proporţiile obiectului. Existau probabil o duzină de bărbaţi foarte tineri în încăpere, aşteptând să se ridice împreună cu partenerele lor la semnalul de dans; nu te puteai bizui pe ei să ia iniţiativa, sau să o urmeze, măcar – aşa cum fac femeile, sărmanele sclave! – care iau imediat exemplul gazdei. Bărbaţii prezenţi nu erau dintre cei care să preia singuri conducerea. Arabella ştia că le putea lua de acolo pe doamne, dar un asemenea mod de a proceda l-ar fi lăsat pe tatăl ei în ghearele băuturii; mai mult, exista posibilitatea ca doamna Chump să rămână alături de el şi, singură într-o societate de bărbaţi, să-şi discrediteze sexul, iar, odată cu aceasta, şi Brookfieldul. Arabella aşteptă deci, cu

presentimentul că avea să se întâmple ceva rău, ceea ce se şi petrecu. În văzul tuturor, domnul Pole o bătu uşor pe mână pe doamna Chump. În pofida murmurului continuu al conversaţiei – în pofida unei anecdote abil povestite de Freshfield Sumner – în pofida eforturilor binevoitoare ale lui lady Gosstre de a-l opri, prin antrenarea lui în conversaţie, domnul Pole insistă şi reuşi să ţină un discurs. Spuse că în ultima vreme nu se simţea în apele lui. De vină erau poate picioarele, aşa cum pretinde draga lui prietenă Martha, cea din dreapta lui; el însă simţise că răul venea de la cap, deşi altfel era la fel de puternic ca oricare alt bărbat dintre cei de faţă.

— Ia ascultaţi! strigă doamna Chump, rotindu-şi privirile mângâietoare din direcţia lui spre pahar.

— Afacerile, doamna mea! reîncepu domnul Pole. Ah, dumneavoastră nu ştiţi ce înseamnă. Trebuie să muncim din greu ca să ne menţinem la nivelul dumneavoastră. Noi nu plutim pe colaci de plută. Vechiul meu prieten, Ralph Tinley – el vinde fier şi are o mină. Asta-i floare la ureche. Dar doamnă, pe Dumnezeul meu, când un om trebuie să vegheze cu ochiul asupra Oceanului Indian, Atlantic, Mării Baltice şi Mării Negre, precum şi la vreo cinci–şase colonii şi toate astea deodată, atunci el… dumneavoastră…

— Da, da, Pole are un ochi straşnic de mare, îi sări doamna Chump în ajutor.

— …habar n-are dacă e ruinat, sau dacă poate să-şi ţină sus capul în orice companie.

— O, cerule, Pole, dacă ai de gând să vorbeşti de sărăcie! Doamna Chump îşi ridică mâinile. Domnul meu, nu suport nici s-aud cuvântu-ăsta. Eu, ştiţi, am o inimă largă, dar nu poci să văd un prieten zdrenţuros. Mi-e silă de el! Mi se pare că vrea să mă mulgă de bani.

După ce spuse cuvintele acestea, doamnei Chump îi veni în minte că erau exact de felul acelora care îi provocau convulsii doamnei Lupin,

ale cărei accese nu şi le putea niciodată explica pe deplin; întorcându-se, o văzu, nu încăpea îndoială, pe micuţa doamnă cuprinsă de frământări şi cu o batistă la gură.

— Cât despre Besworth, continuă domnul Pole, aş putea cumpăra douăzeci de Besworthuri. Dacă… dacă îmi intră cartea cea mare. Dacă… Broboane de transpiraţie îi apăruseră pe frunte şi îşi ridică sprâncenele, clipind. Însă nimeni (bătu cu pumnul în masă), nimeni nu poate spune că nu am fost un tată bun! Le-am educat pe fiicele mele ca să se poată căsători cu cei mai de seamă oameni din ţara asta. Am cumpărat o casă din care ele să se poată mărita mai bine; a fost ideea lor. Întâlni privirea Arabellei. Aşa mi-am închipuit, cel puţin; pentru că de ce trebuia să dau banii dacă nu mă gândeam la asta? Când atunci… da, suma aceea… (se sufoca, oare?)… m-a salvat! m-a salvat!

Ultimele cuvinte fuseseră o dezlănţuire disperată, vrednică de milă, părând emise prin vibraţia unei corzi întinse.

— Nu că aş avea ceva, reîncepu el, cu o clipire extrem de vioaie din ochi. Sunt sănătos tun: inima-i sănătoasă, plămânii sănătoşi, stomacul în regulă. Pot să văd, să miros şi să aud. Cu pipăitul stau mai prost, câteodată, aşa e; dar doctorul spune că nu e nimic – absolut nimic; şi m-aş simţi minunat, dacă n-aş avea tot timpul senzaţia că port o pălărie mare de plumb.

— Să mă bată, Pole, dacă nu spui prostii! exclamă doamna Chump.

— Ei bine, draga mea Martha (domnul Pole se întoarse spre ea, gata de gâlceavă), cum îţi explici tu treaba cu picioarele? Eu simt ceva la cap. Pot să declar că am şi pipăit borul pălăriei şi-i mare de-o juma' de metru. Acum, doamna mea, un bărbat în starea asta – sănătos şi puternic ca unul tânăr – dar, vreau să spun, un bărbat muncit, îngrijorat, necăjit, nu are nevoie de o femeie care să-l îngrijească; vreau să spun, are nevoie, are! Şi de ce fetele

tinere – oh! ar putea, ar putea – nu văd că aşa este? Cu atât mai mult cu cât nu înseamnă o cheltuială în plus, ar aduce… îl ajută să dea piept… şi nimeni nu a zis de mai multe ori decât mine că lumea asta e o lume veselă. E veselă! Oftă din greu.

Lady Charlotte îl văzu pe Wilfrid uitându-se fix la un punct de pe masă, fără nici o schimbare de expresie. Îi murmură:

— Ceea ce te loveşte pe tine mă afectează şi pe mine.

Domnul Pole începuse din nou, instigat vizibil de Laura Tinley, de şi lady Gosstre şi Freshfield Sumner încercaseră să-l oprească. Pe când trăia Chump, rezulta din cele spuse, el (domnul Pole) se gândise la doamna Chump cu o înflăcărare plină de respect; şi, deşi nu mai era ceea ce fusese când o adusese Chump cu el, o fetiţă încântătoare din Irlanda – „părul exact ca acum, cu bucla neagră lăsată jumătate peste obraz şi râsul cristalin, şi gâtul alb, braţe grase şi rotunde şi…”

— O, Pole! Parcă m-ai dezbrăca de faţă cu toată lumea, strigă doamna Chump, spre amuzamentul vecinilor Frumuseţii.

— Cui nu i-ar plăcea să audă asemenea laude? Urmărind să menţină subiectul viu, Laura Tinley se expuse cu această remarcă în faţa lui Freshfield.

— Chiar dacă ai fi în pericol personal? se interesă el liniştit.

Domnul Pericle se ridică în picioare, strigând: *Enfin!* Uşile fuseseră date de perete şi în încăpere îşi făcu intrarea o măreaţă Signora, faimoasă în lumea operei, sprijinită dintr-o parte de un gentleman fermecător (un tenor), care împărţea cu ea faima şi nu numai atât. Îi urmau doi baritoni viguroşi, iar în spatele lor, afară, se puteau distinge alte capete de italieni.

Numele de Regină a cântecului şi Prinţ al cântăreţilor făcură ocolul sălii; Laura pronunţă cuvinte de sinceră recunoştinţă faţă de Arabella pentru încântătoarea surpriză.

— Este exact ca Emilia – tânără, se pronunţă ea.

Gândul trecu chinuitor prin inima lui Wilfrid. Când Signora a fost întrebată dacă vrea să supeze sau să bea şampanie, iar ea răspunse că va mânca mai târziu şi că acum ar vrea nişte bere neagră, asemănarea ei cu Emilia li se păru evidentă şi surorilor Pole.

Între timp, nefericitul Braintop primi un semn că era momentul să plece. Când ieşea din sală, trecu foarte aproape de funcţionarul-şef al biroului său, care se înclina şi îşi făcea loc printre oaspeţi. „Ce mai înlocuitor pentru mine!", se gândi Braintop cu amărăciune; încredinţat că bătrânul funcţionar urma cu siguranţă să plece înapoi în aceeaşi seară şi că s-ar putea să preia însărcinarea sa, zăbovi lângă orchestra de la marginea pajiştii. O atingere pe umăr îl făcu să tresară. În lumina slabă, reuşi să o recunoască pe Emilia.

— Să nu spui că m-ai văzut, au fost primele ei cuvinte. Dar atunci când îi dădu scrisoarea, îl trase deoparte şi o citi la lumina unor chibrituri aprinse şi ţinute în pălăria lui Braintop – cu respiraţia ei iute şi caldă.

— Da! da! exclamă ea când termină, ţinând hârtia strâns la piept.

Dintr-una din camerele de la etaj, luminată pe neaşteptate puţin mai devreme, se auzi începutul concertului. Braintop o rugă pe Emilia să intre, bucurându-se apoi de refuzul ei. Stăteau în aerul limpede al nopţii, sub secera din ce în ce mai galbenă a lunii, ascultând vocea unei femei excepţional înzestrate. Transportat aşa cum era, Braintop avu totuşi răgazul să privească în jur, prin ceaţa provocată de şampanie, şi observă, cu oarecare nelinişte, o lumină mişcându-se încoace şi încolo, la o oarecare distanţă – probabil lumina unor ţigări aprinse una de la cealaltă. Era mult prea fericit ca să se îngrijoreze; gândi,

totuşi: „Ce-ar fi dacă mă prinde din nou tatăl ei!" Şi cu Emilia lângă el!

Funcţionarul-şef al domnului Pole aduse ştiri tulburătoare. Fu întâmpinat cu o explozie:

— Fără afaceri, Payne; nu vreau să aud de afaceri!

Întorcându-se spre Pericle, bătrânul funcţionar zise:

— Am venit mai degrabă după dumneavoastră, sir, pentru că nu mă aşteptam să-l găsesc pe domnul Pole.

Domnul Pericle îl îndemnă să spună ce avea de spus: şi atunci oaspeţii, care se dăduseră puţin înapoi, auziră un murmur cavernos; unii, care aveau ochii îndreptaţi asupra domnului Pole, remarcară apariţia unor pete roşii pe faţa sa palidă.

— Uite, uite, uite, uite! făcu domnul Pole. Hm, Pericle! Îşi scoase batista şi se preocupă, chipurile, de ştergerea umezelii din palmă. Ce zici de-aşa jumuleală, Pericle? Ei?

Domnul Pericle stătuse rezemat, cu urechea aplecată spre pământ, cât timp ascultase ştirea.

— Zeţe mii, spuse, netezindu-şi manşetele, după care îşi introduse degetele mari în tăieturile jiletcii, cu sanse să se urţe la patruzeţi. Haide, să nu întârziem cu muzica.

Plecă de lângă ei.

— Eu nu cred în blestemata aia de nepăsare a lui, doamnă, zise domnul Pole, răsucindu-se spre Freshfield Sumner. E de paradă. Individul ăsta poartă o mască; e unul din afurisiţii şi şarlatanii care poartă mască. Zece… patruzeci! Ridică din umeri şi gata: nu este omeneşte posibil. Nu spun eu? El face asta numai dintr-un soi de gelozie, ca să poată să se măsoare cu mine, ca englez. Dacă eu sunt calm, trebuie să fie şi el. Credeţi că o mamă nu simte pierderea copiilor ei?

— Mi-e teamă că trebuie să las să-mi crească fuste, înainte de a putea răspunde la întrebări adresate exclusiv femeilor, spuse Freshfield.

— Desigur, desigur, consimţi domnul Pole; un bărbat se simte faţă de banii săi ca o mamă. Pentru

moment, face pe viteazul – pentru moment. Cum le zicea la fiinţele acelea – spartane – femeile care-şi tăiau sânii?…

Freshfield îi sugeră:

— Amazoane![9]

— Nu, că erau femei, îl corectă domnul Pole, şi dacă se întâmpla să fie rănite, nu ţipau niciodată. Acolo vrea să ajungă şi prietenul nostru, Pericle… Ha! E un prost. N-o să doarmă la noapte. O să zacă treaz până o să-l ia frigul de la picioare şi pe urmă o să se înfofolească de-o să arate ca o păpuşă olandeză. O să-l treacă transpiraţii reci până când o să i se zbuciume şi lui o dată inima şi-atunci o să sară în sus şi o să creadă că i-a sunat ceasul. Când colo, un vânt, aşa-i zice? Eu sunt sigur că e o mască!

Ochii ca de pasăre ai micuţului negustor aruncau priviri pline de înţelesuri.

Două tinere domnişoare fugiră din vecinătatea lui, aproape ridicându-şi mâinile la urechi. La această privelişte, doamna Chump veni lângă el.

— Pole! Pole! zise ea, e ceva în neregulă?

— În neregulă, Martha? Se înclină spre ea şi făcu o tentativă să-i imite dialectul: Haida-de, femeie! Dacă eşti *tu* aici, nu trebuie să fie toate în regulă?

Îl bătu cu dragoste peste obraz.

— Nu e şti irlandez, nici o bucăţică, micuţule drag.

— Haide să dansăm, strigă el pe ton imperios.

— Frumos spectacol – două fandangouri, când sus se face muzică serioasă, prostule! Doamna Chump îl conduse la etaj, frecându-i o mână; ea se mira în gura mare că genunchii îl „lasă” la fiecare pas.

Pe pajiştea întunecată, strângând la piept cuvintele scrise de Wilfrid, în chip de hrană învăpăiată pentru propria ei inimă, Emilia o asculta pe cântăreaţă.

— De ce trebuie oamenii să facă zgomot şi nu se mulţumesc să *simtă?* îl întrebă ea enervată pe Braintop, atunci când, după o arie divină, se auziră ropote puternice de aplauze. Dacă s-ar fi aflat şi ea în sală, ar fi avut o cu totul altă părere despre această problemă.

Încetul cu încetul, o frenezie dulce puse stăpânire pe simţirile ei; apoi, o emoţie subtilă – provocată în parte de rivalitatea nebuloasă cu vocea ce părea să vorbească atât de bogat nuanţat omului pe care îl iubea ea – îi făcu pieptul să se ridice şi să coboare vizibil. Ea şi-o explică astfel: „Ce bucurie ar fi pentru el să mă audă acum *pe mine!“*

Prima d'Italia amica intonă tare şi limpede într-o pauză – insistând asupra ultimei note, ca să se asigure că el îi va auzi chemarea.

Braintop văzu cum ţigara parcurge o traiectorie descendentă şi împrăştie scântei în iarbă. În acelaşi moment, un mormăit de dojană dezvălui Emiliei că ofensase bunul-gust şi pe tatăl ei. Acesta îi strigă numele şi, înaintând spre ea, se împiedică de Braintop, pe care îl înşfăcă cu o mână, în timp ce cealaltă se lăsă implacabil asupra Emiliei.

— „Amicà – amicà-à-à", parodie el accentul nefericitei note – mugind-o în urechea ei, spunându-i apoi triumfător, în italiană: În sfârşit, te-am găsit! După o scurtă luptă şi o încercare zadarnică de a vorbi, Braintop află că este prizonier. Ei, vasăzică mai ai obraji să susţii…, zgândări încă o dată domnul Belloni mai buna cunoaştere a jargonului englezesc a bietului funcţionar. Alternând acest limbaj ciudat cu italiana, domnul Belloni se adresa pe rând celor două victime ale sale.

Emilia cunoştea bine firea tatălui său. Acesta avea obiceiul să cocheteze cu un acces de furie răutăcioasă până când mânia dădea în clocot şi punea cu totul stăpânire pe el. Convinsă că Braintop era în primejdie, făcu semne spre feţele

ce se înghesuiau la ferestre; dar semnele ei n-au fost remarcate, fiindcă nimeni nu înţelegea despre ce e vorba. Totuşi, Wilfrid ştia prea bine cine cântase cele trei măsuri, în legătură cu care şi primadona îl chestiona pe domnul Pericle; tânărul nu putea fi înşelat crezând că fusese, chipurile, o stăncuţă sau o bufniţă, sau o privighetoare bătrână. Grecul îşi freca mâinile.

— Haide să continuăm, spuse el, şi să nu ne lăsăm tulburaţi din nou de stăncuţă. Însă cu coada ochiului îl observa atent pe Wilfrid. Ţi-a plăcut aria?

— Imens, zise Wilfrid, înclinându-se pe jumătate în faţa Signorei – după ce fusese prezentat acesteia de domnul Pericle ca unei majestăţi şi îl fixase cu privirea.

— Şi acum, la locurile voastre!

Dispoziţia domnului Pericle fu curmată, când se auzi un strigăt al Emiliei:

— Wilfrid!

Faptul stârni agita ţie.

Domnul Pole moţăise până atunci în jilţul său. La auzul strigătului, se ridică, privind crunt la două sau trei feţe de lângă el; gâtul îi era cuprins de tresăriri mecanice, convulsive.

— Haideţi careva, strigă el, cu mâna întinsă, tremurând într-o culme a neliniştii nervoase.

Auzind din nou numele fiului său, mai slab de această dată, o chemă pe Martha.

— Să nu o laşi pe fata aceea să se apropie de mine! Nu… nu mă descurc cu străinele.

Ochii săi scrutară feţele curioase ce-l înconjurau.

— Wilfrid! strigă el. La a doua chemare, i se răspunse „sir” în liniştea aşternută. Dialogul lor se desfăşura fără ca vreunul din ei să-l vadă pe celălalt.

— Te duci afară la ea, Wilfrid?

— M-a chemat cineva, sir?

— E perfid ca iadul, spuse domnul Pole, ruşinat de propria sa agitaţie.

— Oh, nu vorbi de locul acela, gemu doamna Chump.

— Stai! ţipă bătrânul. Te duci? Stai! Să nu faci o greşeală. Vreau să zic… haide… stai! Nu te duce. Nu vreau să te duci. Îţi spun să nu te duci afară.

Emfaza şi gesticulaţia dădeau o greutate şi mai mare cuvintelor lui categorice.

Furia provocată de răsturnarea din acea zi a tuturor sentimentelor şi demnităţii îl făcea însă pe Wilfrid neîndurător, simţind acum că dragostea era tot ceea ce îi rămăsese. Auzea cum Emilia lui e târâtă spre o lume de mizerie – poate pentru a fi sortită pierzaniei. Scos din minţi, nu era capabil să priceapă starea în care se găsea tatăl său, sau să-i pese de ce gândea lumea. Surorile se adunaseră în jurul lui, rămânând însă mute.

— A plecat? Domnul Pole se repezi înainte. Ai plecat, domnule? Wilfrid, te-ai dus la fata aceea? Te întreb dacă… mi se înăbuşă inima, adăugă el repede şi pe ton scăzut spre unul din chipurile de lângă el, apucându-se de piept cu amândouă mâinile. Wilfrid, ai să rămâi aici?

— Pentru numele lui Dumnezeu, du-te la el, Wilfrid, murmură Adela. Eu nu pot.

— Pentru că, dacă vrei – dacă nu vrei – adică, dacă te duci… Bătrânul gâfâi, cu aceeaşi voce scăzută: Acum mi s-a pus în gâtlej.

O teamă fizică ascuţită îl prinse în gheare. În momentul următor, vocea lui începu să implore.

— Te rog să nu te duci, dragul meu băiat. Wilfrid, îţi spun să nu te duci. Pentru că tu nu ai proceda ca un blestemat… Nu sunt supărat, dar este ca şi cum te-ai comporta ca un… Aici ai companie, Wilfrid; vino la mine, băiatule; te rog să vii aici. S-ar putea să nu… să nu-l mai ai multă vreme pe sărmanul tău tată bătrân, acum că ţi-a… ţi-a făcut intrarea în lume. Mă gândesc la accidente, la nenorociri, pentru că altfel sunt

sănătos tun; numai puţin nervos de la creier… A plecat?

Wilfrid tocmai ie şea din încăpere.

Lady Gosstre discutase cu domnul Powys. Se pregătea să-i spună ceva şi lui lady Charlotte, când aceasta se îndreptă spre ieşire, unde îi zise lui Wilfrid, într-un fel care îi copleşi inima cu un val de recunoştinţă:

— Nu-i lua în seamă pe oamenii aceştia. Va avea un atac dacă nu te opreşti. Nervii lui sunt terminaţi şi cu vinul pe care i l-au dat să bea… Du-te la el; eu mă voi duce la Emilia şi voi face pentru ea tot atât de mult cât ai face şi tu.

Wilfrid ajunse la tatăl său exact în momentul când se clătina şi se prăbuşea în braţele doamnei Chump, care tocmai cerea stimulentul cunoscut sub denumirea de „o înghiţitură”.

[9] În engl.: *Amazons*, formă ce se confundă cu masculinul (n. tr.).

Înfrângerea şi fuga doamnei Chump

Ajungând acasă în seara respectivă, Arabella se surprinse gândind, chinuită: „Orice s-ar zice despre noi, e limpede că nu e casă în care să fi existat mai multă grijă faţă de servitori.” Şi această reflecţie dăinui cu o putere uimitoare, în ciuda tulburării unei minţi confruntate cu groaza că averea se risipeşte, cu faptul că fuseseră expuse ruşinii publice, şi cu ceea ce pentru ea era o ambiţie distrusă. Adela nu avea astfel de gânduri. „Eu am asistat la propria mea execuţie”, gemea ea din când în când, aruncând priviri înfiorate în abisul sărăciei, deschis la picioarele ei; se grăbi să ajungă în dormitor, urmărită de un vag sentiment de vinovăţie pentru că „eu” ocupa poziţia de frunte. Surorile erau prea mândre ca să se văicărească pe tema suferinţei oricăreia dintre ele, sau să admită că este de fapt vorba de o suferinţă comună, ceea ce ar fi fost dovedit de o simplă discuţie. Aşa cum cu uimire remarcaseră şi Tinley-ii, privirile lor nu se întâlniseră la Besworth nici măcar o singură dată. Îi spuseră noapte bună tatălui lor, care se dovedise suficient de zdravăn să le răspundă, adăugând pe ton imperativ:

— Jos la opt şi jumătate – lucru care dezvăluia că va participa la micul dejun şi că va citi, ca de obicei, rugăciunile.

Neştiutoare în ale bolilor nervoase, ele erau acum preocupate de ideea că juca, poate, teatru – un gând pe care nu-l mai avuseseră niciodată; altfel, cum se explicau revenirile acestea rapide, aproape instantanee?

Cornelia era mai puţin afectată. Din noaptea în care îl întâlnise pe culoar şi din dimineaţa în care doamna Chump făcuse tărăboi din pricina pierderii

banilor, Cornelia se gândise mult la relaţia fantomatică şi obsedantă între aceste întâmplări şi bani. Aceasta o ajutase să acorde, cu îndrăzneală, întrevederi lui Purcell Barrett. „Dacă suntem într-adevăr săraci, atunci eu sunt liberă”; deducţia ei logică era că, în acest caz, putea să se dăruiască practic cui dorea ea. Încurcătura de la Besworth, precum şi confirmarea parţială a bănuielilor ei îi aduceau o anume consolare secretă. În trăsură, la întoarcerea acasă, Wilfrid îi atinsese din întâmplare mâna şi i-o strânsese cu toată inima. Cornelia se dusese în bibliotecă, imaginându-şi că dacă Wilfrid voia s-o vadă, urma să apară şi prin dezvăluirea propriei lui slăbiciuni, va fi înclinat să o ierte şi pe ea. Presupunerile ei au fost confirmate şi Wilfrid a venit. Intră agale în cameră, exclamând:

— Ah, tu eşti aici?

Cornelia preferă să intre în jocul lui ipocrit.

— Da, în general, aici pot să meditez mai bine, răspunse ea.

— Şi care, mă rog, este legătura dintre capul acesta încântător şi meditaţie?

— Nu prea mare, presupun, stăpânul meu, răspunse ea, prefăcându-se a accepta cu nobleţe slăbiciunea fiinţei de sex feminin.

Wilfrid o sărută cu o patimă neobişnuită. Jocul acesta delicat era pe placul său. Fu şi mai încântat când ea îi vorbi pe un ton glumeţ despre faptul că în curând va fi un bărbat căsătorit. Putu să răspundă cu un zâmbet de negaţie, învârtindu-se în jurul întrebării, până când ea înţelese că de fapt îi făcea plăcere să se discute despre sentimentul său faţă de fata ciudată şi negricioasă ce pătrunsese meteoric în orizontul lor; discuţia lor urma căile disimulate ale aluziilor. Ca un câine ce nu poate să-ţi ceară prin viu grai să-l scarpini pe cap, dar o doreşte şi îşi tot vâră botul în mâna ta, în dorinţa de a i se acorda afecţiune. În cazul nostru însă, avem de-a face cu un sentimental, iar comparaţia

este prea grosolană pentru a fi exactă. Pentru că de îndată ce Wilfrid se simţea mângâiat pe creştet, operaţiunea i se părea umilitoare. Cu alte cuvinte, în momentul în care simţea degetele surorii lui în zona sensibilă, se refugia într-o altă temă, apoi se reîntorcea şi tot aşa, înainte şi înapoi, mistificând-o cât de mult putea şi făcând-o să gândească: „Înseamnă că nu are pic de inimă.” Ea nu urmărea în nici un caz să-i încurajeze dragostea pentru Emilia, dar spera, de dragul lui, că sentimentul pe care îl nutrea el este sincer. Curând după aceea, Wilfrid îi spuse că, deşi nu simţea o afecţiune deosebită pentru lady Charlotte, probabil că urma să se căsătorească cu ea.

— Fără să o iubeşti, Wilfrid? I-ai face o nedreptate şi ţi-ai face şi ţie o nedreptate.

Wilfrid înţelegea perfect pentru cine pleda ea atât de hotărât. O lăsă să continue şi, după ce ea trecu în revistă ororile căsătoriei fără dragoste şi datoria supremă de a lua pe cineva care se bucură de „încrederea inimii” noastre, el îi zise:

— S-ar putea să ai dreptate. Un bărbat nu trebuie să se joace cu inima unei fete. El trebuie să fie conştient că are o datorie faţă de o fiinţă mai dependentă decât el – însemnând în acelaşi timp că datoria unei femei este distinctă şi diferită într-un asemenea caz.

Cornelia nu era în măsură să pledeze pentru poziţia femeilor.

Acesta este jocul Nuanţelor Elevate şi al Simţirilor Înalte, sub al cărui imperiu se afla familia Pole şi din care ei vor ieşi destul de păgubiţi, dar purificaţi – exemple tipice ale stadiului actual al civilizaţiei noastre.

— Cel puţin, dragă (şi Cornelia, în disperare de cauză, recurse la nume), dacă Emilia ar fi silită să-şi acorde cuiva mâna… iubindu-te… pe tine… n-am fi îndreptăţiţi să o deplângem?

Capcana era evidentă. Wilfrid căzu în ea, din pricina emoţiei pe care i-o inspira simpla rostire a

numelui; mâna i se încleştă şi se făcu pumn.

— Sărmana copilă! se tângui el.

Cornelia lăudă inima lui bună:

— Tu nu poţi să fii nedrept şi aspru, ştiu acest lucru. N-ai putea să vezi tristeţea ei – a mea – a oricăreia dintre noi cu indiferenţă. Femeile simt, dragul meu. Ah! Nu e nevoie să-ţi spun acest lucru. Lacrimile nu sunt martorele lor fidele. Când nu plâng, stropii fierbinţi picură, în schimb, în sufletele lor. Vai, Wilfrid! Fie ca acest lucru să nu mi se întâmple niciodată. Nu te voi face de ruşine, pentru că vreau să te văd fericit cu… cu ea, oricine va fi, te voi lăsa fericit. Dar eu nu voi supravieţui. Pot privi Moartea în faţă. O căsătorie fără dragoste înseamnă dezonoare.

Sentimentul se bucură şi el de stările sale de graţie. Lui Wilfrid i se oferea imaginea iubitei, împreună cu binecuvântarea nupţială tăinuită, aşa cum voia el să fie şi îşi putea acum îngădui să o compătimească pe sora lui, admirând-o în acelaşi timp.

— Voi avea grijă să nu fi sacrificată, atunci când va fi stabilit evenimentul, zise el, de parcă faptul nu ar fi fost niciodată luat în discuţie.

— Oh! Nu mai ştiam ce este aceea fericire de ani întregi, până în clipa asta, îi şopti Cornelia sfios, făcându-l să se întrebe ce o făcea fericită, din moment ce nu obţinuse decât permisiunea sa de a *respinge* un bărbat.

Pe de altă parte, problema ei era să câştige terenul pierdut, anume să-i spună că, dintre ei doi, nu ea era aceea care făcea o alianţă cu o fiinţă aflată mai jos în ierarhia socială. Încercă să-şi compună replica mintal, în felurite chipuri. În fine, consideră că cel mai potrivit era să-i dea această asigurare, pozitivă din punctul ei de vedere.

— Nu, răspunse el, o femeie nu trebuie să facă niciodată aşa ceva.

Nu era chip să-i smulgă recunoaşterea egalităţii lor, aşa că îl sărută. Schimbară puţine cuvinte în

legătură cu sănătatea tatălui lor, iar despre Emilia nimic în plus. Înţelese că în mintea lui, Wilfrid era hotărât să joace un anume rol, dar se feri să insiste să-i afle gândul, pentru ca nu cumva să iasă totul la iveală.

Domnul Pole întârzie puţin la micul dejun. Avea pe figura sa tulbure un aer de falsă voioşie; citi rugăciunile – inspirând după fiecare propoziţie şi ştergându-şi mereu fruntea; cel care îndeplinea această activitate se afla într-o stare normală, dacă ţineai morţiş să crezi acest lucru, aşa cum făcea doamna Chump. Ea făcu remarci binevoitoare despre înfăţişarea lui şi le rugă şi pe domnişoare să-i confirme părerea. Ele tăcură.

— Acum ia o ciozvârtă, Pole, şi arată-ne ce poftă de mâncare ai, zise ea. „O ciozvârtă, Chump, iubita mea?", aşa mă invita bărbatu-meu, dis-de-dimineaţă; asta-i singura glumă pe care o făcea el, aşa că merită ţinută minte.

Domnul Pole fu servit cu un cotlet. Îl întoarse în farfurie pe o faţă şi pe cealaltă, aducându-şi cu uimire aminte că existase o vreme când se dădea în vânt după cotlete. Neştiind cum să explice schimbarea aceasta supărătoare, exclamă pentru sine: „Chump! Tare-aş vrea ca femeia asta să nu mi-l mai tot vâre în faţă pe bărba-su." Şi apoi, tare:

— Un ou!

Cotletul fu înlocuit cu un ou, pe care îl ciocăni până când sări doamna Chump:

— Oh! Eşti ca un poştaş, Pole, pe cinstea mea; ce-ţi închipui, că ai o scrisoare pentru puiul dinăuntru?

Această aluzie îi provocă repulsie faţă de ou şi domnul Pole se ridică de la masă, bolborosind „Afacerile! Afacerile!", ducându-se în bibliotecă.

După ce plecă, doamna Chump scoase un strigăt, ca să afle pe unde se găsea Braintop, dar uită imediat de el şi se întoarse spre domnişoare:

— Daţi-i supă. De supă are nevoie şi nimic altceva. Supa-i bună, ascultaţi la mine, pentru orice

bărbat care nu poate să mănânce nici cotlet, nici ou. Şi acum, dragele mele, ce-mi ziceţi că vi l-am adus acasă? Aştept să primesc mulţumiri şi dup-aia, împreună, îi dăm lui Pole o supă, de-o să fie puternic ca un bou dintr-ăia premiaţi şi zburdalnic ca maimuţele.

Nefericită femeia care nu poate să vadă ce nenorocire a provocat, care nu poate să-şi imagineze în ce hal răsuflarea ei amară le rănea epiderma atât de sensibilă! În timpul unei scurte pauze, micuţa doamnă Lupin merse clătinându-se până la uşă, apoi se repezi afară, în delir.

Atunci se auzi vocea lui Wilfrid. Stătea sprijinit de colţul unei ferestre şi vorbea fără a se uita direct la doamna Chump, astfel încât a trecut mai mult timp până când aceasta să priceapă fraza de început:

— Madam, trebuie să părăsiţi această casă.

Bărbia ei căzu imediat în piept; după vagi eforturi de a mai scoate o exclamaţie, femeia tăcu, depăşită de maniera lui premeditat gravă şi clătină disperat din cap, ca şi cum ar fi vrut să potolească roiul de idei lipsite încă de formă atinse de pasagerele sale cuvinte. Domnişoarele stăteau aliniate ca nişte juraţi într-o sală de tribunal. Nu se putea spune despre nişte făpturi atât de chinuite că scena le făcea plăcere, dar cei ce suferă simt totuşi o alinare să vadă că se face dreptate. N-au fost de acord că atacul se lega de pretenţiile arogate de doamna Chump în familia lor – respectiv să preia poziţia şi demnitatea de soţie a domnului Pole. Efectul pe care l-a produs le mulţumi însă, considerând că măsura era îndreptăţită. Spatele femeii se îndoi brusc, ca şi cum i s-ar fi rupt un resort interior.

— Oh, loveşti tare! se tângui ea.

— Trebuie să vă comunic cu toată amabilitatea că noi (care, veţi recunoaşte, avem totuşi un cuvânt de spus aici) nu acceptăm nici o schimbare care să revoluţioneze relaţiile noastre de familie, continuă

Wilfrid, în timp ce doamna Chump se ridica şi apoi se rostogolea din nou de la înălţimea şuvoiului de cuvinte grele, ca o barcă prea încărcată. Trebuie să înţelegeţi neapărat acest lucru şi, mai mult, că dacă noi ne vom împotrivi – ceea ce vom şi face – dumneavoastră, continuând să vă urmăriţi gândul, provocaţi o ciocnire din care nu vom ieşi răniţi nici dumneavoastră, şi nici eu: ar fi fatal pentru el, însă, în starea în care se află.

Doamna Chump bolborosi că numai ea ştie secretul însănătoşirii lui şi că numai cei care-l credeau bolnav îl aduceau în halul în care era.

— Un lucru de mirare! izbucni ea. Dacă-l sărut şi spun „Sărmanu' Pole!" atunci imediat devine sărmanul Pole. Dar dacă numai…

Vocea severă a lui Wilfrid o opri:

— Ascultaţi-mă, madam, şi cu aceasta consider problema încheiată. Atunci când un bărbat are copii şi doreşte să o facă pe altă femeie soţia lui – o femeie care nu e mama lor – se pune întrebarea, foarte importantă, dacă aceşti copii ai lui sunt de acord să o lase să ocupe locul respectiv. Ei bine, noi suntem de aceeaşi părere şi nu vom permite nimănui – da, nimănui – să-şi asume această poziţie. Şi cu asta, am terminat. Vom discuta ca nişte prieteni. Am vorbit astfel ca să mă înţelegeţi limpede. Ştiu că nutriţi o consideraţie reală faţă de tatăl meu şi în virtutea acestei credinţe…

— Prieteni! strigă doamna Chump, căreia nuanţa de măgulire cuprinsă în ultimele cuvinte îi dădea curaj. Prieteni! Oh, vulpoiule, vulpoiule ce eşti!

Din acest moment, începu un duet curios. Wilfrid nu dorea decât să-şi termine propoziţia; doamna Chump încerca să-l împiedice, cu frivolitate. Fiecare dintre ei avea de spus lucruri de mare greutate; ar fi putut să şi bată palma, dacă n-ar fi intervenit neînsemnata, întâmplătoarea contradicţie.

— …sunt încredinţat…, reluă Wilfrid.

— Şi promisiunea lui Pole, domnu' Wilfrud, uiţi de ea.

— …încredinţat, madam…

— El, cel dintâi, a fost prostănac.

— Cum spuneam, doamnă, de dragul *lui*…

— Ba chiar de dragu' *lui.* Şi aşa cum de-abia se ţine pe picioare, sărmanu' de el, căsătoria o să-l cureze, existând un anume remediu.

— Doamnă Chump! Vă rog să mă ascultaţi.

— Domnu' Wilfrud, şi eu ştiu să văz, că acu' trei săptămâni ai sărutat-o pe mica Belloni pe culoar, în faţa chiar la uşa asta, da' şi afară în grădină.

Lovitura era cu totul neaşteptată şi îi tăie respiraţia lui Wilfrid, aşa încât el îşi ratã replica în micul lor dialog armonic.

— Aşa ai făcut! Doamna Chump se bucură văzând cum scânteia ei aruncată la întâmplare îi aprinsese focul din obraji. La sigur, ce mai… Dintre voi doi, tu roşeşti mai tare, dragul meu; şi nici nu trebuie să-ţi fie ruşine, deşi-i o treabă de femeie. Mica Belloni aia se dă în vânt după aşa ceva ca după miere, dar tu…

Wilfrid se apropie de ea, spunându-i pe un ton categoric:

— Am spus să mă ascultaţi!

Ea cedă imediat în faţa demonstraţiei de superioritate fizică, murmurând:

— E sigur că a fost văzut sărutând-o de două ori şi poate de mai multe; pe deasupra erau şi nişte ţocăieli în toată regula – din inimă.

Domnişoarele îl răsplătiră pe Wilfrid pentru serviciul adus cauzei lor neauzind absolut nimic – o faptă de care femeile pot fi capabile.

Wilfrid era totuşi enervat de absurditatea acuzaţiei şi scenei, precum şi de ocara adusă numelui Emiliei.

— Trebuie să vă spun, madam, că, în interesul tatălui meu, doresc să părăsiţi această… vă veţi da

singură seama că este preferabil să părăsiţi această casă pentru o vreme.

— Promisiunea lu' Pole! Promisiunea lu' Pole! se tângui din nou doamna Chump.

— Vreţi să-mi daţi chiar acum asigurarea dumneavoastră că veţi pleca şi veţi fi din nou oaspetele nostru altă dată?

— În scris şi prin viu grai, domnu' Wilfrud.

— Daţi-mi un răspuns, madam.

— Îl voi da, domnu' Wilfrud, iar domnu' Braintop va fi martor, el cunoscând ce este acela un jurământ. N-a existat vodată o promisiune mai sfântă. Pole zicea: „Martha…"

Wilfrid schimbă tactica. Aşezându-se lângă ea, îi zise:

— Sunt convins că nutriţi o afecţiune pentru tatăl meu.

— Eu sunt femeia cea mai iubitoare, dragul meu! Dacă nu eram tare de virtute, nu ştiu ce s-ar fi ales de mine. L-ai putea întreba pe Chump, dacă n-ar fi-n mormânt, bietu' de el! Uite-acuş o să plâng – taman ca o potricală stoarsă. Când mă gândesc la Chump şi la Pole, cum să-ţi zic, doi sunt prea mulţi pentru o femeie melanholică aşa cum sunt eu.

— Aveţi cu adevărat o afecţiune pentru tatăl meu, ştiu acest lucru, madam! Şi acum, uite ce este! El e bolnav. Dacă veţi insista pe lângă el să faceţi un lucru la care noi cu siguranţă ne vom împotrivi, îi puneţi viaţa în pericol.

Doamna Chump se dădu înapoi din faţa acestui bărbat care îi zăpăcea mintea, fără a-i înlătura cu totul sentimentul că i se făcea o nedreptate. Era conştientă că problema putea fi pusă şi într-o cu totul altă lumină, situaţie în care ea nu s-ar mai fi aflat în boxa acuzaţilor; totuşi, degeaba ştia ea lucrul acesta, ca prin ceaţă: nefiind capabilă de un contraatac, doamna Chump recurse la eschive şi linguşiri.

— Ah, domnu' Wilfrud, arăţi mult mai drăgălaş când săruţi; mă întreb pe unde-o fi la timpu-ăsta mica Belloni!

— Spuneţi-mi, pentru ca să nu avem neînţelegeri, încercă din nou Wilfrid să o facă să ia o hotărâre.

— Şi ce mai guriţă roşie, roşie şi proaspătă mai are! Şi face botic!…

Wilfrid o apucă de mână:

— Răspundeţi-mi.

— Crede-mă, domnu' Wilfrud, nu exagerez cu nimic.

— Îi faceţi onoarea de a ţine foarte mult la el. Pot să fiu încredinţat de acest lucru? Atunci trebuie să consimţiţi să ne părăsiţi la sfârşitul săptămânii. Renunţaţi la orice idee în legătură cu vreo ceremonie de neconceput şi atunci nu veţi avea în noi nişte duşmani, ci prieteni.

După ultimele cuvinte, doamna Chump nu mai găsi sprijin în imaginaţia ei dezordonată. Se prăbuşi nervos, frângându-şi mâinile şi plângând:

— Duşmani! Copiii lu' Pole duşmanii mei! O, Doamne! Să trăiesc să aud şi asta! Şi Pole, care m-a cunoscut roşind pe când eram mireasă!

Se tânguia şi plângea atât de sfâşietor, încât domnişoarele schimbară priviri pline de compasiune, iar Arabella se ridică să-i strângă mâna şi să-i ostoiască suferinţa. Wilfrid înţelese că toată strădania lui s-ar fi irosit într-o singură clipă şi-i făcu semn să se ducă la locul ei. Gestul a fost observat şi de doamna Chump.

— Oh, domnu' Wilfrud, dragul meu! Tu care eşti soldat! Tu care ai fost preferatul meu! Juma' din afecţiunea mea pentru Pole era că te vedeam pe tine aşa de mare şi de frumos! Şi toate ideile mele să vă căsătoresc pe toţi, să vă văd bine feriţi în câte un colţişor, cu câte o veriguţă mică şi frumoasă pe deget, aşa cum se cuvine! Şi voi care vreţi să rămân o femeie singură şi speriată de întuneric! Sunt o fricoasă ce nu s-a pomenit, ăsta-i

adevărul. Şi voi ştiţi, căsătoria e un lucru sfânt! Şi cât de frumoasă-i ceremonia! Oh, domnu' Wilfrud! Eşti locotenent! Te-aş fi făcut căpitan cu banii mei, iar inimile surorilor tale ar fi sărit în sus de bucurie de atâtea bonete şi rochii şi bijuterii. Oh, Pole! Pole! De ce m-ai lăsat fără bani la mine? De-aici mi se trage toată nenorocirea! Ce-mi pasă mie de broşele şi de darurile de la tine! Eu aveam nevoie de bunăvoinţa fiicelor tale, sir, şi de a fiului tău, Pole!

Doamna Chump îşi opri şuvoiul de lacrimi.

— Iubiţii mei! se adresă ea tăcuţilor ei judecători, pe tonuri misterios guturale, este din cauză că vă-nchipuiţi că ezistă vo şansă cât de mică şi?…

Domnişoarele îşi stăpâniră cu greu o pornire irezistibilă aproape de a se strânge una în cealaltă, aşa cum fac vitele când suflă vântul tăios dinspre est.

— Vă asigur eu că nu-i posibil, continuă doamna Chump. De ce vreau eu să mă căsătoresc cu Pole? Uite de-asta: ca să stăm ciripind şi sporovăind de timpuri care s-au dus şi să mai trăim încă o dată, Pole şi cu mine; eu sunt obişnuită cu el şi am fost drăgălaşă cu el pe când era un ţap în toată regula şi voi nişte pachete de scutece în leagăne – în privinţa ideilor, ţineţi cont ce vă zic!, pen'că în privinţa virtuţii, am fost întotdeauna nepătată. Asta-i cauza. Aşa că hai să fim cu toatele prietene, cu banii în buzunare; o să vedeţi că sunt o fată pe potriva voastră. Mai e ceva! A mai slabă de inimă sunt după ce-am băut Porto. Aşa c-acum ştiţi când nu pot să vă refuz nimic. Suntem prietene? Ia ziceţi! Suntem?

Chiar dacă domnişoarele ar fi fost dispuse să-i ierte vulgaritatea, nici o strădanie nu le-ar fi putut convinge să fie miloase cu o femeie, ca şi ele, care le făcea de ruşine prin solicitarea publică a unui soţ. Aşa ceva nu putea fi scuzat; mai mult, ele nutreau repulsia sentimentalului faţă de a doua

căsătorie a unei femei, privind un asemenea fapt ca pe ceva odios, ca pe o trădare a idealului unei femei – trădare faţă de puritate, trădare faţă de sentimentul misterios care înalţă atât de mult Femeia, încât atunci când una din ele face un pas greşit, nu există altă cale decât s-o zdrobeşti.

Văzând că aveau toate aceleaşi figuri neîndurătoare, doamna Chump strigă tânguitor:

— Arr'bella!

Domnişoara îi răspunse:

— Noi vrem să fim prietenele dumneavoastră, doamnă Chump; dorim să ne priviţi în această lumină. Pur şi simplu nu suntem de acord să vă dăm un nume…

— Dar nici nu-i nevoie de nume, draga mea, o întrerupse doamna Chump. O să-mi spuneţi de-a dreptul Martha, care este aproape mamă, şi totuşi nu-i. Haide, Cornelia, iubita mea! Tu ce spui?

— Aş putea numai să reiau cuvintele surorii mele, care nu au nevoie de nici o explicaţie în plus, răspunse Cornelia.

Femeia se adresă, pierdută, mezinei:

— Ad'la! Linguşitoare mică şi dulce! Să nu foloseşti cuvinte mari ca nişte roţi de căruţă, care strivesc omu'.

Adela suferea de o tendinţă spre neseriozitate, ştiind totuşi că aceasta nu se potriveşte foarte bine în ocazia respectivă şi că ar putea dăuna atmosferei momentului. Spuse:

— Sunt sigură, doamnă Chump, că suntem foarte ataşate de dumneavoastră *ca* doamna Chump; după o anumită vârstă, însă, căsătoria îi face pe oameni să apară ridicoli şi, spre binele dumneavoastră, tot atât de mult cât spre binele nostru, am vrea să vă sfătuim să renunţaţi la o idee de pe urma căreia nu va trage nimeni foloase. Vă rugăm să credeţi în ataşamentul nostru; vă vom vedea din când în când aici şi vom coresponda cu dumneavoastră atunci când nu sunteţi aici. Şi…

— Oh, pisică ce eşti! Şarpe! strigă doamna Chump. Nu faci decât să îndulceşti aceeaşi otravă, dom'şoară! Taci din gură! Ăl care vrea să dea un gust bun la un lucru rău nu-i decât un trădător! Crezi că stomacul meu nu simte? Poţi să-mi înşeli cu zăhărelul gura, dar în nici un caz stomacul.

După această jignire, se aşternu o linişte adâncă. Wilfrid le privea indiferent, aşteptând prilejul să dea lovitura decisivă.

Când pricepu că Mila nu era prezentă în adunarea aceea, doamna Chump se ridică.

— Oh! Să mă bată dacă n-am stat de vorbă cu trei bufniţe şi un corb, exclamă ea. Îşi făcu apoi de lucru cu rochia, zadarnic. Vă urez buna ziua, tinere dom'şoare, şi poate c-o s-ajungeţi şi voi în cofă, într-o bună zi! Providenţa îşi face datoria cu răbdare. Pentru fiecare dintre voi aşteaptă câte-o găină pe ouă. Aşteaptă ea! Acu' nu m-aş mărita cu Pole – nici să se dea peste cap şi să urle după mine. Domnu' Wilfrud, îţi spun la revedere. Ţi-ai făcut datoria. Am să fiu gata plecată din această casă într-o juma' de oră.

Acesta nu era tocmai efectul urmărit de Wilfrid. Îi propuse să vină pe iaht, adică de fapt să părăsească Brookfieldul pentru a veni pe bordul vasului. Dar doamna Chump se afla în starea de spirit în care, răniţi şi făcuţi de ruşine de ceilalţi, recurgem la autoflagelare.

— Nu, spuse ea (trădând o uşoară defensivă cu fiecare nouă propunere care i se făcea), nu o să mă opresc. N-o să merg pe iaht – dacă n-o să mă răzgândesc cumva. Dar nici n-o să rămân aici. M-aţi jignit şi vă zic la revedere. Sper ca nimeni dintre voi să nu rămână văduv. E un lucru trist. Şi când nu ai nişte copii ai tăi şi când simţi că ţii cu tot trupul la copiii altcuiva şi ei te urăsc – te *urăsc!* Oh! Oh! Haide, domnu' Wilfrud, nu-i nevoie să mă ţii de cot. O, Doamne! Ia uite cum arăt în oglindă! Şi părul! Ar jura orişicine că am băut. N-o să-l las pe Pole să mă vadă aşa. Asta l-ar face să-i treacă.

Trebuia să mă lase să am şi eu bani, pen'că nu-mi pasă de economii. Nu acum, când nu e nici un tânăr – nici o fată sau vreun băiat scump care să zică, la plecare: „Fie binecuvântată!" Oh! „Sărmana de ea! Binecuvântată…." Oh! Auleo!

Aveai senzaţia că vorbeşte Tristeţea însăşi; în momentul următor, cu o figură demnă, femeia cea năpăstuită remarcă:

— Au mai rămas şapte sticle din vinul meu de Porto şi un'şpe de şampanie şi nişte vin d-ăla de Bordeaux, roşu; o să scriu eu unde să-l trimiteţi. Şi dacă vreţi, aveţi grijă cum le-mpachetaţi; pen'că dacă ajungi să desfaci un coş, nu-ţi convine să găseşti cioburi şi pete roşii. Cam în situaţia asta sunt eu acum. Adevăru' e că sunt o femeie cu inima zdrobită; da' cui să-i pese?

Un rămas-bun foarte ţeapăn încheie lamentaţia ei răguşită. Doamna Chump se retrase, aruncând o privire la oglindă, cu degetele pe meşa de păr fals.

Când u şa se închise în spatele ei, Wilfrid le spuse surorilor sale:

— Vreau să vină una din voi imediat cu mine la Londra. Hotărâţi-vă care merge.

Ochii săi se îndreptară întrebători spre Cornelia. Ea îşi lăsă privirea în jos.

— Am ceva de făcut, se scuză Adela.

— O întâlnire? Vei renunţa la ea.

— Nu, dragă, nu…

— Nu chiar o întâlnire. Atunci, nu renunţi la nimic. Pune-ţi boneta.

Adela se strecură din cameră, cu un aer de supunere chinuită.

— Nu pot să-l las pe papá singur, spuse Arabella, iar Wilfrid încuviinţă din cap.

Surorile lui ştiau foarte bine ce treburi îl chemau la oraş, dar aveau sentimentul că depind de el şi nu îndrăzneau să protesteze. Cornelia se aventură să spună:

— Cred că ea n-ar trebui să se întoarcă la noi până când tata nu se mai înzdrăveneşte.

— Poate că nu, răspunse Wilfrid, căruia îi era indiferent cât de mult se trăda, arătând că înţelege la cine se făcea aluzie.

Cei doi se întoarseră târziu în acea seară şi fură întâmpinaţi de Arabella la poartă.

— Lui papá i-a fost… nu fiţi alarmaţi, începu ea. Acum este mai bine. Dar când a auzit că ea nu mai este în casă, i s-au răcit mâinile şi picioarele. A trebuit să recurg la o minciună. Am zis: „A lăsat vorbă că se va întoarce diseară sau mâine.” Atunci papá s-a enervat – şi nimic mai mult. Cine şi-ar fi închipuit că mă voi bucura vreodată să-l văd astfel!

Adela, ruptă de oboseală, suspină:

— Oh! Oh!

— Apropo, a fost aici sir Twickenham, care a vrut să te vadă pe *tine,* spuse Arabella, curioasă.

— Vai! Ce plictiseală! exclamă frumoasa domnişoară, pe jumătate visându-se cum dă capul pe spate şi contemplă stelele şi norii. L-am întâlnit pe căpitanul Gambier în oraş.

Aici o ciupi de braţ pe Arabella. Aceasta întrebă:

— Unde?

— Pe o stradă mizeră, unde arăta ca un păun într-o mlaştină.

Arabella stărui pe lângă Wilfrid să aibă grijă cum se poartă cu tatăl lor.

— Te rog să nu i te împotriveşti. A vrut foarte mult să afle unde te-ai dus. Crede… crede că ai condus-o pe doamna Chump şi că vii înapoi cu ea. Nu i-am spus eu aşa – l-am lăsat doar să creadă acest lucru.

Adăugă imediat:

— A vorbit despre bani.

— Da? făcu Adela, pe un ton scăzut.

— Cornelia îşi imaginează… că noi… poate că el… are nevoie de bani. Negustorilor li se întâmplă, câteodată.

— A spus cumva sir Twickenham că va veni şi mâine? întrebă Adela.

— A spus că este foarte probabil.

Wilfrid nu scosese nici un cuvânt. Când intră în casă, se auzi clopoţelul de la dormitorul domnului Pole şi i se trimise vorbă să se ducă la tatăl său. De îndată ce surorile rămaseră singure, Adela se văită:

— Am căutat-o pe fata aceea toată ziua, prin nişte locuri dezgustătoare. Wilfrid nu mi-a adresat mai mult de zece propoziţii. Am fost silită să mănânc la prânz chifle şi o supă înfiorătoare. Mirosul trăsurilor de piaţă doar că nu m-a omorât. O, dacă ajung vreodată să fiu săracă, n-am să rezist – am să mor. Fânul acela umed şi apropierea de lumea aceea mucegăită sunt de nesuportat! Da! După cum vezi, nu mi-e indiferent ce mănânc. Se pare că se răzvrăteşte animalul din mine. Iar Wilfrid are de gând să mă târască prin aceleaşi locuri şi mâine, dacă nu îl împiedicaţi voi. N-ar conta aşa de mult, numai că este *absolut* necesar să-l văd pe sir Twickenham.

Aduse şi o motivaţie, care i se păru Arabellei atât de convingătoare, încât spuse fără întârziere:

— Dacă nu te înlocuieşte Cornelia, o voi face eu.

Sărutul de mulţumire al Adelei fu însoţit de cererea de a i se servi un ceai. Arabella îşi exprimă regretul că îi trimisese pe servitori la culcare.

— La culcare! strigă sora ei. Până la urmă, ei sunt stăpânii, nu noi! Dacă viaţa ar fi un şir de plăceri trupeşti, consider că servitorii noştri ar avea motive să fie foarte mulţumiţi.

Arabella se prefăcu a arăta că aveau şi ei necazurile lor, deşi modul în care afirma acest lucru lămurea pe deplin faptul că servitorii de la Brookfield erau foarte favorizaţi de soartă. Adela consimţi în cele din urmă să bea nişte vin uşor şi spumos. Fiind însetată, bău cu poftă şi limba i se dezlegă în asemenea măsură, încât discută despre tot felul de lucruri pe tonul cuiva care nu a fost niciodată un fericit locuitor al regatului Nuanţelor Elevate. Vorbi despre „şansele Corneliei”, despre „pasiunea nebună şi îndărătnică a lui Wilfrid –

dacă nu mai rău” şi despre „poziţia lui papá”, remarcând că se simţea de parcă ar fi vrut să plângă şi să râdă în acelaşi timp.

Bucuroasă că o vede înviorată, pe Arabella o rănea tonul ei nestăpânit, iar atunci când Adela, care căzuse într-una din stările ei de meditaţie „cu rază lungă”, se întâmplă să spună:

— Tot felul de oameni pe lumea aceasta! primi răspunsul:

— Tocmai mă gândeam că suntem toate mai puţin deosebite de ceilalţi decât ne închipuim.

— Vai, Doamne sfinte! strigă Adela. Cum! sunt *eu* câtuşi de puţin – câtuşi de puţin – în modul cel mai vag posibil – asemănătoare cu fiinţa aceea de care am scăpat?

Tăgăduirea acestui lucru nu a fost enunţată cu hotărâre sau imediat, adică nu a venit cu vehemenţa şi cu volumul care ar fi putut satisface aşteptările Adelei.

Răspunsul „Aparţinem toate aceleiaşi familii” era un truism de-a dreptul agresiv, de care Adela se putea plânge pe bună dreptate.

În noaptea aceea, domnişoarele primiră ordine din partea lui Wilfrid: trebuiau să-şi ascundă orice urmă de nelinişte în legătură cu starea sănătăţii tatălui lor, când el era de faţă, de asemenea, să nu-l trateze ca pe un om bolnav; trebuiau să-şi exprime în mod public uimirea faţă de absenţa prelungită a doamnei Chump şi să-i scrie o scrisoare în care să-i ceară să se întoarcă. Când ele dădură semne de împotrivire, Wilfrid le închise gura spunându-le că viaţa bătrânului atârnă de un fir de aţă şi depinde de ei dacă firul se va rupe sau nu.

În care se vede decăderea Brookfieldului. Unele veşti de la bordul iahtului

Când s-a dus să-i vorbească Emiliei în numele lui Wilfrid, lady Charlotte a ajuns prea târziu ca să o mai găsească. L-a găsit în schimb pe tânărul Braintop, rezemat cu toată greutatea de un copac şi mormăind că nici nu ştie pe ce lume e, ca scuză pentru faptul că stătea pe loc, în vreme ce persoana pe care ar fi trebuit s-o reţină se afla departe, cine ştie unde. Lângă el, pe pământ, se afla un bilet – vizibil în lumina ce venea de la etaj. Gândind că s-ar putea să fie ceva scăpat cu intenţie, lady Charlotte îl luă; privirea pe care o aruncă asupra hârtiei îi dezvălui imediat că scrisul era prea nervos ca să aparţină unei femei. „Sau poate că fata scrie în felul acesta!" se gândi ea. În scurt timp ajunse la concluzia că Wilfrid era acela care îi zădărnicise efortul prin cele câteva cuvinte de dragoste înfocată. „Cum ar putea o proastă mică să le citească şi să nu creadă orice minciună pe care i-o spune el!" se plânse ea în sinea ei. Apoi cugetă dispreţuitor: „Parcă e un copil care spune că îi e foame." Considera că exprimarea era, fără îndoială, lipsită de bun-gust. Ridică hârtia de mai multe ori, ca să memoreze textul. Formula de încheiere, „Iubitul tău", i se părea dacă nu ridicolă, în orice caz revoltătoare. Totuşi, nu era prea sigură de părerile ei.

Era amuzant? Sau pur şi simplu execrabil? Lady Charlotte simţi o oarecare milă faţă de nefericitul autor când ajunse să spună: „Presupun că aşa se întâmplă lucrurile de obicei." „Într-adevăr?" reflectă ea şi parcurse din nou cuvintele. „Nu", conchise, „bărbaţii nu scriu de obicei aşa, oricine

ar fi cel care a scris.” Dar nu se îndoia câtuşi de puţin că era vorba de Wilfrid. Fu cuprinsă de accese de mânie împotriva lui. „E o nemernicie” îşi spunea ea. Din ce în ce mai des, însă, un alean abject şi umililor de a-şi însuşi cuvintele acelea – de a le vedea revărsate asupra inimii şi minţii ei – dorinţa de a se îmbăta cu limbajul direct al dragostei îi punea stăpânire pe spirit şi pe mândrie; atunci citi cu lacrimi invidioase, pe jumătate detestându-se, fascinată şi supusă, în acelaşi timp: „Scumpa mea! Îngerul meu! Mă vei vedea mâine. IUBITUL TĂU.”

Nu era aproape deloc geloasă – o copleşea însă gândul: „Iată un bărbat care poate iubi cu adevărat!”

Ea era o domnişoară cu sânge nevinovat, la fel de timid ca al unei fete, chiar şi acum, când se afla în plin tumult: un tumult atât de puternic, încât, apăsându-se pe inimă, crezu că şi-a recăpătat tinereţea şi se bucură de acea exaltare pe care o avem în anumite clipe, închipuindu-ne că am păcălit timpul. Senzaţia de tinereţe şi de putere păru să pună o pecete de legitimitate şi naturaleţe asupra sentimentului ce-l nutrea faţă de Wilfrid, pecete ce-i lipsise până atunci. „Pot să-l ajut” se gândea ea. „Ştiu unde greşeşte şi ce trebuie să facă. Pot să-i ofer o poziţie şi să fac pentru el tot ceea ce este în măsură să facă o femeie pentru un bărbat.” Astfel justifica direcţia luată de noua forţă ce se născuse în ea.

Două zile mai târziu, Wilfrid primi o scrisoare de la lady Charlotte, spunându-i că ea, împreună cu o însoţitoare, plecaseră pentru a se alătura fratelui ei în micul port, potrivit înţelegerii. Uimit şi cu totul deconcertat, Wilfrid încercă să găsească o ieşire; dar tatăl său, sub scuza bolii, îl oprise să o mai caute pe Emilia şi insista pe un ton iritat să se ducă în vizită la lady Charlotte. Adela era pregătită de plecare. Toată lumea se hotăra acum fie să plece, fie să rămână şi ochiurile plasei se

strânseseră în jurul său. Cornelia stătea acasă, declarând că locul ei este lângă tatăl său. Nuanţele Elevate dominau încă mult prea mult Brookfieldul ca să se spună lucrurilor pe nume.

Cu o nelinişte atât de profundă încât nu putea să pretindă că ar fi indiferent, Wilfrid îşi continuă bietele sale căutări – mai întâi de toate punându-l sub observaţie pe domnul Pericle, lucru care, asociat cu telegraful electric, urma să-i permită să ajungă curând în preajma acelui gentleman, oriunde s-ar fi întâmplat să călătorească. El nu era omul care să se lase păcălit de subterfugiul grecului de a veni zilnic la Brookfield. O manevră ca aceasta era prea transparentă; mai mult, în repetate rânduri îl văzuse clipind cu subînţeles din ochii săi măslinii.

În seara aceea de la Besworth, Georgiana Ford studiase figura fratelui ei, Merthyr, atunci când vocea Emiliei îl chemase pe Wilfrid. Fusese afectat, iar pe ea o cuprinsese o uimire puţin invidioasă că o fată are forţa de a prinde în mrejele farmecului ei un asemenea bărbat. Georgiana spera că faptul se datorează probabil originii italiene a fetei. De altfel, Merthyr vorbea cu dragă inimă despre ea, exprimându-şi temerile şi dorinţele legate de binele Emiliei. Georgiana vedea în aceasta un semn de încredere şi iubire sinceră din partea fratelui său. „Nu poţi să posezi niciodată mai mult de jumătate din inima unui bărbat”, gândea ea, adăugând apoi: „Totuşi, este de datoria noastră să ne facem vrednice de aceasta.”

Georgiana se înşela. Să spunem că Merthyr iubea o fată, pe care cu siguranţă o ridica deasupra celorlalte femei printr-o afecţiune vizibilă: atunci ce fel de om trebuie să fie acela care îi este preferat lui Merthyr? Aceasta o făcu pe Georgiana să se concentreze asupra lui Wilfrid. „Câteodată are aerul unui student. Este dintre aceia care se încred aproape numai în judecata lor. O fi necredincios?” Ajunse apoi la o concluzie: „El este

om de arme, un ofiţer înzestrat cu minte, de bună calitate.” Rar lucru. Oricum, deşi Emilia nu creştea în ochii acestei domnişoare pentru faptul că îl alesese pe Wilfrid, atunci când Merthyr ar fi putut fi al ei, rivalitatea celor doi bărbaţi îl făcea, în mintea Georgianei, mai vrednic pe acela pentru care avea mai puţină consideraţie. Ea însăşi l-ar fi putut oare avea pe Merthyr? Georgiana nu credea asta – cu alte cuvinte, închidea porţile şi trăgea zăvoarele, dar din afară tot se auzea bătând.

Fratele ei îi povestise toate amănuntele vieţii şi situaţiei Emiliei. Când el spusese: „Fă pentru ea tot ce-ţi stă în putinţă”, ştia că nu este o vorbă în vânt, cum se zice de obicei. Aşa cum era Georgiana, tânără, cu obiceiuri simple, cu minte limpede, generoasă în tot ceea ce făcea, în momentul în care avea un ţel concret, agerimea şi elanul ei se îmbinau în chipul cel mai minunat. Nu îi spuse nimic lui Merthyr despre încercările ei de a o descoperi pe Emilia: s-a trădat singură o dată, într-o scurtă conversaţie pe care au avut-o, privitoare la o întrunire ce urma să aibă loc în casa prietenului său Marini, un exilat italian.

— Este posibil ca Belloni să meargă acolo, spuse Merthyr. Mă întreb dacă Marini ştie ceva despre el. Se întâlnesc o dată la două seri.

Georgiana răspunse:

— S-a dus acolo şi a luat-o şi pe fiica sa cu el a doua zi după petrecerea de la Besworth. A luat-o ca să depună jurământul.

— Vechea nebunie a lui Marini! strigă Merthyr, aproape mânios. El ridica unele dintre obiecţiunile specific britanice faţă de amestecul femeilor în treburile politice.

Georgiana comentă imediat:

— El consideră că ţara trebuie salvată de femei în aceeaşi măsură ca şi de bărbaţi, iar dacă ele n-au minte şi devotament statornic, concluzia lui este că ţara nu va fi salvată. Dar le dă şi lor partea lor de

muncă: Spune-mi, dragul meu, a avut motiv s-o regrete până acum?

— Nu. Merthyr fu silit să recunoască acest lucru, găsindu-şi refugiul în antipatia sa faţă de ideea de a lega femeile prin jurământ. Gândeşte-te numai, e vorba de o tânără fată.

— Jurămintele fetelor sunt câteodată mult mai angajate decât acelea ale femeilor.

— Este adevărat, imaginaţia lor se implică profund, dar pare un lucru copilăresc. De ce ar fi neapărat nevoie să săruţi o sabie şi o carte?

Merthyr făcu o grimasă.

— Aminteşte-ţi, îi răspunse Georgiana, zâmbind, că am fost scutită de ceremonie, prin dispensă specială. N-am nici cea mai mică idee despre cum decurge. Se folosesc poate apă, sare, gherghine şi alte mistere carbonare: orice s-ar face la ceremonia aceasta, părerea mea despre cauză rămâne aceeaşi.

— Iubesc cauza, spuse Merthyr. Ceea ce nu-mi place este masca aceasta conspirativă în care se complac Marini şi şeful său. Cred că de fapt le dă lor mai multă încredere – alt folos nu văd.

— Eu iubesc cauza numai datorită faptului că m-am alăturat ei, dar, după părerea mea, Marini are dreptate. Are de-a face cu minţi tinere şi înfierbântate, care au nevoie de o ceremonie pentru a le insufla ataşament – da, dragul meu, femeile mai mult decât oricine. După consumarea ceremoniei, încrederea în ele însele devine inutilă – încredere despre care ştiu că este labilă, datorită instinctului lor sigur. Destul, acum; le-am ponegrit suficient pe femei!

Îşi strecură capul lângă umărul fratelui ei. Dacă ar fi întâlnit vreodată un bărbat vrednic de Georgiana, Merthyr ar fi suspinat simţind că toată dragostea ei preţioasă îi aparţinea numai lui.

— E oare posibil ca Belloni să fie prezent diseară acolo? întrebă el.

Ea clătină din cap.

— De atunci, n-a mai fost acolo. S-a dus special pentru îndeplinirea ritualului.

— Dacă stai şi te gândeşti, Marini are poate dreptate, spuse Merthyr, zâmbind.

Georgiana ştia ce voia el să spună şi-l privi cu tandreţe.

— Eu însă nu te-am legat niciodată printr-un jurământ, reluă el, pe acelaşi ton.

— Îndrăznesc să spun că mă consideri deosebită de majoritatea celorlalţi, spuse Georgiana.

Avea tot atât de puţine rezerve faţă de fratele ei cât vanitate şi-ar fi putut spune chiar ceea ce gândea despre propria-i valoare, fără să o minimalizeze cu nimic, după obiceiul ipocriţilor.

Domnul Powys îi scrise lui Marini să-i aranjeze o întâlnire cu Belloni cât mai repede cu putinţă, după care el şi Georgiana plecară la lady Charlotte.

Scrisorile Adelei îi ţineau la curent pe cei de la Brookfield cu ceea ce se întâmpla la bordul iahtului. Înainte de a pleca de acasă, Wilfrid, bineînţeles cu sprijinul Arabellei – şi la îndemnul ei – îl convinsese pe domnul Pole cu argumente suficient de solide, că doamna Chump plecase de la Brookfield pentru a face cumpărături în vederea croazierei pe ape învolburate şi că în acel moment îl aştepta în portul în care stabiliseră să se întâlnească. Una dintre crizele nervoase periodice ale bătrânului îi speriase atât de tare, încât născociseră aceste poveşti nevinovate. Doctorul le spusese limpede că nu trebuia să fie contrazis în nici o privinţă – „Chiar dacă s-ar întâmpla să apară necesitatea iminentă ca eu să-l văd, iar el refuză.” Omul de ştiinţă stabilise că maladia îşi avea originea într-o îndelungată stare de apăsare cauzată de o nelinişte secretă. Atât Wilfrid, cât şi Arabella considerau că nu trebuiau să facă prea multe eforturi ca s-o convingă pe doamna Chump să vină în zbor la iaht; drept urmare, nu îşi făceau prea multe scrupule spunând: „Se află acolo.”

În acest moment, fiii Nuanţelor Elevate au fost supuşi unei teribile încercări. Pentru a-şi salva tatăl trebuiau să mintă cumplit – să continue să mintă de la o zi la alta – să transforme o minciună vastă şi imprecisă într-una detaliată şi absolută. Apoi, pentru a scoate o părticică de adevăr din această minciună monstruoasă, s-au văzut siliţi să se roage umil de femeia pe care o dispreţuiau să se întoarcă printre ei şi să considere casa lor propriul ei cămin. Nici un răspuns nu veni din partea doamnei Chump; cu trecerea fiecărei zile, bolnavul, mereu nemulţumit, jucând încă, cu greutate, rolul omului sănătos, trebuia hrănit cu noi minciuni; până când, în cele din urmă, scriind despre una din scenele ce se petreceau la Brookfield, Arabella se folosi de cuvântul respectiv în toată goliciunea lui sinceră şi blestemată. „Minciuni!”, scrise ea. „Ce s-a întâmplat cu Bella?”, se gândi Adela, uimită peste poate. Aerul sărat şi societatea sclipitoare o ţineau pe tânăra şi sprintena Adela departe de orice mustrare de conştiinţă. Ciudată era prezenţa lui sir Twickenham pe litoral, în loc să se afle la Brookfield, în peţit; dar condiţia fizică a unui bărbat trebuie să ofere o scuză pentru oricare pauză în preocupările dedicate cuiva. „Acum că îl cunosc mai bine”, scria Adela, „îl consider floarea cavalerismului; de acest lucru sunt sigură că te voi putea convinge, Bella – C. va fi cu adevărat fericită, pentru că un om de lume înzestrat cu o fire delicată este o comoară. El posedă şi un mic şi cochet vas, care navighează în apropierea noastră.”

Arabella era înzestrată cu suficient simţ critic pentru a zâmbi la aceste ultime cuvinte. În general, era destul de mulţumită pentru moment, cu excepţia faptului că avea sentimentul de a fi o înfiorătoare maşină de minciuni şi o persoană inutil abjectă.

Ne închipuim că atunci când sufletele au suferit o cădere, privesc imediat în jurul lor şi compară situaţia prezentă cu poziţia anterioară. Acest lucru

nu se întâmplă, de fapt. Cu cât cad mai jos, cu atât este mai mică disperarea lor, vorbind în general, deoarece disperarea este un fenomen ce ţine de voinţă, iar când ajung la bazele lor umane, capătă ceva din seriozitatea practică a naturii. Dacă vor cădea foarte jos, şocul, precum şi sentimentul că sunt încă pe propriile lor picioare îi vor face să ia hotărârea deosebit de serioasă de a se ocupa de elementele fundamentale ale existenţei lor – aer pentru plămâni şi un spaţiu pentru coate. Comparaţia, acea mamă a melancoliei, apare când ei au parcurs o parte din drumul *ascendent.* Cei din familia Pole nu priveau înapoi spre poziţia lor pierdută, ci mergeau înainte, făcând uz de toate facultăţile lor; ambiţia le fusese imensă, acum însă, că se alesese praful de ea, nu stăteau şi plângeau, ci se străduiau să răzbată mai departe, aproape haotic. Adevărul este că ne lăsăm rareori pradă melancoliei, până când nu suntem în măsură să o acceptăm ca pe un lux: oamenii mici nu o fac niciodată şi atât timp cât noi nu i-am pus în gardă, ei sunt, în fond, omenirea însăşi.

Adela descria în culori vii ceea ce se întâmpla pe iaht, mesajele ei luând aspectul unui soi de reproş la scrisorile lugubre ale surorii ei. La un moment dat, spusese chiar: „Dacă se întâmplă cu adevărat ca nenorocirea să se abată asupra noastră, trec la catolicism şi intru în mânăstire.” Mai straniu este că Arabella trăia cu impresia că scrisorile ei au un caracter mai degrabă vesel. În paginile lor, relata evenimentele zilnice petrecute la Brookfield: schimbările suferite de supele tatălui ei, remarcile lui în legătură cu ele; lupta acestuia cu doctoria prescrisă şi afirmaţia permanentă că este la fel de zdravăn ca oricare altul; sănătatea servitorilor; psalmodierea gregoriană a domnului Marter, diaconul; plimbările singuratice ale Corneliei şi pofta ei teribilă de mâncare; notele de plată, şi aşa mai departe – încheind: „Ce am mai putea spune în continuare despre *ea?“*

În schimb, Adela se bucura că putea trimite veşti în fiecare zi dintr-un alt port spre care compania navigase purtată de un vânt prielnic, unde înnopta. Doamnele se aflau sub aripa protectoare a Onorabilei doamne Bayruffle, o femeie agreabilă şi de lume. „Te face să gândeşti că a păcătuit probabil la vremea ei, dar eşti convins că nu se va afla niciodată", scria Adela. „Trebuie să mărturisesc, este foarte amabilă, însă îmi face mult rău, pentru că atunci când este lângă mine încep să cred că Societatea este totul. Are un tact extraordinar; nu îl vezi niciodată, îl simţi numai. Nu pot să descriu influenţa pe care o exercită; şi totuşi, nu duce nicăieri. Nu pot să o respect la modul absolut; ştiu însă că îmi va lipsi foarte mult când ne vom despărţi. Ce farmece posedă oare? Eu îi spun Onorabila doamnă Păgână – Căpitanul G., Onorabila doamnă Balsam. Ştiu că nu poţi suferi poreclele. Te rog să ai înţelegere pentru cei care navighează cu iahtul. Ce putem face? Eu mă uit toată ziua printr-o lunetă şi număr gâştele de mare şi pescăruşii pe care îi vedem; nu am însă vârsta lui sir T., şi ocupaţia aceasta nu mă poate acapara total. Încep mai degrabă s-o înţeleg pe lady Charlotte şi simpatia ei pentru domnul Powys. El este gata să joace teatru sau să fie serios, după cum este situaţia; în ambele cazuri, «Merthyr nu devine nici bufon, nici preot», a remarcat lady C. în această dimineaţă; formula e foarte bine găsită, dacă trecem peste reprobabila înţepătură la adresa clerului, prilej pe care ea nu-l pierde niciodată. Cred că are în sânge tendinţa de a-i considera pe toţi preoţii nişte ipocriţi. Şi când te gândeşti ce mică şi fragilă este bărcuţa în care mă aflu pe marea furtunoasă, Bella! Lady C. nu dă semne că ar fi preocupată de gândul acesta. Dacă îl adoră pe Wilfrid sau nu, n-am pretenţia că aş putea ghici. Îl tratează de sus – un lucru pe care nu i l-ar permite decât ei. Cred din toată inima că se simte flatat. Acordă cea mai mare atenţie domnişoarei Ford, pe

care, cum să spun, o plac şi nu o plac, îmi place şi nu îmi place – dar de fapt îmi place *cu adevărat.* Este o fiinţă cu totul rece, lipsită de orice urmă de afecţiune pentru cineva. Sir T. – nu am un dicţionar – o numeşte o «clectică» fără cusur, cred. (Până şi Cornelia are nevoie să citească din plin, dacă nu, vai de ea, în orele în care vor fi singuri! Cu cât îl cunoşti mai bine, cu atât devine vocabularul său mai neliniştitor de bogat. Eu nu sunt needucată, dar el mă pune în faţa unor cuvinte care par nişte monştri şi mă văd silită să mă prefac că le ştiu.) Oricum, «clectică» sau nu – vă implor, ardeţi scrisoarea aceasta, dacă nu am nimerit cuvântul aşa cum trebuie – are aerul unei prinţese tinere şi palide mai presus decât oricare altă creatură pe care am văzut-o pe lumea asta. Ştiu că l-a frapat şi pe Wilfrid; dragul de el şi cu mine suntem gemeni la sentimente. El poartă lungi discuţii cu domnişoara Ford. Lady C. este deosebit de politicoasă cu căpitanul G. Şi aşa plutim pe ape, într-o pace deplină. «Nefiind înzestraţi cu o voinţă a noastră proprie, nu cunoaştem vânturi potrivnice», aşa cum spune domnul Powys. Am aflat, cuvântul este «eclectic». M-am aventurat să-l pronunţ şi mi-a fost repetat; atunci mi-am dat seama că îmi scăpase o literă. Roag-o pe C. să se uite la cuvânt – vreau să spun, să-mi scrie sensul pe o bucăţică de hârtie şi să-l pună în plicul viitoarei tale scrisori. Mi-aş cumpăra un dicţionar de buzunar într-unul din porturi, dar aici nu rămâi niciodată singură. «Estetic» ştim şi noi. Domnul Barrett era de mare folos pentru acest fel de probleme. Trebuie să recunosc, *sunt* inferioară doamnei Bayruffle, care, atunci când bărbaţii pronunţă cuvinte dificile în prezenţa ei, pare să plutească deasupra conversaţiei, făcându-i de ocară. Iubesc învăţatul şi iubesc umilinţa pe care ţi-o dă învăţătura. Pe urmă, există ceva divin în ideea de profesor. Îl ascult pe sir T. vorbind despre Parlament şi partide şi mă dojenesc singură când

îmi pierd interesul. Enigmele lui algebrice, sau cele euclidiene cu figuri şi numere – unele despre ciobănaşi şi oi, obstacole sau gâşte, boi sau orice altceva – sunt delicioase: cu ele stăpâneşte minunat conversaţia. Nu sunt de acord cu doamna Bayruffle când se plânge că ar fi adevărate încuietori pentru conversaţie. Toţi bărbaţii se pot dovedi folositori, fiecare având o calitate a lui; şi deşi este efectiv o tacticiană recunoscută, nu îşi dă seama că sir T. posedă calitatea necesară pentru susţinerea conversaţiei intelectuale, dacă doamna Bayruffle ar şti cum să se folosească de ea."

Remarcile de felul acestora i se păreau extrem de ciudate Arabellei, în măsura în care îşi punea câteodată întrebarea, cu o seriozitate forţată, dacă nu cumva visase că s-a abătut ceva rău asupra Brookfieldului, sau dacă Adela, stăpânită de un vis, uita acest lucru. Într-o zi puse în plic o scrisoare a tatălui ei către doamna Chump. Adela nu a scris ea un răspuns; a avut în schimb curajul să transmită un mesaj de la femeia aceea (prin care doamna Chump comunica, pasămite, că nu putea scrie fiind scuturată de valuri). „Trebuie să continuăm această comunicare", îi spunea Adela surorii ei, cu o francheţe înspăimântătoare. Mesajul avea ceva din savoarea doamnei Chump. Era răutăcios de inteligent. Arabella se hotărî să-l ţină în rezervă; dimineaţă după dimineaţă însă, vedea cum neliniştea tatălui ei în aşteptarea răspunsului se transforma în crize de agitaţie nervoasă. Se consultă cu Cornelia, care întâi îi spuse: „Nu; să nu faci aşa ceva!", după care, mai puţin ferm, repetă negaţia monosilabic. Arabella, în starea nenorocită în care se afla, se văzu înarmată cu o putere de discernământ lipsită de remuşcări. „Asta înseamnă că n-ar face-o, ea însăşi, niciodată", gândi Arabella; şi, consolată probabil de reflecţia că, pentru binele tuturor, putea face un efort ea însăşi, acţionă în consecinţă. Îi transmise un mesaj irlandez. Tatăl ei se calmă

imediat, punând-o să-l repete de două ori. Zâmbi şi clipi mulţumit din ochii săi ca de pasăre:

— Aha! Aşa-i Martha, zise el şi căzu într-o stare de relativ repaus.

Câteva ore mai târziu, în urechile Arabellei mai stăruia senzaţia de apă în clocot. Din fericire, doamna Chump nu scria personal.

Se înfiripă acum o corespondenţă între fictiva doamnă Chump, aflată pe mare, şi dispepticul domn Pole, din fotoliul său. Arabella îl luă pe doctor deoparte şi îl întrebă dacă, într-o situaţie ipotetică, ar fi într-adevăr periculos să-l contrazică sau să-l irite pe tatăl ei. Se interesă la diacon dacă acesta considera că este un păcat atunci când spui neadevăruri unui bolnav, spre binele acestuia. Doctorul spiritual şi cel trupesc au căzut de acord că o situaţie putea modifica preceptele, iar nevoia justifica anumite acte. Până aici, totul era în regulă. Dar povara pe care o reprezenta această corespondenţă şi, mai mult, plăcerea crescândă pe care o descoperea Adela scriind aceste scrisori (acum începuse să folosească termeni în dialect, cuvinte vulgare ce se refereau la aspecte fizice, lansându-se cu umorul ei firesc în irlandeză, de parcă ar fi descoperit o nouă armă) se transformaseră într-o apăsare amară asupra minţii Arabellei şi ca urmare a fost obligată să o roage pe Cornelia să preia o parte a greutăţii de pe umerii ei.

— Dar eu nu pot să ascund… eu nu pot să mă prefac, spuse Cornelia. Arabella o privi lung, ştiind că de fapt se preface, şi gândi: „Să fiu oare nevoită să-mi pierd înalta mea stimă faţă de ambele surori ale mele?” Numai acţiunea în sine o salvă de la lepădarea acestui veşmânt.

„Seara aceea!” devenise termenul generic ce trimitea la scena petrecută la Besworth. Era un fel de metaforă pentru tot chinul pe care îl îndurau; pe de altă parte nu erau conştiente de cel pe care îl provocaseră ele însele.

O scrisoare purtând ştampila „Dover” aduse veşti neaşteptate. La bordul iahtului avusese loc o dezbatere: Wilfrid şi lady Charlotte susţinuseră să se îndrepte spre coasta Devonului. Erau cu toţii gata de plecare, când domnişoara Ford a primit o telegramă de la ţărm şi a zis:

— Nu, trebuie să mergem la Dover.

Vila doamnei Chump se afla pe coasta Devonului. Lady Charlotte discutase cu Wilfrid despre ea şi îi explicase în cele mai simple cuvinte că trebuie adusă la bordul vasului. Acesta era motivul pentru care se hotărâseră să meargă în Devon. Dar Georgiana voia să meargă la Dover; Merthyr a adăugat că ei doi trebuie neapărat să ajungă acolo, fie la bordul vasului, fie pe uscat. Privind simultan în ochii Georgianei, atât Wilfrid, cât şi lady Charlotte au citit limpede ceea ce se ascundea în spatele hotărârii acesteia. Wilfrid s-a prefăcut imediat că cedează, protestând cu jumătate de gură. „Acest lucru”, scria Adela, „mi-a dezvăluit că era foarte dispus să renunţe la Vest în favoarea Estului. Lady C. l-a tratat cu o privire pe care nu credeam că am s-o văd vreodată, în afara scenei. Ochii ei s-au prefăcut într-un pumnal. S-a lansat într-o grea dispută împotriva Doverului: oare *simt* bărbaţii nişte omagii ca acestea? Ele sunt singurele adevărate! L-a luat pe căpitan martor că vântul *nu* era favorabil pentru a naviga spre Dover; l-a chemat şi pe ofiţer; era elocventă în cel mai înalt grad – da, şi *frumoasă.* Cred că Wilfrid gândea aşa, sau poate motivul împotrivirii îl impresionase pe scumpul nostru frate. Îmi place când cineva îl face să pară ridicol, pentru că în asemenea momente firea îi iese fulgerător la suprafaţă. Obrajii îi erau roşii, părea nehotărât – a fost – până când un val de sarcasm (trebuie să fi fost sarcasm) l-a făcut să se aprindă. Au schimbat doar câteva replici – ei doi. Din păcate, nu pot să mi le amintesc; abilitatea şi ironia lor au ajuns însă la nişte culmi niciodată atinse. Cuvintele erau

tăioase ca nişte lovituri de spadă; ai fi putut fi încredinţat, dacă voiai, că expuneau doar argumentele poziţiilor lor contrare, nimic mai mult. În cele din urmă, am plecat desigur spre Est, debarcând la Dover pe la zece; iată povestea – ştiam că Emilia e amestecată: Tracy Runningbrook fusese lăsat cu zece zile în urmă la Dover de domnişoara Ford pentru a-l opri pe tatăl Emiliei dacă ar fi vrut cumva să o ducă pe continent pe calea aceea. A aşteptat şi, până la urmă, i-a întâlnit pe esplanadă. Tracy le-a telegrafiat domnişoarei Ford şi lui Signor Marini (am greşit neadăugând la lista noastră de cunoştinţe pe exilaţii iluştri), timp în care îi invită să ia masa cu el şi îi reţinu până când urma să plece vaporul; Signor Marini a sosit şi el cu trenul în mare grabă şi nu a permis ca Emilia să plece. A avut loc o ceartă, dar, în virtutea unei puteri misterioase pe care o deţine, acest Signor Marini a reuşit cu adevărat să-l împiedice pe tată să-şi ia copilul cu el. Misterioasă? Există oare ceva mai misterios decât influenţa exercitată de Emilia? Nu voi putea uita ce era ea înainte ca noi să o instruim; şi când mă gândesc că acum părem să fim cu toţii – toţi cei care ne apropiem de ea – legaţi de soarta ei! Explică tu dacă poţi. Ştiu că nu e vorba de talentul ei; ştiu că nu e vorba de înfăţişarea ei. Cuceririle nu sunt punctul ei forte. Atunci e la mijloc fascinaţia pe care o emană indiferenţa? Nu, pentru că, în acest caz, o anume persoană pe care tu o cunoşti şi care doreşte fierbinte să o sărute pe *bella* Bella a ei ar fi de-a dreptul periculoasă! Crede-mă, ea nu este câtuşi de puţin aşa cum spun!

Emilia se află (parcă aş face cronica unei prinţese), se află la Londra cu Signor Marini, iar Wilfrid *nu* a văzut-o. Lady Charlotte a reuşit să umple prima barcă şi a îndepărtat-o de iaht tocmai când se pregătea Wilfrid să coboare. Mâna lui tremurătoare mi-a făcut milă! Am mers pe ţărm în a doua barcă, împreună cu el. Nu i-am găsit pe

ceilalţi decât după o oră şi atunci am aflat că Emilia plecase împreună cu Signor M. Ziua următoare a apărut cine altul decât domnul Pericle. Nu l-am văzut niciodată atât de politicos – i-a strâns mâna lui Wilfrid aproape ca un britanic; şi Wilfrid, la rândul lui, deşi îl detestă, s-a comportat cum se cuvine şi a râs chiar, când l-a auzit zicând: «Aiţi e plicticos; mă duc pe continent o săptămână. O urmez pe Filomela – privighetorile.» Tocmai mă pregăteam să spun: «Ei bine, în acest caz, fugiţi de una dintre ele.» Wilfrid m-a strâns de degete şi mi-a sugerat să tac; n-am ştiut de ce până nu am stat să mă gândesc. Bietul domn Pericle, văzând că Wilfrid este prietenos pentru prima oară, îşi freca mâinile; mi s-a părut foarte penibil să-l văd tot strângându-i mâna lui Wilfrid, până a ajuns la bord, chicotind mereu. Wilfrid a început deodată să râdă tare – un râs răutăcios – iar domnul Pericle a încercat să râdă la fel de tare, dar l-a apucat tusea şi a început să se bată peste piept, ca să arate că intenţiile-i erau foarte bune. Bella! Pasiunea dragostei *trebuie* judecată după omul care o inspiră; nu pot să merg nici măcar până acolo încât să resimt milă pentru Wilfrid, dacă s-a înjosit într-atât încât… există şi un alt fel de a privi lucrurile, ştiu bine. Să fie sincer şi nobil, dar nu *propria sa victimă.* Acum, abia dacă îşi mai ridică privirea din pământ. Ne îndreptăm spre Devon. Tracy este cu noi şi aş putea spune că nu am făcut vreodată un lucru mai inteligent decât atunci când ne-am hotărât să patronăm poeţii. Dacă-i ţii în frâu, ei devin crema experţilor în arta conversaţiei. *Adieu!* Ne grăbim spre minunatul Devon. «Transmit dragostea mia pentru Pole şi rămân a lui etc.» E suficient, pentru moment; data următoare, va vorbi ea însăşi. Am ajuns să doresc şi asta! Dar lumea se află într-o continuă schimbare, din câte am început eu să învăţ. Ce-o să mai urmeze oare?“

Epistola doamnei Chump

Atunci când doamna Chump părăsise Brookfieldul, sentimentele ei de proscrisă erau mult prea adânci ca să mai facă loc unor gânduri vizibil aspre la adresa domnişoarelor; scrisorile lor, însă, o puseră pe picioare şi o reînsufleţiră în acest timp, până când într-o zi, aflându-se în starea cea mai potrivită, de mânie agresivă, se puse să compună un răspuns care să le îngroape sub un munte de ruşine. Dar toată chestia era să mute acest munte din sufletul ei, care suferea sub uriaşa apăsare, asupra capetelor lor. Nimic nu părea să fie mai simplu. Aici e muntele; dincolo sunt capetele. Drept urmare, se pregăti să se apuce de treabă. În momentul următor, dificultatea acţiunii îşi căscă fălcile monstruoase. Pentru că muntele pe care îl simţea nu era un munte de ruşine şi totuşi un munte de acest fel ar fi vrut ea să arunce asupra lor. Dacă le zdrobea, reputaţia ei de suflet dispus să ierte ar fi avut de suferit, dar nici nu putea ierta fără să le vadă umilite, pe de altă parte. Astfel, descumpănită de la bun început, se trezi scriind: „Ştiu sigur că tatăl vostru a auzit tot felul de lucruri despre mine, dacă nu, ar fi scris, iar el n-a făcut-o; aşa că n-o să mă mai vedeţi niciodată, chiar dacă o să plângeţi după mine de pe lumea ailaltă – din părţile ăle mai fierbinţi.”

Cercetând cu atenţie cele scrise, văzu că era prea înspăimântător. „Oh, sună groaznic!”, îşi zise îndepărtându-se puţin cu trupul de manuscris. „Mai rău nu cred că se poate blestema.”

Făcu o nouă încercare şi se legă iarăşi de faptul că domnul Pole nu îi scrisese, fiind o dată în plus cuprinsă de furie. Avea o oarecare idee despre statuia unei zeiţe jignite: „Sunt deasupra voastră şi voi nu puteţi să-mi faceţi nici un rău, să nu vă apropiaţi de mine, dar poftim, aici aveţi un cec – şi

fie ca să aveţi coşmaruri în somn! – dar aici aveţi un cec.”

Inima-i era profund îndurerată, pentru că avusese încredere în afecţiunea domnului Pole.

„Şi el zicea”, se văicărea ea în camera ei singuratică, „zicea: «Martha, nu trebuie decât să vii şi să te cunoască şi pe urmă ideea o să li se pară minunată.» Şi n-am fost eu o fiinţă răbdătoare! Şi pân’ la urmă, uite că Pole s-a schimbat, el singur!”

Presărate de frecvente „of”-uri şi „ah”-uri, aceste monologuri dramatice îi umpleau timpul, în vreme ce iahtul naviga spre golful din Devon unde se găsea vila ei.

În cele din urmă, se gândi să-l cheme pe Braintop – telegrafiindu-i că i se vor plăti cheltuielile şi că va trebui să aducă o pană bine ascuţită. „Merge mai repede”, şopti ea, gândindu-se la torentul, cum s-ar zice, de cerneală neagră ca smoala zăgăzuit în pieptul ei, căruia trebuia să i se asigure o cale de scurgere. Un post-scriptum foarte abil al telegramei îl determină pe Braintop să apară aproape la fel de repede ca o scrisoare. Acesta conţinea numai atât – „Mica Belloni.”

Ea uitase de neînsemnatul artificiu pe care-l folosise, dar când îl văzu pe Braintop că tresare la deschiderea unei uşi şi că acordă o atenţie sfioasă acelei direcţii, ea îi spuse, dând din cap:

— Ai puţintică răbdare. Îi dezvălui apoi fără întârziere în ce scop îl chemase de la Londra, de la muncile lui: O femeie văduvă trebuie să se căpătuiască, domnu’ Braintop, să ia un bărbat măcar s-aibă cine să-i scrie scrisorile. Acu’ să ştii că asta-i o treabă nemaipomenit de grea! În seara asta o să iei cina şi să ai grijă să-ţi spui rugăciunile înainte să te sui în pat; şi să nu încerci să-l lauzi pe Făcătorul cu genunchii înghemuiţi la bărbie, sub plapumă. Şi eu fac aşa câteodată, da’ *ştiu bine* că o rugăciune pe podele valorează cât vo zece în pat. O să mă rog şi eu şi poate o să primim permisiune

şi ajutor să scriem scrisoarea noastră mâine, măcar că-i duminică, după cum ştii.

A doua zi dimineaţă, moralul lui Braintop era scăzut, el înţelegând între timp că post-scriptumul „Mica Belloni” nu era altceva decât un chicot irlandez şi un ghiont în coastele lui, prin intermediul unei insinuări viclene sau al unui memento. Privea departe, spre orizontul mării, oftând de dorinţa de a se găsi sub una dintre pânzele acelea albe ce se vedeau în larg. Poşta îi adusese doamnei Chump în acea dimineaţă o nouă scrisoare de la Arabella, cuprinzând o alta adresată lui Wilfrid. Presentimentul vag că se va afla în posesia unei noi autorităţi şi că s-ar putea să se lase în scurt timp înduioşată, adăugat la tăcerea îndelungată a domnului Pole, o făcu şi mai dornică de răzbunare. Nu făcu dovada meritorie de înţelepciune atunci când, pentru ca să ascută şi să fortifice minţile lui Braintop, îl îndopă la micul dejun cu toate bunătăţile ce îl pot tenta pe un bărbat.

— O să te-ajut eu în privinţa ei, îi spunea din timp în timp, descoperind că nici o încurajare nu-i dezlega limba.

Un birou fusese aşezat cu faţa spre mare. Pe el se aflau penele aduse cu fidelitate de Braintop.

— Tocurile personale ale lui Pole, zise ea, după ce îl fixase pe Braintop în scaunul său oficial, aşezându-se şi ea într-un loc din care domina pe jumătate figura tânărului funcţionar.

După copiosul mic dejun, Braintop simţea dorinţa copleşitoare să-şi întindă mădularele lângă ţărmul zgomotos şi să se scufunde într-o stare de semireverie. Se mângâie cu ideea că avea de scris o singură scrisoare, aşa că, politicos, spuse că era la dispoziţia amfitrioanei sale. Doamna Chump îl descusu atunci dacă domnul Pole îi pronunţase numele cu voce tare, dacă acest lucru se întâmplase din când în când, accidental, şi dacă arătase mai prost în ultima vreme. Braintop

răspunse mai întâi la această ultimă întrebare, asigurând-o că starea sănătăţii domnului Pole se îmbunătăţea.

— Atunci n-o să aibă parte de nici un pic de milă din partea mea, spuse doamna Chump, după care revărsă în urechile lui Braintop un adevărat şuvoi de poveşti presărate cu exclamaţii despre necazurile ei mai noi şi ruptura care apăruse între ea şi cei de la Brookfield. Odată adusă această clarificare, îi spuse că se afla acolo pentru a scrie în numele ei răspunsul la scrisorile domnişoarelor.

— Poţi să începi, zise ea. Ai destulă minte ca să-mi ghiceşti sentimentele. M-au invitat şi n-o să mă duc până când nu vin să mă ia, în persoană. Da' să nu le spui de asta. Trebuie *ei* să ghicească, pricepi tu. „Nu-mi pasă de voi suficient de tare ca să fiu supărată câtuşi de puţin, dar mi-e milă de fetele alea minunate…" şi aşa mai departe, domnu' Braintop.

Pentru secretarul recrutat, dilemele epistolare căpătaseră aceleaşi proporţii pe care le aveau şi în ochii doamnei Chump. Urmărindu-i neîntrerupt figura, îl îndemna astfel:

— Începi ca şi cum n-ai avea de ales, pricepi tu. De parcă te-ai fi sculat dimineaţa, după ce-ai dansat toată noaptea. Să le faci pe fete să li se pară că mă aud spunând: Oooo! Mă simţeam aşa de bine înainte să mă deranjaţi voi, cu scârbele voastre de glasuri. Înţelegi, domnu' Braintop? „Eu sunt în pat, iar voi sunteţi ca o baie rece." Începi cam aşa, pricepi tu. „Eu stau în trifoi şi voi sunteţi în urzici." Înţelegi? „Aici e paharul meu de Porto d-ăl bun şi voi veniţi cu degetarul vostru de oţet afurisit şi acru." Bată-l să-l bată de băiat! Uite-l că nu-ncepe odată!

Bătu din picior. În disperare de cauză, Braintop se repezi la coala de hârtie. Privi peste umărul lui, încântată şi nerăbdătoare, dar făcu brusc vânt hârtiei, cu un aer dispreţuitor.

— „Dragi!” exclamă ea. Nu fi prost, tinere, cum poţi să le drăgăleşti! Eu *nu* sunt femeia care să le zic „dragă” – nu de la început! Sunt indignată – sunt jignită! O să ajungem şi la dragă mai încolo, după ce le-am biciuit pe fiecare din putorile alea în parte şi pe fratele lor, domnu’ Wilfrud, aşa, ca din întâmplare. O să promiţi c-o să uiţi toate sicretele pe care ţi le zic eu, dar aşa facem noi, *întotdeauna* ne prefacem să credem că ăştia sunt bărbaţii, neajutoraţi. Aşa se face că bărbaţii par nişte proşti, degeaba râzi tu, şiretule! Şi femeile sunt nişte păianjeni care ţes la intrigi. Acu’, dă-i drumu’, şi fără „dragă”.

Clopotele de duminică sunau batjocoritor în urechile lui Braintop, părând să se intereseze cum se distra el în acea zi de sărbătoare; cât despre pânzele albe de la linia orizontului, arareori au chinuit ele mai amarnic vreun captiv. Luă o nouă coală de hârtie şi scrise: „Ai mei”, după care se opri.

Doamna Chump se băgă iarăşi în sufletul lui.

— Da’ nu sunt „ai mei”, protestă ea, de vreme ce nu am nimic de-a face cu ei. Cu „ai mei” se potriveşte întotdeauna „dragi”. Nu te-ai trezit bine, domnu’ Braintop; mai încearcă o dată.

— Să încep oficial. „Doamna Chump îşi prezintă omagiile”, doamnă? întrebă Braintop pe un ton ţeapăn.

— Parcă mă şi văd cocoţată pe un stâlp şi vorbind ca un papagal, sir! Nu-ţi dai seama, vreau să le vorbesc familiar şi mă simt rănită! Haide, mai încearcă.

Următorul rezultat al eforturilor lui Braintop a fost: „Domnişoarelor.”

— Da’ ele nu se comportă cu mine ca nişte adevărate domnişoare bine-crescute şi e împotriva conştiinţei mele să le numesc astfel! spuse doamna Chump, hotărâtă.

Braintop scrise „Femeilor”, cu ironia alimentată de nemulţumire.

— Nici măcar una nu-i măritată! exclamă doamna Chump, ridicându-şi mâinile spre cer. Domnu' Braintop! Domnu' Braintop! Îmi vine să te dau afară!

Braintop aruncă pana din mână.

— Habar n-am ce să zic, credeţi-mă, remarcă el, ridicându-se abătut.

— N-am simţit în viaţa mea o aşa dorinţă să iau un bărbat să-l scutur, zise doamna Chump, lăsându-se să cadă în scaun.

Situaţia în care se găseau era subliniată de dangătul monoton al clopotelor. După ce îl ascultase câteva minute, doamnei Chump îi veni ideea că păcatul comis de Braintop, lucrând duminica, sau poate scurtimea rugăciunii prin care încercase să-şi capete dezlegarea erau cauza lipsei lui de agerime. Auzind că are mănuşi, îi spuse să meargă la biserică, să asculte slujba cu pioşenie şi să se întoarcă la prânz.

Braintop plecă, stăpânit de o senzaţie de uşurare în aşteptarea predicii, lucru nou pentru el. Cu următorul prilej pe care îl avu să se încline în faţa amfitrioanei sale, aceasta îl întâmpină cu sclipirea plăcută a unor aperitive. Ea însăşi îl îndopă cu vin de Xeres, gândind în înţelepciunea ei că poate astfel îi va stimula inspiraţiunea, izvorâtă din practici religioase. După care pana şi hârtia îşi făcură din nou apariţia.

— Ei bine, domnu' Braintop, la ce te-ai gândit în timpul acesta? întrebă doamna Chump încurajator.

Braintop trecu rapid în revistă cam la ce s-ar fi putut gândi; renunţând la un întreg dosar de idei, spuse, pe tonul cuiva care sugerează, delicat, o subtilitate:

— Mi-a venit ideea, doamnă, că „fetelor" ar putea fi un început foarte bun. Ca să fiu cinstit, „fetele mele dragi" ar fi cel mai bine, dacă aţi fi de acord cu această formulare.

— Mai ia un pahar de vin, domnu' Braintop, făcu din cap doamna Chump. Acu' începi să te apropii. În orice caz, „fete" este chiar ceea ce sunt ele. Dar, tânărul meu scump, nu vezi, ceea ce urmărim nu e neapărat realitatea, ci mai degrabă un început horgolios, o palmă. Gândeşte-te la un ospăţ. Mai întâi supa, care te găteşte pentru ce va să vie. Apoi peşte, care e un prim pas spre carne, aşa-i? – le dăm piper. Şi pe urmă, domnu' Braintop, cu forţe reunite, chiar pe ele: „Oh, şi când mă gândesc cum v-aţi purtat cu mine ca nişte obrăznicături sfruntate, n-o să mai vedeţi de la mine nimic altceva decât spatele!" Pe urmă dulciurile: „Da' eu sunt o femeie iertătoare şi pe deasupra şi creştină, drăcoaice nerecunoscătoare ce sunteţi; dacă măcar v-aţi căi cu adevărat!" Şi uite-aşa, domnu' Braintop, îţi iese toată compoziţia, întinsă ca o plăcintă.

Doamna Chump făcu gestul fulgerător al unei mâzgălituri cu tocul. Braintop se uită lung la hârtie, care acum părea să se îndepărteze din faţa ochilor lui şi să se învârtă, ca un zmeu ce coboară din văzduh. Însărcinarea pe care şi-o luase Braintop căpătase dimensiunile unui munte în imaginaţia sa, până când, în cele din urmă, îşi prinse fruntea în palme şi numără plin de hotărâre o serie de cuvinte fără sens de o sută de ori. Cum figura lui sugera o gravă meditaţie, doamna Chump rămase în expectativă. Conştient de excepţionala încredere pe care i-o inspirase femeii, Braintop se năpusti asupra unei alte suite, cu variaţiuni.

— Adevărul este că gândesc mai bine în biserică, spuse el, compunându-şi o figură cât de ingenuă putea. Nu îndrăznea să spere că va fi din nou expediat la biserică.

Spre bucuria lui, doamna Chump răspunse cu un oftat:

— Haide, du-te din nou şi să te ierte Dumnezeu pentru că-ţi îndrepţi gândurile spre lucruri lumeşti

cât timp te afli acolo! Ţine minte, nu te-am pus eu şi să nu care cumva să încerci să mă legi şi pe mine de păcat, acolo.

— E aşa de greu pentru că dumneavoastră, doamnă, *nu vreţi* să începeţi cu „Dragă”, observă el morocănos, pe când pleca.

— Te cred că e greu, dacă-mi dă *şi mie* bătaie de cap, răspunse doamna Chump, împărţită între acest nou punct de vedere ce i se oferise şi dispreţ faţă de Braintop, pentru că era exact la nivelul ei.

— Nu vă daţi seama, nu trebuie să spunem nici „dragă”, nici „domnişoarelor”, adică, pe scurt, doamnă, dacă ne gândim bine… nimic!

— E asta treabă de femeie, domnu’ Braintop? spuse doamna Chump, ca şi cum ar fi vorbit de pe o înălţime, iar tânărul se retrase, umilit.

Braintop nu era lipsit de ambiţia specifică vârstei lui şi dorea să devină ceea ce-şi închipuia că este – ceva superior unui funcţionar. Dacă nu ar fi depus nici un efort pentru compunerea epistolei doamnei Chump, nu ar fi avut sentimentul că îi devenise partener în acţiunea ei stupidă; făcuse însă încercarea nesăbuită de a îndeplini acel lucru imposibil şi acum, contemplându-şi eşecul total, era într-o stare de spirit atât de proastă, încât ar fi fost capabil să ia tocul şi să dea în scris, cu toată sinceritatea, că nu e bun de nimic. Se reîntoarse la treabă şi găsi masa întinsă. Doamna Chump îl servi cu şampanie şi bău în cinstea lui, cerându-i să o provoace.

— Noi nu vom fi învinşi, spuse ea, după care trecură la masă.

Acel „noi” dădu o lovitură de graţie vanităţii crescânde a lui Braintop. Era semnul unei alianţe, precum şi al faptului că erau înhămaţi la o întreprindere comună.

— Ah, haide s-o terminăm şi să scăpăm odată de ea, spuse el, legănându-se mulţumit de sine în jilţ.

— Niciodată să nu stăvileşti o bună intenţie, spuse doamna Chump, luând ea însăşi lampa ca să-

i lumineze calea.

Braintop se aşeză în scaunul lui de tortură, scriind fluent, sub privirile supraveghetoarei lui, „Domnişoarelor de la Brookfield.” Citi apoi cu voce tare:

— Domnişoarelor de la Brookfield.

— Voi fi foarte încântată să vă reprezint la alegerile viitoare, continuă doamna Chump, păstrând tonul lui neschimbat.

— Ce spuneţi, nu merge nici asta, doamnă? întrebă Braintop surprins.

— E o perfecţiune – ca circulară, domnu’ Braintop. Eu una, dă-mi voie să ţi-o zic, nu crez c-ai fost pe la biserică.

Această acuzaţie în parte adevărată (adică, adevărată în ceea ce priveşte după-amiaza, nu însă şi dimineaţa) era bine-venită pentru Braintop, ca să se arate supărat. Cei doi se angajară imediat în acuzaţii reciproce, foarte asemănătoare cu acelea pe care şi le fac un băiat şi o fată închişi în casă într-o zi însorită; apoi, în acelaşi fel, se împăcară – amândoi având obiceiul de a se consulta cu oglinda şi, din întâmplare, făcând-o în acelaşi timp, privirile lor se întâlniră acolo, lucru care de obicei duce la instalarea unei anume cordialităţi. Făcând un ultim efort, doamna Chump îi descrise lui Braintop perspectivele de a fi avansat în cadrul serviciului său, dacă izbutea să scrie o epistolă care să-i permită ei să poposească din nou la Brookfield, în mijlocul unei societăţi cuprinse de remuşcări, căreia mai apoi să-i acorde iertarea. Pentru ca să înţeleagă mai bine poziţia ei, îi dezvălui în bună măsură slăbiciunea ce-o avea pentru domnul Pole. Consimţi chiar să permită ca „domnişoare” să fie cuvântul de deschidere, cu condiţia să fie precedat de cuvântul „tinere”.

— Ele o să simtă înţepătura, zise ea. Braintop puse condiţia să nu se uite până ce scrisoarea nu era terminată; văzând cum pana lui scrie rând după rând, doamna Chump era însufleţită de o speranţă

uriaşă, deşi străbătută de nelinişte. Încerca să privească pe furiş, dar Braintop o oprea, cu iritare:

— Vă rog, doamnă! În care prilejuri, ea sărea înapoi în jilţ, cu o figură atât de solemnă, încât la un moment dat, Braintop nu a mai rezistat: tot scriind, se binedispuse din ce în ce şi, întâmplându-se să o privească pe doamna Chump chiar în momentul când se retrăgea de lângă el, veneraţia de-a dreptul comică a femeii pentru îndeletnicirea lui – mişcarea pe care o făceau buzele ţuguiate, repetând pe muteşte cuvintele pe care presupunea ea că le caligrafiază – îl făcu să izbucnească în râs. În acel moment, doamna Chump îi smulse hârtia. „Tinere dom'şoare", citi ea cu voce tare, „ca răspuns la scrisorile dumneavoastră din 2, 14 şi 21, luna curentă. Afecţiunea pe care i-o port unicului vostru părinte rămas în viaţă…"

Declamarea ei scăzu în intensitate şi căpătă o sacadare plină de semnificaţie, înainte de a se opri cu totul. Compoziţia, nu încăpea îndoială, ar fi putut să fie emisă din biroul unui negustor fără să discrediteze câtuşi de puţin respectiva instituţie, ba chiar i-ar fi făcut cinste. Când se aşternu liniştea, Braintop zise, pe jumătate cerându-i părerea, şi încurajând-o să meargă mai departe:

— Da, doamnă.

— Poftim, sir! strigă doamna Chump, mototolind hârtia şi aruncând-o în el. Şi asta, sir! Un toc parcurse aceeaşi traiectorie.

— Purtare de adevărată lady, îl auzi ea bolborosind pe Braintop şi atunci se făcu stacojie la faţă, dezlănţuindu-se:

— Scârbă ce eşti! Escrocule! N-ai fost în stare să faci o treabă de bărbat! Oh! Îţi baţi joc de o femeie şi o dezamăgeşti, pe ea, care şi-a închipuit că şi-a găsit un bărbat care să-i scrie scrisorile!

Braintop se ridică şi ripostă.

— Eşti un vânzător, domnule… eşti desgostător, sir! spuse doamna Chump, iar Braintop se retrase

imediat, nu înainte de a se înclina cu o mişcare expresivă. După ce ieşise din încăpere, doamna Chump se adresă cu duşmănie unui auditoriu format din scaune; când auzi însă cum se închide uşa de la intrare cu o detunătură, sări în picioare îngrozită, lamentându-se pe un ton neîncrezător:

— Chiar o fi plecat de tot tânărul? Şi io acilea singură şi plină de draci! Contemplarea situaţiei teribile în care se găsea o făcu să se repeadă, strigând cât o ţinea gura: Domnu' Braintop! Scările răsunară de chemarea ei, apoi ţipă din nou, din stradă: Domnu' Braintop!

Servitoarea îi aduse doamnei Chump boneta. Se lăsase seara şi nimic altceva în afară de dorinţa ei neţărmurită de a-l recupera pe Braintop nu ar fi putut să o scoată din casă. După câţiva paşi se opri, murmurând:

— Vai! Dacă te-ai întoarce înapoi, te-aş ierta… chiar c-aşa aş face!

— Ei bine, iartă-mă, veni răspunsul prompt; se simţi cuprinsă pe după talie şi sărutată pe frunte.

Cutezanţa nemaipomenită a destrăbălării lui Braintop o împietri.

— Ţi-ai permis aşa ceva, sir – păi, pe legea mea, cred că ţi-ai pierdut minţile!

În timp ce vorbea, era din ce în ce mai preocupată de gândul tulburător că Braintop îşi schimbase foarte mult atât vocea, cât şi statura. Când au ajuns la treapta pragului, el zise:

— Ieşi din întuneric, dacă nu, pe onoarea mea, am să mă comport şi mai urât.

Atunci îl recunoscu pe Wilfrid şi înţelese, judecând după costumul lui de iahting, în ce fel ajunsese acolo. Tânărul nu îi lăsă răgaz să se gândească la demnitatea sau la mânia ei.

— Lady Charlotte este cu mine. Eu dorm la hotel, dar nu veţi avea nici o obiecţie să o primiţi pe *ea,* sper?

Mintea doamnei Chump se concentră asupra celui mai bun dormitor, asupra lenjeriei, gândindu-

se dacă acoperişul ei era demn să adăpostească un titlu nobiliar. Atunci, într-un acces parţial de gratitudine pentru onoarea care i se făcea şi imensă recunoştinţă că scăpa de grija scrisorii, căzu pe umărul lui Wilfrid, începând să suspine – până când el, alarmat de situaţia absurdă în care se afla, îi atrase atenţia că lady Charlotte aştepta să fie întâmpinată cum se cuvine. Doamna Chump zbură pe dată în salonul ei şi începu să sune clopoţeii, reapărând foarte repede cu o lampă, pe care o agăţă de unul din stâlpii din grădină. Rămaseră amândoi lângă lampă, dar lady Charlotte întârzia să apară.

O nouă capcană sentimentală

De şi doamna Chump şi Wilfrid, stând în lumina lămpii, nu puteau vedea pe nimeni, ei înşişi erau văzuţi. Lady Charlotte plănuise ca el s-o ia puţin înainte şi să facă pace. Stabilise acest lucru cu aerul de simţ practic pe care titlul ei îl făcea să apară graţios în ochii lui Wilfrid.

— Te voi urma şi aş îndrăzni să spun că pot să desăvârşesc ceea ce tu laşi neterminat, îi zise ea.

Doza de umor pe care o descoperea lady Charlotte în prestigiul aristocratic îi era comunicată şi lui, printr-un zâmbet seducător. El nu pricepea deloc de ce trebuia ea să urzească atât de hotărât pentru a o reîmpăca pe doamna Chump cu familia lui: totuşi, de vreme ce era în perfectă armonie cu propriile sale vederi şi dorinţe, îi aprobă tacit planul, recunoscând în acelaşi timp că dispune de o inteligenţă superioară nivelului comun.

Rătăcind pe plajă, lady Charlotte remarcă o siluetă ce se ţinea pe urmele ei şi, în momentul când se pregătea să se îndepărteze, vocea unei persoane bine cunoscute o rugă să-i indice direcţia spre casa locuită de doamna Chump. Domnişoara a fost mai surprinsă decât i-ar fi făcut plăcere să recunoască faţă de sine însăşi.

— Nu mă recunoşti? întrebă ea direct.

— Tu! se auzi vocea Emiliei.

— Cum de te afli aici? Ce vânt te-a adus? Eşti singură? spuse domnişoara.

Emilia nu îi răspunse.

— În ce expediţie extraordinară te-ai angajat? Dar, spune-mi un lucru: te afli aici pentru că aşa ai vrut tu, sau la rugămintea altcuiva?

Impacientată din cauza perspectivei ca seria de tăceri să continue, lady Charlotte adăugă:

— Hai cu mine.

Emilia păru să refuze.

— Întâlnirea urmează să aibă loc la casa aceea, ştiu, spuse domnişoara, dar dacă vii cu mine, ai să-l vezi la fel de repede.

Tocmai în momentul acela, a fost plasată lampa pe stâlp, luminându-l pe Wilfrid, cu pălăria şi haina lui de marinar, lângă impetuoasa irlandeză.

— Haide, trebuie mai întâi să stau de vorbă cu tine, spuse lady Charlotte în grabă, crezând că vede mâinile Emiliei întinse înainte. Te rog, nu face scene. După cum vezi, el se află acolo, iar eu nu fac uz de vrăjitorii. Haide cu mine şi voi trimite să fie chemat. Încă nu ai învăţat până acum că nu detestă nimic mai mult decât o scenă publică de genul aceleia pe care încerci să o provoci?

Emilia o înţelegea doar pe jumătate.

— Se schimbă atunci când nu e lângă mine, zise ea, cu o voce scăzută şi monotonă.

„Mai puţin decât mi-am închipuit”, gândi domnişoara.

Apoi îi spuse Emiliei că nu avea nici cel mai mic motiv să se plângă şi să se simtă nenorocită; se afla printre prieteni şi aşa mai departe. Simplitatea manierei ei de a vorbi îşi făcu drum spre raţiunea Emiliei mai repede decât argumentele; încredinţată că Wilfrid discută cu doamna Chump probleme particulare presante (cuvântul „afacere” îi inspira oroare), Emilia acceptă să plece din acel loc. Emise în două rânduri mici exclamaţii, privind înapoi, care sunară deosebit de comic în urechile lui lady Charlotte. „Numai căţeluşii scot asemenea chiţăituri” gândi domnişoara, reuşind să simtă un oarecare dispreţ.

Când văzu că lady Charlotte nu mai apare, Wilfrid făcu o anumită remarcă legată de reprezentantele sexului frumos şi merse în casă după scrisoarea de la sora sa Arabella. Consideră

că nu era indicat să o citească acolo; doamna Chump devenise atât de prietenoasă, ba chiar mămoasă, încât ar fi putut să dorească, din pură simpatie, să vadă şi ea conţinutul scrisorii. O puse deoparte şi conversă vesel, până când doamna Chump, în parte pentru a găsi o scuză domnişoarei, făcu observaţia că ea ştia că s-au certat. Ideea doamnei Chump fu în aparenţă confirmată prin sosirea unui bilet adresat lui; doar privindu-l, Wilfrid se frământă şi roşi. Conştient că se trădase, continuă să se comporte la fel şi după ce parcursese biletul, deşi el nu furniza vreun motiv special care să justifice o astfel de manifestare. Doamna Chump izbucni imediat, cu o privire profund mâhnită:

— O să te-ajut, p'onoarea mea, o să te-ajut. Oh, aristocraţia asta! Ei, cu mândria lor! Da' dac-o să zic, dragul meu, când o să mor (e oribil să te gândeşti la aşa ceva!) c-o să primeşti şi tu partea ta şi anume cea mai mare – vila asta în care suntem acuma şi-o sumă bunicică din proprietatea de la bancă – la asta ea n-o să mai reziste. Şi dac-o să te căsătoreşti cu o domnişoară cu titlu, să ştii, mă ţin de cuvânt.

Wilfrid îi strânse degetele.

— Poţi să-ţi imaginezi că ţi-am zis „o oală de ciorbă irlandeză în clocot"?

— Dragul meu! Dacă sunt mai multe cuvinte, poţi să mi le zici, răspunse doamna Chump, atât timp cât nu este o poreclă. N-o să mă porecleşti, promiţi? Când sunt multe cuvinte, e ca şi cum mi-ai da cu piper şi pe urmă strănut şi cu asta, basta, da' o poreclă ţi se lipeşte de spate ca o bucată de hârtie prinsă în ace. Să nu mă porecleşti şi se întoarse patetic.

— Da, spuse Wilfrid, am să-ţi zic Pole.

— Oh! Eşti cel mai dulce din toţi băieţii!

Doamna Chump îşi deschise larg braţele. Era pe punctul să-l sărute, dar el se apără cu scrisoarea

deschisă; auzind că o poate citi, doamna Chump scoase un strigăt de bucurie.

— Începe cu „Dragă W.!”; de la o domnişoară cu titlu, asta înseamnă de două ori „dragă”. Orice zice sau atinge, e ca la tabla înmulţirii. „Dragă W.!”, şi cu cât o să treacă mai repede de la lucruri duble la lucruri simple, cu atât o să fie mai bine. Glumesc şi io, domnu’ Wilfrud. „Dragă W.!” Să fie binecuvântată! Simt de pe acum că ea îmi place cel mai mult, după regină. „Am un alt plan.” Mai bine te-ai ţine de cel vechi, da-mi închipui că sunt două căi care duc spre acelaşi punct. „Un alt plan. Vino la mine la Delfinul, unde sunt *singură.“* O, Doamne! „Singură”, subliniat cu o linie, domnu’ Wilfrud. Da’ asta-i, ce dacă-i aristocrată?

— Şi totuşi, este un lucru deosebit de ciudat, spuse Wilfrid. De ce nu s-a dus la hotelul unde se găsesc ceilalţi, dacă nu a vrut să vină aici?

— Te joci cu aristocraţii, domnu’ Wilfrud! Şi singură… singură! Nu-ţi dai seama? Împreună cu ceilalţi, n-ar mai fi fost, din cauza şoaptelor celor dulci. „Singură”, citi doamna Chump în continuare, „iar mâine voi prezenta complimentele mele celei pe care tu o numeşti «oala mea de ciorbă irlandeză în clocot».” O, obraznică ce eşti! Aşa aş fi zis, dacă nu ai fi o lady prin naştere. Şi semnează la urmă „A ta credincioasă Charlotte.” Domnu’ Wilfrud, ţi-aş da cinci lire pe scrisoarea asta, dacă n-aş şti că nu te-ai despărţi de ea fără cin’zeci. Şi chiar ai dreptate că sunt o oală în clocot, pentru că ea va fi o *rudă* de-a noastră, dragul meu! Du-te la ea. Am să-ţi pregătesc patul aici, e gata până într-o oră; iar mâine, cine ştie, dacă lady Charlotte se poate lipsi de mine, o să binevoiesc s-o văd pe Ad’la.

Wilfrid îi făcu vânt spre obraz cu biletul, după care îl lăsă să cadă pe gâtul ei şi ieşi din încăpere. În scurt timp, se afla pe drumul ce ducea la Hotelul Delfin, mergând grăbit; la jumătatea drumului, se opri. „S-ar putea ca în scrisoarea Bellei să fie ceva

neplăcut", se gândi el. În faţa lui se vedeau luminile vitrinelor; o farmacie foarte bine luminată străpungea întunericul cu o rază verde. Wilfrid se postă chiar în bătaia ei.

— Al naibii de potrivit loc pentru un bărbat care citeşte că soţia i-a fugit de acasă! bolborosi el şi se adânci repede într-o lectură cel puţin la fel de captivantă. Când termină, simţi că îl trece un fior rece. Iată ce conţinea scrisoarea:

„Iubitul meu frate,

Îmi dau silinţa să folosesc cuvinte clare. Fericiţi acei ce pot să-şi facă o joacă din limbajul omenesc! Papá ne-a acordat în sfârşit încrederea lui. Nu a spus lucrurilor pe nume, pentru că şi-a dat seama că nu era nevoie. Dacă în prăpastia noastră de durere ne pierdem sensibilitatea ce mai rămâne? Ce!

Pasul pe care dorea să îl facă, LA CARE NOI NE-AM OPUS, el l-a prevăzut, ŞI TREBUIE SĂ SE SĂVÂRŞEASCĂ.

O, Wilfrid, tu vezi ce înseamnă acest lucru, nu-i aşa? Sunt convinsă că mă înţelegi! Ar fi trebuit să spun că *l-a anticipat.* Cum aş putea să-ţi redau mai bine! (Dar ar fi nedrept faţă de *el* – faţă de noi – dacă ar fi să afirme emfatic ceea ce nu am încă dreptul să gândesc.) Lucrul la care am făcut aluzie mai sus nu este, de fapt, decât presupunerea Corneliei, confirmată şi de a mea. Am stat două ore cu papá până ce-am început să avem o foarte vagă bănuială referitor la ce voia el să sugereze. La început ne-a certat. Ne-am dat însă amândouă seama că asta nu era totul.

Sper că nu există mulţi oameni pe lumea aceasta cărora să li se pară vreodată posibilă legătura dintre ideea de *onoare* şi *bani*. Dacă acest lucru este însă valabil, suferinţa este răspândită – şi este adâncă, pentru că e nevoită să fie mută. Cornelia consideră că există o mângâiere pentru ei – să se gândească mai puţin la sărăcie.

De ce a trebuit să cumpărăm Brookfieldul? Când mă gândesc la vechea noastră viaţă liniştită de la Londra – duminicile noastre în care nu era nimic de făcut! – îmi răsună încă în urechi clopotele slujbei de seară. Eu ziceam: «Uite-i cum se duc, populaţia cenuşie a cerului!» Acum mi-aduc bine aminte. Aproape că ar trebui să fie suficientă pedeapsa de a fi sigur că dintre toţi acei oameni care se duceau la biserică, nu era unul mai nenorocit decât noi, care stăteam la fereastră şi ne băteam joc de ei. Ei cel puţin nu au sentimentul că *tot* ceea ce speră de la viaţa pământească depinde de o *voinţă umană* – o voinţă lăsată în voia vântului schimbător! Aceasta este situaţia şi trebuie s-o luăm ca atare. Nu putem umbla cu jumătăţi de măsură şi nu avem de ales. Trebuie să simţi că nimic din ceea ce ai visat vreodată nu poate fi o ruşine dacă e săvârşit pentru a preîntâmpina ceea ce ne ameninţă în mod sigur şi acţionează fără întârziere. Te aştept să vii în trei zile. Ea va primi dormitorul dinspre apus (al meu), pentru care şi-a exprimat preferinţa. Pregăteşte-i sufleteşte pe toţi pentru ceremonie: pasiunea nebună a unui bătrân – banii – noi ne supunem. Va avea loc în oraş. Când te gândeşti că va fi şi clanul Tinley în biserică! Dar asta e probabil experienţa prin care mi-e mie dat să trec, ca nefericirea să mă facă să mă simt superioară celor pe care îi dispreţuiesc. Mi-am pus chiar întrebarea: Aşa am fost şi eu odată? Şi, apropo de Laura! Am auzit că seara se distrează evocând scena de la Besworth. Richford nu le este mai aproape decât înainte. Să adaug că Albert Tinley m-a cerut ieri în căsătorie. Sunt de acord cu sora noastră Cornelia că acesta e primul semn palpabil al decăderii noastre. Discuţia cu papá a fost o consecinţă naturală a faptului.

Scumpul, scumpul meu Wilfrid, ai putea tu, a ş putea eu, ar putea oricare dintre noi să hotărască ceva – adică să sorteasca o altă viaţă îndoielii, atât timp cât există îndoială? Papá insistă; argumentul

lui este: «Acum, acum, nici un moment de întârziere.» Nu-i reproşez decât această iubire a lui. Dragostea excesivă ameninţă principiile!

Sunt sigură că m-ai înţeles şi m-ai iertat pentru că am scris atât de direct. Nu am curajul să recitesc aceste rânduri. Trebuie să-l linişteşti spunându-i că lady C. a fixat o dată. Pe Adela n-o mai înţeleg deloc. Într-o zi vede în lady C. o prietenă şi pe urmă un duşman. Starea actuală a sănătăţii lui papá nu este alarmantă. Mai presus de orice, să nu cumva să o laşi pe *fată* să ajungă în preajma lui. Papá va trimite cecul pe care i l-ai cerut.“

— Când? explodă Wilfrid după citirea semnăturii duioase a Arabellei. Când îl va trimite? Nu-mi face onoarea să menţioneze data exactă. Ăsta e răspunsul lui după a treia cerere!

Adevărul era că Wilfrid avea mare nevoie de bani gheaţă ca să-şi aprovizioneze iahtul. Focul aprins în el de această necesitate nesatisfăcută îl determină să fie deosebit de atent, ca să înţeleagă tot ceea ce intenţiona să dezvăluie tentativa Arabellei de a scrie pe şleau.

„Dumnezeule mare, tata este administratorul averii femeii!” prinse în gândul lui Wilfrid contur această idee.

Şi apoi: „Dacă se căsătoreşte cu ea, s-ar putea să fim cu toţii la fel de săraci ca mai înainte.” Cu alte cuvinte, „Onoarea poate fi salvată, fără a abate ruina.”

Necesitatea imediată şi presantă izbea vibrând peste toate corzile sumbrei presupuneri. Zbătându-se încolo şi încoace în căutarea alinării, se lăsă să cadă la picioarele Emiliei.

— Bella are dreptate, zise el, revenind asupra paginii verzui din mână, nu putem să-i implicăm şi pe alţii în încurcătura noastră, orice s-ar întâmpla.

Încetă în aceeaşi clipă războiul pe care îl purta cu sine însuşi şi care dura de mai multe zile, crezând că ajunsese la o indiferenţă mentală în faţa

nenorocirilor. Acest fapt îi ridică moralul considerabil.

— Şi cu asta, am terminat povestea, accentuă el, hotărând să-i spună fără ocolişuri lui lady Charlotte că tatăl său este ruinat şi că, drept urmare, fiul renunţă la anumite speranţe şi aspiraţii. Ea va spune, pe cel mai sec ton din lume: „Oh, foarte bine, atunci problema se pune cu totul altfel", zise Wilfrid tare, cu o uşoară urmă de amărăciune în glas. Apoi murmură: Sărmanul bătrân! şi se întrebă dacă Emilia va veni în locul acela, dând curs dorinţei lui.

Iubirea ce zăcuse zdrobită în el mai multe zile renăscu cum şi îi sugeră gândul: „S-ar putea ca ea să se afle aici"; ochii săi neprimind satisfacţie în chiar acel moment, năluca unei asemenea fericiri se topi în neant.

— Fetiţă binecuvântată! strigă el fără reţinere, ruşinat să traducă în termeni şi mai delicaţi floarea proaspătă şi gingaşă a dragostei, pe care imaginaţia sa o invocase, rechemând-o din memorie. Mai mult, îşi făuri speranţa că ea va fi timidă atunci când se vor întâlni. Viziunea ochilor ei aşteptând înfriguraţi primele lui cuvinte, sau strângerea braţului său, îi provocă o uşoară neplăcere. Îi veni în minte că vor fi categorisiţi drept un cuplu ciudat. Pentru a alunga acest gând, mobiliză în jurul său toate sentimentele tainice ţâşnite din vocea şi din ochii ei. Datorită lor, pământul devenise încântător şi cerul uman. Ea… ce păcat ireparabil, că originea ei era cum era! Din acest motiv, în aparenţă, îndrăgostiţii trebuie să ducă viaţa unor oameni obişnuiţi; şi spuneţi voi, o, Parcelor, în ce fel fusese ea educată pentru a conduce gospodăria unui gentleman?

— *Eu* nu pot trăi cu cartofi, se pronunţă el glumeţ.

Dar când începu să fie preocupat de gândul că trebuie să întâmpine cu seriozitate tonul de femeie de lume la care se putea aştepta din partea lui lady

Charlotte, îi răsări în minte imaginea Emiliei strânsă la pieptul său şi îşi închipui ca prin ceaţă o căsuţă cu ferestrele luminate, unde ea stătea singură, în timp ce el era plecat în campanie. „Doi sau trei din băieţi – Lumley şi Fredericks – o vor vedea” se gândea el. Ceilalţi confraţi ai săi ofiţeri nu vor şti că este căsătorit.

Iahtul său se afla la ancoră, într-o fâşie de raze selenare, luminând deopotrivă şi vasul prieten al lui sir Twickenham. Îi aruncă o privire, de genul acelora adresate unor istorii încheiate şi o anunţă pe lady Charlotte de sosirea sa.

— Ah! Nu ai adus-o cu tine pe bătrânica cea bună? spuse, ridicându-se în întâmpinarea lui. Am considerat că este mai bine să nu o întâlnesc în seara aceasta.

El încuviinţă, menţionând şi ora târzie. Adăugă:

— Eşti singură?

Ea îl privi fix, şi răspunse scurt:

— Desigur, şi râse apoi. Uitasem respectul pe care-l porţi tu convenienţelor. Tocmai mi-am trimis camerista după Georgiana; va dormi aici. Am preferat să vin aici, pentru că oamenii aceia de la hotel mă obosesc şi, pe lângă asta, am spus că voi dormi la vilă, iar eu nu mă întorc niciodată înapoi la nişte oameni care nu mă aşteaptă.

Wilfrid privi uimit în jurul său, prin cameră, devenind aproape bănuitor. Indiferenţa ei aristocratică (aşa cum o socotea el – nu cu mult deasupra nivelului doamnei Chump, în această privinţă) faţă de părerile celorlalţi şi faţă de respectarea convenienţelor sociale l-ar fi încântat în timpul zilei, acum însă îl irita.

Camerista lui lady Charlotte intră ca să spună că domnişoara Ford va veni să-i ţină companie. Camerista fu trimisă la culcare.

— Nu mai ai nimic de făcut acolo, îi spuse stăpâna ei, mergând în direcţia uşii cu două canaturi. Fereastra ce dădea spre mare era deschisă. El se duse şi o închise. Pe urmă, aparent

într-o stare de confuzie, se duse la uşa cu două canaturi. Era pe cale să apese clanţa, când observaţia liniştită a lui lady Charlotte îl aduse înapoi la jilţul său, cerând scuzele de rigoare:

— Dormitorul meu.

— Ai primit veşti? se interesă ea. Parcă aşteptai o scrisoare. Veşti proaste, nu-i aşa?

— Nu sunt bune, răspunse el scurt.

— Îmi pare rău.

— Adică… aflu din ea… (Wilfrid se stăpâni)… că eu… noi… presupun că un locotenent cu jumătate de soldă poate spune că este ruinat, atunci când celelalte surse de venit au secat!…

— Poate fi scuzat că judecă în acest fel, spuse lady Charlotte. Nu dădea nici cel mai mic semn de nerăbdare să afle faptele.

Calmul ei afişat şi animaţia rigidă a expresiei ei (lucru pe care acum, sfârşind controversa cu sine însuşi, avu răgazul să le remarce) îl umiliră. Provocarea îl ajută să continue:

— Aş putea încerca să mă îndoiesc de acest lucru pentru a evita să văd ceea ce trebuie să urmeze… Aş putea să-mi ascund ochii în întuneric, dar când lumina îmi bate drept în ochi… Îţi dau cuvântul meu că n-am avut nici cel mai mic motiv să-mi imaginez o astfel de catastrofă.

— Introducerea este înfiorătoare, spuse lady Charlotte, renunţând la calmul ei.

— Scuză-mă; nu am dreptul să impun cuiva propriile mele sentimente. Aflu astăzi, pentru prima oară, că noi suntem… ruinaţi.

Ea nu-şi ridică privirea şi nici nu privi în gol, ci, fără nici o schimbare de atitudine, spuse:

— Nu există nici un dubiu?

— Absolut nici unul. Tonul era emfatic. Anticipând reacţia ei de indiferenţă, Wilfrid era indignat, lucru ce-i insufla energie.

— Ruinaţi? zise ea.

— Da.

— Nu se poate să fiţi şi mai ruinaţi decât acum o lună. Vreau să spun, nu aflu nimic nou de la tine. Am ştiut.

Din mijlocul tulburării provocate de strania ei comunicare, răzbătu necesitatea de a-şi apăra onoarea.

— Îţi dau cuvântul meu de gentleman, lady Charlotte, că am venit la tine chiar în momentul în care am aflat vestea. Până în această zi, nu am avut nici cea mai vagă suspiciune.

— Nu există vreun motiv care m-ar putea face să nu cred acest lucru. Îi întinse mâna.

— *Tu* ai ştiut! izbucni el după o scurtă tăcere.

— Da… nu contează în ce fel am aflat. Nu puteam să fac nici o aluzie. A trebuit, desigur, să aştept ca ştirea să vină mai întâi din partea ta.

Tendinţa de a ne gândi în termeni superlativi la cineva la care suntem pe punctul de a renunţa este spontan. Dacă se întâmplă ca în acelaşi timp acel cineva să se plaseze într-o lumină absolut nouă, neaşteptată şi strălucitoare, chiar şi un nesentimental poate şovăi şi poate fi în primejdie de a-l strânge în braţe cu puţină tandreţe, înainte de a-l îndepărta de la sine.

— Era de datoria mea să-ţi comunic de îndată ce am aflat, zise el, fascinat în adâncul inimii de revelaţia măreţiei de spirit care simţea că e pe cale să se manifeste şi pe care de fapt dorea s-o evite.

— Ei bine, presupun că între prieteni este o datorie! spuse ea.

— Între prieteni! Vom rămâne totuşi mereu prieteni?

— Cred că am spus în mai multe rânduri că nu va fi vina mea dacă se întâmplă altfel.

— Deoarece mai marea… mai fericita ambiţie pe care am nutrit-o… Aceasta era ceea ce intenţiona să spună, împins de sentimentalism, în chip de graţioasă ieşire din scenă, cuvinte care aproape că-i apăreau întipărite pe un pergament în mintea sa, el neavând decât să le citească fluent.

Se opri la „mai marea”, începând să se bâlbâie, să se încurce; şi, temându-se că va spune mai puţin decât s-ar fi cuvenit în chip de amabilitate datorată lui lady Charlotte, spuse mai mult.

De şi incapabilă de a citi cu uşurinţă în sufletul cuiva, lady Charlotte simţi totuşi că bărbatul care vorbea în acest fel, după ceea ce îi mărturisise ea, este de rea-credinţă din punct de vedere sentimental, dacă nu de-a dreptul cu două feţe.

Îi veni în ajutor:

— Soliciţi permisiunea de a revoca logodna noastră pe această cale?

— De acum înainte, nu-mi va fi uşor să obţin ceva fără rugăminţi! Se refugia cu abilitate la adăpostul unui răspuns prostesc, şi stratagema îi folosi. Devenise totuşi evident că, după toate probabilităţile, scăpase ocazia datorită metodei pe care o adoptase, şi din cauză că făcuse o concesie sentimentalismului într-un moment nepotrivit. Într-un fel de disperare, el îşi căută consolarea examinând critic trăsăturile ei, încercând să le compare cu vreunul dintre numeroasele modele ale Iubitei pe care un tânăr le poartă cu sine. Ochii femeii se încrucişară cu ai lui şi chiar în timp ce el trăgea concluzia că evidenţa era împotriva ei aproape din toate punctele de vedere, forţa sincerităţii privirii ei amâna verdictul.

— În asemenea cazuri, lumea le judecă foarte aspru pe femei, zisea ea, întorcându-şi puţin capul, coborându-şi pleoapele cu un gest deliberat. Eu voi acţiona ca şi cum am avea de susţinut o povară egală. Dinspre partea mea, ceea ce ai să-mi spui nu mă schimbă. Eu am ştiut… Vezi că mă comport la fel cu tine. Cât despre tine, eşti liber, faci cum crezi. Asta se cheamă joc cinstit, nu-i aşa?

Aprobarea mecanică a bărbatului o făcu să zâmbească.

Wilfrid era însă sfâşiat de două porniri contrare: admiraţia profundă pe care o nutrea pentru lady Charlotte şi gândul chinuitor că până în momentul

în care ea pomenise de logodna lor nu existase practic vreun angajament pe care diplomaţia, cu asistenţa timpului şi a întâmplării, nu l-ar fi putut desface.

— Probabil că eşti la curent că nu am zestre, continuă ea. Posed – permite-mi să precizez suma – o mie de lire. Îmi face oarecare cinste că o am de cinci ani şi nu am cheltuit-o. Unii bărbaţi ar considera că o asemenea calitate valorează de două ori această sumă. Oricum, tu ai să te hotărăşti, dacă îţi convine sau nu că eu nu-ţi voi aduce nici un ban şi am câteva bijuterii. *En revanche,* obiceiurile mele sunt necostisitoare. Îmi place să am un cal, dar mă împac şi fără. Îmi place o casă mare, dar pot trăi şi într-una mică. Îmi place să am bucătar francez, dar pot să mă satur şi dintr-un singur fel de mâncare. Mă dau în vânt după societate, dar aş suporta să stau şi în casă.

Wilfrid îi prinse mâna şi îşi lipi buzele de degetele ei, cu faţa aplecată în jos, meditativ. Se afla din nou într-o asemenea dilemă, încât efortul de a se regăsi îl obliga să-şi concentreze toate facultăţile sale mintale. În cele din urmă bolborosi:

— Solda unui locotenent! aşteptându-se ca ea să-i răspundă „Putem aştepta”, cum fac fetele care găsesc că este plăcut să fie curtate de diaconi. Apoi ar fi putut urma o pauză meditativă – o privire scurtă adresată ei, din care ea ar fi avut libertatea să priceapă că aşteptarea nu este un privilegiu al acelora care au trăit suficient pentru a dobândi răbdarea. Calea pe care el încerca să o deschidă era inteligentă, însă lipsită de perspectivă; poate că nu era un gest indiscutabil răutăcios acela de a o împinge să-şi privească propria vârstă în faţă; dar, în ciuda faptului că el citea cu perspicacitate firea celor din jur, iar pe a ei o cunoştea în cele mai mici amănunte, el însuşi era mult prea nesigur în acel moment pentru ca să fie capabil să conducă ostilităţile.

— Ne putem hotărî, fără mari probleme, să ignorăm cu totul solda de locotenent, veni răspunsul lui lady Charlotte. Vei intra în serviciul diplomatic. Influenţa de care mă bucur va fi suficientă. Dacă suntem căsătoriţi, vor fi mulţi care vor simţi nevoia să ne ajute să progresăm. Nu ştiu dacă este posibil să-ţi păstrezi şi locotenenţa; s-ar putea. Nu mi-ar plăcea să părăseşti armata, pentru că acolo ţi s-ar putea deschide perspective bune. Pe urmă, mai sunt funcţionarii din India… Misiunea persană; le convine să aibă militari în posturile acelea din Orient. Dar trebuie să acceptăm ceea ce ni se oferă. În orice caz, vom trăi în străinătate, unde, în privinţa banilor, societatea judecă lucrurile mai normal. Vom putea să ne-o alegem pe cea mai potrivită şi vom oferi ceai, *Brioche* şi conversaţie, în schimbul trufandalelor.

— Dar tu, Charlotte – tu nu vei reuşi să duci o asemenea viaţă! Wilfrid o întrerupse, simţind cum scade în propriii săi ochi, confruntat cu sinceritatea ei dezarmantă. Te-ai înjosi într-un chip îngrozitor!

— Remuşcări pentru că aş oferi ceaiuri în schimbul dineurilor şi balurilor?

— Ah, trebuie ţinut cont şi de alte lucruri.

Ea se ro şi neobişnuit de puternic.

Wilfrid simţi că i se dezvăluie un nu-ştiu-ce deosebit de feminin şi de nobil, pus în lumină de explozia purpurie.

— Atunci aş putea oare nutri speranţa că mă iubeşti? şopti el.

— Nu vezi? reluă ea. Planul meu nu este altceva decât un capriciu – un capriciu.

Wilfrid cel sfâşiat de dilemă se vedea ajuns nevătămat, dacă nu chiar fericit, în rândurile diplomaţilor, susţinut de o femeie (o lady cu titlu) hotărâtă, sinceră, credincioasă şi care îl iubea. Norocul îi surâdea de undeva de la distanţă, iar pe drumul ce ducea într-acolo el era perfect conştient de locurile în care defectele sale urmau să fie compensate de ea. Lady Charlotte era fermă şi

generoasă, el nehotărât şi preocupat de propria sa persoană. Amândoi posedau un curaj instinctiv. Deosebirile între ei erau atât de pronunţate, încât frizau concordanţa. O nouă idee puse stăpânire pe el, cu pregnanţă: ea va fi ca o Lumină pentru spiritul său când se vor afla continuu împreună. Deşi tânăr, înţelepciunea îi spunea care este adevăratul sens al noţiunii de „tovarăşă de viaţă". Era ca şi cum mintea i-ar fi dat inimii sale o lovitură, spunând: „Aceasta este doamna pe care o vei sluji." Dar inima i se dovedea o rebelă ursuză. Lady Charlotte era pe deplin justificată să riposteze astfel la ultima sa întrebare:

— Cred că şi eu ar trebui să te întreb: Mă iubeşti? Nu este absolut imperios din pricina ocaziei sau a deznodământului, doresc pur şi simplu să obţin o informaţie, cum s-ar zice.

Şi totuşi, în ciuda dezinvolturii ei, în parte menită să-i înlăture stinghereala, mâna îi era umedă, iar ochii neobişnuit de atenţi.

— Tu spui asta, care iei dragostea în bătaie de joc! murmură el melodios.

— Câtuşi de puţin. Consider că ea este o parte foarte necesară a capitalului cu care te poţi lansa în afacerea căsătoriei.

— Te contrazici.

— Nu „absolut imperios", aşa cred c-am spus, dacă mi-aduc bine aminte.

— Eu însă, Charlotte, sunt de cealaltă părere.

— Îţi închipui că trebuie să existe şi puţină dragoste.

— Nu ar trebui să existe nici o căsătorie fără ea.

— De ambele părţi?

— Dacă nu de ambele părţi, cel puţin din partea *unuia.*

— Suficientă pentru amândoi! Cu alte cuvinte, deci, nu vom mai cerceta şi în coşniţa ta?

Mişcat de lucrul minunat ce se subînţelegea din spusele ei, îi strânse mâna.

— Acesta este răspunsul tău? zise ea.

— Poţi să te îndoieşti de mine?

Ea se ridică din jilţ.

— Oh, dacă vorbeşti astfel, sunt cu adevărat tentată să spun că da. Există oare femei-bărbaţi şi bărbaţi-femei? Dragul meu Wilfrid, am schimbat oare rolurile în această seară?

Iuţeala cu care Wilfrid reuşea să adopte o postură falsă îi veni în ajutor. Se ridică la rândul său şi, punându-şi la punct micile detalii ale unei atitudini calme, rezemat de cămin, zise:

— Eu sunt astfel constituit, Charlotte, încât nu pot vorbi despre sentimentele mele pe un ton de afaceri; şi ocolesc acest subiect atunci când nu… Tu ai amintit acum de o coşniţă. Ei bine, trebuie să recunosc că nu pot să o scot pe a mea în piaţă şi să strig că am atâtea kilograme din cutare produs. Oare ai ieşi pe piaţă dacă n-ai avea nimic de vânzare? Adică pe scurt, de vreme ce, după interpretarea ta, greşeala mea vine exact din direcţia contrară – m-aş găsi oare aici dacă sentimentele mele nu ar putea da un răspuns elocvent întrebării tale?

Această foarte comună capodoperă de viclenie, din partea unui om aflat la ananghie, sugerând pe un ton atât de convingător că şi-a condus cu autoritate acţiunile până în chiar acel moment, când se confruntă cu tine şi aproape că se aşteptase la ceea ce se întâmpla în acel moment, o cuceri cu totul pe lady Charlotte; ori aşa a lăsat să se creadă, cel puţin, ori poate scena durase atât de mult, încât vigilenţa ei se lăsase înşelată.

— Unul afirmativ? şopti ea, apropiindu-se de el.

Ştia că ar fi fost suficient să-şi vâre umărul drept sub braţul lui stâng pentru ca el să se proclame foarte repede iubitul ei cu toată înflăcărarea inerentă momentului. De ce ezita ea să stârnească sângele acestui bărbat? Acesta-i era destinul, ca mesajul mărinimoasei ei inimi să nu fie niciodată descifrat cum trebuie. Wilfrid nu avea de unde să ştie că generozitatea mai degrabă decât răceala o

reţinea să-i dea acel unic sărut, care ar fi devenit în pieptul său ultimul impuls necesar pentru trezirea unei pasiuni. În momentul în care s-ar fi simţit justificat de simţurile sale, s-ar fi repezit înainte, orbeşte. Era ea oare total lipsită de instinctul unei femei?

— Afirmativ! veni răspunsul său liniştit.

— Aceasta înseamnă „da”. Tonul vocii ei devenise plăcut şi gingaş.

— Da, aceasta înseamnă „da”, răspunse el.

Ea îşi închise ochii murmurând:

— Cât de fericiţi sunt acei ce aud că sunt iubiţi! Deschizându-i din nou, cu toată faţa cuprinsă de văpaie, îl rugă: Spune cu voce tare! Degetele ei îi cuprinseră încheietura. Am şi eu această slăbiciune, Wilfrid, vreau să te aud spunând lucrul acela.

Fa ţa ei aprinsă şi tremurul degetelor sugerau o agitaţie inimaginabilă şi aproape incredibilă, chiar dacă putea fi văzută şi simţită. Şi totuşi, un anume semn, o anumită umbră de repulsie din figura ei îl ţinea la o asemenea distanţă de ea, încât orice rival oricât de pretenţios s-ar fi declarat mulţumit.

Întrebarea adresată puterii cereşti pururi veghind era pe jumătate formulată în mintea sa: „Cum i-aş putea spune acestei femei că o iubesc, fără… fără să o cuprind cu braţul de talie?” Sau, în altă formulare: „Cum, în absenţa acelei frenezii care să mă facă să uit dacă este aşa sau nu?”

Rămase în aceeaşi atitudine, incapabil să se mişte sau să vorbească, sperând că va putea să întrevadă din nou, poate, acea nimfă a muntelui dispărută, dulcea Libertate. Instinctul ei feminin devenea din ce în ce mai ascuţit, până când, chiar dacă nu înţelegea pe deplin starea sa, pricepea cel puţin că liniştea ce se lăsase era premergătoare unei situaţii în care un bărbat se simte ca un idiot.

— Dragă Wilfrid, şopti ea, tu îţi închipui că mă îndoiesc de tine. Dar eu nu vreau decât să fiu

sigură că tu consideri că în mine ai întâlnit femeia cea mai potrivită să te ajute!

El trecu prin portiţa ce-i fusese deschisă şi răsuflă uşurat.

— Da, Charlotte, sunt convins de acest adevăr. Dacă aş putea fi măcar pe jumătate atât de merituos ca tine! Tu eşti curajoasă şi altruistă; şi aş băga mâna în foc, credincioasă ca oţelul.

— Mulţumesc – nu ai spus „ca un câine”, râse ea. Îmi place oţelul. Sper să fiu o bună spadă în mâinile tale, cavalerul meu – sau pavăză, sau oricare altă destinaţie pe care mi-o vei da tu.

Continua să zâmbească şi părea să se apropie din ce în ce mai mult de el, înlăturând pe rând liniile sale de apărare.

— În definitiv, Wilfrid, sarcina de-a o iubi pe straşnica ta bucată de oţel nu va fi îndeplinită într-o măsură mai mică deoarece tu consideri că este dificilă. Să ştii, domnule, că nu admit nici un fel de protest. Feţele drăguţe, vocile armonioase, manierele elegante şi metodele pe care eu prefer să nu le folosesc uşurează ceea ce le revine de făcut bărbaţilor.

— Care descoperă că doamna nu este din oţel, spuse Wilfrid. În orice caz, e oare nevoie ca materialul să se uzeze atât de mult în locul acela?

El indică, chiar dacă numai în treacăt, curba gâtului ei, cu degetul mic.

Ea îşi răsuci încheietura, atingând locul respectiv.

— Aici? Ai observat, deci, că este întrucâtva uzat?

Urmă un delicios joc de priviri. Cine şi-ar fi închipuit că ochii ei puteau deveni atât de suavi şi de încărcaţi de sensuri?

— Atunci, înseamnă că într-adevăr am dreptate? Ceva a fost înlăturat numai şi numai pentru mine, Charlotte?

— Pentru cel ce mă iubeşte, spuse ea.

— Pentru mine!

— Pentru cel ce mă iubeşte, repetă ea.

— Atunci, este într-adevăr pentru mine!

Ea se dădu înapoi, cu o figură mai dură, altfel cuvintele lui „Te iubesc, te iubesc!” ar fi răsunat cu putere. Ele au fost pronunţate la chemarea unei priviri fixe şi tandre, deşi nu atât de năvalnic pe cât ar fi putut fi.

— Da, te iubesc, Charlotte – ştii că aşa este.

— Mă iubeşti?

— Da.

— Repetă.

— Te iubesc! Da, Charlotte cea neînsufleţită şi insensibilă, te iubesc!

Ea îşi întinse mâna cu gestul cuiva care aruncă un os unui câine.

— Scumpa, minunata, nobila mea Charlotte, strigă el, aproape vrăjit, te iubesc cu toată fiinţa mea!

Spre surprinderea sa, trăsăturile ei exprimau din ce în ce mai puţină încântare.

— Cu *toată* fiinţa ta?

— Ţi-aş putea da numai o parte?

— Câteodată, aşa se întâmplă, spuse ea, cu tristeţe prefăcută. Apoi continuă pe tonul ei obişnuit: Bine. Nu am dat niciodată crezare poveştii aceleia între tine şi Emilia. Presupun că ceea ce spun oamenii e o minciună, nu?

Într-o perfectă concordanţă cu tonul pe care-l adoptase, ochii ei se fixaseră asupra lui, observându-l liniştit.

— Cine a spus aşa ceva? tună el, exact cum se aşteptase şi ea.

— Nu este adevărat?

— Nu-i adevărat!… Cum ar putea fi adevărat?

— Nu ai iubit-o niciodată pe Emilia Belloni? Nu o iubeşti acum? *Nu* o iubeşti acum? Dacă ai spus vreodată că o iubeşti pe Emilia Belloni, retractează cele zise şi vei fi iertat; şi pe urmă du-te, pentru că am senzaţia că o aud pe Georgiana venind, e la parter. Repede! Nu joc teatru. E un lucru foarte

serios. Am nevoie de cuvântul tău de gentleman, dacă vrei să mi-l dai. Spune-mi, pentru că eu am auzit tot felul de istorii. M-am mirat foarte tare de tine. Sunt convinsă că eşti un adevărat bărbat şi că nu te-ai pretat niciodată să înşeli o fată pe care aveai datoria să o protejezi; s-ar fi putut însă – scuză-mi jargonul – să flirtezi, cine ştie? Poate că ai iubit-o cu toată sinceritatea. Nu e nici o nenorocire, chiar dacă gestul e puţin nesăbuit; dar în situaţia de faţă, vreau să-mi liniştesc cugetul. Repede! Iată, aici sunt mâinile mele. Ia-le, strânge-le, şi vorbeşte.

Luă cele două mâini întinse, în schimb vocea nu şi-o putea stăpâni foarte bine. În mintea sa nu apăru vreo imagine a Emiliei care să-i reproşeze că-şi alungă din inima sa femeia iubită: în el se dădea o luptă oarbă. Se părea că putea face ceea ce nu îndrăznea să pronunţe. Situaţia absurdă ca buzele să fie mai credincioase decât spiritul afectă sensibilitatea lui alertă; şi, din cauză că apriga luptă ce se dădea în sufletul lui, mascată de ochii lucind tandru, îi măcinase conştiinţa proprie în aşa măsură, încât, dacă ar fi vorbit din inimă ar fi părut poate slab, Wilfrid adoptă celălalt eu al său, întotdeauna la dispoziţie:

— Îţi voi răspunde categoric: Am iubit-o pe domnişoara Emilia Belloni? Nu. O iubesc acum? Nu. O iubesc pe Charlotte Chillingworth? Da, de zece mii de ori, da! Şi acum, Diana poate să-şi lepede armele.

Încercă să-şi ia răsplata printr-o uşoară persuasiune a muşchilor. Numai braţele ei cedară; Wilfrid considera, judecând după unghiul făcut de gât, atât de ascuţit, că faţa ei întoarsă era modul de a-şi exprima sfiala feciorelnică, decenţa feminină. Deodată, degetele aflate în strânsoarea lui se răsuciră şi, cum nu le-a dat imediat drumul, lady Charlotte se întoarse spre el.

— Pentru numele lui Dumnezeu, cruţ-o pe fată!

Emilia stătea în pragul uşii.

Fuga Emiliei

O bătaie la uşa camerei lui Merthyr îl întrerupse în momentul în care îi scria lui Marini în legătură cu problema naţională. Auzi vocea Georgianei, rugându-l să vină repede la ea. Când îi văzu faţa, remarcă imediat urme de lacrimi.

— S-a întâmplat ceva cu Charlotte? se interesă el în primul rând.

— Nu. Dar, haide, am să-ţi povestesc pe drum. Să nu te uiţi la mine.

— E vreo problemă personală?

— O, nu! Eu nu pot avea aşa ceva, şi îi prinse mâna pentru un moment.

Ie şiră în strada întunecoasă, măturată de un vânt ce aducea miros de mare.

— Emilia este aici, spuse Georgiana. Vreau să o convingi – tu vei putea să o influenţezi. O, Merthyr! Dragul meu frate! Mulţumesc lui Dumnezeu că îmi iubesc fratele cu toată dragostea de care sunt capabilă! Ce lucru îngrozitor este pentru o femeie să iubească un bărbat!

— Presupun că aşa este, de vreme ce nu are de ales, zise Merthyr. Cum a venit? Şi de ce?

— Dacă ai fi văzut-o pe Emilia în această seară, ai fi simţit imediat că diferenţa este radicală. A venit, cred, pentru că avea un soi de întâlnire.

— La fel de radicală ca aceea dintre ea şi semenele ei, reluă el, stăpânindu-se pentru ca tonul să nu-i devină mai puţin detaşat. Ce s-a întâmplat?

Georgiana indică hotelul unde era Charlotte.

— Faptul că a hotărât să meargă acolo nu a fost un capriciu; urmărea un scop. Voia să o lecuiască pe Emilia de dragostea ei pentru domnul Wilfrid Pole. Emilia venise aici ca să-l vadă. Charlotte a plasat-o într-o cameră alăturată ca să-l audă spunând… ceea ce presupun că spun bărbaţii

atunci când îi apucă! Nu-i aşa că a fost o nesăbuinţă?

Merthyr recunoştea că era o nesăbuită şi nu înţelegea cum prietena sa Charlotte putuse să facă aşa ceva. Spuse acest lucru şi apoi pronunţă numele Emiliei, blând şi cu tristeţe.

— Îţi este încă milă de ea! strigă Georgiana, iar inima îi tresăltă, auzind cât de direct exprima el acel sentiment.

— Cum adică, ce alt sentiment aş putea nutri? întrebă el fără să bănuiască nimic.

— Nu, dragă Merthyr, răspunse ea; tonul ei îi fu suficient pentru a citi ca într-o carte mica bucurie vinovată din inima ei, uimit că gelozia poate să tulbure un spirit atât de puternic precum acela al surorii lui. Doar raţiunea o învăţase, în condiţiile în care nu ştia nimic despre dragoste, că unui bărbat îndrăgostit nu îi este milă într-o asemenea situaţie.

— Sper că o vei găsi aici. Georgiana grăbi paşii. Spune-i orice lucru care ar putea să o liniştească. Aş vrea s-o iau la mine şi să încerc s-o învăţ ce înseamnă autocontrolul, cum poate fi dobândit. Dacă va reuşi vreodată să urce pe scenă aşa cum a vorbit în seara aceasta, va deveni un mare geniu dramatic. Era transfigurată. A folosit expresii stranii şi puternice, pe care nu le auzi în vorbirea curentă. A zdrobit-o pe Charlotte, ca şi cum ar fi ţinut-o strâns cu o singură mână şi asta fără nici un fel de ostentaţie: nici un gest sau criză de nervi. Aşa cum stăteau ele două, alături, am observat cât de mare este diferenţa între curajul animalic şi văpaia imaginativă.

— Charlotte este în măsură să facă faţă unei situaţii ieşite din comun, sunt sigur, spuse Merthyr. Continuă, ţinându-şi sora de cot: Vorbeşti ca şi cum ai fi observat întreaga scenă cu foarte multă detaşare. Te-a lăsat Emilia atât de rece? Părea să vorbească oare cu mintea, nu cu inima?

— Nu, m-a impresionat, biata copilă! Numai că a fost atât de umilitor pentru ea să o auzim cerşind

iubirea – de faţă cu noi!

Merthyr zâmbi:

— Este adevărat – sau mi s-a părut doar că *văd* anumiţi ochi înroşiţi, chiar în acest moment?

— Aceasta din pricina lui, se grăbi să precizeze Georgiana. Sunt sigură că nici un bărbat nu s-a aflat vreodată într-o situaţie ca aceea prin care a trecut el. Să vezi un bărbat făcut de ruşine în mod public şi să suporte acest lucru. Nu am fost niciodată nevoită să fiu martoră la un spectacol atât de penibil.

— Să stai între două femei, revendicat de amândouă, precum copilul lui Solomon! Un bărbat poate la fel de bine să pună imediat în aplicare judecata lui Solomon asupra lui însuşi. Ai plâns pentru el! Ştii, Georgey, probabil caritatea aceasta specifică sexului tău, care te face să plângi la orice „situaţie mişcătoare", a fost concepută astfel încât să compenseze asprimile Providenţei.

— Nu, Merthyr, îl opri ea să-şi continue ironiile. Plâng eu vreodată? Dar m-am gândit: Dacă ar fi fost propriul meu frate? Numai acest gând a fost suficient să mă facă să simt cum mi se umplu ochii de lacrimi, ca şi cum ruşinea ar fi fost a mea.

— Probabilitatea de a fi fratele tău părea departe în acel moment, spuse Merthyr, cu zâmbetul său pe jumătate melancolic. Spune-mi – pot să-mi imaginez scena – însă spune-mi dacă ai putut citi mai multe porniri pe figura ei?

— A Emiliei? Nu. Faţa ei mi-a adus aminte de acea licărire sumbră şi stinsă a focului, aşa cum îl laşi în cămin târziu, în nopţile de iarnă. Era un lucru firesc? Mi s-a părut că instinctul ei dramatic a contribuit şi el, pe lângă pasiune.

— Dacă ar fi fost stângace, nu-i aşa că ai fi fost mai puţin bănuitoare faţă de ea? Iar dacă ar fi făcut pur şi simplu dovadă de obişnuita *retenue* nordică şi ar fi lăsat să i se vadă numai pe figură tot ceea ce avea de spus – „să-şi păstreze demnitatea",

adică – criticul nostru feminin ar fi fost pe deplin satisfăcut.

— Dar, Merthyr, să facă paradă de sentimentele ei, iar apoi să înceapă să implore?

— Pornind de la principiul că ar fi trebuit să-i fie ruşine de ele, a procedat rău.

— Dacă ai fi văzut numai în ce hal uitase de sine!

— După câte îmi închipui, nu s-a înroşit.

— Mie mi s-a părut că ţine de acele excese care împing la… care sunt în sine un soi de sinucidere.

— Despre dragoste se spune ce este moartea eului.

— Îmi place mult să văd o comportare decentă. Da, da, sunt sigură că am dreptate.

— La o furtună tropicală, nu prea poţi găsi aşa ceva.

— Deci recunoşti că acest fel de dragoste este o furtună care trece?

— Trece, sper.

— Cum rămâne atunci cu apărarea pe care i-o luai tu?

— I-am luat eu apărarea? Nu e nevoie să încerc eu s-o fac. Un bărbat a înşelat-o, iar ea nu crede că aşa ceva este posibil; presupun că a şi spus-o. Când îşi va da seama, va fi mai tăcută decât marea majoritate. Ea nu i-o va reproşa mai târziu. Iată, am ajuns la hotel. Camera Charlottei trebuie să fie acolo, după lumini. Îi place întotdeauna să joace asemenea feste! Se pare că noi am adus lucruri noi în micuţul oraş. Ţi-aduci aminte de Bergamo, în noaptea aceea ploioasă, când trupele austriece au plecat din Milano? De la o singură lumină s-au aprins alte o mie într-o singură clipă!

Când ajunseră, Merthyr se grăbi spre camera Charlottei, aşteptându-se să-i găsească pe toţi trei, dar lady Charlotte era singură, aşezată în jilţ, cu braţele încrucişate.

— Ah, Merthyr! exclamă ea. Regret că ai fost deranjat. Acum îmi dau seama de ce a plecat

Georgey. Sper că cei de la hotel sunt obişnuiţi cu grupurile venite pe iahturi.

Apoi, nevăzând nici un fel de semn prietenesc din partea lui, îşi încrucişă din nou braţele. Georgiana o întrebă unde este Emilia. Lady Charlotte răspunse că Emilia plecase, iar Wilfrid o urmase, un minut mai târziu, ca să-i găsească un adăpost undeva.

— Sau ca s-o împiedice să pună mâna pe vreun briceag. Sunt foarte obosită de scena care a avut loc, Merthyr. Nu mi-aş fi închipuit până acum ce înseamnă femeile astea ale tale din sud. Când sunt furioase, nu au egal. Ţi-ai închipuit, desigur, că eu am plănuit toată afacerea asta absurdă. Aşa şi este: am găsit-o pe plajă; îl urmăreşte peste tot, lucru care e rău pentru reputaţia ei, fiindcă la latitudinea la care ne găsim noi, oamenii bănuiesc că în spatele acestui gen de devotament feminin există raţiuni asupra cărora nu există dubii. Prin urmare, ca să-i pun capăt – într-adevăr de dragul ei, mai mult decât din alte motive – sunt oare un mostru de insensibilitate, Merthyr? – am pus-o să-mi facă un jurământ: totuşi, trebuie să fii cu un pas mai presus de animalele sălbatice pentru a avea sentimentul că acesta este un lucru care te obligă! Am pus-o să jure că va asculta şi va rămâne acolo liniştită, până când deschid eu uşa. Ea a acceptat – şi-a dat cuvântul cu solemnitate. Mi-am făcut socoteala că s-ar putea să leşine şi am pus-o să stea într-un fotoliu. A fost o cruzime? Merthyr, tu mi-ai spus în mai multe rânduri că sunt o austriacă; dar, pe onoarea mea, doream să o fac să-şi piardă iluzia într-un chip cât mai confortabil. Mărturisesc că am crezut că-şi va respecta jurământul; arăta ca un copil în timp ce-l rostea. Restul l-ai auzit de la Georgey. Trebuie să spun că situaţia a fost foarte dificilă pentru Wilfrid. Dacă *el* mă va blama, va fi scuzabil, deşi ceea ce plănuisem eu era să-l salvez de la o situaţie şi mai neplăcută. Acum ştii totul,

Merthyr. Fă-mi reproşuri. Fă-mă, o dată în plus, o martiră pe altarul durerilor Italiei.

Merthyr îi apucă încheietura mâinii, pipăindu-i pulsul rapid şi îi dădu drumul. Era efectiv umilită de această metodă directă de contact cu abisurile eului ei. După un scurt schimb de remarci banale, ea însăşi îl îndemnă să trimită nişte oameni în căutarea Emiliei. Înainte să plece, lady Charlotte murmură:

— Iartă-mă. Primi răspuns la strângerea mâinii ei, în schimb cuvintele pe care le aştepta nu fură rostite.

— Uite, îi strigă ea Georgianei, l-am supărat pe singurul om de a cărui preţuire îmi pasă! Vezi? Nu merită să te dedici prietenilor!

— Cum adică „să te dedici”? şopti Georgiana, uimită.

— Crezi că m-aş fi băgat în această încurcătură dacă n-aş fi dorit să-i vin în ajutor cuiva? Trebuie să fi observat că Merthyr are o simpatie – să-i spunem pasiune – pentru această fată. Ea reprezintă pentru el întruchiparea Italiei. Există pe lumea aceasta un om mai civilizat decât Merthyr? S-a lăsat deci fascinat de o sălbatică. Jucăm cu toţii jocul contrariilor – sau ne-ar plăcea să-l jucăm. Nici o femeie aparţinând clasei sale nu va reuşi vreodată să-l prindă pe Merthyr în mrejele ei. Nu mi-aş fi putut închipui că se lasă impresionat de o fată simplă, dacă nu aş fi avut câteva indicii în ultima vreme. Probabil ai remarcat că a renunţat să mai ţină prelegeri celorlalţi, iar zilele trecute a ridicat obiecţii când urma să primească un post de răspundere, care l-ar fi adus în situaţia să se afle singur în apropierea ei. La Merthyr, acestea sunt nişte semne clare, deşi nu a fost niciodată îndrăgostit şi nu este capabil să înţeleagă ce se petrece cu el. Spune-mi, crezi că este imposibil?

Georgiana îi răspunse sec:

— Faci o nouă greşeală.

— Chiar aşa. Permite-mi atunci să te salvez de la o soartă similară, Georgey. Dacă eşti legată la ochi în acest moment…

— Ai de gând să-mi fii devotată şi mie, Charlotte?

— Cred că sunt un miracol de devoţiune, răspunse aceasta, trecând imediat la subiecte lipsite de importanţă.

În orice caz, reuşise să şteargă parţial acea figură ridicolă din imaginaţia ei feminină: ea însăşi, implicată public într-o rivalitate cu o altă reprezentantă a sexului ei din cauza unui bărbat. Era suficient pentru ca pulsul şi mintea ei să devină deosebit de active. După o analiză mai atentă, îi venise cu adevărat ideea că, prin eliberarea Emiliei, îi făcea poate un serviciu şi lui Merthyr; pe de altă parte, nu încăpea îndoială că-i face un serviciu Georgianei, avertizând-o. Prin acest nor stupid străbătu totuşi lumina unei minţi limpezi. Inima domnişoarei Charlotte era justificată să se apere: „La ce nu aş renunţa eu când este vorba de o nevoie a prietenului meu?” În acest timp, bătălia pe care o ducea spre propriul ei folos apărea mai puţin atrăgătoare în lumina noilor avantaje. O întrebare îi revenea mereu în minte: „Trebuie oare să-mi mai pese dacă învinge sau nu?” Se vedea silită să dea forţă ideii că o iubire există cu adevărat, ca să-şi îndreptăţească astfel modul de a proceda. Ca să reuşească să provoace măcar o limbă de foc, trebuia să recurgă din când în când la o pală de gelozie. Gelozia era unul din sentimentele pe care nu concepea că nu l-ar putea avea şi ea. Acţiona deci asupra ei prin intermediul unui agent pe care îl repudia, altminteri, dar nu avea de ales. Dacă Wilfrid ar fi iubit-o, inima ei de femeie ar fi fost gata să întâmpine dragostea lui cum se cuvine. Era gata cu o delicateţe tremurândă, mai gingaşă şi mai adâncă decât aceea a unei fete. Pentru că Charlotte ar fi simţit: „Cu această dragoste, după care am tânjit, tu îmi dai

viaţă.” Şi atunci i-ar fi mulţumit pentru amândouă aceste lucruri, exultând şi gândind: „Te pot răsplăti aşa cum nu ar putea să o facă nici o fată”, deşi ea nu avea cum să-i ofere nimic din patima dragostei; aşa stând lucrurile, se gândea cu toată onestitatea la faptul că avea posibilitatea să-l ajute. Wilfrid îi plăcea: supleţea sa deosebită, specifică unei minţi în plină dezvoltare, sensibilitatea sa bine deghizată, îmbinată cu reputaţia pe care o avea – aceea de a fi un curajos pe care te puteai bizui – precum şi masca pe care o purta, transparentă din punctul ei de vedere, o atrăgeau şi-i aprindeau imaginaţia.

Pe de altă parte, nu era atât de vanitos încât să pară un flăcăiandru. El adoptase masca maturităţii. Putea să treacă pe lângă o oglindă pe stânga sau pe dreapta lui fără să arunce vreo privire preocupată peste umăr: un exemplu nu tocmai fericit, care are însă valoarea lui în judecarea unui tânăr. Dacă ar fi ales dintr-un grup, ea s-ar fi oprit, fără îndoială, la cineva de vârsta lui. Ea era prea încremenită pentru un bărbat mai matur; în schimb, un tânăr aspirând să fie mai bătrân decât era, ale cărui greşeli le vedea şi le ierta, ale cărui merite suplineau două sau trei din propriile ei lipsuri, pe care îl putea ajuta să se ridice prin poziţia ei socială, la care putea veni ca o binefăcătoare, simţind aceste lucruri şi satisfăcându-şi în acelaşi timp propria ei dorinţă, – un astfel de tânăr reprezenta pentru ea totul, aşa cum descoperi, trezită brusc, după ce se jucase cu el un sezon întreg. Dacă îl pierdea, ce s-ar fi întâmplat cu ea? Chiar dacă s-ar fi bucurat de o mamă care să unelteasc ă şi să dirijeze – să întindă momeli şi să pună capcane spre folosul fiicei sale – timpul ei trecea, iar aceia aparţinând clasei lor şi chemaţi să aleagă erau precauţi. Pe lângă aceasta, spiritul ei era elevat şi pretenţios. Ceda treptat în faţa naturii, dar nu s-ar fi înclinat niciodată înaintea unui prostănac, sau ar fi făcut-o numai silită de

împrejurări, dacă ar fi fost vorba de unul care oferea el totul. Charlotte se aprise asupra lui Wilfrid; păstra deci amintirea scenei de-abia încheiate fără să se frământe prea mult, pentru că Wilfrid nu o făcuse de ruşine, mai mult, ardoarea Emiliei dansa în jurul lui şi-l ilumina. Acest împrumut al pasiunii altcuiva nu este un lucru ieşit din comun.

În zori, doamna Chump pornise deja la drum. Îl aşteptase pe Wilfrid aproape toată noaptea.

— Ah, aristocraţii ăştia! exclama ea printre respiraţii întretăiate, mărşăluind vijelios de-a lungul esplanadei. Da' nici bătută nu scot io un cuvânt.

Întâlnindu-l pe căpitanul Gambier, o cuprinse o stare de mare agitaţie: mărturisi că era îngrijorată de soarta lui Wilfrid. Supusă unui şir de întrebări, îi spuse nu numai ce ştia, ci şi ce bănuia; apoi îl imploră să păstreze secretul. În momentul acela apăru şi Adela – grăbită – fluturând din panglicuţe pe promenadă, proaspătă precum o fiică a valurilor mării. Înainte ca doamna Chump să reuşească să-şi mobilizeze vechea ură, se pomeni sărutată, iar când fu şiret interogată ce făcuse cu fratele tinerei domnişoare, povesti din nou cele petrecute cu o seară înainte. Doamna Chump se trezi tratată în modul cel mai pompos, fiind convinsă pe nesimţite să adopte o poziţie mai amabilă faţă de moralitatea acestei lumi. Invitată să ia micul dejun împreună cu ei la hotel, doamna Chump se grăbi să se întoarcă la vilă, ca să se schimbe într-o rochie cu volane şi o bonetă cu dantelă, amândouă foarte pretenţioase, în timp ce ei rămaseră să se plimbe pe ţărm.

— Vezi ce se poate spune? Expresia Adelei se schimbă în timp ce pronunţa aceste cuvinte. Gândul numai, şi este suficient, adăugă ea, cutremurându-se.

— Da, dacă te laşi descoperit şi eşti neglijent, consimţi căpitanul pe un ton degajat.

— Când eşti de bună-credinţă, poţi fi altfel decât neglijent? Am să merg pe firul ăsta până la capăt. Cel ce mă va face să mă abat mi-este duşman!

Jucăuşa domnişoară începu să meargă în echilibru, punând cu grijă un picior în faţa celuilalt pe o bucată de frânghie cenuşie, aruncată de valuri pe prund. După câteva clipe, trebui să apeleze la ajutor; cu o mână întinsă, căpitanul o sprijini până la ultimul nod.

— Am ajuns cu bine! spuse ea, zâmbind.

— Dar nu singură, răspunse el, în acelaşi stil.

— Te rog! Îşi îndoi cotul, smucindu-şi uşor degetele.

— Nu. Şi el le strânse mai tare.

— Te rog!

— Nu.

— E nevoie să vorbesc cu altcineva ca să mă eliberez?

— Ai face-o?

— Trebuie să o fac?

— Mulţumesc cerului, acel altcineva nu există încă!

Prin aceasta înţelegându-se „soţ”. Jocurile de acest gen sunt capabile să-i poarte pe bieţii oameni foarte departe mai repede decât oricare altă maşinaţiune a sprinţarului Satan.

Societatea de pe iaht, inclusiv doamna Chump, se afla la micul dejun, iar această invitată, devenită taciturnă, roşise toată, în locul lui lady Charlotte, când îşi făcu apariţia Wilfrid, spilcuit şi înarmat cu răspunsuri gata pregătite, deşi faţa-i era intens colorată. Trecând, se înclină înaintea doamnei Chump, iar aceasta îl împinse, apoi îl trase înapoi.

— Ce-i cu ochii tăi? îl întrebă ea în şoaptă.

— O, ochii mei! exclamă Wilfrid, pe tonul unui şcolar; ea, care râdea rareori, frapată de hazul lui, îi spuse lui sir Twickenham, vecinul ei:

— E isteţ ca un lord!

Sir Twickenham îşi exprimă ignoranţa în legătură cu faptul că lorzii ar avea priorităţi uzurpate în acel domeniu. Speriată de vorbăria lui parlamentară neobişnuită, rămase destul de rezervată până la sfârşitul mesei; în mintea ei, se ferea de păcatele mărimilor, cărora le făcea din nou reproşuri vehemente. Ideea care o preocupa cel mai mult era că, de vreme ce lumea se dovedea a fi atât de rea, aceştia se găseau cu toţii într-o barcă sortită pieirii şi cel mai bun lucru ce-i rămânea de făcut ar fi fost să sară imediat din ea; odată luată această hotărâre, rămase ţintuită de felul în care arăta şi vorbea lady Charlotte. Chiar dacă doamna Chump era imună la ispită, sufletul ei era în mare primejdie de a fi corupt.

„La aristocraţi", cugeta doamna Chump, „bărbatul e ăla care-şi sparge capul, iar femeia umblă ţanţoşă şi făr' de griji." Contrastul dintre lady Charlotte şi Wilfrid (care, atunci când încetase să se mai poarte ciudat, oricum rămăsese ca lovit de trăsnet) stătea la originea acestei reflecţii şi, cu toate că se aştepta ca vasul în care se găseau să aibă un sfârşit dezastruos, doamna Chump simţea acea beatitudine provocată de plutirea lină, plutirea deasupra unor vâltori.

Micul dejun se apropia de sfârşit, când doamnei Chump i-a fost anunţat Braintop. Scoţând un strigăt de compasiune maternă la adresa tânărului funcţionar, ea începu să relateze micile deficienţe ale firii lui, în timp ce, cum s-ar zice, fierbea de nerăbdare să-l vadă. Wilfrid îi trimise vorbă să intre, ceea ce el şi făcu, spre ghinionul lui, chiar atunci când doamna Chump îşi încheia descrierea publică, remarcând:

— Ce mai, e în toate exact opusul unui lord.

Braintop se înclină, confirmând în chipul cel mai supus această opinie, prin felul în care arăta. Pe deasupra, părea să fie şi victima oboselii. În mintea doamnei Chump se făcu brusc lumină:

— N-am să mi-o iert niciodată, sărmanu’ de tine, s-arunc io cu tocuri şi cu ştergătoare de peniţe în tine, care ţi-ai dat toată osteneala, bietu’ băiat! Ce-ai făcut tu în timpu’ ăsta? De ce nu te-ai întors şi-ai ţopăit toată noaptea pâmprejur, ca un mucos de cangur, cum se zice că fac ăia? Madam, ai citit cumva *Misterele naturii şi ale ştiinţei?*

Luată din scurt, doamna Bayruffle spuse că nu o citise şi întrebă dacă era o carte amuzantă.

— Pen’că o să-ţi deschidă mintea, continuă doamna Chump. Ia te uită, mănâncă; păi când un bărbat se apucă să mănânce, nu trebuie să-ţi mai faci nici o grijă de el. Dacă o să citeşti *Misterele naturii şi ale ştiinţei,* madam, dintru început o să zici că ţi-ai pierdut minţile. Pen’ că în ea se găseşte tot ce există pe lumea asta şi-o s-o iei şi de zece ori de la cap la coadă şi n-o să-ţi aduci aminte de cinci rânduri unul după ălălalt! Oh, e o carte înfiorătoare; asta-i cartea cea mai nimerită pe care să i-o citeşti bărbatului când are criză de gută. Atuncea ce să facă alta decât să înghită la ştiinţă. Domnu’ Braintop, nu te opri, mănâncă mai departe, dar spune-mi ce-ai făcut az’ noapte?

O uşoară ezitare din partea lui Braintop o făcu să-l ia din scurt, insinuând că poate n-are curajul să spună, iar el, dând dovadă de oarecare stăpânire de sine, adoptă naraţiunea, ca formă mai puţin umilitoare a confesiunii. Nimeni în afară de doamna Chump nu-l ascultă până în momentul în care menţionă numele domnişoarei Belloni; începând de atunci, deveni interesant să urmăreşti statornicia cu care se fixaseră anumiţi ochi asupra lui, prefăcut neatenţi. O întâlnise pe Emilia la marginea oraşului şi, nereuşind să o convingă să-şi caute undeva adăpost, mersese împreună cu ea într-o tăcere mormântală întreaga noapte, până când ajunseseră la a treia staţie de cale ferată în direcţia Londrei.

— Persoana respectivă e în toate minţile? se interesă doamna Bayruffle.

Adela dădu din umeri:

— Un geniu.

— Nu mai mânca aşa, doar din vârful buzelor, ca pasărea, domnu' Braintop, nimeni nu se uită cum mănânci matale, strigă doamna Chump supărată şi în acelaşi timp încurajatoare; cât despre micuţa Belloni, credinţa mea este că a venit după tine. Şi până la urmă, ce-ai făcut cu ea?

După multe stăruinţe, Braintop, care făcea tot ce-i stătea în putinţă ca să dea ascultare ochilor lui Wilfrid, aţintiţi asupra lui, mărturisi încetul cu încetul cum ei, cei doi noctambuli, se pierduseră printre poteci, cum în zori se înviorară cu nişte mere furate de prin grădini, apoi cu laptele muls de dimineaţă şi cu câte o mână de prune goldane şi cum nimic nu a putut-o convinge pe Emilia să se abată de la drumul spre Londra. Braintop muşca din pâinea prăjită cu delicateţe, deloc dispus să continue, având în vedere atât expresia descurajantă de pe figura lui Wilfrid, cât şi tăcerea meditativă a încă două sau trei persoane. Aproape cu forţa, obţinură de la el informaţia că Emilia n-avea asupra ei decât şapte peni şi un degetar şi că el, Braintop, nu avea decât câţiva şilingi, pe care ea n-a vrut să-i accepte.

— Şi ce s-a întâmplat cu ea? fu întrebat Braintop.

Braintop spuse că se întorsese la Londra şi, roşind, mărturisi că-i dăduse biletul său de întoarcere.

În acest punct, Georgiana interveni ca să-l salveze de la cumplitele elogii ale doamnei Chump, interesându-se dacă Emilia părea nefericită sau abătută. Braintop răspunse energic:

— Deloc; se corectă apoi: Nu a plâns, şi rectifică din nou: Adică a ţipat când am început să fluier o arie dintr-o operă.

Lady Charlotte închise subiectul, ridicându-se cu hotărâre. Cu ceasul în mână, le întrebă pe doamne ce aveau de gând să facă şi le spuse de cât

timp dispuneau. În acel moment, îl auziră afară pe Baynes, căpitanul iahtului, şi îl invitară să intre. Acesta îşi exprimă îndoielile în legătură cu vremea, dar aprecie că era suficient vânt; dacă doamnelor nu le păsa că vremea va fi răcoroasă, lui cu atât mai puţin. Vântul era favorabil, iahtul putea să ajungă la baza sa de pe insulă.

— Vom vedea cine ajunge primul acolo, îi spuse Charlotte lui Wilfrid.

Cu acest prilej, compania află că Wilfrid se ducea la o altă bază, adică acasă, având treburi speciale, ştire primită cu murmure şi exclamaţii. Wilfrid le explică repede că starea sănătăţii tatălui său îl obliga să plece urgent la el. Adelei şi doamnei Chump, care cereau explicaţii personale mai amănunţite, le dădu fiecăreia, separat, motivaţii liniştitoare. Doamna Chump înţelese că aceasta era de fapt scuza lui ca să se poată despărţi de ceilalţi şi să o conducă, în siguranţă, la Brookfield. Adela nu avu nevoie decât de o privire şi un gest. Merthyr şi Georgiana îşi luară şi ei rămas-bun, la fel sir Twickenham, care pleca şi el în micul său iaht. Lady Charlotte, aplecată deasupra unei hărţi şi reglând un binoclu, îşi înclina capul în semn de salut, de-abia învrednicindu-i cu câte o privire. Renunţă la studiul ei numai pentru un moment, din cauza exclamaţiei deplasate a Adelei, la ideea că fratele ei pleacă; nu că ar fi putut obiecta ceva sunetelor în sine (care aveau un ton melodios şi gingaş), dar nu putea să le înţeleagă. Văzând că sir Twickenham voia să-şi ia rămas-bun, Charlotte scoase un uşor „Oh!” auzit numai de ea şi se adânci din nou cu mult zel în cercetarea porturilor şi golfurilor, urmărind degetul gros al lui Baynes pe hartă. Totul părea să fie cum nu se poate mai bine organizat. Gândul lui Wilfrid era să se ducă la Londra; ceilalţi erau şi ei aproape tot atât de preocupaţi, fiecare de propriile lui idei. Căpitanul Gambier primi felicitările şi compătimirile pe

jumătate ironice ce se spun bărbatului lăsat singur să aibă grijă de mai multe doamne încântătoare; cât despre onorabila doamnă Bayruffle, ea remarcă faptul că nu consideră zece ore o perioadă prea lungă de timp, deşi responsabilitatea îi era deosebită.

— Lady Gosstre se află pe insulă, observă lady Charlotte, ca să-i arate unde se putea sfârşi această responsabilitate, dacă aşa ar fi dorit.

În mai puţin de o oră, iahtul zbura spre insulă, mânat de o puternică briză dinspre vest; doamna Chump şi Wilfrid se grăbeau să ajungă la Brookfield, după cum o lăsa să creadă acesta din urmă. Braintop realiză măsura exactă a sacrificării biletului său de întoarcere, trezindu-se acum faţă în faţă cu doamna Chump, în tren. Merthyr îi telegrafiase lui Marini să o aştepte pe Emilia în gară la Londra şi îi dădu lui Braintop indicaţii să ducă o scrisoare adresată ei la locuinţa lui Marini. Lui Marini îi scrise următoarele: „Giulia să o păzească aşa cum numai o femeie poate să o facă într-o asemenea situaţie. Giulia a avut probabil răgazul să o cântărească la justa valoare. În acest moment, se petrec lucruri primejdioase în ea şi eu sunt foarte neliniştit. Ţi-ai dat seama ce fel de fire are? Tu n-ai vorbit despre ea mai mult decât era strictă nevoie, dar cred că-i cunoşti caracterul. Eu nu greşesc niciodată când e vorba de sângele italian sau velş. Ciudat, dar ea este parţial velşă – dinspre partea mamei, cel puţin judecând după nume. Lasă-i minţii ei cea mai deplină libertate, până în momentul când va solicita singură şi deschis o ripostă. Italia şi muzica nu-i vor fi suficiente. În privinţa asta, nu-i nimic de făcut. Teama mea este că ţi-ai dat prea bine seama ce fel de fiică a Italiei ţi-am găsit. Dar orice ai inventa acum pentru ca să-i abaţi gândurile, tot n-ai să reuşeşti. Bunul meu Marini! Să ţii cont de acest lucru. Va rămâne în amintire cu un dezgust profund legat de această perioadă, şi eu doresc ca

ea să-şi iubească patria şi arta ei, atunci când îşi va recăpăta echilibrul. Aşa trebuie tratată boala ei, dragă prietene. La urechile ei să nu ajungă nici una din durerile Italiei voastre, până ce nu se va fi potolit furtuna din ea. În curând voi fi lângă tine."

Iată răspunsul lui Marini:

„Dintre toate lucrurile pe care i le datorăm lui Merthyr al nostru, această comoară, chiar dacă nu este cea mai mare pe care ne-a dăruit-o, ne face să-i fim foarte recunoscători. Am aşteptat-o la gară. Ah, nu i-a convenit deloc când ne-a văzut, a tresărit şi s-a dat înapoi şi ne-a urât în clipa aceea, până când Giulia a strâns-o la piept. În ochii ei era un foc *stins,* o adevărată pulbere, care poate fi făcută să explodeze. Vom merge cu ea la noua locuinţă şi astfel i se va pierde urma. Ţi-am ghicit bine intenţia? Ridicând noi tabere, inamicul va fi evitat. Asta e! Un bărbat se molipseşte de această boală şi îşi îndeplineşte în acelaşi timp munca de fiecare zi, o femeie se confundă cu propria ei boală, până când se stinge, boala sau ea însăşi! Este oare această boală altceva decât o risipă prostească şi absurdă? Giulia – ca femeie ce se află – nu este de acord cu mine. Să o vezi numai cum ochii îi devin visători şi cum vocea i se transformă într-un dulce murmur, vorbind despre lucrul acela! Ca o porumbiţă a codrilor! Aproape că mi se pare şi mie ceva nemaipomenit de frumos! Da, o adevărată fiică a Italiei! Aşa a fost Giulia până acum… va fi oare şi de acum înainte? Nu ştiu! Aşa va fi şi această Emilia a ta, atunci când va fi în floarea tinereţii; ea are acea, cum spuneţi voi, maladie foarte puternică – *ma, ogni male ha la sua ricetta;*[10] pot spune asta despre oameni. Dacă stau să mă gândesc la noţiuni, inima mea este un trădător – e foarte grea. Ah, până când voi fi lângă tine – care îmi înaripezi întotdeauna gândul, ca şi cum ai fi o armată liberatoare. Pentru că tu eşti Speranţa. Tu nu cunoşti Disperarea. Tu eşti Speranţa. Tu iubeşti tot atât cât mine o mamă al

cărei fiu nu eşti! Giulia exclamă adesea: «Oh! Îl va răsplăti Italia noastră cu o fiică de-a ei?» – cea mai nobilă pe care o avem. Da, pentru că prin tine ea ar rămâne pururi italiancă. Ne rugăm ca tu să nu îmbătrâneşti prea repede, înainte ca ea să crească pentru tine şi să fie descoperită, astfel încât prin ea tu să cunoşti dragostea noastră. Vezi! Am ajuns să vorbesc într-un asemenea limbaj. A intrat femeia în mine".

Citind acestea, Merthyr comentă în mintea sa: „Nu mi-aş putea dori ceva mai frumos." Sentimentul său faţă de Emilia creştea în intensitate, tinzând spre deplina recunoaştere, pe măsură ce ea îşi dobândea maturitatea feminină; ultimul ei stadiu atinsese corzile ce vibrau în cele mai profunde cămări ale inimii sale. Acest ultim stadiu – înflăcărata revendicare a lui Wilfrid, de faţă cu două femei, dintre care una era rivala ei – dormita în sufletul său ca un foc acoperit.

— Nu poţi să-ţi aminteşti nici un cuvânt de-al ei? a întrebat-o el în mai multe rânduri pe Georgiana, care răspundea:

— Aş încerca poate să-ţi dau o idee în legătură cu ce a spus, dar ar fi ca şi cum aş încerca să pictez un fulger.

— „Iubitul meu?" sugeră Merthyr.

— O, da, a spus acest lucru.

— Şi ţi-a sunat ciudat în auz?

— Într-adevăr, foarte.

— Şi altceva?

— Adică, ce a mai zis?

— Îi este ruşine bietei mele surori să-i repete cuvintele?

— Aş repeta orice, ştiind că ţi-ar face *plăcere* să auzi.

— Ştii, câteodată durerea e plăcută.

Încetul cu încetul, cramponându-se de fiecare pas pierdut, Georgiana ajungea la convingerea că domnia ei solitară luase sfârşit. Atunci o judecă pe Emilia după cel mai aspru standard al naturii

umane: măsura calităţilor ei, în postura de uzurpator şi succesor. Inconştient, se plasa pe sine însăşi în poziţia cuiva care îndeplinise toate lucrurile măreţe pe care o femeie trebuia să le facă pentru Merthyr şi i se părea că Emilia exercita o anumită fascinaţie fatală, deşi nu era altceva decât o fetiţă, înlăturând-o pe ea, Georgiana, de la fericita ei suveranitate.

Dar cea mai teribilă vină în ochii pretenţioasei domnişoare era aceea că Wilfrid renunţase la ea. Justiţia feminină spunea deci: „Nu se poate să fii demnă de fratele meu”; iar scrupulozitatea feminină o făcea să gândească: „Ai fost întinată de povestea aceea.” Îi fusese milă de Wilfrid; acum îl considera parţial nevinovat. Şi în timp ce dragostea palpita pretutindeni în jurul ei, bărbatul pe care îl văzuse asaltat de dragostea înflăcărată arunca asupra imaginaţiei ei reci o geană de foc, aidoma primelor raze ale dimineţii ce se aştern peste câmpul îngheţat. Aproape că intuia ce putea fi această dragoste diferită, nu de soră, deşi nu ca victimă a ei, Doamne fereşte. Se văzu stăpânită de chinuri spirituale şi nelinişti, lucru care nu i se mai întâmplase niciodată. Ajunse la concluzia că Wilfrid şi Charlotte nu ar fi format o pereche potrivită conform nici uneia dintre legile selecţiei. Care era semnificaţia acestui lucru? Pur şi simplu că, într-un anume fel, părea să sporească meritele unuia dintre cei doi. Mai mult, sarcina de a evita să-l tachineze pe fratele ei îi era uşurată, apelând la acest nou refugiu de reflecţie misterioasă. Câteodată îşi revărsa întregul torent al inimii asupra lui Merthyr, apoi, alarmată de roiul de mici patimi ce se trezeau la viaţă şi începeau să o devoreze, îşi îndrepta din nou gândurile asupra lui Wilfrid – până când acestea porneau şi singure spre el. Că un roi de mici patimi înconjoară invariabil o mare pseudopasiune învăţă şi ea încetul cu încetul, trebuind să şi le reprime şi să se ridice deasupra lor. Ştia acum că pasiunea ei

pentru Merthyr era uneori forţată; de fapt, încerca să izgonească pe altcineva din mintea ei, lucru pe care nu l-ar fi recunoscut. O eventuală confesiune a ei ar fi sunat astfel: „Mă preocup de celălalt cu bună ştiinţă, pentru a evita excesele în dragostea mea pentru Merthyr”. Într-o asemenea stare de limpezime ajunsese după intense colocvii cu sine însăşi: dar sângele ei nu era încă înfierbântat, ceea ce nu e mai puţin înşelător decât ar fi sângele în clocot.

Doamna Marini scrise întrebând dacă Emilia ar putea primi vizitele unui anume sir Purcell Barrett, cu care se întâlniseră şi despre care Emilia spusese că este prietenul ei, adăugând: „Celălalt gentleman a venit de trei ori la vechea noastră locuinţă. Ultima oară, spunea gazda noastră, a plâns. Este vorba de un englez adevărat?”

Merthyr râse, remarcând:

— Charlotte nu este chiar atât de vigilentă, până la urmă.

„A plâns”, se gândea Georgiana şi îşi reaminti câtă răceală şi stăpânire de sine fusese pe figura lui atunci când Emilia îi adresa apeluri disperate, iar singurul lui răspuns era: „I-am dat cuvântul meu domnişoarei”, referindu-se la lady Charlotte. Îi veniră acum în minte unele din cuvintele Emiliei. Le studie cu atenţie, se gândi la ele, ca şi cum ar fi fost pronunţate de o voce a naturii. I se părea din ce în ce mai puţin că o femeie trebuie să se simtă ruşinată să le pronunţe. Interpretă acest lucru ca fiind mila ei faţă de o fată atât de violent copleşită de dragoste. „Într-o asemenea situaţie, cu cât spune mai mult, cu atât mai mult trebuie scuzată, pentru că nimic altceva decât o pasiune delirantă n-ar putea s-o facă să vorbească astfel”, se gândea Georgiana. Acceptând cuvintele şi acceptând existenţa pasiunii respective, persoana aceluia ce o inspirase apărea mărită în lumina ei. Era încredinţată că, dacă se jucase cu fata, regreta, iar

ideea unui bărbat vărsând lacrimi îi punea inima pe foc.

Merthyr şi Georgiana rămaseră în Devonshire până când, într-o dimineaţă, doamna Marini îi anunţă printr-o scrisoare că Emilia dispăruse.

— Ai întârziat prea mult să te duci la ea, Merthyr, îi spuse sora lui, uimindu-l. Eu înţeleg de ce, dar poate că ai prea mare încredere în trecerea timpului şi neglijezi rolul întâmplării. Haide acum să mergem s-o găsim, dacă nu este prea târziu.

Marini îi întâmpină în gară la Londra şi aflară că Wilfrid descoperise noua reşedinţă a lui Marini, unde făcuse o vizită în acea dimineaţă.

— Am fost cu ochii pe el. Nu era vorba de un simplu joc de-a dragostea, spuse Marini, iar astăzi ea l-ar fi văzut pe şeful meu, care ar fi reuşit s-o vindece de ciuma asta de dragoste şi i-ar fi dat gânduri sublime. O iubeşti, domnişoară Ford? Aha! Vom avea iar în Italia nume creştineşti.

— Îmi place foarte mult, spune Georgiana, dar mărturisesc că rămâne un mister pentru mine de ce sunteţi cu toţii atât de entuziasmaţi de ea. E poate o anumită forţă de atracţie pe care o posedă ea… n-aş putea spune exact ce. Îmi place, desigur.

— *Figlia mia!* Ea este un element – este foc! răspunse Marini. Când mi-a trimis-o Merthyr al nostru, m-am gândit că în faţa, în vocea, în numele ei, în totul, el vede Italia. Este pe jumătate bărbat.

— Un mod ciudat de a justifica o atracţie, spuse Georgiana zâmbind.

— Nu este – în timp ce explica, degetele lui Marini luară forma unor gheare, iar ochii i se îngustară – ea nu este ceea ce a făcut bărbatul din voi, femeile. Ea are o inimă vitează.

— Poţi să-mi spui ce reprezintă, de fapt, un asemenea copil? întrebă Georgiana, aproape iritată.

Marini nu-i răspunse ei, ci prietenului său.

— O făptură care te duce cu gândul la un cămin! Ei, Merthyr!

— Hai să descoperim mai bine unde şi-a găsit cămin această făptură, replică Merthyr. Este o persoană foarte modestă şi nepretenţioasă – când nu ceri prea mult de la ea. O admiraţie exagerată aşază pe umerii eroinelor o greutate prea mare, nu crezi?

Georgiana ştia că numind-o pe Emilia „copil", rănea cea mai sensibilă coardă a lui Merthyr, în caz c-o iubea, iar ea luase hotărârea să verifice faptul în chipul cel mai direct. Respectiva expresie, crudă cu premeditare, avusese efectul scontat. Ea consideră totuşi ultimele lui cuvinte lipsite de sinceritate, de încredere deplină în sora lui. Drept urmare, la toate consultările ce avură loc, ea aprobă în mod tacit oricare nou plan propus: anunţurile din ziare şi folosirea detectivilor, luarea legăturii cu mama şi cu tatăl Emiliei, precum şi nişte vizite prin sălile de concert din mahalale. Sir Purcell Barrett venea adesea pentru a le da ajutor în căutările lor. La sugestia lui, îl suspectară întâi pe domnul Pericle; dar un italian de încredere, făcând pe detectivul şi urmărindu-l pe acel gentleman, înlătură repede bănuiala, iar ei se văzură din nou plutind într-un mister mai profund ca niciodată. Numai atunci când, în cele din urmă Georgiana îl auzi pe Merthyr, imaginea vie a desăvârşitei stăpâniri de sine, izbucnind dezamăgit, şi aceasta într-o încăpere în care se aflau cu toţii:

— Putem oare fi siguri că mai trăieşte? strigase el – atunci Georgiana, privind la focul din cămin pe deasupra degetelor împreunate, spusese:

— Marini, ai uitat poate de utila ta cohortă de flaşnetari? Dacă Emilia se întâlneşte cu vreunul dintre ei, probabil că va sta de vorbă cu el.

— N-am zis eu că e un adevărat general? spuse Marini, aruncând spre Georgiana o sclipire din ochii săi întunecaţi, iar Merthyr strânse mâna surorii sale, mulţumindu-i, lucru care însemnă

pentru ea o noapte de remuşcări, din pricină că nu vorbise mai de mult.

[10] Fiecare rău își are leacul său (it.) (n. tr.).

Emilia îşi caută refugiu în vocea ei

„Vocea! Mi-a rămas vocea!”

Emilia aproape îşi strigase cuvintele acestea în timpul călătoriei de la Devon la Londra. Peisajul care alerga prin faţa ochilor ei cu mici lacuri sclipitoare şi pâraie de culoare argintiu-deschis, mici luminişuri şi crânguri, ferme şi poteci ducând spre turlele ascuţite ale bisericilor de prin sate ascunse sub dealurile albastre nu o lăsa să cadă pradă deznădejdii, deşi rămânea, după propria ei dorinţă, indiferentă la tot ce era în jur. Iată, un stejar imens şi straniu îşi întindea braţul, părând să oprească pentru un moment goana trenului. După ce fusese depăşit, Emilia se gândea la el ca la un prieten; acolo, acolo se afla adăpostul şi întunericul profund spre care sperase să zboare. Emilia închise ochii, încercând să se convingă cu o intensitate dureroasă că pentru ea nu există distanţe. Atunci când trenul se oprea, impresia devenea o sarcină uşoară. În acele momente se întreba, surprinsă, de ce se mişcă oamenii. Odată cu şuieratul locomotivei şi reînceperea defilării grăbite a peisajului prin faţa ei, imaginaţia îi era cuprinsă din nou de oribila senzaţie că stă pe loc.

„Vocea! Mi-a rămas vocea!” Această exclamaţie era repetată la anumite intervale, ca un fior de frică izvorât din senzaţia oarbă că este total părăsită, o biată fiinţă rătăcită şi lipsită de o lumină călăuzitoare. Aceasta nu însemna că vechea ei dragoste de întuneric dispăruse, dar nu întuneric în întuneric dorea ea acum. Evoca noaptea trecută ca pe un lac de foc, în care plonjase orbeşte; dintre toate facultăţile ei, memoria avusese cel mai mult de suferit, atât de mult, încât nu mai putea readuce în minte nici o imagine din ceea ce se petrecuse,

baricadându-se în bârlogul ei negru, un mănunchi tremurător de nervi. Mulţimea de câmpuri şi păduri şi ape oferindu-se privirii ei din goana lor nebună erau ca nişte stropi de vin pe buze, care nu puteau rămâne inerte la atingerea lui. Dorinţa de a reprezenta o valoare oarecare începu în ea un dans dureros şi din ce în ce mai iute. La început, aproape că suspină din cauza temerii acute ce-o încolţise. „Dacă reprezint într-adevăr o valoare, cine se uită la mine?”, era strigătul ei mut, iar bezna la care râvnise întotdeauna căzu asupra frunţii ei cu forţa unei lovituri de măciucă; dar inima îşi continuă lupta şi, încetul cu încetul, în ciuda propriei ei voinţe, printre pulsaţii îşi făcu loc chipul limpede al speranţei. O străbătu aidoma primului fior al unei crestături de sabie. Încercă să rămână oarbă în faţa ei: detestabilă îi apărea figura speranţei.

Acest conflict al spiritului tânăr deconcertat cu fluxul său puternic şi vital continuă până când păru că Emilia fusese înălţată prin cercurile de foc la lumina zilei, ultimul ei ţipăt fiind aidoma primului: „Mi-a rămas vocea!”

Emilia nu se gândise la ceea ce ar fi urmat să realizeze concret prin intermediul vocii ei. Nu o preocupa valoarea în sine, voia doar să se simtă posesoarea a ceva. I se păruse că Wilfrid îi luase totul până când, amintindu-şi că are vocea, începu deodată să respire repede şi adânc, aşa cum fac cei ce-şi redobândesc gustul de viaţă.

Disperarea, am mai spus-o, este un lucru ce ţine de voinţă, specific sângelui corupt şi minţilor slabe şi îndurerate, inerente sentimentalului de bună calitate. Singura dată când aripa ei o atinsese pe Emilia fusese atunci când încercase să priceapă de ce o chemase Wilfrid până la Devon – doar ca s-o poată repudia şi părăsi? Ea avea nevoie de un motiv care să justifice actele lui Wilfrid şi nu reuşea să-l găsească. Pricină din care lumea-i apărea în negru. Dar, spunea ea: „Mi-a rămas

vocea!” – epuizată de tensiunea nopţii trecute, fără lacrimi şi sensibilă la durere numai atunci când vântul tăios şi desfăşurarea iute a peticelor de câmp şi pajişte o împingeau în mod misterios să treacă la idei mai sănătoase.

Un bărbat aşezat chiar în faţa ei se încumetă să remarce:

— Călătorim destul de repede, domnişoară.

Îşi întoarse privirile spre el şi senzaţia de viteză pe care o avea scăzu imediat, nu putea să înţeleagă cum. Amintindu-şi că nu-i răspunsese, spuse:

— Poate pentru că vă îndreptaţi spre casă credeţi că merge repede.

— Nu, domnişoară, răspunse el, mă duc la piaţă. Când plec să rezolv chestiuni de afaceri, nici o viteză nu mi se pare prea mare.

Emilia găsea imposibil să sondeze senzaţiile bărbatului şi dorinţa lor comună de a merge cât mai repede o nedumeri şi mai tare. Când acesta coborî, se simţi uşurată. În curând apărură periferiile Londrei, acoperite de o perdea de aburi roşietici, iar atunci când şeful de tren luă biletul de întoarcere al bietului Braintop din mâna ei nervoasă, tot ceea ce-i rămăsese în minte din întreaga călătorie era imaginea unui ucenic de măcelar în albastru, cu şapcă roşie, călărind cu eleganţă un cal alb pe o şosea lată, pentru care inventase o melodie care să se potrivească cu ritmul galopului.

Acceptase capturarea ei de către cuplul Marini cu mai mult calm decât presupusese Merthyr, judecând după cele ce i se spuseseră. Galopul ucenicului de măcelar îi menţinu simţurile în mişcare ore întregi, acel călăreţ cutezător întruchipând ideea ritmului înviorător din care ea ieşise. Viteza lui se scădea din ce în ce. Treptat, melodia deveni searbădă şi agasantă şi atunci Emilia privi cerul cenuşiu şi rece al toamnei, ploaia şi ceţurile, iar tumultul Londrei ajunse până la ea. Aşa s-a sfârşit un vis, se gândea ea. Obişnuia

să stea la fereastră ascultând flaşnetele din stradă; dezacordurile şi tărăgănările lor nu o scoteau din minţi, nici fantoma vreunei melodii încântătoare nu-i evoca un tărâm de aur. Comoara vocii ei, la care nimeni din casă nu făcea aluzie, deveni cu adevărat o comoară îngropată.

În suburbia sud-vestică în care locuia familia Marini existau zone verzi şi străduţe care nu erau atât de întunecate, încât să nu se observe tonurile specifice anotimpului. Acestea duceau spre parcuri şi grădini. Emilia ieşea zilnic pentru a urmări culorile schimbătoare ale anului muribund şi mergând printre copaci, alături de doamna Marini, care o însoţea, număra frunzele care se încovoiau, lunecau şi se răsuceau prin aer, spre pământ, sau o luau în sus, purtate de câte o rafală de vânt; în final însă, reveneau întotdeauna pe pământ, după cum observase Emilia de atâtea ori. Oricât de sus zburau, pământul le aştepta. Doamna o întreţinea discutând despre Italia şi vinul toscan şi pâinea lombardă şi ciocolata torineză. Marini nu făcea niciodată aluzie la suferinţele sale legate de pierderea acestor bunătăţi interzise într-un mod barbar, niciodată! Dar doamna ştia cât de mult îl afecta exilul. Şi când mai pui la socoteală ce bani grei dai în Anglia pe toate cele!

— Aproape că-ţi vine să crezi că plăteşti şi aerul pe care-l respiri, spunea doamna Marini, cutremurându-se.

Într-o zi trecu prin faţa lor fostul organist de la biserica din Hillford. Emilia îl lăsă să se ducă. În ziua următoare trecu din nou, dar se întoarse la capătul aleii şi se prefăcu mirat la vederea Emiliei, apropiindu-se de ea. Îşi strânseră mâinile şi stătură de vorbă, în timp ce doamna Marini scruta cu mult zel orice persoană care se întâmpla să treacă prin apropiere. Scrise cerând instrucţiuni în legătură cu acest gentleman ce se prezentase drept sir Purcell Barrett, şi, după ce le primi, îi permise Emiliei să-l invite la ei acasă.

— E un englez din aceia gata să-i tragă popa clopotele, numai bun s-ajungă în rai, îl descrise doamna soţului ei, care, deşi îi plăcea pe englezi mai mult decât ea, nu putu decât să fie de acord că cel în chestiune avea o figură ce ascundea o mare tristeţe.

Sir Purcell o informă pe Emilia de primirea titlului. Ea îl întrebă:

— Nu eşti bucuros? El zâmbi şi-i răspunse că o glumă l-ar fi bucurat în egală măsură, mărturisindu-i totodată că are un interes foarte scăzut faţă de propria-i sărăcie. Le făcea vizite acasă şi deseori se întâlnea cu ele prin parcuri. Cu o anumită doză de răutate, analiza speranţele Emiliei, parţial poate pentru a înţelege care erau natura şi chipul în care se apăra pe sine tânăra fată.

— Ascultă, ce aştepţi tu acum să se întâmple? îl întrebă ea surprinsă, la capătul uneia din discuţiile lor, aşa cum denumea el curtenitor acest duel logic cu un copil.

— Să mor, răspunse mohorâtul gentleman, continuându-şi plimbarea.

Emiliei îi era milă de el, gândind: „Aş avea probabil acelaşi sentiment, dacă nu mi-ar fi rămas vocea.”

Cunoştea sentimentele lui faţă de Cornelia; adică, ştia tot atât de mult cât ştia şi el, pentru că nevoia de a încredinţa tristeţile inimii sale unei femei era uriaşă, iar Emilia, deşi lipsită de experienţă, era şi ea cuprinsă de dragoste. Mai mult, Emilia nu plângea, ci îi sugera în mod practic care i-ar fi fost şansele; el demonstra atunci, cu o satisfacţie posomorâtă, că toate acestea erau lipsite de o bază reală, distrugându-le apoi cu totul. Sufletul omului caută cu insistenţă să se învăluie în modul cel mai confortabil cu putinţă în durere (de vreme ce nu poate s-o înlăture), găsindu-şi în lacrimi o expresie agasantă a compasiunii. Speranţele într-un viitor mai luminos constituie hrana durerii. Astfel de muguri nu au o

existenţă prea îndelungată, iar atunci când sunt distruşi, devin o vreme hrană suculentă pentru durerea capricioasă pe care o descriu eu.

Melancolicul gentleman îi făcu Emiliei un bine şi anume, părând că nici nu-i trece prin minte că şi alţii în afară de el ar putea cunoaşte asemenea nenorociri, îi dădu prilejul de a-şi ocupa serios gândurile, pe deasupra chinurilor proprii. Barrett o tulbura pe Emilia prin faptul că nu întreprindea nimic în acest spectacol al unui îndrăgostit iubit, complăcându-se însă într-o mistificaţie, consimţind să rămână într-o stare de paralizie… un îndrăgostit iubit, la rândul lui!…

— Ea te iubeşte? întreba Emilia, stăruitor.

— Dacă spune adevărul, da, răspunse el.

— Ţi-a spus că te iubeşte? Că nu iubeşte pe nimeni altcineva?

— Sunt sigur de acest lucru.

— Atunci, de ce eşti deprimat? Dumnezeule! Eu aş lua-o de mână… „Femeie! Ştii ce e cu tine? Tu îmi aparţii”… Aşa i-aş spune şi nu i-aş mai da drumul. Aşa, lucrurile ar fi stabilite odată pentru totdeauna. Atunci ea va trebui să vină la tine, sau vei afla din ce cauză sunteţi siliţi să rămâneţi despărţiţi. Dumnezeule! Mie mi se pare atât de limpede!

Dar el refuză această rezolvare vulgară şi zâmbi jalnic. O asemenea imagine, ca şi stimulul subtil dat de discuţia despre iubire o ajutară pe Emilia să iasă din propria ei letargie. Căldura unei noi dorinţe îi cuprinse inima. Vechea credinţă în puterea ei asupra lui Wilfrid se îmbină cu recunoaşterea faptului că, pentru moment, îl pierduse. Îşi spuse: „Da, acum, aşa cum sunt *acum,* mă poate părăsi.” Ce s-ar întâmpla însă dacă ar vedea-o şi ar auzi-o în acel ceas liniştit când va apărea ca o stea în faţa oamenilor? Emilia se îmbujoră şi fu străbătută de un fior. Vedea cu intensitate într-un viitor îndepărtat, până când în ea se născu o milă sinceră pentru Wilfrid, simţind cât

de puternic va fi atunci atras de ea. Răzbunarea aceasta i se părea atât de muşcătoare, încât nu era posibil să nu-şi facă loc şi mila. Astfel, în gândurile ei, poziţiile lor se schimbaseră: acum Wilfrid era cel ce se afla în umbră, repudiat. Fantezia ei aprinsă, eliberată de lanţurile unei inimi despotice, îi lumina viitorul aurit.

— Vino la noi diseară, să-ţi cânt, spuse ea, iar „englezul ăla gata să-i tragă popa clopotele" se înclină, acceptând invitaţia. Cântece triste, dacă vrei, adăugă ea.

— Întotdeauna am considerat tristeţea mai armonioasă decât veselia, spuse el. Sunt sigur că există mai mult farmec în tristeţe.

Poezia, sculptura şi cântecele, toate celelalte arte au fost pe rând cercetate, într-o succesiune tristă, pentru a dovedi justeţea teoriei sale.

Când îl înţelese, Emilia dădu exemplul câinilor, pisicilor, păsărilor şi al tuturor lucrurilor aparţinând naturii, care se bucurau şi se distrau de minune, în sprijinul opiniei contrarii.

— Păi, dacă argumentele tale sunt cu animale… protestă el.

Până atunci, Emilia refuzase să cânte, iar doamna Marini, respectând cu sfinţenie instrucţiunile primite, nu permisese niciodată să fie în vreun fel obligată s-o facă. Emilia stătea adesea aplecată asupra notelor, meditând: „Aici pot să iau nota; şi aici; iar nota aceea, sau cealaltă, pot să le lungesc cât vreau." Însă nu dădea vocii drumul niciodată, nevoind să-şi contemple comoara. Aşa, neatinsă, i se părea şi mai preţioasă, valoarea ei dublându-se mereu, până când părerea asupra propriei ei capacităţi o uşura fără îndoială în mare măsură de povara ce-i apăsa inima, iar ideea că poseda un lucru capabil să-i farmece pe toţi, dar îl ţinea ascuns de ei, îi dădea speranţă Emiliei – ea, care fusese jefuită într-un chip atât de crud.

În drumul lor spre casă, străbătând grădinile cu crizanteme înflorite, se întâlniră cu Tracy

Runningbrook; între strigătele sale de bucurie şi sobrietatea Emiliei era un contrast atât de izbitor, încât un observator ar fi putut bănui că Tracy era pur şi simplu un răufăcător în ochii ei. Atunci când se oferi să-i facă o vizită la familia Marini în acea seară, Emilia îi răspunse pe ton implorator:

— Nu veni.

Se despărţi de el cât de repede putu, cu promisiunea că va fi încântată dacă va primi vizita lui a doua zi. Tracy plecă în zbor spre una din marile case unde juca rolul de pisică domestică. Mergând mai departe, sir Purcell făcu o remarcă dispreţuitoare la adresa năravurilor neghioabe şi a trândăviei acestuia, dar Emilia îi spuse:

— Este unul din prietenii mei adevăraţi.

— Şi atunci de ce nu i-ai dat permisiunea de a te vizita în seara aceasta?

— Pentru că, răspunse ea, pălind, lui… lui nu-i place muzica. Aş fi preferat să nu-l întâlnesc.

Îşi aminti cum îi răsărise înainte capul roşu ca focul al lui Tracy – el, care prezisese întotdeauna că ea va deveni faimoasă pe tărâmul unor arte necunoscute ei şi nu în muzică – tocmai în momentul când avea viziunea triumfului şi se mângâia cu ideea vocii ei încarcerate rupând lanţurile captivităţii, înălţându-se în zbor spre vechiul Eden.

— Nu-i place muzica! exclamă sir Purcell, cu o expresie oarecum dezaprobatoare. Nu am nimic în comun cu el. Ar fi trebuit să-mi imaginez asta. Nu pot să am nimic în comun cu un om care nu este impresionat de muzică.

— Mie îmi place de el şi aşa, spuse Emilia. E un prieten de nădejde. Pe el te poţi baza întotdeauna.

— Îmi închipui că eşti chit cu prietenul tău „de nădejde”, adăugă sir Purcell. Ţie nu îţi plac versurile, iar lui vocile!

— Poezia? zise Emilia. Nu, nu prea tare. Mi se pare că seamănă cu vorbitul în vârful picioarelor,

sau cu animalele din cuşti, când le străbat continuu dintr-o parte în cealaltă…

— Şi făcând mereu acelaşi zgomot când ajung la capăt – ca urşii! Sir Purcell râse uşor. Nu-ţi prea plac rimele.

— Ba da, îmi plac rimele, dar atunci când te foloseşti de cuvinte – vreau să spun, atunci când iei totul foarte serios – cum poţi să stai să numeri şi să faci opriri? Nu, poezia nu-mi place deloc.

De şi o plăcea, sir Purcell credea despre Emilia că, dacă era cu adevărat un geniu, geniul ei era incomplet, dar judecata sa categorică (l-ar fi uimit să citească această constatare) îi considera atât pe ea, cât şi pe Tracy o pereche de semiimpostori, altfel destul de amuzanţi. Ei doi erau mult prea fireşti pentru gustul său.

Îngheţată până în măduva oaselor lângă sir Purcell, Emilia nu se simţea bine, iar atunci când se despărţi de el, o rugă pe doamna Marini să meargă mai repede.

— Mă întreb dacă n-am răcit! zise ea.

Doamna Marini îi descrise toate simptomele bolii cu o minuţiozitate dramatică, hotărând că, în mod miraculos, Emilia nu era afectată în momentul acela de respectivul flagel englezesc. Emilia însă îşi ţinea în continuare mâinile la gură. Peste gardul viu de carpen al drumeagului dintre grădinile de zarzavaturi, vedea apusul mohorât răspândindu-şi razele întunecate, adevărată rană uriaşă deasupra pământului. Emilia nu avusese încă niciodată această senzaţie; întrând în casă, huruitul vehiculelor de pe o stradă învecinată îi sună ca un lucru implacabil în ordinea din jurul nostru, agăţându-i-se nemilos de timpane. Fugind la etaj, încercă o gamă, frântă de un tuşit. „Am tuşit oare dinadins?” se întrebă ea; nu avu însă curajul să încerce sunetele din nou. În timp ce se îmbrăca, fredonă un fragment, încercând pe nesimţite să-şi înşele propria vigilenţă, zăbovind asupra unei note grave, de la care urma să se înalţe

într-o explozie de energie curajoasă, lăsându-se apoi purtată de fluxul cântecului. Respiraţia o trăda însă. Se privi în oglindă şi forţă nota. Inima îi fu cuprinsă de panică la auzul sunetului pe care-l emisese.

— Sunt bolnavă? Mi-o fi foame! exclamă ea. Este sigur tusea! Dar eu nu tuşesc! Ce s-a întâmplat cu mine?

În aceste condiţii, îşi sili din nou vocea, după care îşi slăbi strânsoarea rochiei, plângându-se de croitorul care face talii prea strâmte.

— Acum să vedem, zise ea, reîncepând cu un simplu „do, re, mi, fa", şi râse de ea însăşi. Oare râsul, care o oprise la „si", îi făcuse acel „si" atât de răguşit, atât de astmatic, aidoma horcăitului unei babe încovoiate de ani? „Astă-seară nu sunt norocoasă", îşi zise Emilia. Sau, mai curând, aşa spunea eul ei de la suprafaţă. Eul scufundat – eul din adâncuri – vorbeşte foarte rar cu aceste prilejuri, asistând tăcut la desfăşurarea nenorocirii, pricepând totul, sperând ca vorbitorul de deasupra sa să-i păcălească pe alţii, şi pe el însuşi, dacă ar fi posibil. Emilia se surprinse aranjându-şi îmbrăcămintea minuţios şi cu simţ critic, apoi murmură:

— Am uitat că Tracy nu va fi aici diseară. Ea se trăda astfel că ghicise în ce domeniu artistic avea să strălucească, după Tracy, şi se mai trăda că-i era o frică teribilă să nu piardă celelalte daruri. Acum îi părea rău că Tracy nu va veni. „Aş putea trimite după el?", se gândi ea, privind cuceritor în oglindă, încercând să-şi dea seama cam ce fel de sentiment îl încerca pe cel îndrăgostit de o figură ca aceea cu care stătea ea acum faţă în faţă, atât de familiară, atât de ciudată când o cercetai în amănunţime! Îşi trase un scaun şi, sprijinindu-şi cotul de măsuţa de toaletă, se privi cu maximă atenţie, până când un gând o alungă de acolo: „Ce figură a văzut Wilfrid ultima oară?" (Adică: „Când m-a văzut pe mine ultima oară.")

Acum nu numai că se ştia capabilă de multe înfăţişări, viaţa din ea i se dezvăluise la rândul ei, ca un suflet cu multe suflete. Acea Emilie unică, atât de indiscutabilă, atât de sigură, era moartă şi o mulţime de noi spirite, având numai o vagă asemănare cu ea, luptau pentru a pune stăpânire asupra trupului ei, când câte unul, când câte două, aruncând fiecare o umbră întunecată asupra celuilalt. Acesta nu este decât un alt mod de a spune că marele rezultat al suferinţei muritorilor – conştiinţa de sine – se instaurase pe deplin, urmând să o maturizeze, poate pentru ca să o deprecieze, în orice caz ca să o supună la încercări.

Dorin ţa de a reprezenta o valoare era încă ideea care o guverna – tot ceea ce rămăsese limpede în ceaţa din ce în ce mai deasă.

— Nu se poate să fiu urâtă, spuse ea, şi se dojeni pentru simularea tonului copilăros. De ce vorbesc în felul acesta? Ştiu prea bine că nu sunt urâtă. Dar dacă focul mi-ar arde faţa? Nimic nu pare sigur! I se spusese că dragostea prietenilor este un lucru pe care te poţi bizui; la fel iubirea ta faţă de aceştia. Eu însă nu am nimic să le dau în schimb! îşi spuse Emilia, deschizându-şi palmele goale, cu un gest neputincios. Prin dialogul ei cu o oglindă reuşise să-şi salveze mintea de presiunea ce o apăsa şi, cuprinsă de un acces de extaz, îşi puse ideea pe note:

— Nu, nu, nu, nu, nu! Nimic! nimic!

Sunete limpezi pline, sonore, sunete apar ţinând adevăratei ei voci. Nu încercă să le scoată şi a doua oară şi nu se învoi nici măcar atunci când sir Purcell îi ceru să cânte, în aceeaşi seară.

— Signora consideră că am răcit, zise ea. Madam Marini protestă, spunând că spera că nu este adevărat, ba chiar era convinsă că nu, deşi nimeni nu putea să o evite în acest anotimp, într-un asemenea climat; se adresă apoi lui sir Purcell, cu rugămintea de a-i spune vreo reţetă de care avea

cunoştinţă, potrivită pentru îndepărtarea teribilei afecţiuni ce se abate asupra căminelor din Anglia.

— Am strâns douăzeci până acum, zise doamna, şi continuă, cu ochii daţi peste cap: Pe toate le-am încercat! Oh! Atât de multe pastile!

Marini şi Emilia râseră. În timp ce sir Purcell susţinea cu tărie ignoranţa sa totală în legătură cu acest subiect, confruntându-se de neîncrederea doamnei, Emilia părăsi încăperea. Când se reîntoarse, doamna îl silea pe oaspetele ei să fie mai explicit cu o anumită metodă de tratament, bazată pe folosirea apei reci. Doamna Marini se înfioră de mai multe ori, urmărindu-l cu atenţie.

— Apă rece! murmură ea cu cel mai adânc patos şi îşi îngropă faţa în mâini, strângând din umeri. Emilia îi întinse o scrisoare lui sir Purcell. Acesta o luă, asigurându-se mai întâi că Marini le era complice. Emilia îndreptă un deget acuzator spre Marini şi acesta ridică din umeri, zâmbind.

— Apă rece! exclamă doamna, arătându-şi din nou faţa. Iarna! Luigi, sunt *sigur* nebuni! Marini aţâţă cu un gest brusc focul: părerea sa coincidea cu cea a soţiei sale.

Scrisoarea aflată în posesia lui sir Purcell conţinea următoarele cuvinte:

„Fii amabil şi aşteaptă-mă mâine la zece dimineaţa în locul în care m-ai văzut prima oară. Vreau să mă conduci la cineva care mă va ajuta. Nu pot să mai pierd timpul. Trebuie să muncesc. Sunt moartă de nu ştiu câtă vreme. Sunt sigură că vei veni.

Rămân, întotdeauna, prietena ta recunoscătoare,

EMILIA.“

Vocea o trădează

Mândria de a fi punctual îl aduse pe sir Purcell în locul acela din parc cu un minut înaintea Emiliei. Se grăbi să ajungă lângă el, ţinând trei degete lipite în dreptul buzelor. Dimineaţa era rece; îngheţul cuprinsese castanul maroniu şi dezgolit şi frunzele de fag căzute pe iarba brumată. El nu făcu deci la început nici o remarcă la adresa văditei ei reţineri, dar o undă neliniştită din privirea ei acţionă ca o alarmă asupra binevoitorului gentleman.

— N-ar fi trebuit să ieşi, dacă ai senzaţia că te paşte o primejdie, zise el.

— Nu, dacă mergem repede, îi răspunse ea, cu o nervozitate vizibilă, deşi controlată. Într-o oră, suntem gata. Pe aici.

Îl conduse pe nedumeritul gentleman către o străduţă, apoi dincolo de ea, pe sub ulmii negri şi mari, rugându-l să meargă mai repede. Ca să o protejeze, îi propuse, în caz că aveau de mers mai mult, să ia o trăsură şi, după ce ezită, făcând un calcul, Emilia acceptă, anunţându-l că-i va spune în timpul drumului care era ţinta expediţiei ei. Dar zgomotul roţilor o obligă să vorbească mai tare, lucru care părea să-i producă o contracţie a gâtului, pentru că rămase tăcută, cu un aer descurajat, iar ochii ei mari şi căprui se adânciră parcă într-o meditaţie sumbră pe sub sprâncenele groase. Vizitiului i se indicase să meargă în City. Înaintau purtaţi de şuvoiul de vehicule şi nu peste mult timp se văzură înghiţiţi în ceaţă. Tumultul se estompă; fantome se scurgeau de-a lungul pavajelor, din vitrinele magazinelor răzbăteau lumini galbene, lipsite de strălucire, iar trăsurile înaintau într-un marş lent.

— Arată ca şi cum Afacerile ar lua parte la propriile lor funeralii, spuse sir Purcell, înviorat de

atmosfera care îi confirma propria viziune asupra lucrurilor.

Emilia exclamă în două rânduri:

— Oh, ce vreme înfiorătoare! Clipea des, fie de supărare, fie de suferinţă.

Au fost lăsaţi într-un loc, în apropierea Băncii Angliei, şi după ce se îndepărtară de birjar, sir Purcell îi oferi prietenos braţul, deoarece o văzuse căutându-se în buzunar, după bani, apreciind bunul ei simţ natural de a nu face nici un comentariu în această privinţă.

— Acum, spuse el, trebuie să aflu ce ai de gând să faci.

— Un loc liniştit! Nu există nici un loc liniştit aici, în City, zise Emilia iritată.

Un gentleman ce trecea pe lângă ei îşi ridică pălăria şi spuse, cu politeţea specifică celor din City.

— Scuzaţi-mă, sunteţi în apropierea unui loc liniştit. Intraţi pe uşa aceea, străbateţi o sală şi veţi descoperi o grădină de unde Londra se aude de parcă ar fi la şaptezeci de kilometri depărtare.

Se înclină şi se retrase, iar cei doi (Emilia recunoscătoare şi sir Purcell gata să se supere), urmându-i indicaţiile, ajunseră curând într-un refugiu perfect, unde, din nefericire, tulburară singurătatea unui alt cuplu speriat.

Aici Emilia zise:

— M-am hotărât să plec în Italia cât mai repede. Domnul Pericle s-a oferit să suporte toate cheltuielile. Este şi dorinţa tatălui meu. Şi… şi nu pot să mai aştept, să mă simt ca o cerşetoare. Trebuie să plec. Voi iubi Anglia întotdeauna, să nu te temi de asta!

Sir Purcell zâmbi în fa ţa candorii privirii ei stăruitoare.

— Acum, vreau să aflu unde îl pot găsi pe domnul Pericle, continuă ea. Dacă ai vrea să vii cu mine la el! Nu mă îndoiesc că este foarte supărat – m-am gândit că tu poţi să-mi oferi protecţie. Dar

când va auzi că în sfârşit sunt gata de plecare!… Şi imediat!… Ştie şi să râdă, câteodată! Ai să vezi cum îşi va freca mâinile.

— Trebuie să mă interesez unde se află birourile lui, spuse sir Purcell.

— Oh, probabil că aici, în City, îl cunoaşte toată lumea – este atât de bogat. Emilia tuşi. Ceaţa asta mă omoară. Te rog să te grăbeşti. Dragul meu prieten, îţi dau multă bătaie de cap, dar vreau să scap de umezeală. De-abia mai pot respira. Dacă nu ajung repede la el, nu voi mai avea suficientă energie să fac faţă încercării.

— Aşteaptă-mă, atunci, zise sir Purcell; e cel mai bun loc în care mă poţi aştepta. Şi trebuie să te rog fierbinte să fii atentă.

Făcea pe jumătate aluzie la faptul că era necesar să-şi aranjeze şalul, şi la toate celelalte, depinzând de cât de mult voia ea să priceapă din avertismentul său. Îndemânarea cu care îi dăduse scrisoarea – fapt neobservat de doamna Marini – îl speriase poate şi îi strecurase în suflet bănuiala că, deşi femeie, exista în ea un germene al răului. Aceasta îl mâhnea cu atât mai mult cu cât nu putea uita că prin ea făcuse cunoştinţă cu Cornelia, de care nu reuşea niciodată să o disocieze pe deplin, iar ideea că o posibilă umbră impură acoperea pe cineva care o privise pe iubita lui – lucru suficient – era o adevărată tortură pentru subtilul sentimental. „Fii foarte atentă”, aproape că ar fi repetat, dacă n-ar fi fost înzestrat cu simţul ridicolului şi dacă n-ar fi văzut că, atunci când ochii mari ai Emiliei erau fixaţi calm asupra cuiva, nu trădau nici cea mai vagă urmă de uşurătate. Avea, de asemenea, „demnitatea tristeţii”, aşa cum îi plăcea lui să numească acest lucru.

„Aici e în siguranţă”, îşi spuse el. Şi totuşi, reflectând, hotărî să n-o lase acolo, anunţându-i şi ei decizia sa, pe un ton hotărât. Emilia îl luă de braţ, şi, trecând prin încăperea de la intrare, se întâlniră cu domnul care îi îndreptase spre oaza

aceea de linişte. Atât ea, cât şi sir Purcell îl auziră spunându-i unui însoţitor:

— Uite-o. Faţa Emiliei se împurpură puternic.

— Te cunosc? întrebă sir Purcell.

— Nu, răspunse ea. Atunci el se întoarse, însă cei doi îşi continuaseră drumul.

— Lucrurile nu pot fi lăsate aşa, murmură el. Spunându-i repede să-l aştepte, plecă în urmărirea lor. Emilia rămase la intrare, neînţelegând de ce fusese lăsată singură.

— Sandra Belloni!

Privind înainte, văzu o mână şi un cap gesticulând în fereastra unei trăsuri.

Emilia sări în stradă, şi în acelaşi moment, mâna se încleştă, iar din ochi ţâşniră priviri sălbatice. Era chiar domnul Pericle în persoană, în costum de călătorie.

— Ţe, sunt prostul tău? începu el, acoperind cu totul enervantele cuvinte ale Emiliei:

— Ce mai faceţi? Vă simţiţi bine?

— Sunt prostul tău? Hein? Mă trimiţi pe mine la Paris! La Geneva! Mă duc până la Lago Maggiore, si, aha! Asta-i gluma ta, domnisoară! De-abia mă întorc. O, capitală! La Milano astept – mă interesez – până ţe vine o scrisoare de la bătrânul Belloni si aflu si eu că sunt prostul tău!… al vostru, al tuturor! Haide sus.

— Vine şi un gentleman, zise Emilia, deloc intimidată, deşi fruntea domnului Pericle nu prevestea nimic bun. Mă aducea la dumneavoastră.

— Atunţi, haide sus! strigă domnul Pericle.

În clipa aceea apăru sir Purcell.

Emilia spuse încet:

— Domnul Pericle.

Schimbară între ei plecăciuni, în semn de vagă recunoaştere, dar alte două pălării se ridicară în faţa Emiliei. Gentlemanii care îl ofensaseră pe sir Purcell insistaseră, aflând în ce consta jignirea lor, să-şi prezinte scuzele domnişoarei în persoană şi să obţină iertarea chiar de la ea. Sir Purcell era alb

din cauza eforturilor de a se stăpâni, în timp ce unul dintre ei începu astfel:

— Scuzaţi-mă. Am avut nefericirea să-i spun prietenului meu „Uite-o!”, în timp ce treceam pe lângă dumneavoastră. Aş putea oare să vă rog să mă iertaţi? Prietenul meu este artist. L-am întâlnit după ce vă văzusem prima oară. El, cel puţin, nu consideră prostească sugestia pe care i-am făcut-o de a se uita la dumneavoastră, cu orice risc. Permiteţi-mi să vă adresez rugămintea de a nu lua în nume de rău această obrăznicie.

— Domnilor, cred că aţi profitat suficient de ocazia pe care v-am oferit-o în nesăbuinţa mea, presupunând că veţi regreta sau că vă veţi cere scuze cum se cuvine pentru încălcarea bunei cuviinţe, interveni sir Purcell.

Tonul lui superior (pentru că înainte îşi ieşise din fire şi vorbise cu o vehemenţă stupidă) îi făcu să ezite. Unul dintre ei ceru un cuvânt de iertare de la Emilia, pentru a-şi acoperi retragerea. Ea i-l dădu cu un aer de solemnitate graţioasă:

— Vă iert din toată inima.

Nu îi mai învrednici cu nici o privire, după care ei se făcură nevăzuţi. Zece minute mai târziu, Emilia şi sir Purcell se aflau în birourile domnului Pericle.

Grecul nu făcuse altceva decât să rânjească la cele spuse în timpul drumului, mângâindu-şi obrajii, pentru a şterge urmele ridurilor adânci şi palide şi cercetându-l pe însoţitorul Emiliei cu cea mai vicleană şi bănuitoare privire.

— Veţi scuza, şi arătă spre dezordinea care domnea în încăperea în care se aflau şi spre grămada de scrisori nedesfăcute. De-abia m-am întors de pe continent şi nu mă asteptam la aţeastă plăţere. Luaţi loc!

Domnul Pericle le aduse scaune oaspeţilor săi.

— Ţe mai climă, n-am dreptate? reluă el.

Emilia încercă să spună ceva, dar el o repezi, adăugând imediat, cu o politeţe şarmantă:

— Hein? Ah! Asa!

— Ce întâmplare fericită să vă întâlnim, exclamă Emilia. Tocmai veneam la dumneavoastră… adică să aflăm unde aveţi birourile, să vă facem o vizită.

— Ia lasă! Mie să nu-mi spui minţiuni, zise domnul Pericle.

— Permiteţi-mi să vă asigur că ceea ce a spus domnişoara Belloni este absolut adevărat, remarcă sir Purcell.

Domnul Pericle făcu o plecăciune scurtă.

— E aţelasi lucru; mă simt foarte obligat.

— Înţeleg că de-abia v-aţi întors din Italia? întrebă Emilia.

— Unde mi-ai făcut onoarea să mă trimiţi, e adevărat. Mii de mulţumiri!

— O, ce diferenţă între Italia şi locul acesta! Emilia se întoarse spre ferestrele galbene pătate.

— Multe mulţumiri, repetă domnul Pericle, după care cei trei rămaseră tăcuţi câteva minute.

În cele din urmă, Emilia spuse direct:

— Am venit ca să vă rog să mă luaţi în Italia.

Domnul Pericle nu reacţionă în nici un fel, dar sir Purcell se aplecă spre ea cu o privire mirată, aproape îngrozită.

— Vreţi să mă luaţi? insistă Emilia.

Posacul grec refuza însă să se uite la ea sau să-i răspundă.

— Pentru că eu sunt gata să plec, continuă ea. Vreau să plec imediat; chiar astăzi, dacă doriţi. Nu mai am timp de pierdut, nici o oră măcar.

Domnul Pericle îşi depărtă picioarele, exclamând:

— Ţe mai ceaţă! Ah!

Şi nimic mai mult. Se ridică şi se duse la un dulap.

Sir Purcell îi murmură iute la ureche Emiliei:

— Te-ai gândit bine la ce ai spus?

— Da, da. Nu este vorba decât de o călătorie, răspunse Emilia pe acelaşi ton.

— O călătorie!

— Tatăl meu aşa doreşte.

— Şi mama ta?

— Sst! Intenţionez s-o iau şi pe Madre cu mine.

Arătă spre domnul Pericle, care turnase puţin Chartreuse verde, mirosind puternic a pin, într-un pahar mic de lichior. Oaspeţii săi refuzară să alunge ceaţa londoneză cu ajutorul acestui leac al pustnicilor din munţi şi domnul Pericle bău singur.

— Eşti cu bătrânul Belloni, strigă el.

— Nu stau împreună cu tatăl meu.

— Unde? Domnul Pericle aruncă o privire distrugătoate spre sir Purcell.

— Stau împreună cu Signor Marini.

— Servente! Domnul Pericle îşi lăsă capul în jos, măturând podeaua cu o şapcă imaginară. Maliţia îi luminase trăsăturile, dar realizând după prima izbucnire de sarcasm că era inutil să facă o asemenea demonstraţie la adresa unei persoane absente, îşi schimbă stilul. Uite ţe este, ţipă el la Emilia. Marini e ţel care te opreste pe tine si pe bătrânul Belloni – un conspirator, aha! Adică un artist să conspire, si să fie un carbonaro, si să sărute cărţi, si, *Mon Dieu!* Marini e ţel care îmi joacă feste. Am eu grijă de el. Am eu grijă de el, am zis! El e plătit de tânărul Pole. Familia aţeea e în mâna mea, îţi zic! Deţi urmează să mă întâlnesc cu tine si mă duc în Italia. Primesc o scrisoare la Milano – „Marini m-a oprit la Dover” semnată „Giuseppe Belloni”. Scrisoarea aţeea a fost spionată si de austrieţi. Sunt urmărit – prins – băgat la închisoare – ţerţetat. „Îl cunoşti pe aţest Giuseppe Belloni?” „Meine Herrn! Trebuia să vină. I-am lăsat vorbă la Paris, la Geneva, la Stresa, să-si aducă fiica la Conservatoire, unde eu plătesc. Are o voţe… sau a avut.”

— Are! exclamă Emilia.

— A avut! repetă domnul Pericle.

— Are!

— Atunţi cântă! Cu acest tunet de comandă, domnul Pericle renunţă la relatarea vindicativă a diferitelor nedreptăţi suferite şi, aruncându-se într-un scaun, îşi apăsă tâmplele cu degetele, încruntându-se, concentrat. Ochii îi erau aţintiţi în podea. După scurt timp îşi ridică privirea şi văzu ritmul rapid al respiraţiei Emiliei. Nu se auzea nici un sunet.

— E vremea să înţepi, strigă domnul Pericle. Hein! Acum cântă!

Emilia îşi apăsă mâna la gât.

— Nu acum! O, nu acum! După ce mi-aţi spus ce v-au făcut austriecii ăia! Vreau să aud, ard de nerăbdare să aud. Şi ce au spus despre tatăl meu. Cum ar fi putut să vină la Milano fără paşaport? Avea numai un paşaport pentru Paris.

— Iar la Paris am lăsat instrucţiuni să i se procure un pasaport pentru Lombardia. Nu sunt eu Antonio Pericle Agriopoulos? Cântă, ţi-am spus!

— Ah! Dar ce mai voci trebuie că aţi auzit în Italia, spuse Emilia timid. Mi-e teamă să cânt după ele. Şi nu am curajul.

— Niţi o voţe! Niţi măcar una! strigă el, bătând din picior. Totul e franţuzesc. În sase luni, mă duc de două ori, si dacă as vizita o ogradă de gâste, as auzi lucruri mai frumoase. Da, da! Ţe, asta-i melodie? – „ta-ta-ta – ti-ti-ti – to!”, cât despre inimă… pe unde o fi? *Mon Dieu!* Mă disperez. Văd cum moare muzica. Vreau să te aud, Sandra.

Entuziasmul său o impresionase întotdeauna pe Emilia, într-un mod dureros chiar, de când dragostea îi dădea o anumită conştiinţă a infidelităţii faţă de arta ei; acum însă, apelul patetic ce-i era adresat îi răpi întreaga energie şi lacrimile îi inundară ochii, gândindu-se la încrederea pe care o avea în ea. Auzindu-şi numele – „Sandra” – pronunţat cu o asemenea blândeţe, izbucni în plâns.

— Aha! ţipă domnul Pericle. Vezi unde a ajuns! Se îndepărtă câţiva paşi, apoi se întoarse înciudat

spre ea. Ea e abur, nerv, nu stiu ţe! Când ar avea nevoie de puterea unui sfânt! Sandra Belloni, adăugă el grav, ridică-ţi capul! Cântă *Sempre al tuo santo nome.*

Emilia îşi reţinu lacrimile. Mâna lui fiind ridicată, gata să-i ţină măsura, ea trebui să înceapă.

— Sempre… Emise două sunete chinuite, de care se agăţă un al treilea, tremurând ca nişte creaturi aflate deasupra abisurilor.

Se opri, strigând chiar ea „Stop".

— Stop ţine, *donc?* se interesă domnul Pericle indignat.

— Adică eu trebuie să mă opresc, îngăimă Emilia. Din cauza ceţii. Nu pot să cânt în ceaţa asta. Mă înăbuşă.

Se părea că domnul Pericle era gata să spună ceva teribil de brutal, dar se stăpâni din cauza prezenţei lui sir Purcell. Se duse să răspundă la o bătaie în uşă; Emilia inspira cât de liniştit putea; capul îi descria o uşoară mişcare spre spate la fiecare nouă respiraţie, o privelişte tristă şi penibilă, amintind o oscilaţie mecanică. Sir Purcell întinse mâna spre ea, dar Emilia nu i-o prinse însă într-a ei. Asculta atent vocile de la uşă. Era cu adevărat domnul Pole cel din faţa uşii? Nebănuind ce efect urma să producă apariţia ei, Emilia se ridică şi se îndreptă spre uşă. Îl auzi pe domnul Pole certându-l pe jumătate în zeflemea pe domnul Pericle pentru absenţa sa într-un moment în care existau afaceri atât de urgente, spunându-i că trebuiau să se sfătuiască, altfel… propoziţia se încheiase probabil cu un gest semnificativ.

— Dar dacă de-abia te-ai întors din călătorie şi eşti împreună cu o doamnă, presupun că trebuie să amânăm. Să zicem, astăzi după-amiază. Dacă nu se întâmplă nimic, am să mă ţin de promisiune…

Emilia împinse u şa, trecu pe lângă domnul Pericle şi înaintă spre bătrânul aflat în capul scărilor, dar acesta, văzând-o în carne şi oase, o luă repede pe scări în jos, exclamând:

— Perfect! La revedere! Când ajunse la o oarecare distanţă, îl rugă pe domnul Pericle să aibă grijă de ea şi, ca o scuză pentru retragerea sa grăbită, se auzi şi cuvântul „ocupat”.

„L-a speriat oare figura mea?” se întrebă Emilia. Aceasta o făcu să se privească pe sine cu un ochi străin, un gen de contemplare primejdios, dar instructiv; în astfel de cazuri este ca şi cum sângele bogat şi fierbinte al eului ar înceta să ne scalde, iar noi am sta deoparte, asistând la propria noastră inevitabilă disecţie. Toată energia Emiliei părea să fi dispărut acum. La reînnoirea comenzii răspicate a domnului Pericle de a cânta, nu fu în stare nici să-l roage, nici să reziste, ci, inspirând adânc, făcu tot ce mai era în stare, după care îşi acoperi faţa. Aceasta, mai puţin ca să-şi ascundă ruşinea, cât pentru a evita priveliştea stupefacţiei întipărite pe faţa domnului Pericle.

— Din nou, la bemol aţela! spuse el aspru.

Emilia se conformă.

— Repetă!

Ea făcu din nou tot ceea ce-i stătea în puteri ca să-i îndeplinească dorinţa. Dacă aţi văzut vreodată o fată într-o criză de suspine ridicându-şi capul, cu pleoapele strâns închise, cu nările inspirând adânc şi convulsiv aerul, ca şi cum s-ar pregăti să vorbească, totul soldându-se însă cu un singur oftat scurt şi gol, veţi şti cum arăta acum Emilia. Şi este nevoie de o natură umană pentru a ierta un asemenea aspect al unei persoane de la care ne-am aşteptat la priviri triumfătoare şi la sunete puternice şi emoţionante.

— Ţe e asta? Domnul Pericle se apropie de ea.

Nici nu voia să audă de învinuirile aduse vremii. Cerându-i să cânte o suită de note simple, o octavă în contralto, se aplecă asupra ei, scrutând-o atent. Sir Purcell îl rugă să ţină seama de suferinţa ei.

— Rămân foarte obligat, se înclină domnul Pericle. E distrusă. M-am asteptat eu. Ha! Dar eu vreau o notă! Una!

Acest cuvânt imperios o împinse să facă încă o încercare. Sunetul deplorabil care se auzi o determină pe Emilia să se chircească, gemând.

— Basta, basta! Asa, asta-i povestea, zise domnul Pericle, după ce aruncă o privire spre trupul ghemuit. N-am spus eu că…

Vocea sa era atât de puternică şi de stridentă, încât sir Purcell remarcă:

— Nu este acum momentul să repetaţi… scuzaţi-mă… indiferent ce-aţi spus.

— E nebună… îsi bate joc de ea! Sir, am uitat numele mic… aha! Purcell!… Am zis că îsi bate joc, si uită-te la ea! Acum de ţe mai vine la mine? Am prevenit-o de atâtea ori. În Italia! În Italia! Totul e pregătit: vei avea un loc la Conservatorio. No: ea refuză. Eu zic: „Du-te, si vei fi ca o regină. Vei fi primadonă la douăzeţi de ani si Europa e la piţioarele tale.” No: ea refuză, si se distruge. „Ţe”, zic eu, „ţe înseamnă zâmbetul aţela prostesc blestemat?” „O, nu! Eu nu sunt lenesă!” „Dar esti nebună!” „O, nu!” „Si atunţi ţe esti? Si ţe o să faţi?” Nimic! nimic! nimic! Si, femeie, cu asta basta!

Emilia apucase orbeşte mâna lui sir Purcell, cu ajutorul căruia se ridică şi apoi, descoperindu-si faţa, se uită pe furiş la figura răutăcioasă şi albă ca varul a domnului Pericle.

— Nu e posibil să se fi dus, şopti ea, ca şi cum ar fi cântărit în minte această posibilitate.

— S-a dus, îţi zic eu, si tu stii de ţe, Domnisoara Nebuna! îi replică domnul Pericle.

— Nu, nu, nu se poate să se fi dus. Pierdută? Vocile nu se pierd niciodată!

Repetarea lui „Tu stii de ţe” de către domnul Pericle şi toată nefericirea pierderii pe care o sugera îi răpiră ultima scânteie a focului nervos datorită căruia avea senzaţia că încrederea şi curajul începeau să-i renască.

— Permiteţi-mi să mai încerc încă o dată, se rugă ea, într-un acces de delir.

De şi încredinţat pe deplin în inima sa că nu putea fi vorba decât de o pierdere temporară a vocii, domnul Pericle se prefăcu a respinge cu dispreţ ideea unei noi încercări; în cele din urmă însă, îşi înălţă arătătorul:

— Ei, bine, bine, dă-i drumul! *Sempre al tuo santo!* Înţepe: *Sem…* şi domnul Pericle fredonă prima măsură, cu aerul unui om care speră. În momentul imediat următor însă, izbucni într-un râs înfiorător. Ca să fie sigură de lucrul de care se temea, Emilia forţă nota şi nu fu dezamăgită. Îşi adună întreaga capacitate a vocii ei. Aceasta ţâşni, dacă mă pot exprima astfel, zdrenţuită, ca şi cum şi-ar fi croit drumul printr-un gard viu de mărăcini; apoi se auzi un scâncet de tonuri, efectul fiind aidoma lamentaţiei unui băieţandru bătut, mai puţin o anumită muzicalitate indubitabil prezentă în seriozitatea lui sinceră. Nici un sunet nu rămânea ferm nici măcar o clipă; şovăiau, amestecându-se cu sunetele de la dreapta şi de la stânga; erau silite după eforturi să devină note limpezi şi distincte, se transformau într-o şoaptă stinsă. În comparaţie cu asta, râsul domnului Pericle era o disonanţă plăcută.

Emilia simte gustul disperării

Emilia întinse mâna şi spuse simplu:

— Bună ziua.

Văzând că îndârjita copilă, cu pleoapele ei moarte, nu părea să aibă sentimentul că este în puterea lui şi de asemenea că fruntea lui sir Purcell avea ceva ameninţător, domnul Pericle încetă cu râsul lui sardonic. Se duse drept la uşă, pe care o deschise cu vioiciune şi, maimuţărind în chip jalnic cuvintele ei de adio, se pregătea să facă plecăciunea de rigoare. Spre mirarea lui, trecu pe lângă el fără să mai spună ceva. Înainte să-şi poată pregăti o frază suficient de usturătoare, sir Purcell ieşise şi el, adresându-i în trecere o privire mută, de mustrare.

— Pole-ii ăia sunt ţersetori! urlă domnul Pericle după ei pe scări şi trânti uşa, ca să dea mai multă greutate celor spuse. Aproape imediat se auzi o bătaie. Domnul Pericle stătea aplecat şi încordat ca o felină, când reapăru sir Purcell. Acesta, trecând peste orice introducere, îi ceru grecului să-i promită că nu va mai pronunţa vreodată public şi în acest fel numele prietenilor săi.

— Ceea ce vreau este o promisiune pentru viitor. Scuzele dumneavoastră ar fi inutile.

— Niţi nu voi ţere scuze, spuse domnul Pericle, cu o ridicare pronunţată a buzei superioare.

— Îmi veţi promite în schimb lucrul pentru care m-am întors aici.

Drept răspuns, domnul Pericle declară că ceea ce spusese nu era decât purul adevăr: prosperitatea familiei Pole era doar aparentă, iar el, sau neşansa, putea să-i ruineze; cel mai bun lucru care le rămânea de făcut prietenilor lor era să nu mai ameninţe pe cineva care îi avea la mână.

Sir Purcell se mulţumi să repete că dorea să primească promisiunea, lucru pe care îl şi obţinu, până la urmă, după care se retrase, bucuros. Pentru că, Cornelia fiind săracă, el putea să o ceară în căsătorie fără teamă, adică fără teama că oamenii vor spune că baronetul cel sărac vânase aurul ei şi fără teama că tatăl ei nu le va da binecuvântarea. Cu informaţia pe care o deţinea acum, putea cel puţin să fixeze o întâlnire cu ea! Sir Purcell fusese bă-tăios întreaga dimineaţă, mulţumită acelei poziţii subordonate sau secundare pe care o ocupase într-o situaţie de oarecare interes, această combativitate fiind una dintre metodele prin care bărbaţii aflaţi într-o asemenea poziţie, închipuindu-şi că procedează cu devotament prietenesc, reuşesc totuşi să se afirme. Coborî până la capătul scărilor, unde îi spusese Emiliei să-l aştepte, plin de sentimente calde şi pregătit cu sfaturi încurajatoare, cam de felul acesta: „Nimic din ceea ce posedăm nu ne aparţine; până la urmă, totul va fi bine; fii răbdătoare, încearcă să te distrezi şi cultivă-ţi spiritul.” Şi încă multe asemenea monede calpe ale înţelepciunii. Dar Emilia, căreia urma să i se administreze această doză de consolare, dispăruse fără urmă. Ceaţa părea s-o fi înghiţit cu totul. Puţin supărat pe ea (având oarecum şi sentimentul unei datorii neîndeplinite), sir Purcell se îndreptă spre locuinţa familiei Marini, să vadă dacă nu se întorsese la ei. Amânarea cu o oră a scrierii epistolei către Cornelia, pedeapsă pe care şi-o autoimpusese, era aproape plăcută; mai mult, fu răsplătit pentru răbdarea sa, deoarece frazele proiectate deveniră desăvârşite şi nuanţate, concise şi înzestrate cu o vibraţie elocventă. Mai e de mirare că, preocupat de gândurile lui, a trecut pe lângă Emilia fără să o observe? Iar ea îl lăsă să treacă.

Dar după dispariţia lui sir Purcell, totul părea pierdut. Oraşul luminat lugubru era ca o imagine a Zilei de Apoi, îngrozitoare la vedere. Mintea îi

devenise o sclavă a simţurilor: îşi închipuia că fusese împinsă într-un regat subpământean, în mijlocul unui popor misterios. Tortura, estompată de iuţeala cu care se desfăşuraseră evenimentele, i se lăsă acum pe inimă cu o putere şi mai mare. Rămase un moment pe loc, având revelaţia propriei dezolări crescând în afară, în labirinturi fără sfârşit; apoi se strânse din nou, punând stăpânire asupra ei ca o forţă venind din ea însăşi: aceste schimbări îşi urmau cursul, aproape cu fiecare nouă respiraţie.

Cea ţa devenise şi mai deasă. Bărbaţi încotoşmănaţi şi puţine femei mergeau aparent fără ţintă prin oraşul întunecat. Emilia căută printre ei pe cineva de sexul ei, care să aibă o figură blândă. Dorinţa de a fi sărutată şi iubită de o fiinţă necunoscută ei şi de a-şi cuibări capul la pieptul unei femei o făcu să se uite cu speranţă în jur o dată sau de două ori; ochii ei nu întâlneau însă nici o altă privire şi-i revenea mereu senzaţia că nu se mai afla în lumea pe care o cunoscuse. Altfel, ce altceva i-ar fi putut răpi vocea? Se jucă cu această închipuire a ei, care-i aducea mângâiere, încă multă vreme după ce-i dispăruse ultima picătură de vitalitate reală. Faptul că avea puterea să se lase purtată de închipuiri arăta că exista încă o scânteie de speranţă. În adevăr, aşa cum era acum, puternică fizic, îi era imposibil să creadă că-şi pierduse întreaga măiestrie, iar atunci când se bizuia numai pe senzaţii, chinul îi devenea absolut derizoriu; numai când privea în jur, vederea mulţimii de feţe indiferente, văzându-şi fiecare de drum, îi dădea sentimentul acut că-şi pierduse puterea. Era cu putinţă oare să se fi pierdut? Orizontul dezolării devenise atât de larg pentru ea, încât închise ochii, lăsându-se pradă senzaţiilor şi, treptat, acestea o convinseră să se întoarcă şi să se arunce la picioarele lui Pericle. Pentru că dacă el i-ar fi spus: „Aşteaptă, copila mea, totul va fi din nou bine”, ea era gata să creadă orbeşte în acest

lucru. Rezonanţa cuvintelor în minte aproape o făcu să izbucnească în plâns. Apropiindu-se de clădirea ce adăpostea biroul său, dorinţa de a-l auzi pronunţând fraza aceea deveni de-a dreptul pătimaşă; trecu în revistă tot ce depindea de ea şi descoperi dimensiunea exactă a eşafodajului pe care îl ridicase pe un fundament atât de labil. După un timp, paşii i se accelerară mecanic. Înainte să ajungă la biroul domnului Pericle, mai făcu un ocol, nici ea nu ştia de ce, pe la mica şi tăcuta grădină ascunsă, unde amintirea rece a acelor tineri care o admiraseră îi trezi o oarecare curiozitate, repede înlocuită de o înţelegere mai profundă.

Văzând-o din nou pe Emilia, dorinţa de răzbunare a domnului Pericle se trezi iarăşi, dar, din nefericire pentru ea, după ce-şi frecase mâinile, se holbase şi o adusese la picioarele sale prin cuvinte tăioase, se plictisi: descoperi că satisfacţia era mai mică decât să aşteptase. Drept urmare, în loc să vorbească într-un stil scandalos, aşa cum făcea când era mânios, el era acum curtenitor la modul glacial şi o informă pe Emilia că mai bine ar fi fost să moară, de vreme ce tot nu mai era bună de nimic; dar, pentru că încă mai trăia, cel mai bun lucru pe care-l avea de făcut era să se ducă la tatăl şi la mama ei, să înveţe să croşeteze, sau o altă meserie folositoare de acelaşi gen.

— În caz că bărbatul aţela după care te dai în vânt nu!… În loc să continue, domnul Pericle ridică din umeri.

— Dar vocea mea nu poate să fi pierit pur şi simplu, insistă Emilia. Mâine probabil că voi fi în stare să cânt, sau chiar în seara aceasta. Ceaţa – trebuie să fie din cauza ceţii. De ce credeţi dumneavoastră că s-a pierdut? Nu se poate să fie…

— Distrusă! ţipă domnul Pericle.

— Nu este! Nu, să nu gândiţi acest lucru. Aş vrea să mai stau aici. Nu-mi spuneţi încă să plec. Străzile mă fac să-mi doresc moartea. Simt că în

curând aş putea să cânt. Aveţi răbdare. Vreţi să mai aşteptaţi puţin?

O parodiere hidoasă a tonurilor ei jalnice izbucni din pieptul domnului Pericle.

— Distrusă! ţipă el din nou.

Emilia îşi ridică ochii şi îl privi îndelung. Urmări cum în ochii bărbatului se naşte şi ia amploare ideea că ea are o figură plăcută şi puse imediat în joc acest mic câştig de-abia dobândit. Trebuie să ţineţi seama de faptul că era la cel mai înalt grad de disperare la care poate să ajungă o persoană cu o constituţie atât de robustă. Renunţând la tonul de fetiţă, vorbi în maniera gravă şi rugătoare a unei femei, implorându-l pe domnul Pericle să o ia în Italia şi să aibă încredere în renaşterea vocii ei. El însă, departe de a se lăsa îmblânzit şi din ce în ce mai conştient de frumuseţea trăsăturilor ei, trecu la violenţă şi insulte.

— Luaţi-mă, spuse ea. Vocea mea vă va răsplăti. Simt că dumneavoastră o puteţi vindeca.

— Pentru bărbatul aţela? Ca să te duţi din nou la el? rânji domnul Pericle.

— Asta nu o voi face niciodată. În ochii Emiliei apăru o licărire de culoarea oţelului. Am să devin a dumneavoastră pentru totdeauna, dacă aşa doriţi. Luaţi-mi mâna

şi voi jura. Eu nu-mi calc cuvântul. Voi jura că, dacă-mi voi recăpăta vocea şi voi deveni ceea ce aşteptaţi de la mine, mă voi căsători cu dumneavoastră oricând mi-o veţi cere, iar apoi…

Ar fi spus mai multe, dar domnul Pericle bolborosi un „Mul ţumesc” printre hohote de râs şi se prefăcu a-i cere supus prin semne să tacă.

— Eu nu sunt bărbatul care să se căsătorească.

Îi spuse pe şleau în ce relaţii dorea să se afle cu femeia căreia îi făcea deosebita cinste de a o prefera.

Obrajii Emiliei nu se înroşiră, dar, fără a avea sentimentul că ar trebui să se ruşineze de cuvintele

pe care le ascultase, simţea totuşi cum decade, pe măsură ce se agaţa tot mai mult de domnul Pericle; el însă era pentru ea singura personificare palpabilă a speranţei şi nu putea să renunţe. I se părea că dacă domnul Pericle o alunga, vocea ei era definitiv condamnată. De aceea rămase pe loc, tăcută, în timp ce ochii reci ai grecului îşi formau o opinie.

Evident că nu se hotărâse încă ce urma să întreprindă, pentru că degetul mare şi arătătorul îi apăsau puternic bărbia, iar sprâncenele îi erau înălţate mult peste poziţia obişnuită. Din această postură, semn al unei grave dezbateri interioare, adoptă brusc atitudinea unui cocoş care cântă şi Emilia auzi încă o dată maimuţărirea crudă a jalnicelor ei sunete frânte. Apoi:

— Ha! Mamzel! Basta! Basta! Stai aiţi. Se aruncase într-un jilţ şi făcu semn spre genunchiul său.

Emilia rămase pe locul ei.

O apucă de mână, dar ea se smulse din strângerea lui. Domnul Pericle se ridică şi exclamă cinic:

— Hein!

— Să nu mă atingeţi, spuse Emilia.

Nimic nu-i irită pe unii mai mult decât încercarea celor evident slabi de a-i intimida.

— Să nu te ating? rânji domnul Pericle. Atunţi de ţe ai venit aiţi?

— Am venit la prietenul meu, răspunse Emilia.

— Prietenul tău! El nu este prietenul unei oac-oac. Altă dată da, dacă vrei; dar acum (domnul Pericle ridică din umeri), acum esti ca toate ţelelalte femei. Esti o mioarţă. Vino la mine.

O apucă încă o dată de mână, dar ea şi-o trase. Apoi o luă de cot.

— Mă atingeţi când eu vă spun să nu o faceţi?

Pe fa ţa ei albă apăruse dunga gingaşă a unei încruntări involuntare şi, aşa cum îi strângea braţul în dreptul cotului îndoit, cu mâna făcută pumn

ridicată în sus, Emilia părea gata să-i dea o lovitură fatală.

Furia şi toate celelalte sentimente ale domnului Pericle dispăruseră cu totul, fiind înlocuite de contemplarea entuziastă a admirabilei ei poze artistice.

— *Mon Dieu!* Şi dacă mai pui si voţea! exclamă el, repezindu-şi pumnul, într-un moment de uitare de sine, în unica şuviţă de păr lipită de ţeasta sa strălucitoare. Proastă mică! Proastă afurisită!… Asta ar fi putut fi… (domnul Pericle gesticulă în aer cu degetele, sugerând culmile absolute la care ar fi putut să ajungă) *Mon Dieu!* uită-te la tine! Nu te-am avertizat? *Non è vero?* Nu ţi-am zis eu: „Ruina, ruina te asteaptă dacă te încăpăţânezi? Pentru un bărbat – o voţe!” Nu vrei să vii la mine? Atunţi, ascultă! Ai să te duţi la bătrânul Belloni. Nu am nevoie de tine, drăguţa mea. Femeia este o nenoroţire, un drog. Ai să te duţi la bătrânul Belloni, si trosc! – dacă voţea va binevoi să revină stimulată de biţi – brava bătrânului Belloni!

Domnul Pericle se întoarse să-şi ia pălăria din cuier. În acelaşi moment, Emilia părăsi încăperea.

Amurgul întunecase atmosfera galbenă, iar mulţimea se scurgea acum continuu într-o singură direcţie. Dezorientată, Emilia se lăsă târâtă de curent, bucuroasă să fie înconjurată de oameni printre care să se ascundă, până îşi dădu seama, în cele din urmă, că se îndrepta spre casă. Se opri, cu o strângere de inimă dureroasă şi se întoarse, înfruntându-i pe toţi cei pentru care căminele erau faruri călăuzitoare. Rezistă un timp acestei presiuni nervoase; dar singurătatea o copleşi. Nimeni nu părea să meargă în aceeaşi direcţie cu ea. Îşi căută refugiul pe una din străzile lăturalnice, unde era pustiu. Din nefericire, strada era foarte scurtă şi ajunse curând la capătul ei. Aici avea de ales: fie să se întoarcă pe acelaşi drum, fie să o ia pe o stradă necunoscută. În timp ce se gândea ce să facă, pe lângă ea trecu o turmă de oi, scoţând

sunete jalnice. Le urmări, curioasă, să ghicească ce anume le dădea nota spartă din gâtlejuri. Curând, îi trecu prin minte că erau duse la tăiere. Ţinu pasul cu animalele, observându-le, fără să se simtă însă mişcată în inima ei. În cele din urmă, turma ajunse la porţile unui abator şi fu mânată înăuntru.

După ce Emilia mai merse puţin, o cuprinse un tremur şi instinctul o îmboldi în direcţia magazinelor lu-minate, în care erau tablouri. Într-una din vitrine văzu portretul reginei cântecului, pe care o auzise la Besworth. Doi tineri care treceau plimbându-se de braţ aruncară şi ei o privire şi rostiră numele faimoasei dive şi începură să fredoneze una din ariile ei de triumf. Trăsăturile artistei emanau sănătate, bună dispoziţie, putere, cele mai alese calităţi vitale. Geniul era zugrăvit pe fruntea şi pe gura ei expresivă, fruntea fiind bine conturată, proporţionată şi distinsă, semne atât ale unui echilibru desăvârşit, cât şi ale capacităţii de a înţelege văpaia şi de a o răspândi în jurul ei. Cuta ce ajungea până la o gropiţă a buzei de sus era salvată de la aparenţa de dispreţ de încântătoarea licărire, pe jumătate provocatoare, pe jumătate consolatoare, suverană, zglobie – cum doriţi – ce ţâşnea dintre genele ei întunecate aidoma soarelui alb reflectat de rostogolirea domoală a apelor unui stăvilar. O astfel de gropiţă, precum şi o asemenea licărire a ochilor ar fi fost indicii sigure ale feţei unei făpturi plăpânde, ce devenea cu atât mai fascinantă cu cât se treceau cu vederea farmecele mai mărunte vizibile pe acest chip măreţ, ce nu putea să suporte nici o trădare. Vedeai – şi acest lucru nu era defel ascuns – că spiritul ce o anima era extrem de uman, dar uman în chip sublim, indiferent în faţa delicateţurilor şi dispreţuind subtilităţile; înzestrat astfel încât să exprime, să inspire şi să stăpânească toate marile emoţii. De fapt, era masca unui artist dramatic aflat într-un moment de repaus. Temperată de frumuseţe, osatura ei puternică arăta că femeia are fire de

regină, şi că poate simţi armonios, aptitudine supremă pe tărâmul Artei. Este posibil să fi avut multe din meschinăriile puse pe seama femeilor, dar pentru Artă promitea o măiestrie desăvârşită şi, adorabilă prin atracţia exercitată de feminitatea ei, era mai presus de orice artistă.

Emilia se pomeni pe unul dintre poduri, gândindu-se la toate acestea. Pe sub pod se târa fluviul, cu malurile sale roşietice, iar ceaţa se mai ridicase. Nu putea să-şi alunge din minte figura aceea. Părea să-i spună, cu îndrăzneală: „Trăiesc pentru că succesul este al meu, îmi aparţine", insinuând pe un ton mai scăzut: „Moartea este fructul eşecului." Puteau oare prietenii ei s-o mai privească vreodată în ochi? Teama de acest lucru îi dădu fiori. Atunci moartea nu ar mai fi reprezentat nici o dificultate! Dar moartea refuza să ia o formă clară în imaginaţia ei, aşa cum se întâmplă cu cei care o caută cu tot dinadinsul. Ea voia să uite, să-şi ascundă pierderile de nesuportat, să îngroape impostura ce se afla în ea însăşi. Mergând mai departe, întinse mâinile, murmurând:

— Neputincioasă! Inutilă! Se întrebă surprinsă cum poate fi cineva ca ea lăsat să trăiască. Nu mai vreau, zise ea, şi apoi: Cum o arăta o femeie înecată?

Se grăbi să ajungă înapoi pe străzi şi la magazine. Magazinele nu mai reuşeau să-i abată gândurile pentru că în faţa tuturor vitrinelor plutea o fantomă ţeapănă, umedă, picurând de apă; se bucură văzând că se trăgeau obloanele, deşi atunci când străzile se întunecară, deveniră şi mai puţin prietenoase. Începu să meargă repede pe străzile luminate doar de şirul de lămpi, cu teamă în suflet – nici ea nu ştia de ce.

Un băieţel italian, aplecat deasupra flaşnetei sale, stătea în pragul unei uşi, iar o fetiţă şi mai mică decât el îl hărţuia cu întrebări în engleză. Emilia se opri lângă ei, şi fata i se plânse că micuţul străin îndărătnic refuză să-i răspundă.

Două sau trei cuvinte în limba sa au fost suficiente să-l facă să-şi ridice privirea. Emilia se aşează între ei, ascultând sporovăiala lor în două limbi. Fetiţa spuse că ea nu primea niciodată de mâncare seara, lucru care i se întâmpla şi băiatului; atunci, Emilia se scotoci în pungă şi o trimise pe fetiţă cu şase peni în căutarea unui magazin care vindea prăjituri. Fetiţa se întoarse cu şorţul plin. Când voiau să înceapă să mănânce, un poliţist le porunci să părăsească locul, spunându-le că-i cunoaşte, pe ei şi şiretlicurile lor. Emilia se ridică şi plecă cu micuţii ei tovarăşi, dar poliţistul, schimbându-şi brusc atitudinea, îi spuse:

— Le daţi ceva de mâncare, domnişoară? Oh, e mai bine să stea jos când mănâncă, ştiţi?

Şi îşi văzu de drum, pentru a nu fi martor al acestei încălcări a legii. S-au aşezat deci şi au mâncat, iar băiatul şi fetiţa au încercat să-şi spună lucruri cât mai inteligibile unul altuia, râzând. Emilia nu se putu abţine să nu râdă şi ea cu ei. Fata voia neapărat să afle dacă el mânca vreodată bătaie, şi auzind că da, păru şi mai mulţumită; spuse ca şi ea avea parte de un asemenea tratament; curioasă din fire, fetiţa dori să compare şi modurile în care erau pedepsiţi. Lucrurile fiind pe jumătate lămurite în această privinţă, se interesă dacă va fi bătut în acea seară, Emilia îndeplinind rolul de translator. Un zâmbet, un şuierat scurt şi un „plici”, sugerând biciuirea, dezvăluiră pe deplin ce-l aştepta, la care fata bătu din palme şi adăugă, tânguitor:

— Şi pe mine, pen’ că aşa se întâmplă întotdeauna.

Emilia îşi puse câte un braţ pe umerii lor, şi spre marea ei bucurie şi uimire, ei închiseră ochii şi se lipiră de ea.

Poliţistul se apropie din nou de ei şi asistă la acest spectacol timp de o oră. În cele din urmă se simţi obligat să-i explice Emiliei care erau sentimentele oamenilor onorabili în legătură cu

pragurile uşilor lor, lăsând deoparte ceea ce spunea legea în această privinţă. Se adresă con-ştiinţei ei civice – dacă *ei* i-ar plăcea ca uşa să-i fie blocată, aşa încât nimeni să nu poată intra, iar cel care ieşea să rişte să se împiedice şi să cadă. Apoi, aşa cum oamenii onorabili o ştiau prea bine, copiii din Londra erau de două ori mai vicleni decât oamenii maturi. Emilia îl rugă pe poliţist să nu-i trezească. Vocea ei îi sugeră apărătorului liniştii publice că făcea parte din acea categorie de tinere domnişoare excentrice care „dispar" din când în când, fiind căutate apoi prin anunţuri de prietenii lor. Pronunţă un „Hm!" sever, premergător încuviinţării, dar zgomotul îi trezi pe copii, care îl priviră şi se supuseră imediat gestului său care le spunea limpede: „Căraţi-vă!", cuvintele care însoţiră gestul fiind aspre. Emilia îi mai însoţi o scurtă bucată de drum. Amândoi făcură promisiunea înfocată că se vor întâlni în acelaşi loc în seara următoare şi se îndepărtară făcând semne cu mâna şi din cap şi râzând. Sentimentul de siguranţă al Emiliei dispăru odată cu ei. Începu să numere orele până când urma să se întâlnească din nou cu copiii aceia, spunându-şi că orice ar face, trebuia să-şi respecte promisiunea şi să vină la locul fixat. Această obligaţie îi îndreptă gândurile spre ideea sumbră că, în fond, îşi dorea sfârşitul.

— Merit oare să se mai uite cineva la mine? îşi zise ea, amintindu-şi de bărbaţii care o priviseră cu admiraţie şi simţi o oarecare satisfacţie la gândul că îi stătea încă în putere să distrugă un lucru valoros. Era îngrozitor de ruşinată să meargă în întâmpinarea morţii cu mâinile goale. Încetul cu încetul, o mare oboseală i se răspândi prin mâini şi picioare, şi Emilia se aşeză din simpla dorinţă de a se odihni. Voluptatea odihnei şi letargia binefăcătoare îi alungară gândurile ce o chinuiau. Avu un timp senzaţia că pluteşte. O părăsi teama de străzi. Iar atunci când dispăru nevoia de a se odihni, rămase în continuare agăţată de plăcerea

aceea şi, stând aplecată înainte, cu braţele încolăcite peste genunchi, începu să se gândească la imaginile confuze ale nedreptăţii ce i se făcuse. Avu atunci două viziuni distincte asupra ei, care se schimbau continuu şi o ispiteau ca doi diavoli. Una o reprezenta cu trăsături abjecte, împingând-o spre moarte; cealaltă îi arăta o figură frumoasă. Cea de-a doua viziune predomina şi tocmai faţeta rea a naturii ei a salvat-o. Disperarea activă este o izbucnire pătimaşă care se cere înlăturată de o pasiune. Disperarea pasivă vine mai târziu; nu are nimic de-a face cu acţiunea conştientă şi reprezintă mai ales o corupere sau degradare a sângelui nostru. Furia Emiliei a fost oarbă la început, însă după aceea s-a înălţat ca un şoim, fixându-şi clar inamicul. Îşi sili mintea să priceapă cu limpezime nebunia pe care o făcea, ignorând o frumuseţe ce putea fi invidiată de rivala ei şi distrugând valoarea. Bucuria pe care ţi-o dă frumuseţea o învălui ca o haină călduroasă. Când deschise ochii, văzând ceea ce era şi unde se afla, tabloul stupid care-i adusese consolare făcând-o să zâmbească. Bărbaţii aceia o admiraseră, e drept, dar ar fi încetat oare Wilfrid să o iubească dacă ar fi fost frumoasă? O intuiţie extraordinară a sentimentului lui Wilfrid o chinuia acum. Se văzu în lumina în care el ar fi văzut-o, până când avu senzaţia unui răufăcător dat în vileag; o luă înapoi de-a lungul străzii întunecoase, grăbindu-se cât se putea: făcea cale întoarsă către amabilul poliţist.

Când ajunse la el, îl întrebă:

— Sunteţi căsătorit?

Întrebarea avu asupra lui efectul unui trăsnet. Îi răspunse afirmativ, cu hotărâre şi severitate.

— Atunci, spuse Emilia, când mergeţi acasă, permiteţi-mi să vă însoţesc şi eu la soţia dumneavoastră. Poate va fi de acord să-mi acorde găzduire în această noapte. Poliţistul tuşi uşor şi-i răspunse:

— E limpede că nu vă pricepeţi deloc la femei – vă cer scuze, domnişoară – pentru că-mi dau seama că sunteţi o lady.

Emilia repetă rugămintea, iar poliţistul îi explică natura femeii. Nelăsându-se dusă cu vorba, Emilia zise:

— Cred că soţia dumneavoastră este o femeie cu suflet.

La care poliţistul râse, răspunzându-i că „şi cele mai bune dintre ele sunt bănuitoare”. În cele din urmă, acceptă să o ducă la soţia sa, când îi venea schimbul, adică după câteva minute. Emilia aşteptă la oarecare distanţă, făcând speculaţii asupra melodiei pe care ar fi putut s-o aleagă poliţistul ca acompaniament pentru monotona sa plimbare încolo şi încoace şi asupra faptului că, indiferent de melodie, ar fi destrămat-o până când nu mai rămânea nimic din ea.

Pu ţin înainte de zorii zilei, era în pat, dormind profund.

A doua zi a fost ziua ei de mare chin. Lovitura năucitoare pe care o primise se transformase într-o zvâcnire puternică, în moalele capului. La lumina zilei, cântări profunzimea şi importanţa pierderii suferite. Deşi era soare, nu resimţea nici cea mai mică plăcere. Femeia care o găzduise era amabilă, dar încă se mai afla sub impresia surprizei iniţiale, provocată de strania ei vizită; era prea vizibil nerăbdătoare să asculte informaţiile pe care tânăra lady ar fi dorit să i le împărtăşească, respectiv condiţia, situaţia, perspectivele şi dorinţele ei. Emilia nu-i oferise nimic din toate astea. Îi strânse mâna, cerându-i permisiunea să rămână sub oblăduirea ei. La scurt timp, femeia îi fixă o sumă de bani pe care urma să o plătească săptămânal şi Emilia îi dădu tot ce avea. Poliţistul şi nevasta sa o considerau, deşi rezonabilă, puţin nebună. Stătea la fereastră ore întregi, urmărind câte o „ultimă reprezentantă” din specia muştelor, urcând pe geam şi căzând apoi la loc. Pe întinderea pustie şi

transparentă unde săvârşea cea mai lipsită de obiect întreprindere care a existat vreodată, bâzâia din când în când nervoasă, ca şi cum ar fi avut în ea cu totul alt gând, care-i era răstălmăcit cu bună ştiinţă. Pe urmă se căţăra din nou, fără grabă, pentru a-şi repeta căderea. Emilia se surprinse gândind cu mare seriozitate că nu era de mirare ca băieţii să chinuie şi să omoare muştele, ale căror gâturi subţiri şi capete bulbucate îndeamnă la decapitare. Îi spuse gazdei ei:

— Nu-mi plac muştele. Par să nu cânte decât atunci când sunt stârnite.

Femeia îi răspunse:

— Da, desigur! gândind: „Dac-ar fi să ai acum o criză, care din noi două ar fi mai puternică?”

Emilia deveni vag conştientă că poliţistul şi consoarta sa discutau despre ea şi o ţineau sub dublă observaţie.

Când se făcu seară, se duse la întâlnirea stabilită. Fetiţa era acolo, băiatul însă întârzie. Spuse că nu câştigase decât prea puţini bani în ziua aceea, şi că va fi bătut. Din cauza vocii sale plângăreţe, fetiţa vru să afle ce zisese în limba lui. Aflând de la Emilia cum stăteau lucrurile, fata răspunse că şi-ar fi dorit o flaşnetă, pentru că aşa era sigură că ar fi câştigat mai mult de şase peni pe zi, mulţumindu-i pe părinţii ei în fiecare seară.

— Îţi place muzica? o întrebă Emilia.

Feti ţa îi răspunse că-i plac flaşnetele; dar, ca şi cum ar fi vrut să evite să facă vreo nedreptate, adăugă că cel mai mult se dă în vânt după papagali.

Ţinându-i pe amândoi la piept, Emilia se gândi că-i va scăpa de bătaie dându-le banii necesari; neliniştea copiilor îi aduse brusc aminte de prăjituri. Nu avea nici un ban. Inima i se strânse din cauza sărmanelor făpturi flămânde şi atât de isteţe. O clipă îşi închipui că putea dispune de vocea ei şi se uită în sus, spre ferestrele caselor nemiloase, cu o privire îndrăzneaţă; gândul ei fu

însă imediat subminat de o ironie amară: „Va trebui să ascultaţi, va trebui să deschideţi!” Tuşi răguşit, dar începu brusc să plângă. Prietenul ei poliţistul îşi făcu apariţia şi îi apucă braţul cu o forţă ce se dorea a fi de convingere, ridicând-o în picioare şi conducând-o câţiva paşi dincolo de zona sa de patrulare, cu indicaţia fermă de a se îndrepta imediat spre casă. Îl ascultă. Ziua următoare îi ceru gazdei să o împrumute cu o jumătate de coroană. Femeia îi răspunse scurt şi tăios:

— Nu, cu cât ai mai puţin, cu atât mai bine.

Emilia se văzu silită să renunţe la micii ei protejaţi.

Se afla în acel moment sub imperiul unei idei fixe: nu vedea nici o cale deschisă pentru întoarcerea la tatăl şi la mama ei, sau la oricare dintre prieteni. Pentru ea, aceasta nu era o problemă asupra căreia să hotărască voinţa ei, ci pur şi simplu o uşă neagră închisă, pe care nimic nu o putea deschide. După ce trecuse săptămâna pentru care plătise găzduire, soţia poliţistului îi vorbi despre acest lucru, spunându-i, mai degrabă pentru a o convinge pe Emilia de necesitatea de a-şi căuta prietenii, decât din lipsă de amabilitate:

— Eu şi bărbatul meu nu putem continua să te ţinem aici, ştii, draga mea, oricât de bune ne-ar fi intenţiile.

Emilia o trase pe femeie spre ea cu amândouă mâinile, legănându-i uşor capul. Pe la amiază, plecă de acolo.

Era încredinţată că nu mai avea probabil mai mult de o zi de trăit, pentru că rămăsese fără nici un ban. Acest gând o despovăra de înfiorătoarea ei teamă de stradă şi, chiar atunci când se întunecase, continuă să meargă în acelaşi ritm. Huruitul roţilor, strigătele şi zgomotele polizoarelor, zumzetul mişcării şi al vorbelor, toate acestea sub roşeaţa înceţoşată a unui apus de iarnă londoneză, nu erau în discordanţă cu sângele ei agitat. Spiritul, calm,

le transforma în muzică. Nu semăna cu muzica altor zile şi nici exaltarea pe care i-o provocau nu avea nimic comun cu fericirea, dar cel puţin uita de sine. Cuvinte îi pătrundeau în ureche şi rămâneau acolo neauzite până mult după ce trecuse cel ce le rostise. Foamea nu o chinuia. Nu se afla sub stăpânirea vreunei slăbiciuni fizice; în minte nu avea nici o imagine a morţii, iar legăturile cu viaţa îi erau tăiate; lipsită astfel de înţelegere sau regret, nu era pentru moment decât ceea ce făcea din ea sângele ei iute. Îşi dădea seama că pentru cineva aflat aproape de sfârşit era inutil să iubească sau să urască: Wilfrid şi lady Charlotte erau astfel cruţaţi. Emilia se gândea la ei cu un soi de impasibilitate, aceasta neînsemnând că în acea noapte delirantă şi-ar fi făcut sălaş în mintea ei măcar o singură idee limpede. O muzică ameţitoare se dezlănţuia într-o singură notă scăzută şi constantă, fără să se înalţe câtuşi de puţin, fără să se onduleze, fără să-şi schimbe monotonia barbară. Emilia nu avea nici o putere asupra ei. Judecata ei critică s-ar fi răzvrătit altă dată. Acum se lăsa purtată de ea ca de o forţă mecanică.

Sufla un vânt dinspre sud-vest, şi orele nopţii nu erau insuportabile pentru cei fără căpătâi. Emilia îi văzu pe mulţi dintre ei întinşi peste tot, odihnindu-se pe unde puteau. Privea cu milă la copii, dar diavolul care pusese stăpânire pe ea o făcea să-i dispreţuiască pe ceilalţi cerşetori, care păreau să se lase pradă sorţii lor, când ar fi trebuit să-şi ridice frunţile cu curaj. Mergea orbeşte din stradă în piaţă, din piaţă în parc, şi deodată izbucni în ea dorinţa să se facă dimineaţă, care nu s-a dovedit a fi altceva decât un prim semn al foamei.

— Când se vor deschide magazinele?

Încercă să se păcălească răspunzându-şi că de fapt nu-i pasă când se vor deschide, dar crampele chinuitoare deveniră mult prea acute pentru aşa ceva. Cu imaginaţia ei febrilă, ridica acoperişul de pe casele acelea mari şi bogate, dezvăluind

splendoarea unor mese încărcate; iar dacă vreo pală mai puternică de vânt îi atingea nervul olfactiv, i se părea instantaneu încărcată de miresmele prânzurilor de altădată.

— Nu, strigă Emilia, îmi displac orice alte mâncăruri în afară de cele simple.

Cedă repede, recunoscându-şi preferinţa pentru felurile alese.

— O bucăţică de zahăr! oftă ea după aceea.

Dar nici zahărul, nici carnea nu se zăreau nicăieri.

Găsi un loc sub nişte copaci, între un bărbat şi o femeie care se îndepărtară de ea, cu bărbiile ascunse în piept. Frunzele reci şi uscate începură să se trezească la viaţă, iar pe cer apărură primele nuanţe cenuşii. Foamea se cuibărise ca o minge de plumb în pieptul Emiliei. Ar fi putut încă să mănânce cu poftă, însă nu mai avea în faţa ochilor imaginea mâncărurilor opulente. Se hotărî totuşi să cerşească pâine la o brutărie. Ieşind din nou în străzile pustii, groaza de a-şi expune nefericirea ei solitară şi urmele lăsate de noapte asupra-i o reţinură. Când îndrăzni în sfârşit să se apropie de brutărie, senzaţia de oboseală, nevoia de a se spăla şi dezgustul total o făcură să se simtă deosebită de toate celelalte femei pe care le vedea, lucru care îi inhibă neruşinarea de care avea nevoie. Preferă să se ascundă.

Orele dimineţii trecură în această frământare. Era când înfometată şi disperată, când cuprinsă de ruşine. Extenuarea, aducând cu sine necesitatea imperioasă de a se odihni, intervenea ca o uşurare. Emilia era apăsată de limpezimea obositoare a zilei, dar atunci când se lăsă amurgul şi văzu luminile lămpilor aprinse, i se păru că totul se petrecea prea brusc şi o cuprinse neliniştea. Se afla în ghearele unei disperări pasive. Se simţea bolnavă, deşi nu slăbită, iar gândul de a cere ajutor dispăruse.

Un băiat al străzii din cea mai pură rasă londoneză, la care un imens şal de lână suplinea oricare lipsă mai pronunţată din restul îmbrăcăminţii sale, apăru tropăind pe pavaj; fluiera una din melodiile preferate în metropola sa natală prin ţeava unui fluier de un ban, din care nu ieşea atât de pervertită încât urechile atente să nu poată stabili că este vorba de marşul regal al Insulelor Canibale. Un stâlp cu afişe de lângă o lampă reţinu atenţia muzicianului şi, continuând să sufle în fluier, îşi îndoi genunchii şi citi anunţul. Emilia îşi reaminti de membrii clubului din Hillford şi Ipley, de toba cea mare, de discursuri, de urale şi de acea energie nestăvilită pe care o avea în dimineaţa aceea fericită. Îl ascultă pe băiat cântând de parcă ar fi citit nişte note şi simţul umorului i se trezi la viaţă. „Caraghiosule ce eşti!" îşi zise ea încet. Ajuns la ultimul rând tipărit, băiatul se îndreptă şi îşi vârî fluierul în buzunar; atunci Emilia aproape că râse. „Asta din cauză că nu poate să întoarcă foaia", spuse ea şi rămase lângă stâlp încă multă vreme după ce băiatul dispăruse. Emoţia uşoară a veseliei îi redase parţial senzaţiile omeneşti pierdute şi începu să-şi caute un loc în care să se bucure de ele nestingherită. Se vedea unul dintre poduri. Se simţi atrasă de singurătatea debarcaderului alăturat, şi se grăbi în direcţia scărilor. Pentru a coborî, trebuia să se strecoare pe lângă o flaşnetă şi o siluetă mică aplecată asupra ei.

— Sei buon' Italiano? întrebă ea. Primi drept răspuns un *Si* posac. Emilia strigă spasmodic *Addio!* Creierul ei se golise deodată de orice gând, şi tot ceea ce mai ajungea la conştiinţa ei era că mergea în jos.

Emilia este regăsită

— Sei buon' Italiana?

De dincolo de care abis veneau acele cuvinte până la ea?

Părea să fi trecut doar un minut de când ea însăşi pusese aceeaşi întrebare unei făpturi firave care, dacă ar fi privit în sus şi ar fi dat din cap, i-ar fi făcut o mare bucurie; acela în schimb îşi ascunsese faţa de ea şi-i răspunsese morocănos *Si,* stingând în ea ultima urmă din dorinţa de a rămâne în viaţă.

— *Si,* răspunse ea, la fel de ursuz şi fără să-şi ridice privirea.

Dar atunci când mâna i-a fost luată şi a auzit şi alte cuvinte, ea, care stătuse acolo atât de multă vreme ghemuită între moarte şi viaţă, neţinând la nici una dintre ele, se ridică stăpânită de o atracţie irezistibilă spre întuneric şi neant şi, luptându-se din răsputeri cu mâna ce o ţinea pe loc, ţipă cerându-şi dreptul la moarte neîntârziată. Furia ei era însă neputincioasă.

— Merthyr Powys este cu tine, îi spuse prietenul său, şi nu te va părăsi niciodată.

— Şi nu mă va sili să merg acolo, sus? Emilia arătă spre zona zgomotoasă de deasupra lor.

— Ascultă-mă şi-am să-ţi povestesc cum am dat de tine, răspunse Merthyr.

— Să nu mă obligi să merg acolo.

Vorbele ei abia se auzeau. Merthyr se temu în acel moment că era vorba de ceva ce depăşea pura dezolare – poate chiar de nebunie. El se aşeză pe banca de pe chei, păstrând tăcerea până când Emilia se convinse de intenţiile lui. La primele lui cuvinte însă îl întrebă cu ardoare:

— Ai să mă sileşti să plec de aici?

— Nu, putem să rămânem şi aici să discutăm, spuse Merthyr. Hai să-ţi spun cum te-am găsit. Îţi

închipui probabil că ai reuşit să te ascunzi de noi în tot acest timp. Îţi închipui că nu *aparţii* prietenilor tăi. Ei bine, am vorbit cu toţi „copiii tăi", aşa cum îţi plăcea să-i numeşti. Ţi-aduci aminte? Alaltăieri te văzuseră doi. I-ai zis unuia: „Din Savoia sau din Piemont?", iar el ţi-a răspuns: „Din Savoia" şi tu ai clătinat din cap: „Nu e cu faţa spre Italia!", ai zis. Şi aşa te-am găsit. *Sei buon' Italiana?*

Emilia îşi lăsă mâna în mâna lui Merthyr, întrebându-se mirată dacă nu cumva, atât timp cât trăieşti, nu există o beznă absolută în care să te poţi pierde. O cuprinse un tremur.

— Lasă-mă să mă uit la apă, zise ea, iar Merthyr, care îi acordă până şi această încredere supremă, o lăsă să plece înainte, simţind cum mâna ei se umezeşte. Se răsuci înapoi înfiorată, apoi îi întinse şi cealaltă mână. O femeie înecată arată îngrozitor!

Cu o voce slabă, îl imploră să o ia din acel loc. Merthyr o susţinu, călăuzindu-i paşii. Apropiindu-se de nivelul unde se aflau oameni, privi înapoi, înţelegând deodată cu ce lucruri sinistre se jucase orbeşte. Groaza îi grăbi paşii câteva clipe, apoi se lăsă cu toată greutatea asupra lui Merthyr. El o ţinea în braţe, crezând că leşinase, dar ea murmură:

— Ai aflat că mi-am pierdut vocea?

— Dacă ai suferit, nu mă mir㠖

— Sunt inutilă. Vocea mea a murit.

— Inutilă pentru prietenii tăi? Taci, draga mea Emilia! *Sandra mia!* Nu ştii că dacă-ţi iubeşti prietenii, ei nu aşteaptă nimic altceva de la tine?

— O, se tângui ea, lumina lămpii îmi face rău. Ce zgomot!

— Vom scăpa repede de zgomot.

— Nu, zgomotul îmi place, lumina mă deranjează. O, picioarele mele: mă mai puteţi duce? Care prieteni?

— De exemplu, eu.

— Ştiai de rătăcirile mele prin Londra! Înseamnă că cerul există. Nu suport să cred că

nimeni nu se gândeşte la mine.

— Azi-dimineaţă, spuse Merthyr, m-am întâlnit cu poliţistul în casa căruia ai primit găzduire.

Emilia îşi înclină fruntea, pătrunsă de capacitatea misterioasă a prietenului ei de a afla totul.

— Am sentimentul că nu am văzut străzile de ani şi ani. Dacă nu m-ai ţine tu, m-aş prăbuşi… Oh! Pricepi că vocea mea s-a dus?

Merthyr înţelese că ea se temea să nu fie greşit înţeleasă.

— Nu şi mâna ta, îi spuse, strângându-i-o, încântând-o cu o imagine concretă a ceva ce mai putea încă oferi unui prieten.

Se agăţă de ea cu toată fiinţa, în timp ce roţile zgomotoase o purtau prin Londra, până când corpul ei plăpând îşi pierdu curajul. Începu să plângă, lipindu-se mai tare de Merthyr. El, care îşi închipuia că recenta ei stare de disperare şi lacrimile ce le vărsa acum se datorau pierderii iubitului, îi aducea, din fericire, mai multă alinare decât primea el însuşi. „Aşa se întâmplă când domnii bătrâni încep să se intereseze de foarte tinere domnişoare”, recurse el la filozofia sa glumeaţă, scrutând ce se petrecea în el, aşa cum fac bărbaţii când vor să anticipeze cinic posibilele urmări. În faţa ochilor îi apărură figurile a trei persoane. Dar ea se afla acolo, sprijinită de braţul său, salvată, ea, fiinţa despre care descoperise că-i umplea inima atunci când se pierduse şi pe care o considera una din cele mai înzestrate femei de pe pământ! Mulţumi cerului pentru realitate, oricum ar fi fost ea. Fata stătea lipită de el, cu pleoapele lăsate şi, simţind respiraţia trupului ei, se minună cât de calm stătuseră amândoi pe marginea unei prăpăstii tragice şi cât de firesc ajunsese ea la porţile lumii de dincolo. Căutând ce anume? „Sora mea ar putea să mă lămurească”, gândi Merthyr.

— Oh, fluviul e ca un şarpe mare şi negru, cu ochi bolnavi, care se va încolăci până la urmă în

jurul meu! zise Emilia, vorbind ca prin somn; tresări apoi, cu teama zugrăvită pe faţă: Oh, din nou foamea!

— Foamea! exclamă el, cutremurându-se.

— M-a apucat mai rău ca niciodată, se tângui ea. Am fost pe jumătate moartă şi nu am mai simţit nimic. Nu te doare… nu te doare deloc când mori. Dar acum… e ca un foc amestecat cu gheaţă! Simt cum mă roade pe dinăuntru. Dă-mi ceva de mâncare.

Merthyr încleştă dinţii şi o strânse într-o îmbrăţişare caldă, care îi mai domoli crampele ascuţite. O ţinu astfel, cu lacrimile ţâşnind printre pleoapele lui închise; ajunşi la primul hotel, reuşi să-i găsească ceva de mâncare. Emilia scoase un ţipăt înăbuşit atunci când el îi întinse pâine prin fereastra birjei. O hrăni, dându-i bucăţică după bucăţică. Îi fusese imposibil să-i procure şi supă. Continuându-şi drumul, Emilia nu se plânse de suferinţă, oftă adânc. După un timp, îl întrerupse din consideraţiile pe care le făcea asupra firii ei, scuzându-se că mâncase cu asemenea lăcomie; mai trecu mult până să afle el cât rău provocase Wilfrid cu sentimentul lui tiranic acestei fiinţe nesofisticate. Înţelese mai bine şi teama mărturisită a fetei de a se întâlni cu Georgiana. Şi totuşi, intrând în casă, ea nu lăsă să se vadă nici urmă de teamă, răspunzând îmbrăţişării Georgianei cu toată forţa care-i mai rămăsese.

Retragerea domnului Pericle din cercul de la Brookfield

În acea dimineaţă de miez de iarnă, familia Tinley (întârziind ca de obicei) îşi făcu apariţia în mijlocul Bisericii Hillford, ca să asiste la slujbă. În urma lor venea un bărbat, recunoscut ca atare după zgomotul cizmelor şi după mărimea pasului, pentru că domnişoarele de la Brookfield, după ce respinseseră pretenţiile absurde ale lui Albert Tinley, nu îndrăzneau să-şi dea frâu liber curiozităţii, de teamă de a nu-i întâlni privirea atunci când şi-ar fi întors capul. Prin urmare, răspunseseră uşoarelor înclinări din cap – cum se cuvenea într-o biserică – din partea înfumuratei domnişoare Tinley, cea mai mare dintre ele, a detestabilei Laura Tinley, a fandositei Rose Tinley (care semăna la culoarea tenului cu un coş de gunoi) şi a Madelinei Tinley (prea mică să aibă o personalitate care să depăşească ceea ce-i conferea numele), cu un aer de superioritate îngăduitoare şi caritabilă; apoi îşi aranjară cărţile de rugăciune, părând preocupate de speculaţii în legătură cu textul ce urma să fie rostit în acea dimineaţă de la înălţimea amvonului. Avură însă toate senzaţia că o formă deosebit de voluminoasă trecuse pe lângă ele, în chip de păzitor al sprintenelor domnişoare ce-l precedaseră. Deşi nici una dintre domnişoare nu-şi ridicase privirea în timp ce forma trecea, şi-au dat seama că poseda o statură şi o circumferinţă care depăşeau cu totul sfera de influenţă a Tinley-ilor, iar gândul sfidător că aceştia îşi angajaseră probabil un străjer o făcu pe Arabella să zâmbească cu tot dispreţul de care era capabilă. Scăpate de bănuiala că Albert era cel ce-şi însoţea

surorile, îşi îngăduiră să contemple calm strana lor. Era oare posibil ca doi oameni de pe acest pământ să poarte o asemenea blană de urs? Nu încăpea îndoială, umerii domnului Pericle dominau adunarea, capul său părând micşorat din cauza gulerului colosal. Arabella îşi simţi mâna strânsă de cea a Adelei. Îşi puse cartea deschisă în faţă şi privi ţintă spre amvon. Laura nu reuşi să observe nici un semn al uimirii extreme de care era sigură că erau cuprinse cele trei domnişoare Pole şi dacă nu s-ar fi făcut auzită şoapta ingenuă, făţişă, a doamnei Chump, care exprima limpede că faptul se apropia chiar şi de limitele concepţiei ei despre a ceea ce era posibil, surorile Tinley n-ar fi avut nici cea mai mică satisfacţie de pe urma primei expuneri publice a trofeului pe care-l smulseseră tinerelor Pole.

— Domnu' Paricle… oh, făcu doamna Chump, stârnind freamăt în multe strane.

Se aplecă imediat peste genunchii Corneliei şi aceasta, măsurând-o fără interes, trebui să-i murmure:

— Uşurel, uşurel.

— Da' nu l-ai văzut, dragă? Un străin într-o biserică protestantă! Şi când te mai gândeşti şi ce soi de străin, asta întrece orice! Şi ştii, voi ziceaţi că n-o să-l luaţi niciodată cu voi şi-acu' uite că l-au luat alea pe care nu le puteţi voi suferi. Corrnelia!

— Începe slujba, remarcă domnişoara, ridicându-se în picioare.

Multe perechi de ochi erau a ţintite asupra domnului Pericle, care cerceta din când în când cornişele şi consolele şi vitraliile de pe stânga şi de pe dreapta, sau detecta vreo tânără domnişoară ce se uita la el, sau anticipa privirea ei, tulburând-o printr-o întoarcere bruscă a capului, urmată de un pufnit pe nas şi o netezire a mustăţilor. Nu privi însă nici măcar o singură dată în direcţia stranei familiei Pole. Din întâmplare, ochii săi plutiră pe deasupra stranei, dar după ce se folosise pentru

prima oară de acest artificiu, descoperi că domnişoarele erau nişte rivale pe măsură şi că ar fi fost de prisos să încerce să le întâlnească privirile. Se văzură silite să recunoască Laurei Tinley talentul de a-l struni cu măiestrie. Îl făcuse să ţină o carte în mână şi să arate respectabil şi evlavios. Când veni momentul să se aşeze, el imită gestul la timp şi apoi se ridică din nou, fără ca îndemnul să fie prea vizibil. La primele acorduri ale orgii, se remarcă o agitaţie a blanei de urs. Laura avea dificultăţi să-l convingă să se ridice pentru a asculta imnul, iar după ce auzi intonarea unui verset, domnul Pericle se aplecă subit, de parcă s-ar fi rupt în două şi de atunci nici că mai reuşi Laura să-l facă să adopte poziţia întregii congregaţii. Singura reacţie a Laurei, menită să-i acopere eşecul, a fost să se întoarcă luminată de un zâmbet vesel, dar reţinut, spre strana fetelor de la Brookfield. Zâmbetul fu observat cu ajutorul acelui simţ special plasat în coada ochiului; în acelaşi mod, aflară că Laura era vizibil afectată descoperind că nu se uitau la ea. La terminarea slujbei, domnişoarele îşi înclinară scurt capul şi, împingând-o pe doamna Chump înaintea lor, o scoaseră afară în aşa fel, încât exclamaţiile de mirare şi oftaturile afectate şi ostentative de simpatie pentru cauza Brookfieldului n-au mai fost auzite decât de puţină lume. O luară spre Brookfield fără abateri din drum. Domnul Pole discuta cu Tracy Runningbrook în poartă. Domnişoarele tăiară scurt scuzele lui inutile adresate tânărului, pentru că nu se dusese şi el la biserică în ziua aceea, şi începură să-i pună întrebări lui Tracy. Prima se referea la fratele lor; a doua, la starea Emiliei. Tracy nu mai avu timp să răspundă. Doamna Chump făcuse în asemenea măsură cauză comună cu Brookfieldul, încât trădarea domnului Pericle îi îndreptăţea întru totul indignarea:

— Îl urăsc! ţipă ea. Îl urăsc din toată inima! Şi să se mai arate el în biserică! Ce să zic, cu faţa lui aia de îngeraş! Ia-n te uită! Însă, dragele mele, nu putem să-l lăsăm în mâinile altora. Cu riscul morţii, trebuie să ţesem toate intrigile posibile ca să-l păstrăm pe netrebnic lângă noi.

— Vai, *dragă,* spuse Adela uşor agasată.

— Păi bine, n-am zis lângă *mine,* geloasă mică ce eşti! îi răspunse doamna Chump.

— Madam, dar sunteţi oricând bine-venită pentru el.

— Cât despre mine, don'şoară, eu n-am nevoie de domnul Paricle. Poate c-oi fi cochetat mătăluţă pe iaht până nu ţi-a mai fost simpatic şi te-oi fi săturat de el şi de-aia zici aşa.

— Mulţumesc, spuse Adela, cu un calm exasperant, care îi provocă doamnei Chump o izbucnire necontrolată.

— E duminică! E duminică! strigă domnul Pole.

— Nu sunt eu prima care să-şi aducă aminte aşa ceva, Pole? Şi nu m-am sculat eu de dimineaţă ca să mă duc la biserică, unde să-mi liniştesc conştiinţa şi în loc de asta, să ies de-acolo plină de furii şi totul de dragul fetelor ăstora nerecunoscătoare, pe care nu le mai nimereşti nici în piuă. Îţi zic eu, dac-ar fi să se mărite la altar, s-ar holba urât la tine şi-ar fi jignite să le întrebi dacă se gândesc la soţii lor, aşa ar face! „Vai, dragă, nu, greşeşti, noi ne gândim la coşul de cărbuni din salonul din dos" – sau dacă nu la cărbuni, la nemurirea sufletelor. Aşa ţi-ar răspunde. Ce făceai tu cu domnu' Paricle pe bordul iahtului? Aha!

— Ce-i cu discuţia asta despre Pericle? întrebă domnul Pole.

— O, nimic, papá, răspunse Adela.

— Nimic, aşa-i zici tu? spuse doamna Chump. Şi poate că ai tu un motiv valabel. Acu' ia zi, nu te ţineai după el de-l necăjeai pe bordul iahtului? Ia stai, poate că el nici n-a fost vreodată pe vas?

— Consider că tu trebuie să ştii asta la fel de bine ca Adela, spuse domnul Pole.

Adela interveni imediat:

— Toată discuţia, dragul meu papá, este din cauză că domnul Pericle s-a gândit că se cade să facă o vizită la strana familiei Tinley. Cine stă să se plângă cum sau unde o face, atâta vreme cât îşi îndeplineşte datoria?

Domnul Pole privi în gol, murmurând:

— La familia Tinley!

— Vrea să te ducă, Pole, păcătoasa mică! zise doamna Chump, convinsă că atinsese un punct sensibil prin menţionarea iahtului. Ia întreab-o ce fel de purtare…

— Şi n-a vorbit cu nici una din voi? întrebă dom-nul Pole.

— Nu, papá.

— S-a uitat în partea cealaltă?

— Ne-a făcut această onoare.

— Ia întreab-o, Pole, cum s-a purtat cu el pe iaht, ţipă doamna Chump. Oho, să fi văzut cum mai cocheta! Şi dac-ai citi pe nobilul poet, ai vedea ce zice el despre trupurile bietelor femei legate în saci şi aruncate unde e apa mai adâncă de turcii şi grecii ăia şi asta numai din pricină de gelozie. Da. Ticăloşii ăia iau femeile în serios pe acolo pe la ei şi n-au voie să joace, bietele de ele, nici o şotie, măcar aşa. Ad'la, nu l-ai tachinat tu pe domnu' Paricle pe iaht? Întrebarea e dacă se afla şi el acolo.

— Martha! Eşti o proastă! spuse domnul Pole, aparent victima uneia din crizele sale de agitaţie. Cine ştie dacă a fost acolo sau nu mai bine decât tine? În curând ai să uiţi dacă am mâncat vreodată împreună. Mi-e groază să văd o femeie spunând asemenea absurdităţi! Haide, haide, nu face nimic! Intră în casă, scoate-ţi boneta… ceva… orice! Numai să nu mai aud asemenea idioţenie! Ei, domnule Runningbrook?

— Ba să ştii, Pole, că tu eşti nebun. Doamna Chump îşi încrucişă mâinile, ca să răspundă cu toată liniştea. Aş vrea să ştiu şi eu cum aş putea să ştiu ce n-am spus cu gura mea niciodată.

Situaţia devenise critică. Adela se consultă din ochi cu surorile ei, privirile lor comunicându-i limpede că încurcătura îi aparţinea în întregime. Adela îi puse capăt ducându-se la doamna Chump, luând-o de umeri şi sărutând-o pe frunte.

— De-acum veţi vedea mai bine, zise ea. Nu ştiţi că domnul Pericle nu a fost cu noi? Tot atât de sigur pe cât e sigur că azi-dimineaţă *era* împreună cu Tinley-ii.

— Nemaipomenită dimineaţă! exclamă domnul Pole, plecând în grabă.

— Pole crede că… murmură doamna Chump, gândindu-se la voiajul ei pe iaht. Sărutul îi provocase nişte senzaţii stranii.

— El crede acum şi va crede şi trebuie să creadă, răspunse Adela cu o copilărie oarecare, absurdă, dar convingătoare; sufletul îi era în tot acest timp revoltat împotriva surorilor ei, care o lăsau să ducă tot greul, adoptând poziţia unor spectatori şi critici şi condamnând o întreprindere pe care nu aveau curajul să o încerce.

— Apropo, să nu uit să felicit pe o prietenă de-a mea, spuse Tracy, executând o plecăciune ironică în faţa Adelei.

— Atunci era sigur căpitanul Gambier, strigă doamna Chump, de parcă cine ştie ce revelaţie grozavă ar fi avut. Adela se îmbujoră la faţă. Oh! Şi atunci eu ce-am auzit? continuă sâcâitoarea femeie.

Adela le fulgeră din priviri pe surorile ei. Chiar şi într-un asemenea moment nu o ajutau, sentimentul lor fiind că le înjosise prin familiaritatea arătată faţă de femeia aceea, în prezenţa lui Tracy.

— Stai! Nu eraţi voi doi…, zicea doamna Chump.

— Da? Adela trecu pe lângă ea. Ştiţi, numai pentru urechile dumneavoastră!

Aluzie la care doamna Chump o urmă bucuroasă. Se şi răspândise un zvon despre o anumită întâmplare de pe iaht, ai cărei eroi fuseseră Adela şi căpitanul.

Arabella o urmări îndepărtându-se şi gândi: „Cât de puternică este înclinaţia ei de a mă imita!", pentru că afirmativul pronunţat pe tonul unei interogaţii era specific Arabellei, la fel cum se întâmpla câteodată cu negativul – negativul, totuşi, adaptându-se la indiferenţa muzicală a sunetului şi la împotrivirea blândă pe care o implică.

— Cât despre Pericle, spuse Tracy, nu trebuie să vă miraţi că individul se roagă în alte strane decât a voastră. Pe cuvântul meu! Poate el să se roage şi iar să se roage: l-aş trimite în Hades cu o epigramă înfiptă în inimă!

Domnişoarele aflară de la Tracy că Wilfrid îi aplicase o corecţie publică domnului Pericle, care făcuse o afirmaţie neadevărată în legătură cu Emilia.

— A dansat cel mai grozav *pas seul* executat vreodată de un debutant pe dalele fierbinţi de fier ale Purgatoriului.

Nu îndrăzniră să întrebe ce anume spusese domnul Pericle, dar Tracy repeta atât de categoric că-şi primise pedeapsa cuvenită, încât ghiciră că avea probabil o anumită legătură cu lipsa de apărare a celor de acelaşi sex cu ele şi fetele aprobară reacţia fratelui lor.

În acea zi, sir Twickenham şi căpitanul Gambier au prânzit la Brookfield. Oricât i s-ar fi părut de uimitor cuiva care îi cunoştea firea şi succesele, căpitanul era un fluture prins în plasă, la un pas de a fi expus, ţintuit în ac, cu aripile întinse în toată splendoarea lor. În timpul mesei, Tracy o feri pe Adela de gafele şi de micile răutăţi feminine ale doamnei Chump, dar nu putu să-l ajute cu nimic pe căpitan, care făcea greşeli de şcolar în mâinile ei

grosolane. Se remarcă faptul că sir Twickenham îşi reţinuse zâmbetul îngăduitor cu care o tratase în alte ocazii. Frământarea nervoasă a domnului Pole crescuse. Din când în când, se plângea în şoaptă, stăpânindu-se imediat cu un „Nu, nu!” şi clipea iute din ochi.

După masă, venea momentul desfăşurării celei mai penibile scene zilnice. Doamna Chump bea vin de Porto din abundenţă. Pentru ca să-l bea cu plăcere, avea nevoie de un al doilea pahar de vin roz cu care să poată închina, iar domnul Pole, care nu mai găsea aceeaşi delectare în vin, adopta această postură ca pe o datorie. Trăsăturile alerte, supte ale bietului omuleţ palid înfloreau în chip artificial şi nesănătos, iar ochii îi luceau înceţoşaţi când golea paharul. Fiicele lui ştiau că nu bea din plăcere, ci spre binele lor, în aşa fel încât să-i menţină în continuare Marthei Chump iluzia că este un ginere în cea mai bună formă, banii acesteia urmând să le salveze de la ruină. În fiecare seară, cuprinse de remuşcări ce le împiedicau să perceapă tragismul comic al spectacolului, îl urmăreau jucându-şi rolul, cu o forţă prefăcută şi cu o grijă bine disimulată faţă de pulsul său. Cuvintele repetate mereu, „Haide, Martha, să-ţi torn nişte Porto”, făceau să le treacă un fior rece prin vene. Ştiau bine ce spusese doctorul despre efectul pe care îl avea vinul acela.

— Bolnav! striga doamna Chump, când îl vedea făcând cu ochiul după ce sorbea din băutură – tu, Pole, bolnav! Auzi ce să zică ei despre tine, dragă! Şi făcea şi ea din ochi, fără să-i pese de domnişoare.

În opinia doamnei Chump, a nu bea o cantitate considerabilă de Porto, atunci când acesta se afla pe masă, era un lucru de-a dreptul josnic pentru un bărbat. Chiar şi Chump, obişnuia ea să spună, era un maestru în ale băutului şi o sticlă era ca nimic pentru el.

— Adică ce vrei să spui, că pentru mine-o fi? exclama actualul ei adorator, în timp ce vinul curgea în valuri, iar obrajii i se congestionau.

Această îngrozitoare concurenţă cu stafia consilierului municipal Chump continua seară de seară. Fermecătoarea Martha nu era capabilă să observe că, dacă bea cu o stafie în memorie, în realitate nu bea decât cu o biată păpuşă animată. Serile se sfârşeau fie cu adormirea domnului Pole în jilţul său (în care ocazii una din fiicele sale îl veghea, povestind lucruri îngrozitoare despre trezirea lui), fie prin mersul împleticit spre pat, deliberând pe scări între ceai şi coniac, plângându-se de o amorţeală a genunchilor, sau a coatelor, alteori masându-şi capul şi râzând isteric. În asemenea momente, mireasa lui dispărea. Nu era de mirare că Wilfrid rămânea departe, chiar dacă n-avea ceva mai bun de făcut pe unde se găsea. Domnişoarele, după ce tunaseră şi fulgeraseră împotriva otrăvitorului Porto, intraseră într-o asemenea panică, încât îl implorară pe tatăl lor să nu mai amâne căsătoria cu femeia aceea.

— De ce? le întrebă domnul Pole tăios. De ce vreţi să mă căsătoresc cu ea?

Obligate să păstreze aparenţele, au răspuns:

— Fiindcă ea ni se pare potrivită pentru tine ca parteneră de viaţă.

Acest răspuns îl mulţumi.

— A, n-o să ne grăbim prea tare, spuse el şi fixă o zi, la mai puţin de o lună.

Văzând figurile lor parcă nepregătite, râse, respingând ideea cu voce tare, ca şi cum nici nu s-ar fi gândit cu toată seriozitatea la aşa ceva.

Domnişoarele de la Brookfield nu-şi mai ţineau fericitele, stenicele lor consultări la miez de noapte. Începuseră să tânjească după somn şi după un crâmpei de uitare, biciul abătându-se acum zilnic asupra lor; nu mai aveau planuri pe care să le dezbată; nu mai aveau luminile acelea nelămurite care păreau să strălucească de undeva,

de dincolo de orizontul zilei de mâine. Se sărutau la uşa dormitorului uneia dintre ele şi se despărţeau. Tăcerea rămăsese singurul lor mod de a-şi proteja Simţirile Înalte, acum, când profesarea Nuanţelor Elevate devenise imposibilă. Adela aproape că făcea opinie separată faţă de surorile ei de când participase la expediţia cu iahtul. Era extrem de grijulie cu cheile mesei de scris şi câteodată îşi trăgea zăvorul la uşa dormitorului, răspunzând cu un „Ei?" ciudat, abia după ce surorile ei bătuseră de două ori şi spuseseră „Deschide odată". Casa Brookfield era scindată de acele mici fisuri care apar după cutremurele prevestitoare. Nici una dintre surori nu era mulţumită de celelalte. Modul în care îl trata Cornelia pe sir Twickenham era condamnat aproape făţiş, dar în acelaşi timp Arabellei i se părea că baronetului îi era hărăzită mai multă consolare decât ar fi fost absolut necesar din partea alesei căpitanului Gambier, că obiceiurile şi moravurile de pe iaht pătrunseseră mai nou şi la Brookfield. Adela, la rândul ei, o privea cu tristeţe pe Arabella şi ar fi dorit să-i spună, aşa cum îi spunea Corneliei, că dacă va continua să-l incite dinadins pe Freshfield Sumner împotriva lui Edward Buxley, s-ar putea să-i piardă pe amândoi. Cornelia cântărea în linişte acuzaţiile şi judeca imparţial, mintea ei fiind prea plină pentru ca să mai contribuie cu vreo observaţie personală. Spunea poate mai puţin decât ar fi spus dacă nu ar fi ştiut că, oră de oră, propriile ei Simţiri Înalte trebuie să adreseze petiţii Nuanţelor Elevate, şi mai exact, dacă nu ar fi ştiut că purtarea ei va avea curând nevoie de o interpretare deosebit de miloasă din partea surorilor ei. Pentru că în momentul de faţă nu făcea mai mult decât să-l atragă pe sir Twickenham la Brookfield, în chip de medicament necesar tatălui ei. Totuşi, din momentul reîntoarcerii doamnei Chump, domnul Pole vorbea despre starea sa în termeni mai

optimişti şi, prin insistente insinuări, dezvăluise că perspectivele afacerilor sale erau mai luminoase. De fapt, Cornelia era pe jumătate convinsă că falimentul său fusese o simplă stratagemă, menită să le determine pe fiicele sale să-şi dea consimţământul de a o primi pe doamna Chump. Ea, ca şi Adela, începu să aibă o bănuială că transparenţa acţiunilor lui era vag misterioasă şi că există de fapt multe de văzut într-un lucru transparent. Ele se aflau acum în primejdia de a presupune că – de vreme ce bătrânul le înşelase probabil într-o oarecare măsură – le înşelase în toate privinţele. Nu era oare scena de după masă prea adevărată, cumplit de adevărată? Nu-i erau mâinile umede şi reci, în timp ce fruntea se făcuse stacojie? Şi cum ar putea o fiinţă umană să-şi pipăie propriul puls şi să se uite în gol cu privirea aceea intensă şi inteligentă, fără să joace, de fapt, teatru? Deşi îl iubeau şi erau generoase, începuseră să-şi pună întrebarea: „Şi-acum ce urmează?”

Domnişoarele se aflau într-un impas şi mă văd silit să observ că inima este elementul hotărâtor în vieţile noastre, gândindu-mă la familii care stagnează tocmai din cauza unei mişcări atât de slabe a inimii. Mai există şi aceia care nu au inimă deloc; cei mai mulţi dintre noi ne mişcăm sub impulsul pintenilor pe care ni-i dă Soarta. În schimb, domnişoarele de la Brookfield aveau inimi suficient de mari şi sprinţare ca să intre în tot felul de încurcături. Ieşirea din ele, sau pur şi simplu mersul înainte, era lăsată pe seama Providenţei. Se aflau într-un impas pentru că Arabella, deşi flatată de curtea făcută de Freshfield Sumner, nu putea să-l respingă deschis pe Edward, la care era convinsă cu toată sinceritatea că ţine mai mult, deşi scrisorile sale nu aveau un orizont intelectual la fel de larg ca ale rivalului său. Tatăl ei îi cerea insistent şi enervat ca ea să-l respingă definitiv pe Edward. Adela nu putea face nici o mişcare: cel puţin, nu pe faţă. Cornelia ar fi fost capabilă să ia o

iniţiativă: grija atentă pentru sănătatea tatălui ei o reţinuse până în acel moment, iar ea tărăgăna relaţia ei cu sir Twickenham în numele celui mai nobil dintre principii. Conştiinţa Corneliei era frământată de o adâncă durere. Auzise de la lady Gosstre că în familia Barrett exista ceva foarte aproape de nebunie. Consimţise să-l întâlnească în taină pe sir Purcell (după dezbateri dacă el avea sau nu dreptul să-i pretindă acest sacrificiu) şi când în asemenea ocazii iubitul ei ridica glasul, simţea că o apucă un tremur. În plus, în ultima vreme părea să-şi fi pierdut nobilul lui calm; îi vorbise (fapt căruia aproape că i se putea da o interpretare aparte) ca şi cum s-ar fi îndoit de ea. Odată, atunci când ea pomenise grija pe care i-o purta tatălui ei, Barrett îşi ieşise din fire, exprimându-se violent faţă de numele de tată, moment în care se schimbase complet la faţă.

Modul în care osândea lumea, de asemenea, parcă nu mai era la fel de creştinesc ca mai înainte, trădând ceea ce oamenii de rând ar numi pizmă; nu mai era o simplă ridicare calmă din umeri, specifică lui, care exprima un soi de zonă de graniţă între dispreţ şi caritate şi care îi conferise, în ochii ei, superioritatea pe care o implica dispreţul, precum şi o parte considerabilă din liniştea sufletească blajină a caritătii. Acestea erau acum de domeniul trecutului. Fusese sarcastic până şi cu ea, spunându-i odată, cu asprime:

— Tu ai *voinţă?*

În sufletul ei, îl plăcea mai mult pe organistul sărac decât pe baronetul sărac. Nu era foarte plăcut pentru ea, în starea de spirit în care se afla, să i se spună că „această viaţă ne-a fost dată pentru ca să ne făurim nişte suflete” şi că „acela care nu poate lua decizii este un nenorocit lipsit de suflet, numai bun să piară în neant”. După toate aparenţele, nu mai găsea, cu generozitate, căile de a trece peste situaţii dificile. Corneliei îi veni o idee năstruşnică,

şi anume că, odată cu rangul de baronet, moştenise poate şi o parte a nebuniei tatălui său.

Cei doi se aflau într-o dramatică încleştare a Simţirilor Înalte, astfel încât merită un moment de atenţie din partea noastră. Ea ar fi dorit să-i spună „Eşti nedrept cu dilemele mele”, iar el ei „Dilema este de nerezolvat din cauza laşităţii tale.” În loc de a pronunţa aceste cuvinte, ei se mustrau, fiecare în sinea sa, pentru că nutreau asemenea păreri grosolane în legătură cu idolul lor. Este limpede că nu spuneau anumite lucruri din consideraţie unul faţă de celălalt; trebuie să adaug însă că, în aceeaşi măsură şi dintr-o infinită duioşie faţă de ei înşişi. Există oameni care reuşesc să rămână departe de lucrurile cu care de fapt se confruntă, pur şi simplu nediscutând despre ele; deseori bunăvoinţa pasivă rezultă din neplăcerea de a ne provoca singuri durere. „Datoria mea faţă de tata” fiind unul din argumentele Corneliei, sir Purcell trebuia să-l combată.

— Adevărata dragoste nu exclude datoria filială, zicea ea.

Iar el:

— Dragostea discerne fără greş ceea ce este şi ceea ce nu este datorie.

— Când e vorba de un părinte, mai poate să încapă îndoială? întreba ea, iar răspunsul se citea în înfăţişarea ei încrezătoare.

— Taţii au dreptul să ne pretindă o mulţime de lucruri! exclama el cu amărăciune.

În acest moment, ea avu o clipă de revelaţie fatală a lumii false în care propriul lui resentiment punea relaţiile între taţi şi copii şi, considerându-l incapabil să susţină această controversă, se simţea absolut îndreptăţită în opoziţia ei, până la un punct în care sentimentul nu o lăsa să meargă mai departe.

— Sunt convinsă că devotamentul faţă de tată trebuie să fie cea dintâi datorie a unui copil, spuse ea.

Sir Purcell confirmă din cap.

— Da, a unui copil!

— Oare nu-i laudă întreaga istorie pe copiii care se sacrifică pentru părinţii lor? întrebă Cornelia.

Iar el răspunse:

— Acum încerci să-ţi întăreşti opinia cu argumente istorice!

Rânjetele sale curtenitoare o reduseră la tăcere. Simţul îi spunea că nu are dreptate, dar frumuseţea sentimentului ei nu putea fi pusă la îndoială, aşa că în consecinţă se gândi să nu aibă încredere în simţul ei şi se răzvrăti împotriva lui într-o oarecare măsură, la început cu mare precauţie, deoarece îi provoca suferinţă. Stabili o linie de demarcaţie, astfel încât lumina datoriei să nu încalce lumina pasiunilor noastre umane. „Dar dragostea faţă de un părinte nu este o simplă datorie", se gândi Cornelia. „Este şi dragoste; şi nu este oare dragostea cea mai lipsită de egoism?"

Pas cu pas, sir Purcell urmărea cum mintea ei se învăluia în norii închipuirii, conştient că aceasta era provocată de lipsa de vigoare a inimii ei. Era mereu tentat să smulgă cu o mână ireverenţioasă vălul ce o înfăşura pe iubita lui, dezgolind-o în faţa propriei ei conştiinţe. Se reţinu, în parte din amărăciune, principalul motiv fiind însă acela că nu dorea să provoace un şoc propriei sale iluzii. Cu acest prilej, ar fi fost silit să deschidă o firidă întunecoasă, să descurce şi să aducă la lumină ceea ce acum zăcea într-o grămadă informă, desfigurând-o chiar în faţa ochilor ei, transformându-se şi el în raza privirilor ei schimbate. Nu era exclus să devină sau să pară grosolan; lăsă deci uşa închisă, recunoscând cu tristeţe în meditaţiile sale că un asemenea loc exista şi repetându-şi mereu: „De n-aş fi sărac!" O văzu refugiindu-se la adăpostul sofismelor transparente şi, cu timpul, trebuia să facă un efort pentru a-şi menţine respectul faţă de ea şi faţă de sexul a cărui reprezentantă era.

Dacă ar merita, am urmări traiectoria acestor două nefericite făpturi printr-un nesfârşit labirint al amăgirilor. În ce genune de mici nebunii încâlcite ar trebui să ne coborâm, luminaţi de o singură concluzie înfiorătoare! Câteodată, luptând să scape din încleştarea sofismelor ei, Cornelia şi-ar fi dorit ca iubitul ei să o revendice fără ocolişuri, aducând-o astfel la un moment culminant al energiei ei, care să lămurească definitiv disputa lor dezastruoasă. Uitând că ea este un „ideal" – stăpâna recunoscută a înţelepciunii pure şi a capacităţii de decizie juste – Cornelia tânjea să fie tratată ca o persoană nesăbuită şi ca o reprezentantă obişnuită a femeilor în general. Avea sentimentul că sir Purcell îi aşeza o povară prea grea pe umeri. Acesta se aştepta ca ea să se ducă liniştită la tatăl ei şi la sir Twickenham, spunându-le fiecăruia că inima ei este dăruită altcuiva; după care, cu o figură solemnă, să le întoarcă spatele şi să iasă pe uşă, punându-şi mâna într-a lui. Nu avea nici o înţelegere pentru slăbiciunea sexului ei, pentru dificultăţile care o înconjurau, pentru consideraţia pe care trebuia s-o acorde mândriei lui sir Twickenham şi stării precare a sănătăţii tatălui ei. Îşi spunea, protestând pe jumătate, că el aştepta de la ea exactitatea mecanică a unei maşini, trecând cu vederea faptul că era şi ea o fiinţă umană, acesta fiind un comentariu grav la adresa ambiţiei ei de a fi un „ideal".

Să-i lăsăm deci, până când vom regăsi fructul cu gust de cenuşă crescut din sămânţa acestui înfloritor sentimentalism.

Era trecut de miezul nopţii când doamna Chump se precipită spre camera Arabellei, bătând zgomotos la uşă. Domnişoarele, concentrate asupra jurnalelor şi scrisorilor lor, au lăsat-o un timp să ciocănească şi să se întrebe dacă nu cumva greşise uşa; după care Arabella trase placid zăvorul camerei; Adela îşi făcu şi ea apariţia pe culoar, interesându-se de pricina tevaturii.

— Vai, bietele de voi, am auzit totul, toate le-am auzit…

La auzirea acestei introduceri, tot sângele le pieri din obraji. Arabella o invită înăuntru şi o trimise pe Adela după Cornelia.

— Vai, sărmanele, dragele mele! strigă doamna Chump Arabellei, care o opri:

— Vă rog să aşteptaţi până vin surorile mele. În pauza care urmă, femeia o privi lung şi remarcă:

— Să mă bată dacă nu eşti rece ca fundul unei oale ce n-a fost niciodată pe foc. Repetă aceleaşi cuvinte Corneliei şi Adelei, în chip de acuzaţie, după care izbucni: Simţ cum mi se frânge sufletul de mila voastră, da' voi n-o să duceţi niciodată lipsa pâinii, aşa vă zic! Am să-mpart cu voi şi carnea friptă şi ultima sticlă de Porto, deşi n-aveţi idee câte gânduri de-ale lu' bietu' Chump se ascund sub asta şi nici nu meritaţi aşa ceva. Oh, monstru' ăla de domnu' Paricle, care vă are la mână şi care o să v-aducă la sapă de lemn, ruşine să-i fie! Tatăl vostru mi-a spus şi vai, fetele mele dragi, să nu credeţi că e vina mea. Pentru că Pole… Pole…

Doamna Chump se sufoca de durere. Domnişoarele, fără a se lăsa în voia curiozităţii, înţeleseseră din oftaturile şi suspinele ei că domnul Pole o acuzase, în solitudinea bibliotecii sale de la parter, că provocase retragerea domnului Pericle din mijlocul lor; de aici i se putea trage ruina materială, pentru că, îi mărturisise el, din punctul de vedere al afacerilor, era la cheremul domnului Pericle.

— Şi aşa de pornit împotriva mea! îşi frângea mâinile doamna Chump. Ce-aş fi putut să-i fac lu' domnu' Paricle? Nu e din bărbaţii de să-i pot eu săruta şi ce – Pole nici n-ar trebui să ţină să fac una ca asta. Să zică el, Pole, că ruina vine din cauza mea! Ce să mă fac? Dragele mele! Eu simt compasiune pentru voi, pentru că mă gândesc c-aş recunoaşte singură chiar că sunt o animală, dacă n-

aş avea bani, pricepeţi voi? E cel mai oribil lucru pe pământu' ăsta. E ca şi cum n-ai avea lumânare pân întuneric. Şi eu, să ştiţi, nu l-aş ierta în veci de veci p-ăla care să-mi ia *mie* banii; da' Pole ce-o să creadă despre mine? Pentru că, poţi să zici că bogăţiile sunt o ispită, da' sărăcia e o pedeapsă; l-am auzit pe un diacon tânăr spunând lucrul ăsta din amvon şi era suficient de costeliv ca să ştie ce zice, prăpăditu' de el!

Atât Cornelia, cât şi Arabella respirară mai uşurate după ce auziră sfârşitul povestirii doamnei Chump. Ele ştiau foarte bine că ea nu avea nici cea mai mică vină în retragerea domnului Pericle dintre ei şi înţeleseseră din naraţiunea ei presărată cu exclamaţii că tatăl lor avea motive să fie extrem de alarmat din pricina absenţei grecului de la ei din casă; nu era exclus să aibă propriile sale raţiuni pentru care să o acuze pe doamna Chump, aşa cum făcuse. Domnişoarele o consolară, spunându-i că dinspre partea lor, ele nu o vor acuza niciodată de nimic; se lăsară chiar sărutate, îmbrăţişate, mângâiate în joacă, firitisite de doamna Chump, după care aceasta plânse din nou pe umerii lor. Erau prea puţin conştiente de ardoarea devotamentului secret pe care îl treziseră în pieptul doamnei Chump prin extraordinara lor mărinimie faţă de ea, cea asupra căreia plana acuzaţia de a fi pricina ruinei lor; n-ar fi avut cum să bănuiască, pe de altă parte, că mica lor ipocrizie va duce la adoptarea unei hotărâri unice şi importante în mintea femeii, hotărâre ce avea să adune nori de furtună deasupra căminului lor, zădărnicind acea întorsătură favorabilă la care se aşteptau ele.

În timpul unei tandre îmbrăţişări a Arabellei, cuprinsă de un val de recunoştinţă fierbinte, doamna Chump se hotărâse pe tăcute să se ducă la domnul Pericle şi, de vreme ce bunăstarea Brookfieldului depindea de el, să-l aducă înapoi, măcar de-ar fi fost să-l care şi-n braţe.

În care îl vedem pe Wilfrid pus pe foc

Georgiana Ford către Wilfrid:

„Nu ţi-am răspuns la prima ta scrisoare nu din cauza naturii conţinutului ei; şi nici nu îţi scriu acum, răspunzându-ţi la cea de a doua, numai din simplul motiv că mi-ai permis să arăt epistola ta şi fratelui meu. Nu pot să cred că disimularea serveşte altcuiva decât unor persoane de joasă calitate; ţinând cont că tu iei iniţiativa de a scrie foarte deschis, voi proceda şi eu la fel.

Este adevărat că Emilia se află cu mine. Şi-a pierdut vocea, iar moralul ei este cât se poate de scăzut, doar atâta că ne mai permite o speranţă în refacerea ei. Dar dispun de această speranţă şi sunt încredinţată că tu nu mi-o vei distruge. La vară, va merge împreună cu noi în Italia. Am consultat un doctor, care nu i-a prescris nici un medicament. Dimineţile, citeşte împreună cu fratele meu. Pare să uite tot ceea ce a citit, dar o ocupaţie este esenţială pentru ea în momentul de faţă. Aerul nostru tare de la Monmouth îi dă un mers sprinten pe afară, iar mişcarea i-a şi colorat obrajii o dată sau de două ori. Ieri fiind o zi cu cer senin, ne-am plimbat cu trăsura până într-un punct de unde am putut urca pe Buckstone, iar aici, spune fratele meu, priveliştea a făcut-o să-şi recapete ceva din vechea ei vioiciune. Era o postură în care eu nu o mai văzusem – trecătoare – dar seara m-a întrebat dacă mă rog înainte de culcare şi atunci când s-a retras în dormitorul ei, am rămas acolo cu ea un timp.

Mă voi scuza pentru că refuz să o anunţ că i-ai scris rudei tale din serviciul austriecilor ca să-ţi obţină un post de ofiţer. Dar, pe de altă parte, am considerat că este bine să-i spun, ca din

întâmplare, că te vei căsători în vara acestui an. Tot ceea ce pot să-ţi relatez este că a primit vestea foarte liniştită.

Te rog să nu te mai condamni cu atâta asprime. Prin ceea ce faci, prietenii ei vor putea să-şi dea seama că regreţi efectul straniu produs de anumite cuvinte uşuratice, sau de un anume comportament, dar nu mi se pare că autoacuzarea e bună la ceva. Răspunzându-ţi la întrebare, aş putea adăuga că nu a repetat nimic din ceea ce a spus atunci când eram împreună, la Devon.

Dorin ţa noastră de căpetenie (pentru că, iubind-o, putem să ne lăsăm călăuziţi de instinctele noastre) în tentativa de a o ajuta să-şi revină este să o facem să înţeleagă că nu este în nici un caz lipsită de calităţi. De curând, urmând pilda fratelui meu, a vorbit despre ea însăşi, însă cu o urmă de dispreţ. Astăzi dimineaţă, cerul fiind în continuare limpede şi pământul îngheţat, urma să plecăm spre un vechi castel aflat în direcţia Ţării Galilor; cred că ideea de castel a impresionat-o în mod special, forţând în mintea ei o anumită comparaţie. Nu fac decât să repet cele sugerate de fratele meu – părea să fie mai preocupată decât de obicei de gândul că nu reprezintă nici un fel de valoare pentru nimeni. A întrebat de ce trebuie să meargă ea într-un loc sau altul şi s-a lăsat să cadă într-un fotoliu, rugând să-i fie îngăduit să stea într-o cameră cu storurile trase. Fratele meu are intuiţii speciale în legătură cu starea ei de spirit. Emilia şi-a pierdut întreaga capacitate, câtă a avut-o, de a pricepe abstracţiuni. El i-a spus, în joacă, îmi închipuiam eu, că mulţi ar vrea să o cumpere, chiar şi acum. Ea a părut să cugete asupra spuselor lui, după care a dorit să ştie cam cât ar considera persoanele acelea că valorează. Nici măcar nu a zâmbit când l-a auzit pe fratele meu menţionând o sumă mare de bani, ci dimpotrivă, după ce a cântărit cele aflate, s-a ridicat în picioare, zicând că este gata de plecare. Îţi scriu în detaliu, spunându-ţi aceste lucruri

pentru ca să-ţi dai seama că doreşte mult să nu se lase pradă disperării şi învaţă, într-un mod foarte asemănător cu acela al unui copil, că nici nu are de ce.

Crede-mă, te voi ajuta să te eliberezi de remuşcările ce te apasă acum, în măsura în care îmi va sta în puteri să o fac.

Domnul Runningbrook a fost invitat de fratele meu să vină şi să-i ţină companie. Ei nutresc o afecţiune reciprocă puternică. El este un adevărat poet, care venerează profund o adevărată femeie.“

Wilfrid către Georgiana Ford:

„Nu am cum să-ţi mulţumesc pe cât ar trebui. Când mă gândesc la ea, sunt la pământ, iar dacă îmi las gândurile să se abată asupra mea, sunt exact aşa cum m-ai văzut în noaptea aceea în Devon, neajutorat şi nu tocmai prezentabil. Tu însă nu mi-o descrii. Nu pot să-mi imaginez dacă s-a schimbat la faţă; şi, îmi cer scuze, dacă ţi-aş scrie numai ţie, aş putea avea încredere că intuiţia delicată şi firea îngerească a unei femei nu mi-ar lua în nume de rău dorinţa de a şti starea în care a ajuns. Acum, îmi apare acoperită cu un văl negru. I s-au schimbat trăsăturile? Nu pot să-mi reamintesc nimic – numai ochii, câteodată. Se mai uită direct la oameni, aşa cum făcea altădată? Sau se uită în gol, nepăsătoare? Cu blândeţe, în punctul dintre cei doi ochi, asta voiam să spun. Adică – motivul pentru care mă interesez de acest lucru este foarte simplu. Ţi l-aş mărturisi ţie, dar nimănui altcuiva. Nu voi putea să-mi regăsesc liniştea până când nu se reface; iar rugăciunea mea este să nu-mi fie sortit să o obsedez, zădărnicind truda voastră. Se vede pe figura ei că sunt absent din gândurile ei? Oh, sunt sigur c-ai să mă înţelegi. M-ai văzut cum stăteam şi nu trădam nici o urmă de suferinţă, într-un moment când un glonţ în frunte ar fi fost o alinare pentru mine. Faţă de tine voi avea curajul să-mi deschid inima. Vreau să fiu sigur că n-am rănit-o – asta-i tot. Poate că sunt mai vinovat decât

crezi tu: mai mult chiar decât pot eu să-mi aduc aminte. Dac-aş putea s-o judec după pedeapsă, vina mea este de nemăsurat. Spune-mi – şi dacă îmi vei spune că sacrificarea vieţii mele pentru ea o va reface, a ei va fi. Scrie-mi şi spune-mi acest lucru şi voi veni. Să nu întârzii şi să nu mă cruţi. Vocea ei îmi stăruie în auz, fantomatic. Îmi strigă că eu am ucis-o. Te rog să-mi scrii, fără milă. Mi-ai putea trimite vreun portret de-al ei? Vei considera cererea mea stranie, dar vreau să mă conving că nu este rătăcită – că nu are faţa aceea de om bolnav pe care mi-o închipui acum şi care mă acuză de crimă. Şi-a mai păstrat prospeţimea aceea extraordinară pe care o avea? Avea o privire – oare ai văzut-o şi înainte de schimbare? Singurul lucru pe care vreau să-l ştiu ar fi că este bine."

Tracy Runningbrook către Wilfrid:

„Ţi-am promis că-ţi voi scrie, spre a-i oferi conştiinţei tale o scufie de noapte. Am una splendidă pentru tine. Puneţi-o fără nici un fel de ezitare. Eu o găsesc perfectă. Powys citeşte în fiecare dimineaţă cu ea în italiană. Sora lui (care ar putea fi femeie, dac-ar vrea, preferă însă, din nebunie, celesta neutralitate) se ocupă de prefacerea morală. Efectul este comic. Aş vrea să poţi şi tu să vezi cum reuşeşte Oţelul cel Rece să conducă Focul Domesticit şi să-şi mai şi închipuie că domesticirea a fost propria-i realizare! Faci cinste generaţiei. Ai reuşit s-o pui pe jar pe fata asta – şi gata. Cavaleri şi scutieri, câtă frunză şi iarbă, îţi vor mulţumi. Ideea fixă pe care o ai de a-ţi face reproşuri e de-a dreptul monstruoasă. Ai să vezi, până la urmă, n-o să-ţi mulţumească nimeni mai mult decât ea însăşi. I-ai răpit vocea, lucru pe care unii pot să-l deplângă, nu şi eu însă, ştiind că prefer s-o văd într-un salon mai degrabă decât scăldată în luminile rampei. Poţi să-ţi închipui cât de mândru sunt de ea – a devenit *pe jumătate pisică!* Se mişcă atent, de parcă ar fi îndrăgostită de tot ce atinge, făcându-te să înnebuneşti de

dorinţa de a-i atinge călcâiul atât de fin. Ochii ei privesc neclintit ca nişte giuvaieruri pe fondul tainic al unui templu egiptean. Lucru sigur, ochii i s-au făcut verzi – sau verzui! Înainte erau căprui-închis, amintind, mai mult decât şi-ar fi dorit un maestru rafinat, de o mulgătoare, de o păstoriţă gureşă. Trebuie să te simţi onorat pentru schimbarea petrecută; cel puţin *eu* nu te blamez pentru uşoarele ei cearcăne de sub ochi, de-abia ghicite printr-o uşoară curbură… Dragostea şi-a lăsat semne asupra ei, aşa încât inimile bărbaţilor pot să şi leşine, ştiind că iubirea nu-i e necunoscută, arzând de dorinţa de a-i descifra povestea. Atunci când este gata să vorbească, pleoapele de sus i se coboară puţin, sau poate cele de jos se înalţă – nu ştiu exact cum. Trebuie să te mai simţi onorat că ai reuşit să-i dai stilul acesta. Acum are un stil propriu. O parte din naturaleţea ei s-a dus, dar a sărit, fără să-l atingă, peste stadiul de «tânără doamnă»; dintr-o fată neşlefuită, a ajuns să posede cu adevărat câte maniere poate să aibă o femeie care nu este nici o văduvă bogată retrasă ostentativ din societate, nici o matroană amestecând virtuţi goale cu vicii decente, de pe un piedestal. Se uită la tine cu o seriozitate extraordinară, înainte de a-ţi răspunde – învăluindu-te într-o lumină catifelată. Acestea sunt lucruri reale, nu vorbe frumoase şi goale, dragul meu. *Adieu!* Eşti un mare maestru, care ştie exact când să-şi facă plecăciunea şi să se retragă. Încă puţin şi ţi-ai fi stricat opera. Acum este perfectă.”

Wilfrid către Tracy Runningbrook:

„Tocmai am dat peste o recenzie a ultimei tale cărţi şi ţi-o trimit, cu gândul că te-ar interesa să o vezi. Am pus un semn de întrebare în dreptul unuia dintre pasaje, care cred că nu este corect citat, cât despre modul în care se foloseşte criticul de limba engleză, consider că nu mai e cazul să-ţi atrag atenţia. Tu poţi să-ţi mai permiţi să râzi de el, dar trebuie să-ţi spun că prietenii tăi sunt de-a dreptul

furioşi. S-a format un grup de indivizi care se înarmează cu bice şi ies la drumul mare pe două rânduri şi-l obligă pe orice om de real geniu să treacă printre ei, ieşind bătut măr pe partea cealaltă! Cu ce drept? Apropo, l-am întâlnit pe sir Purcell Barrett (cel care era la Hillford) şi mi-a zis c-ar dori să scrie un articol despre tine, în chip de replică. Sunt sigur că nu te deranjează, iar pentru el, sărmanul, asta înseamnă pâinea lui! Mă îndoiesc că te voi vedea când te întorci, aşa că te rog să-mi scrii cât mai multe scrisori. Colonelul Pierson din armata austriacă, unchiul meu (l-ai cunoscut la Brookfield?), m-a sfătuit să-mi vând imediat gradul. Îmi va face rost de o diplomă de numire imperială – în cavalerie. Voi renunţa la serviciul în armata britanică. Iar dacă-mi vor cere decoraţia înapoi, o vor avea – eu o iau de la-nceput. Mi-e silă de toate, cu excepţia unei ţigări de foi şi a unui volum de poezie bună. Uite, acum îmi aprind o ţigară, cât despre cealaltă:

Ochi mari, iluminaţi de un păcat crăiesc etc.“

(Urmau zece rânduri frumos copiate din cartea lui Tracy.)

Tracy Runningbrook către Wilfrid:

„De ce naiba îmi scrii asemenea prostii infernale despre părerile unui câine turbat, care nici măcar nu e în stare să compună o frază ca lumea? Austriac slab de înger ce eşti! Le-am spus tuturor celor din casă treaba asta. Lasă-l pe individ să latre pân-o face spume la gură şi-şi împrăştie viruşii şi printre nespălaţii lui amici. Eu sunt imun la câinii turbaţi. Versurile pe care le-ai citat au fost scrise într-o grabă nebună, când mă întorceam cu trenul de la Richford într-o dimineaţă. Ai dat exact peste ce am eu mai prost, cu o perspicacitate demnă de laudă. Dacă din asta îi ies banii lui Barrett, lasă-l să scrie. Aş fi preferat să nu se comenteze în nici un fel. După toate aparenţele, trebuie că scrie ca un idiot. Dacă devii austriac, s-ar putea să avem şansa să tragem unul în celălalt într-o bună zi, aşa că,

poftim, îţi întind mâna înainte de a pleca să-ţi vinzi sufletul; între timp, dacă pot face ceva pentru tine, aştept ordinul tău.”

Georgiana Ford către Wilfrid:

„Nu îndrăznesc să-ţi reproşez că ţi-ai călcat cuvântul. Permite-mi să-ţi spun numai că Emilia a aflat planul tău de a intra în serviciul austriac, ceea ce a avut asupra ei efectul pe care-l prevăzusem. A suportat vestea viitoarei tale căsătorii, dar asta a fost prea mult pentru ea şi mi se rupe inima s-o văd cum a ajuns. Este o privelişte prea crudă. Nu-şi trădează nici o emoţie, dar pot să-mi dau seama că toate principiile dobândite i s-au năruit, iar în sufletul ei şi-a făcut loc umbra unei adevărate disperări. Prevăzusem acest lucru şi căutasem să o feresc de el. Tu, pe care ea l-a numit odată – faţă de mine – iubitul ei, să te înrolezi, devenind inamic al patriei sale! E un gest care îi năuceşte mintea, tot încercând să se lămurească, iar sărmanul ei trup n-are decât să suporte durerea. Ai avut vreun motiv pentru a hotărî în sensul ăsta? Eu sunt încredinţată că nu. Domnul Runningbrook ştie ce intenţii ai, dar el nu reuşeşte să-şi aducă aminte dacă i-a spus Emiliei… Mă asigură categoric că nu. Îl şi cred. Cum oare s-a întâmplat? Acum, faptul e împlinit. Nu văd nici un remediu. Nu sunt înzestrată cu darul de a-i face portretul, cum ai dori tu; totuşi, dacă ai avut intenţia să afle şi ea de nenorocirea asta, ai merita să vezi în ce hal i s-a schimbat figura în nici douăzeci de ore.”

Wilfrid către Georgiana Ford:

„Mă voi mulţumi să-ţi răspund printr-o simplă tăgăduire: ştirea aceea nefericită nu a ajuns la urechile ei din cauza mea, lucru pentru care îmi dau cuvântul meu de gentleman. Eu am încuviinţat punctul tău de vedere de la bun început – ea nu trebuia să afle. E zadarnic să mai încercăm să ghicim în ce fel s-a întâmplat. Presupui că mi-am dorit ca ea să mă urască? Aflând de pasul pe care-l fac, altceva nici nu se poate întâmpla! Dacă aş

vedea-o… dacă mi-ar fi permis s-o văd cinci minute, aş fi în măsură să-i explic totul şi sunt sincer convins (oricât ar fi de dureros pentru mine), c-aş putea să o liniştesc într-un fel. E prea târziu să mai doresc chiar şi să mă justific; dar voi reuşi s-o conving că ea… nu-ţi dai seama că în mintea ei încă nu este convinsă că… am s-o numesc josnicie! Aceasta e învinuirea de sine pe care tu o dispreţuieşti? O mică parte din ea trebuie să se facă auzită. Dac-aş putea s-o văd, o voi face negreşit să-mi înţeleagă poziţia. Va şti limpede că eu sunt cel lipsit de valoare – nu ea! Cunoşti circumstanţele în care-am văzut-o ultima oară, atunci când, sub ochii mei, pieptul îi era cutremurat de spasme – şi asta din cauza tăcerii mele! Dar acum pot vorbi. Te rog să nu te împotriveşti de la bun început propunerii mele. Nu cer decât cinci minute – nu mai mult. De fapt, nu e dorinţa mea să vin. În adevăr, nici nu ar avea cum să fie. Dar am simţit că numai eu pot s-o vindec, eu, cel care i-am făcut răul. Ţine minte ce-ţi spun ea se va chinui în ascuns…, dar, scumpă şi amabilă lady, să nu zâmbeşti prea dezaprobator din cauza tonului pe care-l adopt. Nu pot spune cum scriu sau ce gândesc. Crede-mă că-ţi sunt profund şi permanent recunoscător pentru generozitatea dumitale. În caz că eziţi, te rog să te consulţi cu domnul Powys.”

Georgiana Ford către Wilfrid:

„Nu am avut ocazia să mă consult cu fratele meu, ca să mă asigur că o întrevedere între tine şi Emilia nu trebuie în nici un caz să aibă loc. Nu poate exista vreun motiv pentru care, chiar dacă cele cinci minute ale întâlnirii i-ar reda fericirea, rana vechii despărţiri să trebuiască din nou deschisă. În acest moment este suficient de nenorocită oricum, deşi, din afecţiune faţă de noi, se ascunde cât poate. Atunci când o lumină cerească se va fi pogorât asupra ei, va avea şi ea parte de linişte. Răul din ea nu este de o asemenea

natură încât să-l poţi alunga tu, cu mijloacele tale. Dacă *nu* mai intri în serviciul austriecilor, asta va afla imediat. Altfel,rămâi, te rog, mort pentru ea; sentimentele tale cele mai nobile n-ar putea să se manifeste într-un chip mai adecvat."

Wilfrid către Tracy Runningbrook:

„Nişte cunoştinţe de-ale mele te roagă să compui un prolog la o piesă pe care ei vor s-o pregătească. Este despre Shakespeare, sau cel puţin în direcţia aceea bate. Fii atât de amabil şi trimite-ne şi nouă vreo douăzeci de versuri. De ce nu-mi scrii? Apropo, sper că nu este nici un adevăr în vestea care a ajuns nu ştiu cum până la mine, anume că la Monmouth se ştie despre trecerea mea la escadroanele negru-galbene? E limpede că asta trebuia păstrat sub tăcere faţă de *ei.* Am auzit, de asemenea, că eleva ta – presupun că acum trebuie să-i spun a *ta* – are sănătatea şubredă. Poţi să mă consideri cât de rece şi cât de «britanic» vrei tu, dar sunt profund afectat. Pe onoarea mea, aşa este! «Şi acum el cască!» zici tu. Nu ai dreptate. Noi, cei din armată, simţim la fel ca voi, poeţii, şi cred că amărăciunile durează mai mult, deşi poate nu la fel de violent. Îţi trimit medalionul cu Venus, care ţi-a plăcut ţie. Te rog să-l primeşti din partea unui vechi prieten. Este posibil să nu te mai văd niciodată."

Tracy Runningbrook către Wilfrid (în plic se aflau şi versurile):

„Astea sunt. Va fi nevoie de cineva care să cunoască metrul ca să le declame. Oare bunica lui Shakespeare avea trei prenume? Şi-o fi anticipat ea cu adevărat posteritatea feminină având mereu pe buze expresia «Al dracu'»? Până în momentul de faţă nu există nici o societate care să cerceteze asemenea lucruri, dar ar trebui fondată. Îţi mulţumesc din tot sufletul pentru Venus. Am purtat medalionul azi-dimineaţă la micul dejun. Tocmai când ne ridicam, m-am aplecat spre ea şi-atunci a sărit drept în sus, cu ochii aţintiţi la gâtul meu.

«Nu este încântător?» am zis eu. «A fost al lui» mi-a răspuns ea şi privirea de vultur s-a îmblânzit, devenind una de porumbel, după care luminile s-au stins. I l-am oferit imediat. Îmi dai voie? Adică vreau să spun, dacă am un impuls, nu mă interesează sfatul nimănui, iar frumoasa Venus, poţi să fii sigur, nu se află la gâtul meu în acest moment. Cât despre sănătatea ei şubrezită, marea noastră mamă Natura a înzestrat acest suflet de foc cu o casă de fier. Ferestrele pot fi cuprinse de flăcări, ori stinse, casa rămâne neclintită. Dac-ai fi trăsnet sau cutremur, ai avea de ce să-ţi faci reproşuri, dar în situaţia dată n-ai de ce să te alarmezi. Te rog să nu-mi atribui cuvinte pe care nu le-am rostit. «Şi acum el cască» este ceea ce voi spune despre tine numai atunci când voi fi sigur că ai auzit un lucru bun. Eşti cu adevărat cel mai deosebit dintre cei de condiţia ta pe care-i ştiu – şi singurul dintre ei care poate pretinde că are minte. Modestia cu care îţi vei cântări valoarea în postura de conducător al pandurilor va fi un lucru apreciat de cei cărora le place această modestie. La revedere. Mica Emilia este o maestră în schimbarea stărilor de spirit. Ieri se purta de parcă ar fi vrut să spună «I-am promis lui Apolo că nu voi vorbi până mâine.» Astăzi este într-o adevărată criză de vorbărie – sau cel puţin aşa a început ziua, pentru că în momentul de faţă a devenit calmă şi înţeleaptă. Dacă poţi să-ţi închipui că o fată de vârsta ei este capabilă să vadă că datoria unei femei faţă de ea însăşi şi faţă de lume este să se preocupe de propria estetică – să ducă spre perfecţiune obiectul frumos pe care-l reprezintă, aşa cum a fost ea hărăzită să fie de la natură! – şi să vadă, de asemenea, că Dragostea este un instrument ca oricare altul şi că trebuie să-i strunim coardele cu o delicateţe atentă, iar comportarea brutală, sau aruncarea lui la pământ, făcându-l să urle şi să tremure, este nebunie, şi nu dragoste! – te asigur că ea începe să vadă acest

lucru! Îl vede cu siguranţă. Va purta şi o cunună de brionia (păstrată de domnişoara Ford, persoană foarte iscusită la asemenea lucruri). Se duce la un bal la Castelul Penarvon, va arăta… foloseşte aici ce expresie vrei tu din argou. Mai are nevoie de puţină experienţă ca să dobândească şi *maliţie.* Doar asta îi mai lipseşte pentru a deveni perfectă. Maliţia e armura frumuseţii. În momentul de faţă, Emilia este prea inofensivă. Te face să pici, dar nu te străpunge. Sunt nerăbdător să văd ce efect va produce la Penarvon. Săraca de ea! I-am făcut un compliment despre ochi. «Nu am nimic altceva», mi-a răspuns ea. Te sfătuiesc să mănânci zdravăn cât te mai afli în Anglia. Bucătăria germană este o bună educaţie pentru ceea ce e probabil condiţia de porc. Combinarea gustului acru cu cel dulce, înecate în grăsime, demonstrează că sunt un popor hotărât să meargă în *jos* pe scara civilizaţiei, încercând să vadă cum s-ar derula toată treaba şi invers. *Adieu,* croat nelegiuit! Fie ca pe graniţa valahă să-ţi închegi filozofia în prelungi meditaţii.”

Despre Hipogriful din aer: în care filozoful are o scurtă intervenţie

De şi Wilfrid reuşise cu atâta abilitate să se folosească de Tracy pentru a-şi rezolva propriile interese, cum se vede din corespondenţa reprodusă mai sus, se expusese în acelaşi timp la otrava răzbunătoare ascunsă în cuvintele acelui tânăr şiret. Acum se văzu înşfăcat de Hipogrif şi înălţat în văzduh, nu ca pe vremea când leneşul copil Ganimede fusese răpit şi dus să fie paharnic la Curţile celeste, ci pentru ca să-l poarte-n zbor printre himere, neavând lângă el decât vocea propriei sale dorinţe.

În acest moment, Filozoful cere pe un ton categoric să ia cuvântul. Suntem sub imperiul unor stări supranaturale, spune el, ar putea fi ele oare numite cu nişte expresii gata ştiute, tocite? Aşa, de exemplu, pot cuvintele „delir" sau „frenezie" să sugereze o imagine a stării lui Wilfrid atunci când inima lui începea din nou să tânjească după Emilia, iar sentimentul său nu numai că nu-i punea nici un obstacol, ci îi trâmbiţa farmecele şi se ploconea dinaintea ei, o considera pierdută, şi-aducea aminte că fusese a lui şi era gata de orice nebunie pentru ca să o recâştige? „Nebunie" este cuvântul care loveşte drept la ţintă, dar nu reuşeşte să acopere pe deplin nuanţele. A te găsi în această stare, spune Filozoful, înseamnă a fi PE HIPOGRIF; şi, după cum explică el, la aceasta ajung cei ce merg spre Dragoste pe calea sentimentului, dacă au stofă în ei şi dacă fiinţa care îi stârneşte este puternică. El face distincţie între a fi pe Hipogrif şi a fi stăpânit de pasiune. Pasiunea, spune el, este nobila putere cuprinsă de flacără,

afirmând că Emilia ar fi o reprezentare a pasiunii. Ea cere ceea ce crede că poate să-şi însuşească, revendică ceea ce-şi imaginează că-i aparţine. Nu are pic de ruşine şi astfel, crezând în natură, nu o contrazice niciodată şi nu încalcă nici o lege, oricât ar părea de sălbatică. Pasiunea nu se întoarce împotriva ei şi nu o sfâşie atunci când drumul îi este zădărnicit. Nu a fost niciodată purtată dincolo de graniţele propriei sale inteligenţe, având întotdeauna grijă să o conducă în vederea îndeplinirii simplului mandat de a căuta ceea ce-i aparţine. A fost perfect normală şi în permanenţă onestă cu ea însăşi, până în momentul în care eşecul vocii, pentru ea semn limpede că nu era mai mult decât o cerşetoare pe lumea asta, veni ca o a doua lovitură, tulburându-i în parte raţiunea. În permanenţă onestă cu ea însăşi, ţineţi seama! În asta constă calitatea adevăratei pasiuni. Cei care fac zgomot şi totuşi nu reuşesc să se distingă se află pe Hipogrif. Prin care lucru îmi este clar că Filozoful meu fanatic, vorbind despre îndrăgostitul posedat în acest fel, se referă de fapt la o fiinţă ce încalecă o putere din afara sa. „Sentimentalul", zice el, „tot acumulează imagini şi strânge o grămadă de senzaţii, până când (dacă are stofă) ele se dezlănţuie în chip de vitalitate, făcându-l să o ia orbeşte înainte. Aceasta nu este pasiune, deşi îi uluieşte pe oameni şi duce la lucruri mai nebuneşti decât însăşi pasiunea".

Într-un cuvânt, este Hipogrif. Mi-e pur şi simplu silă să trebuiască să-mi continui tovărăşia cu un individ care refuză să vadă lucrurile la suprafaţă, fiind prin urmare incapabil să-şi dea seama că publicul îl detestă. Mă refer la acest aşa-zis Filozof limbut şi supersubtil, care, este drept, mi-a dat cel dintâi ideea construirii celor TREI VOLUME; în schimb pretenţiile sale de a ocupa o parte atât de însemnată din ele au făcut ca scheletul lor prea încărcat să se clatine, punându-le sub semnul întrebării stabilitatea. El susţine că o povestire nu

trebuie să curgă întotdeauna, ci doar în oarecare măsură. Când suntem cu rucsacul în spinare, zice el, ajungem pe înălţimi unde este indicat să poposim şi să trecem în revistă drumul pe care l-am străbătut şi pe care-l mai avem de parcurs, după cum în oricare altă întreprindere a noastră, din când în când se impune o pauză. Scoate cu mândrie în evidenţă faptul că personajele acestei comedii se mişcă de la sine – sunt puse în mişcare de propriile lor impulsuri – şi că nu există o mână arbitrară care să le fi împins către un eveniment sau altul. În zadar îi spun că de fapt transformă în zdrenţe haina de aur a păpuşilor – iluzia – că ia din sângele lor cald, omenesc. Dar promite că atunci când Emilia se va afla în Italia, se va retrage definitiv, pentru că acolo este un teren de acţiune, de bătălii şi conspiraţii, nervi şi muşchi, unde viaţa luptă pentru scopuri evidente şi unde el nu mai are decât şansa de a observa rezultatele. Haide să ţinem cont de timp şi de loc, ne îndeamnă el stăruitor. În opulenta noastră Anglie, grădinarul Timp introduce tot felul de ciudăţenii subtile în nuanţele şi ornamentele florii vieţii – să le lăsăm neconsemnate? Dacă vrem să înţelegem propria noastră rasă şi să marcăm într-un fel progresul civilizaţiei, trebuie să o facem. Aşa grăit-a Filozoful. Tovarăşul nostru este stăpânul nostru şi eu mă supun, cu speranţa eliberării, împreună cu Emilia mea, în ziua în care Italia va umple cerul cu stindardele roşii ale unei ţări reînviate.

Îl aud pe Wilfrid strigând melodios că este undeva în înalturi, arzând de nerăbdare să se năpustească; în acest timp animalul său fabulos bate pasul pe loc într-un chip grotesc, oribil. Acesta este unul din trucurile obişnuite ale lui Hipogrif, anume, atunci când îşi pierde întreaga încredere în el însuşi, se scufundă – cu alte cuvinte, recurge la excese de umilinţă absurde pentru a o recâştiga. Pasiunea are şi ea perioadele ei de palpitaţii, în schimb nu face niciodată gesturi

atât de lipsite de noimă. Cununa de brionia despre care vorbise Tracy, descriind-o ca pe o coroană pe fruntea Emiliei, începuse să capete un luciu de metal topit în imaginaţia lui Wilfrid. Dezlănţui în sufletul său un joc satanic. Fata îi apărea cu faţa învăluită în beznă, cu marginile frunzelor negre ale cununii radiind o lumină lugubră asupra… tinerei Hecate! În secunda următoare simţea că i se frânge inima de mila ei, că remuşcările îl copleşesc, după care era din nou străpuns de junghiurile ascuţite ale geloziei pe toţi cei care puteau s-o vadă, copleşit de o hoardă întreagă de resentimente din pricina fericirii ei de moment.

Ea de ce nu avusese în vedere situaţia nenorocită în care s-a aflat el în seara aceea la Devon? De ce nu pricepuse dificultăţile pe care le avea în legătură cu afacerile tatălui său? De ce nu *ştia* ea că o va iubi întotdeauna?

Întrebări de genul acestora erau tot atâtea cravaşe pe coastele lui Hipogrif.

O altă particularitate a animalului înaripat este că, de la înălţimea la care se ridică în zbor, nu poate vedea nici o barieră şi nici opreliştile ridicate de oameni. În această privinţă, se deosebeşte din nou de pasiune, care eventual se poate răzvrăti împotriva bunului-simţ, însă nu se va separa niciodată total de el, când pasiunea este a unei persoane deosebite. În văzduh, călare pe Hipogrif, dorinţele cresc nemăsurat, iar obstacolele rămân ascunse. Lui Wilfrid i se părea un fleac (după mai multe coborâri formidabile ale umilinţei) să se îndrepte în grabă spre Monmouth şi s-o privească pe Emilia, împodobită cu frumoasa, infernala, fascinanta ei cunună; un fleac s-o cuprindă cu un braţ; un fleac să plece cu ea imediat din locul acela, chiar dacă ar fi plătit cu viaţa. Nefăcându-şi nici un alt plan în afară de acela de a o vedea, întoarse capul Hipogrifului spre soare-apune.

Despre Hipogrif pe pământ

Castelul Pernarvon era situat dincolo de graniţele comitatului Monmouth. Noaptea era luminată de razele îngheţate ale lunii; în direcţia aceea se grăbeau mulţime de trăsuri cu încărcătura obişnuită destinată unui bal de ţară: proprietarul de pământ care nu este cu nimic mai fericit din cauză că datoria lui faţă de jumătatea mai fragedă a familiei sale trebuie îndeplinită exact în timpul orelor tihnite când burlacii au obiceiul să dormiteze în fotoliile lor şi mai nobila sa doamnă, care, de vreme ce nu se dă în vânt după Porto sau tabac, acceptă bucuroasă ordinea lucrurilor, aşa cum i-a fost ea hărăzită; tânărul pururi mulţumit numai pe jumătate, care aşteaptă cu nerăbdare ora când va străluci flacăra ţigării sale de foi; precum şi domnişoara întreit de reţinută, ca să-şi mascheze nerăbdarea. Un bărbat urmărea călare, de la oarecare distanţă, una dintre trăsuri. Ajunşi la curtea castelului, o luă într-o parte, străduindu-se să ajungă pe un loc din care să poată vedea treptele luminate. Pentru a-şi atinge scopul, descălecă şi-şi conduse calul prin porţile deschise. În loc să folosească aleea pietruită, el trecu peste pajişte, în aşa fel încât să rămână în umbră. Primul care apăru sub lămpile porticului fu un gentleman foarte sprinten, în puterea vârstei, care întinse mâna, sprijinind o fată de cincisprezece ani şi apoi o doamnă impunătoare, cu o manta stacojie. Uşa trăsurii se trânti şi echipajul se îndepărtă. În acest moment, din gâtlejul tăcutului privitor se făcu auzit un geamăt. „Dumnezeule mare! Pe oamenii aceştia oribili i-am urmărit eu preţ de patruzeci de kilometri?” Una după cealaltă, trăsurile se apropiau huruind de trepte, din ele coborau tot „oameni oribili”, pentru el, care-i urmau pe cei dinaintea lor. „N-am să apuc s-o văd… Până la

urmă, n-am s-o văd", strigă el răguşit şi, încălecând, îşi îndemnă calul: „Acum, dă-i drumul cât poţi de tare."

Dacă îl recunoaşteţi sau nu pe călăreţul Hipogrifului, el este, în persoană; biata mârţoagă galopă nebuneşte până i se tăie răsuflarea, după care îi fu permis să meargă în voie. Wilfrid venise de la Londra ca s-o poată zări pe Emilia împodobită de întunecata ei cunună: să o vadă, fără ca el însuşi să fie văzut – şi să plece. Dar nu o văzuse, şi era deci pe deplin justificat să-şi continue aventura. Călări în direcţia unui orăşel velş, de unde închirie un cal odihnit pentru noaptea aceea.

— În orice caz, de cântat nu va cânta, se gândi Wilfrid, ca să se mai consoleze; amintindu-şi că fata n-ar fi putut cânta, chiar dacă ar fi vrut, atinse însă corzile slăbiciunii şi ale tandreţii sale, străbătute de o undă profundă de milă.

De pe înălţimea la care ajunsese, undeva în afara orăşelului, Penarvonul se vedea clar, cu toate ferestrele sale luminate.

— Am să v-o smulg eu din gheare! murmură el, într-un acces de gelozie; imaginea lui însuşi în chip de paria al lumii care o izola de el îl stăpânea în acel moment cu toată forţa. Trebuie să renunţ la înrolarea în armata austriacă, dacă va dori să fiu al ei.

Şi atunci ce să facă? Pentru că-şi vânduse postul din serviciul britanic, urmând să primească banii peste câteva zile. Cât timp îi vor ajunge banii? Din ei nu va reuşi să-şi plătească nici jumătate din datorii Atunci, ce însemna urmărirea aceasta a Emiliei? Pentru a putea închide ochii în faţa problemei, trebuia să-l îmboldească pe Hipogrif cu pintenii. Însemna (Hipogrif se dezlănţuise acum în galop) că avea de gând să trăiască pentru ea – să şi moară pentru ea, dacă va fi nevoie, să stoarcă din lumea asta tot ce va avea ea nevoie. Când te afli călare pe calul năzdrăvan, în galop, totul pare

posibil, dar nu este indicat să-i dai pinteni unui animal care este bucuros să alerge şi neîndemnat. Atunci când nu merge din propria sa voinţă, atunci când *el* vede că există piedici, cel mai bine este să sari din şa. În clipa aceea trebuie să-l abandonezi, însă, din păcate, de îndată ce ai gustat o dată din binefacerile sale, te dedai la năravul de a circula repede, dispreţuind obstacolele. Aşa începem să ne folosim în mod greşit de animalul acesta nobil – pentru că este un animal nobil, deşi nu de cel mai înalt rang – îi alterăm instinctele şi îl facem să ne ducă la pierzanie. „Dacă m-ar vedea surorile mele acum!" se gândea Wilfrid, pe jumătate doborât de imaginea vagă a figurii ciudate pe care o făcea acolo, în chip de indicator al direcţiei unei brize îngheţate, cu ochii aţintiţi asupra Castelului Penarvon.

După un timp se întoarse la han, unde se pierdu în mulţimea de vizitii şi lachei; luptau toţi din răsputeri împotriva gerului, cu arme înţelept alese de la bar. Blocaseră trecerea, se băteau pe umăr cu lovituri sănătoase, beau şi discutau, fără să observe că în mijlocul lor se afla un gentleman; l-au văzut abia când le-a cerut un foc. Unul dintre ei se plânse că fusese nevoit să meargă în seara aceea spre Monmouth pe un drum ocolit, cu opt kilometri mai lung decât drumul drept, din cauza unei blocări – un bolovan uriaş care se rostogolise de pe munte.

— Nu po' să le zici să se dea jos şi să meargă zece paşi, spuse el, că altfel luam caii de hăţuri şi o apucam în sus, cu roţile aplecate, ocoleam locul cât ai clipi din ochi, îi urcam din nou şi nu i-ar fi făcut nici un rău nimănui; dar nu pot să le ceri doamnelor să rişte ele să prindă vo răceală numai de dragul bieţilor cai.

Mai mul ţi vizitii comentară incidentul, spunând că era de ruşine şi de mirare că bolovanul nu fusese luat din drum; în discuţia lor menţionară şi

numele domnului Powys, remarcând că el îşi cruţă caii, atunci când poate.

— Despre ce blocare vorbiţi, chiar lângă Monmouth? se interesă Wilfrid.

După ce-i fu descrisă, împreună cu punctul precis al drumului, precum şi poziţia masei stâncoase, repetă imediat parte din ceea ce ascultase sub forma unei întrebări retorice:

— Ce? Unde? şi îi spuse categoric vizitiului că bolovanul fusese înlăturat.

— Până azi-dimineaţă nu fusese luat, sir, întări acesta.

— Nu, dar ce nu se poate face în câteva ore! răspunse Wilfrid.

— I-aţi văzut lucrând, sir?

— Nu, dar am trecut pe acolo şi drumul era liber.

— Ca să vezi drăcie! exclamă vizitiul, pe deplin convins.

— Şi pe acolo mă voi şi întoarce, adăugă Wilfrid.

Aruncă nişte bani pe tejghea, contribuind astfel la încălzirea atmosferei şi fu răsplătit la plecare cu numeroase urări de bine.

Inima îi bătea în ritm alert. „Am s-o văd, în ciuda baftei mele nenorocite”, gândi el, imaginându-şi locul binecuvântat în care zăcea colosul de piatră; o luă în galop în direcţia respectivă, concentrând întreaga lumină din minte asupra acestei şanse nebuneşti, până când planul i se păru bine alcătuit şi chiar sigur.

„E clar…, dacă omul nu-i vizitiu angajat cu ziua”, îşi făcea el socoteala. „Dacă este, nu-şi va risca banii ce i se cuvin. Dacă nu este, se va simţi oricum în siguranţă. De fapt, este singura mea şansă.” Astfel stând lucrurile, zbură ca vântul printre pantele îngheţate spre locul în care o cortină de neguri albicioase se lăsase asupra munţilor împăduriţi din Wye.

Răpirea cununii de brionia

Emilia se afla în mâini pricepute, ferită de orice altceva decât un iubit călare pe Hipogrif. Merthyr îi prescrisese ca medicament ceea ce, pentru cele mai multe fete, este otravă curată. Îi hrănea spiritul sleit cu vanitate. Georgiana îl asculta cu o uimire mută adresându-i cuvinte pe care văduve bogate, care şi-au trăit traiul, nu le-ar mai putea înghiţi cu mulţumire decât venind din partea unor femei. Îl încuraja pe Tracy Runningbrook să-i laude frumuseţea, la care ea se gândise până atunci cu timiditate. I-au fost puse la dispoziţie bijuterii şi haine ce i se potriveau perfect. Avea o cameristă care o servea; aceasta flecărea vrute şi nevrute în timpul importantelor ceasuri ale îmbrăcatului şi dezbrăcatului:

— O, domnişoară! Dintre toate tinerele oacheşe pe care le-am văzut vreodată!… Emilia era cea mai fermecătoare.

Cu timpul, Emilia se convinse să se gândească la ea însăşi, dar nu fără să se fi dat o bătălie în ea şi nu fără proteste. Cum era posibil să fie atât de plăcută la vedere şi totuşi Wilfrid să o părăsească? Fierberea sănătoasă a sângelui tânăr puse în mişcare rotiţele creierului ei şi atunci cugetă: „Poate că devin cu adevărat frumoasă!” Camerista îi zicea cuvinte meşteşugite despre păr:

— Dacă l-ar vedea domnii când este *desfăcut,* domnişoară! Este cel mai lung, cel mai bogat şi mai negru pe care l-am văzut vreodată! Spunând acestea, îşi trecea uşor degetele prin el, în urma pieptenului, dându-i fiori Emiliei, până când gânduri dulci îi făceau pieptul să tresalte; atunci începea să se trezească la viaţă în mod perceptibil dragostea de sine, urmată de milă şi de o formă mai evoluată a ei, cunoscută de noi sub numele de conştiinţă. Chiar dacă în parte echivala cu o

degradare a firii ei, aceasta îi salvă mintea de la neagra disperare atunci când începuse din nou să funcţioneze după şocul teribil care o adusese pe pământ. „În ce scop am nevoie să fiu frumoasă?” era o întrebare pe care nu şi-o punea încă, dar o încânta să urmărească ochii lui Merthyr culegând plăcere din lumina propriilor ei ochi. Era o încântare, deşi nu depăşea cu nimic stadiul unei încântări reci. Se compara cu vechea vioară spartă a tatălui ei, care putea fi reparată astfel încât să mulţumească privirea, dar nu va mai scoate niciodată aceleaşi sunete. Câteodată, tulburată de speranţă, o gâtuia, încercând să cânte; o astfel de mică spaimă pe care singură şi-o provoca zădărnicea în scurt timp întreaga strădanie a lui Merthyr. El avea răbdarea unui om care se îngrijeşte primăvara de o floare. Georgiana era cuprinsă de mirare, neînţelegând cum cel mai sensibil şi mai mândru dintre oameni face eforturi imense pentru a smulge o imagine din inima unei fete simple, ca să o înlocuiască cu a sa. Metodele lui aproape că o făceau să bănuiască faptul că preţuirea lui pentru natura umană scăzuse mult. Totuşi, era silită să admită că dragostea lui pentru ea însăşi nu avusese nimic de suferit şi gândul acesta o aducea la ascultare. „S-ar schimba ceva în mine dacă aş?…” formulă ea fraza pe jumătate, roşind de remuşcare, negând în acelaşi timp că ar putea exista ceva care să preschimbe imensa ei dragoste de soră. Îşi făcuse o oarecare idee despre flexibilitatea şi egoismul lui Wilfrid. Comparându-l cu Merthyr, se simţea copleşită de o mare ruşine, fără să ştie însă de ce.

Aşteptarea balului de la Castelul Penarvon aprinsese prea puţină curiozitate în sufletul Emiliei. Avea sentimentul că este o maşinărie, „una dintre multe altele”, şi era mai degrabă atentă să vadă dacă în ochii lui Merthyr se mai putea citi dorinţa, decât preocupată de strălucirea saloanelor şi zumzetul conversaţiilor. O umbră a vechii ei

veselii înflori atunci când apăru pe neaşteptate căpitanul Gambier şi se aşeză lângă ea, după ce se strecurase printre cei ce dansau. Îl întrebă de ce venise de la Londra, la care el îi răspunse, cu cea mai expresivă privire posibilă, că venise cu un scop precis. „Să mă vadă pe mine?" se gândi Emilia, nesigură, roşind în momentul în care nesiguranţa dispăruse. Gândise aidoma unui copil, dar în secunda următoare se simţise femeie. El desăvârşise munca lui Merthyr. Emilia cugetă atunci: „Înseamnă că reprezint şi eu ceva." Şi cu „eu sunt" îşi încheie meditaţia, strălucind. Ei i-ar fi putut spune că posedă toată frumuseţea ce i-a fost vreodată hărăzită unei femei şi în acest moment al reînvierii ea ar fi fost înclinată să-l creadă.

Lady Charlotte îi scrise Georgianei, spunându-i că se putea aştepta în curând la apariţia căpitanului Gambier, adăugând că ar face bine s-o supravegheze atent pe protejata ei. Văzându-l cum se apropie de Emilia, Georgiana nu-şi aduse aminte de acest avertisment; în schimb, atunci când remarcă brusca strălucire de tandreţe a feţei Emiliei după ce ascultase primele lui cuvinte, se alarmă, cunoscându-i reputaţia, şi provocă unele diversiuni, reuşind să-i separe. Căpitanul nu făcu nici un efort să-i dejoace planurile, mulţumindu-se să spună că le va face o vizită într-o zi sau două. Merthyr îşi atribui lui însuşi întregul merit pentru îmbujorarea vizibilă ce o învăluise pe Emilia şi, plimbându-se cu ea în răgazul dintre două dansuri, spuse:

— Acum cred că vei veni în Italia.

Emilia făcu o pauză înainte de a răspunde:

— Acum? şi continuă, febril: Da, fără întârziere. Voi merge. În seara asta, aproape am simţit cum îmi re-vine vocea.

— Minunat. Îi voi scrie mâine lui Marini. Dacă nu te mai frământi atât pentru voce, ţi-o vei recăpăta în curând. Haide în Italia!

— Da, dar tu trebuie să stai lângă mine, spuse Emilia.

Georgiana auzi aceste cuvinte şi singura explicaţie pe care reuşi să o găsească a fost că Emilia devenea încetul cu încetul una dintre acele fiinţe hrăpăreţe care se hrănesc, fără distincţie, atât cu omagiile celor nobili, cât şi cu ale celor de joasă speţă. Privea cu ochi dezaprobator poziţia foarte sigură pe sine a capului Emiliei şi paşii ei hotărâţi atunci când străbătea încăperea după dansurile la care nu putuse să participe. Înainte de seara respectivă, Georgiana nu observase nimic de acest gen la ea, ci dimpotrivă, coborârea nesigură a umerilor şi privirea îndărătnică, semne ale unui suflet copleşit de nesiguranţă interioară. „Sper din toată inima că acesta este un simplu capriciu romantic al lui Merthyr – şi nimic mai mult", gândi Georgiana, care ar fi avut aceeaşi părere şi despre iubirea lui pentru Italia, dacă amintirea propriilor ei trăiri de acolo nu s-ar fi împotrivit cu blândeţe.

Tracy, Georgiana, Merthyr şi Emilia se aflau în trăsură, bine îmbrăcaţi, cu o fereastră deschisă spre negura lăptoasă. Emilia era dornică să-i mulţumească prietenului ei, chiar şi numai pentru destinderea fizică pe care o resimţea, după o perioadă de oboseală şi apatie. Ştia cu siguranţă că lumina palidă pe care o întrezărea, semn al recâştigării încrederii în ea însăşi, i se datora lui în întregime şi ardea de nerăbdare să-i mulţumească. În timpul drumului, mâinile lor se întâlniră o dată şi el simţi o apăsare timidă a degetelor ei în momentul îndepărtării. La scurtă vreme, trăsura se opri brusc şi, ascultând ce se petrecea afară, îl auziră pe vizitiu încurajându-l pe ajutorul său, cu afirmaţia că erau o pereche de idioţi şi că acum chiar că li s-a înfundat.

Merthyr scoase capul pe fereastră şi văzu masa stâncoasă ce le bara drumul. Coborî şi, împreună cu lacheul, examină locul, pentru a vedea dacă

exista vreo posibilitate de a se strecura cu trăsura pe acolo. Georgiana aşteptă puţin, apoi îşi strânse şalurile în jurul gâtului şi al capului şi îşi urmă hotărât fratele, aşa cum obişnuia întotdeauna să facă. Emilia se ridică şi ea:

— Trebuie să vin cu voi.

Tracy o rugă să se odihnească şi să stea liniştită până când zeii li se vor arăta binevoitori. O opri cu braţul şi încercă s-o liniştească făcându-i o descriere a scenei. Vizitiul rămase pe locul său. Merthyr, Georgiana şi valetul se aflau pe partea cealaltă a stâncii, măsurând locul pentru a vedea dacă trăsura poate trece mai departe, urcând parţial coasta pietroasă de pe care se rostogolise bolovanul.

— Du-te, te rog; sunt de partea opusă; vezi dacă nu putem să dăm şi noi ajutor, îi zise Emilia lui Tracy, care exclamă:

— Dumnezeule mare! Ce ajutor putem da noi? Suntem într-una din situaţiile acelea tipice când Ursitoarele trebuie să apară în persoană şi ne ajută să mergem mai departe. Este sigur că vom înainta dacă le acordăm cuvenita încredere. Aşa îmi fac eu invocarea. Îşi încovrigă picioarele pe banchetă, sprijinindu-şi capul în mână, dar, văzând că Emilia era gata să sară jos, i-o luă imediat înainte. Emilia se uită afară după el. Observă o umbră apropiindu-se pe furiş din direcţia stâncilor de mai sus. Umbra se opri, înaintă din nou, iar acum o luă iute pe pantă în jos. Emilia îşi retrase capul înăuntru când forma se apropie de uşa deschisă a trăsurii; în secunda următoare însă, o cuprinse un tremur şi alunecă înainte, prinsă într-o strângere de felină la pieptul lui Wilfrid.

— Emilia! A mea pentru totdeauna! Am jurat să mor în chiar această noapte dacă nu te vedeam!

— Mă iubeşti, Wilfrid? Mă iubeşti?

— Vii cu mine acum?

— Acum?

— Departe! Cu mine! Iubitul tău!

— Atunci înseamnă că mă iubeşti!
— Te iubesc! Vino!
— Acum? Nu mă pot mişca.
— Sunt singur în noapte fără tine.
— Ah, iubitul meu! Ah, Wilfrid!
— Vino la mine!
— Picioarele mele sunt moarte!
— E prea târziu!

Un „Hei!" viguros al vizitiului îi atrase atenţia lui Merthyr. Ajuns la trăsură, o găsi pe Emilia ghemuită pe banchetă, singură, cu faţa îngropată în palme; când Merthyr le atinse, simţi că ard ca focul. A trebuit să o implore să coboare şi, ajutând-o, îi sprijini întreaga greutate; o susţinu, mirat şi trist, timp în care caii au fost duşi peste bolovăniş, trăgând în urma lor din greu trăsura, până când roţile ieşiră, cu destul efort, din masa informă. Emilia afirma cu încăpăţânare că nu i se întâmplase nimic. Merthyr, la rândul lui, nu puse nici o întrebate vizitiului, care i-ar fi putut spune anumite lucruri şi care ar fi şi dorit s-o facă (deşi ţinea în palmă o monedă de aur, primită în schimbul tăcerii lui).

Reluându-şi locurile în trăsură, Georgiana o întrebă:

— Unde ţi-este cununa, Sandra?

Splendida cunună întunecată îi dispăruse de pe creştet.

— Atunci, înseamnă că nu a fost un vis! suspină Emilia, pipăindu-şi tâmplele.

Georgiana începu imediat să analizeze glacial, iar atunci când Merthyr – închipuindu-şi că podoaba căzuse când Emilia coborâse din trăsură – sugeră să se întoarcă şi să caute în locul acela, sora lui îi puse mâna pe braţ, spunându-i:

— Nu o vei găsi, dragul meu.

Iar Emilia strigă:

— Vai, nu, nu! Nu este acolo şi, strângându-şi puternic pieptul cu mâinile, rămase imobilă şi tăcută.

Ie şi din această stare cu nişte priviri atât de aprinse, încât cineva care o urmărea îndeaproape, încercând să-i ghicească firea, aşa cum făcea Merthyr, putea înţelege că în cele câteva minute în care nu fuseseră împreună, descoperise în chip misterios cheia problemei ce îi frământa cel mai mult inima. Fusese oare propria ei putere, luminată de o anume forţă sublimă, cea care se răzvrătise deodată, respingând o dragoste de nimic? Aşa spera el, în pofida glasului raţiunii, până când Georgiana îi vorbi.

Chemarea la acţiune

Când senzaţia puternicei îmbrăţişări a lui Wilfrid dispăru din trupul ei, Emilia se cramponă de ideea că văzuse o fantomă, atât de stranie, de neaşteptată şi de sălbatică fuseseră apariţia şi dispariţia lui; simţea însă cum întreg corpul îi vibrează în ritmul unui cântec. „Nu este mincinos; e fidel.” Imaginea acelui „el” din mintea ei era atât de estompată, iar pogorârea lui asupra ei semănase aşa de mult cu aceea a unei făpturi eterice, încât aproape că-şi formulă ideea abstractă „Dragostea este adevărată”, şi poate undeva, în subconştientul ei, exista, deşi nu căpătase încă formă, reflecţia: „De fapt, îmi stă în puteri să-l aduc la mine.” Aproape că i se părea că, datorită ei, Wilfrid revenise din mormânt. Stătea în trăsură, ţinându-se strâns cu braţele; îndura cu greu cuvintele, urmărind un glob de foc, undeva, în ceaţa lăptoasă. Georgiana nu se mai uita la ea; când Tracy observă că i se păruse c-a văzut pe cineva fugind spre vârful coastei, ea zise încet:

— Aşa-i?

— Robert trebuia să-l fi văzut şi el, adăugă Merthyr, respingând astfel ideea că ar fi existat vreun intrus.

Ajunşi acasă, nici nu intrară bine în salon, când Emilia strigă să i se aducă lumânarea pentru culcare cu un glas subţire şi agresiv, care îl făcu pe Tracy să râdă în hohote, de-a dreptul îndrăgostit de tonul ei ciudat.

Emilia îi întinse mâna şi se înălţă s-o sărute pe Georgiana, care totuşi nu-i răspunse. După ce plecase dintre ei, Merthyr îşi întrebă sora:

— Ce s-a întâmplat?

— Merthyr, sunt sigură că nu trebuie să te simţi în încurcătură, îi răspunse, cu un aer oarecum neobişnuit, pe jumătate ironic.

Merthyr îi cercetă figura. Rămas singur cu ea, zise:

— Mai că-mi vine să cred că l-a văzut pe omul acela.

Georgiana zâmbi trist.

— Eu nu l-am văzut, dragul meu, iar ea nu mi-a spus că l-ar fi văzut.

— Crezi că aşa a fost?

— Îmi închipui numai că este posibil.

— Cum? Atunci când noi ne-am dat jos şi am lăsat-o singură? Trebuie să fie nebun!

— Nu neapărat nebun, dacă lipsa de principii nu înseamnă cumva nebunie.

— Nebun, sau îşi susţine examenul pentru o comedie *d'intrigue* spaniolă, zise Merthyr. Ce sens au toate astea? Dacă vrea s-o vadă, de ce nu vine aici? De ce să urmărească o trăsură în miez de noapte şi să prefere să ne însceneze asemenea surprize! – nu pot să mă împiedic să cred că îi face o plăcere deosebită să se comporte ca un erou dramatic.

— Dar dacă o consideră pe ea o eroină dramatică? replică Georgiana, însă presupunerea ei nu fu luată în seamă şi Merthyr continuă:

— Trebuie să părăsească Anglia neîntârziat; menţionă şi câteva pregătiri care urmau să fie făcute imediat.

— Nu vei renunţa la această sarcină pe care singur ţi-ai impus-o? întrebă ea.

— Care anume?

I-ar fi putut răspunde: „De a o face pe această făptură plină de defecte să te iubească", dar în loc de asta spuse:

— De a o civiliza pe sălbatica asta mică.

Merthyr se lumină imediat la faţă:

— Nu voi renunţa până nu văd eşecul cu ochii mei.

— Dragul meu, oare nu eşti primejdios de orb? insistă Georgiana.

— Rămâi, te rog, la acest caz particular, îi replică el, şi nu mă atrage pe mine în generalizarea ta răutăcioasă de femeie. Este posibil, desigur, să fiu obsedat de o singură idee. Dar încă nu am văzut-o pe sălbatica ta făcându-se vinovată de trădare. Inima ei a fost trezită la viaţă şi, aşa cum poţi să judeci şi singură, are suficientă forţă să rămână credincioasă, deşi nimeni n-ar putea tăgădui că a trecut prin încercări amarnice.

— Fapt pentru care îţi place şi mai mult de ea? zise Georgiana, luminându-se la rândul ei.

— Fapt pentru care îmi place şi mai mult, răspunse el, zâmbind perfect înarmat.

— Ah! Deoarece sunt femeie, nu înţeleg acest soi de prietenie? strigă Georgiana. Din partea *ta* pentru o fată ca ea! Pe mine mă încântă din ce în ce mai puţin. Tu vorbeşti despre puterea inimii, de parcă aceasta ar trebui să se manifeste prin renunţarea la propria voinţă.

— Nu, draga mea, ci prin consecvenţă într-o pasiune.

— Da, dacă ar fi ştiut să aleagă, fixându-se asupra cuiva care să merite!

— Asta, îi răspunse Merthyr, se aseamănă cu doctrina justificării prin succesul final.

— Încerci să mă combaţi cu sofisme, zise Georgiana, înfierbântându-se. O femeie – chiar şi o fată – trebuie să ţină cont de ceea ce i se cuvine. Tu eşti atras de o fire pasională – vreau să spun, bărbaţii sunt atraşi.

— În general, da, consimţi Merthyr.

— Atunci, continuă Georgiana, tu nu reflectezi niciodată asupra structurii acestui tip de fire? Am încercat să am cele mai bune gânduri despre ea. Mi se pare însă că egoismul este principiul ei fundamental; un egoism briliant, recunosc. Îmi dau seama că-şi arată faţetele lui cele mai bune – devine oare prin aceasta mai nobil? Gândesc, sunt silită să gândesc, că desăvârşirea este un ideal la

care se ajunge numai prin altruism şi că utilitatea este testul pentru desăvârşire.

— Înainte ca ea să treacă printr-o experienţă concludentă? întrebă Merthyr. Nu ai fost puţin grăbită să o supui pe ea testului?

Cu părere de rău, Georgiana recunoscu faptul că-şi probase argumentul asupra unei singure persoane:

— Ea nu mai este un copil, Merthyr.

— Aşa-i, dar trebuie s-o considerăm încă un copil.

— Sunt silită să mărturisesc că mă depăşeşti, oftă Georgiana. Vrei cel puţin să admiţi că egoismul dezgustător face mai puţin rău decât această „pasiune" pe care o admiri atât de mult?

— Voi admite că îşi poate face ei înseşi mai mult rău decât dacă ar avea viciul contrar, acela al avariţiei – sau oricare vrei tu, aparţinând aceleiaşi sfere.

— Şi de ce mă rog trebuie ea privită ca un copil? întrebă Georgiana pe un ton jalnic.

— Deoarece, chiar dacă a depăşit vârsta la care să poată fi considerată un copil, nu a depăşit acest stadiu – din pricina complexelor de care trebuie să se elibereze. Ea este supraîncărcată cu senzaţii care pur şi simplu o pun pe cărbuni aprinşi. Inima ei constantă şi blândă îi păstrează echilibrul, atâta vreme cât nu există nimeni care să facă să-i vibreze corzile. Şi dacă un nebun face asta, nu e vina ei.

Georgiana murmură pentru sine „Nu-i prost deloc". Apoi spuse:

— Întrevăd oarecare adevăr în ceea ce zici tu, dragă Merthyr. Dar m-a dezamăgit. Am luat-o cu mine în vizită la săracii mei. Le-a ascultat poveştile fără simpatie. Am dus-o într-o încăpere cu oameni bolnavi. A rămas ca o statuie lângă patul unui muribund. Când am ieşit din nou la aer, a făcut remarca: „Moartea pare uşoară, dacă nu ar fi atât de înăbuşitoare!" Întotdeauna ea însăşi! Ea

este în centru a tot ceea ce vede şi simte! Pe de altă parte, nu are nici cea mai mică *dorinţă* activă să facă vreun bine cuiva. Ştiu că doreşte în mod pasiv ca toată lumea să fie fericită. Puţini nu doresc acest lucru. Ar dărui bani dacă i-ar avea. Dar pentru mine, unul din misterele Providenţei rămâne cum poate să fie înzestrat cineva atât de indiferent faţă de cei din jur cu o asemenea putere inexplicabilă de atracţie.

Merthyr o puse în fa ţa următoarei probleme:

— Să presupunem că ai vedea pe oricare dintre bietele suflete de care te ocupi zăcând bolnav şi cuprins de febră. Ar fi cinstit să definim firea cuiva într-o asemenea situaţie drept irascibilă, nerecunoscătoare, cu limbă slobodă, cu sănătate precară şi în general cu o minte nu tocmai întreagă?

— Iată, avem din nou de-a face cu doctrina aceea străină care se bucură de cele mai josnice triumfuri afirmând sus şi tare teza potrivit căreia suntem de origine animală – nişte simple animale! izbucni Georgiana. Tu argumentezi că la un moment sau altul, ea se află într-o situaţie fără ieşire. Dacă este fiinţă umană, nu o poate ajuta mintea să ascundă asemenea situaţii?

— S-o ajute mintea – îi luă Merthyr vorba din gură – special pregătită, înarmată şi gata s-o apere în perioada cea mai critică a vieţii ei! O, da! Faptul că „trebuie” s-o ajute este un aspect, doar nimeni nu poate contesta valoarea pe care o are o asemenea bijuterie pentru orice tânăr.

Georgiana fusese redusă la tăcere, devenind de-abia mai târziu conştientă că aceasta se întâmplase din cauza unei concluzii greşit trase. Pentru că este oare tinereţea perioada cea mai critică a vieţii? Nici fratele şi nici sora nu discutau totuşi de dragul duelului verbal. În spatele acestui dialog, ea era preocupată să obţină un soi de recunoaştere a sentimentelor sale intime faţă de Emilia, pentru care Georgiana nutrea mai multă simpatie decât s-

ar fi putut crede după cuvintele ei. El, la rândul său, vorbea cu scopul precis de a-şi tăinui sentimentele sub un aer de prietenie moderată pentru Emilia, prin care să-i asigure fetei o scuză. Un bărbat sensibil, la treizeci de ani împliniţi, nu-şi proclamă în gura mare aprecierea sa pentru o fată de mai puţin de douăzeci de ani; mai mult, Merthyr dorea să-şi cruţe sora.

Se gândi să-l întrebe pe Robert, vizitiul, dacă venise cineva la trăsură în cele cinci minute cât lipsise de acolo; dar delicateţea specific velşă a lui Merthyr îl opri să facă acest lucru, oricât de greu îi venea să rămână în dubiu şi să suporte micile săgeţi otrăvite ale suspiciunii.

A doua zi de dimineaţă, la micul dejun, o scrisoare de la Marini îi aştepta pe masă. Merthyr o parcurse pe nerăsuflate. Pe figura lui apăru o lumină extraordinară.

— Unde este? spuse el, căutând-o din priviri pe Emilia.

Emilia apăru din grădină.

— Sandra mea! strigă Merthyr, fluturând scrisoarea spre ea. Poţi să-ţi faci bagajele şi să plecăm într-o oră? Ne aşteaptă o muncă grea şi eu am să fiu din nou un băiat serios, şi nu un neisprăvit cum sunt în ţara asta. Am primit o scrisoare de la Marini. Toată Lombardia este gata de răscoală şi acum ne vom atinge scopul. Marini a plecat spre Genova. Sub portocali, Sandra mea! Cu faţa spre golf, cântând Italia liberă!

Emilia făcu un pas înapoi, măsurându-l cu o expresie gravă, de uimire, ca şi cum ar fi avut înainte o persoană cu totul nouă faţă de cea pe care o ştiuse ea. Calmul britanic se transformase într-un spirit ardent.

— Nu este acesta exact planul pe care l-am făcut noi? reluă el. Urzeala este perfectă. Detest conspiraţiile, dar trebuie să folosim arme pe care le avem, dacă ne calcă-n picioare până intrăm în pământ. Odată răsculaţi, ne va sări în ajutor şi

Torino. Asta o ştiu eu bine. Nu vom avea de înfruntat decât pe nemţi; şi dacă ei ne bat la cavalerie, e limpede că pe cavaleria uşoară pe care-o au nu se pot bizui. În cazul unei şarje, ea nu va rezista. Ştim noi că *aşa* se va întâmpla. Cât despre ceilalţi:

Soldati settentrionali,
Come sarebbe Boemi e Croati…

Come sarebbe Boemi e Croati…[11]

Suntem pe măsura lor! Vom primi şi artilerie. Piemontezii de-abia aşteaptă semnalul. Haide, stai jos şi mănâncă. Aerul pare fără viaţă în ţara asta paşnică; nu suntem în miezul evenimentelor. Trebuie să ajung cât mai repede la Londra, după care nu vom mai pierde nici un moment. Ajungem în Italia în patru zile. Patru zile, Sandra mea! Iar Italia va fi liberă! Georgey, simt că explodez. Iar tu îi vei revedea pe toţi vechii tăi prieteni. Toţi? Dumnezeule mare! Nu! Nu pe toţi! Sângele lor ne va da vigoare. Austriacul crede că ne prăpădeşte prin măcel. Cu fiecare mort, dublează viaţa celor ce trăiesc! Vorbesc eu ca un străin, Sandra mia? Copila mea, tu nu mănânci! Şi eu, care am visat azi-noapte că priveam peste Novara de pe înălţimea Col di Colma şi vedeam câmpia acoperită de umbra roşie a unui vultur uriaş!

Merthyr râdea, rotindu-şi braţul. Emilia continua să se uite la el ca la un alt om; Georgiana întrebă:

— Pot vedea scrisoarea lui Marini?

Pe măsură ce creştea entuziasmul fratelui ei, faţa îi devenise hotărâtă şi imobilă.

— Mănâncă, Sandra mea! Mănâncă! o îndemnă Merthyr, care, la rândul lui, mânca cu pofta unui soldat în campanie.

Georgiana vârî scrisoarea împăturită sub degetele lui Merthyr, ţinând mâna pe ea până când înţelese că îi sugera să o pună deoparte.

— Marini face referiri vagi la artilerie, murmură ea.

— Vagi! repetă Merthyr. Spune prudente. Dacă ar fi zis că poate pune mâna pe cincizeci de piese, atunci aveai dreptul să nu-l crezi!

„Deie Domnul să nu fie vorba de o nouă capcană ce va trebui umplută cu sânge vărsat în zadar!" erau cuvintele ce se puteau citi limpede în ochii Georgianei, după care îi lăsă în jos, gânditoare, în timp ce Merthyr povestea planurile minuţioase premergătoare acestei ore, temerile neexprimate şi speranţele gata să prindă aripi.

Emilia se uita când la unul, când la celălalt, dureros de neentuziastă, deşi se discuta despre Italia ei. Nu mânca şi lăsase să-i cadă mâna pe o farfurie, într-o postură aproape idioată. Italia i se părea un loc îndepărtat, despre care auzise cu mulţi ani în urmă. Transformarea lui Merthyr contribuia şi ea la formarea unei iluzii în mintea ei – anume că nu mai avea nici un sentiment înrudit cu cele ale altor oameni.

De îndată ce termină, Merthyr sări în picioare şi, ocolind masa, veni lângă Emilia şi îi mângâie umărul cu afecţiune, spunând:

— Haide! Nu vom avea prea multe de împachetat. Diseară vom fi la Londra, astfel încât mama ta să-şi poată petrece seara cu tine.

Emilia se ridică numaidecât şi privi absent, cerând ajutor Georgianei, în măsura în care ochii ei puteau exprima ceva.

Georgiana nu-i răspunse decât cu o privire aproape la fel de absentă.

— Dar tu n-ai mâncat nimic! zise Merthyr.

Emilia clătină din cap.

— Nu.

— Mănâncă, Sandra mea! Ca să-mi faci mie plăcere! Vei avea nevoie de întreaga ta forţă pentru ca să faci faţă la fel de bine ca Georgey, la muncă.

— Da! Emilia îi întrerupse şirul cuvintelor cu un ţipăt neaşteptat. Da, am să merg la Londra. Sunt

gata să merg la Londra acum.

Era limpede că o nouă lumină se pogorâse asupra ei.

Merthyr se mulţumi să o vadă aşezându-se la masă şi plecă imediat să împartă ordinele necesare îndeplinirii primei etape a acestei noi şi importante expediţii.

Emilia duse pâinea la gură, însă era vizibil şi pentru Georgiana, deşi aflată în postura de martor ostil, că imaginaţia Emiliei începuse treptat să devină receptivă la ceea ce spusese Merthyr şi că prin faţa ochilor fetei defila un tablou. Mai observă un lucru pe care nici o nenorocire nu reuşise încă să i-l smulgă Emiliei. Era o lacrimă care căzu cu greutate pe dosul mâinii ei. Lacrimile începură apoi să picure una câte una, tot mai repede; în acest timp Emilia încerca să mănânce, muşcând bucăţelele sărate. Era o privelişte stranie pentru Georgiana, acest plâns statuar, transformându-se încet într-unul uman, până ce din piept îi ieşiră lungi suspine; şi totuşi, nu-şi întorcea capul spre ea cerşind compasiune – nimic mai mult decât o vărsare de lacrimi lipsită de pasiune!

Georgiana se duse la fată, o cuprinse de umeri şi o sărută, după care îi spuse:

— Nu avem timp de pierdut. Fratele meu nu întârzie niciodată în îndeplinirea unei hotărâri pe care a luat-o.

Emilia încercă să articuleze:

— Eu sunt gata.

— Dar nu ai mâncat!

Emilia făcu un efort mecanic să mănânce.

— Ţine minte, spuse Georgiana, avem mult de mers. Ai nevoie de energie. Doar nu ai de gând să devii o povară pentru el? Mănâncă, iar între timp eu îţi voi pregăti lucrurile. Şi Georgiana o părăsi, simţind că în această expediţie ea, şi numai ea, era tovarăşa lui Merthyr. Nu o interesa să ghicească ce luptă, ce furtună o tulburau şi o chinuiau pe Emilia acum, când era în posesia etichetei potrivite,

„sălbatică”, confirmată de toate reacţiile ei, pe care să i-o aplice.

Când Tracy Runningbrook coborî la ora sa obişnuită de prânz pentru a-şi lua micul dejun, găsi un bilet mototolit de la Georgiana, din care află că Merthyr fusese chemat la Londra de chestiuni importante şi că puteau fi găsiţi la casa din oraş a lui lady Gosstre.

— Pe Zeus, eu cred!… Powys face manevre ca s-o îndepărteze de *mine,* strigă el şi se aşeză la masă cu cartea în mână şi cugetul împăcat. Nu era Georgiana cea la care făcuse aluzie, dar apariţia căpitanului Gambier, precum şi pronunţata nelinişte vizibilă pe faţa chipeşă a căpitanului atunci când află de plecarea lor l-au făcut pe Tracy să înţeleagă că altcineva deplângea lipsa Georgianei, deşi despre acesta se spunea că şi-a dăruit inima. *On revent toujours,* fredonă el.

[11] Din nord soldați,/ Ca de pildă boemi și croați (n. tr.).

Cuprinzând încă o cercetare asupra sentimentului

Următoarele trei zile trecură ca un vis pentru Emilia. În intervalul acela ar fi putut fi dusă în Italia fără nici un protest din parte-i. Discursurile însufleţite ale lui Merthyr despre ţara pe care ea o considera patria ei, despre tineretul eroic unit în revoltă, care jurase s-o elibereze sau să moară, despre ilustrele nume intrate în istorie purtate de bărbaţi, camarazii săi de campanie, povestirile şi incidentele din acele zile trecute – toate acestea rostite cu figura schimbată şi cu vocea lui răsunătoare, transformată, aproape că o făceau să uite totul şi să se arunce în acest nou şuvoi tumultuos. Imaginea patriei iubite, zăcând învăluită sub steaua primejdioasă pe care era gata să o urmeze, căpăta dimensiuni tot mai mari în mintea ei.

— Voi însoţi şi eu armata? o întrebă ea pe Georgiana.

— Nu, copila mea, tu te vei duce pur şi simplu la şcoală, veni răspunsul ei rece.

— La şcoală, exclamă Emilia, în timp ce ei luptă!

— La Academie. Cel dintâi gând al fratelui meu este ca tu să te desăvârşeşti în arta ta. Când îţi vei termina educaţia artistică, îţi vei alege drumul în viaţă aşa cum doreşti.

— Ştie, el ştie că nu am voce! Emilia se lovi peste genunchi cu degetele îndoite. Vocea îmi sună gros din gât. Dacă nu o să mărşăluiesc împreună cu el, nu pot să plec; nu vreau să plec. Vreau să văd şi eu lupta. *Tu* ai văzut-o. Eu de ce să stau deoparte? Aş fi eu în stare să cânt, chiar dacă aş

avea voce, în timp ce pe el îl înconjoară fumul tunurilor?

„În timp ce pe el îl înconjoară fumul tunurilor!” Georgiana cântări gânditoare cuvintele.

— Eşti conştientă de faptul că fratele meu de-abia aşteaptă ca tu să-ţi recapeţi vocea, nu-i aşa? comentă ea.

— Îmi simt vocea ca pe un şarpe mort în gâtlej, răspunse Emilia. Vocea mea! Am uitat muzica. Trăiam odată pentru asta; acum nu trăiesc pentru nimic, decât ca să-mi încerc norocul oriunde, împreună cu prietenul meu. Vreau să simt mirosul pulberii. Tatăl meu spune că are, ca şi sarea, gustul sângelui şi că atunci când o miroşi, seamănă cu vinul. L-am auzit strigând că vrea s-o simtă iar. Mă voi duce în Italia, dacă îmi este permis să merg oriunde merge şi prietenul meu Merthyr, însă nimic nu mă va putea ţine sechestrată de-acum înainte. Când mă aflu în spaţii închise, îmi simt capul golit de gânduri. Suport cu mare greutate să aud zgomotele Londrei fără să ies şi să umblu până pic din picioare.

Ajungând la un impas în meditaţiile ei, Georgiana trase concluzia că inima Emiliei începea să se aprindă după Merthyr. Redeveni însă curând nesigură.

Aceste două firi velşe delicate, tot atât de pretenţioase pe cât erau de gingaşe, nu erau deloc încântate de tăcerea Emiliei în legătură cu relaţiile ei cu Wilfrid. Merthyr, care o sprijinea cu toate argumentele ce se puteau invoca, păstra pentru sine în mod inconştient tot ce s-ar fi putut gândi în defavoarea Emiliei. Nici unul dintre fraţi nu descoperi adevărata cauză: Emilia nu menţiona incidentul avut cu Wilfrid din cauza lipsei de afecţiune a Georgianei faţă de ea. O uşoară strângere a mâinii Emiliei, făcută în treacăt de Merthyr, îl puse în situaţia de a-i cunoaşte mai bine firea. Îi spunea că urmau să stea încă o

săptămână la Londra (apăruse o nouă întârziere) şi că o chemase pe mama ei să vină s-o vadă.

— Trebuie să-mi văd mama, spuse ea, agitată. Amânarea datei la care urmau să părăsească Anglia făcea ca acest lucru să devină în imaginaţia ei mai apropiat decât atunci când plecarea fusese o chestiune de ore: Trebuie s-o văd.

— Am chemat-o aici, zise Merthyr, după care strânse mâna Emiliei. Fără să se fi gândit vreodată să se plângă de absenţa semnelor concrete ale afecţiunii, Emilia era însetată de ele; se agăţă de mâna lui, trăgând-o, îndoită de încheietură cum era, sub bărbia ei.

— Nu este acesta motivul, zise ea, înălţându-şi ochii mari spre el pe deasupra mâinii prizoniere. O iubesc pe sărmana mea Madre; să vină; dar în acest moment nu mi-e gândul la ea. L-am văzut pe Wilfrid.

Îi strânse şi mai tare degetele, ca şi cum s-ar fi temut ca el să nu se dea înapoi. Merthyr, care ura misterele, zise:

— Am presupus că aşa s-a întâmplat – în noaptea aceea, când ne întorceam de la Penarvon?

— Da, murmură ea, încercând să vadă dacă pe figura lui nu apăruse vreo urmă de aversiune; dragul meu prieten, nu pot merge în Italia acum!

Merthyr îşi trase imediat un scaun lângă ea. Înţelesese că nu exista nici un drum de acces spre raţiunea ei, chiar din momentul în care se pregătea să facă apel la ea.

— Atunci toată grija şi frământările mele… risipite? întrebă el, alegând drumul cel mai scurt spre sentimentele ei.

Emilia îşi aşeză uşor mâna rămasă liberă pe umărul lui:

— Nu, nu risipite. Fie-mi dat să devin ceea ce doreşte Merthyr să fiu! Aceasta este rugăciunea mea cea mai fierbinte!

— Atunci de ce n-ar fi valabil şi ceea ce doreşte Merthyr să faci?

Pleoapele Emiliei alunecară în jos, dar rămase cu faţa îndreptată spre el.

— Ah, îţi voi mărturisi totul deschis, strigă ea. Merthyr, prietene, a venit să mă sărute o dată, înainte să…. De-abia acum am înţeles! Pleacă în Austria. A venit să mă atingă ultima oară înainte ca mâna lui să se înroşească de sângele meu. Nu-l lăsa să plece! Sunt gata să te urmez; pot să suport gândul că se căsătoreşte cu femeia aceea. Vai, dar nu pot să trăiesc cu imaginea lui îmbrăcat în uniforma albă a austriecilor. Sărmanul de el!… Dragul meu! Dragul meu! Îşi întoarse capul de la Merthyr.

Nu este deloc de mirare că Merthyr, auzind aceste dulci epitete, nu a mai dat crezare stăpânirii de sine care putea fi dedusă din cuvintele ei de mai înainte. Nu avea nici un indiciu care să-l fi ajutat să ghicească faptul că era vorba pur şi simplu de nişte vechi exclamaţii, repetate acum cu tristă ironie.

— Ar fi mai bine dacă l-ai vedea, spuse el, mai puţin sincer decât de obicei; atât de repede ne lăsăm corupţi de orice bănuială izvorâtă din egoismul nostru.

— Aici? Se agăţă de el cu buzele, ochii şi urechile deschise, ca şi cum (aşa ar fi gândit Georgiana, cugetă Merthyr) simţurile ei sălbatice ar fi întins o cursă pentru obţinerea acestei permisiuni şi acum se repezeau asupra prăzii. Aici, Merthyr? Da, vreau să-l văd! Vei face acest lucru? Vreau să-l văd, pentru că mie nu-mi poate rezista. Pot să-mi întind un deget – şi o va lua în galop, în direcţia opusă. Să vină aici!

Îşi înălţă ambele mâini în poziţia de rugă, închizând pleoapele pe jumătate, într-o postură de o frumuseţe întunecată.

Ideea prezenţei lui Wilfrid în rândurile duşmanului îi stârnea lui Merthyr atât de puţin interes în acel moment, încât era peste puterile lui să creadă că Emilia dorea atât de mult să-l

întâlnească numai pentru a-l împiedica să facă acest pas odios.

— Ei, bine! Întâlneşte-te cu el; întâlneşte-te cu el dacă este neapărat necesar, zise Merthyr. Discută despre asta cu sora mea.

Părăsi încăperea, fugind de cuvintele ei de mulţumire şi încă şi mai mult de senzaţia de tortură la care se supunea el însuşi.

Afacerile care îl re ţineau la Londra erau legate de strângerea de bani pentru Marini. Georgiana îşi pusese averea la dispoziţia lui pentru a doua oară. Mai era şi propria sa avere, pe care nu considera că face un exces de cavalerism aruncând-o pe apa sâmbetei. Discutând ce proprietăţi să vândă şi în ce fel va contribui fiecare la sacrificiul comun, Georgiana insista pe lângă el să lichideze un mic domeniu aparţinându-i ei, ca să poată dispune imediat de bani lichizi. Stăteau de vorbă aşezaţi lângă foc, în amurgul acelei seri de iarnă.

— Altă dată nu m-ai fi refuzat, Merthyr!

— Atunci tu erai o copilă, iar eu nu depăşisem cu mult vârsta de băietan. Acum este altceva. Lasă-mă să încep eu, Georgey. S-ar putea să ai un soţ, care eventual nu va împărtăşi vederile noastre asupra acestor lucruri.

— Cum aş putea eu iubi un soţ! au fost singurele ei cuvinte.

Merthyr o strânse în braţe. Veselia lui dispăruse.

— Nu putem merge dansând într-un asemenea hău, oftă el, în parte ca să evite examinarea amănunţită la care se simţea supus. Garnizoana din Milano a fost dublată şi am auzit că au trimis trupe prin Tirol. Se pare că s-a tras un semnal de alarmă şi e posibil să existe şi trădători. Să mai spui că nu sunt oameni care-ar trebui împuşcaţi ca nişte câini! Nu l-ai uitat pe bietul Tarani? Am auzit ieri despre fata care se autointitulează văduva lui.

— Erau logodiţi, deci este cu adevărat văduvă! exclamă Georgiana.

— Da, iată un bărbat care a avut două iubiri – o femeie şi patria sa şi amândouă credincioase lui!

— O fi el chiar singurul, Merthyr?

— Nu, draga mea! Scumpa mea! Nu, liniştea inimii mele! Nu!

Îşi zâmbiră cu tandreţe.

— Mireasa lui Tarani… Iubito, poţi să auzi şi tu asemenea lucruri – s-a angajat în îndeplinirea sarcinii ei.

Cine a silit-o? Trebuie să mărturisesc că mă cuprinde slăbiciunea când mă gândesc la lucruri atât de triste şi de ruşinoase. Dar nu îndrăznesc să judec un popor atât de greu încercat ca al lor. Au îndurat nelegiuire după nelegiuire şi asta toceşte – sau mai degrabă face ca eroismul lor să piardă din scrupule. Mireasa lui Tarani este una din puţinele fete blonde ale Italiei. Avem o şuviţă din părul ei. L-a tuns scurt în dimineaţa în care iubitul ei a fost împuşcat şi a purtat boneta subţire şi albă pe care ţi-o aminteşti până în momentul în care i s-a şoptit că frumuseţea ei trebuie pusă în serviciul patriei.

— Păstrez şi acum şuviţa în birou, spuse Georgiana, începând să tremure. Vrei s-o vezi?

— Da, adu-o, draga mea.

Rămase privind flăcările până la întoarcerea ei; apoi, luând în mână şuviţa lungă şi aurie, o strânse între degete, copleşit de amintiri amare şi de tristeţe.

— Giuletta? şopti sora lui.

— Aş putea să-mi pun în joc şi viaţa pentru statornicia iubirii acestei femei. Ei bine!…

— Da?

— S-a dăruit comandantului cetăţii.

Georgiana lăsă să-i scape un ţipăt. Căzu la picioarele lui Merthyr suspinând violent. El nu-i tulbură plânsul. În cele din urmă, Georgiana se luptă să vorbească:

— Vai, cum poate fi permis? Vai, nu putem să o salvăm? Oh, biet suflet! Sora mea! Nu se gândeşte la iubitul ei din ceruri?

Figura Georgianei era ro şie de ruşine.

— Nu trebuie să ne gândim la asemenea lucruri, spuse Merthyr. Du-te imediat la Emilia şi spune-i… aranjează cu ea cum crezi de cuviinţă în ce mod să-l întâlnească pe Wilfrid Pole ăsta. I-am promis că dorinţa ei se va împlini.

Îmbujorată de emoţia ce o ardea, cuvintele acestea o umplură pe Georgiana de o milă extraordinară faţă de Merthyr.

El se ridicase şi ea ştiu atunci că nu putea să spună nimic care să-i schimbe hotărârea.

Încă o pereche de îndrăgostiţi, dacă vreţi; dar ei erau sentimentali care serveau unei zeităţi active şi nu acelei proiecţii arbitrare a unui egoism subtil care guvernează cea mai mare parte a bogatei noastre Anglii.

Emilia şi Georgiana

— Fratele meu îmi spune că vrei să-l vezi pe Wilfrid Pole.

Încuviinţarea Emiliei sună palid după accentele glaciale din cuvintele Georgianei.

— Te-ai gândit bine ce presupune exprimarea acestei dorinţe din partea ta?

Se făcu auzită o nouă încuviinţare a Emiliei, care stătea cu capul plecat – un „da" vinovat, la care cei ce simt că adevărul este de partea lor iau foc.

— Fii cinstită, Emilia. Caută să găseşti singură povaţă şi călăuzire în seara aceasta, aşa cum ai făcut înainte împreună cu mine, spre binele tău, cred. Dacă-i scriu rugându-l să vină, asta ce va însemna?

— Atât şi nimic mai mult, şopti Emilia.

— Pentru el – deoarece în felul său pare să ţină la tine, când îl apucă – va însemna… stai! Ascultă-mă! Cuvintele pe care le rosteşti nu vor avea nici o greutate, chiar dacă-ţi vei stăpâni limba. Pentru el va însemna că puterea lui asupra ta este neştirbită. Presupun că strădania de a te face să vezi adevăratul efect pe care-l va avea asupra ta este inutilă.

— L-am văzut şi ştiu, zise Emilia, pe un ton potrivit.

— L-ai văzut în noaptea aceea când ne întorceam de la Penarvon? Judecă-l după acest lucru. El nu vrea să te cruţe. Pentru ca să-şi satisfacă nu ştiu ce sălbăticie a firii lui, nu a ezitat să-ţi redeschidă vechea rană. Şi cu ce scop? Un capriciu al pasiunii!

— Nu avea de ales. I-am spus că va veni şi a venit.

— Şi tu probabil numeşti asta dragoste, nu-i aşa?

Emilia se pregătea să confirme, dar se opri. Noutatea ideii că nu era de fapt vorba de dragoste îi prinse imaginaţia.

— Dacă vine aici la tine, continuă Georgiana…

— Trebuie să vină! strigă Emilia.

— Fratele meu şi-a dat consimţământul, aşa că venirea sau nevenirea lui nu va fi hotărâtă de Merthyr. Dacă vine, spune-mi şi mie ce bine consideri tu că va rezulta din această întâlnire? Aha! Nu ţi-ai pus încă această întrebare. Fă-o – sau nu-i acorzi atenţie? În orice caz, încearcă să arunci o privire în propriul tău suflet. Tu nu te-ai născut ca să trăieşti în nimicnicie. Tu poţi fi, sau vei fi, plină de abnegaţie şi nobleţe – dacă urmezi cea mai bună cale. Nu-ţi iubeşti patria? Judecă-ţi iubirea prin această prismă. Dragostea ta, dacă ai cu adevărat puterea de care vorbeşti asupra lui, este pentru el o simplă nebunie; şi apariţia lui… ce bine ţi-a făcut? Dacă vine şi o luăm de la început, soarta ta va fi asemănătoare, dacă nu identică.

Emilia îi răspunse cu vocea întretăiată:

— Nu, nu va începe din nou. Îşi ridică amândouă braţele, clătinând din cap. Ştiu că nu se poate. Ce simt eu acum? El este îndrăgostit de ceea ce am fost. Nu va şti ce sunt până când nu mă vede. Şi ştiu că am făcut lucruri pe care el nu mi le va putea ierta. Tu le-ai iertat – Merthyr, pentru că este prietenul meu; dar sunt sigură că Wilfrid nu. Ar putea s-o scuze pe biata de „mine”, nu însă şi pe Emilia lui! Va trebui să-i spun ce-am făcut; vezi deci (şi se apropie de Georgiana) că va fi şi pentru mine dureros să-l văd.

Georgiana nu era nici ea insensibilă în faţa acestei candori în exprimare, întărită şi de o gropiţă pe cale de dispariţie, care se armoniza perfect cu tristeţea evidentă din vocea Emiliei. Spuse:

— Sărmana mea copilă!

Tonul ei era aproape duios şi atunci Emilia o privi drept în faţă, murmurând:

— Câteodată te îndoieşti de mine.

— Nu de buna ta credinţă, ci de acuitatea percepţiilor tale şi de faptul că ţi-ai cunoaşte propriile intenţii. În acest moment, sunt sigură că te înşeli pe tine însăţi. În primul rând, nebunia aceea – nu, sărmană copilă, nu răutate – dar dacă îi vorbeşti lui despre ea, ar fi o umilire de sine voită şi inutilă. Dacă el este acela care îţi va deveni soţ, despovărează-ţi inima de îndată. Altfel însă, de ce, de ce? Nu faci decât să pregăteşti o scenă, provocând excese ce nu folosesc nimănui: arunci cu noroi asupra trecutului, sau nefericire asupra viitorului. Dacă ai avea obiceiul să te rogi! Încetul cu încetul, ai ajunge să fii însetată de puritate şi ai deveni astfel un izvor al rugăciunii, în care nu se mai pot ascunde aceste amăgiri oarbe.

Georgiana făcu o pauză, aşa ca atunci când, desfăşurându-ne ideile, suntem mai convinşi de afirmaţiile noastre.

— Tu te rogi la ceruri, spuse Emilia, apoi se poticni şi se îmbujoră. Eu am nevoie de dragoste! strigă ea. Nu vrei să mă îmbrăţişezi?

Georgiana o strânse la piept, îndemnând-o să continue. Emilia începu să şoptească:

— Te rogi şi doreşti să fii văzută aşa cum eşti, nu-i aşa? Aşa este. Ei bine, dac-ai şti ce este dragostea, ai vedea că-i acelaşi lucru. Doreşti ca el să te vadă şi să te cunoască; doreşti să fii sigură că te iubeşte pe tine şi nu altceva; trebuie să fie vorba chiar de tine. Eşti geloasă pentru că iubeşte o idee despre tine care nu te reprezintă. Te gândeşti: „Se va trezi şi-şi va descoperi eroarea” sau te gândeşti: „Sărutul acela nu-mi era adresat mie”, nu „mie, aşa cum sunt”. Acestea sunt adevărate torturi!

Patimile prin care trecuse o transformaseră, dacă putea exprima sentimente ca acestea!

Simţind-o că se cutremură şi neştiind în ce chip imaginaţia o ia înaintea experienţei în cazul firilor pasionale, Georgiana spuse:

— Vorbeşti ca un om care a trecut prin ele. Dar acum cel puţin ai renunţat la mască. Îl iubeşti încă pe bărbatul acela? Cu o putere a voinţei atât de mică! Nu vezi im-pietatea comparaţiei pe care-ai făcut-o?

— Ah! Ceea ce văd este că aş dori să-i pot spune: „Uită-te la mine, nu am de ce să mă ruşinez – sunt ca domnişoara Ford!”

Obrajii Georgianei se aprinseră şi, pierzând şirul logic al discursului, exclamă:

— *Domnişoara Ford?*

— Georgiana, spuse Emilia, simţind că răceala prietenei ei se topise, Georgey! Iubita mea! Draga mea în Italia, acolo unde ne vom duce! Nu invidiez nici o femeie, decât pe tine, care i-ai văzut luptând pe scumpii mei compatrioţi. Tu, eu şi Merthyr! Nimic nu ne va putea despărţi, în afară de glonţul austriac.

— Facem împreună un vis destul de frumos! zise Georgiana. Cred că glonţul austriac va fi tras de cineva care se află acum în serviciul austriecilor, sau se va afla în curând.

— Wilfrid? strigă Emilia. Nu, acesta este lucrul pe care îl voi împiedica. De ce nu ţi-am spus de la bun început? De fapt nu ştiu niciodată ce spun sau ce fac atunci când sunt cu tine şi totul se petrece la voia întâmplării. Vreau să-l văd pentru a-l împiedica să o facă. Eu pot.

— De ce-ai încerca? întrebă Georgiana.

Dacă altcineva ar fi văzut chipurile celor două femei în acel moment, ar fi fost convins că se duşmănesc.

— De ce-aş încerca să-l împiedic? Emilia repetă încet şi jeluitor întrebarea, fără să mai încerce să-i dea un răspuns.

Georgiana păru să înţeleagă semnificaţia acestei tăceri neobişnuite şi era poate mişcată. Spuse:

— Simţi că ai putere asupra lui. Vrei să faci uz de ea. Nu contează în ce scop. Dacă o faci – dacă încerci şi reuşeşti – dacă, prin ajutorul acestei

iubiri presupuse, îl câştigi de partea ta şi-ţi atingi scopul – crezi cu toată onestitatea că iubirea va înceta să existe imediat după aceea?

Emilia medită. Curând însă îşi recăpătă graiul.

— Cred că da. Da. Aşa vreau să se întâmple.

— În cazul unui iubit mai nobil, Emilia. Nu când el este egoist. Arătându-i încrederea pe care o ai în puterea ta asupra lui, trădezi faptul că şi el are putere asupra ta. Şi nu are nici un rost. Familia, poziţia, perspectivele lui – toate acestea îţi arată că nu se poate căsători cu tine, chiar dac-ar vrea. În afară de asta, e logodit…

— Să sufere şi ea! Ochii Emiliei scânteiară.

— Ah! şi Georgiana gândi: „Am descoperit oare în sfârşit adevărata ta faţă?”

Oricum ar fi arătat aceasta, Emilia era hotărâtă să i-o dezvăluie.

— Ea mi-a luat iubitul de lângă mine, spun, deci, să sufere! Eu nu i-aş face nici un rău – nu aş atinge-o nici măcar cu un deget; dar are ochii ca nişte pietre albastre şi o gură!… Gâdele austriac cred că n-o are altfel. Dacă va suferi şi va trece prin toate chinurile iadului, ca mine, figura i se va schimba în bine. Poate să-l păstreze pe iubitul meu. Nu este al meu, dar a fost, iar ea l-a luat de lângă mine. Femeia aceea nu poate să-l iubească aşa cum l-am iubit eu. Ştiu că nu este însetată de dragoste. El va contempla bucăţile acelea de gheaţă albastră şi se va gândi la mine. I-am spus că aşa se va întâmpla. La Devon, nu? Eu vorbeam şi ea clipea des. Când îi văd buzele, parc-aş vedea Iarna. Sărmanul, nefericitul Wilfrid! suspină Emilia. Nu vreau să-i fac rău nici unuia din ei, adăugă ea, cu un zâmbet ce contrasta flagrant cu vorbele rostite, aruncând-o pe Georgiana în incertitudine.

O doamnă care şi-a asumat rolul de predicator va continua să predice într-o asemenea stare de spirit, chiar şi numai pentru a-şi apăra faţă de ea însăşi propriile-i idei preconcepute. Georgiana

critică aspru defectele evidente ale lui Wilfrid şi, în cele din urmă, vorbi pe larg despre bunul-simţ pe care-l cerea situaţia. Cu toată strădania ei, Emilia îşi susţinea în continuare planul. În acest timp însă, Georgiana avusese răgazul să vadă mai limpede în inima fetei; pe de altă parte, cucerită de graţia naturală pe care i-o descoperea acum, gândi: „Îmi va demonstra Merthyr o dată în plus că nu greşeşte niciodată în judecata sa?" Un acces inexplicabil de tandreţe pentru Emilia o împinse să depună câteva sărutări pe fruntea ei, Emilia închise ochii, aşteptând şi altele. Apoi se uită în sus, întrebând:

— Această dragoste a ta pentru mine există de multă vreme? la care flacăra plăpândă, cu greu vizibilă, căpătă dimensiuni, şi începu să dogorească.

— Scumpa mea Emilia! Sandra, ascultă-mă: promite-mi că renunţi la întâlnirea aceasta.

— Mă vei iubi întotdeauna la fel? se codi Emilia.

— Da, da, eu nu mă schimb niciodată. Dragostea mea pentru tine este de fapt cea care te imploră.

Emilia căzu într-un jilţ şi-şi sprijini capul cu amândouă mâinile, bătând în podea repede cu picioarele. Georgiana urmărea desfăşurarea luptei. Pentru a-i pune capăt cât mai iute, spuse:

— Şi nu numai că eu te voi iubi întreit mai mult, dar fratele meu Merthyr, pe care tu îl numeşti prietenul tău – la fel – el nu te poate iubi mai mult de-atât; dar va şti că eşti demnă de dragostea lui cea mai nobilă. El are o inimă adevărată, fetiţă prostuţă ce eşti! Te iubeşte şi nu a lăsat să se vadă niciodată durerea pe care i-o provocai cu purtarea ta. Când îţi spun că te iubeşte, îţi mărturisesc singura lui slăbiciune – singura pe care i-am descoperit-o eu. Şi judecă singură dacă a arătat vreodată lipsă de stăpânire de sine în timp ce tu mureai pentru altul. A încercat el să pună piedici dorinţelor tale? Nu, ci să-ţi dea putere şi să nu-ţi

atragă atenţia asupra lui nici măcar o dată. Aceasta este adevărata iubire. Acum, gândeşte-te prin ce suferinţe l-ai silit să treacă şi gândeşte-te dac-ai remarcat vreodată o umbrire a bunătăţii pe care ţi-a arătat-o. Chiar şi acum, când nutrea speranţa că te-ai vindecat de afecţiunea ta nebunească şi zadarnică pentru un bărbat care se joacă cu tine, nimic mai mult, şi nu poate renunţa la năravul lui, chiar şi acum Merthyr îţi ascunde ceea ce simte…

Până în acel moment, Emilia o lăsase să vorbească fără să o întrerupă; începând însă să înţeleagă sensul cuvintelor din ce în ce mai bine, strigă:

— Pe mine?

— Da, pe tine.

— Acelaşi fel de dragoste pe care-l simte şi Wilfrid?

— În nici un caz acelaşi fel şi totuşi dragostea unui bărbat pentru o femeie.

— Şi m-a văzut când eram în starea aceea înfiorătoare? Ştie totul! Şi mă iubeşte. Nu m-a sărutat niciodată.

— Oare testul acela mizerabil?… începu Georgiana să se întrebe.

— Iertare, iertare, spuse Emilia plină de căinţă. Ştiu că nu înseamnă aproape nimic, acum. Nu sunt un copil. Am vorbit împinsă de un gând neaşteptat. Pentru că, dacă mă iubeşte, cum!… Ah, Merthyr! Cât de mică par a fi. Nu pot să înţeleg toate astea. Am pierdut un frate. El reprezenta pentru mine o asemenea siguranţă. Ce iubea oare… ce iubea oare în noaptea aceea când m-a găsit pe chei? Arătam ca o creatură pescuită dintr-un banc de nisip. Mă simţeam ca un vierme, îngrozitor de părăsită, făceam o impresie penibilă. Oh! Cum am mai pot să-l privesc din nou pe Merthyr în faţă?

Georgiana nu remarcă în aceste exclamaţii umilinţa cuvenită şi recunoştinţa adâncă a unei tinere persoane care a aflat că este aleasa unui prinţ al acestei lumi. Domnişoara ar fi preferat mai

degrabă o prosternare în genul „servei din răsărit”, cu mâinile împreunate şi, mai presus de orice, cu gura închisă. Aproape că regreta destăinuirea pe care o făcuse şi, ca să se convingă imediat dacă trăsese vreun folos concret, spuse:

— Cred că nu este cazul să te întreb dacă ai ajuns la o hotărâre înţeleaptă în legătură cu cealaltă problemă.

— Întâlnirea cu Wilfrid? zise Emilia. Păru să reflecteze un timp, după care se întoarse spre Georgiana, cu fericirea întipărită pe faţă: Da, îl voi vedea. Trebuie să-l văd. Spune-i să vină neîntârziat.

— *Aceasta* este hotărârea ta?

— Da.

— După cele ce ţi-am spus?

— Ah, da, da! Scrie-i, te rog.

Georgiana îşi stăpâni mânia interioară ce se zbătea să răbufnească.

— Promite-mi numai că tot ceea ce ţi-am spus despre fratele meu va rămâne un secret pe care te legi să-l păstrezi. Nu vei discuta acest lucru cu ceilalţi, şi nici cu el.

Emilia îi promise, preocupată de gândul: „Cu el? Nu-mi va vorbi el despre asta?”

— Aşa, deci trebuie să scriu scrisoarea? zise Georgiana.

— Da, da, imediat! Emilia îşi arboră privirea ei cea mai suavă, pledându-şi cauza.

„Hotărât lucru, cei mai înţelepţi oameni nu sunt decât nişte proşti când e vorba de dragoste”, plutea reflecţia Georgianei pe valurile mâniei ei.

— Şi draga mea! Georgey! Emilia se încăpăţâna să ignore semnele exterioare la care de obicei era atât de sensibilă şi pe care alteori le cântărea cu atâta grijă. Georgey, lasă-mă să rămân singură în camera mea în această seară. Vine micuţa mea Madre şi… şi eu nu obişnuiesc să fiu prea respectuoasă cu ea. Trebuie să fiu singură! Să nu trimiţi sus să mă cheme, oricine ar dori.

Georgiana nu putu să se stăpânească să-i zică:
— Nici chiar domnul Wilfrid Pole?…
— A, el! Pe *el* îl primesc, spuse Emilia.
Georgiana o părăsi în acelaşi moment.

Emilia începe să simtă puterea lui Merthyr

Emilia rămase în cameră împreună cu mama ei întreaga seară. Buna şi pisăloaga femeie mărunţică, cu ochi blânzi şi înfăţişare şleampătă, trebui să o ajute să-şi încerce nişte rochii, fugind încolo şi încoace după ace şi exprimându-şi părerile critice cu voce scăzută, tot timpul convinsă că fiica ei renunţase la muzică în favoarea unei vanităţi nebuneşti. Totuşi, îi trecu prin cap gândul că, pentru reprezentantele sexului ei, era mai înţelept să-şi facă prieteni printre cei bogaţi decât să se mărite cu un bărbat străin. Apariţia fetei era strălucitoare, într-o superbă rochie veneţiană din catifea purpurie, căreia Emilia îi spunea „rochia Branciani" şi, odată îmbrăcată, cu garniturile şi încreţiturile înfoiate pe umeri, aranjate cum se cuvine, cu împletitura galbenă ce o încingea, potrivită şi netezită perfect, nu mai voia să se întoarcă la hainele ei obişnuite, deşi mama începuse imediat să suspine şi să spună că o pierduse de atâta amar de vreme şi acum, când o regăsise, părea să fie alt copil. Emilia nici măcar nu asculta rugăminţile ei de-a-şi scoate somptuoasa rochie. Îşi potoli mama cu o bătaie din picior, apoi oftă:

— Ah! De ce trebuie să mă port cu tine întotdeauna ca o tirană? şi o sărută. Această rochie, spuse ea, înălţând tandru bărbia mamei sale cu amândouă mâinile, această rochie a fost desenată de prietenul meu Merthyr – adică de domnul Powys – după cât şi-a adus aminte din rochia purtată de contesa Branciani la Veneţia. A dat comandă să fie executată ca să mi-o dăruiască. A fost trimisă tocmai de la Paris. Contesa Branciani i-a fost una dintre cele mai scumpe prietene. Când

sunt îmbrăcată în ea, mă simt de parcă aş fi de două ori mai mult prietena lui. Mamă, am sentimentul că sunt cu totul acoperită de o purpură întunecată, ca şi cum aş fi ascunsă într-un trandafir.

Îşi întinse mâinile imitând o floare uriaşă.

— Vai, ce vorbărie prostească, spuse mama ei. Să ştii că rochia asta îţi suceşte capul de-a binelea!

— Aş vrea să-mi poată dărui vocea înapoi, mamă. Tata nu-şi face nici o speranţă. Ce mult aş dori să-mi trimită despre el veşti care să mă facă fericită, sau să vină să-şi plimbe degetele ore întregi pe strune, cum făcea înainte. Îmi imaginez că-l ascult din când în când şi atunci simt o dorinţă să urmăresc notele; sunt încă sigură pe semitonuri. Nu vrea să mă vadă! Mamă! Ce şi-ar mai închipui el despre mine dacă m-ar vedea acum!

Lamentările mamei ei ajunseră în sfârşit la nivelul sonor pe care Emilia nu putea să-l mai suporte şi micuţa doamnă fu expediată spre casă, însoţită de un servitor.

Când era singură, Emilia se delecta în faţa oglinzii. Îi administrase oare Merthyr, ca s-o pună din nou pe picioare, o doză prea mare din otrava respectivă?

— Contesa Branciani l-a transformat pe guvernatorul austriac în propriul ei sclav, rosti ea, cu un picior pe un scaun, ca să pară mai înaltă. El îi spunea cine era suspectat şi cine va fi aruncat în închisoare şi îi împărtăşea toate secretele de stat. Frumuseţea poate face mai mult decât muzica. Mă întreb dacă Merthyr o iubea? Pe mine mă iubeşte!

Emilia era de-a dreptul îngrozită la gândul că îi va vorbi despre acest lucru la prima lor întâlnire.

— Ah, sper că va rămâne acelaşi din totdeauna, oftă ea şi îşi clătină melancolic capul la frumoasa ei imagine din oglindă; începu apoi să se dezbrace. Nu îi venise ideea surprinzătoare că doi bărbaţi sunt îndrăgostiţi de ea până în momentul în care, ieşind dintre faldurile purpurii, păru să se facă tot

mai mică, aşa ca un buştean care se stinge în foc, simţindu-se incompletă şi slabă. Trăia acum o senzaţie nouă. Nu mai depindea de propria ei sinceritate vitală. Era desigur o trăsătură a firii ei să caute continuu confirmarea celor din jur, dar acum, aflată în slujba frumuseţii personale în locul divinei Arte, se simţea pur şi simplu pierdută fără ea, victimă a unei senzaţii de pustiu interior – foarte neplăcută. Se bucură când putu să stingă lumânarea şi să se cuibărească în bezna cercului ei de căldură. Atunci sângele ei tânăr îşi începu din nou melodia.

Citea în fiecare dimineaţă împreună cu Merthyr, cu o oră înainte de micul dejun. Acum, în această dimineaţă, cum mai putea să apară înaintea lui? Nu va mai fi vorba de citit, era limpede. Cum se mai putea el gândi să o înveţe ceva pe aceea în faţa căreia era cuprins de un tremur?

Emilia spera că nu va avea prilejul să observe nici o schimbare la el şi, mai presus de orice, că nu-i va vorbi despre dragostea lui. Se îmbrăcă totuşi în rochia ei de cucerire, după ce respinsese cu dezgust ideea unei îmbrăcăminţi mai simple. Coborî încet scările. Merthyr o aştepta în bibliotecă.

— Ai întârziat, zise el, privindu-i rochia ca pe un lucru exterior ei, remarcând că nu se potrivea deloc de dimineaţă: Galben, dacă ţii neapărat să-ţi pui o culoare tare, dar culoarea asta ţi-ar aminti de negru-galbenul nemţilor şi nu ţi-ar face plăcere. Ei, să vedem!

Acesta era semnalul pentru începerea lecturii.

„Wilfrid nu s-ar fi comportat atât de rece cu mine” cugetă Emilia, întorcând paginile lui Ariosto ca pe o carte făcută scrum. În mintea lui nu părea să existe nici un cuvânt de dragoste. Nu regreta acest fapt, dar era însetată după privirea care să-i dea siguranţă. Ochii lui erau foarte prietenoşi. Era atât de prietenos, încât o acuză că nu era atentă şi o mustră o dată din cauza unei pronunţii melodioase

în care ea vulgariza vocalele. Cu toată măreţia rochiei Branciani, Emilia nu se putea împiedica să se simtă mică: era posibil ca el s-o iubească? Îl cerceta cu atâta atenţie cât îi permitea timiditatea. Încerca să-i surprindă orice umbră de schimbare. Neprimind din partea lui nici un semn de tandreţe sau de amabilitate deosebită, deci nici o umbră de schimbare în această privinţă, se poticni dinadins în timpul cititului, pentru ca să atragă asupra sa reproşuri: lectura ei era înfiorător de proastă. Merthyr îi spuse acest lucru şi ea îi răspunse:

— Nu-mi place poezia. Văzându-l însă că-l schimbă pe Ariosto cu *Istoria romanilor,* murmură: Îmi place Dante. Merthyr o aruncă fără remuşcare în vâltoarea celui de-al doilea Război punic.

Ceea ce era mai rău abia urma. Merthyr o informă că după micul dejun va trebui să repete faptele cele mai de seamă pe care le citise. Emilia bombăni.

— Ia-ţi cartea, spuse Merthyr.

— E atât de grea, se plânse ea.

— Grea?

— Vreau să spun, de cărat încolo şi încoace.

— Dacă vrei s-o „cari încolo şi încoace", feciorul te va însoţi cu ea în braţe.

Pricepu că-şi bătea joc de ea. Descurajarea, dublată de sentimentul ridicolului, o copleşi.

— Simt că *nu pot* învăţa, zise ea.

— Să simţi că trebuie, i se răspunse.

— Nu, nu te mai chinui cu mine!

— Da, mă aştept din partea ta să-l deosebeşti pe Scipio de Cicero şi să nu mai faci greşeala de acum câteva seri, când discutai cu doamna Cameron.

Emilia plecă ruşinată, cu o groază cumplită de întâlnirea lor de peste cinci minute la masă, unde avea să mănânce sub privirile lui; se îndoia acum în general de calitatea actelor ei. Era, de fapt, umila lui şcolăriţă, deşi părea atât de plictisită şi

revoltată. Rămas singur, Merthyr se uită fix la uşa prin care ieşise şi spuse:

— Îl iubeşte încă pe omul acela. Aceeaşi vârstă, aceleaşi gusturi, presupun! S-a îmbrăcat astfel în aşteptarea lui. Nu poate învăţa, nu e bună de nimic. S-ar putea ca strădania mea să-i servească Emiliei, însă pentru mine personal e zadarnică.

Merthyr nu ştia că Georgiana îl trădase, dar nu i-ar fi dat oricum Emiliei semnul pe care îl aştepta: în primul rând, pentru că se stăpânea perfect; în al doilea, din cauza anilor care îi despărţeau. Ei nu-i rămânea deci decât să se frământe cu întregul mister al iubirii sale, fără să aibă nici măcar un fir de care să se agaţe.

Întâia privire a Georgianei adresată Emiliei, gătită în rochia Branciani, a fost suficientă pentru ca să-i zăvorască inima cu cleşti de fier. Găsi un prilej să remarce:

— Nu e nevoie să ne aşteptăm la sosirea unor oaspeţi atât de devreme.

Dar Emilia era insensibilă. Odată terminat micul dejun, reîncepu lectura cu Merthyr; Emilia, care între timp înţelesese că era o zi ca oricare alta, se descurcă mai bine, ba chiar declamă melodios versurile. Văzându-l mulţumit, le rosti pe un ton răsunător. Merthyr o aplaudă. La care Emilia spuse, cu o bruscheţe şi solemnitate stranii:

— Va veni astăzi?

Era peste puterea de stăpânire a lui Merthyr să consimtă să fie atras într-o discuţie asupra acestui subiect, aşa că încercă să o evite:

— S-ar putea să vină, sau să nu vină… probabil mâine.

— Nu. Astăzi după-amiază, zise Emilia, să fii în apropierea mea.

— Am nişte întâlniri.

— Spune-mi, te rog, un cuvânt care mă va face să te simt lângă mine.

— Vreun compliment, poate, altfel nu ai să ţi-l aminteşti.

— Da, îmi plac complimentele.

— Ei bine, arăţi precum contesa Branciani atunci când a descoperit că soţul ei e cel mai nobil dintre oameni, după ce-l considerase cel mai josnic muritor.

Emilia ro şi.

— Aşa ceva nu se uită uşor! Însă trebuie să fi arătat mai vitează, mai îndrăzneaţă, nu cum mă simt eu, copleşită de o povară.

— Comparaţia se referea la momentul când recitai.

— Da, spuse Emilia, aproape îndurerată, atunci „eu însămi" este o iluzie: nici măcar nu-mi pasă ce sunt de fapt.

— Acesta este lucrul pe care-l suplineşte arta.

— Numai pe apucate, acum. A existat o vreme când nici nu mă gândeam la mine.

Se auzi o bătaie în uşa de la stradă şi Emilia se schimbă la faţă. Nu peste mult timp, cineva bătu uşor la uşa bibliotecii.

— E femeia aceea, zise Emilia.

— Îmi închipui că trebuie să fie lady Charlotte. Vrei s-o vezi?

Merthyr se aştepta la un răspuns negativ, dar Emilia răspunse:

— Poate să intre.

Emilia îi întinse mâna domnişoarei, dintre ele două ea fiind cea mai puţin nesigură. Lady Charlotte se întoarse brusc spre Merthyr.

— Georgey nu mi-a spus nimic despre tine în scrisoarea ei, Merthyr; am să mă duc sus, la ea, dar am vrut să mă conving mai întâi că te afli în oraş, pentru ca să economisesc o jumătate de minut, ştii! Anticipez rânjetul tău bărbătesc filozofic. Chiar este adevărat că vrei să te amesteci din nou în nebunia aceea italienească? Acum, că eşti

bărbat în toată firea, dragul meu Merthyr, pare aproape de nescuzat – pentru un englez cu scaun la cap!

Lady Charlotte surâse şi îi întinse mâna în acelaşi timp.

— Nu ştii că am făcut un jurământ? Merthyr îi răspunse pe acelaşi ton.

— Da, dar nu reuşiţi niciodată. Ce rost mai au toate eforturile tale, dacă tot nu reuşiţi?

Atunci izbucni vocea Emiliei:

— *Piacemi almen che i miei sospir sien quali*

Spera'l Tevero e l'Arno,

E'l Po,…[12]

Merthyr continuă oda cu aceeaşi înfocare:

— *Ben provvide Natura al nostro stato*

Quando dell'Alpi schermo

Pose fra noi e la tedesca rabbia.[13]

Suntem nişte simpli robi ai reinstaurării unor principii ale naturii.

— Şi ştim că vom *reuşi!* zise Emilia, dând frâu liber vrăjmăşiei ei sub forma unei emfaze iritate.

Lady Charlotte îi părăsi imediat, fugind la Georgiana. Nu rămase nici acolo multă vreme. Emilia stătu în preajma lui Merthyr toată ziua; se afla lângă el când se auzi bătaia care ar fi putut fi a lui Wilfrid, aşa cum se şi dovedi. Wilfrid fu condus la Georgiana. Delicateţea îl

împiedicase pe Merthyr să comenteze în mod special cu

Emilia vizita făcută de lady Charlotte şi o trată şi pe a lui Wilfrid în acelaşi fel, spunând:

— Georgey te va anunţa la momentul potrivit.

— Te rog numai să nu mă laşi singură până atunci, răspunse Emilia.

Agitaţia ei o expunea unor interpretări greşite. Se nelinişti şi mai tare când îl văzu luându-şi o carte şi aşezându-se în fotoliu între două lumânări aprinse, cu o calmă lipsă de atenţie faţă de ea. Emilia nu se gândea că ar trebui să fie gelos, dar instinctul ei îi spunea că indiferenţa lui extremă ascundea, de fapt, o agitaţie extremă. Sosi şi semnalul aşteptat de la Georgiana, iar Emilia se îndreptă spre uşă.

— Să nu uiţi, astăzi cinăm cu o jumătate de oră mai devreme, datorită seratei de la familia Cameron, îi atrase el atenţia, fără să mai adauge nimic.

Emilia se opri. Se simţea ca o navă intrând în ape furtunoase fără busolă. De ce Merthyr nu-i mai vorbea cu blândeţea dinainte? Până în clipa când Georgiana i-a dezvăluit dragostea lui, fusese pregătită să-l întâmpine pe Wilfrid cu fermitate. Acum însă, inima ei înduioşată paralizase la ideea că pasiunea lui Wilfrid putea să o copleşească dacă nu avea un cuvânt de sprijin din partea lui Merthyr. Se întoarse şi se aruncă la picioarele acestuia, murmurând:

— Spune-mi ceva.

Merthyr puse emoţia fetei pe seama unui fel de presimţiri a remuşcărilor ce aveau să vină; îi cuprinse mâinile într-ale sale şi o privi în ochi. Constatând cu uimire că privirea lui nu şovăia şi nu se îndulcea cu înţeles, Emilia nu mai scoase nici un cuvânt. Se ridică graţie unei energii ce nu mai era a ei, nemângâiată şi renunţând să mai facă speculaţii. Avea sentimentul că se află înaintea unei uşi de aur, repede trântită, care avea poate să se deschidă într-o bună zi, dar era oricum minunată la vedere. Se ridică într-o adâncă umilinţă. Se simţea atât de mică în comparaţie cu acest om care nu se lăsa mânuit ca un instrument ascultător – care nu era cuprins de ardoare în faţa frumuseţii ei! Cum se va simţi în prezenţa bărbatului ce o aştepta la etaj? Această întrebare nu-i veni în minte. Intră în camera unde se afla Wilfrid. Pasul îi era sigur, iar trăsăturile feţei exprimau o bucurie reţinută. Georgiana aşteptă atât cât se schimbară primele banalităţi, după care îi lăsă singuri.

[12] Mi-ar plăcea ca măcar suspinele mele/ Să fie aşa cum le-ar spera Tibrul şi Arnoul/ Şi Padul … (n. tr.).

[13] Natura a fost darnică cu ţara noastră/ Când a pus Alpii stavilă/ Între noi şi mânia germană (n. tr.).

Un capitol întrerupt de Filozof

Wilfrid continuă să se pună la adăpostul banalităţilor, pentru că sentimentele i se zbuciumau năvalnic în suflet. Nimicurile legate de tată, surori, sănătate, vreme îl dezgustau atât de tare, încât un timp nici nu băgă de seamă cu câtă uşurinţă susţinea Emilia conversaţia. La un compliment legat de înfăţişarea ei, îi răspunse:

— Îţi place rochia asta? Am să-ţi spun povestea ei. Eu o numesc rochia Branciani. Domnul Powys i-a făcut schiţa. Contesa Branciani a fost prietena lui. Obişnuia să se îmbrace întotdeauna exact în această culoare şi stil. Şi ea avea tenul închis. Credea că soţul ei s-a dat de partea austriecilor, devenind spionul lor. Îi era imposibil să nu-l urască…

— Pe soţul ei! zise Wilfrid. Bogăţia neaşteptată de nuanţe care îi desăvârşea acum frumuseţea şi stăpânirea perfectă a conversaţiei în timpul unei asemenea întâlniri îl uimeau şi îl răneau.

— Ea presupunea că e spion austriac!

— Şi totuşi, era soţul ei!

Un singur moment, trăsăturile Emiliei se transformară, dar ea nu şi le putea stăpâni pe deplin şi scânteia de dispreţ fu prea palidă.

— Ah! Tonul lui devenise grav. Cât îţi mulţumesc pentru onoarea pe care mi-ai făcut-o exprimându-ţi dorinţa de a mă vedea încă o dată înaintea plecării tale din Anglia! Ştiu că nu am meritat-o.

Continuă să vorbească despre acelaşi subiect, învinuindu-se insistent, până când, şocat el însuşi de banalităţile pe care le debita, se opri brusc, poticnirea fiind de efect, dacă discursul său nu avusese nici unul. Unde era glasul pasiunii sale?

Aproape că ajunsese să-şi pună această întrebare. Unde era Hipogrif? El, care se mistuise de dorul de a o vedea, o avea acum înaintea ochilor, frumoasă ca o zână, şi totuşi în carne şi oase! De ce se simţea în prezenţa ei de parcă avea limba legată, când avea atâtea aleanuri pe care să le exprime în cuvinte?

(Presupunând că nu a mai explicat acest lucru până acum, Filozoful remarcă aici că Hipogrif, mânzul Sentimentului şi al Clipei Fierbinţi, trebuie supus unei puternice aţâţări sentimentale înainte de a fi în stare să-şi ia zborul: apetiturile sale trebuie să postească multă vreme – ochii săi putând să contemple în voie obiectul ispitei – până să devină elocvent. Fie-i permis Filozofului să mai repete totodată că sufletele ce se armonizează cu Natura, puţine la număr, nu încalecă pe acest animal. Cei care posedă pasiuni adevărate nu sunt la cheremul lui Hipogrif – altfel spus, *sentimentul supraîncălzit.* Veţi remarca la ei întotdeauna o stimă profundă pentru legile fiinţei lor şi o supunere firească la preceptele bunului-simţ. Sunt şi ei expuşi furtunilor, ca oricare altă fiinţă pământeană, şi nu au nevoie de nici o lecţie de devoţiune, dar nu se îndeamnă niciodată să întreprindă ceva, în stare de criză.)

Acum, acestea sunt nişte principii foarte bune: obiectivul – scopul Filozofului meu – este desigur să dezvolte deosebirea. Tot ceea ce doresc eu este să fie valabilă şi pe piaţa mea. Filozoful urmăreşte să planteze în calea cititorului o distincţie frapantă între favorita mea, Emilia, şi marioneta Wilfrid. Lucrul ar fi foarte lăudabil şi folositor dacă romanul ar fi ceea ce crede el că este: dar toate mărturiile sprijină aforismul critic că un roman trebuie să ne ofere zahăr din abundenţă, în nici un caz şi sfeclă. Eu însumi, în postura de cititor, consider prezenţa sfeclei o alterare a calităţilor zahărului. Eroarea Filozofului meu este aceea de a considera zahărul, născut din sfeclă, inseparabil de

aceasta. Fireşte, ideea supără şi uite aşa zboară cărţile mele înapoi în capul librarilor, izbindu-mă şi pe mine, cel aflat în spatele lor, cu o lovitură şi mai straşnică.

Totuşi, eu mi-am alcătuit povestirea în aşa fel încât, dacă i-aş refuza Filozofului meu cu totul privilegiul pe care l-a cerut atunci când am conceput-o cu ajutorul său, re-prezentaţia noastră ar deveni neinteligibilă pentru acea minoritate perspicace şi onorabilă care consimte să fie inoportunată cu aforisme şi maxime şi cu o prezentare fantezistă a adevărurilor. În timp ce Piesa mea îşi urmează cursul, trebuie să-i permit să iasă când şi când în avanscenă. Noi ne aflăm cu adevărat într-un soi de tovărăşie – şi este inutil să-i spun că nu are popularitate şi că îmi distruge şansele.

Un nou duet Wilfrid–Emilia

— Nu-ţi face reproşuri, dragă Wilfrid.

„Dragă Wilfrid” îi dădu proprietarului acestui nume un fior de plăcere. Şopti:

— M-ai iertat?

— Da. Şi de fapt nu e vorba de nici o vină. Mi-am pierdut vocea, dar nu tu eşti vinovat de asta.

— Ba da! Ba da! gemu Wilfrid. Dar spune-mi, ţi-ai pierdut cu adevărat vocea? Se aplecă spre ea, gest justificat în mare măsură de pretextul că, din neîncredere, trebuia să-i cerceteze mai bine suavele trăsături. Vorbeşti la fel de… mai încântător ca niciodată! Nu pot să cred că ai pierdut-o. Vai! Iartă-mă! Iartă-mă!

Emilia era gata să-i întindă mâna, dar gestul spontan fu oprit la vreme de un semnal feminin de avertizare declanşat în acelaşi moment. Zâmbi, spunându-i:

— Mi se pare atât de ciudat ca eu să zic „Te iert.”

Şi pentru ca să-i poată împărtăşi gândul consolator mai bine decât ar fi reuşit s-o facă în cuvinte, îi zâmbi. Era vorba de unul din acele surâsuri convenţionale, prefăcute la modul acceptabil, o suprafaţă lunecoasă ce ţine de ştiinţa conversaţiei şi nu de emoţii. Sensibil la comportamentul Emiliei, Wilfrid observă uşurinţa cu care apărea şi dispărea surâsul şi se îndoi pentru prima oară dacă imperiul lui din inima fetei mai exista cu adevărat. Dacă nu mai domnea asupra ei, de ce îl chemase? Puse zâmbetul lipsit de căldură pe seama unei scăpări a bunelor ei maniere, care nu fuseseră niciodată perfecte, îşi aminti el. Începu să-şi justifice sistematic toate gesturile, dar omul acesta avea o asemenea alcătuire, încât, pe măsură

ce le punea în discuţie pentru a fi iertat, el însuşi le condamna cel mai tare; şi, privind înapoi la slăbiciunea şi la jocul său dublu, se întrerupse din şirul vorbirii şi exclamă fără premeditare:

— Atunci, ai putut tu să mă iubeşti?

Obrajii Emiliei tremurară:

— Să nu-mi vorbeşti de noaptea aceea din Devon, îi răspunse ea.

— Ah! oftă el. Nu mă gândeam la asta. *Atunci,* probabil că m-ai urât.

— Nu, pentru că, ce ţi-am zis eu? Ţi-am zis că vei veni la mine – nimic mai mult. O uram pe femeia aceea. Pe tine? O, nu!

— Înseamnă că mă iubeai, atunci?

— Nu m-am oferit eu să muncesc pentru tine dacă rămâi sărac? Şi… nu pot să-mi aduc aminte ce-am mai zis. Te rog să nu-mi vorbeşti de noaptea aceea.

— Emilia! Ca om de onoare, eram obligat să…

Ea îşi ridică mâinile:

— Oh, taci şi hai să lăsăm să moară noaptea aceea.

— Aş putea vorbi de noaptea în care călătoreai de la Castelul Penarvon spre casă şi un tâlhar?… Poate că l-ai şi uitat! Ce-a furat? Nu ceea ce intenţionase, în schimb ceva care-i e mai drag decât toate celelalte lucruri pe care le posedă. Cum să spun?… Scump mie? Dacă ar fi scăldată cununa în sângele inimii mele!…

Emilia era departe de a fi transportată de amintirea scenei respective; ştiind însă cât de emoţionată fusese atunci, se mira de stăpânirea ei de acum.

— Aş putea vorbi despre stăvilarul Wilming? insinuă el.

Pieptul ei se înălţa greu, de-abia perceptibil. Ca şi cum şi-ar fi lepădat o mantie de vrăji ce-i împovăra spiritul.

— Îţi spuneam despre rochia asta, zise Emilia, adică despre contesa Branciani. Ea credea că soţul

ei este spionul austriac care i-a trădat şi atunci şi-a spus: „Nu e demn să trăiască.” Toată lumea ştia că-l iubise. Am văzut portretele lor. N-am întâlnit vreodată nişte figuri care să pară mai îndrăgostite de viaţă. Ea avea acea frumuseţe specific italienească ce se deosebeşte de celelalte aşa cum catifeaua diferă de mătase.

— Ah! Crezi că am nevoie să mi se spună diferenţa? Inima lui Wilfrid palpita.

— Ea, continuă Emilia, ea încă îl iubea, cred, dar patria era religia ei. Se ştia că există o mare conspiraţie, dar nimeni nu bănuia cine este capul. Toţi adevăraţii italieni aveau încredere în contesa Branciani, deşi făcea vizite în casa guvernatorului austriac – un general cu un nume de-acelea îngâmfate de-ale lor. Într-o seară, ea îi spuse: „Ai un spion care te trădează.” Generalului nici nu-i trecea prin cap s-o suspecteze pe contesă. Femeile sunt câteodată de un rafinament demonic. Dar generalul bănui că trebuie să fie vorba de soţul ei – gândindu-se, presupun: „Cum altfel ar fi ştiut ea că este spionul meu?” Îi dădu contelui Branciani o misiune secretă, plătindu-l cu o sumă mare, apoi puse să fie supravegheat. Contele trebuia să descopere cine era căpetenia necunoscută. Îi promise guvernatorului austriac: „Îl vei cunoaşte în zece zile”, care la rândul lui aduse aceste cuvinte la cunoştinţa contesei Branciani. Atunci ea îşi zise: „Soţul meu! Vei pieri, chiar de voi fi silită să te străpung eu însămi cu pumnalul.”

Emilia trăia atât de intens momentul, încât mâna ei avu o convulsie. Wilfrid i-o strânse, însă se dovedi că nu era o captură uşoară. Îl rugă să-i fie permis să continue şi el o îndemnă să o facă, la care ea îşi trase, ferm, mâna; Wilfrid îi dădu drumul cu părere de rău.

— Într-o seară, contesa Branciani îi puse pe austrieci pe urmele soţului ei. Acesta ştia că este devotată patriei şi nu-i era teamă de ea, chiar dacă nu se sfia poate să atingă aurul negru-galben. În

schimb, nu-i mărturisea nici un proiect de-al său. Motivul era că, mergând la guvernator, putea să trădeze din întâmplare, printr-un cuvânt sau printr-un semn, că este părtaşă la conspiraţie. Dorea să o ţină mai presus de orice bănuială. Viteazul Branciani!

Emilia avu un mic acces de tremur nervos.

— Numai că, adăugă ea, de ce trebuie bărbaţii să gândească întotdeauna că femeile sunt atât de slabe? Contele colabora cu nişte conspiratori care nu visau numai că vor întreprinde ceva, ci unelteau mereu, făurind planuri concrete. Contesa ţinea de cealaltă partidă – cei ce nu credeau că vor fi vreodată suficient de puternici pentru a-şi pune în aplicare ideile – vreau să spun, nu suficient de îndrăzneţi să-şi încerce şansa. De parcă am muri de mai multe ori, iar sângele pe care-l jertfim pentru Italia ar fi risipit în zadar! În seara aceea, spionul austriac îl urmări pe conte până la casa de întrunire a conspiratorilor. Era considerat perfect normal ca şi contele să meargă acolo. Dar spionul, neştiind parola, se ascunse afară şi auzi de la două persoane care ieşiră vorbind în şoaptă locul următoarei întruniri. Acesta i-a fost comunicat şi contesei Branciani, care, între timp, află de la guvernatorul austriac că soţul ei indicase nume ale conspiratorilor. Luă imediat o hotărâre. Ajutaţi-mă acum, Iisuse Hristoase şi Sfântă Fecioară!

Emilia se lovi peste genunchi, iar lacrimile începură să-i curgă din ochii închişi. Exclamaţia trebuie s-o fi învăţat de la tatăl ei, căruia nu-i plăceau preoţii din patria sa natală atât de mult încât să intervină între soţia sa englezoaică şi copilul lor în chestiuni de pregătire religioasă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Wilfrid, căutând în zadar o legătură între persoana lui şi această povestire.

— Ascultă!… Ah! Se lupta cu plânsul şi continuă, în timp ce lacrimile i se prelingeau pe obraz: În faţa unui lucru atât de îngrozitor nu mă

pot abţine, trebuie să plâng. Iată ce a făcut. I-a spus că ştie de conspiraţie şi i-a cerut permisiunea să i se alăture şi ea, jurând că este credincioasă Italiei. El i-a răspuns că o crede. O, cerule! Un timp, a trebuit să se roage mereu de el, dar, ca s-o cruţe, n-a vrut să o lase să li se alăture. Nu pot să-ţi spun de ce, dar el i-a dat parola pentru următoarea întâlnire şi i-a mai zis că trebuia arătată şi o veche monedă de aur. L-a amăgit probabil cu vorbe dulci, deşi era un bărbat puternic care ştia să se apere de femei. Presupun că a avut sentimentul că fusese nedrept faţă de ea. Dac-aş fi regina Italiei, i-aş face o statuie de aur! La următoarea întrunire, un spion s-a furişat printre conspiratori, graţie parolei şi monedei. Ţi-am spus cumva că aveau şi un copil – o fetiţă! Ea trăieşte şi o voi cunoaşte şi eu. Seamănă perfect cu mama ei. Fetiţa se juca pe scări cu guvernanta, când apăru o ceată de soldaţi austrieci în holul de la parter şi un ofiţer, cu sabia scoasă din teacă, urmat de câţiva oameni de-ai săi mărşăluiră ţepeni pe scări în sus – ca nişte maşini! Ofiţerul s-a aplecat spre ea şi, înainte ca guvernanta s-o poată opri, a făcut-o să-i spună unde se află tatăl ei. Austriecii îi fac pe copii să-şi trădeze părinţii! Nu se gândesc că noi creştem cu ură pentru ei. Şi eu? Ură nu este cuvântul potrivit: o simt ca pe un bulgăre de foc în mine, care nu se stinge. Contesa a ieşit în capul scărilor de la primul nivel: înţelesese ce se întâmplă. Când a apărut soţul ei între soldaţi, a cerut permisiunea să-l îmbrăţişeze. Ofiţerul a consimţit, dar a fost nevoită să-i zică „Dă-te înapoi”, şi atunci, cu buzele lângă obrazul lui, i-a şoptit: „Să nu-i trădezi şi pe alţii!” Contele Branciani a tresărit. Acum înţelegea ce făcuse ea şi de ce. „Întreabă sub ce acuzaţie m-au arestat” zise. Figura nobilă a bărbatului i-a strecurat în suflet un fior rece. Austriacul grăi: „Este acuzat de a fi căpetenia Clubului Sequin.” Contesa a aruncat o privire soţului ei şi s-a prăbuşit la picioarele lui. Simt cum mi se frânge

inima, Wilfrid! Wilfrid! Tu nu vei purta uniforma aceea? Spune… „Niciodată, niciodată!” N-ai să intri în armata austriacă, nu-i aşa, Wilfrid? Ai putea deveni duşmanul meu? Nişte brute scufundate în sânge până la genunchi! Cu mâinile mânjite de sânge! Căpcăuni! Vrei să fii şi tu unul dintre ei? Să mă vezi întorcându-mi capul tremurând de ură când vei trece pe lângă mine? De aceea te-am chemat aici, pentru că te-am iubit – ca să te implor din adâncul sufletului să nu întuneci frumoasele şi fericitele zile când te-am cunoscut! Vrei să mă asculţi? Din cauza femeii aceleia, tu te schimbi – şi faci toate astea. Împotriveşte-i-te! Gândeşte-te la mine în această unică privinţă! Promite-mi că aşa vei face şi voi pleca fără nici o altă pretenţie. Voi jura să nu te mai tulbur niciodată. Vai, Wilfrid, nu mă preocupă aşa de mult că vom fi inamici, dar mă gândesc ce se va întâmpla cu tine. Dacă am să ajung să-mi spun: „Şi el, care a fost odată iubitul meu… Vai! Ucigaş plătit împotriva scumpului meu popor!”

Emilia îşi cuprinse faţa între mâini, dar Wilfrid, care era pus pe flăcări din cauza unui cuvânt, îi apucă o mână, repetând cu înfocare:

— Odată? Odată?

— Odată? spuse ea, ca un ecou.

— „Odată iubitul meu”? zise el. Nu şi acum? Aceasta înseamnă „nu şi acum”? Draga mea! – iertare, însă trebuie să-ţi spun aşa. Iubita mea, tu ai rostit cuvintele: „El, care a fost odată iubitul meu”; ai spus-o cu gura ta. Ce vor să-nsemne? Nu că… Nu?… Înseamnă că totul s-a sfârşit? De ce m-ai adus aici? Ştii că mi-e scris să te iubesc pentru totdeauna. Vorbeşte! „Odată?”

— „Odată?” Emilia respira iute, dar îşi stăpânea bine vocea. Da, am spus „odată”. Pe atunci erai.

— Până în seara aceea din Devon?

— Lasă asta.

— Dar tu mă mai iubeşti?

— Nu vom vorbi despre asta.

— Aşa! Tu nu poţi ierta. Dumnezeule mare! Cred că mi-aduc aminte că ai spus-o odată – *Odată!* Da, atunci, ai spus asta pe când era încă „odată”, când nici nu mă gândeam că ai să ajungi să fii crudă cu mine – care te-am iubit din prima clipă! Din chiar prima clipă! Te iubesc şi acum! Mă trezesc noaptea şi mi se pare că-ţi aud vocea. Mă obsedezi. Crudă! Rece! Cine te păzeşte şi veghează asupra ta dacă nu bărbatul pe care acum îl urăşti? Stai acolo de parcă te-ai putea preschimba în piatră, dacă ai vrea. Nu l-am pedepsit eu în public pe omul acela, Pericle, pentru că a spus minciuni despre tine? Prin gestul meu am făcut din el un duşman al familiei noastre, capabil să ne ruineze şi să ne zdrobească. Îmi regret eu gestul? Nu. Aş face orice nebunie, mi-aş jertfi sângele pentru tine, aş muri pentru tine!

Îi mai strânse încă o dată degetele şi apoi le eliberă. Emilia le lăsă să atârne, privind tristă în pământ. Melancolia este cel mai enervant răspuns la pasiune şi inima lui Wilfrid era gata să plesnească văzându-se respins de o Emilie devenită atât de frumoasă… atât de elegantă! După câteva minute de tăcere pe care, din mândrie, Wilfrid nu voia s-o întrerupă primul, Emilia îl întrebă ce anume spusese domnul Pericle despre ea; atunci, având o răbufnire nervoasă, nu se mai controlă, şi-i răspunse:

— Ceva de ruşine.

Figura Emiliei căpătă o culoare închisă:

— L-ai lovit, Wilfrid?

— N-a fost decât o pedeapsă derizorie, ţinând cont de minciuna lui infamă şi, oricare ar fi consecinţele, aş face-o din nou.

— Wilfrid, eu am auzit ce-a spus. Ştiu de la madam Marini. Era mai bine dacă nu-l loveai. Când mă gândesc la el, nu pot să-l separ de zilele când aveam voce. Nu suport gândul că i-ai provocat durere. Nu era el de vină. Adică, nu a spus că… nu era un neadevăr.

Respirase adânc înainte de a face această ultimă afirmaţie şi continuă în acelaşi stil clar şi simplu, specific ei, fără să se lase tulburată de un „Cum?” tunător din partea lui Wilfrid:

— Eram într-o stare vecină cu nebunia în ziua aceea când m-am dus la el. Cred că, în disperarea mea, am spus lucruri care l-ar fi îndreptăţit să-şi închipuie că tot ce-a spus e adevărat. Pe onoarea mea, nu ştiu exact. Şi nu pot să-mi mai amintesc nici ce s-a mai întâmplat în săptămâna în care am hoinărit singură prin Londra. Domnul Powys m-a găsit noaptea, pe cheiul Tamisei.

Wilfrid lăsă să-i scape un geamăt. Instinctul Emiliei ghicise cât de potrivit era acest antidot pentru otrava dragostei lui renăscânde şi se simţea în siguranţă, deşi îi apucase din nou mâna; din nefericire, Emilia se îngrijea acum de un simplu sentiment, în timp ce în el se dezlănţuia o furtună de pasiune. Ea nu era pregătită să întâmpine şuvoiul delirant în care o învăluia. Îi asculta cuvintele fără şir, începând să se considere pierdută. Îi sărută mâinile chinuite privind-o ţintă. Îi interpretă consternarea drept căinţă, tăcerea drept delicateţe, schimbarea ei la faţă drept semne trecătoare ale ruşinii; puse răceala relativă de la începutul întâlnirii lor pe seama poverii ce-i apăsa cugetul şi, bolborosindu-i în generozitatea lui sublimă că o iartă, încercă să o sărute cu forţa.

— Să nu mă atingi! ţipă Emilia, îngrozită.

— Nu eşti a mea?

— Nu trebuie să mă săruţi.

Wilfrid îi dădu drumul la talie şi adoptă imediat o ţinută deosebit de reţinută şi de curtenitoare.

— Succesorul meu ar putea să obiecteze. Sunt nevoit să ţin cont de el. Iartă-mă. ODATĂ!…

Insulta abjectă şi emfaza prostească trecură pe lângă ea fără să o atingă, dar un cuvânt îi călăuzise gândurile spre figura lui Merthyr şi sensul expresiei „a se păstra curată” îi era acum limpede. Nici nu tresărise şi Wilfrid trase concluzia că

lovitura lui îşi greşise ţinta, de vreme ce nu lăsase nici o urmă. Privind-o dintr-o parte, lăsând să se vadă orbita mare, ca de papagal, îi puse una din acele întrebări pe care îndrăgostiţii şi le permit câteodată între ei:

— Atunci altcineva?…

Întrebarea este reprodusă aici exact cum a fost pusă. Restul propoziţiei fu completat prin limbajul privirilor. În mintea Emiliei se declanşă o succesiune rapidă de gânduri, din care ajunse la următoarea concluzie, pe care o rosti cu voce tare:

— Atunci nu iubesc pe nimeni! Pentru că nu-l sărutase niciodată pe Merthyr şi nici nu dorise sărutul lui.

— Pe nimeni? zise Wilfrid, după o pauză. Nu-ţi precupeţeşti sinceritatea.

Povara unei dureri imense îl făcu să-şi plece capul. Adevăratul său sentiment se strecură în inima Emiliei ca o flacără subtilă.

— Vai, ce-aş putea face pentru tine? strigă ea.

— Nimic, dacă nu mă iubeşti, răspunse el trist; de pe buzele sale izbucniră deodată cuvintele: Ba da! Ba da! Căsătoreşte-te cu mine, căsătoreşte-te cu mine chiar mâine! Tu m-ai iubit. „Nu te voi părăsi niciodată!” Poţi să uiţi seara când ai spus acest lucru? Emilia, căsătoreşte-te cu mine şi ai să mă iubeşti din nou. Trebuie. Omul acela, oricine ar fi el… Ah, de ce sunt aşa o brută! Haide, fii a mea! Lasă-mă să-ţi spun scumpa mea dragă! Emilia!… sau de nu, spune-mi „nu mai spera nimic”. Crede-mă, n-am să-ţi reproşez.

Părea resemnat. Schimbarea bruscă o făcu să-şi ridice privirea. Îngăimă:

— Nu pot să mă căsătoresc. Şi apoi: Cum puteam să ghicesc că tu ai aceste sentimente?

— Cine mi-a spus ce trebuie să fac? zise el. Cuvintele tale s-au adeverit. Tu ai prezis că voi pleca de la „femeia aceea”, cum îi zici, şi voi veni la tine. Vezi? S-a întâmplat exact cum ai spus tu. Tu… tu te-ai schimbat. Îţi arunci vraja asupra mea,

te mulţumeşti cu asta şi te îndrepţi într-o altă direcţie.

Faţă în faţă cu propria ei conştiinţă, Emilia recunoscu, zdrobită, adevărul acuzaţiei şi tremură, pe jumătate ameţită pentru moment, de aspectul pe care-l căpătase puterea ei. Dintr-o dată, simţi o milă primejdioasă pentru victima ei; ridicându-şi mâinile spre el, cu bărbia şi umerii înălţaţi într-un gest de implorare, îl rugă fierbinte să nu-i mai pomenească de căsătorie.

— Dar tu te duci, fugi departe de mine… nu ştiu unde te vei afla şi ce vei face, zise Wilfrid. Şi mă laşi femeii aceleia. Aşa cum ştii, ea-i iubeşte pe austrieci. Uite! N-am să-ţi cer nimic, în afară de asta: îţi promit că, renunţând pentru totdeauna la serviciul reginei, nu voi purta uniforma albă…

— Oh! Emilia respiră uşurată, fără să mai acorde nici o atenţie lui „dacă" ce urmă, şi înclinând repede din cap, în semn de acceptare a condiţiei, înainte de a auzi de-spre ce era vorba. Wilfrid îi cerea să rămână în continuare în Anglia.

— Vreau cuvântul tău, zise Wilfrid, şi ea şi-l dădu, fără să se gândească la faptul că renunţa la un lucru foarte important în comparaţie cu ceea ce primea în schimb.

— Vei rămâne, deci? întrebă el.

— Da, voi rămâne.

— Pe onoarea ta?

Aceste întrebări repetate erau simple pretexte pentru apropierea de buzele de pe care primea răspunsurile.

— Şi am să te pot vedea? continuă el.

— Da.

— Oriunde te-ai afla? Şi câteodată şi singură? Singură!…

— Nu, dacă n-ai să ştii să mă respecţi cum se cuvine, spuse Emilia, ghemuită în strânsoarea înfocată a braţelor lui.

Îi dădu imediat drumul şi se îndepărtă, jignit, însă inima îl îndemnă să se comporte mai înţelept.

— A şti că tu eşti în Anglia, respirând acelaşi aer cu mine, lângă mine, este suficient. De vreme ce am stabilit să ne vedem în aceste condiţii, aşa să fie. Fie-mi dat să te văd până când vreo împuşcătură norocoasă mă va înlătura din calea ta.

Această „împuşcătură norocoasă", care e îndreptată de obicei de îndrăgostiţii sentimentali spre ei înşişi, cu intenţia de a lovi chiar în centrul inimilor demoazelelor îndărătnice, ricoşă într-a Emiliei, care începea să palpite, înţelegând toate implicaţiile cuvântului pe care şi-l dăduse.

— Contez pe promisiunea ta? repetă el, iar Emilia îşi înclină fruntea. Nu, continuă el, îndemnat de gelozie, acum, că reuşise să înainteze cu un pas, nu că te-aş reţine împotriva voinţei tale! Nu mă pot aştepta să fac o figură ca a contelui Branciani al tău la sfârşitul poveştii – în treacăt fie spus, contele le-a adus un serviciu cam ciudat prietenilor săi, oricât de bine şi-ar fi servit patria.

— Prietenilor săi? Emilia se încruntă.

— Nu şi-a trădat tovarăşii întru conspiraţie? Când şi când, dădea nişte nume.

— Ah! strigă ea, nu ne înţelegi mai bine decât un austriac. El dădea nişte nume, e adevărat! Era silit să îndepărteze îndoielile. Doi sau trei dintre cei mai puţin implicaţi s-au oferit să fie trădaţi de el. S-au dus şi-au mărturisit, punând guvernul pe o pistă falsă. Contele Branciani prezenta nişte liste de trădători – nu nişte oameni adevăraţi – ca să-l satisfacă pe căpcăunul austriac. Nimeni nu l-a cunoscut pe conducătorul complotului până în seara aceea cu spionul. Nu-ţi dai seama? El *plivea* conspiraţia de buruieni!

— Sărmanul! răspunse Wilfrid, cu buzele strânse: Îl deplâng că a trebuit să se despartă de frumoasa lui soţie.

— O deplâng pe ea pentru că a fost silită să continue să mai trăiască, zise Emilia.

Şi astfel se încheie duetul lor. Replica ei îi plăcea mai mult decât a lui însuşi şi, fiindu-i

refuzate orice privilegii şi simţindu-se depăşit de o situaţie care îl încânta şi îl rănea în acelaşi timp, Wilfrid observă că nu era cazul să o reţină mai mult. Prinse, plin de reproş, mâna ce i se întindea cu atâta grabă.

— La revedere, spuse ea.

— Zici prima acest lucru, se plânse el.

— Ai să-i scrii colonelului aceluia austriac, vărul tău, ca să-i spui: „Niciodată! niciodată!" chiar mâine, Wilfrid?

— Atât timp cât te afli în Anglia, voi rămâne şi eu, fii sigură de asta.

Îl rugă să transmită iubirea ei tuturor celor de la Brookfield.

— A existat o vreme când nu ai fi avut nici un pic de iubire disponibilă, în afară de cea pe care te lăsam eu s-o dăruieşti! spuse el. Rămâi cu bine! În seara asta, voi vedea harpa. Se află în vechiul ei loc. N-am să pun să fie mutată sau atinsă până când tu…

— Ah, cât de bun ai fost, Wilfrid!

— Şi cât de încântătoare eşti tu!

Nu se împotrivi ca el să-i sărute degetele şi cum de această dată replica lui nu era în mod vizibil eclipsată de cea cu care se încrucişase, sentimentul artistic îi permise să se retragă.

Parfumul „Alderman's Bouquet"

La câteva momente după despărţirea de Emilia, Wilfrid ajunse în stradă, şi o luă înapoi cu paşi mari.

— Ce prost am fost să nu-mi dau seama că se *prefăcea* indiferentă! strigă el. Dac-aş putea să stau numai două secunde cu ea! Ce ar fi trebuit să facă însă, creierul său diplomat refuza să-i spună. Cum m-am purtat şi eu tot timpul, ţeapăn şi oficial! Se gândea că nu spusese nici măcar o singură frază care să ajungă la inima ei. Probabil crede că sunt încă hotărât să mă însor cu femeia aceea.

Wilfrid se oprise pe cealaltă parte a străzii şi văzu în penumbra amurgului silueta unui bărbat care se apropie de casă, după care se dădu puţin înapoi, cercetând ferestrele. Jignit de îndrăzneala şi de lipsa de respect faţă de pereţii în spatele cărora se afla iubita lui, Wilfrid traversă şi-l privi de aproape pe nepoftit. Se dovedi că era Braintop.

— Bună seara, sir!… nu! nu poate fi aceasta casa, se bâlbâi Braintop, scrutând casa cu interes.

— Ce casă? Pe cine cauţi? îl întrebă Wilfrid.

— Jenkinson, acesta fiind numele căruia i se hărăzise onoarea de a-l salva pe Braintop din încurcătură.

— Nu, este casa lui lady Gosstre. Domnişoara Belloni locuieşte aici; ia stai, tu o cunoşti. Aşteaptă puţin şi ai să-i duci două sau trei cuvinte din partea mea; bagă de seamă mai ales cum arată, şi ce rochie poartă. Poţi să zici… că te-a trimis doamna Chump ca să te interesezi de starea sănătăţii domnişoarei Belloni. Wilfrid rupse o foaie dintr-un carneţel şi scrise:

„Pot fi liber mâine. Un cuvânt! Îl aştept, împreună cu numele tău întreg."

Dar chiar şi în mijlocul flăcărilor mistuitoare ale pasiunii, diplomaţia lui înnăscută îl opri să semneze. Nu i-a fost greu să-l convingă pe Braintop să treacă peste ezitările sale; Wilfrid se apucă apoi să facă de pază, plimbându-se în sus şi-n jos, în aşteptarea răspunsului.

— Liber mâine, repetă el, privindu-şi ceasul în lumina unei lămpi. Continuă să monologheze: Dar întârzie individul ăsta! Da, pot fi liber mâine dacă vreau. Mă întreb ce naiba căuta Gambier în Monmouthshire. Dacă a atentat la reputaţia surorii mele, îi arăt eu lui. Braintop ăla o vede acum pe mica mea Emilia! Scumpa mea! Cred că n-are să-şi schimbe rochia până după masă. Dacă şi-o schimbă înainte să plece de acasă… pe cinstea mea, dacă o poartă în seara asta, în faţa tuturor, pentru mine va însemna „La revedere”, *Addio, caro,* cum zic femeile măslinii, cu blestemata lor nepăsare, când îţi întorc spatele. Dar *Emilia* nu seamănă cu ele! Dumnezeule mare! Când a păşit în cameră, arăta ca o împărătească. Şi totuşi, aş jura că mâna îi tremura la plecarea mea! Trebuie s-o vadă neapărat şi surorile mele în rochia roşie. Probabil că are o cameristă foarte pricepută, dacă a putut să-i facă asemenea coc la spate. Începe să ştie la fel de multe tertipuri ca toate celelalte… Oh! E încântătoare, draga de ea! Şi când zâmbeşte şi-ţi întinde mâna! Cine ce ar putea… ce defecte are? Linia buzei de sus nu e perfectă, are un mic defect la nas, dar n-am văzut în viaţa mea aşa o gură, sau aşa o faţă încântătoare. „Liber mâine?” Dumnezeule din cer! Va crede că vreau să spun că sunt liber să fac o plimbare.

Având revelaţia neajunsului înfiorător al bileţelului său în privinţa clarităţii şi a interpretărilor greşite şi prozaice la care era expus textul, Wilfrid îşi mobiliză tot spiritul său inventiv şi o luă la fugă spre capătul străzii. Aducea atât de mult cu un nebun pe cât se poate apropia asemănarea de identitate. Măsurând o secundă

pavajul în toată lungimea sa, ca să se asigure că nu se zărea nici urmă de Braintop, o luă la fugă pe o stradă laterală, dar papetăria pe care o căuta el nu se vedea nicăieri şi se întoarse cu aceeaşi grabă, disperat la gândul că pierduse momentul plecării lui Braintop; colindă întreaga vecinătate în căutarea acestuia, ajungând din urmă şi cercetând nu puţini domni liniştiţi, de toate vârstele. „Un plic!”” Acesta era obiectul dorinţei sale, lucru pentru care solicită fierbinte ajutorul unei demoazele ce trecea semeaţă cu o cană în mână, spunându-i mai întâi că ştia că numele ei e Mary, la care nemaipomenită performanţă în domeniul ghicitului ea dădu semne de uimire firească. O monedă rotundă şi sclipitoare de argint şi rugămintea de a-i aduce repede un plic îi dezvăluiră mai limpede decât o mărturisire directă că avea de-a face cu un îndrăgostit. Îl informă că locuia la distanţă de trei străzi, unde existau şi magazine.

— Bine, atunci adu-mi plicul aici, zise Wilfrid, şi vei avea încă un prilej să vezi locul ăsta.

— Vezi-ţi de treaba ta, îi răspunse ea înţepată, dar se dovedi o mesageră zeloasă. Apoi Wilfrid aşternu următoarele cuvinte pe o altă foaie din carneţel:

„Când am spus «liber», mă gândeam la libertatea inimii mele, neîncătuşată de nici un lanţ care să mă ţină departe de tine. Din momentul pe care îl hotărăşti tu, sunt liber. Am scris aceste cuvinte pe întuneric.”

Închise plicul şi scrise numele Emiliei şi adresa cât putea de apăsat cu creionul; după o dublă lovitură iscusită, introduse misiva în cutie. De pe locul său de vizavi ghici momentul când fusese scoasă şi socoti cât avea să treacă până o citea Emilia. Sau poate că nu o va deschide până nu va rămâne singură?

— Acolo trebuie să fie dormitorul ei, zise el, căutând din priviri o lumină la ferestrele de la etaj.

Auzi însă vocea unui individ care trecea pe lângă el, avertizându-l să fie mai discret:

— Dac-aş fi în locul tău, aş păstra asta pentru mine.

— Ei bine, asta-i. Nu pot să plec de pe stradă, cită Wilfrid una din expresiile filozofice din arsenalul său. Plesnea de furie gândindu-se că s-ar putea da în spectacol faţă de Powys şi de sora lui.

Era ora nouă şi jumătate când o trăsură opri în faţa porţilor. Domnul Powys le ajută să se urce pe Georgiana şi pe Emilia. Braintop le urma pe doamne, apoi vizitiul îşi primi instrucţiunile şi o luă din loc. Wilfrid porni imediat în urmărirea lor. Îşi făcu socoteala că dacă îl ţineau picioarele până când putea sări într-o birjă, avea cum pune mâna pe prada sa de drept, Braintop. Pentru că, „n-o să-l ia şi pe *el* la vreo petrecere cu ei!", îşi zise, prin urmare era logic că-l duceau pe Braintop o parte din drumul său spre casă. Trebuia să fugă destul de repede. Sângele i se încălzi de alergare; la un moment dat, uitând de trădătorul Braintop, din adâncurile sale se înălţă însuşi Adevărul şi simţi că singura lui dorinţă era să o vadă pe Emilia încă o dată – numai o dată! – în seara aceea. Depăşind rapid numeroase obstacole, cu ochii şi mintea fixate asupra unui singur lucru, nenorocirile începură să se abată asupra lui. Răsturnă merele de pe o tarabă şi auzi din spate strigăte vehemente; se ciocni de un domn între două vârste, care-şi făcea digestia pe drumul dintre casă, unde luase o cină pe cinste, şi club, la o partidă de bridge; în final, se izbi cu toată forţa de un chelner care ducea o tavă cu halbe, care se împrăştiară toate cât era strada de largă.

— Pe toţi zeii! Porcăria asta o beau ei? gâfâi el, tamponând cu batista petele de bere şi chemând cu respiraţia tăiată mult dorita birjă; îi zise birjarului, cu sprâncene încruntate şi cu degetul întins înainte, să nu piardă din ochi trăsura *aceea.* Chelnerului nu-i rămase decât să plătească oalele sparte

stăpânului său; birja plecase ca din puşcă, iar Wilfrid – ud de la guler până la genunchi – nu era pentru el însuşi decât o imensă duhoare de bere!

— Lăturile astea le beau ei? mârâi Wilfrid, cu suprem dispreţ pentru gusturile prostimii. Orice intenţie de a se apropia de Emilia era acum zădărnicită. Duşul de bere pe care-l făcuse îi stinsese delirul. Văzută din adâncurile acelor gropi puturoase, ea era ca o stea de neatins.

— Stai! strigă el de la fereastră.

— Am ajuns, sir, îi răspunse birjarul.

Trăsura se oprise şi la semnalul unui lacheu se iscase agitaţie în faţa uneia din case. Nefericitul birjar oprise şi el, chiar sub ferestrele trăsurii. În acel moment, Wilfrid ar fi fost în stare să-şi pună un pistol la tâmplă şi să tragă. Văzu că domnişoara Ford îl recunoscuse şi făcu imediat o plecăciune elegantă. Ea lăsă fereastra în jos şi-i spuse:

— Cred că eşti în haină de seară, vei merge cu noi.

Wilfrid spera din tot sufletul că i se va permite să-i conducă până la uşă şi sări de trei ori peste băltoaca de noroi, ajutându-i să coboare. Când veni rândul Emiliei, ea îşi retrase mâinile, evitând atingerea. Turbat de furie, începu să protesteze că nu putea să intre sub nici un motiv, iar Georgiana îi zise:

— Vreau să-ţi vorbesc – şi începu să-l convingă cu mijloace de persuasiune specific feminine. Era la un pas de rostirea funestului cuvânt „bere”, într-o încercare disperată de a se justifica, dar în acel moment uşa se închise în spatele său.

— Permite-mi să-i spun un cuvânt recentei voastre cunoştinţe. E unul din funcţionarii tatălui meu. Trebuia să mă întâlnesc cu el pentru nişte afaceri ce nu suportă amânare; de aceea mi-am permis această libertate, spuse el, şi se retrase câţiva paşi.

Braintop se afla încă acolo, aşteptând tăcut şi aranjându-şi părul cu o perie de buzunar.

Wilfrid îl întoarse pe tânăr cu spatele la lumină şi-l întrebă:

— E murdară cămaşa mea?

După o scurtă inspecţie, Braintop se pronunţă: „Doar puţin.”

— Miros a ceva? se interesă Wilfrid, aşteptând verdictul cu sufletul la gură. Un individ a vărsat bere pe mine.

— E chiar bere! adulmecă Braintop.

— Ce Dumnezeu să fac? veni replica şi Wilfrid încercă să-şi aducă aminte dacă simţise vreo plăcere secretă atingând rochia Emiliei pe când urcau scările spre uşă.

Braintop se scotoci în buzunarul de la piept al hainei.

— Se întâmplă că am la mine, începu el, cam ruşinat.

— Ce este?

— Doamna Chump mi l-a dăruit astăzi. Întotdeauna îmi vâră câte ceva pe gât. Nu pot s-o refuz. Uite, resturile unui parfum pe care ea a insistat să-l iau într-o sticluţă.

Wilfrid îi scoase dopul cu o disperate imprudentă, îşi îmbibă batista şi se frecă pe piept de parcă şi-ar fi implântat cu vigoare un pumnal.

— Ce parfum este? întrebă el în grabă.

— „Alderman’s Bouquet”, sir.

— Dintre toate parfumurile detestabile, ăsta!… Wilfrid nu avu timp să continue, din pricina unor nou-sosiţi. Se grăbi să intre, cu o figură zâmbitoare şi precaută, aproape sperând că „Alderman’s Bouquet” îl va purifica până la urmă şi promiţând cerului recunoştinţa cuvenită dacă simţurile Emiliei nu remarcau blestemul ce se abătuse asupra lui. Însă în hol, primul semn al începutului marii concurenţe dintre „Alderman’s Bouquet” şi berea proastă îi înăbuşi speranţa deşartă. Înnebunit, dar de un perfect calm aparent, se uită în stânga şi în dreapta, în căutarea unei căi de scăpare.

Urcaseră deja şapte trepte, când îi veni ideea salvatoare. Îi spuse Georgianei:

— Tocmai am primit ştiri foarte grave de acasă. Mă tem…

— Ce?… sau, scuză-mă, trebuie să pleci? îl întrebă ea, în timp ce Emilia îl privea fix.

— Mă tem că nu mai pot rămâne. Mă veţi scuza?

Pe figura lui se putea acum citi limpede o tortură mentală ascunsă. Georgiana îi întinse mâna cu deplină simpatie, iar Emilia zise, cu şoapta ei profundă:

— Să-mi spui mâine. Apoi făcură plecăciunile de rigoare. Wilfrid se pomeni din nou pe stradă.

„Mulţumesc lui Dumnezeu că am văzut-o!” fu primul lui gând, apoi: „Ce şi-a închipuit despre mine?” şi oftă uşurat că scăpase. Minune! Nu mai purta rochia Branciani: putea deci să-şi imagineze ce voia; că se gătise astfel ziua în amiaza mare pentru a-i încânta ochii, sau că, după ce o văzuse îmbrăcată în ea, hotărâse că nimeni altcineva nu trebuie s-o mai vadă. Deşi se simţea profund umilit, era totuşi fericit. În drum spre gară, văzu lumina stelelor pe cer şi o binecuvântă. Tăcutul firmament părea să se strângă tot într-un loc, privind în jos spre cercul tainic al brazilor, unde ascultase pentru prima oară harpa Emiliei, absorbind muzica şi fermecându-i simţirile cu armonii imaginare. Şi astfel, tot drumul spre Brookfield, fantezia lui se înălţă la ceruri, jumulită pe la poale de divinul parfum.

Filozoful, exclus cu severitate până în acest punct, se repede înainte în luminile rampei, pentru a explica printr-o scurtă notă că Wilfrid, punând parfumul să înfrunte o duhoare, în loc să aştepte ca timpul, schimbarea veşmintelor şi brizele puternice ale cerului să-l purifice, simbolizează viciul Sentimentalismului şi efectele sale. Destul!

Furtună la Brookfield

— Să-mi spui mâine, repetă Wilfrid rugămintea Emiliei pe acelaşi ton ca ea, simţind încântarea ce-l cuprindea, în ciuda stângăciei imitaţiei sale.

Merse pe jos de la gară până la Brookfield, străbătând pâlcul de brazi şi gândindu-se ce poveste să scornească despre familia sa, pe care să i-o toarne a doua zi. Indiferent de versiune, finalurile erau identice – „Dar acum, totul este din nou în regulă.” Observă că pinul pitic sub al cărui braţ monstruos o văzuse pentru întâia oară pe draga lui fusese tăiat. Absenţa copacului i se păru un semn de rău augur.

Primul lucru pe care îl văzu când i se deschise uşa fu o grămadă de cutii de-ale doamnei Chump. Îi auzi vocea răsunătoare din direcţia bibliotecii. Privirea lui Gainsford era semnificativ discretă şi înţelese că în casă avusese loc un eveniment neplăcut.

„N-o să fie nevoie să inventez prea mult” îşi spuse Wilfrid cu amărăciune.

Adela apăru pentru un moment în uşa bibliotecii şi peste umărul ei se auzi un strigăt al doamnei Chump. Apoi vorbiră Arabella, domnul Pole şi Cornelia; doamna Chump le răspunse strident:

— N-o să vorbiţi cu el, nici unul din voi, vreau să fiu prima!

Urmă o învălmăşeală de engleză şi irlandeză. Domnişoarele îl traseră şi pe fratele lor în bibliotecă.

Fără îndoială că aţi avut ocazia să admiraţi schiţe ale multor artişti plastici tineri şi plini de fantezie având un motiv comun şi tipic: o plută zgâlţâită de valurile turbate, pe care se află demoazele dulci, îmbrăcate în mătăsuri; lăsându-se, scuzabil, în voia imperativelor deosebite ocazionate de postura dificilă în care se află, ele

fac dovada energiei şi activismului deplin al creaturilor ce existau înainte de naşterea sentimentului. Domnişoarele de la Brookfield lepădaseră aproape în aceeaşi măsură platoşa lor de rezervă semeaţă şi superioritate impenetrabilă. O implorau pe doamna Chump să tacă, dacă avea milă. Încercau s-o convingă. I se împotriveau prin proteste într-atât, încât îi răspunseră astfel la o izbucnire infamă:

— Nu, nu, fireşte, doamnă Chump, fireşte!

Se ridicau de câte ori se ridica şi ea şi se învârteau în jurul ei, făcând gesturi fierbinţi de rugăminte cu mâinile. Puternica indignare împotriva sorţii lor, pe care Wilfrid, urmărindu-le atent, o observa, nu era arătată nici măcar o clipă. Aceasta îl convinse de gravitatea situaţiei. În pofida cuvintelor mieroase pe care tatăl său le arunca din când în când brusc în vâltoarea discuţiei, ghici ce se întâmplase.

Pe scurt, doamna Chump, ajutată de Braintop, pajul ei, dăduse în sfârşit de urma domnului Pericle, iar grecul cel mânios îi spusese verde în faţă că e ruinată. Cu o răutate diabolică, îi reproşase că făcuse speculaţii cu mai multe tipuri de acţiuni şi că se aventurase în afaceri pe ambele emisfere, râzând drăceşte de uimirea ei din ce în ce mai profundă.

— Glumeşti, domnu' Paricle, încercă ea să spună şi să gândească, dar simpla pomenire a sărăciei îi dăduse fiori reci. Îi povesti cum ajunsese să vină la el, din cauza reproşului domnului Pole, care o acuzase că provocase ruptura dintre ei.

Domnul Pericle îşi răsuci vârfurile lucioase ale mustăţilor:

— Îţi dau eu sfat, zise el, te duţi acasă, îţi cauţi un avocat si îi spui: „Vreau să stiu cum stau afaţerile mele." Omul va vedea că Pole e ruinat. S-ar putea… nu ştiu… ca Pole să fi lăsat o mică parte din banii tăi; da, madam, s-ar putea.

Sfârşitul discuţiei o găsi pe doamna Chump zburând pe lângă domnul Pericle, spre locul în care o aştepta Braintop făcând speculaţii asupra promovării oficiale la care se credea îndreptăţit datorită atenţiei pe care i-o arăta doamnei. Este aproape inutil să-i mai descriem uimirea atunci când primi pe loc o sticluţă de parfum, în chip de unică răsplată pe care era destinat probabil să o primească vreodată pentru serviciile sale meritorii. Cu răsuflarea tăiată din cauza panicii, doamna Chump îl asigură că a ajuns ultima cerşetoare şi că mirosul este „ca o lovitură crudă" pentru ea; mai presus de orice, mirosul de „Alderman's Bouquet", pe care Chump…

— …spunând o minciună, ştii mata, domnu' Braintop, a zis că numele vine de la *el.* Şi eu, tot mirosindu-l dincolo, în Irlanda – eream o fetiţă necoaptă – am zis că e vun prinţ, pişicheru' de el! Vai! Sunt o cerşetoare, aşa să ştii!

Cu aceste cuvinte ie şi strigând în stradă, zăpăcindu-l pe Braintop în asemenea hal, încât chemă în nesăbuinţa lui o birjă, declarându-i că nu avea de pierdut nici un moment dacă voia să prindă trenul. Doamna Chump îi ceru birjarului, ca unui om cu inimă simţitoare pentru suferinţele unei femei neajutorate, să meargă repede; ajunşi la gară, se tocmi pentru suma pe care i-o datora, pe motiv că-l anunţase de la început că se află într-o situaţie materială precară. Aflată în această stare de spirit, se năpusti asupra Brookfieldului, stârnind larmă în toată casa. Wilfrid sosi la două ore după doamna Chump. În tot acest răstimp, domnişoarele îi repetaseră mereu aceleaşi cuvinte goale, ca s-o liniştească. Sarcina trecu acum pe umerii fratelui lor. Domnul Pole, deşi nu trădase nimic sub impresia covârşitoare a neaşteptatului şoc, îşi pierduse controlul asupra expresiei sale.

Wilfrid începu prin a o asculta pe doamna Chump fără să clipească până când aceasta îşi

pierdu răsuflarea a treia oară. Apoi, arborând un zâmbet, preciză:

— Poate nu ştii că domnul Pericle are un motiv special de duşmănie faţă de mine. Am avut o neînţelegere cu el, asta-i tot. Presupun că aşa procedează indivizii de teapa lui: atacă o întreagă familie atunci când au fost ofensaţi de un membru al ei.

De îndată ce sensul cuvintelor lui i se clarifică pe deplin doamnei Chump, le strânse la piept, ca să-şi găsească alinarea. Văzând că-i dădeau mai puţin decât avea nevoie le respinse cu totul; apoi se tângui, rugător, să le audă din nou.

— Dacă eşti neliniştită din cauza afacerilor tatălui meu, singurul lucru care se poate face este ca el să-ţi arate, în catastife, că firma e solidă, spuse Wilfrid, acum, că reuşise să-i înlăture în oarecare măsură suspiciunile.

— Face Pole asta? exclamă doamna Chump, sărind pe jumătate din scaun.

— Desigur c-am s-o fac… desigur! Desigur. Nu ţi-am spus şi eu? zise domnul Pole, clipind cu străşnicie din ochi în direcţia focului. Stai jos, Martha.

— Vai! Dar cum o să te pot eu înţelege, Pole? ţipă ea.

— Am să fac tot ce se poate ca să ajut la explicaţii, binevoi Wilfrid să spună.

Domnişoarele se simţiră mişcate de răspunsul doamnei Chump, însoţit de un fel de plecăciune:

— Ţi-aş fi foarte recunoscătoare, sir. Adăugă imediat „domnu' Wilfrud" – ca şi cum ar fi vrut să şi-l corecteze pe „sir", care părea rece.

Suna atât de sincer şi de simplu, încât o punea pe doamna Chump într-o lumină cu totul nouă, în care n-o mai văzuseră. În sufletele lor începu să-şi facă loc compasiunea şi împreună cu ea un sentiment inexplicabil de ruşine, înlăturând repede compasiunea, care nu rămase decât un fundal. Nu îndrăzneau să-şi pună întrebarea dacă tatăl lor se

folosise cu adevărat de banii sărmanei fiinţe în nişte afaceri disperate. Speranţa ce le mai rămăsese o închinară averii doamnei Chump şi Adela luă hotărârea să se roage în seara aceea pentru păstrarea integrităţii ei. Sentimentul secret din inimile domnişoarelor era că Puterile Celeste, punându-le la încercare cu sărăcia, nu vor considera necesar să adauge în acelaşi timp şi dezonoarea. În consecinţă şi ca apărare împotriva temerilor şi mai sumbre, ele credeau acum pentru prima oară cu adevărat că asupra tatălui lor se abătuse ruina financiară. Erau manierate cu doamna Chump şi aveau înţelegere pentru dialectul ei stâlcit şi pentru strigătele ei neajutorate, jalnice, şi pentru accesele bruşte de panică; în schimb mila şi-o rezervau cu supunere pentru tatăl lor, cu excepţia unor momente când comportamentul ei avea întorsături deosebite, mişcându-le profund. Stările înfiorătoare prin care trecea el la vederea furtunii de lacrimi vărsate de fiinţa aceea epuizată o făcură pe Arabella să se ridice şi să-i spună doamnei Chump cu blândeţe:

— Permiteţi-mi să vă conduc la culcare.

Dar acest nou semn de politeţe binevoitoare smulse femeii o exclamaţie:

— Vai, dragă! Să mă bată dacă nu vorbeşti de parcă ai vrea să mă duci cu vorbe dulci.

Se trecu până şi peste aceasta.

— Haide, are să vă facă bine să vă odihniţi, insistă Arabella.

— Şi cum o să pot eu dormi?

— „Închizi ochii şi-l aştepţi pe Moş Ene” – aşa-i spuneam eu bătrânei mele dădace, zise Adela, iar doamna Chump, obişnuită să audă câteodată din partea ei (deşi nu în public) câte o vorbă dulce, se linişti oarecum.

— Am să stau cu dumneavoastră până adormiţi, promise Arabella.

— Crezi, se tângui doamna Chump, crezi că sunt aşa de săracă încât n-am să te pot răsplăti

niciodat'? Dac-am dat faliment?… Vai!

Arabella zâmbi:

— Tot ceea ce fac, să fiţi sigură că nu fac pentru o răsplată, cât despre un serviciu ca acesta, nici nu trebuie să mai pomeniţi.

Surpriza evidentă a doamnei Chump şi neîncrederea în onestitatea schimbării ei de comportament o obligară pe Arabella să simtă în chip acut că noua manieră era într-adevăr incorectă. Se uită cu invidie la Cornelia. Această domnişoară stătea rezemată meditativ, cu o mână pe braţul scaunului, ca o regină gânditoare, învăluindu-i pe toţi ceilalţi într-o privire vioaie, blândă şi învăluitoare. „Poza" părea să triumfe întotdeauna asupra acţiunii.

Înainte de a părăsi încăperea, doamna Chump îl întrebă pe domnul Pole dacă se va scula devreme a doua zi.

— Foarte devreme… încearcă să mă întreci, dacă poţi, zise el, conştient că întrebarea era de fapt o încercare a sincerităţii sale.

— Vai, dragă! Poate că e numa' o alarmă falsă lansată de urâciosu' de domnu' Paricle – pe care ar fi crezut-o orişicine, ştii asta! spuse doamna Chump, ieşind.

Se opri în uşă şi se răsuci în loc, adulmecând vizibil.

— Ah, tu eşti, se repezi ea la Wilfrid; tu eşti, dragul meu, care miroşi exact ca bietu' Chump. Vai, dacă nu suntem ruinaţi, ce-o să mai mâncăm împreună! Te rog să-mi dai numai un sărut. Mirosul tău mi-aduce alinare.

Wilfrid îşi aplecă obrazul spre ea, prefăcându-se că râde, deşi subiectul era tragic pentru el.

— Oh, poate c-o să dorm la noapte, şi mâine dimineaţă n-o s-arăt ca seul ăla de animale, pe care domnu' Paricle zice c-am cheltuit aşa o grămadă de bani, făcând speculaţii… Fir-ar să fie! Mi-e scârbă de el!… Şi cânepă, pe deasupra! Eu! Martha Chump! Oi fi având eu de gând să mă

spânzur şi să ard lumânări în valoare de patruj' de mii de lire în jurul hoitului meu atârnat în cârlig? Haida, haida! Minte-i asta? Şi de ce să vrea el, Pole, să-mi cumpere mie toată grăsimea aia? Şi unde s-o ţiu, vă-ntreb? Păi cum să zică ei că am dat faliment cu-n asemenea şiretlic? Pen'că, unde se găseşte el judecătoru' care s-aibă aşa o inimă?

Doamna Chump părea că şi-a liniştit cugetul cu aceste întrebări retorice; ieşi clătinând din cap spre Wilfrid:

— Da' să ştii că frumos mai miroşi!

Cornelia şi Adela se ridicară atunci şi ele, iar Wilfrid rămase singur cu tatăl său.

Era normal să se aştepte ca momentul de încredere totală între ei să fi sosit. Se aşeză picior peste picior, aplecat deasupra focului din cămin, pregătit să asculte. Bătrânul îi înţelese intenţiile şi îşi drese vocea, ca şi cum ar fi fost gata să înceapă. Wilfrid era pe jumătate tentat să creadă că avea nevoie de ajutor şi dădu semne că este atent, la care domnul Pole se lăsă imediat absorbit de gânduri profunde.

— Asta-i culmea, ştii, spuse el în cele din urmă cu un aer candid, oamenii care nu se pricep deloc la afaceri au cele mai bizare idei… sunt lipsiţi de înţelepciune!

După asta căzu în muţenie.

Wilfrid ştia că-i va veni foarte greu să vorbească. Ca să-l încurajeze, zise:

— Te referi la doamna Chump, sir?

— Oh, femeie proastă, caraghioasă! Nu, mă gândesc la voi toţi, până la unul, cum ar zice Martha. Mi se pare că tu crezi… dar, să lăsăm! Haide! Hai să ne culcăm.

— Să ne culcăm! exclamă Wilfrid, încruntându-se.

— Păi cum, când e două sau trei dimineaţa, ce-i mai rămâne de făcut unui bătrân? Picioarele-mi sunt reci şi mă deranjează ceva la mijloc… nu pot vorbi! Aprinde-mi lumânarea, tinere… lumânarea

de colo, nu o vezi? Şi nici tu nu arăţi prea proaspăt. Un pui de somn pe perna ta n-o să-ţi facă nici un rău.

— Doream să discut puţin cu tine, domnule, spuse Wilfrid, uimit şi iritat.

— Haide, nu vreau să mai aud de registre şi bancheri în seara asta! îi răspunse tatăl său. Nu pot şi nu vreau. Între

seară şi dimineaţă, nu se scriu cecuri. Îţi spun eu! Poftim! Ai aici două degete. Mâine dimineaţă vei avea trei – poate cu un toc între ele.

După această glumă tristă, măruntul negustor făcu din cap în direcţia fiului său şi, luând lumânarea, se îndreptă spre uşă.

— Apropo, dă o raită prin camera mea, pe sus, să vezi dacă totul e-n regulă, când mergi şi tu la culcare, spuse el, înainte de plecare.

Cele două degete pe care i le întinsese tatăl său la despărţire îi dezvăluiau lui Wilfrid mai multe lucruri decât ar fi făcut-o cuvintele. Şi totuşi, cât de mici erau necazurile din jurul său în comparaţie cu chinurile prin care trecea el însuşi! Aştepta sosirea orei dulci-amare dinaintea zorilor, când urma să-i scrie Emiliei lucruri care să topească până şi cea mai crâncenă îndărătnicie. Frământarea în mijlocul căreia căzuse el la Brookfield era bine-venită, făcându-l să uite aproape umilinţa pe care-o suferise. Era, bineînţeles, înzestrat cu suficient simţ ca să-l mâhnească nenorocirea, dar pasiunea lui de căpetenie se hrănea din orice eveniment pe care îl trăia.

Ascultând de rugămintea tatălui său, Wilfrid se duse imediat în dormitorul bătrânului, să vadă dacă e totul în ordine. Draperiile patului erau bine trase, iar focul din cămin ardea potolit. Ai fi zis că toată odaia e cuprinsă de un somn liniştit. Wilfrid voia să se retragă, cu renăscută enervare din pricina faptului că tatăl său îi arăta o neîncredere firească, sau poate era vorba de o discreţie laşă. Îşi auzi atunci numele strigat şi se opri.

— Da, sir? răspunse el.

— Uşa-i închisă?

— Bine închisă.

Vocea, îngropată în perdele, ajungea la el ca după o luptă.

— Tu ai făcut-o, Wilfrid. Să nu-mi răspunzi, nu suport o conversaţie. Tot tu trebuie s-o desfaci. Pericle *poate,* dacă vrea. E suficient să ştii lucrul acesta. El *poate*. Nu vrea să mă vadă. Tu ştii de ce. Dacă o rupe cu mine – e un lucru obişnuit în orice relaţie de afaceri – sunt… suntem implicaţi amândoi. Oftă adânc. Începu din nou să vorbească, în felul său aprins şi iute, însă pe un ton cavernos: Trebuie să pui capăt situaţiei acesteia. Stai, nu-mi răspunde. Du-te mâine la Pericle. Trebuie să te duci. Nu se întâmplă nimic rău, dacă te duci imediat.

— Dar, sir! Dumnezeule mare! interveni Wilfrid la gândul canonului la care urma să se supună.

Patul se scutură violent.

— Dacă nu, rosti tatăl său cu un soi de forţă mută, poţi să faci un alt lucru. Du-te la antreprenorul de pompe funebre şi comandă coşciuge pentru noi toţi. Asta-i – noapte bună!

Patul se scutură din nou. Wilfrid rămase contemplând misterioasele draperii, ca şi cum din spatele lor grăise un oracol sumbru. Temându-se să nu-l scoată din sărite pe bătrân şi aproape la fel de speriat să nu atragă asupra-şi o dezvăluire a îngrozitorului impas în care se aflau – ce nu putea fi evitat decât prin scuze personale cerute omului pe care îl lovise – Wilfrid ieşi din încăpere pe furiş.

Tragedia Sentimentului

Există un bărbat, printre actorii noştri din această carte, care s-ar putea să nu vă fie prea bine cunoscut. Devenise un obicei al lui sir Purcell Barrett să se considere urmărit de o soartă neprielnică. Bărbaţii foarte tineri păţesc asta, dacă se întâmplă să fie greu încercaţi de viaţă: ei sunt prea necopţi ca să aibă sentimentul firesc de ruşine în faţa ghinionului, chiar şi atunci când le lipseşte curajul de a-l înfrunta. Reproşurile pe care le face un om matur Providenţei provin într-o oarecare măsură din meschinărie, dar mai ales din mândrie. El ştie că vechii zei îşi alegeau mari eroi pe care să-i persecute care astfel îşi compensează pierderile materiale considerându-se o distinsă ţintă a Puterilor cereşti. Cel care se adăposteşte într-o asemenea iluzie poate fi înzestrat cu deosebite calităţi; nu poate avea o fire demnă de dispreţuit – şi este de datoria noastră să nu ne grăbim s-o facem. Dacă sir Purcell s-ar fi lăsat doborât ori s-ar fi înclinat sub biciul care îl urmărea, putea, după câteva suspine de alinare, să meargă mai departe, aşa cum fac alţii. Cine ştie? Deşi era un om atât de greu încercat de soartă, ar fi putut să ajungă într-un asemenea hal de degradare, încât să-şi aştepte cu bucurie mesele de fiecare zi, chiar dispreţuind, dacă aşa-i era voia, pe cel care se ocupa să facă sosul. Ceea ce vreau să spun este că, la fel ca marea majoritate a sentimentalilor noştri, se împăca până la urmă cu simpla noastră natură omenească – fără să facă de fapt concesii grosolăniei ei, ori să meargă, Doamne fereşte, la braţ cu aceasta. Însă sir Purcell nu se lăsa doborât şi nu se înclina niciodată. În faţa oamenilor, era întodeauna neclintit şi nu se consola cu un murmur secret. Trăise singur multă vreme, mâncase singur, gândise singur. Pentru o minte sensibilă, a se

plânge de părintele său e o problemă delicată, iar sir Purcell era un gentleman cu toţi cei din jur. Principala suferinţă a tinereţii sale îl obliga să tacă. Un gentleman cu toţi cei din jur, uita din nefericire ceea ce se cuvenea propriei sale firi. Nu este oare firesc să vorbim când ne aflăm sub apăsarea unui necaz? Oamenii obişnuiţi ar trebui să ştie că aşa e cazul să procedeze; dar atunci, trebuie mai întâi de toate învăţaţi că sunt oameni de rând. Pentru că, dacă îşi reprimă strigătul unei iritări continue şi protestul împotriva nedreptăţii, ei îşi închid în inimi un diavol hrăpăreţ şi au nevoie de o forţă imensă ca să-l zdrobească acolo. Le trebuie putere pentru a-l ucide şi prospeţime de spirit pentru ca să trăiască fără el, o dată ce i-a întreţinut cu discursuri dintre cele mai plăcute. L-aţi ascultat şi voi vreodată? Diavolul procedează astfel: interpretează propria ta muzică (el este cel care-i învaţă pe mii şi mii că au şi ei propria lor muzică, aşa că ghiciţi câtă îndrăzneală are!), iar după ce v-a cântat melodia aceasta răpitoare, trece la o cacofonie burlescă, interpretată la caterinci, cimpoaie, cu zbierete şi zumzete, în chip de muzică a lumii. Cât de suavă era muzica dumneavoastră, prin comparaţie! Sir Purcell nutrise un asemenea diavol fermecător încă din copilărie.

Pe când era mic, între o mamă nestatornică şi un tată aflat, din capriciu, în pragul nebuniei, crescuse cu idei întru totul nebuloase despre datoria filială şi cu o dragoste plină de toane pentru amândoi părinţii; de fapt, el nu era ataşat de părinţii săi; o dragoste firească, dar contrariată, care, împingându-ne să medităm la cruzimea sorţii noastre, pune bazele unei iubiri de sine mistice şi periculoase. El a avut înclinaţii filozofice precoce, încă de pe când era adolescent. Tatăl său îl ţinuse lângă el şi nu-l învăţase nici o profesie în afară de aceea de fiu şi viitor moştenitor prea-supus. Întâia lui aluzie la dependenţa tânărului provocase şi prima lor ruptură, agravată de multe iertări

ostentative, de o parte, şi de o supunere mut răzvrătită de cealaltă. Mama sa muri departe de căminul soţului ei. Bătrânul încercă atunci să-i şteargă amintirea cu totul. Ea îi lăsase băiatului puţini bani, iar tatăl său îi porunci să nu se atingă niciodată de ei. Barrett moştenise gustul pentru muzică de la ea, însă tatăl jură că, dacă va pune vreodată mâna pe un instrument muzical, îl va dezmoşteni. Toate aceste semne de conflict violent cu raţiunea, tânărul le-ar fi putut trata mai degrabă ca pe o nenorocire a tatălui său decât a sa, dacă s-ar fi convins că familia îi era stigmatizată de nebunie. Dar mintea lui sentimentală considera că ar fi o „impietate monstruoasă" să-l acuze de boală pe un părinte care nici nu spărgea geamuri, nici nu zâmbea sardonic. Se purta cu el aşa cum te porţi cu un om normal, şi, în loc de milă, nutrea ură şi răzvrătire. Încetul cu încetul, sir Purcell puse întreaga nebunie a părintelui său pe seama Sorţii de care era persecutat. E limpede că nebunia exista undeva, după cum îi şoptea, înfiorată, firea lui omenească. Sentimentalismul lui însă găsea că are îndreptăţirea să acuze de carenţe ordinea universală.

Sir Purcell se ridica împotriva acestei nebunii crude, sau a mâniei Puterilor supreme, primind lovitură după lovitură. Ca organist la biserica din Hillford, îşi peria hainele şi se străduia să arate cât mai spilcuit, cu o umilinţă energică ce părea să fie o răbdare de fier, ca şi cum ar fi spus: „Atât timp cât mai am viaţă în mine, vreau să fiu luat drept ceea ce sunt." În varianta noastră – „Drept ceea ce cred eu că sunt." În realitate, nu susţinea nici o bătălie. Fusese înfrânt încă din copilărie. La fel ca vechiul guvernator spaniol, ale cărui ziduri de fortificaţie fuseseră dărâmate de cutremur şi care pictase străzi pentru a induce în eroare inamicul, isteţimea lui îi dădea suficientă siguranţă, atât timp cât nu avea de înfruntat un trădător din propria-i cetate.

Un om care îndură cu tenacitate, care se străduieşte să dea tot ce are mai bun trebuie să aibă şi el o mulţumire oarecare – venind mai mult din partea întunecată a fenomenelor. Simplul cântec al diavolului-muzicant nu va fi suficient. În cazul lui sir Purcell, acestuia i se părea un semn de mare generozitate din partea lui să se agaţe de atât timp de o viaţă amarnic pedepsită şi biciuită, iar punctul său de sprijin consta în aceea că avea drepturi absolute asupra ei. A şti acest lucru, a suferi şi a se reţine, totuşi, erau lucruri care îl măguleau. „Sfârşitul nenorocirilor mele se află chiar în mâna mea", spunea el, uşurat de această reflecţie – cel mai de jos punct al filozofiei noastre.

Dar atunci când inima unui bărbat astfel alcătuit se lasă tulburată de iubirea pentru o femeie, capătă o nouă forţă vitală, o nouă sănătate şi nu poate cânta în voie asemenea prostii solemne. El va asculta de chemarea instinctului, cu tot cortegiul său de fatalităţi. Cunoscând-o pe Cornelia, sir Purcell descoperise exact femeia dorită de sufletul lui, sau, neîndoielnic, o imagine dintre cele mai desăvârşite ale ei. Era poate şi mai mult spre lauda domnişoarei faptul că reprezenta ceea ce sir Purcell începea să venereze. Schimbarea binefăcătoare petrecută în el îl făcu să se îndrăgostească şi de gândirea şi de fapta sănătoasă. Dacă acest lucru ar fi izvorât din el însuşi ca urmare a unui drastic examen mental, ar mai fi existat speranţe în ceea ce-l priveşte. Din nefericire, depindea de cea care-i inspirase schimbarea. Sir Purcell s-a hotărât să pună din nou viaţa la încercare prin persoana ei şi, aşteptându-se ca încercarea să dea greş, bineînţeles – deoarece avea întotdeauna neîncredere în propria şansă – a fost silit să o înzestreze cu virtuţi neasemuite, ca să-i rămână un grad tolerabil de încredere statornică în ea. Domnişoara acceptă podoabele astfel puse pe seama ei cu multă graţie şi bucurie. Consimţi, puţin conştientă de eroismul ei, să

strălucească în chip de „ideal”, de care el să-şi agaţe credinţa absurdă. Vai! În lumea noastră, în care toate lucrurile trebuie să se mişte, devine evident cu timpul că un „ideal”, sau idol, cum vreţi să-i spuneţi, nu poate fi întrupat cu două picioare. Care este, deci, datoria adoratorului? Să facă, aş zice eu, un compromis între veneraţia lui superstiţioasă şi recunoaşterea faptelor. Cornelia, aflată pe piedestalul ei, nu ar fi putut prefera o asemenea alternativă, dar i-ar fi produs o imensă mulţumire dacă bărbatul ce o adora ar fi ridicat-o încet şi ar fi purtat-o într-un alt loc, ales în întregime de el însuşi, în noul cerc al evenimentelor schimbătoare. Departe de a face acest lucru, el părea să nu fie conştient că, pe măsura scurgerii zilelor, amândoi treceau prin cercuri aflate în continuă transformare. Sir Purcell mergea mai departe ca un om ce străbate un coridor lung, spre lumina asupra căreia el îşi aţinteşte privirea continuu, aceasta aflându-se într-un colţ ales, mereu la vedere. Ceea ce fusese Cornelia în prima izbucnire a flăcării imaginaţiei sale urma să rămână totdeauna aşa, neinfluenţată de circumstanţe. Era foarte greu. „Idealul” simţea nevoia – dacă nu de picioare – măcar de o anumită acceptare tolerantă a legilor omeneşti din partea adoratorului său, dar el era neîndurător, rigid, atât din instinct, cât şi din necesitate. Femeile nu ajung niciodată la acelaşi grad de nebunie în sentimentalismul lor ca bărbaţii.

Am aruncat o privire în labirinturile ceţoase din minţile lor – ultimul nostru popas, cred, şi ultima examinare a roţilor sistemului, înainte ca Emilia să părăsească Anglia.

Cam la timpul împerecherii păsărilor şi după producerea exploziei de la Brookfield, Cornelia primi o scrisoare de la iubitul ei, conţinând un mesaj de chemare. Urma să-l întâlnească lângă salcia uscată – „copacul fără de rod”, cum îi zicea el. Uimită de bruscheţea epistolei lui şi din cauza

dificultăţilor prin care trecea, ea se simţi obligată să ţină cont că-i era în joc demnitatea. „El ştie că aceste întâlniri clandestine nu-mi fac cinste. El însuşi nu are încredere deplină, de vreme ce are nevoie de permanente asigurări. Nu vrea să priceapă poziţia în care mă găsesc!” Îşi reaminti de ziua aceea de la Besworth, despre care Adela îi spusese (întrucâtva inutil, poate) că două dintre membrele familiei lor fuseseră surprinse în situaţii condamnabile într-o lume clevetitoare, chiar dacă, în fond, erau nevinovate. Ziua aceea fusese pentru domnişoare o lecţie de respect faţă de opinia celorlalţi. Cornelia, ce-i drept, se mai întâlnise de atunci cu iubitul ei, fără să se mai pună într-o situaţie la fel de jenantă. Acum trebuia să ia şi ea parte la îndeplinirea îndatoririlor din cadrul familiei – îndatoriri ieşite din comun, respingătoare, incredibile. În fiecare zi, Wilfrid o lua cu el pe Adela pentru rezolvarea unor treburi misterioase şi atunci doamna Chump rămânea în grija Arabellei şi a ei însăşi în casa aproape pustie. Pentru potolirea acestei fiinţe, trebuiau spuse nenumărate lucruri. Femeia apărea jos în fiecare dimineaţă bufnind că ea nu mai poate suporta o asemenea stare de nesiguranţă şi că „se duce la un avocat”. Era inutil să încerci să-i dai un răspuns normal. Femeia avea nevoie de cuvinte, de cuvinte energice, nu de încercări de convingere şi de rugăminţi de a se abţine când sunt de faţă servitorii. Ba chiar uneori era atât de grosolană, încât nu puteau decât s-o ducă cu vorba! Arabella şi Cornelia se auzeau reciproc spunând lucruri înfiorătoare, cu sentimentul degradant al compasiunii dispreţuitoare. Încercarea era zilnic reînnoită şi devenise o muncă grea, aproape o muncă fizică, să o reţină să nu plece la Londra până când sosea ora prânzului. Dacă reuşeau să o ţină la distanţă de boneta de călătorie până la amiază, erau în siguranţă.

La această masă, primiseră însărcinarea să bea şampanie cu ea. Diplomatul Wilfrid dăduse acest ordin intenţionând, în primul rând, să-i adoarmă simţurile şi, în al doilea rând, să imprime o mişcare rapidă rotiţelor din creierul ei. Efectul era nemaipomenit; dacă n-ar fi existat hotărârea doamnei Chump să nu bea niciodată singură, nefericitele domnişoare ar fi fost încântate de idee. În rarele ocazii când avea norocul să ajungă la Brookfield la timp pentru a servi împreună prânzul, Adela era mirată să-şi audă surorile exclamând:

— Vai, cât de îngrozitoare e şampania aceea!

Ei îi plăcea foarte mult. „Dacă ar fi spus «Vai, cât de îngrozitoare sunt chiflele şi puiul ăla sleit!»” se gândea ea. Neobiectând în mod deosebit să bea şampanie la prânz, devenea mai dispusă să le povestească surorilor ei în ce fel îl ajuta ea zilnic pe Wilfrid.

— De trei ori pe săptămână mă duc să o văd pe Emilia la lady Gosstre, la Londra. Domnul Powys a plecat în Italia, iar domnişoara Ford a rămas, dacă reuşesc să-mi dau eu bine seama, într-o stare de mare nelinişte. În celelalte zile, Wilfrid mă duce la galeria cu coloane, sau închiriem o trăsură închisă şi ne învârtim în jurul parcului – singurul scop fiind acela de a avea şansa s-o vedem pe fată măcar o clipă. Să nu-mi spuneţi că urmăreşte s-o întâlnească pe lady Charlotte! În fond… nu-i de datoria mea să-i deschid ochii persoanei aceleia minunate şi îndatoritoare. Se află acum la Stornley şi vorbeşte cu toată lumea despre afacerile noastre, aş îndrăzni să spun. De două ori pe săptămână Wilfrid – vai! ca din întâmplare! – face vizite domnişoarei Ford şi are de ce să fie mulţumit, presupun, pentru că, iată cum se prezintă, de exemplu, lucrurile: colo şade Emilia, cu un deget la obraz şi altul sub bărbie, privind în jos, uite *aşa.* De partea cealaltă – domnişoara Ford, lucrând nu ştiu ce – probabil fitile pentru patrioţi. Pe urmă

Wilfrid, spunându-i tot felul de nimicuri, şi apoi tatăl Emiliei – care e o figură! Stă sprijinit de fereastră, cu o vioară. Şi acum mai am senzaţia de amăreală pe dinţi! Ce credeţi că face el *o oră întreagă,* ca să-i facă plăcere fiicei sale? Îşi plimbă degetele – nimic altceva – în sus şi în jos pe corzi, stârnind cele mai oribile miorlăituri. Parcă ar fi o mie de nebuni întrebând şi răspunzând, suficient ca să te scoată şi pe tine din minţi; ea totuşi stă acolo şi-l ascultă. Exact în atitudinea aceasta – *aşa*. Nici măcar privirea nu şi-o ridică. Fratele nostru vorbeşte şi din când în când aruncă o privire furişă în direcţia ei. Am petrecut o oră întreagă exact cum v-am povestit. Pe la jumătatea acelui răstimp, m-am uitat întâmplător la Wilfrid, în timp ce vioara se tânguia de la acut spre grav. Mi-am închipuit că aud ţipătul disperat al unei măşti de pantomimă tragică. Mi s-a pus un nod în gât.

Ajunsă în acest punct al relatării ei, Adela trebui să împiedice stârnirea unei revolte deschise şi să-şi strice jocul, spunându-le că Wilfrid nu pleca de acasă pentru satisfacerea propriei sale plăceri, ci că făcea eforturi să-l întâlnească pe domnul Pericle, lucru care le convinse pe domnişoare că situaţia în care se găsea el era la fel de vrednică de milă ca şi a lor.

Cornelia refuză să asculte de ordinul iubitului ei şi îi trimise o scurtă epistolă. Nu binevoi să facă vreo aluzie la nefericirea care se abătuse asupra ei înseşi, îi vorbi în schimb de datoria faţă de tatăl lor şi că, în rugăciunile ei, cerea în primul rând puterea de a-şi îndeplini această datorie. Sir Purcell interpretă cuvintele ei drept un semn al începutului înstrăinării lor. Îi făcu reproşuri pe un ton grav, într-o scrisoare altfel tandră. Cornelia făcu greşeala să-şi construiască întregul răspuns pe acea unică frază conţinând mustrări, pentru că spiritul ei avea nevoie stringentă de autojustificare. Nu reuşi să se abţină să nu facă o comparaţie involuntară între cei doi admiratori ai ei şi, oricât

de seacă era gândirea lui sir Twickenham, trebuia să recunoască faptul că se purtase cu o bunăvoinţă extraordinară, ca un adevărat cavaler, în felul în care-i făcea curte. În două rânduri ocolise situaţii care ar fi obligat-o să ia o hotărâre. Venea în vizită la ei şi pleca la fel ca oricare alt oaspete. Cornelia îi rămânea îndatorată pentru minunatul sentiment al indeciziei, de care se bucură atât de puţine fecioare ale acestui pământ pentru un timp mai îndelungat. Aproape că se simţea jignită de scuturăturile grosolane pe care i le cauza sir Purcell, într-un moment în care avea nevoie de toată capacitatea ei de a visa pentru a rezista sub povara nenorocirilor ce se adunau asupra-i. „E ca şi cum ar spune că se îndoieşte de mine acum, când eu îndur ce îndur!” striga ea în sine, în timp ce doamna Chump punea să i se umple paharul cu şampanie, spunând:

— Haide, Cornelia, draga mea, dacă tot dă ghinionul peste noi, nimic nu poa’ să-l alunge mai bine ca şampania – şi atunci trebuia să ducă licoarea acidulată (pentru ea atât de greţoasă) la gură.

Lui sir Purcell nu i se spusese nimic despre necazul ei şi nici nu-şi exprimase vreo îndoială în legătură cu fidelitatea iubitei sale, dar sentimentalii sunt în stare să citească unul în mintea celuilalt cu o precizie deosebită prin vălurile lor înşelătoare. Ea percepea îndoiala lui neexprimată şi se aştepta ca el să perceapă mâhnirea ei neexprimată.

A şa se întâmplă când te joci cu Viaţa! Când nu vrei să mergi drept înainte, te trezeşti într-un labirint întortocheat! El începu să-i scrie în termeni reci şi ea trebui să-şi reprime sentimentul că asta o rănea. Puse schimbarea tonului său mai ales pe seama unei lipse de încredere în ea şi, în lupta pe care o dădea, îşi întări astfel, întrucâtva, ideea propriei ei fidelităţi. Cornelia şi-ar fi exprimat planul de acţiune pe viitor după cum urmează: „Sunt datoare să-i arăt sărmanului meu tată toate

semnele că aş fi de acord cu intenţiile lui, în aşa fel încât să-i cruţ sănătatea. Îi datorez totul, în afară de sacrificarea mea prin căsătorie." De fapt, intenţiona să-şi îndeplinească datoria faţă de tatăl ei până în ultimul moment şi atunci – în ultimul moment – să-şi aducă aminte de datoria ei faţă de iubit. Nu era însă în stare să aştearnă toate acestea pe hârtie şi să-i spună asta bărbatului de care era îndrăgostită. Ştia din instinct că, supuse privirilor sale, nu ar suna bine deloc. Într-un alt moment, ar fi acţionat şi ar fi gândit poate mai rezonabil, însă durerea surdă a nesiguranţei ei imense şi micile lovituri înţepătoare pe care le primea zilnic îi exagerau tendinţa spre amăgirea de sine.

— Cine a îndurat vreodată aşa de mult?… Care sclav? exclama ea, încercând să scape de ascuţimea ironiei lui învăluite.

Pentru că un sclav, chiar dacă nu poate alege ceea ce va mânca şi va bea, are opţiunea refuzului a ceea ce este dezgustător. Cornelia nu o avea. Era silită să joace zilnic un rol cu doamna Chump, iar toţi cei pe care îi iubea şi-i respecta şi pe care se bizuia erau implicaţi în aceeaşi conspiraţie. Îi era interzisă până şi consolarea de a urî sau dispreţui pe cea care o chinuia. Gândul că sărmana fiinţă neajutorată fusese poate ruinată de ei disciplina drastic reflecţiile Corneliei şi o obliga să-şi îndeplinească fără crâcnire îndatoririle zilnice. Capacitatea ei de rezistenţă era solicitată la maximum. O suferinţă sublimă i-ar fi îmbogăţit sufletul, simţea ea cu amărăciune. Această nenorocire sordidă i-l sărăcea. Dacă iubirea lui era puternică, de ce nu tăia iubitul ei nodul – cu mâna lui? Ar fi trebuit s-o ceară, punând-o în situaţia de a lua grabnic o hotărâre! Cornelia intuia că dacă el ar fi provocat o criză decisivă, inima ei ar fi ştiut bine încotro să se îndrepte. Lui însă părea să-i lipsească această formă de curaj. I se potriveşte oare unui cerşetor să joace asemenea roluri

îndrăzneţe? – îi răspundea el poate din camera sa îmbâcsită.

Primăvara se împodobea cu primule, întâiul semn al anului – cum îi scria cu gingăşie sir Purcell. Din nevoia de aer curat şi dorinţa de a se afla în apropierea iubitei sale, făcu o călătorie la Hillford. Lângă porţile Gării Hillford, se întâlni cu Wilfrid şi cu Adela, care se grăbeau să prindă trenul în direcţia opusă, dar ei nu dădură semne că l-ar fi văzut. Nu roşise, dar i se păru deodată că păsările ciripesc de undeva, de la mare depărtare. Se întrebă imediat ce era cu petele acelea rotunde şi negre care flutură peste pajişti şi poteci scăldate în soare. Trebui să facă un efort pentru a pune din nou ordine în peisajul din jurul său, recunoscând locurile ce-i erau familiare. Se plimbă toată ziua, urcând diferite înălţimi de unde putea contempla hornurile de la Brookfield. După căderea nopţii se trezi în pădurea de brad şi se îndreptă spre „copacul fără de rod”. Stătea de câtva timp rezemat de un trunchi, adâncit în reverie, când auzi vocile unei perechi ce părea sigură că nu e tulburată de nimeni.

Valetul, Gainsford, făcea curte unei cameriste de-a Tinley-ilor şi se întâlneau aici, la jumătatea drumului dintre cele două case. El îşi ceru scuze pentru întârziere, spunând că zăbovise la Brookfield cu cina, în aşteptarea domnului Pole. Întrebările demoazelei arătau că este foarte bine pusă la punct cu mersul treburilor la Brookfield, lucru ce venea să explice modul în care afla Laura Tinley ultimele ştiri în legătură cu „fetele acelea fără pereche”, cum le numea ea cu insolenţă pe cele trei surori.

— Oho, da’ tragi bine cu urechea! comentă ea cele spuse de Gainsford.

Totuşi, nu aflase nimic nou sau ieşit din comun. Ea dorea să audă o mare noutate, pentru că spunea:

— …când îi scot acele diseară lu’ coniţa Laura, s-ar putea să mă aleg cu vo rochie de mătasă

purtată, acolo, de cinci–şase ori, dacă-mi iese figura. Când i-am zis că domnu' Albert, fratele ei, a luat masa la voi joia trecută – lucru înjositor pentru el, după cum se vede – uite! am primit o pereche de ciorapi de mătase – n-am lăsat-o să-şi dea seama că ştiam pentru ce, desigur!, şi cu doamna Dump… Stump – cum i-o fi zicând – de i-a zis stăpânului tău drept în faţă că e falit şi i-a cerut banii înapoi, ce să vezi!, coniţa Laura mi-a dat o pereche de mănuşi de ied cu miros de levănţică, chiar din sipet! …şi te-aş ruga să-mi laşi mâinile în pace, doar ştii bine că n-aş fi aşa de proastă să le port când e întuneric şi pentru unu ca tine, ce să-ţi spun!

Însă Gainsford insistă şi începură să se hârjonească. Toate acestea erau mult prea copilăreşti, iar sir Purcell nu consideră necesar să-şi facă simţită prezenţa. Trecură pe lângă el şi după ce mai merseră puţin, demoazela ţipă:

— Ei, asta e ceva – şi se opri. Căsătorită într-o lună! exclamă ea. Şi nu ştii care din ele?

— Nu, răspunse Gainsford, stăpânul spunea „una din voi" la masă, chiar când am intrat în cameră. Nu mai putea de bucurie, şi p'ormă a zis: „Ce-i o lună! Şampanie, Gainsford", şi s-o fi văzut-o pe doamna… nu Stump, Chump. Diseară o să fie ameţită şi-o să-mi vie rău s-o car iar la etaj. Da' să ştii că-i comică! Îţi dă o monedă de cinci şilingi fără să se uite, dacă ştii să te porţi cu ea; da' din cauza ei era să-mi pierd slujba de vo două sau trei ori. Râde de-ar face să crape şi-un buştean, n-ai nevoie de ciocan şi de pană! „Oh!", i se-aude pliscul, „găsite-ar cimpoieru'!" – şi domnişoara Cornelia stătea şi se uita la ea – şi, oleo!… bat-o s-o bată cu irlandeza ei afurisită cu tot (astfel Gainsford renunţă la efortul de a o imita, cu dispreţul îngăduitor al britanicului isteţ faţă de ceea ce nu poate face), o arată cu degetu' pe domnişoara Cornelia şi zice că se poartă exact precum câinele cârpaciului: unul din oase îl vrea

chiar el, iar pe celălalt să nu-l atingă nimeni. Aha! Nu-i bună?

— Vai! Câinele cârpaciului! aşa ceva n-o să uit eu curând! spuse demoazela, nu se poa' să fie atât de proastă!

— Ba să ştii că nu sunt chiar sigur, cumpăni Gainsford critic. Este – şi nu este, dacă mă-nţelegi. Ce mi se pare mie la ea e că… las-o-n plata Domnului! Da' să ştii că te face să râzi, asta-i.

Sir Purcell plecă fără zgomot din umbra copacului, spre a nu tulbura idila celor doi îndrăgostiţi. Auzise mai mult decât considera scuzabil să asculte într-un asemenea mod şi, luând hotărârea să nu-l oprească pe om şi să-l facă să spună exact ce zisese domnul Pole seara la masă, plecă grăbit spre casă.

De-abia când văzu din nou căminul lui sărăcăcios, singurătatea dezolantă a scaunelor, singurii săi tovarăşi, canapeaua deşelată şi neconfortabilă ca o cenuşăreasă bătrână a casei, masa cu pupitrul pe ea şi, prin uşile batante, patul rece şi îngust, de-abia atunci realiză în toată goliciunea ei marea pierdere suferită, care îl acuza direct de vina de a trăi. Se aşeză cu tot tipicul şi-i scrise Corneliei. În imaginaţia lui febrilă şi-o închipuia acum receptivă la orice întorsătură de limbaj şi incidenţă a vreunui punct şi, ca să-l mulţumească pe criticul riguros, închipuit, din el, scrise cam după modelul unui articol de fond. Nimeni nu şi-ar fi putut da seama că în spatele acelor fraze alese şi răsunătoare se ascundea un înţeles tragic. Citindu-şi din nou compoziţia cu atenţie, o distruse, însă a doua încercare se soldă cu un rezultat similar. Îi era imposibil să găsească un ton firesc. Din când în când, pronunţa cu voce tare câte o propoziţie în care pătrundea nota de tandreţe disperată pe care-o căuta. Nimic de acest fel nu se strecura printre cuvintele scrise de el, peste care domneau în schimb filozofia nefirească şi resemnarea ironică. „Mi-aş exprima dorinţa de a

te mai vedea o dată înainte de a face un pas pe care unii nu l-au considerat a fi peste limitele gravităţii obişnuite", scria el către sfârşit, şi întorcea apoi această idee şi pe faţă şi pe dos, până la semnătură. „Un plonjon în adâncuri este de mică importanţă pentru cineva care a fost dezbrăcat de toate hainele. Nu-i un nefericit acela care mai stă şi tremură?" Epistola, care se sfârşea cu o cerere scurtă şi neimperioasă, nici măcar insistentă, de a o întâlni a doua zi lângă „copacul fără rod", fu expediată Corneliei doar cu câteva ore înainte de momentul stabilit pentru întrevedere. Scrise apoi avocatului său o scrisoare limpede de afaceri şi o alta, voit ambiguă, unui văr din partea mamei. Fratele tatălui său, Percival Barrett, care moştenise domeniile familiei, îi oferise cinci sute de lire, „deşi avea, lucru pe care nepotul lui îl cunoştea prea bine, o familie numeroasă". Sir Purcell îi răspunsese: „Permite-mi să fiu primul care ţine cont de familia ta", şi refuzase binefacerea. Se adresa acum vărului său, spunându-i: „Ce părere ai avea despre un om care acceptă o asemenea pomană?… Despre mine, dacă ai auzi că mi-am plecat capul şi am întins mâna? Dacă afli vreodată că am făcut aşa ceva, iată ce trebuie să ştii: am primit banii ca să câştig supremul dar acordat de umanitate şi nu aş fi făcut-o, sub nici un motiv, pentru altul decât cel suprem." După aceea, se duse la patul său îngust. Hotărârea luată era să-i scrie unchiului, înghiţindu-şi mândria amară, şi să trăiască, din pensia aceea, dacă iubita lui Cornelia avea să vină la întâlnire, „ultima pe care i-o solicita", după cum îi scrisese. Odată aflat faţă în faţă cu ea, Barrett nu se îndoia de puterea lui şi acest sentiment, despre care ştia că-l nutrea şi Cornelia, făcea şi mai suspectă reţinerea ei în legătură cu întâlnirea lor.

Întins în camera mică şi întunecoasă, se gândea cum va arăta ea ca mireasă şi la frumuseţea fără cusur ce-i va estompa orice umbră pământeană.

Imaginaţia lui înfierbântată invoca toate stratagemele şi farmecele sacralităţii şi extazului adorator în jurul acelei forme învăluite în alb, până când mersul ei spre altar căpăta caracterul unei procesiuni religioase – o privelişte care să inspire omenirii veneraţie! Şi unde – atunci când ea stătea în faţa pastorului în umilinţa ei neprihănită, demnă şi albă şi înaltă – unde era bărbatul a cărui inimă se străduia acum să-şi atingă ţelul, mâna ei dreaptă? Îşi pipăi inima tulburată, apăsându-şi coasta jucăuş-liniştitor cu două degete şi zâmbi. Apoi, cu mare cumpănire, se ridică, aprinse o lumânare, desfăcu o casetă cu pistoale de buzunar şi le încărcă; îi veni însă în minte o altă idee, scoase cartuşul dintr-unul din ele şi se întinse din nou, gândindu-se cu voluptate la alegerea pe care putea să o facă o mână între arma inofensivă şi cea mortală. În starea de semiconştienţă care urmă, se trezi de două ori din pricina focurilor de armă trase într-o biserică: o mulţime de femei vălurite şi bărbaţi mascaţi se repezeau spre ieşire; una din femei, ridicându-şi vălul de pe faţă, îngenunchea în faţa unui cadavru pe care îl ridica fără efort şi, plângând, îl depunea într-un mormânt, unde se odihnea şi-şi găsea pacea, deşi mulţimi se grăbeau să treacă peste el, noi stele apăreau şi dispăreau, iar vântul bătea cu alte înţelesuri. Când lumina îi izbi ochii, cel adormit văzu licărirea dimineţii răsărind asupra acelui cadavru – şi se trezi ca un om fără griji.

Mica servitoare a proprietăresei freca grătarul din salonaşul său. Susţinuse multe bătălii pentru ca acest gen de serviciu să nu-i fie făcut de o reprezentantă a sexului ei, sau, cel puţin, nu când auzea sau vedea el. Îi strigă să înceteze, dar ea îi răspunse că primise ordin de la stăpână. La care sir Purcell susţinu că grătarul nu avea de ce să fie frecat. Fata luă aceasta drept o simplă opinie, nu drept o invitaţie la controversă şi îşi continuă

lucrul în liniște. Enervat de zgomot, dorind totuşi să nu pară aspru, zise:

— Ce Dumnezeu faci, dacă ieri nu a ars nici un foc pe el?

— N-a mai rămas ce să ardă, sir, răspunse ea.

— Îţi zic că eu nu l-am aprins.

— Atunci s-a făcut şi s-a aprins singur, mormăi ea.

— Vrei să spui că ai găsit un foc stins când ai intrat în cameră azi-dimineaţă?

Îi spuse că ăsta era purul adevăr şi că în jur erau o groază de hârtii arse.

Simbolul focului ars până la capăt şi care nu încălzise şi nu înveselise pe nimeni îi puse stăpânire pe imaginaţie şi o lăsă pe micuţa servitoare bună-la-toate să triumfe cu periile şi cărbunele ei.

Când termină, strigă melodios:

— Dacă nu vă supăraţi, sir, cocoana a primit un coş cu de-ale gurii de la ţară şi dacă doriţi un ou foarte proaspăt, că de-abia l-a ouat găina. Cucoana zice că nu po' să ai încredere în heringii afumaţi de-aci că sunt tocma' de la Yarmouth, dar într-unul din ei tot a găsit lapţi; şi cucoana mai întreabă dacă să opresc o femeie cu lăptuci, că atunci când aţi luat de la ultima, vi le-a dat cu frunzele făcute chisăliţă pe partea ailaltă şi cu tot spălatu', tot aşa a trebuit să le mâncaţi!

Sir Purcell se zvârcoli în pat.

— Oare acesta va fi epitaful meu? gemu el. Nu era un om pretenţios la masă, sau foarte sever în alegerea lăptucilor, sau avid să mănânce un ou proaspăt. Se întreba ce o apucase pe gazda lui de-i trimisese vorbă, tocmai în dimineaţa aceea dintre atâtea dimineţi, stârnindu-i apetitul cu delicatese după gustul ei. „Eram sigur că până acum nu am mâncat nimic altceva aici, în afară de pâine prăjită", se gândi el. Trebuia să-i dea micuţei servitoare un răspuns morocănos.

— Pâine prăjită, ca de obicei. Ea păru mulţumită, dar se reîntoarse, pe când el se afla în baie, să-l întrebe dacă zisese cumva: „Astăzi nu vreau pâine prăjită”?

— Pâine prăjită până în ziua morţii mele, aşa să-i spui stăpânei dumitale! îi răspunse el şi, în parte datorită acestei vehemenţe nejustificate, încetă să se mai frece cu buretele, căzu pe gânduri şi îngheţă. În mintea lui începea să se stabilească o legătură între pâinea prăjită şi o lume spectrală, când, deodată, se auzi din nou vocea fetei:

— Vă rog, sir, aţi spus că vreţi, sau că nu vreţi pâine prăjită astăzi?

Cu un efort, reuşi să-i dea un răspuns simplu:

— Da.

— Nu, sir? continuă ea, lucru ce i se păru o răutate. Fără ou?

Era de-a dreptul exasperant.

— Ei bine, nu, nu vreau nimic în dimineaţa asta, spuse el.

— Nimic în dimineaţa asta, repetă ea.

„Atunci înseamnă că nu va fi până în ziua morţii tale, aşa cum ai spus, gândeşte ea”, era ideea ce-i umbla acum prin cap şi era gata-gata să strige după servitoare, „Stai”, şi să-şi reînnoiască ordinul de a primi pâine prăjită, ca să pară consecvent. Copilăria acestei dorinţe îl făcu să se întrebe ce importanţă mai avea. „Am zis: «Nu *până* în ziua…», aşa că dacă azi nu iau pâine prăjită, înseamnă că ziua aceea a sosit.” Tremurând de frig din cauza umezelii de pe pielea lui palidă, suci ideea pe toate feţele.

Din înţelepciune, gazda îi pusese pe masă pâinea prăjită. O rază a soarelui de dimineaţă primăvăratică lumina coşul de pâine. Se aşeză şi mâncă, judecând cu atenţie dacă „nu *până“* cuprindea şi ziua finală, sau se oprea chiar înaintea ei. Din aceasta ne putem face o idee în ce stare se afla creierul său. Era chinuit de dorinţa de frumuseţe şi de sentimentul sumbru că este

incapabil să se bucure pe deplin de ea. Trimise să i se aducă un canar al gazdei sale şi cântecul vesel şi strident al păsării îl convinse că farmecul muzicii apare în mare măsură din propria noastră voinţă, şi tot noi putem să-l anihilăm; cu alte cuvinte, marele farmec şi vraja dulcilor sunete se bizuie pe forţa imaginaţiei noastre. Care este natura acestei forţe? Căldura şi torentul sângelui. Atunci când ele nu mai există – de exemplu, în cazul celor ce şi-au pierdut speranţa – ce rămâne din muzică sau frumuseţe? Sunt egale cu zero. Continuă să argumenteze în acest fel, convingându-se de propria lui amăgire, până când de la una din mâini, scăldată în soare, îi veni o senzaţie de căldură binefăcătoare.

— Iată un lucru pe care îl iubim cu toţii, spuse el, contemplând cerul albastru de deasupra acoperişurilor. Dar aici la noi, avem mult prea puţin, gândi apoi cu privirea îndreptată spre colţurile mai întunecoase ale camerei. După ce mâncă, îi trimise vorbă gazdei să-i aducă nota săptămânală de plată. Săptămâna nu se sfârşise încă şi amabila femeie apăru înaintea lui, mirată:

— Ce să vă zic, aveţi tipicul dumneavoastră din care nu ieşiţi, dar mai sunt tot felul de mărunţişuri pe care nu poţi să le ghiceşti. Cum să vă fac o notă, sir Purcy, fără să ştiu exact cheltuielile?

Tânărul încuviinţă din cap.

— Din nou la ţară? zise ea, zâmbind.

— Da, mă duc la ţară, răspunse el.

— În acest anotimp al anului, e nemaipomenit de frumos acolo! Deşi, în privinţa grădinăritului pentru piaţă, Londra e mai bună decât oricare loc pe care-l ştiu eu; şi dacă ţii la plăcerile lumeşti, rămâi la Londra, asta am zis întotdeauna! Pe urmă poliţiştii, care sunt cu adevărat cea mai mare binefacere dintre toate pentru noi, bietele femei, de parcă cerul i-a trimis, special ca să fie pavăză slăbiciunii noastre. Vă asigur, sir Purcy, eu simt lucrul ăsta. Şi n-am auzit de vreo femeie cu capul

pe umeri care să nu considere la fel. Cum pustia reuşeau să se descurce bunicile noastre fără ei? Dar ce să mai zic! Oamenii care au trăit înaintea noastră, tare greu o mai duceau! Când… Dumnezeule mare, devine de te gândeşti că au trăit unii şi înainte de ceai! Cum zic eu aproape de fiecare dată când beau câte o ceaşcă, nici nu-ţi vine să crezi că se poate una ca asta. Probabil sună ca un blestem să spun aşa ceva, sir Purcy, însă sunt convinsă că nu există nici o femeie creştină care să nu se facă şi mai creştină pentru că bea ceai. Şi un bărbat care-şi bate nevasta – prima întrebare pe care-o pune e: „Îşi bea el ceaiul zi de zi ?" Pentru că, te poţi baza pe ce-ţi zic eu, ăla de face dintr-astea nu e băutor de ceai.

O lăsă să flecărească, turuiala ei inspirându-i o ciudată plăcere; tot atâta plăcere îi făcea şi ei să-şi toarne cele mai intime gânduri în urechea unui baronet.

— Pun eu să vi se aprindă focul diseară, ca să aveţi cald, îi spuse ea – şi atunci el îşi ridică ochii şi era gata să-i ceară să nu se ostenească.

Încuviinţă însă din cap. Sufletul său vedea focul arzând ca aievea, aşteptându-l. Sau, ce-ar fi fost dacă avea să ardă vesel, iar el îl contempla cu ochii omeneşti în seara respectivă? Aceasta ar fi presupus ca iubita lui să-l fi atins cu mâna – da, astfel i-ar fi redat celui mort viaţa! Sări în picioare şi o expedie pe vrednica doamnă. De o parte şi de cealaltă a lui, „Da" şi „Nu" păreau două puteri ostile, luptându-se pentru trupul său. Îi urlau în urechi, îi smulgeau degetele. Le auzi păstrând tăcere deplină în clipa când se îndrepta spre cutia cu pistoale. Scoase unul dintre ele – nu ştia pe care.

Un pas înainte şi un obstacol

Într-o dimineaţă furtunoasă de aprilie, Emilia se ridică din pat şi-şi aduse aminte de o zi din primăvara trecută, când contempla descărcarea norului, cu sentimentul că are în faţă cortina în spatele căreia se ascunde o glorie necunoscută. Acum însă, ploaia era chiar o replică a vieţii ei, în spatele faldurilor ei furtunoase negăsindu-se nimic, în afară de pace. Rămase cu privirea îndreptată spre sud-vest, scrutând cu nesaţ lupta negurilor contorsionate; prin faţa ochilor ei treceau în zbor umbre de argint prelungi, îngrămădiri palid purpurii şi din când în când câte un mic spaţiu albastru, iute ca gândul spre casă al unui soldat în momentul asaltului. Cerurile arătau ca un câmp de bătălie. Emilia îşi strânse puternic buzele ca să-şi reţină impulsul de a se ruga pentru Merthyr, care acum lupta în Italia: el se afla în Italia, în timp ce ea revenise între dealurile Monmouth, el se afla în Italia, în vâltoarea luptei şi ea aici, înlănţuită de promisiunea ei nenorocită! La trei zile după ce ea i-a făcut promisiunea lui Wilfrid, Merthyr plecase, strângându-i mâna în chipul cel mai obişnuit. La cererea lui, Georgiana rămase să o protejeze. Emilia îi scrisese lui Wilfrid, cerându-i dezlegarea, însă, nefiind pricepută la scrisori şi fiindu-i silă de ceea ce trebuia să facă, se trezi repede prinsă în ochiurile unui păienjeniş de sentimente confuze, ţesut de fapt de el, dintre care pe unele ea considera că este chiar de datoria ei să le nutrească; ceva mai exista cu adevărat în sufletul ei, dacă ar fi stat să cerceteze. Efectul a fost acela că s-a pierdut în formularea cererii ei răspicate de a fi lăsată să plece: nu mai era în stare să i-o ceară de-a dreptul. De aceea ea se revolta cu atât mai

mult şi vedea tot mai limpede egoismul lui Wilfrid. Perioada neplăcută prin care trecea ea cu Georgiana, aceasta fiind împiedicată să fie alături de fratele ei în pericol, o îndemnă pe Emilia să-şi reînnoiască apelul, dar descoperi că tot ceea ce exprima o făcea să dea peste noi curse şi capcane neaşteptate. Exista un singur lucru pe care-l putea spune clar: „Vreau să plec.” Dacă repeta cuvintele acestea, îl găsea pe Wilfrid pregătit să-i răspundă cu citate din scrisorile ei, în care Emilia scrisese una şi alta, îngropând-o astfel într-o ploaie de cuvinte. Forţa lui epistolară şi iscusinţa cu care îşi argumenta punctul de vedere erau demne de laudă. Fiind stăpânită de alte senzaţii, Emilia nu putea să respingă ideea lui insistentă, anume că el ar fi avut motive să se plângă de purtarea ei. Wilfrid îşi recunoştea greşelile, dar, stabilind cu precizie cauzele, făcea mereu, împăcat cu sine, aluzie la scuza pe care-o avea. Mai mult, picta cu măiestrie de adevărat artist o asemenea aureolă în jurul „sfinţeniei cuvântului dat”, încât Emilia făcuse o adevărată spaimă superstiţioasă în legătură cu acest cuvânt şi cu implicaţiile pe care le-ar avea nerespectarea lui. Georgiana o dusese la Monmouth ca să o îndepărteze de el. Un adevărat stol de scrisori le urmărea pe amândouă: Wilfrid era mult prea inteligent ca epistolele lui să sosească numai pe numele uneia dintre două femei închise împreună într-o casă de la ţară. Putea să-şi imagineze cum ar sta cea fără de scrisoare, făcând speculaţii subtile şi veninoase; îşi lua prin urmare toate precauţiunile să-l amuze pe Zmeul cel dezorientat, în vreme ce el se apropia tot mai mult de mărul său de aur. Wilfrid mai urmărea şi un alt scop: reuşind să o transforme parţial pe Georgiana în confidenta sa, considera ca va deveni aproape o chestiune de onoare pentru ea să nu facă mărturisiri faţă de lady Charlotte.

În sfârşit, sosi o dimineaţă fără nici o scrisoare de la Brookfield. Din acel moment, nu mai primiră

veşti de la el. Emiliei i se părea că în urechile ei încetase un bâzâit puternic şi-şi auzea acum distinct propriile senzaţii. Spre surprinderea Georgianei, nu manifesta nici o urmă de teamă sau regret. „Dacă nu cumva se ascunde de mine, gândea domnişoara; de netăgăduit este că Emilia era tot mai palidă. Dar sosiră aprilie şi dimineaţa aceea furtunoasă. Când se întâlniră, nu schimbară între ele nici una din micile ipocrizii femeieşti; îşi strânseră mâinile de la distanţă lângă masa pregătită pentru micul dejun. Apoi Emilia îi spuse:

— Sunt gata să plec în Italia, vreau să plec chiar acum.

Georgiana o privi drept în ochi, gândind: „Acesta-i rezultatul unei crize de indignare împotriva lui Wilfrid.” Îi răspunse:

— Italia! Mi-am închipuit că ai uitat că există şi o asemenea ţară!

— Eu nu-mi uit ţara şi prietenii, zise Emilia.

— E cazul să întreb care este motivul unei hotărâri atât de neaşteptate.

— Ţi-aduci aminte ce scria Merthyr în scrisoarea lui din Arona? Cât de mult timp îţi este necesar ca să înţelegi sensul anumitor cuvinte! El spune acolo că nu trebuie să urmez un impuls dacă nu este al *întregii* mele fiinţe. Da! Acum ştiu ce înseamnă asta. Şi-mi mai spune că viaţa mea valorează prea mult ca să o leg de promisiunea unui moment prostesc. Aşa este! El, Georgey, rea ce eşti! El nu se îndoieşte de mine, ci mă sfătuieşte şi mă ajută întotdeauna. Merthyr *mă aşteaptă.* Eu nu pot să fiu gata în orice moment să prind toate înţelesurile din lume. Vreau să-l văd pe Wilfrid; dacă nu, îi voi scrie. Vreau să-i spun că nu mai pot să-mi respect promisiunea.

Figura fetei era luminată de o mândrie firească în clipa aceea când arunca o mănuşă sentimentalismului.

— Şi dacă se opune? întrebă Georgiana.

— Dacă se opune, ce se poate întâmpla? Dacă se opune printr-o scrisoare, am plecat. Eu n-am să-i scriu să-i cer permisiunea, ci pentru a-i comunica dorinţa mea. Dacă mă întâlnesc cu el şi se opune pot să-l privesc în ochi şi să-i spun ce cred eu că se cuvine. De când i-am dat cuvântul, am trăit ca o făptură îngheţată. Au fost momente când mă simţeam ca un şarpe sâsâind la propria mea nebunie. Cam aşa ceva trebuie să simtă bărbaţii când înjură.

Trăsăturile Georgianei exprimau un dezgust vag, dar perceptibil. Emilia continuă pe un ton umil:

— Iartă-mă. Aş dori să ştii cât de mult urăsc cuvântul pe care mi l-am dat, care mă ţine departe de Merthyr şi de Italia mea şi care te face pe tine să ai o aversiune faţă de biata Emilia. Aşa este, nu nega. Te-am scuzat, deşi pentru mine sentimentul tău înseamnă douăzeci de lovituri de pumnal pe zi.

— Dar dacă ai urât atât de mult această promisiune, de ce nu ai renunţat la ea mai de mult? întrebă Georgiana.

— Nu am avut curajul. Emilia îşi plecă fruntea făcând această mărturisire. Şi pe deasupra, continuă ea, închizându-şi ochii pe jumătate într-un chip curios, aşa cum se întâmplă când te uiţi la un obiect mărunt, până acum nu am reuşit să văd lucrurile aşa cum sunt.

— Dacă îţi calci cuvântul, este şi el liber să o facă, îi sugeră Georgiana.

— Nu! Dacă nu e în stare să-şi dea seama de diferenţă, strigă Emilia frenetic, atunci să nu se mai apropie de mine niciodată şi nu-şi va mai merita numele de prieten! Nu este chiar nici o diferenţă… aş vrea să mă laşi să declam, aşa ca actorii în Shakespeare, Georgey! Emilia râse pentru a-şi ascunde puternica tulburare. Am nevoie de ceva mai mult decât de felul nostru de a vorbi obişnuit pentru ca să-mi dau seama dacă există o deosebire chiar atât de mare între noi. Să fiu eu sortită să trăiesc aici până când toate sentimentele

mele au ajuns la capătul lor şi până când sufletul meu însuşi nu mai e decât o scânteie într-un buştean de lemn mort? Şi totul ca să nu-l las să-mi ucidă compatrioţii, sau să biciuiască fiicele Italiei! Dumnezeu ştie ce-l vor obliga să facă austriecii ăia. El se schimbă. Ar deveni cu uşurinţă austriac. L-am auzit o dată sau de două ori şi, dacă aş fi închis ochii, aş fi putut jura că vorbea un austriac get-beget. Am vrut să-l ţin aici, dar nu este drept ca eu… ar trebui să fiu încarcerată până nu-mi mai simt nici vârfurile degetelor, sau până când ştiu eu sigur că am ajuns în sfârşit cu capul pe umeri, ca tine sau ca alţii. Eu mă aflu de partea lui Merthyr. Iată ce am de gând să-i spun.

Zâmbi tandru căutând spre ochii reci ai Georgianei, cerşind o privire de iertare pentru că vorbise atât de înflăcărat.

— Aşa, deci îl iubeşti pe fratele meu? zise Georgiana.

Emilia era gata să-i răspundă: „Ce crudă eşti!” Durerea provocată de lovitura neaşteptată dată sentimentului ei ce nu căpătase încă formă era amară; ea îşi reţinu însă orice exclamaţie, în dorinţa de a menţine relaţii simple şi lipsite de senzaţional cu cei din jur.

— El este prietenul meu, zise ea. Mă gândesc la un cuvânt mai bun decât cel dinainte. Vai, dacă aş fi bărbat, ca să-i pot spune frate de arme! Ce înseamnă iubirea unei fete în schimbul faptului că el îşi sacrifică banii, inima şi viaţa în fiecare zi pentru Italia?

De îndată ce Georgiana reuşi să se încredinţeze de seriozitatea intenţiei ei de a pleca, îi întinse prietenos mâna şi o îmbrăţişă.

Două zile mai târziu se aflau la Richford, împreună cu lady Gosstre. Jurnalele relatau pe larg despre revolta din Italia. Avusese loc o ciocnire între forţele imperiale şi cele patriotice în apropiere de Brescia, din care cele dintâi se retrăseseră în dezordine. Se aşteptau acum lucruri

mari din partea Piemontului, deşi mulţi care aveau motive întemeiate să spună acest lucru nu se încredeau în rege. Întreaga Lombardie aştepta să vină semnalul din Piemont. Timp în care se vărsau valuri de sânge.

În agitaţia provocată de trecerea ei bruscă de la monotonie la viaţa activă, Emilia lăsă să treacă un timp înainte de a-i scrie lui Wilfrid. Era cu scrisoarea compusă de ea în mână, când îi fu adusă o epistolă chiar de la el. Iată conţinutul:

„De-abia m-am întors acasă şi ce aud? Eşti total lipsită de statornicie? Nu pot să mă bizui pe tine că îţi vei ţine cuvântul pe care mi l-ai dat, solemn! Vreau să te întâlnesc fără întârziere. Stabileşte un loc. Eu sunt înconjurat de nenorocire şi disperare. Îţi voi spune totul când ne vedem. Am fost încredinţat că eşti dârză. Scrie-mi imediat. Nu pot să te invit să vii aici. Suntem la mare ananghie. Hârtia nu ar suporta să-ţi relatez ce s-a întâmplat. Tatăl meu zace fără puteri. De mine depinde acum totul. Credeam că mă pot bizui pe tine."

Emilia rupse în bucăţi prima ei scrisoare şi-i răspunse:

„Vino la mine fără întârziere. Sau, dacă vrei să ne întâlnim în alt loc, fie cum vrei tu; dar imediat. Dacă ai auzit cumva că plec în Italia, să ştii că este adevărat. Îmi încalc promisiunea. Sper că voi primi iertarea ta. Inima-mi plânge pentru scumpa Cornelia şi doresc din suflet să-mi văd surorile, să le îmbrăţişez şi să fiu părtaşă la durerea lor. Dacă va fi să nu vin, spune-le că le sărut. *Adieu!"*

Iată răspunsul lui Wilfrid:

„Mă voi găsi la porţile Parcului Richford mâine la nouă fără un sfert. Vorbeşti despre inima ta. Presupun că a devenit un obicei. Să ai grijă să pui pe tine o manta sau un şal gros; sunt semne de îngheţ. Dacă eu nu te voi putea înveseli, poate o vor face privighetorile. Ţi-aduci aminte de cele de anul trecut? Mă întreb dacă le vom auzi pe aceleaşi?… Nu le vom auzi niciodată pe aceleaşi."

Repetiţia aceasta, plănuită cu rafinament sau nu, avu şarmul ei pentru urechea Emiliei. Ea se gândi: „Le uitasem cu totul.” Seara, ajunsă în camera ei, deschise larg fereastra. Era foarte aproape de începutul lui martie şi nu trebui să aştepte mult până să aibă surpriza unui fâlfâit întunecat de note joase, părând să fie emise din marele pâlc de rododendroni de dincolo de pajişte. Ascultă, şi se auzi încă un început slab, timorat, timid şi plin de mister pentru ea. Luna lumina de deasupra ramurilor, unele cu muguri tineri, altele încă goale. Deodată, aerul fu despicat de sunetele lungi, nuanţate şi unice, topite apoi în cântul lor vesel şi încântător. Cântăreaţa primi răspuns dintr-un boschet mai îndepărtat şi apoi dintr-altul. În curând se formă un adevărat cerc de cântec în jurul Emiliei, în faţa ferestrei deschise. Era la fel ca anul trecut? Cel de acum un an zăcea în amintirea ei vag, aproape uitat. Avu pentru un moment şi sentimentul că această pace străbătută de armonii încântătoare nu putea fi reală, când Merthyr se afla pe câmpul de bătălie înecat în sânge, înfruntând moartea. Şi totuşi cântecul era minunat. Emilia îşi încrucişă braţele, închise ochii şi sorbi sunetele adânc. Pentru ea era o binefacere să nu se gândească la nimic, să nu mediteze nici măcar asupra senzaţiilor ei, ci să se odihnească pe jumătate amorţită, lăsând să i se scurgă în suflet muzica aceea divină.

A doua zi primiră numeroase vizite. Emilia era rezervată, şi s-ar fi putut crede că e tristă, dar îl întâmpină pe Tracy Runningbrook cu bucurie şi o strângere călduroasă de mână:

— Ah, vechiul meu prieten!

— Adevărat, dacă vrei, înfocat, dacă vrei… dar „vechi”? strigă Tracy.

— Da, pentru că, pe cât se pare, te-am priceput cu totul; vreau să zic, te înţeleg şi sunt întotdeauna sigură de tine, spuse Emilia. Ţie nu-ţi place muzica, mie nu-mi place poezia, dar suntem

prieteni şi sunt foarte sigură de tine şi mă gândesc întotdeauna la tine ca la un „vechi prieten”.

— Iar eu, zise Tracy, ajuns de-acum la înălţimea situaţiei, eu mă gândesc la tine, draga mea copilă, şi simt că ar trebui să-ţi fiu recunoscător, pentru că, pe tot cerul!, tu eşti, ori de câte ori te văd, cea mai mare tentaţie să mă port ca un nebun şi apoi, cu voia ta, să demonstrez că nu sunt. *Altro! Altro!*

— Nebun! zise Emilia, mângâietor, semn că insinuarea lui inteligentă trecuse pe lângă ea fără să o atingă.

Tracy îi povesti încă o dată cele petrecute la Brookfield, şi Emilia se cutremură, deşi Merthyr şi patria ei îi ţineau inima şi imaginaţia într-o continuă activitate şi încordare. Principala contribuţie fu mai ales aceea de a văduvi de culoare lumea nouă în ochii ei. Se afla sub vraja unei tulburări prea intense şi prea ascuţite ca să se lase îmblânzită de grozăviile unei tragedii petrecute într-o casă pe care o cunoscuse şi ea. Brookfieldul era principalul subiect de discuţie al tuturor celor care veneau la Richford. Emilia avea în faţa ochilor tabloul familiei şezând în bibliotecă, aşa cum se întâmpla de obicei, pregătindu-se să se despartă la miezul nopţii, când se auzise de afară o bătaie şi în hol intraseră doi bărbaţi, purtând un corp neînsufleţit cu o pată roşie în dreptul inimii. Vedea aievea cum se repezea Cornelia asupra lui. Emilia îi vedea pe membrii familiei care îi dăduse adăpost cu feţe palide şi se tânguia ştiind că nu-i poate ajuta şi nu le poate aduce mângâiere.

Îşi făcea reproşuri că viaţa pulsa atât de fierbinte în ea, în timp ce alţii, pe care ea îi iubise, plângeau acum. Era inutil să încerce să se împotrivească valului de vitalitate proaspătă ce-i inundase venele, iar atunci când gândurile i se concentrau asupra punctului lor principal de atracţie, simţea cu bucurie cum căpăta treptat puteri uriaşe. Figura-i era netedă şi senină: această nouă încântare a

energiei se abătea asupra ei ca marea peste o întindere de apă înconjurată de uscat.

— Bieţii de ei! oftă ea, gândindu-se la prietenii ei, în timp ce un entuziasm nestăvilit îi umplea sufletul.

În după-amiaza aceea, în toiul împachetatului şi al pregătirilor pentru călătorie, pe care lady Gosstre le urmărea cu un zâmbet îngăduitor şi nedumerit, Emiliei i se trimise de jos o carte de vizită purtând numele domnişoarei Laura Tinley. Uitase cine este această persoană, şi o întrebă pe lady Gosstre. Rivala Arabellei se dovedea a fi o tânără deosebit de atrăgătoare. Emilia o ascultă o vreme, întrebându-se cum poate cineva să fie atât de volubil pe subiecte lipsite de cel mai mic interes omenesc. În sfârşit, Laura îi spuse cu voce scăzută:

— Vin cu un mesaj din partea domnului Pericle; nu te plimbi niciodată prin grădină?

Emilia pricepu şi se ridică în picioare. Gândurile ei se întoarseră la ultima întâlnire cu domnul Pericle, când ea fusese pe marginea prăpastiei şi compară situaţia ei de atunci cu cea de acum. Dornică să audă veşti de la el, sau mai degrabă să găsească cheia tulburării misterioase stârnite de neaşteptata pomenire a numelui său, coborî de îndată cu Laura în grădină, unde erau singure.

— Vai, bieţii Pole! începu Laura.

— Voiai să-mi spui ceva despre domnul Pericle, zise Emilia.

— Da, aşa este, draga mea, însă ai auzit, desigur, toate amănuntele acelei nopţi înfiorătoare? Nu am putea spune că este o consolare pentru noi faptul că fratele meu Albert are prilejul să-şi ofere serviciile în chipul cel mai dezinteresat – aş îndrăzni să afirm, generos, dovedindu-şi astfel nobleţea sufletului – şi totuşi, aşa cum stau lucrurile, suntem bucuroase ca după asemenea neînţelegeri să-i arătăm acestei familii greu încercate cine le sunt prietenii adevăraţi. Eu – nici nu ţi-ar trece prin minte să crezi aceasta, judecând

după cum mă tratează – eu am urmat şcoala împreună cu ele. Le-am cunoscut înainte ca ele să devină de neînţeles, deşi o anumită dispoziţie au avut-o întotdeauna. Să te îmbraci bine, să fii rafinată, să faci o căsătorie bună – astea sunt de înţeles, dar *cine* le-ar fi putut pricepe pe *ele?* Nici ele însele, sunt convinsă! Şi acum au rămas fără nici o para! Şi nu numai asta – dar şi avocaţii! Ştii că doamna Chump a intentat o acţiune?… Nu? Vai, dar atunci înseamnă că trebuie să-ţi spun toată povestea.

— Ce este? Au nevoie de bani? întrebă Emilia.

— Am să-ţi spun. Sărmanul nostru organist cu purtări de gentleman, pe care l-ai cunoscut, era de fapt fiul unui baronet, de la care a şi moştenit titlul.

Emilia o întrerupse:

— Ah, vreau să aud ce este cu ei!

— Ei bine, draga mea, acest nefericit – pot să-i zic „îndrăgostit", pentru că dacă un bărbat nu pecetluieşte adevărul afecţiunii sale cu un revolver, ce mijloc mai clar decât acesta există pe lume? Numai un cuvinţel despre poveştile de dragoste, dacă mi-este permis. Am oftat după aşa ceva, nimeni n-ar crede – întreaga mea viaţă. Şi cine s-ar fi gândit ca tocmai bieţii Pole să ajungă să mă convingă că sunt o nebunie! Oh, o delicioasă banalitate! Ele nu se compară cu nimic. Dar tu eşti nerăbdătoare, e firesc. Sărmanul sir Purcell Barrett – că a fost, sau că nu a fost nebun, dar când l-au adus la Brookfield – din întâmplare – vreau să zic, trupul său – doi muncitori l-au găsit lângă un copac – nu ştiu dacă-ţi aduci aminte de salcia retezată, care ieşea în evidenţă, albă şi putrezită, lângă apă, în mijlocul pădurii de brad – ei bine, cum spuneam, nebun sau ba, nici nu l-a văzut bine Cornelia, că a şi început să ţipe că ea e pricina morţii lui. L-au întins în hol – de câte ori n-am fost eu acolo! – şi Cornelia, stând lângă cadavrul sărmanului om, i-a acuzat pe Wilfrid şi pe tatăl ei de toate cruzimile posibile. Se spune că a fost o

scenă teribilă. Wilfrid… dar nu-i nevoie să-ţi spun eu ce fel de fire are. Zboară din floare în floare, dar e simţitor. Acum urmează partea cea mai rea, într-un fel – adică, dacă o privim ca nişte oameni de lume; trăind *în* lume, trebuie să mai privim lucrurile şi lumeşte din când în când. Domnul Pole… ţi-aminteşti ce scenă a făcut odată la Besworth, sau nu, tu nu erai de faţă, dar a pronunţat şi numele tău. Aşa cum se vedea limpede, avea *mania* ca toţi copiii lui să facă partide strălucite. Nu-l acuz în nici un fel, de nimic. Totuşi, nu era justificat să trăiască mai bine decât îi permiteau mijloacele ca să-şi atingă scopul, lansându-se în speculaţii necugetate şi ascunzând adevărata situaţie în care se găsea. Ei bine, domnul Pericle şi el erau implicaţi în aceleaşi afaceri, adică domnul Pericle…

— Domnul Pericle se află acum în apropierea noastră? întrebă Emilia repede.

— Vom ajunge şi la el, continuă Laura, cu satisfacţia cuiva care ştie că ospăţul ce-l desfată este departe de sfârşit. Tocmai voiam să spun că domnul Pericle îl avea la mână pe bietul Pole, sau, mai exact, îl *are.* Iar Wilfrid, cum poate ai auzit, l-a insultat în chipul cel mai grosolan, ba chiar şi maltratat… pe un biet străin… – un străin bogat, dacă vrei, dar incapabil să înfrunte un tânăr puternic în mânia lui. Totuşi, în acest moment există îndoieli că Wilfrid nu s-ar căi. De atunci tot încearcă să-l întâlnească pe domnul Pericle şi în chiar dimineaţa acelei zile cred că s-au văzut, iar Wilfrid i-a cerut scuze, plin de umilinţă. Lucrul acesta i-a dat bună-dispoziţie domnului Pole, iar în cursul serii – el şi doamna Chump consumau vin cu mare plăcere după cină – martorii spun că au fixat atunci o zi pentru unirea lor, această căsătorie fiind de mult hotărâtă, după ce le ceruse fiicelor lui consimţământul şi-l primise. Vederea cadavrului lui sir Purcell şi ţipetele Corneliei l-au făcut probabil să dea în mintea copiilor. Nu pot să-mi

închipui o situaţie mai sfâşietoare decât să-ţi auzi tatăl declarând că este un impostor! Un cerşetor! Un delapidator! A plâns, nefericitul de el! Lacrimi adevărate! De fapt, îi cedaseră nervii dintr-o dată. Deoarece, chiar înainte… chiar cu o secundă înainte, zâmbise şi discutase în largul lui. Acum însă, voia să meargă în genunchi la fiecare dintre ei şi le tot vorbea despre dragostea lui – cu toţi servitorii ascultând pe la uşi! Şi nici c-ai auzit de servitori mai bârfitori decât cei pe care reuşeau să-i angajeze Pole-ii, graţie neglijenţei lor nemaipomenite! Nimic nu-l putea opri să se umilească! Nimeni nu-i acordase nici o atenţie doamnei Chump, până când aceasta a sărit de pe scaun. Se spune că unii dintre servitori, care plângeau pe afară, pur şi simplu nu s-au putut abţine să nu râdă la auzul primelor ei izbucniri. Şi sărmanul domnul Pole i-a mărturisit că s-a atins de banii ei. Nu era în măsură să-i spună exact cât a luat. Închipuie-ţi o asemenea scenă, cu mortul în casă! Imaginaţia aproape că refuză s-o aducă în faţa ochilor! Nu vreau să zăbovesc prea mult asupra ei – pentru că *eu* nu am suferit niciodată un asemenea şoc – pe scurt, doamna Chump a părăsit Brookfieldul şi primul lucru pe care l-au primit din partea ei a fost scrisoarea unui avocat. Oamenii de afaceri spun că nu e de condamnat, femeile pot să aibă însă şi o altă opinie. Vai, domnişoară Belloni, nu e îngrozitor? Eşti palidă.

În spatele celor resimţite pentru prietenii ei, în timpul acestei povestiri Emilia începea să priceapă vag sensul vechiului lor dezgust pentru Laura. Auzind însă cuvântul de compătimire, renunţă să mai fie critică.

— Nu poţi face nimic pentru ei? întrebă ea brusc.

Gândul ce se putea citi în ochii şocaţi şi cenuşii ai Laurei era: „N-au prea ştiut să te educe”, adică nu făcuseră din ea o lady.

— Oh! strigă ea, m-ai putea învăţa ce să fac? Trebuie să fiu extrem de atentă şi calculată, ţinând cont de ceea ce vor voi ei să accepte din partea *mea.* Pentru că… aşa am auzit… ele nutreau… şi poate încă nutresc o… ceea ce eu numeam… prostească… deşi nu în privinţa răutăţilor… o ostilitate faţă de familia mea… faţă de mine. Şi poate că în acest moment, din pricina gingăşiei lor fireşti, le-ar veni greu să…

Pe scurt, să accepte o pomană de la Laura Tinley, cel puţin aşa ceva încerca să spună din privire.

— Tu-l cunoşti pe domnul Pericle, spuse Emilia, el poate face acest rău… aşa este? Opreşte-l!

Laura râse:

— Parcă tu *nu* îl cunoşti, domnişoară Belloni. Ce influenţă am eu asupra lui? Nu am nici voce, nici nu ştiu să cânt la vreun instrument. Aş face… voi face cu adevărat… tot ce voi putea… tot ce-mi stă în putinţă; numai că, spune-mi măcar cum să deschid acest subiect faţă de el? Nu eşti tu persoana potrivită să o facă? Vorbeşte tot timpul despre tine. A consultat doctori în legătură cu vocea ta şi singurul motiv al vizitei de astăzi, dragă domnişoară Belloni, este dorinţa mea ca orice neînţelegere între voi să dispară. Pentru că l-am auzit spunând de curând „Domnişoara Belloni mă va ierta!” şi asta mi-a dat ideea. Aflând apoi vestea că eşti în vecinătate, m-am gândit… am sperat că voi reuşi să devin mijlocul prin care se vor reuni doi oameni destinaţi în mod vădit să-şi facă unul celuilalt servicii deosebite. Acesta fiind de fapt şi sensul vieţii, nu-i aşa?

Cu cât o asculta mai mult, cu atât mai critică devenea Emilia faţă de tonul Laurei. Se declară imediat dornică să-l întâlnească pe domnul Pericle. După care, primind asigurarea că Emilia va fi cea care va scrie, stabilind ea însăşi întâlnirea, Laura se retrase în culmea bucuriei, la gândul că va fi răsplătită cu recunoştinţa impenetrabilului

milionar. Era adevărat că absenţa oricărei rivalităţi în vederea stăpânirii grecului îi răpea acestuia cea mai mare parte a farmecului său. Ei i se părea că încearcă să-l smulgă din mâinile morţilor şi recunoştea pe jumătate că victoria asupra unor adversari ce nu opun rezistenţă îţi îndeasă cam brutal pe cap cununa de lauri.

Emilia nu mai pierdu nici un moment şi fugi drept la Georgiana, care era ocupată la masa de scris. Îi povesti cele întâmplate, sfârşind cu respiraţia tăiată:

— Georgey, scumpa mea, vrei să-i ajuţi?

— În ce mod aş putea eu s-o fac? zise Georgiana. Mâine seară nici nu vom mai fi în Anglia.

— Dar astăzi suntem încă aici. Emilia îşi apăsă pieptul cu mâna. Îmi simt inima de parcă ar fi goală şi parcă s-ar auzi din ea plânsul prietenilor mei. Nu pot să-i las să sufere. Privi adânc în ochii Georgianei. Nu vrei să-i ajuţi?… Au nevoie de bani.

Domnişoara se îmbujoră la faţă.

— Nu e oare absurd să presupui că eu le pot oferi asistenţă de o asemenea natură?

— Nu tu, răspunse Emilia cu un oftat, continuând în şoaptă: Eu… vrei să mi-i împrumuţi mie? Merthyr mi i-ar da. Îi voi înapoia. Nu pot să-ţi spun exact ce-mi dă acest gând, dar ştiu sigur că sunt în măsură să dau înapoi oricare sumă de bani. Două mii de lire i-ar putea ajuta. Cred… cred că vocea mi-a revenit.

— Ai încercat-o? întrebă Georgiana, vrând să abată discuţia de la primul subiect.

— Nu, însă ai încredere în mine – dacă îţi zic eu, înseamnă că aşa este. Nici nu mai simt pe ce calc, nu mă mai atinge nici o nenorocire. Îmi pare numai rău pentru prietenii mei, însă nu sunt doborâtă la pământ, acolo unde se află ei. Crede-mă! Am studiat în tot acest timp. Nu am pierdut nici măcar o oră. Aş accepta un rol şi aş fi gata să

urc pe scenă într-o săptămână, sigură de succes. Sunt la fel de dornică să mă duc la Conservatorio şi să mă supun disciplinei de acolo. Dragă prietenă, vreau să mă crezi că acum cer bani numai pentru că sunt sigură că-i voi putea da înapoi. Intenţionez să-i trimit imediat şi apoi, la revedere, Anglia.

Georgiana îşi închise pupitrul. Bănuise la început că este mânată de alte sentimente, acum însă era pe deplin convinsă de candoarea planului Emiliei. Îi răspunse:

— Îţi voi spune exact în ce poziţie mă aflu. Indiferent de situaţie, nu ştiu dacă ţi-aş fi putut da pe mână o sumă atât de mare ca aceea pe care mi-o ceri tu. Tot ceea ce s-a dus a fost destinat eliberării compatrioţilor tăi şi contribuţiei aduse la rezolvarea lucrurilor la care fratele meu ţine cel mai mult. Ceea ce-i rămăsese cred că a aruncat acum în golf. Ai auzit că lady Charlotte îl numea fanatic.

Buza Emiliei începu să tremure.

— Nu trebuie s-o învinovăţeşti pentru asta, continuă Georgiana. Lady Gosstre gândeşte şi ea cam la fel. Întreaga societate gândeşte ca ele. Eu îl iubesc şi-mi dovedesc dragostea având încredere în el şi doresc să-mi dovedesc dragostea dându-i ajutor şi fiindu-i întotdeauna în preajmă ca să-l sprijin, aşa cum aş fi şi acum, dacă nu ar trebui să-i respect dorinţa cea mai fierbinte de a rămâne aici ca să veghez asupra ta. Sunt celălalt eu al său. L-am învăţat să simtă acest lucru, aşa că în devoţiunea lui pentru această cauză e liber să-şi urmeze impulsurile, ştiind totuşi că se poate sprijini întotdeauna pe sora lui. Copila mea! Uite ce-am făcut. Am aici nişte calcule. Georgiana scoase un sul de hârtie din pupitru, desfăcându-l înaintea Emiliei. Am făcut socoteala cheltuielilor noastre până la Torino şi am acceptat să-l luăm cu noi pe valetul lui lady Gosstre în chip de mesager, numai ca să-i fac ei plăcere. Ştiu că din cauza lui

preţul călătoriei se va dubla şi am început să mă simt ca o avară când e vorba de bani. Dacă Merthyr e ruinat, va avea nevoie de ultimul meu bănuţ ca să asigure mijloacele noastre de trai. Acum înţelegi? Mai limpede de atât nu puteam să-ţi explic situaţia. Nu-mi stă în putere să-ţi îndeplinesc dorinţa.

Emilia oftă uşor, fără a părea foarte deprimată de refuz. Simţea că răspunsul e în esenţă pozitiv şi, ca toate minţile înclinate spre acţiune, curentul gândirii ei se îndreptă imediat într-o altă direcţie.

— Atunci, draga mea, am o singură rugăminte! spuse ea. Amână plecarea noastră cu o săptămână. Voi încerca să găsesc la altcineva ajutor pentru ei.

Georgiana era mulţumită de felul în care primise Emilia refuzul, dar mai avură de discutat până să accepte amânarea; până la urmă, dădu supărată din cap, în semn de încuviinţare.

Conţinând o nouă cercetare asupra lui Wilfrid

Ajuns în acea seară la porţile parcului, Wilfrid primi o scrisoare adusă de Tracy Runningbrook. Iată conţinutul ei: „Nu pot să mă întâlnesc acum cu tine. Spunându-ţi că vreau să te văd înainte de a pleca din Anglia, insist să mă crezi. În acest moment, totuşi, nu mă simt în stare să mă întâlnesc cu nimeni. EMILIA.” Semnătura simplă încheia scrisoarea citită şi răscitită de nenumărate ori de acest îndrăgostit scos din minţi, sub lumina tremurătoare a lămpii de la poartă, după ce Tracy îl lăsase singur. Răceala ce i se transmitea din numele Emiliei, atât de concis exprimat, îi aţâţa tot focul din inimă. Ce altceva decât laşitatea mizerabilă, se gândea el, îl împiedica să-şi găsească liniştea la fel cum o făcuse sărmanul Barrett? Un chin insuportabil îi răpea întreaga energie din membre. Se aruncă pe marginea drumului, târându-se de-a buşilea, pentru ca apoi să se ridice calm, gata să înfrunte orice societate, nu înainte însă de intervenţia hotărâtă a unei perii de haine. Se bătu peste umăr şi cot, îndepărtând pământul ce se lipise în timpul scurtului său contact cu solul şi apoi încercă să fumeze o ţigară de foi, însă de la primul fum avu o senzaţie de greaţă. Rămase nemişcat un moment, ca un om care se trezeşte într-o lume nouă. Această senzaţie stranie de dezgust în faţa unor obiceiuri familiare şi plăcute îl nedumeri profund până când – datorită unui du-te-vino de gânduri şi speranţe furtunoase între creier şi inimă, între inimă şi creier – găsi puterea de pătrundere necesară ca să înţeleagă în ce postură se afla şi că, dacă mai avea să găsească bucurii pe lumea asta, lucrul depindea de altcineva; acesta e blestemul iubirii.

„Şi porni pe drum în sus”, adaugă Filozoful, „un om mai slab, un îndrăgostit mai puternic. Nu pentru că dragostea trebuie neapărat să diminueze bărbăţia, sau că ar câştiga făcând asta; dar drumul spre dragoste pe căile Sentimentului, ajungând la pasiune bucăţică cu bucăţică ne răpeşte cu siguranţă forţa, ca şi cum (lucru ce este posibil) am plătit la fiecare pas o taxă ca să mergem mai departe. Wilfrid avea exact atât din moneda respectivă cât să-şi plătească paşii. Se subţia astfel din cap până-n picioare, devenind în schimb mai rafinat. Eşti tentat să întrebi ce valoare va avea când se va fi transformat cu totul în metal pur? Eu răspund, o valoare considerabilă dacă, făcând mari sacrificii, ajunge la adevăr – ajunge la acea identitate de simţiri care este adevăratul impuls. Până la urmă, va fi superior acelora care nu au suferit. Respingerea ţigării lui de foi…”

Începe să devină de-a dreptul ridicol. Cu riscul ca tovărăşia noastră să se strice pentru totdeauna, eu intervin aici. Ceea ce vrea să spună Filozoful e limpede şi, ca de obicei, valabil; dar nici măcar eu, care am mai puţine motive să râd de el decât oricine altcineva, nu pot să accept juxtapunerea suferinţei şi a ţigărilor de foi fără să râd. În plus, trebuie să relatăm o mică întâmplare.

Wilfrid străbătuse jumătate din drumul spre Brookfield, când dorinţa de a privi spre ferestrele camerelor de la Richford deveni atât de nestăvilită, încât se întoarse până la porţi. Îl văzu pe căpitanul Gambier ieşind călare de sub lampă. Căpitanul făcu observaţia că era o seară încântătoare şi se pregătea s-o ia din loc, dar Wilfrid îi ceru să descalece şi în vocea lui apăru nota aceea inconfundabilă, după care un bărbat îşi dă seama că nu e de joacă. Căpitanul se aplecă să-l privească mai bine înainte de a-i îndeplini îndemnul. Întreaga stăpânire de sine îl părăsise pe Wilfrid, turbat de furie la gândul că Gambier o văzuse pe Emilia şi bănuind, bolnav de gelozie, că ea

renunţase să-şi mai ţină promisiunea din cauza căpitanului.

— De ce vii aici? întrebă el răguşit.

— Fir-ar să fie! Ce întrebare mai e şi asta? ripostă căpitanul, recâştigându-şi siguranţa.

— Trebuie să înţeleg c-ai dus-o de nas pe sora mea, aşa cum faci cu toate celelalte femei?

Căpitanul Gambier murmură liniştit:

— Toate celelalte femei? şi mângâie gâtul calului. Nu e chiar aşa de uşor să te joci cu ele, dragul meu. Vorbeşti ca un tinerel.

— Eu sunt singurul apărător al reputaţiei surorii mele, zise Wilfrid şi, pe tot cerul, dac-ai s-o laşi pradă clevetirilor, ajungem la duel.

Căpitanul se întoarse la calul său, spunând:

— Aşa! Bine! Odată încălecat, continuă: Dragul meu Pole, mai bine spuneai de la bun început tot ce aveai pe suflet. Du-te la sora ta şi, dacă se va plânge de mine, o să ne duelăm. Da, da! Ne duelăm, nu ocolesc situaţiile tari. Tu eşti în mâinile unei femei diabolic de inteligente, care îmi face onoarea să vrea cu tot dinadinsul să mă vadă mort, cred; dar dacă acesta e planul, nu e demn de iscusinţa ei. De început, a început bine. Preliminariile le-a aranjat impecabil. Ia stai puţin, ia uită-te-ncoace, renunţă Gambier la obişnuita lui vorbărie tărăgănată, am să-ţi zic ceva şi tu vei hotărî singur dacă-i în favoarea mea sau nu – cum vrei. Femeia aceea a făcut tot ce-a putut ca să ne compromită pe iaht, pe sora ta şi pe mine. Nu pot să-ţi spun cum şi nici nu am de gând. Nu ţi-aş spune nici dac-aş putea, desigur; dar am suficientă minte ca să admir o fiinţă atât de încântătoare şi am făcut singurul lucru onorabil pe care-l puteam face. Sora ta, dragul meu, este cea care m-a alungat. Am avut împreună o discuţie pe teme de bun-simţ – un domeniu în care ea străluceşte. Îl invidiez pe bărbatul care se va căsători cu ea, mie însă îmi refuză această fericire. Asta-i! Dacă vrei să mă împuşti pentru rolul jucat de mine în

afacerea aceea, îţi voi da şansa; dacă o accepţi, dragul meu Pole, sau eşti nemaipomenit de tâmpit, sau femeia aceea e de zece ori mai deşteaptă decât am crezut eu. Ştii unde mă găseşti. Bună seara.

Căpitanul dădu pinteni calului, fără să mai aştepte răspunsul.

Adela îi confirmă lui Wilfrid cele aflate de la Gambier şi că într-adevăr ea îl respinsese. Îi spunea pe nume, „Augustus", cu un ton binevoitor; părerea ei era că lady Charlotte fusese înfiorător de nedreaptă cu el.

— Sărmanul Augustus! *Întreaga* lui proastă reputaţie se datorează penelului ei înmuiat în venin negru. Nu există bărbat pe care să-l „prinzi în cârlig", cum ar spune doamna Bayruffle, mai uşor decât pe el; deşi n-are decât opt sute de lire pe an, de-abia îi ajung să trăiască. Ar fi fost un gest de cruzime din partea mea să-l păstrez pentru mine, pentru că dacă este îndrăgostit de cineva, aceea este Emilia.

Wilfrid se simţi dator să-i reproşeze că neglija oarecum problemele de societate. Ea râse şi roşi de mulţumire şi veselie; cugetând mai profund, Wilfrid se răzgândi şi-i zise că şi-ar fi dorit şi el să-şi câştige libertatea, la fel ca ea.

— Wilfrid, îi spuse ea pe neaşteptate, nu vrei s-o convingi pe Cornelia să nu mai poarte *negru?*

— Da, dacă aşa vrei tu, răspunse el.

— O vei face, sigur? Atunci ascultă-mă, dragul meu. Eu nu sunt încântată de perspectiva căsătoriei tale cu lady Charlotte.

Wilfrid nu-şi putu stăpâni o ridicare deznădăjduită din umeri.

— Dar există o cale ca să te eliberezi, strigă ea, şi-i dădu în cele din urmă un sfat: Strecoară odată în treacăt numele lordului Eltham, când sunteţi singuri. Urmăreşte-i reacţia. Numai să nu faci vreo stângăcie. Nu-i nevoie să-ţi spun eu *aşa ceva.*

Îşi frământă ore întregi creierii ca să descopere de ce dorea Adela ca sora ei Cornelia să nu se mai

îmbrace în negru şi când mintea i se lumină în sfârşit, pentru un moment râse ca un tânăr poznaş şi fără griji. Motivul se găsea ascuns într-un păienjeniş atât de complicat, încât a ghici care erau implicaţiile faptului că sora ei purta negru dovedea o înţelepciune şi o pătrundere de caracter ieşite din comun din partea tinerei domnişoare. După cum urmează: sir Twickenham Pryme este omul cel mai sensibil la ridicol şi la palavrele celor din jur; el a continuat să ne viziteze, începând, încetul cu încetul, să mă prefere pe *mine,* însă e prea nobil ca să-şi retragă oferta făcută *Corneliei,* deşi are motive concrete să se îndoiască de devotamentul ei absolut faţă de *el;* eu am făcut în aşa fel încât să-i ajungă la cunoştinţă că am întrerupt relaţia cu Gambier (al cărui venit anual nu este decât de opt sute de lire), în interesul unei legături mai înalte; acum, de la catastrofă, lui nu-i va veni greu să facă în aşa fel încât lumea să creadă că *eu* am fost aleasa lui de la bun început, văzând şi că sora mea nu va ridica sigur nici o urmă de obiecţie; dar dacă ea, cu încăpăţânare sentimentală prostească, se îmbracă în continuare în veşmânt de doliu, atunci urechile lui sir Twickenham vor ţiui şi se va retrage cu totul; nu va *îndrăzni* să se pună într-o poziţie care să alimenteze bârfa, anume aceea că, părăsit de una din surori, şi-a căutat consolarea la cealaltă; pe deasupra, părăsit de dragul simplei amintiri a unui mort! O insultă în plus!

Un labirint perfect! Wilfrid străbătu întregul labirint şi aproape că uită de propria lui mâhnire admirând modul excepţional în care era înzestrată mintea surorii lui. Era cu atât mai dispus să-i exagereze calităţile cu cât astfel îşi întărea speranţa că urma să-şi câştige libertatea, numai prin pronunţarea numelui cu puteri de talisman, Eltham, de faţă cu lady Charlotte. Începuse s-o considere pe aceasta singura piedică reală între el şi Emilia.

— Cred că nu ne lipseşte inteligenţa, îşi zise el, rezemat de pernă, făcând o trecere în revistă a aspectului jalnic pe care-l căpătase familia şi adormi cu un zâmbet pe figură.

Ger într-o noapte de mai

O boare de aer îngheţat trecuse peste picăturile de rouă. Întreaga vegetaţie de-abia răsărită sclipea acoperită de nestemate albe. Cerul, împodobit cu stele licărind palid din depărtări, căpăta o culoare cenuşie în jurul lunii mici şi strălucitoare. La lumina ei se vedea cu claritate fiecare detaliu al peisajului, pădurea asculta mută şi în tăcerea glorioasă se auzea cântecul sonor al privighetorilor.

Emilia şi Tracy Runningbrook îşi croiau drum spre o potecă deasupra căreia se împleteau ramurile groase ale stejarilor; apoi mai departe, pe sub zade învelite în manşoane sclipitoare şi printre tufe ţepoase de muri, cu frunza purpurie încremenită de ger. Promoroaca de pe ramurile maronii ale ferigilor îi punea într-o lumină nelămurită. Ici şi colo îi orbea câte o rază puternică, argintie. Cum înaintau prin liniştea de gheaţă, zgomotul pământului sub paşii lor era atât de dur şi de imediat, încât aceştia sunau de parcă pământul se aştepta să-i primească.

— Noaptea asta pare făcută pentru mine! zise Emilia.

Tracy nu ştia care era scopul expediţiei lor. Nu îndeplinea decât rolul de paj al ei; căzuse deodată într-o stare amoroasă şi o însoţea păsându-i prea puţin încotro era dus, atât timp cât se afla în preajma ei.

Au ajuns la o poiană din mijlocul pădurii, menită parcă să servească drept loc de turnir cavalerilor. Pe cele două laturi se aflau şiruri de zade, iar în faţă, aidoma fundalului unei estrade, un pâlc de brazi înalţi mărginit în stânga şi în dreapta de câte un brad alb stufos; printre ei luceau trunchiurile alburii ale mestecenilor. Fermecătorul amfiteatru din inima pădurii era străjuit de trei

stejari masivi, în chip de portaluri; luna strălucea chiar deasupra lui. Pe jos era aşternut un covor de muşchi şi ferigi maronii îngheţate.

— Pe aici, spuse Emilia nerăbdătoare şi se adăposti sub unul dintre stejari. Se întoarse spre Tracy, care o urma. Nu am nici o îndoială. Îşi duse mâna la gât, uşor.

— Vocea? ghici Tracy.

Ea îi confirmă din cap, însă se încruntă afectuos din cauza strigătului lui şi atunci el înţelese că se pune ceva la cale, probabil. Spaţiul deschis apărea foarte luminos, încadrat de acele trei ziduri adânci de umbră. Emilia îi ceru să rămână unde se găsea şi să o aştepte în acel loc, ca o strajă credincioasă, orice s-ar întâmpla. După ce obţinu promisiunea lui, Emilia pătrunse singură în pătratul de lumină albă. Se urcă pe o mică movilă, astfel încât întreaga siluetă i se vedea distinct, în timp ce luna îi dezvăluia până şi trăsăturile.

Din cauza aşteptării, liniştea i se părea lui Tracy şi mai profundă. O privighetoare începu să ciripească. O alta îi răspunse. În curând se formase un adevărat cor şi văzduhul părea că vibrează chiar şi atunci când păsările tăceau. Lui Tracy îi trecu prin minte că de fapt o invitau pe Emilia să înceapă, natura interpretând astfel un preludiu divinei voci umane şi ţesând o vrajă în jurul ei. Se simţi cuprins de dorinţa arzătoare de a o auzi pe fermecătoarea cântăreaţă, care stătea acolo, calmă, cu faţa blândă înălţată spre lună. Apoi îi trecu un fior prin vene, atins parcă de o aripă supranaturală. Avu sentimentul că trecuse multă vreme până să-şi dea seama că vocea Emiliei plutea în aer.

Într-un asemenea loc, la o asemenea oră, nimic nu exercită o putere magică mai presus de vocea unei femei. Emilia câştigase în forţă şi în volum. Cânta cu o patimă maiestuoasă, emiţând continuu un şuvoi de armonii din piept, în timp ce mâinile îi atârnau pe lângă corp, fără viaţă, şi nu făcea nici un gest. Cu imaginaţia lui febrilă, Tracy se gândi

că nu era exclus să asculte vocea spiritului protector al locului respectiv. Nu auzea nimic altceva decât pe Emilia, dar nu mai ştia dacă era ea cu adevărat, sau dacă el avea lacrimi în ochi, până atunci când vocea se pierdu în tonuri ample în profunzimile pădurii.

— Nu-i singură! De undeva, din apropierea lui imediată, se auziră aceste cuvinte omeneşti, pronunţate cu o uimire evidentă.

Mânios peste poate, Tracy se întoarse spre nepoftit, cu gând să-l alunge, dar îl distinse pe Wilfrid, aplecat înainte, nerăbdător, de cealaltă parte a stejarului de care se sprijinea şi el. Două siluete se apropiau de Emilia. Domnul Pericle, înfăşurat în blana lui de urs, era uşor de recunoscut. Însoţitoarea lui era Laura Tinley. Grecul mergea cu paşi repezi şi, apropiindu-se de Emilia, îşi ridică mâinile, ca şi cum ar fi pronunţat o exclamaţie. Îşi despovără imediat umerii de enormul lor acoperământ, ridică blana cu un gest autoritar şi o acoperi pe Emilia cu totul. Răsună hohotul de râs strident al Laurei.

„Vai, ce degradare bestială!” gemu Tracy în inima lui. „Între sublim şi vulgar nu e decât un pas!”

Era limpede că între cei trei se desfăşura un dialog rapid, după care Emilia, din greu încărcată, merse câţiva paşi mai încolo cu domnul Pericle, care, lângă ea, părea înalt şi zvelt şi gesticula mai dezlănţuit ca niciodată. Tracy privi în jur, căutându-l pe Wilfrid. Acesta nu era de găsit, în schimb, apăru o doamnă cu şal şi pălărie, care urcă malul de ţărână şi muşchi. O recunoscu pe lady Charlotte. Se duse la ea şi o salută.

— Ah, Tracy, exclamă ea. Te-am văzut când ai părăsit salonul şi m-am aşteptat să te găsesc aici. Aşa deci, micuţa şi-a recăpătat vocea. Dar de ce Dumnezeu n-a putut să facă demonstraţia la Richford? E foarte interesant şi aş îndrăzni să spun că ţie îţi place deosebit de mult un asemenea

spectacol romantic. *Signor Poeta,* mie în schimb mi se pare fără noimă.

— Ai venit singură? Ce vânt te aduce? întrebă Tracy.

— Ah! Domnişoara ridică din umeri. Am un însoţitor care a rămas în urmă. I-am promis că voi veni. Mi-a promis că voi avea ocazia să aud ceva deosebit în seara asta. Mi-am închipuit, cum era şi firesc, că întâlnirea are legătură cu vocea ei şi am vrut să-i fac o plăcere. Nu sunt decât cinci minute de la intrarea laterală vestică a parcului. Mai cântă ceva? Se pare că mai sunt şi alţii. Să nu ieşim şi noi, dezvăluindu-ne prezenţa?

— Eu sunt de serviciu şi nu pot, răspunse Tracy, adăugând apoi cu o mişcare a capului ce-i trăda extazul: Ai auzit-o?

Lady Charlotte râse uşurel.

— Vorbeşti ca şi cum ai fi fost rănit. Soiul acesta de scene nu e prielnic poeţilor. Dar eu ştiam că dispreţuieşti muzica!

— Nu ştiu dacă mi-am recăpătat respiraţia, răspunse Tracy. Din acest moment ea este o Zeiţă pentru mine. Să nu-mi placă muzica? Dar ce, sunt nerod? M-ar scula şi din morţi, cu vocea ei. Pune-mă într-o barcă şi ea să cânte aşa – atunci, sfârşească-se toate! Aş fi împăcat să mor ascultând-o! Vocea asta se ascultă şi în ceruri.

— Dacă cei de acolo sunt cuminţi, presupun, adăugă domnişoara cea ireverenţioasă. Dar ce-i asta? Începu să asculte cu atenţie.

Emilia îl chema, cu vocea ei de muritoare obişnuită, pe Wilfrid. Domnişoara luă o poziţie gravă şi scrută cu

priviri agere spaţiul gol; la un al doilea strigăt îşi făcu apariţia şi Wilfrid, ieşind agale de sub umbra copacilor şi apropiindu-se de grupul celor trei, gata să fie la înălţimea oricărei situaţii, special pregătit pentru cea pe care trebuia s-o înfrunte acum. Văzură că se înclină înaintea domnului Pericle, că

îşi strâng mâinile, în timp ce Laura Tinley se retrăgea discret.

Lady Charlotte nu reuşea să-şi ascundă uimirea.

— Ce înseamnă asta? spuse ea. Wilfrid trebuia să se afle acum la Londra, în locuinţa ambasadorului! Mi-a scris la ora cinci de la club! Nu o fi în toate minţile? Şi-a pierdut orice urmă de grijă faţă de propriile lui interese? Nu se poate să se fi hotărât să lase să-i scape aşa o ocazie, când are toate recomandările! Tracy, dacă eşti bun, fugi şi vezi dacă e Wilfrid şi întoarce-te să-mi spui, dar să nu mă dai de gol.

— Să-mi părăsesc postul? Tracy îşi încrucişă braţele, strângându-le puternic. Nici dacă îngheţ aici!

Îndoiala din ochii lui lady Charlotte dispăru. Lăsă ochelarii prinşi în şnur să-i cadă de pe nas. Se vedea acum limpede cum îşi luau rămas-bun domnul Pericle şi Laura Tinley de la Wilfrid şi Emilia. După care, tremurând vizibil, domnul Pericle o trase cu paşi grăbiţi pe Laura în întunecimile codrului, iar Emilia, îmbrăcată în imensa blană de urs, de parcă ar fi târât după ea o mantie neagră, barbară, se îndreptă spre stejari. Capul lui Wilfrid era aplecat la nivelul Emiliei şi privea în ochii ei, pierdut, în timp ce buzele lui şopteau cuvinte fierbinţi. Se apropiaseră de stejar, iar Emilia schimbă direcţia, de parcă ar fi vrut să evite apropierea copacului. Tracy se simţi deodată strâns de braţ. Nu dură decât un moment, cât se auzi vocea lui Wilfrid, izbucnind:

— Dacă ştiu ce iubesc, mă întrebi? Iubesc urmele paşilor tăi! Orice lucru pe care l-ai atins tu e ca un foc pentru mine. Emilia! Emilia!

— Atunci, veni răspunsul ei limpede, înseamnă că n-o iubeşti pe lady Charlotte?

— Să o iubesc! strigă el dispreţuitor. Continuă cu o voce mai potolită: Are o inimă bună şi orice lucru scandalos s-ar pune pe seama ei şi a lordului

Eltham, e o prietenă sinceră. Dar s-o iubesc! Te iubesc pe tine şi doar pe tine!

— Teatrală poveste! murmură lady Charlotte şi se duse drept la ei. Ei bine, micuţo, se adresă ea Emiliei, sunt încântată că ţi-ai regăsit vocea. Eşti redutabilă la jocul „dinte pentru dinte”. Acum vom pune ciomegele la loc în teacă. Iată mâna mea.

Siguranţa de sine invincibilă a lui lady Charlotte, pe care Wilfrid o admirase fără rezerve ca pe un lucru estetic şi care îl subjuga întotdeauna, vederea feţei ei palide şi a ochilor curajoşi, alegerea momentului în care să intre în scenă, dezvăluind că se afla acolo, toate acestea se abătură asupra focului din inima lui Wilfrid ca un puhoi de ape. Cuprins de stupefacţie, îşi mărturisi lui însuşi că nu putea să mai zică nimic. Nici să-şi ridice privirea nu mai reuşea.

Emilia îşi plimbă privirea de la mâna întinsă la figura domnişoarei.

— Ce înseamnă asta? întrebă ea.

— Că suntem chit, presupun, şi că nu ne purtăm pică. În orice caz, că eu sunt aceea care părăseşte terenul. Îmi plac mâinile care sunt în stare să lovească bine. Mi-am închipuit despre tine că eşti o făptură mică şi romanţioasă şi nimic mai mult, dar îmi repar greşeala. Tu câştigi premiul cel mare, vezi bine.

— Ai fi făcut din el un austriac, dar acum este în siguranţă. Eu nu câştig nimic mai mult, spuse Emilia.

Când Tracy şi Emilia rămaseră singuri, el strigă în extaz:

— Acum ştiu ce fel de puteri ai. Asupra mea ai putere de viaţă ori de moarte.

Scena care se petrecuse îi afectase mai mult pe cei doi actori care plecaseră mai departe: pe Emilia nu o atinsese decât în treacăt, iar pe Tracy deloc. Dar, în timp ce poetul proslăvea strălucirea cântecului ei, modul de neuitat în care vocea ei sunase în noaptea aceea, puterea şi triumful ce-o

aşteptau, pieptul Emiliei începu să se ridice şi-l opri cu o furtună de lacrimi.

— Triumf, da! Ce-am fost în stare să fac? Vai, Merthyr, adevăratul, dragul meu erou! El mă laudă şi nu ştie cât de trădătoare am fost. Sunt sclavă! M-am vândut… m-am vândut! Îşi ascunse faţa în mâini, zdrobită de amărăciune. El se luptă, continuă ea, el se luptă pentru patria mea. Îi simt sângele… mi se pare că mi se scurge din trup, aşa cum se scurge şi dintr-al său. Nici dacă este pe moarte – dacă se află pe moarte, nu îndrăznesc să mă duc la el! Eu sunt în lanţuri. Mi-am dat cuvântul în schimbul banilor. Vezi cât de mult diferă Merthyr de oricare alt bărbat de pe pământ! S-ar împuşca el pentru o femeie? Ar deveni el cu atât mai josnic cu cât o iubeşte mai mult? Eroul meu! Eroul meu! Tracy, prietene! Ştii care este amărăciunea mea? Merthyr este eroul meu, dar îl aud… îl aud şoptindu-mi în ureche cu propriile lui buze că nu-l iubesc. Şi e adevărat. Dacă l-aş fi iubit, n-ar fi trebuit niciodată să mă vând şi să stau departe de el trei ani cumpliţi. Ştiu sigur asta acum, că am făcut pasul. I-am pus mai presus pe prietenii mei săraci şi pe Wilfrid de Merthyr, care-şi varsă sângele pentru ţara mea! Şi când ne vom întâlni, el nu-mi va arăta dispreţ. Da, dacă va trăi, va veni la mine, blând ca un spirit care l-a văzut pe Domnul!

Se lăsă în voia plânsului. Tracy, într-o stare de profundă şi duioasă veneraţie pentru cineva care putea rosti nişte lucruri atât de solemne într-un mod spontan, o sprijini, simţindu-i lacrimile ca o ploaie de flăcări peste inima lui.

Privighetorile erau mute. Nu se auzea nici un sunet din tufişuri sau din ramuri.

Emilia îşi ia rămas-bun

O epavă a ultimei revolte lombarde sosi pe ţărmurile noastre în iunie. Braţul drept îi era prins într-o eşarfă, iar servitorul italian ce-l însoţea stătea foarte aproape de el, cu mâna pregătită, ca şi cum s-ar fi temut că paşii bărbatului rănit se pot oricând poticni. În acel moment, Anglia nu era implicată în nici un război, pentru care motiv fu măsurat cu priviri bănuitoare de ceilalţi pasageri care-şi făceau drum, traversând plaja: păreau să creadă că, prin urmare, nu avea motive să fie schilodit şi că putea fi luat drept unul dintre proştii aceia de străini care servesc de ţintă unor proşti mai norocoşi decât ei, pentru un scop de nimic. Pământul nostru înconjurat de ape sărate este propice bunului-simţ. Noi îndrăgim viaţa, avem oroare de vărsarea de sânge şi nu încurajăm problemele voastre de onoare juvenilă: suntem, pe scurt, un popor civilizat şi văzând că Succesul a făcut din noi ceea ce suntem, sfătuim şi alte naţiuni să aibă succes, sau să tacă. Bărbatul nostru, zâmbind grav, părea prea conştient de toate astea şi nu zăbovea cu privirea asupra nimănui. Cu o figură perfect calmă, trecu prin mulţime şi nu se sprijini decât o singură dată de umărul coborât printr-un gest spontan de Beppo cel cu faţa măslinie, atunci când un junghi de durere din piciorul rănit îi răpi toată puterea. Atât timp cât mai rămase în raza vizuală, continuară speculaţiile legate de naţionalitatea lui: nu fusese auzit vorbind decât în italiană şi totuşi semnele educaţiei britanice de prim rang erau de neconfundat în stilul şi-n ţinuta sa. Achiziţionarea unui jurnal apărut în aceeaşi zi – care publica informativ că revolta lombardă fusese pe deplin şi, se credea, definitiv înăbuşită – îi sugeră unei doamne tinere dintr-un

grup că domnul rănit era unul din cei ce reuşiseră să scape de austrieci.

— Numai că e englez.

— Dacă e, s-a ales cu ce-a meritat.

Un britanic voinic făcuse această afirmaţie, continuată de o predică pe tema amestecului în treburile altora – scurtă, emfatică şi nu lipsită de umor, se pare, dacă se judeca după râsul puternic cu care a încheiat, deşi o doamnă făcu remarca:

— Vai de mine! Vă cam grăbiţi cu judecata.

— Pe legea mea, madam, strigă britanicul întinzând ziarul spre ea, articolul de fond se ocupă absolut de acelaşi subiect şi-mi găsesc opiniile aici! Da! Italienii ăia au pretenţii *absurde,* ei n-au fost *niciodată* un popor, n-au căzut niciodată de acord între ei. Zău! Singurul loc pentru care sunt făcuţi ei e scena. Pentru Artă, dacă vreţi. Ei ştiu tot ce se poate şti despre vopsirea pânzelor şi despre sculptură. Nu le neg meritele şi câteodată nici nu mă dau înapoi să-i aud cum zbiară: deşi, am să vă spun un lucru: aţi remarcat vreodată pulpele cântăreţilor ălora?… vreau să zic ale bărbaţilor. Poate că nu – pentru că nici nu au. Sunt beţe, nu picioare. Cine ar *putea* pune bază pe nişte indivizi cu asemenea picioare? Acu', data următoare când mai mergeţi la Opera Italiană, să vă uitaţi la ei. Ha! ha! – poate că o să sune ciudat, spus aşa, de altul, dar uitaţi-vă numai la picioarele lor, madam, şi puneţi-vă întrebarea cam ce şanse are o ţară care se sprijină pe aşa picioare! Ei să picteze şi să cioplească blocuri de piatră şi să cânte. De altceva nu prea sunt în stare, din câte îmi dau eu seama.

A şa grăia britanicul, mândru de bărbăţia lui. Un ţipăt sfâşietor atrase o dată în plus atenţia acestui grup asupra persoanei care tocmai furnizase subiect de discuţie. Fusese întâmpinat în calea sa de o doamnă, neîndoielnic străină. „Marini!", strigă ea scurt şi rămase apoi cu fruntea plecată şi cu mâinile înţepenite într-o poziţie rigidă.

— Şi-a pierdut bărbatul, bănuiesc! murmură britanicul. Poate că este pe lista de „spânzuraţi sau împuşcaţi” de aici. Spânzuraţi! Împuşcaţi! Cere-le austriecilor ălora să aibă milă şi uite răspunsul lor. Vai, Dumnezeule, sună ca mârâitul unei bestii sălbatice! Spânzuraţi! Împuşcaţi! Hai să numărăm să vedem cât au muncit într-o zi! Zece la Verona, cincisprezece la Mantua, cinci… gata, stop! Dacă mai intrăm noi vreodată în alianţă cu brutele alea infernale!… Trebuia demascaţi în faţa întregii Europe ca nişte măcelari ce sunt! Dacă eu… pe cuvântul meu! Dac-aş fi italian, aş pune şi eu mâna pe o muschetă şi-aş considera bubuitul celor mai mari tunuri cea mai grozavă muzică posibilă. Să ţin minte, dacă se face vreo subscripţie pentru văduvele bieţilor oameni, am să contribui şi eu, şi soţia mea, şi fiicele mele, toată lumea, până la cel mic de tot!

Numele lui Merthyr fu pronunţat pentru prima oară la întoarcerea lui în Anglia de către doamna Chump. El aştepta pe peronul gării din Londra trenul ce urma să-l ducă la Richford, când…

— Oh! Domnu’ Pow’s, domnu’ Pow’s! răsună strigătul şi se trezi cu doamna Chump agitându-se înaintea lui. Îi spuse că se îndrepta spre Brookfield. Adăugă că, negreşit, cerul îl trimisese în ajutorul ei, socotind că acel biet suflet, domnul Braintop, aici de faţă, nu-i e suficient pentru îndeplinirea unei asemenea misiuni. Pen’că prin ce va trebui să trec eu cu ăia de la Brookfield, domnu’ Pow’s, e teribel. Domnu’ Braintop – se întoarse ea spre tânăr – poţi să te duci, acuma. Da’ să nu te pună păcatu’ să iei vaporu’ şi să pleci după mica Belloni în Italia – n-ai nici o şansă… sărmanu’ de tine! Deşi îşi piaptănă părul cu atâta grijă, domnu’ Pow’s, mai c-ai putea să râzi şi să plângi, totdeodată, să-l vezi cât de smerit e şi cât de viteaz – în acelaşi timp. Pen’că, atunci când era mica Belloni pe navă, ştii, şi se gândea „Nici unul din prietenii mei n-a venit să-mi facă semn cu

batista!”, ce să vezi, odată apare băiatul ăla, Braintop, ca prin farmec şi începe să fluture cârpa lui a mai de lux, din chembrică, de-o are de la mine, şi udă leoarcă în seara aia, poţi să pui pariu; că ăi îndrăgostiţi în tăcere, domnu’ Pow’s, apoi ăia plâng, plâng găleţi întregi!

— Dar domnişoara Belloni a plecat? întrebă Merthyr, aşteptând răspunsul cu ochii aţintiţi asupra ei.

— Păi să fii sigur, domnule, a plecat. Da’ nu te doare? Vai, dragă, simt că mă înfior când văd un om care a fost în mijlocul împuşcăturilor şi-a zarvei de bătălie. Eşti foarte palid, sir.

— Ea a plecat… în ce zi?

— Vai, n-aş putea să-ţi spun asta, domnu’ Pow’s, pen’că am nişte afaceri de-ale mele din cele mai urgente. Până la urmă a pus domnu’ Paricle mâna pe ea. Ăsta-i lucru sigur. Vedre de lacrimi a vărsat bietu’ domnu’ Braintop din cauza asta, el fiind din soiul ăla de tineri miorlăitori, ştii dumneata, care nu câştigă niciodată fata, da’ plâng suficient ca să-i pună pe linia de plutire şi pe ea şi pe câştigătorul norocos şi p’ormă duşi sunt, iar el rămâne pe mal, de se uită lung.

Merthyr privea nerăbdător pe fereastră. Rănile pulsau dureros, iar fruntea-i era umedă.

— Cu domnul Pericle? se interesă el, în timp ce doamna Chump îi comunica motivele vizitei ei urgente la Brookfield.

— Ştii, domnu’ Pow’s, sunt din nou prieteni la cataramă, domnu’ Paricle cu Pole. Pole s-a pus din nou pe picioare şi ieri dimineaţă mi-a trimis două mii de lire – nici un ban mai puţin! Şi să mă crezi, am rămas cinci minute cu gura căscată şi înţepenită când mi-a arătat Braintop banii. Ce mai ispită pentru el! Da’ Pole nu ştie că-i îndrăgostit de mica Belloni.

— Nu mai e nimeni cu ea? Merthyr profită de faptul că numele Emiliei fusese pronunţat pentru a obţine ştiri limpezi despre ea, dacă era posibil.

— Vai, dragă, da, domnu' Paricle e cu ea, răspunse doamna Chump. Şi după cum spuneam, sir, două mii de lire! Am fugit repede la avocatul meu, pen'că o să ţi se pară ciudat, domnu' Pow's, care ştii bine afecţiunea mea pentru familia Pole, dragii de ei, eu pornisem o acţiune taman, cum ar fi, împotriva lor. „Stai", i-am strigat omului – dac-ar fi fost unu' din ăi de poartă perucă, n-aş fi putut eu să vorbesc aşa cu el – „Stai", i-am strigat, şi nu mi-era deloc frică de el. Nu vreau să-l las să meargă mai departe – tot ce voiam eu să ştiu era că nu sunt ruinată. Şi acum am bani, trebuie să am şi prieteni, pen'că atunci când n-aveam, ştii, mi se părea că prietenii mei s-au întors împotriva mea şi acum că am din nou, mi se pare că lumea vrea să mi-i ia – unde să-i ascunz? Vai, dragă! acum sunt cu dumneata, nu-mi pasă, deşi servitoru' ăsta străin tuciuriu îmi dă fiori reci pe spinare. Înţelege engleză? Că-i ţiu pe toţi în buzunar la mine!

Merthyr oftă plictisit, dornic să scape. În cele din urmă trenul începu să încetinească şi se zărea deja bine cunoscutul peisaj cu păduri de brad. Doamna Chump îl apucă de braţ când vru să se retragă.

— Vai, ai de gând să mă laşi să dau piept cu Pole-ii fără să mă pot baza pe nimeni într-un moment aşa de îngrozitor şi fără cineva alături care să depună mărturie cât de frumos am vorbit eu despre ei? Domnu' Pow's, nu vrei să arăţi că eşti un înger binecuvântat, sir, şi să vii cu mine, numa' cinci minute – un serviciu care durează puţin, dar eu n-am să-l uit niciodată?

— Vă rog să mă cruţaţi, doamnă, insistă Merthyr. La Richford mă aşteaptă atâtea noutăţi.

— Nu pot să te cruţ, sir, strigă doamna Chump. Nu pot s-apar înaintea lor singură. Sunt o familie teribelă. Oh, am să mă târăsc în genunchi în faţa dumitale, domnu' Pow's. Nu mi te-a trimis mie cerul? Şi acuma să-mi scapi? Şi dacă eşti rănit, n-am să iau eu o trăsură de la gară, care-o fi mai

mare şi-o să facem impresie, ştii cum vine. Te rog, domnule! Te implor!

Lacrimi îi ţâşniră din ochi, şi mâna ei fierbinte se agăţă de a lui stăruitor.

Merthyr a fost martorul întoarcerii doamnei Chump la Brookfield. În acest – până nu de mult – sălaş al Nuanţelor Elevate, Simţirile Înalte se năruiseră. Început sub auspicii atât de favorabile domnişoarelor, la sfârşitul acestui an îşi vedeau ratat primul lor mare proiect de viaţă. Pentru familia Pole, Emilia fusese o adevărată piatră de încercare. În mijlocul nefericirii lor profunde, nu puteau să-şi dea seama cât de mult li se şlefuiseră manierele. Modul în care au întâmpinat-o pe doamna Chump a fost un amestec perfect de mândrie şi amabilitate. Cornelia şi Arabella au luat-o de mână, ascultând cu un superb zâmbet tandru primele ei asigurări solemne, pe care le potoliră. Au condus-o apoi la domnul Pole: despre el se poate spune că nici cea mai desăvârşită femeie din lume aflată în situaţia lui nu s-ar fi comportat cu mai multă iscusinţă. Drept urmare, deşi fusese primită înapoi în casa lor, doamna Chump nu era încă pe deplin conştientă de noul ei statut şi tremura precum cel mai josnic dintre delincvenţi. Domnul Pole îi strânse mâna cu căldură, drăgăstos, aproape lăcrimând, şi-i spuse femeii, care era topită:

— Ai dreptate, Martha, facem mult mai bine dacă ne reglăm conturile prieteneşte, decât să vină străini şi avocaţi şi cine mai ştie cine – oameni care n-au cum să priceapă toată povestea, nu-ţi dai seama? – care să-şi bage nasul şi să facă un scandal din treburile noastre. Îţi sunt recunoscător c-ai venit.

În zadar încerca să-l facă să înţeleagă doamna Chump, când cu aluzii fine, când cu ţipete, că venirea ei era legată de afaceri de o cu totul altă natură, iar la bani, acum, că-i avea, nici că se mai gândea. Domnul Pole insistă că pe viitor va trebui

să vadă şi de bani, aceasta fiind dorinţa lui expresă: era o datorie a doamnei Chump faţă de ea însăşi şi faţă de ceilalţi. Cuvintele lui păreau să indice că, în ceea ce-l priveşte, ea avea să rămână văduvă; în acelaşi timp, îi strângea mâna cu mare tandreţe, iar ochii lui, semănând cu ai unei păsări, clipeau îndatoritor. Este de presupus că domnul Pole trecuse de vârsta la care se mai putea desăvârşi în alte privinţe, decât în arta prefăcătoriei. După un anume moment, Natura pune punct, spunându-ne „eşti acum ceea ce-ţi este dat să fii pururea".

Cornelia era îmbrăcată în negru din cap până-n picioare. Participa la conversaţie la fel ca toţi ceilalţi, ba chiar mai inspirat decât Adela, a cărei figură era posacă. Merthyr i-a explicat Corneliei cum cedase vremelnic în faţa implorărilor doamnei Chump. Ea îi zâmbi glumeţ, asigurându-l astfel că-i înţelegea perfect scuza pentru vizita pe care-o făcea şi că era bine-venit; au continuat discuţia, au avut o mică dispută, până în momentul în care gândul înfiorător că el vorbea, ba chiar şi arăta ca altcineva, îi scoase Corneliei tot sângele din obraz şi nu mai fu în stare să-şi continue jocul ei de-a conversaţia spirituală. Vorbi despre Emilia, spunând deschis şi umil:

— Tot ceea ce avem îi datorăm ei.

Arabella vorbi şi ea despre Emilia, însă cu o umbră din tonul de patronaj de altă dată:

— Ea va rămâne întotdeauna sora noastră mică şi dragă.

Adela păstra tăcerea, parcă mereu concentrată să audă deschiderea unei uşi. Era oare în aşteptarea mereu dejucată a sosirii lui sir Twickenham?

Atunci când Merthyr se interesă de Wilfrid, Cornelia ezită un moment.

— S-a dus la Verona. Avem un unchi în serviciul austriac, spuse ea şi Merthyr se înclină.

Ce se întâmplase de fapt cu Emilia? Pe măsură ce afla, fragment după fragment, Merthyr era tot

mai puţin lămurit. Explicaţia îl aştepta la Richford. Acolo, după ce Georgiana îl strânse încă o dată în braţe, cu un fel de gelozie, îi dădu imediat scrisoarea, ca să-l scutească, poate, de ruşinea falsă a cererii înfocate de a o citi cât mai repede, dacă exista, cerere pe care o sesiza în ochii lui, gata să fie exprimată în cuvinte. El o parcurse, singur, în biblioteca de la Richford; afară înflorea imensul rododendron, deasupra pajiştii tunse şi însorite, asemenea unei monstruoase păsări de la tropice ieşite o oră în bătaia soarelui.

„PRIETENE!

A ş vrea să spun Iubitul meu! Nu o voi scrie, pentru că ar fi o amăgire. Am citit despre înfrângere. De ce s-a riscat angajarea într-o bătălie în locul acela sângeros? Va trebui să aşteptăm din nou atâta amar de vreme până îl vom câştiga pe Dumnezeu de partea noastră! Iar eu – nu ştii? Noi vorbeam despre asta! – nu pot concepe că Diavolul e mai tare! Când se împlineşte un lucru bun, mi se pare firesc, aceea fiind voinţa Domnului; cerul veghează asupra acelui lucru. Inima mi-este rănită şi mută şi bate cu greu. Simt că eşti în siguranţă şi sunt recunoscătoare Providenţei. Dacă nu ai fi, Dumnezeu m-ar avertiza şi nu m-ar lăsa să-L batjocoresc cu mulţumirile mele, când mă rog. Mă rog până îmi ard pleoapele, ca să am un semn… Nu cred că se va întâmpla ceva.

Timp de trei ani, am să fiu prizonieră. Mă duc la Conservatorul din Milano cu domnul Pericle şi cu biata mea mamă, care plânge, gândindu-se ce se va face ea în mijlocul unui asemenea popor; ajung uneori să mă întreb dacă mi-e mamă cu adevărat. Vocea mi-a revenit. O, Merthyr, prietenul meu drag şi blând! Spunându-ţi mereu prieten, prieten, uit de toate necazurile şi somnul îmi vine pe nesimţite! Da, mi-a revenit vocea. Simţisem că aşa s-a întâmplat, după cum simţim că mai este cineva cu noi în cameră, când nu vrem încă să deschidem ochii. Peste tot erau numai nenorociri, eu eram

bucuroasă, totuşi. Am păstrat secretul. Am început să plutesc deasupra celor ce se întâmplau în jur. Visam tot ce voi face pentru fiecare. La tine m-am gândit cel mai puţin! Îţi spun acest lucru şi iau un bici cu care mă biciuiesc; este adevărat că sub imperiul noii ei bucurii, mizerabila creatură care sunt s-a gândit la tine cel mai puţin. Şi acum îmi primesc pedeapsa!

Prietene! Familia Pole se afla la discreţia domnului Pericle. Wilfrid îl lovise şi domnul Pericle era supărat şi plin de intenţii rele. Acei oameni dragi fuseseră buni cu mine şi am aflat că sunt ruinaţi. Simţeam bani în pieptul meu, în gâtul meu, care nu trebuiau decât scoşi la iveală. M-am dus la Georgiana şi, vai!, cât de deplin mi-a arătat ea că te iubeşte mai mult decât mine. Ea a refuzat să se despartă de nişte bani de care tu puteai avea curând nevoie. Am făcut un plan, astfel încât domnul Pericle să mă audă cântând. M-a auzit şi planul meu a reuşit. Dacă Italia ar şti să procedeze la fel de bine ca mine, nu ar lăsa să i se audă vocea până când nu este sigură de ea. Da, ştiam până la ultima fibră a trupului meu că era imposibil să dau greş. Dacă o ţară vrea să fie liberă cu adevărat, focul acesta trebuie să se răspândească pe tot cuprinsul, făcând-o să simtă certitudinea cu toată fiinţa. Atunci… se va sfârşi cu uniformele albe! Am cântat, iar omul s-a înmuiat, de parcă l-aş fi îndoit cu mâna. A venit fugind la mine şi s-a oferit să accepte orice condiţii îi puneam eu, dacă mă duc să studiez supus timp de trei ani la Conservatorul din Milano. Sunt puţin mâhnită când mă gândesc că domnul Pericle iubeşte muzica mai profund decât mine. Iubesc cel mai mult două lucruri şi dragostea altora o depăşeşte pe a mea în ambele privinţe. Am spus o sumă de bani – imensă! – şi i-am cerut domnului Pericle să-l ajute pe domnul Pole în afacerile sale. A consimţit imediat. A doua zi mi-a dat banii, iar eu am semnat cu numele meu şi mi-am pus chezăşie onoarea că

îmi voi îndeplini angajamentul. Prietenii mei au fost astfel salvaţi.

De-abia atunci am început să mă gândesc la tine. Nu a trebuit să meditez prea mult ca să-mi dau seama că nu te iubesc: şi de-acum înainte nu mă voi bizui pe propriile mele sentimente, aşa cum îmi vin ele. Mă judec după faptele mele, sau dacă nu, Merthyr, ar trebui să cad la pământ ca moartă când mă gândesc la despărţirea de tine timp de trei ani. Dar ce sunt eu de fapt? Sunt o fată necoaptă. Nu domnesc decât asupra inimilor necoapte şi capricioase ale bărbaţilor. Au ele vreo valoare? Voi studia timp de trei ani şi nu voi mai auzi de inimi. A început prea devreme, iar eu nu am rămas din asta cu nimic în afară de înfiorătoarea cunoaştere a slăbiciunii ce zace în majoritatea oamenilor – nu şi în tine!

Dacă te-aş putea numi Iubitul meu! Înlănţuindu-mă astfel de tine, cred că mi-ai insufla întreaga ta fermitate şi mi-aş dubla puterea. Nu o voi face, pentru că nu vreau să primesc ceea ce nu merit. Mă gândesc cum vei citi tu ce scriu acum şi încerc într-un fel să ajung la tine; inima mea e ca o pasăre prinsă în mâinile unui băiat crud. Judecând după cele ce-am făcut, ştiu că nu te iubesc. Trebuie neapărat să dispreţuim un om pe jumătate pentru ca să-l iubim? Să nu-i fie dat nici unei femei dragi mie să se mărite cu primul bărbat pe care îl iubeşte! Nefericirea mea este acum bucurie, e ca stropii de ploaie pe nişte aripi ce se ridică, atunci când îmi spun, «Liberă! Liberă, Emilia!» M-am legat să fac un anume lucru în următorii trei ani, dar zâmbesc în faţa acestei sclavii a trupului meu. Evviva! Sufletul mi-e liber! Trei ani de libertate, în care nu trebuie să-mi sondez abisurile – trei ani de creştere şi de studiu; trei ani de linişte pentru inima mea! Merthyr! tremur de emoţie la gândul că aceşti trei ani – om adevărat! eroul meu, te-aş putea numi! – că aceşti trei ani mă vor face poate demnă de tine. Iar dacă tu ai dat totul Italiei, faptul

ca o fiică a Italiei să ajute să-ţi fie dat înapoi ceea ce-ţi datorează mi se pare, prietene, atât de minunat… iată primul strop al ochilor mei!

Eu a ş putea trece peste ceea ce se numeşte Sentiment: am trecut peste cuvântul dat lui Wilfrid. Dar priveliştea acelor bani are pentru mine un sens peste care nu pot trece. Ştiu că tu nu ai dori să o fac pentru plăcerea ta proprie – drept urmare, plec. Sper că voi creşte. Zbor spre Italia ca o sămânţă. Lasă-mă să mă pregătesc şi să înghit cuvinte tăioase şi să mă frământ din cauza unor nimicuri! Îmi ridic fruntea înaintea acestei perspective ca şi cum aş simţi o pală de aer proaspăt. Mă schimb – nu-mi fac nici un vis în legătură cu Italia, nici un dor, mă duc ca un mecanism, gata să-mi îndeplinesc munca. Oricine îmi vorbeşte, am sentimentul că-l privesc şi-l cunosc. Văd limpede greşelile ţării mele. Oh, iubiţi oameni ai Bresciei! Nu greşelile voastre, florentini! Nu ale tale, scumpă Veneţie! Vom păstra tăcerea când se vorbeşte despre milanezi, până când Italia le va putea spune: «Purtarea aceea nu este demnă de Italia, copiii mei.» Văd limpede greşelile. Nimic nu mă chinuie.

Addio! Prietene, vom vorbi englezeşte în scumpa Anglie! Spune-le tuturor că nu voi uita Anglia niciodată! Englezul meu Merthyr, sângele pe care l-ai vărsat nu a fost din cauza unei femei. Sângele pe care l-ai vărsat, fie ca din el să răsară lauri! Sângele vărsat pentru o femeie este bolnăvicios şi sărac şi din el nu creşte nimic. Mă cutremur aducându-mi aminte de cineva pe care l-am cunoscut noi. El face ca Dragostea să arate ca o lumină gălbuie deasupra unui oraş ciumat. La revedere cuvântului Dragoste, pentru trei ani! Promisiunea mea făcută domnului Pericle este să nu scriu şi să nu primesc scrisori. În acest ceas, îţi spun să ai încredere în mine trei ani! Răspunsul lui Merthyr se află în inima mea. Iubitul meu! – fie-mi permis să o spun o dată – atunci când răspunsul la

oricare lucru nobil pe care ţi l-aş cere se află în inima mea, nu înseamnă aceasta la fel de mult ca o căsătorie? Dar să nu te laşi amăgit. Să nu mă vezi altfel decât sunt. Oh, la revedere! La revedere! La revedere ţie! La revedere Angliei!

Rămân, a ta prietenă, cu umilinţă şi afecţiune, şi o fiică alături de mama ei,

EMILIA ALESSANDRA BELLONI“

Table of Contents

Domnişoarele Pole. Preludiu	7
Expediţia sub clar de lună	14
Diplomaţia lui Wilfrid	24
Prima confruntare a Emiliei cu publicul	31
Jocul Emiliei cu ofiţerul	38
Emilia îşi dezvăluie secretul şi continuă jocul cu tânărul	48
Guvernul de la Brookfield, ameninţat să intre în criză, precum şi despre virtuţile ce se ascund într-un frac	62
În care o tobă mare grăbeşte înaintarea istoriei Emiliei	72
Cele două cluburi rivale	84
Domnişoarele de la Brookfield merg la şcoală	89
În care se vede câtă generozitate se ascunde în bere	101
În care se vede cum sentimentul şi pasiunea se molipsesc de boala dragostei	114
Câteva scurte consideraţii asupra marionetelor	124
Problema Besworth	129
Trădarea lui Wilfrid iese la iveală	149
Despre felul în care au ajuns domnişoarele de la Brookfield la o hotărâre	169
În pădure	186
Reîntoarcerea sentimentalului în captivitate	194
Viaţa la Brookfield	202
La stăvilarul Wilming	213
Întoarcerea domnului Pericle	223
Capcana sentimentelor	235
Diplomaţia lui Wilfrid	245
Emilia acţionează	256

O farsă în farsă 269
În care se sugerează că masca de comedie se înrudeşte întrucâtva cu un craniu 284
Viaţa de zi cu zi la Brookfield 296
Georgiana Ford 304
Cea dintâi biciuire a Nuanţelor Elevate 314
Despre cele două euri ale noastre Şi marea bătălie care se iscă atunci când ajung la maturitate 318
Pajiştea Besworth 324
Supeul 342
Înfrângerea şi fuga doamnei Chump 358
În care se vede decăderea Brookfieldului. Unele veşti de la bordul iahtului 375
Epistola doamnei Chump 390
O nouă capcană sentimentală 402
Fuga Emiliei 422
Emilia îşi caută refugiu în vocea ei 444
Vocea o trădează 456
Emilia simte gustul disperării 468
Emilia este regăsită 486
Retragerea domnului Pericle din cercul de la Brookfield 490
În care îl vedem pe Wilfrid pus pe foc 507
Despre Hipogriful din aer: în care filozoful are o scurtă intervenţie 518
Despre Hipogrif pe pământ 522
Răpirea cununii de brionia 526
Chemarea la acţiune 533
Cuprinzând încă o cercetare asupra sentimentului 543
Emilia şi Georgiana 550
Emilia începe să simtă puterea lui Merthyr 559

Un capitol întrerupt de Filozof 567
Un nou duet Wilfrid–Emilia 570
Parfumul „Alderman's Bouquet" 582
Furtună la Brookfield 589
Tragedia Sentimentului 598
Un pas înainte şi un obstacol 617
Conţinând o nouă cercetare asupra lui Wilfrid 633
Ger într-o noapte de mai 639
Emilia îşi ia rămas-bun 646